

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

**Do Not
Circulate**

929.14371
N 13m
V. 8

MAGYARORSZÁG CSALÁDAI

CZIMEREKSEL

ÉS

NEMZEKRENDI TÁBLÁKKAL.

IRTA

NAGY IVÁN.

NYOLCZADIK KÖTET.

PEST, 1861.

KIADJA RÁTH MÓR.

THE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

Pest, 1861. Nyomtatott Beirnel J. és Kozma Vazulnál.

N.

Nadabori család. (Kibalt.) Nadabori János lefejeztetvén, Szilágyi Mihály kormányzó 1458-ban parancsot ad Szeben városának, hogy annak vérdijja Kolosvári János által tétessék le, és a lenyakazáskor elvett javaiért testvérének nemes Nadabori Miklósnek eleget tétessen. ¹⁾

Nabráczky család. Közülök Nabráczky Antal, a vallás és tanulmányi-alap javainak nagyváradi kerületében kir. ügyész, 1845-ben január 9-en ⁷⁶⁵/₁₂ szám alatt kelt udvari leirat szerint nemességi megújítást nyert.

Nábrády család. (Fülpösi.) Szatmár vármegyei ősrégi nemes család, nevét a Szatmár megyei Nábrád, előnevét pedig Fülpös helységről írja. Már 1323-ban Nábrádi János mint a váradi szent István hegyi konvent egyik bizonyága említetik. ²⁾ A család magát valami Boné Lőrincztől származtatja; ennek utóda lett volna Fülpösi Boné (Boné de Fülpös) 1342. körül. ³⁾

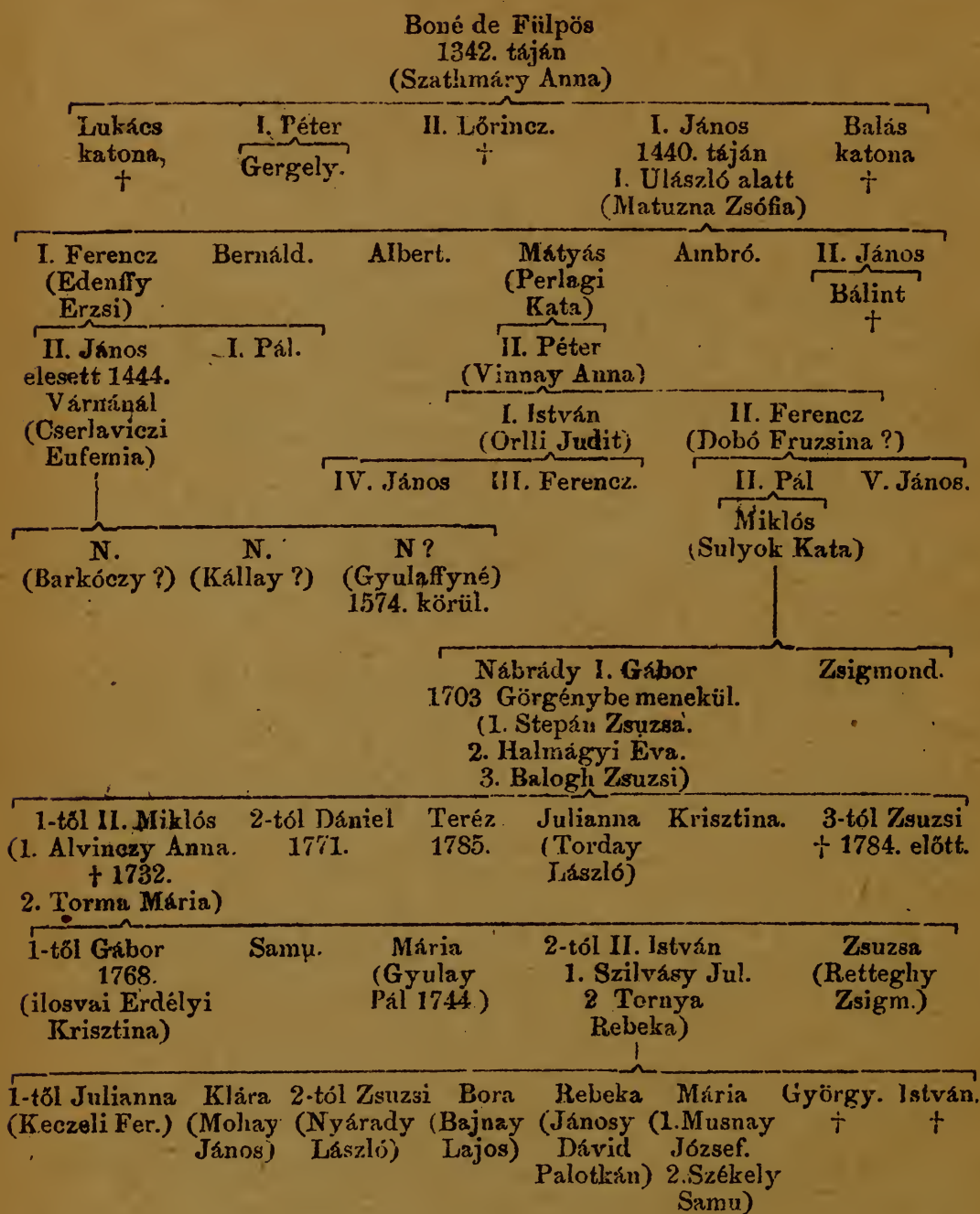
Bónének öt fia Ulászló királytól (tehát 1439—1444. közben) számos közti jóságaira új adományt nyernek. De ha ez így van, úgy alig lehettek az 1342-ben élt Bonének fiai?

¹⁾ Teleki Hunyadiak kora X. 592.

²⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 198.

³⁾ A családnak egyik tagja által 1784. körül tett egyszerű jegyzéke családszármaztatási modorban 744. évben Scithiából valamely Akend és Boné kapitányoktól eredezteti a családot, és pedig az előbbitől a Kendy-eket, az utóbbitól a Nábrády-akat. Az 800. 900-dik évi nemzedékről is szól, és 1000-dikben osztozkodásról beszél, 1060-ban leveleik elvesztéséről beszél; míg végre 1342. körül — úgy mond — Boné magát de Fülpes nevezettel is megerősítette, mivel Szathmári Anna feleségétül öt fiai maradtak. — E jegyzék Bonétól kezdve adja a családfát is, melyet itt közölvén, valjon az eredeztetéssel hasonló hitelességi hiányban szenved-e? nem állíthatom. Minden esetre rajta az esztendő hiánya, érdekességét tetemesen csökkenti; neveli a gyanút az is, hogy az 1342-ben élt Bonének fiai I. Ulászló alatt (1439—1444. között) tehát száz év múlva iratnak élőknek.

Mint eredeztetik Bonétól a családfa, a következő táblázat mutatja :

Eddig az erdélyi ágnek családfája a családi jegyzés után, ²⁾ mely szerint I. Péter Szatmár megyében a Szamos és Kraszna vidékek igazgatója, I. János ugyan ott a Nyíri oldal igazgatójául iratik. Ezen hat testvér — mint a jegyzék szól — Abauj megyében 11 helységet nyert örökös adományban (?)

¹⁾ Hodor K. közléséből.

I. István Fülöpösi, kezdé magát Nábrádi Fülöpösi - nek neveztetni, lakását Nábrádra tévén át 1583. körül.

I. Gábor 1687-ben indigenáltatik Erdélyben. Tán erről írja Cserei, ¹⁾ hogy 1703-ban feleségestől és fiastól Görgénybe menekült a kuruczok elől. Fiának II. Miklósnak első neje Alvinczy Anna. ²⁾

1744-ben élt Nábrády Mária.

I. Gábornak unokája II. Gábor 1768-ban élt, ennek nővére Zsuzsa, Rettegi Zsigmondné.

1772-ben Kolosvárt Kászonyi István özvegye Demén Katalin végrendeletében Nábrádi István következő czimmal írta alá nevét és czimeit: fülöpösi Nábrádi István m. k. nemes Kolos vármegye törvényes táblájának actualis assessora, és ord. vice Ispánja.

1821-ben Nábrádi Dániel Küküllő megyében Abosfalván birtokos.

II. Gábornak leánya Rebeka, Jánosy Dávidné, Palotkán temettetett el.

A család czímere, — mint N. Dániel pecsétén használá — négyfelé osztott paizs, egy közép vérttel: az 1. osztályban félhold s fölötte csillag, a 2- és 3-ik osztályban férfi kar könyököl, kivont kardot tartva, a 4-ik osztályban nyilféle eszköz látszik. A közép vértben a családtag nevének első betűit metszeté.

Ennyit tudva a Nábrádi-akról az érintett közlés után, ehez adhatjuk kétségtelen adatok gyanánt a következőket:

Már 1423-ban Nábrádi János birt Szatmár vármegyében a karuli pusztán; ³⁾ és 1429-ben Nábrády János deák és más János birta azon megyei Nábrádot; ⁴⁾ szintén 1425-ben N. János birt Csa-hólczon is. 1436-ban élt N. Antal. ⁵⁾

1606-ban Nábrádi János birtokos Nábrádon. ⁶⁾

1715-ben Nábrádi Gábor kezességet vesz egyik nábrádi jobbagyától. ⁷⁾

¹⁾ Cserey Mihály hist. 336.

²⁾ Mike S. gyűjteménye szerint: Alvinczy Anna, Nábrády Gábor neje volt.

³⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 12.

⁴⁾ Ugyanott 231.

⁵⁾ Ugyanott 110. 250.

⁶⁾ Regestrum Gyulafianum Mss. Mus. fol. lat. nro 2340.

⁷⁾ Ugyanott.

1723-ban fülöpösi Nábrádi G á b o r és Gyulaffy László közt szerződés kelt. ¹⁾

E század elején Nábrádon meg birtokos Nábrádi Sámuel árvája Erzsébet. ²⁾

Nachot család. Nachot F e r d i n a n d az 1655-ki országgyűlésen nyert honfiusítást. ³⁾

Nadányi család. (Körös-Nadányi.) Ősrégi birtokos nemes család, mely a család nevét és előnevét adó Békes megyei Körös-Nadány helységet allítólag az első foglaláskor nyerte birtokúl; míg a XVI. században részint a török foglalások, részint utóbb a családból Nadányi Gergelynek szerencsétlen esete által az utódok a birtokból kimaradva, az ősi birtok több egyébbel az annyi ősi jogot kivetkeztető neo-aquistica utján idegen kezekbe jutott; és utóbbi időkben folytatott perrel a már hatalmasabbak kezeikben adományzás utján került s értékesebbé vált birtokokat nem sikerülhetett vissza szerezni.

Békes megyén kívül már régenten — mint a XVI. századbeli adatok mutatják, — birtokolt a család a szomszéd Bihar, Arad, Zaránd megyékben is, mint alább látandjuk, sőt Erdélyben is, hol a családnak egy része a XVI. és XVII. században szerepelt. A Bihar megyei birtokokból néhány, mint a P.-kóvácsi, Fekete-győrösi stb. mostanáig birtoka maradt a családnak.

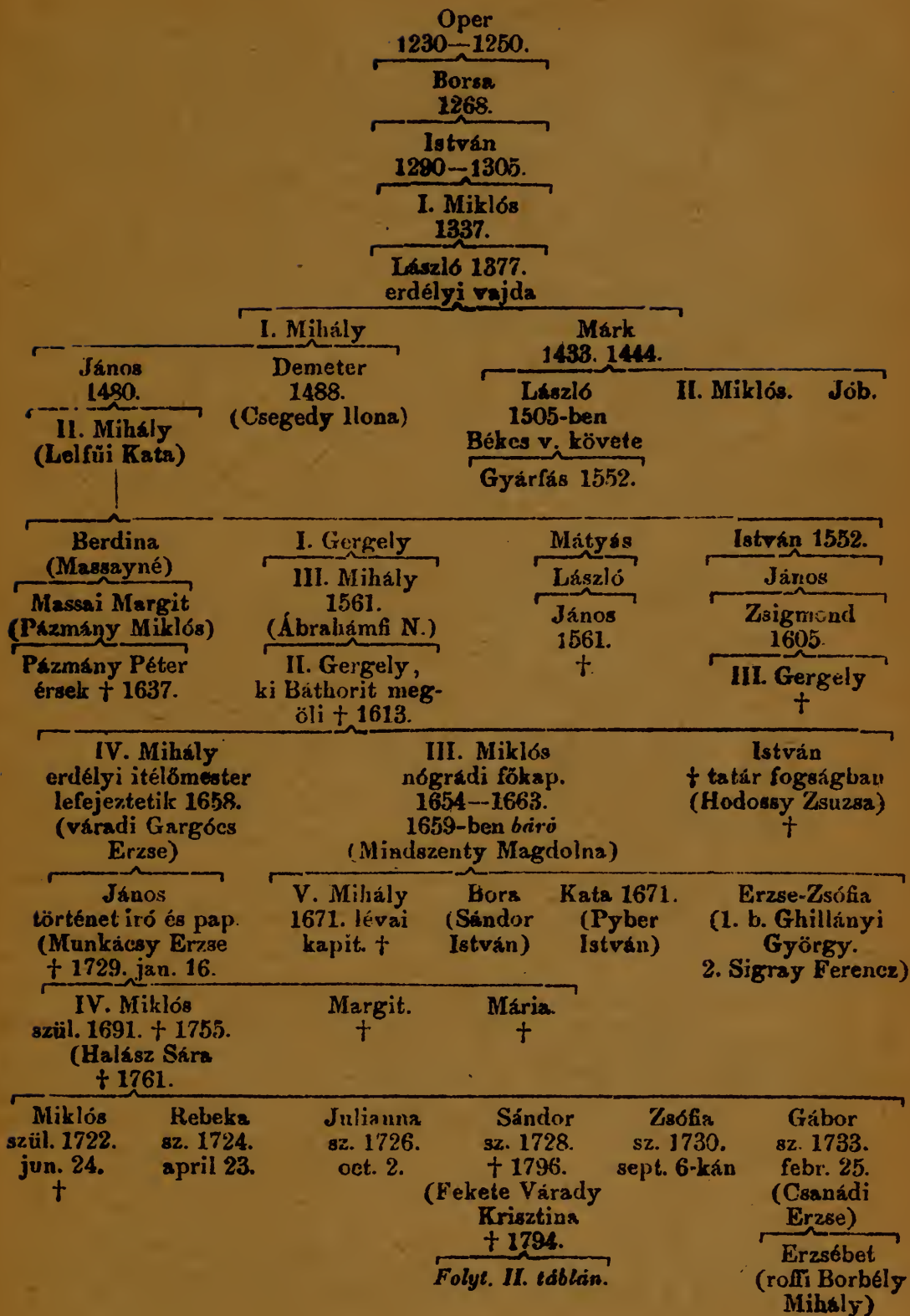
Első tudható törzse a családnak O p e r, ki II. András és IV. Béla király korában 1230—1250. körül élt. Tőle a család mai napig szakadatlan lánczolatban következőleg sarjadzott le:

¹⁾ Regestrum Gyulafianum Mss. Mus. fol. lat. nro 2340.

²⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 231.

³⁾ 1655-ki 129. törv. cz.

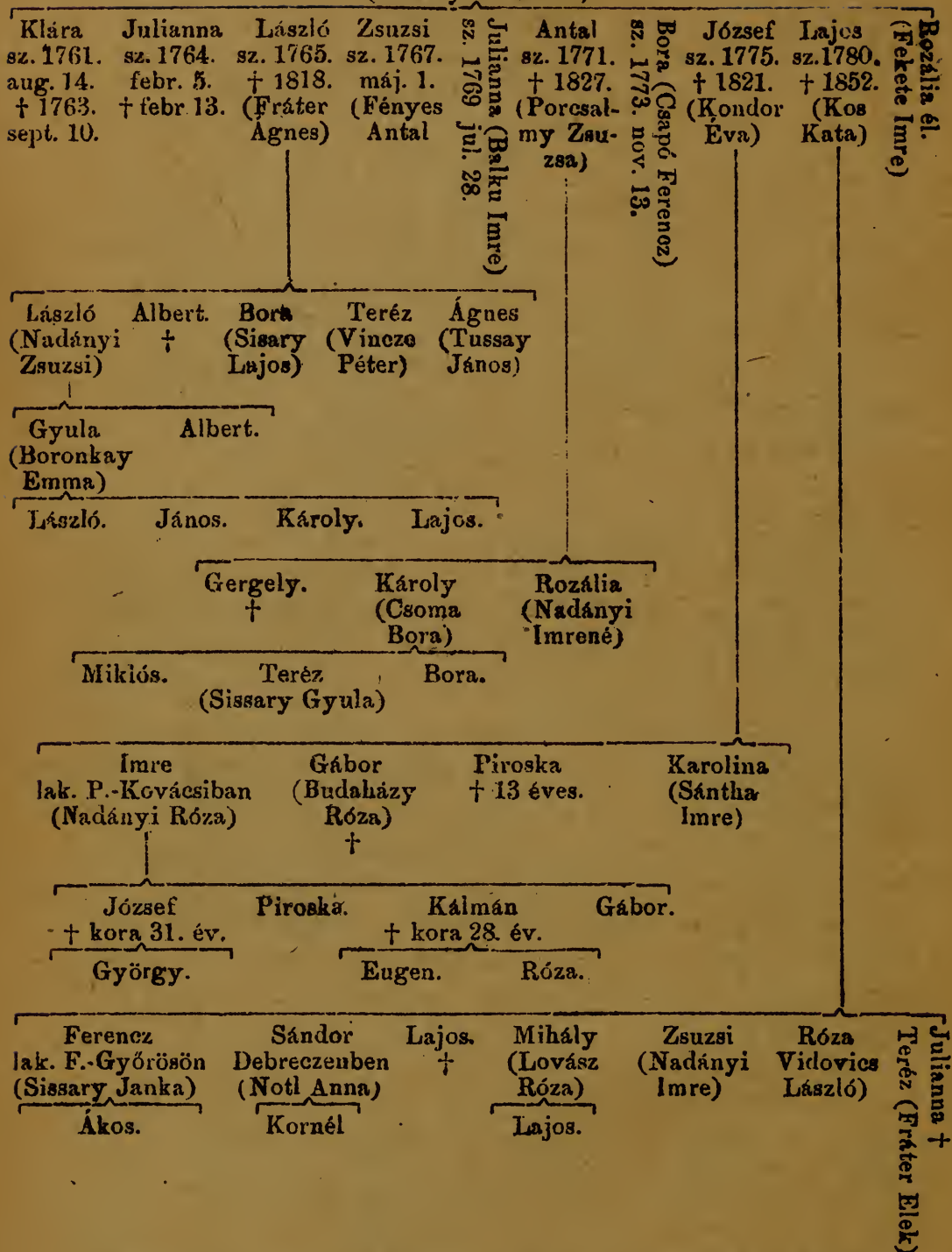
I. t á b l a.

Nadányi.

II. t á b l a.

Sándor, ki az 1. táblán.
sz. 1728. + 1791.
(Várady Krisztina)

A családfán látható I. L á s z l ó, ki 1377-ben erdélyi vajda volt. ¹⁾
Ennek egyik fia M á r k Olaszországban harczolt és Olaszország Siena

¹⁾ V. ö. Éder.

városában érdemet szerzett, mint Zsigmond királynak 1433-ik évben kelt oklevele bizonyítja; ugyan ezen Márk 1444-ben aláírta az országgyűlési végzeményt. ¹⁾ Ennek fia László az 1505-ki rákosi országgyűlésre Békes vármegye követe. ²⁾

Lászlónak fia Gyárfás 1552-ben birt Bihar megyében Fekete-Győrösön 5 portát, vagyis az egész helységet, Kövesden 6 1/2 portát³⁾, 1561-ben özvegye birt Békes megyei Méhes helységben 11 portát, ⁴⁾ Póhalmon 9 portát; ugyan ott Nadányi János 10 portát. ⁵⁾

Nadányi István a reformatio buzgó terjesztője 1552-ben birt Biharban Kovácsiban két portát. ⁶⁾ Ennek unokája Zsigmond, II. Gergelyvel együtt Bocskai idejében Barbiano császári tábornok ellen Henczidát védte. ⁷⁾

Nadányi Mihály és László 1561-ben birtak Békes vármegyében Pázmán helységben 15 portát. ⁸⁾

Arad megyében 1561-ben birtak a Nadányiak Keresztúrott, Nadányi Györgynek özvegye Gyula-Varsádon, és Lajosnak özvegye Keteziben. ⁹⁾

II. Mihálynak tóthi Lelfűy Katától született leányát Berdinát egy — Bihar és Békes megyében gazdag birtokú nemes Massay vevé nőül, és ettől született Massay Margit, a ki a hires bibornok Pázmány Péternek anyja volt.

III. Mihálynak fia volt II. Gergely, Báthori Gábor Erdély fejedelmének előbb egyik hive s vitéze. Miután a nevezett fejedelemnek zsarnoksága és vásott élete a kedélyeke tellene mindinkább felbőszíté, többen elhatározták láb alúl eltételét. A gyilkos merény szövői: Giczzy András, Abaffy Miklós tokaji várnagy s többen voltak, kik Szilassy János lovas parancsnokot és társát Nadányi Gergelyt is a szövetségbe keríték. Nadányi Gergely részint a sokáig szenvedett száműzés, részint felesége javainak elkobzása miatt Báthorira boszús

¹⁾ Kovachich, Monumenta legislationis veteris Seg. I. monum. II. 30. Sylloge I. 74. Teleki, Hunyadiak kora I. 378.

²⁾ Kovachich, Suppl. ad vestigia Comitior. 266—268.

³⁾ Bielek Majores Hungarorum p. 153.

⁴⁾ Tudományos gyűjtemény 1832. X. köt. 34.

⁵⁾ Ugyanott 36.

⁶⁾ Bielek id. h. 114.

⁷⁾ Nadányi, Florus Hung. 339.

⁸⁾ Tudományos gyűjtem. 1832. X. k. 37.

⁹⁾ Fábrián, Arad várm. 24. 29. 30.

lévén, ¹⁾ a haza javát hitte az elkövetendő véres esiny által eszközölhetni. A vész napja 1613. oct. 27-ke volt, midőn Báthori Várad várából kikocsizván, a velencei utczán megrohantatva, Szilassy János és Nadányi Gergely vezérlete alatt meggyilkoltatott. Némelyek szerint Nadányi a gyilkolásnak tétlen nézője volt, mások szerint ő is sujtott Báthori fejéhez. ²⁾ A következő évben Szilassy és Nadányi a megyesi gyűlésre idéztetvén, ott miután a felzúdult boszú elől a toronyba menekültek, onnan hosszas küzdés és ostrom után agyon verve, lehányattak. ³⁾

Ez esemény után Nadányi G e r g e l y három fia M i h á l y, M i k l ó s és I s t v á n atyjokfiához Pázmán Péter utóbb esztergami érsekhez futottak. Szilassy Jánosnak jószágai elkoboztattak, az ártatlanabb Nadányi Gergelynek fiai kegyelmet nyertek. Mihály és István ősi vallásukhoz, a reformálthoz, hívek maradtak. ⁴⁾ Miklós jeles, tanult vitéz, Magyarországon II. Ferdinand alatt kereste szerencsését, és már 1638-ban Nógrád várának alkapitánya lett; innen Szécsény-vár alkapitánya, majd nem sokára Bars megyében a Verebélyi erősség fő, és utóbb 1653 táján Nógrád várának főkapitánya lett; és időközben mint nem csak vitéz, de eszes férfiu is, többször követségben is járt, nevezetesen a budai török vezírhez két ízben egyedül, és harmadszor Graifenklein Györggyel együtt küldetett el Esterházy nádor által.

Midőn Nadányi M i k l ó s 1644-ben verebélyi főkapitány volt, a török Nyitra vidéket pusztítá; és a felszedett zsákmánnyal, és rab-szijra fűzött foglyokkal már már elvonul, midőn ennek N. Miklós hí-rét hallván, csekély őrségével és Érsekújvárból oda húzott alig 500 főből álló segély-csapattal a vezekényi nagy mezőn a török sereget megtámadja, megveri, és elszéleszti, a foglyokat megszabadítja, kétszáznál több törökfoglyot ejt. E kudarczért dühös lön a török Nadányira, és várta az alkalmat a kölcsönt vissza adhatni. Nyolcz év után 1652-ben ismét Vezekény mezején állott a harc a török és magyar között; négy

¹⁾ Böjthi Gáspár Engelnél Monumenta Ung. 355. 357. 359. Kemény önéletírása 32. lap. — Sepsi Laczkó Máté Kronikájában (gróf Mikó Imre Erd. tört. adatok III. köt.) 141. lapon Nadányi Gergely neve hibásan Ladányinak van írva, valamint több helyen előfordúl e hibás betű-csere.

²⁾ Nadányi Joann. Florus Hng. 356.

³⁾ Böjthi G. id. h. 394. Ez évben Nadányi Gergely, Fekete Péter századossal Borsod vármegyében Görömbölyt beiratképen nyerte. L. Fényes Geographiai szótár II. 57.

⁴⁾ Nadányi Florus H. 357.

Esterházy lön áldozata; ott volt Nadányi Miklós is, s hőiesen harczolt, azonban karján sebet kap, lováról lehanyatlik, és már már az ellenség kezébe esik, egy török buzogány három fogát üti ki, de összedvén végső erejét, felugrik és szerencsésen kivágja magát. Ezen és több rendbeli vitéz tetteit és érdemeit I. Leopold király megjutalmazni kívánván, 1659-ben bárósággra emelé maradékival egyetemben, és ősi nemesi czimerét, mely (mint följebb a metszvény mutatja) egy sárkánykigyó által körített paizs, és abban két könyöklő kar, két pontyot tartva, fölötte hold és csillaggal, — a bárósági diplomában ¹⁾ megbövíté, három kiütött fogat, és két oroszánt adva hozzá.

1663-ban Apaffy Mihály a törökkel jött Magyarországra, és Nógrád megyébe is Nógrád vára alá, és azt ostrom alá fogta, és kétfelől erősen lötetvén, és rontatván falait, egy darabját fel is vetteté porral; a várkapitány Nadányi Miklós látván az őrség csüggedését, és a veszélyt, szabad menetre föladá a várat. ²⁾ E szerencsétlen védelmet N. Miklós nem sokáig élé túl, mert legalább többé nevével nem találkozunk. Nejétől Mindszenty Magdolnától négy gyermeke volt: Mihály, ki lévai kapitánynak iratik, ³⁾ fiatal korában halt meg, és három leánya, kik 1671-ben még—úgy látszik—hajadonok voltak, és következők: 1. Borbála Sándor Istvánné, 2. Katalin gyerkényi Pyber Istvánné, és 3. Erzsébet-Zsófia előbb báró Ghillányi Györgynek, utóbb Sigray Ferencznek hitvese.—Ezekben a bárói-ág kihalt.

II. Gergelynek másik fia István, ki tatár rabságban vészett el, nejének Hodossy Zsuzsannának Szinyér-várallyai curiája és Szatmár megyei egyéb jószágai végett Perényi Gábor elleni ügyét az 1649-ki országgyűlés vette elintézés alá. ⁴⁾

II. Gergelynek harmadik fia IV. Mihály szintén szerencsétlen volt. 1659-ben lett itélő mester, mint ezt egy kortanú ⁵⁾ következőleg írja le: „Ugyan ezen gyűlés alatt Váradon lakó körös-nadányi Nadányi Mihály, Nadányi Gergelynek fia, ki felől ottfen Báthori fejedelem krónikájában emlékeztünk, itélőmesterré tétetett vala; ki, noha deáki

¹⁾ A gróf Sigray-ak levéltárában van a bárósági diploma, lásd Békásy Ferencz, „Secura quies“ czimű báró Sigray János altárnok felett mondott halotti beszédet. Nyomt. Pozsony. 1763. 13—16. lap.

²⁾ Czeglédi István naplója Apaffy 1663-ki hadjáratáról. Új M. Muzeum. 1859. I. 61. — L. Ortelius redivivus Kriegs Emporungen Nürnberg 1665.

³⁾ Lehoczky Stematogr. II.

⁴⁾ 1649 : 61. törv

⁵⁾ Szalárdy János Siralmas m. krónikája. Pest 1853. 431.

tudományára nézve nem szintén elégségesnek ítéltethetnék, de különben a haza törvényeit jól értvén, hogy eszes, okos, bátor, szókimondó ember is volna, abbéli hibája akadályul nem állítottatott vala. Kinek hogy személye az atyja cselekedetiért is, az előttis főképen Rákóczi fejedelmek előtt majd kedvetlenségben lött volna; abbéli állapotjában valamint az országnak használhatott, szolgálhatott volna, de azon tiszti magának sokkal nagyobb ártalmára, veszedelmére lett vala; mind ide alább megértethetik. Ugyan is — mint Szalárdy folytatja ¹⁾ N. Mihály Barcsay Ákos részén állván, miután Rákóczy György ez ellen indult vala, a Barcsay párt ezt megértvén, „Nadányi Mihályt, ítélő mestert, azért segítség szorgalmaztatásáért nagy hamar a havasallyi Minnye vajdához küldötték vala“. Minnye a választételt halogató; ²⁾ de az alatt Barcsai Ákos ügye rosszúl menvén, Rákóczi által a sept. 24-én Marosvásárhelyen tartott gyűlésben Nadányi Mihály megnotáztatott; ³⁾ mely elől menekülni ohajtván, noha egy részről kegyelmezés végett nejét a fejedelemasszonynál S.-Patakon is járatá, midőn szabadulásán igyekeznek, elfogatott és Fogarason feje vétetett. ⁴⁾ Feleségétől váradi Gargócs Erzsébettől egy fia maradt:

János, ki szerencsétlen atyja halála után papi pályára adván magát, iskoláit nagybátyja Miklós segélyével külföldön végzé be, és 1663-ban Amsterdamban adta ki „*Florus Hungaricus sive rerum hungaricarum compendium*“ czimű könyvecskéjét, melyet gróf Rhédei Ferencz bihari és máramarosi főispánnak és nagybátyjának báró Nadányi Miklós nógrádi kapitánynak ajánlott. ⁵⁾ Haza kerülvén, tanárságot vállalt a híres n.-enyedi reform. collegiumban, hol azonban — úgy látszik — idegzetes természete miatt nem maradhatván, Biharba N.-Bajomba jött lelkészül. Élt még 1703-ban is, a midőn az ősi vagyonról a nagybátyja után maradt leányutódokkal osztályos egyességre lépett. Nejétől Munkácsy Erzsébettől, ki özvegységében 1729. jan. 16-kán kora 72. évében halt meg, Miklós, Margit és Mária nevű gyermekei maradtak.

¹⁾ Szalárdy id. h. 450.

²⁾ Ugyanott 451.

³⁾ Ugyanott 453.

⁴⁾ Ugyanott 465.

⁵⁾ Nagybátyjának ily czimzet mellett tévé az ajánlatot: „*Spectabili ac Magnifico Baroni D. Nicolao Nadányi de Keres-Nadany: Equiti aurato, Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis arcis et praesidii Nogradiensis Gubernatori supremo; Patruo observando.*“

III. Miklós 1691-ben született; lakott Tordán. 1718. febr. 18-án nőül vette a 15 éves Halász Sárát, kitől következő gyermekei születtek, mint bibliájába bejegyzé:

1.) Miklós szül. Tordán 1722. jun. 24.; meghalt két éves korában.

2.) Rebeka sz. Tordán 1724. april. 23-án.

3.) Julianna sz. Tordán 1726. octob. 2-án, meghalt egy éves korában.

4.) Sándor sz. Tordán 1728. aug. 22-én.

5.) Zsófia sz. Tordán 1730. sept. 6-án.

6.) Gábor sz. ugyanott 1733. febr. 25-én.

Nadányi Miklós meghalt Tordán 1755. mart. 17-én kora 64. évében és ugyanott 19-én eltemettetett; neje pedig Halász Sára meghalt 1761. dec. 11-én kora 58. évében Tordán, hol férje mellett szintén két halotti beszéd tartása mellett eltemettetett. Sándor és Gábor nevű fiai közül, noha ez utóbbi is megnősült, elvévén Csanády Erzsébetet, de csak leánya Erzsébet roffi Borbély Mihályné maradván, kihalt, és így a most is virágzó családnak csak Sándor lön terjesztője.

Nevezett Sándor 1761. aug. 20-án jegyzé el feleségül Fekete-Várady Krisztinát, kivel lakadalmát sept. 22-én Telegden tartotta. Sándor meghalt 1796. jul. 21-én, neje pedig ugyanazon évi május 12-én kora 54. évében P.-Kovácsiban. Gyermekeik következők születtek:

1.) Klára szül. 1762. aug. 14-én. Meghalt 1763. sept. 10-én.

2.) Julianna szül. 1764. febr. 5-én; meghalt febr. 13-án.

3.) László szül. Tordán 1765. jan. 14-én.

4.) Zsuzsanna szül. ugyanott 1767. mart. 1-én.

5.) Julianna szül. Tordán 1769. jul. 28-án.

6.) Antal szül. Tordán 1771. nov. 18-án.

7.) Borbála sz. Tordán 1773. nov. 13-án.

8.) József sz. Tordán 1775. octob. 16-án.

9.) Lajos sz. Tordán 1780. január 22-én.

10.) Rozália.

Ezen tíz gyermek közül jelenleg (1861-ben) csak a legifjabb Rozália, Fekete Imrené van életben. A többinek hites társát láthatni a táblázaton; a négy fiú mindenik külön külön ágat terjesztett; s most mindegyiknek fiai, sőt kis-unokái élnek; közülök:

László, meghalt 1818-ban kora 53. évében. Nejétől Fráter Ágnes-től származott fiai közül László lön a családág terjesztő.

Antalnak, ki 1821-ben 56 éves korában halt meg, Porcsalmay Zsuzsannától fia Károly, három gyermeknek atyja.

Józsefnek, ki 1821-ben kora 46. évében halt meg, hitvesétől Kondor Évától fia Imre jelenleg a férfi ág seniora, P.-Kovácsiban birtokos, volt táblabíró, ötven éves jeles agarász. Nejétől Nadányi Rozaliától fiai: József kora 31. és Kálmán kora 28. évében haltak el, mindakettőnek gyermekei maradván.

Lajosnak, ki 1852-ben kora 72. évében halt meg, Kos Katalintól három élő fia terjeszti ágazatát.

A család Bihar megyében jelenleg nagy részben a sárréti járásban fekvő P.-Kovácsiban ősi birtokán lakozik; honnan csak az utóbbi időben néhány tagja telepedett a megye más helyére.

A család czimerét leírva s a metszvényben följebb láthatni; a czimer — ugy látszik — Zsigmond király által adatott, valószínűleg Márknak, ki a sárkány rend vitéze lehetett; a czimer belső tartalma, a két pontyot tartó kar régiebb eseményre vonatkozik, állítólag a család egyik őse sz. László királynak — midőn azon vidéken járt — a Körös vizéből kifogott két fris potykával kedveskedett.

A család reform. vallásu.

Nádasdy család. (Nádasdi gróf, Fogarasföld örökös ura.) Hazánk ősrégi, ma is virágzó mágnás családjainak egyike. Eredetét — mint kétségtelenül tősgyökeres magyar származású ¹⁾ — azon Nádasd

1) Egy mult századi történet-íróknak határozatlan véleménye nyomán, a Nádasdy ős magyar család törzsét egy sereg genealogus a britt Edward fiaival költöztetve honunkba, bizonyos Ospatin és Butiko horvátországi bánnal hozzák kapcsolatba; azonban nagy tévedéssel. T. i. a tudós Pray György (Annales II. p. 183) csak határozatlanul említi azon véleményt, hogy Ospadinnak (vagy Ospetinnek) őse a britt Edward fiaival jött volna a magyar földre, s hogy ettől származnának a Nádasdyak, továbbá, hogy Britannicusnak is irattak volna előbbi hazájukról, holott a bretonicus név elrontva a horvátországi Prodaniczi birtok nevéből keletkezett. Hasonló mese Kerchelich után Butiko tenger melléki bánnak is (ki 1250-ben élt) e család ősei közé számítása, mely állítás pusztán azon véletlen körülményen alapszik, hogy Butiko (v. Buteko) horvátul kacsát jelent, a Nádasdyaknak pedig czimerében szintén kacsá van, e véletlen találkozásból kész lett a következtetés a családi kapcsolat megalapítására; holott a nevezett tenger melléki bán Butiko, fia volt azon Cziriaknak, kitől a kihalt Corbaviai grófok családja származott, és a kik-

nevü nemzetségből (genus) veszi, mely a honfoglalás első korszakában a Dunántúl nyerte birtokait. A Nádasdy nemzetség ¹⁾ sarjadékait már korán két ágon látjuk virágozni, az egyik ág *Chupon* (Csopon) nevet, a másik *Pethenedi* (vagy Petenyédi) nevet viselt; azonban e két ágazatot mindeddig elegendő oklevelek hiányában nem sikerült összekapcsolhatni. Itt csak mellékesen érintvén, hogy egy *Nádasdy Perlup* nevű gróf (comes) már 1299-ben a vasvári káptalan előtt zálog-szerződést tesz; ²⁾ a tudós Wagner eléadását vesszük figyelembe, mely szerint a Nádasdy grófok a kihalt gersei Pethő családdal egy közös törzsből erednek. Nevezett író kiadott nemzék-tani munkájában ³⁾ a Csopon törzsből jelöli ki a Nádasdyak kiágazását, és az tagadhatatlan, miszerint eme származtatásnak az első három, sőt négy izig okleveles bizonyítására találunk. ⁴⁾

E származékrend következő :

nek családfáján a már följebb nevezett *Ospetint* is megtaláljuk. (Lásd e munka III. köt. 46. lapján a Corbaviai családfát.) Igaz, hogy a Corbaviai családnak is kacsája van a czimerökben, de három víz (vagy csíkolat) fölött, a Nádasdyaknak pedig szintén kacsája a czimerök, de nevükre vonatkozólag nádasban áll. De a czimer-hasonlóság nem bizonyít semmit, sőt a tökéletes czimerazonosság sem, mint ezt a czimertanban jártasok nagyon tudják, de a mit példaképpel bizonyítani hosszas dolog lenne. — Már a legrégebb időkben is a Nádasdy család mindég magyar eredetűnek iratott, így a híres nádor Nádasdy Tamásnak titkára Szent-Györgyi Gábor, urának életírásában azt határozottan a régi gróf Pethenedi magyar családból származtatja, midőn írja: „Thomas Nádasdy ex vetusta Comitum Pethenediorum prosapia, antea quidem clara, et illustri, sed in jurgia postea temporum, ut sunt res humanae perpetuis fortunae vicibus obnoxiae, attenuata, et ad ordinem equestrem redacta etc. Lásd *Kovachich, Scriptores minores I. 129.*

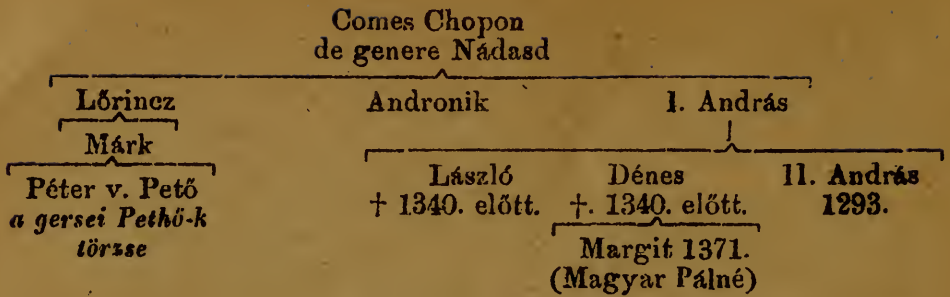
¹⁾ L. Horvát Istv. Magyarország gyökeres régi nemzetségeiről, 59. lapon, a Nádasdy nemről csak két oklevélnek, egy 1340-iki és egy másik 1371-ik évről van említés. — L. Kéza *Chronicon*, edid. Podhraczhy p.

²⁾ Nádasdy II. Tamás, Kristófnak fia, II. Ferdinánd király tanácsosa is mindég de *Pethenedi* praedicatunmal iratott 1620-ban is. Lásd *Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissensch. Phil.-hist. Classe XXVIII. Bd. 469 — 471. lap.*

³⁾ Fejér, *Cod. diplom. tom. VI. vol. 2. p. 217.*

⁴⁾ Wagner C. *Collectanea geneal. histor. dec. II. p. 95.*

⁵⁾ Fejér, *Cod. dipl. tomo VIII. vol. 4. p. 438. és 457.* E két — 1340. és 1371-ik évről oklevél az, melyeket Horváth Istv. id. helyen említett.

Az e táblán állók közül I. Andrásnak fiai László és II. András Trencsényi Máté ellenében Robert Károly király hívei lévén, miután Trencsényi Máténak pártja győzött, László meggyilkoltatott, és egyetlen leánya Margit, ¹⁾ Magyar Pálnak a gimesi várnagynak hitvese lön. — Dénes nejével együtt a reájok gyújtott házban fulladt meg. A harmadik testvérnek II. Andrásnak fia volt Tamás, ²⁾ a ki Wagner szerint törzse lett a Nádasdyaknak.

Azonban ugyancsak Wagner szerint ³⁾ a Nádasdy-ak a Petendi ⁴⁾ grófoktól (comes) származnak; de ezen ágat — mint följebb mondók — a Csupon ággal eleddig összekapcsolni nem tudjuk. ⁵⁾ Ugyancsak a Petendi gróftól származott a Nádasdy grófok Darabos nevezetű nemesi ága is, egy a Dunántúl szélesesen elterjedt, előkelő birtokos család, melynek tagjai nádasdi Darabos, s gyakran csupán Nádasdy nevezettel éltek, míg 1642-ben fiágon kihaltak.

¹⁾ Mások szerint e Margit, Dienesnek leánya volt.

²⁾ Ellenben a Geneal. authent. tom. I. és II. kézirati gyűjtemény szerint Tamás nem II. Andrásnak, hanem Lászlónak fia volt.

³⁾ Tabulae genealogicae Mss. tab. XXI.

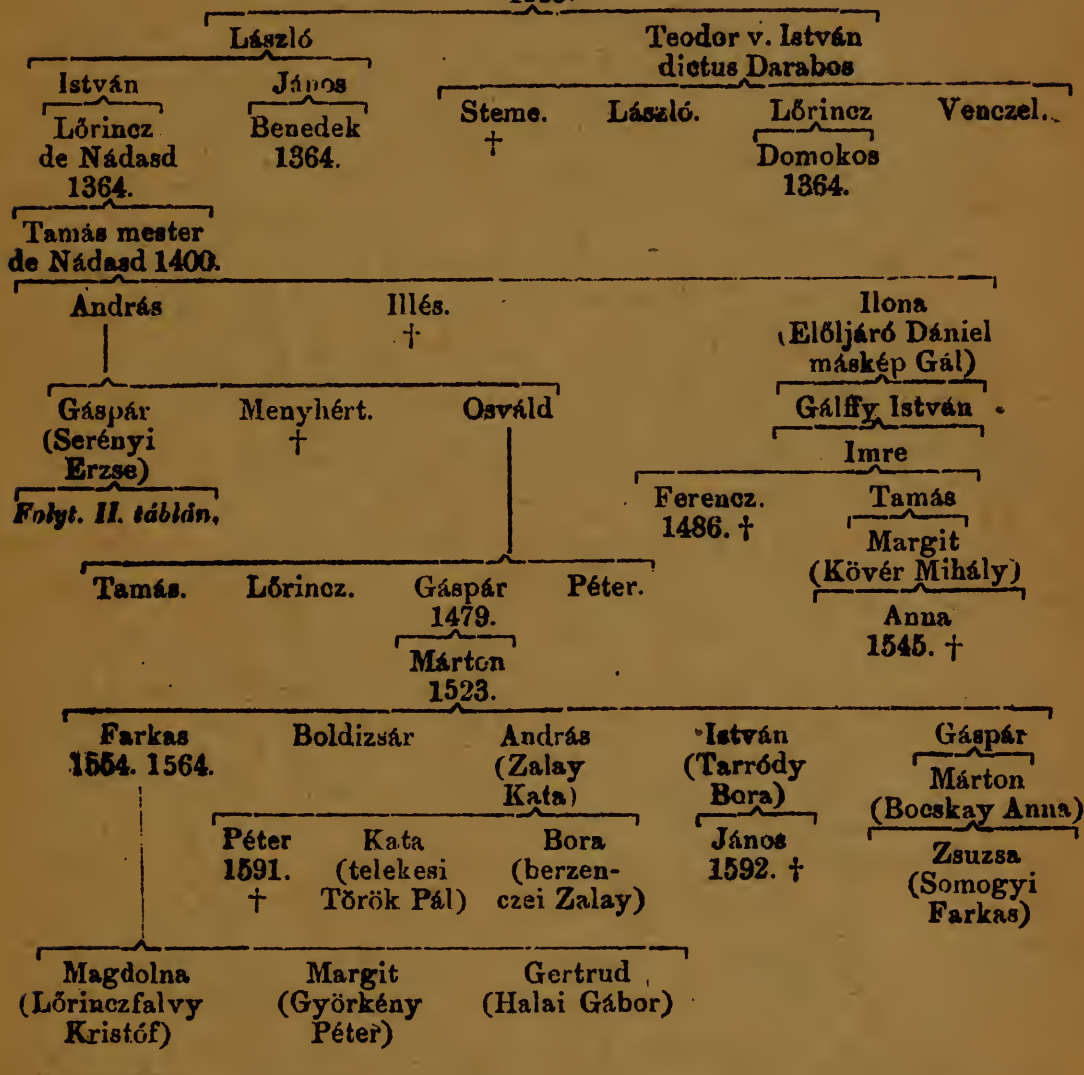
⁴⁾ Dunántúl Pecsened nevű falu van Soprony vármegyében, Petend nevű falu van Somogy és Zala vármegyében, hasonló nevű pusztá van Somogy, Zala, Veszprém és Fejér megyékben; de melyik ezek közül az, melyről a Petenedi vagy Petenyedi grófok neveztettek, vagy egy sem közülök, azt meg nem mondhatjuk. Legközelebb áll a valószínűség a Soprony megyei Pecsenedre nézve; mire nézve a családi levéltáron kívül talán az Esterházy család levéltára adhatna legtöbb felvilágosítást. — De a Petened (vagy Petenegh) névből a paczinák szó gyártását, és e fonalon ismét a Bissenus vagy Beszenyő nemből eredeztetést ráfogni a család eredetére ismét tévedésnek kell kijelentnem.

⁵⁾ A Petendi ágnak a Csupon-okkal való kapcsolatát talán akkor lehetne némileg eszközölni, ha a Chupon név egy volna az oklevelekben előforduló Chapan (vagy is István) névvel, miután mint a következő táblázat mutatja, Tamásnak, a Nádasdyak bizonyos törzsének a Petenedi leágazás szerint István-nevezetű volt a nagyatyja.

A nemzékrend, tehát az annyiszor említett Petendi gróftól kezdve következőleg ¹⁾ származott le:

I. t á b l a.

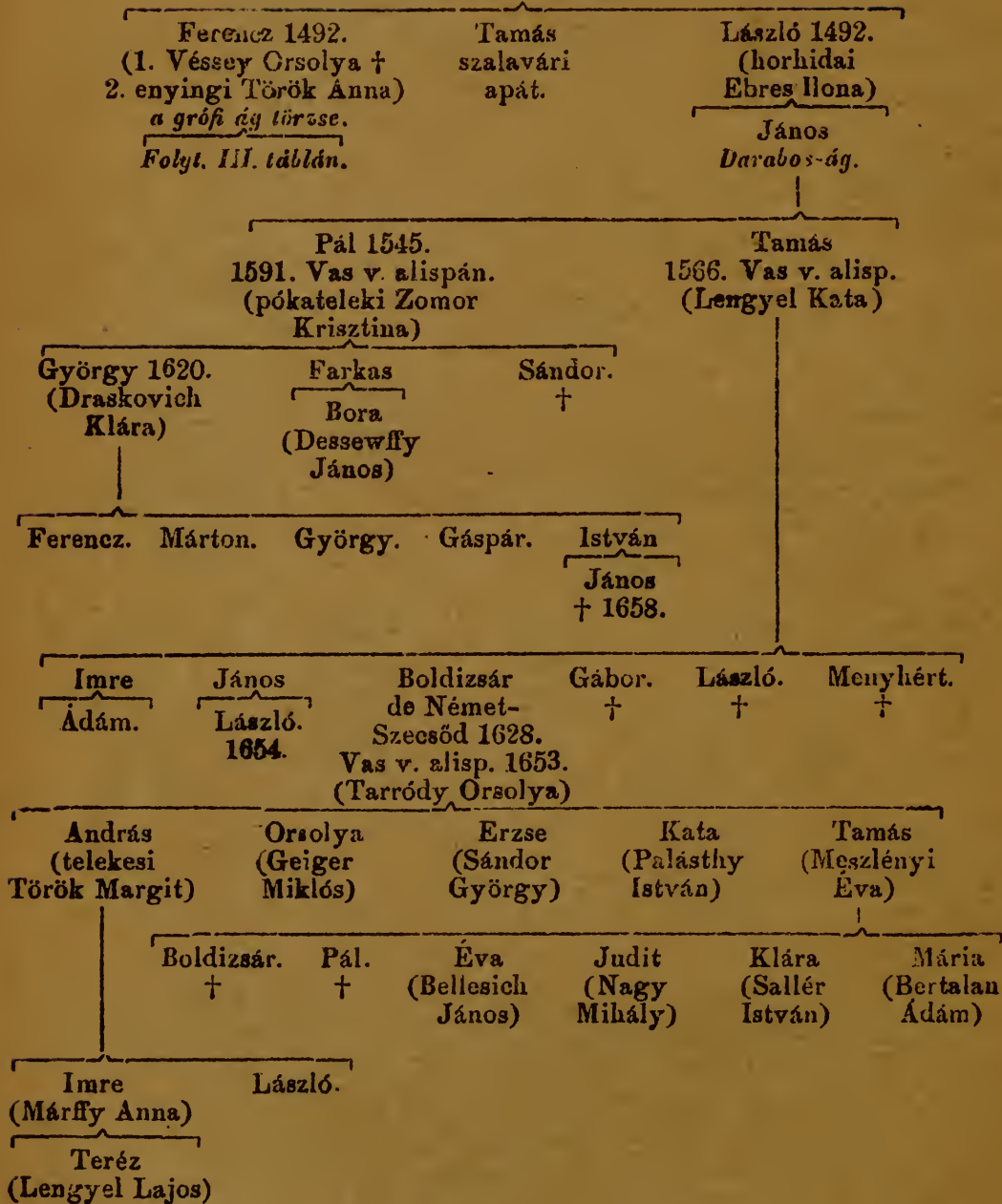
Petend Comes
de gen. Nádasd.
1229.

¹⁾ Wagner, Tabulae genealogicae Ms. tab. XXI. — Ezen kívül óvatossággal használtam itt mindazon ismertetések, melyek e családról eddig, több vagy kevesebb alapossággal (főleg eredetét tekintve) megjelentek, nevezetesen 1) Nádasdy Tamásról, Horinayr, Mednyánszky Taschenbuch, 1820. foly, 84—109. — 2) Nádasdy nemzetségről, Horinayr-Mednyánszky Taschenb. 1825. foly. 247—268. l. — 3) Nádasdy családról Tudományos gyűjtem. 1829. XII. köt. — 4) Fil-lértár 1835-ki foly. 25. 26. szám. — 5) Horváth Mihály, Gróf Nádasdy Tamás élete, Budán 1838. — 6) Extrait de l'Annuaire historique et biographique Souverains et Personages de diverses nations, Paris, 1844. — 7) F. Magyarországi Minerva 1830. I. köt. — 8) A gothai Almanachok stb.

II. tábla.

Gáspár, ki az I. táblán.
(Serényi Erzse)
László 1472.
(Sankfalvi Kata)

III. t á b l a.

I. Ferencz 1492, *ki a II. táblán.*
 (1. Véssey Orsolya +
 2. enyingi Török Orsolya)

I. Tamás sz. 1498. + 1562. nádor (Kanisay Orsolya)	Zbusza (Ghyczy Jósa)	Jakab elesett az Unnál 1556.	Kristóf 1554. (devecseri Choron Margit)	Krisztina (1. Dánielffy Gáspár, 2. Bezerédj Gerg.)	László 1594.	Anna (Majláth István)
---	----------------------------	---------------------------------------	--	---	-----------------	-----------------------------

	II. Tamás + 1620. febr. 29.		Orsolya (1. Czobor Márton, 2. Pethő Gásp.)	László (Zichy Zsuzsa)	László.
II. Ferencz sz. 1555. + 1604. Dunán inn. orsz. fő kapit. (Báthori Erzse)	László. +	Márton. +			

András +	I. Pál 1613. 1650. tábornok kir. főkomornok (1. Forgách Judit, 2. Révay Judit)	Anna (Zrinyi Miklós)	Kata (homonnai Drugeth György)
	III. Ferencz országbiró lefejezt. 1671. (gr. Esterházy Julia)	Anna-Mária apáca.	

IV. Ferencz v. J. tit. tan. loras táborn. 1. Széchy Erzse + 2. Herber- stein Mar- git + 3. Schratten- bach Róza)	István Vas v. főisp. 1669. (Tököly Mária) Pál 1714. Bodrog v. főisp. (gr. Gilleis Anna) +	Florian helyt. tan. + (gr. Drasko- vich Kriszt.)	III. Tamás korona ör + 1734. (gr. Drasko- vich Kriszt.)	László csanádi püspök + 1730.	Erzsébet + 1682. (gr. Dras- kovich Miklós országbiró)	M. Magdolna *) (gr. Draskovich János fő komor.)
---	---	---	---	--	--	--

Leopold Flor. főkanczellár + 1785. máj. 31. (gr. Trautmans- dorf Maria-Joz.) <i>Folgt. IV. táblán.</i>	Boldizsár kanczellár (gr. Berényi Erzse) Erzse (1. gr. Forgách Zsigmond 2. Végh Péter tárnok)	József Ker. ezredes.	Ferencz sz. 1708. + 1783. Horvát orsz. bán altábornagy (1. b. Rottal Mária 2. b. Malatinszky Mar.) <i>Folgt. köv. lapon.</i>
---	---	-------------------------	--

*) Ezeknek testvéreik még: Miklós 1684-ben kácsi apátur, 1689-ben pécsi s pozsonyi majd sebenigői püspök. — Katalin, Teréz és Zsófia, összesen tizenegy.

Ferencz, *ki az előbbi lapon.*

sz. 1708. † 1783.

Horv. orsz. bán, altáborn.

(1. b. Rottal Mária

2. b. Malatinszky Mar.)

Ferencz szül. 1745. † 1802. Fejér v. főisp. (1. Erdődy Cecil 2. gr. Aichpichl M. Ter.)	Tamás szül. 1749. † 1800. altábornagy (1. b. Kaldschmidt Mária 2. gr. Lichtenberg Jozefa)	Borbála sz. 1750. † 1811. (gr. Erdődy Lajos)
---	---	--

Tamás sz. 1792. jun. 24. cs. kir. kam. (gr. Grovestin Jacobine)	M. Alojzia sz. 1794. nov. 4. (gr. Brigido Pál)
--	--

Ferencz József sz. 1767. sept. 14. (gr. Hoyos Mária)	Lajos sz. 1768. † 1805. cs. k. kam.	Teréz sz. 1771. (gr. Trautmansdorf János)	Tamás sz. 1778. † 1796. huszár őrnagy.	Amália sz. 1778. (gr. Clary Albert)
--	---	--	--	--

Ferencz
szül. 1799. † 1800.

IV. t á b l a.

Leopold Flor., *ki a III. táblán.*

fő kancellár

† 1758. máj. 31.

(gr. Trautmansdorf M. Joz.)

M. Rebeka cs. ker. h. sz. 1728. jul. 9. (gr. Andrásy Károly)	M. Juliauna cs. ker. h. (gr. Szunyogh Ferencz)	M. Terezia cs. ker. h. † 1798. jun. 19. (gr. Lamberg Ferencz)	M. Erzsé sz. 1742. jun. 7. alapítványi hölgy.	Mihály sz. 1746. sept. 19. fő ajtónálló (gr. Colloredo M. Teréz.)
--	---	---	--	---

M. Jozefa Leopold sz. 1771. † sz. 1772. † 1836. v. b. tit. tan. komár főisp. (gr. Pálffy M. Teréz.)	Terezia sz. 1774. † 1795.	Mihály sz. 1775. † 1854. bécsi kam. elnök s ál- lam-minis. (gr. Zichy Antonia)	Ferencz Xav. sz. 1778. kancz. titk. (gr. Schmid- egg Julia) †	Alojz sz. 1779. †	Ferencz sz. 1785. † 1851. kalocsai érsek.	A. Mária (Kapy János)	László (gr. (b Sen- Ráday nyei Anna) Károly)	Erzsé (b Sen- Ráday nyei Károly)
---	------------------------------	--	--	----------------------	--	--------------------------	---	---

Ferencz sz. 1801. apr. 1. v. ausztr. minis. (Trautt Amália)	Antonia sz. 1803. †	Leopoldina sz. 1804.
--	---------------------------	-------------------------

Ernesztina (gr. Batthyány Károly)	Leopold sz. 1802. jul. 8. v. b. tit. tan. komáromi főisp. (gr. Forray Julia)	Karolina sz. 1810. nov. 3. (gr. Batthyány Károly)
--------------------------------------	--	---

Tamás sz. 1837. † 1856.	Ferencz sz. 1842. jun. 28.
----------------------------	-------------------------------

E családfa I. és II. táblázatán a Nádasdi Darabos nemes ágazat leszármazását találjuk, sógorosodva a Dunántuli tekintélyes birtokos családokkal. Tagjai a hadi pályán kívül nagyobbára megyei hivatalokat viseltek, és — mint látjuk — közülök a XVI. és XVII. században Vas vármegyében, többen az alispáni székben ültek, míg a fiágnak 1642. táján ¹⁾ magva szakadt.

Megemlítve, hogy már Hunyady János kormányzó alatt Nádasdy László ²⁾ a Zala sz.-adorjáni apátság védelmezésében tüntette ki magát a Stajerszágból gyakran beütő szerencse-lovagok s más háborogatók ellen; nemsokára utánna a grófi ág egyik egyenes őst Nádasdy I. Ferenczet látjuk föltűnni, ki legnagyobb királyunk Hunyady Mátyás alatt a pánozélos lovas ezred kapitánya volt (1492.) Ennek második nejétől enyingi Török Orsolyától több gyermekei közül való volt I. Tamás, ki a legmagasb polozra, a nádorságra emelkedve, családját a legragyogóbb fényre emelte.

I. Tamástól kezdve a család történelmi jelentőséget nyerve, folytonosan mutatott fel nevezetesebb férfiakat, kiknek kimerítő élet- és korrajza kötetekre terjedhetne; azonban e munka megszabott köre a biographiai térre ki nem terjeszkedhetvén, itt genealogiai szempontból csupán az egyes családtagok nevezetesebb kitüntetések, előléptetések és jelesebb tetteikről szóló adatok jelölhetők meg.

I. Tamás, I. Ferencznek enyingi Török Orsolyától fia született. 1498-ban. Budán tanulása után Olaszországban Bolognában és Romában mívelé magát, és itt szerzé azon ismereteket, melyek őt későbbben annyira kitüntették. Már 1525-ben mint a király hive egy apátság jövedelmeivel ajándékozott meg, ³⁾ és tanácsnoki méltóságra

¹⁾ Mednyánszky szerint.

²⁾ Ennek fia István 1460-ban élt. Lásd Kaprinai Dipl. II. 447.

³⁾ Podhraczký Tudományos gyűjt. 1834. VII. köt. és Pray Epistolae Procerum II. 30.

emeltetett. 1526-ban jun. 25-én Speybe küldetett Ferdinand ausztriai főherceghez követségben; nemsokára pedig a mohácsi vész után mint II. Lajos király özvegyének s pártjának híve járt Ferdinándhoz, hogy azt a koronára meghívja, és annak megválasztásában Tamás egyik fő tényező volt. ¹⁾ 1527-ben Bornemisza halála után Buda vár kapitányává lön; innen eszközlé Tata, Esztergom meghódoltatását Ferdinand részére. 1529-ben Szoliman török császár túlnyomó erejével minden vitéz ellentállás daczára elfoglalván a várat, Tamás is Szapolyai kezébe került, kitől azon föltétel alatt nyeré meg szabadságát, ha pártjára álland. Tamás őszintén megírá Ferdinandnak, hogy sorsa Szapolyaihoz esküdni kényteté, miért is Ferdinandtól a hűség esküjétől feloldozását kérte, mit az, — bár nem örömet — teljesített is. 1530-ban a Törökországba küldött Gritti helyébe kincstárnok lett, majd pedig Budának Rogendorf Ferdinand vezére ellen vitézül vitt védelmeért Szapolyai Jánostól Erdélyben Fogaras várát ²⁾ és uradalmát nyerte örökös úri czimmel, nem sokára pedig Huszt várat és uradalmát a hozzá tartozó sóaknákkal. Utóbb miután 1531—1532-ben Gritti folytonosan élete ellen fondorkodott, Tamás kénytelen lett Ferdinand pártjára visszamenni, hol örömmel fogadtatott; és jegyesének a gazdag örökségű Kanisay Orsolyának fiúsítása által, ipa Kanisay László és ennek fia Ferencz minden javaiban örökössé tétetett, és egyszersmind a belső tanácsosok sorába igttatott. Ez időtől folytonosan és szilárdul I. Ferdinand részén találjuk Tamást, ki 1537-ben horvátországi bánná, 1540-ben ország birájává, 1552-ben fő hadvezérré, ³⁾ végre 1554-ben pedig Magyarország nádorává tétetett. Meghalt 1562-ki junius 2-án nejének karjai közt Egervárott, honnan tetemei utóbb 1669-ben Lékára a osaládi sirboltba vitettek át. Nejétől Kanisay Orsolyától, kit 1535-ben vett nőül ⁴⁾, — korán elhalt László és Márton fiain kívül II. Ferencz fia maradt.

I. Tamásnak apúl testvére Jakaba hadi pályán szolgálta hazáját, elesett a babocsai harcban Aly basa ellenében Berzenczénél a

¹⁾ Horváth Mihály, Nádasdy Tamás élete 30. lap.

²⁾ Fogaras várát — melynek birtokában I. Ferdinand által is megerősített, — Nádasdy Tamás, nővérel Annával Majláth Istvánnak adta, utóbb Békes Gáspár vette meg.

³⁾ Catalogus manuscriptorum Bibl. Széchenyiano regnicolaris Musei nationalis. I. 729.

⁴⁾ Történelmi-tár. Kiadja a m. Akademia III. 97., hol olasz számítás szerint az év 1534-ket mutat. Kanisay Orsolyáról láss okleveleket Kaprinai Mss. B. tom. XXVIII. pag. 340—344.

Rinya folyónál Szigethez közel, 1556. jul. 23-án; ¹⁾ mely harczon testvére Tamás is részt vett.

II. F e r e n c z Tamás nádornak fia, alig kilencz éves korában elvesztvén atyját, anyja felügyelete alatt növekedett, és idővel hadi pályára lépven, mint hadvezér, vagyis a Dunán inneni Magyarország főhadnagya szintén fényes nevet vívott ki magának. Ehez járult rettenthetlensége és roppant testi ereje, melynél fogva két törököt egyszerre fölemelni, és a levegőbe dobni birt. Kortársai átalában „Fekete beg“nek nevezték. Vezérsége mellett Vas vármegye főispánja és 1587-től kir. fő lovász mester volt. Meghalt Sárvárott 1604. jan. 4-én kora 49. évében. ²⁾ Eltemettetett Lékán. Nejétől a híres Báthori családból eredt Báthori Erzsébettől († 1614.) kit a történet a csejtei vérfürdőkről ismer, három leánya maradt, kiknek egyike Zrinyi Miklós-hoz, másika homonnai Drugeth Györgyhöz ment férjhez, ezeken kívül voltak fiaí A n d r á s, ki korán elhalt, és I. P á l.

I. P á l ősei nyomdokain szintén a hadi pályán szerepelt, és Kanisánál hősi hirt szerzett magának. 1604-ben Vas vármegye főispánja, 1622-ben a Dunántúli részek országos főkapitánya, kir. tanácsos, és kir. fő udvarmester lön. Mintán már nagyatyja I. T a m á s a nagyságosok rendében állott, és 1553-ban bárósági oklevelet nyert, I. P á l 1625-ben családjának a grófi rangot szerzé meg. ³⁾ Első neje Forgách Judit, a második Révay Judit volt, kától két gyermeke maradt III. F e r e n c z és A n n a M. apácza.

III. F e r e n c z ismét egyike a család legjelesb férfainak, ki azonban a legszerencsétlenebb korszakban élve, végre a haza szeretetének és ellenségeinek áldozata lett. Mint roppant dúsgazdag, korábban Magyarország Crösusának neveztetett. Pottendorf várában osupán készpénze és drágasága négy millio forintára volt. ⁴⁾ 1633-ban Vas vármegye főispánja, 1644-ben királyi tanácsos, 1646-ban kir. fő udvarmester, 1664-ben ország bírāja, Zala és Somogy vármegyék főispánja, v. belső titkos tanácsos, s utóbb a nádor halálával kir. helytartó lett. A tudományosság előmozdítására nézve műveltsége és pártolása emlékezetét fentartják az általa Pottendorfban 1658-ban kiadott Törvény gyűjtemény, valamint ugyanott 1664-ben nyomott M a u s o-

¹⁾ Timon p. 186.

²⁾ Pethő Gergely M. Krón. 156.

³⁾ Histor. herald. Handbuch. Gotha 1855. 638. lap.

⁴⁾ Hormayr-Mednyanszky Taschenb. 1825. 263.

leum pot. Regum Hung. című diszkiadás. Azonban belekeveredve, vagy bele vonatva a Wesselényiféle szövetségbe, noha megkegyelmeztetéseért a pápa is közbeveté magát, (lehet, hogy főleg vagyona is áhítózó ellenségei ármánykodása miatt) 1671-ben április 30-án, miután minden méltóságaitól s javaitól megfosztatott, gyermekei pedig Domini de Cruce nevet kaptak, — hóhér-pallós által kivégeztetett. Nejétől gróf Esterházy Juliannától (szül. 1630. † 1669.) Esterházy Miklós nádor leányától, a táblázaton látható tizenegy gyermeke maradt. Ezek közül István még 1669-ben Vas vármegye főispánja, nejétől gróf Tököly Máriától nemzé Pált, 1714-ben Bodrog vármegye főispánját, kinek hitvesétől Gilleis Anna-Mária grófnőtől gyermeke nem maradt.

Második fia volt III. Ferencznek IV. Ferencz, kiről alább lesz szó.

Harmadik fia volt László, 1710-ben csanádi püspök, 1713-ban győri nagy-prépost és fejérvári őr (Custos).

Negyedik fia volt Tamás, 1713-ban somogyi főispán, 1715-ben korona-őr, és val. belső titkos tanácsos, a váthi uradalom szerzője. Meghalt 1734. júl. 5-én. Nejétől gróf Draskovics Krisztinától gyermekei nem maradtak.

Ötödik fia volt Miklós, 1684-ben kácsi apátur, 1689-ben pécsi nagy-prépost, és sebenigói püspök.

A leányok közül Krisztina gróf Draskovics Miklóshoz, Magdolna gr. Draskovich Jánoshoz mentek férjhez.

IV. Ferencz hadi pályát választva, nemsokára atyja halála után egy hadsereggel mint őrnagy a Rajna mellékére rendeltetett, hol vitéz tettei és szolgálatai alapján 1714-ben lovas tábornokságig emelkedett. Ő alapította családjá számára a felső-lendvai, és lepcsényi uradalmi majoratust, és később ő öröklé testvérének Tamásnak fia Pál halála után ennek is jószágait. Neje három volt: 1. gróf Széchy Erzsébet, 2. gr. Herberstein Margit, kitől Teréz leánya, utóbb orsolya, apáca, született; 3-ik gróf Schrattenbach Róza Rebeka, kitől Leopold, Boldizsár, Ferencz, József, Júlia, Mária és Franciska gyermekei születtek. Ezek közül

József ezredes volt, és magnélkül halt meg.

Boldizsár v. b. tit. tanácsos és kancellár lett. Nejétől gróf Berényi Erzsébettől csak egy leánya Erzsébet előbb gróf Forgách Zsigmondné, utóbb Végh Péter tárnokmester neje volt.

Ferencz szül. 1708. oot. 27-én, katonai pályára lépven, a

mult század legnevezetesebb hadvezéreinek egyike lön, ki M. Terézia királyasszony alatt az örökösödési háborúban felejthetetlen érdemeket szerzett magának, főleg az ausztriai uralkodóház irányában. Történetdús életpályáját hosszas lenne ide iktatni. ¹⁾ Nagyszerű szolgálatiért a M. Terézia rend nagy keresztjével, v. b. titkos tanácsosi, Fejér megyei főispáni és altábornagyi ranggal jutalmaztatott, 1756-ban horvátországi bánná is kineveztetett, mely méltóságot haláláig 1783-ki mart. 22-kig viselte. Első nejétől gróf Rotthal Mária Maximilianától egy leánya **Borbála** és két fia **Ferencz** és **Tamás** maradtak. Amaz Fejér vármegye főispánja volt, és unokáiban fiágon már kihalt. **Tamás** (szül. 1749. † 1800.) a török háboru alatt tünteté ki magát, és altábornagy, Somogy megyei főispán, koronaőr, egy ezred tulajdonosa volt, két gyermekei közül fia **Tamás** (szül. 1792. jun. 24.) ez ág utolsója, cs. kir. kamarás szintén a hadi pályán szerepelt. Neje gróf Grovestin Jacobine.

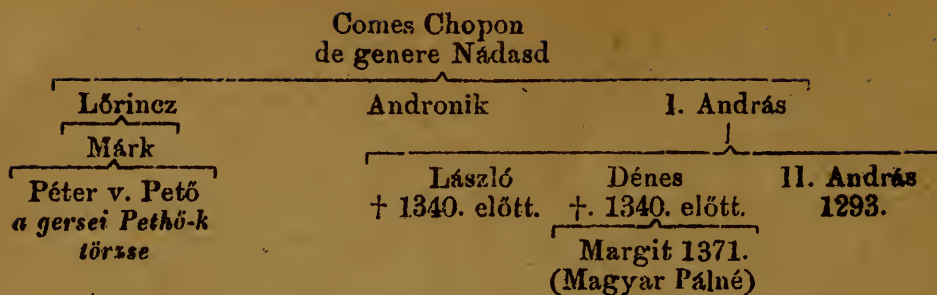
IV. Ferencznek első fia, mint följebb említők, volt **Leopold**, a felső-lendvai uradalom birtokosa, ki a közhivatalos pályán szerzett érdemeket. 1730-ban helytartósági tanácsos, 1737-ben belső titk. tan. 1739-ben kir. kincstárnok, 1744-ben a tartományi biztosság elnöke; 1746-ban kir. fő lovászmester, sz. István rend nagy keresztese, és Magyarország kanczellára lett. 1751-ben nyerte családjá részére is örökös czimül és osaládi méltóságul a Komárom megyei örökös főispánságot. Meghalt 1758. máj. 31-én. Feleségétől gróf Trautmansdorf Mária Jozefától hat fia és hat leánya született; azonban fiaik közül csak **I. Mihály** élte túl.

I. Mihály (szül. 1746. sept. 19.) cs. kir. kamarás, val. belső titkos tanácsos, Komárom várm. örökös és valóságos főispánja és kir. főajtónálló mester volt. Vagyonában tetemes károsodást szenvedett a francia országai finansziális oatastrofák következtében. Nejétől gr. Colloredo M. Terezia csillag ker. és palota hölgytől tizennégy gyermeke született, tiz fia, és négy leánya. Fiai közül:

László m. kir. kincstári tanácsos volt. Nejétől gróf Ráday Annától, leánya **Ágnes** kiskaludi Liphay Imre neje lön.

Paulai-Ferencz (szül. 1785. mart. 3-án Bécsben) papi pályára lépven, fokonyként mind magasabbra emelkedett, drégely-palánki lelkész, és honti alesperesből 1816-ban esztergami kanonok, szegzárdi

¹⁾ Életrajzát és arcképét l. F.-Magyarországi Minerva 1830. I. köt. — Fillértár 1835-ki évfoly. stb.

Az e táblán állók közül I. Andrásnak fiai László és II. András Trencsényi Máté ellenében Robert Károly király hívei lévén, miután Trencsényi Máténak pártja győzött, László meggyilkoltatott, és egyetlen leánya Margit, ¹⁾ Magyar Pálnak a gimesi várnagynak hitvese lön. — Dénes nejével együtt a reájok gyujtott házban fulladt meg. A harmadik testvérnek II. Andrásnak fia volt Tamás, ²⁾ a ki Wagner szerint törzse lett a Nádasdyaknak.

Azonban ugyancsak Wagner szerint ³⁾ a Nádasdy-ak a Petenedi ⁴⁾ grófoktól (comes) származnak; de ezen ágat — mint följebb mondók — a Csupon ággal eleddig összekapcsolni nem tudjuk. ⁵⁾ Ugyancsak a Petendi gróftól származott a Nádasdy grófok Darabos nevezetű nemesi ága is, egy a Dunántúl szélesen elterjedt, előkelő birtokos család, melynek tagjai nádasdi Darabos, s gyakran csupán Nádasdy nevezettel éltek, míg 1642-ben fiágon kihaltak.

¹⁾ Mások szerint e Margit, Dienesnek leánya volt.

²⁾ Ellenben a Geneal. authent. tom. I. és II. kézirati gyűjtemény szerint Tamás nem II. Andrásnak, hanem Lászlónak fia volt.

³⁾ Tabulae genealogicae Mss. tab. XXI.

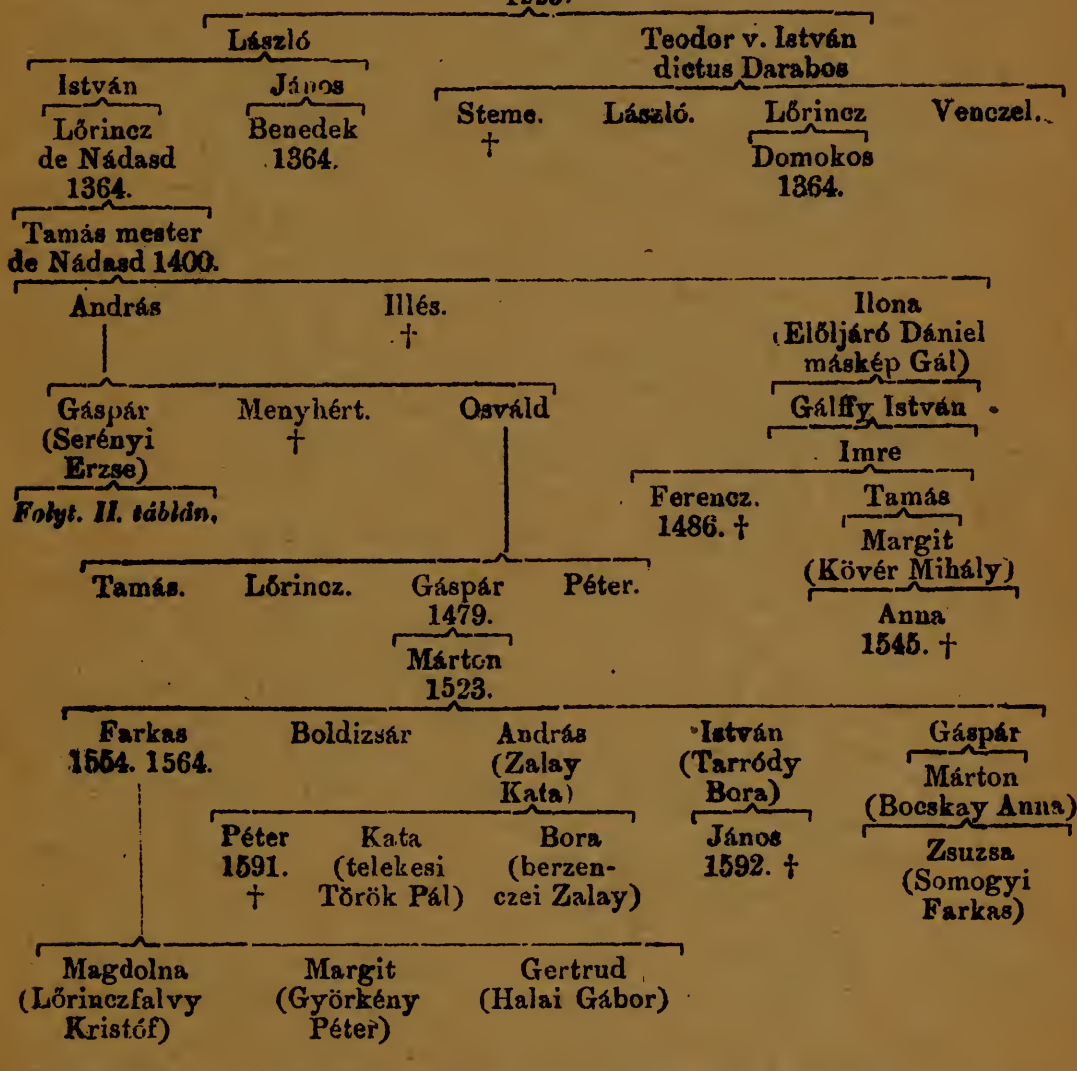
⁴⁾ Dunántúl Pecsened nevű falu van Soprony vármegyében, Petend nevű falu van Somogy és Zala vármegyében, hasonló nevű pusztá van Somogy, Zala, Veszprém és Fejér megyékben; de melyik ezek közül az, melyről a Petenedi vagy Petenyedi grófok neveztetek, vagy egy sem közülök, azt meg nem mondhatjuk. Legközelebb áll a valószínűség a Soprony megyei Pecsenedre nézve; mire nézve a családi levéltáron kívül talán az Esterházy család levéltára adhatna legtöbb felvilágosítást. — De a Petened (vagy Petenegh) névből a paczinák szó gyártását, és e fonalon ismét a Bissenus vagy Bessenyő nemből eredeztetést ráfogni a család eredetére ismét tévedésnek kell kijelentnem.

⁵⁾ A Petendi ágnak a Csupon-okkal való kapcsolatát talán akkor lehetne némileg eszközölni, ha a Chopon név egy volna az oklevelekben előforduló Chepan (vagy is István) névvel, miután mint a következő táblázat mutatja, Tamásnak, a Nádasdyak bizonyos törzsének a Petenedi leágazás szerint István nevezetű volt a nagyatyja.

A nemzékrend, tehát az annyiszor említett Petendi gróftól kezdve következőleg ¹⁾ származott le:

I. tábla.

Petend Comes
de gen. Nádasd.
1229.

¹⁾ Wagner, Tabulae genealogicae Ms. tab. XXI. — Ezen kívül óvatossággal használtam itt mindazon ismertetéseket, melyek e családról eddig, több vagy kevesebb alaposzággal (főleg eredetét tekintve) megjelentek, nevezetesen 1) Nádasdy Tamásról, Hormayr, Mednyánszky Taschenbuch, 1820. foly, 84—109. — 2) Nádasdy nemzetségről, Hormayr-Mednyánszky Taschenb. 1825. foly. 247—268. I. — 3) Nádasdy családról Tudományos gyűjtem. 1829. XII. köt. — 4) Fil-lértár 1835-ki foly. 25. 26. szám. — 5) Horváth Mihály, Gróf Nádasdy Tamás élete, Budán 1838. — 6) Extrait de l' Annuaire historique et biographique Souverains et Personages de diverses nations, Paris, 1844. — 7) F. Magyarországi Minerva 1830. I. köt. — 8) A gothai Almanachok stb.

Nádasdy család. (Leleszi †). Borsod vármegyei kihalt család, birtokos volt azon megyei Nádasdon, honnan nevét kapta, előnevét Leleszről irta.

Oklevelek szerint ¹⁾ a családról következő adatok szólnak:

1550-ben él Péter és fia szintén Péter.

1566-ban Bertalan.

1586-ban Bertalan és Mihály tanuvallatást eszközöltetnek: ők birták Nádasdot, és az Ományiak és Barius-ok via facti foglaltak el.

Mihálynak fiai:

Egy másik Tamás visszabocsátja 1597-ben Tornallyay Lászlónak azon birtokrészt Nádasdon, mit tőle szerzett, s a pört leteszi, egy 100 frtot érő lóért, s 30 frt értékű buza- és egyéb holmiért. Ugyanez 1602-ben négy telket zálogba ad Tornallyay Györgynek 200 frtért.

1627-ben Péter (Tamás fia) azon birtokhozi jogát (mit Tornallyay György már Rác Györgynek adott s megengedte, hogy ez viszont Ivánkai Gerőnek suboppignorálja) a praelatit Barius Demeternek adja, azon feltét alatt, hogy ez az ő s mindkét nemű maradékaik tudta nélkül senkivel sem egyezkedjék, s fölfizetést ne vegyen, máskülönben érvénytelen lesz a szerződés.

Ugy látszik, e Nádasdy családhoz tartozott azon Nádasdy György is, ki 1524-ben „Praefectus novarum monetarum Camerae Cassoviensis“ czimű hivatalt viselt. ²⁾

Nádaskay család. Zemplin megyei czimerleveles nemes család. A czimeres nemeslevelet Nádaskay András kapta 1756-ban M. Teréz királyasszonytól. ³⁾

Czímere először vizirányosan kétfelé, és a felső rész ismét függőlegesen kétfelé oszlik; a felső jobb oldali kék udvarban egymás fölött három arany csikolat látható, a baloldali ezüst udvarban három vörös csillag ragyog, kettő fölül, egy alattok. A paizs alsó kék udvarában zöld téren magas nádasból jobb felé egy arany szarvas szökik. A paizs fölötti sisak koronájából szerecsen emelkedik ki, homlokán arany szalaggal átkötve, mely hátra lebeg, meztelen testét derékig

¹⁾ Kazinczy Gábor kivonata szerint.

²⁾ Lásd az oklevelet Kaprinai Mss. B. tomo XXVII. p. 210.

³⁾ Collect. Herald. nro 140.

fehér mez födi, kinyujtott jobb kezében fölfelé egy vörös tollú nyilat tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E családból volt **András**, ki 1788-ban „II. Fridrik Elisiumban“ czimű németből fordított gúnyiratot bocsátott közre.

E családból volt **Sámuel** 1782-ben a s.-pataki collegiumban senior.

E század első felében **András** S.-Patakon nyomdász.

Nádaskay Lajos egykor 1843-tól 1848-ig a Honderü segéd-szerkesztője, 1849-től a Budapesti hirlap segéd-, és 1856. óta felelős szerkesztője, született Zemplin megyei Külsőbőcs helységben, hol atyja jegyző volt. Meghalt 1860-ban. Testvére

N. Mihály h. ügyvéd, a sáros-pataki helv. eklezsia főgondnoka, és Zemplin megyének volt hivatalnoka, meghalt 1859. febr. 13-án.

Nádasy család. (M.-nádosai.) Erdélyben már Zsigmond király korában találunk Nádasy családot, melyből Nádasy Salamonnak fia **Mihály** 1409-ben a székelyek grófja volt. ¹⁾ Erdélyben a m.-nádosai család kihalt. ²⁾

A XVII. században e néven egy tudós jesuita tűnik föl: **Nádasy János**, ki 1614-ben N.-szombatban született. Meghalt 1679-ben. Írt és kiadott 44 munkát, melyek közül magyar nyelven is több történeti és hittaniak jelentek meg. ³⁾

Nádházy család. Zemplin vármegye özimerleveles nemes családainak egyike. ⁴⁾

Nádasy család. Pesten honos család; melyből **István** Pest város egyik előkelő vagyonosabb polgára. **Sándor** 1848-ban a magyar honvédelmi szervezetnél ezredesi ranggal működött, decemberben meghódolva Windischgrätznek.

Nádudvary család. (Surányi és kis-jenői.) A surányi **Nádudvary** családot Kővári Erdély kihalt családai közé sorozza. ⁵⁾

A kis-jenői Nádudvary családból már a XV. században találjuk **Jánost**, ki Szilágyi Erzsébet rokona volt, és 1459-ben Szebenben felkonczoltatott.

Hunyad vármegyében is virágzott a Nádudvary család, 1680.

¹⁾ Kállay Székely nemzet 100. és 209.

²⁾ Kővári Erdély nev. csal. 271.

³⁾ Magyar Irók, életrajz gyűjt. II. köt. 213.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin. not. hist. 115.

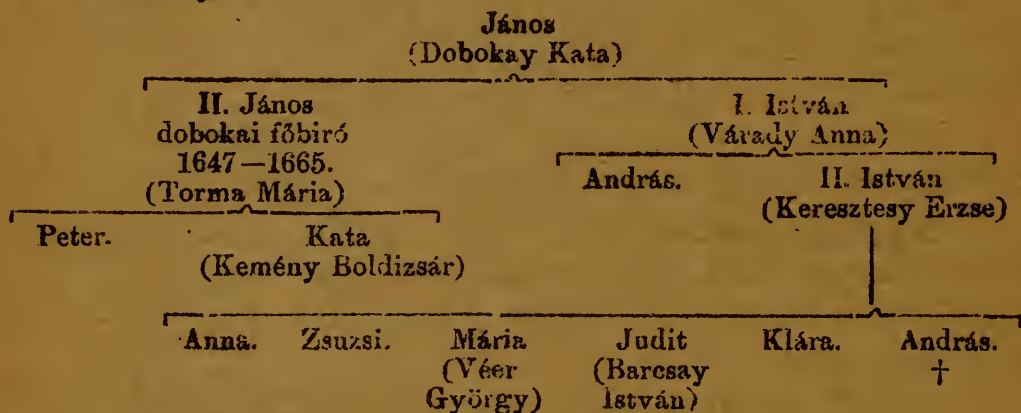
⁵⁾ Kővári Erdély nev. csal. 271.

táján egy Csáky egy Nádudvarynak birtokrészt inscribált, melyet utódai a Pánczéicsehi járásban több ágra oszolva birnak.

1730—1740. Oláh-Láposon is birt Nádudvary.

Miundezeknél ismeretesebb a kis-jenői Nádudvary család; Doboka vármegyében házasság által lett birtokos János, kinek nejétől Dobokay Katától fia János már 1647—48-ban azon megyében alispán, 1648—1665-ben pedig főbíró volt. ¹⁾

Családfájok következő:

II. János ágán Katalinnak, Kemény Boldizsárnak leányát; Ágnest báró Bánffy Sándor vette nőül.

II. István Hunyad megyében sokat birt. Anna és Zsuzsa leányaitól az Almádyak származnak; Judit Barcsay Istvánné, Mária Veér Györgyné volt.

Ezen kívül e családból származtak Pál, kinek neje Gálffy Zsuzsa, Erzsébet Barcsay Gáspárné, Krisztina Kemény Jánosné. ²⁾

Annától származnak Dobokában az Inczedy és Kemény bárók s iklódi járásbeli birtokuk. Máriának maradékai Nagy-Iklódon és Kis-Jenőben a Veér nemesek; Klára jogán birnak Mara és Balog nemesek. Andrásnak, kiben a család fiágon kihalt, utódai K.-Jenőben és M.-Derzsen a Benedikti-ek. Az erdélyi kir. táblának 1804-ik évi ítélete szerint Dobokában Nádudvary birtokjogok voltak F. és A. Kékesnyárlón, Tótfaluban, M.-Derzsen, Lozsárdon, és Kis-Jenőben. ³⁾

A följebb említett II. János Torma Máriával 1664—1671-ig több apró jószágot szerzett Balog Mihálytól és Ombozy Judittól Balog István nejétől, ugy Radák Lászlótól és máscktól Szóváton. 1698.

¹⁾ Hodor, Doboka várm. 426. 437.

²⁾ Ugyanott és Török Ant. közlése.

³⁾ Hodor Doboka várm. 184

nov. 25-én Balog Mihály aranyi, piskinczi, kaláni, sz.-györgyi, s több birtokrészét lekötötte Nádudvary Jánosnak és leányának Katalinnak. ¹⁾

Talán e családból vette származását Nádudvary Benjamin abrubbányai pap, és Péter tanár a XVII. század végén, kik több könyvet adtak ki. ²⁾

Nagovith család. (Humi.) Jelenleg ismeretlen; közülök humi Nagovith István 1628-ban a magyar kir. udvari kamaránál titoknok volt. ³⁾

Nagy család. (Nyéki) Pozsony vármegyében a Csalló-közben fekvő Nyék helységéből eredett. Ugyan is III. István király 1165-ben kelt oklevelében ⁴⁾ (melyet némelyek hibásan sz. István királynak tulajdonítottak) a következő négy családnak nevezetesen: a Nagy, Végh, Méhes és Kósa másképen Zeke családnak törzseit nemesíté meg. A törzseknek, kiket III. István király a Pozsony vári szolgálattól fölmentve, azon várnak főbbjei (proceres = jobbágyok) közé emelt, következők: Ombuol, Colou, Euzen, Petu, Wokud, Juna, Kesnol, Mata, Ceka, Murolar, Scar, Munka, Petu, Juna, Fonsul, Nichuu, Arioholy. Ezen kiváltság-levelet 1284-ben László király Márton, Bala, Jakab, Marczel, Elek, Simon, Pál, Varov és Petus nyéki emberek, Pozsony vári jobbágyok és atyafiai részére megerősítette, az általok birt javakkal együtt.

Megerősítette e kiváltságos levelet 1298-ban III. András király is, azon tévedéssel már, mintha azt sz. István király adta volna. E megerősítés Jakónak fia rőt Péter, Mártonnak fia Márk, Vurlnak fia Marczell mindnyájan Nyékről valók részére adatott. Ismét átírá s megerősíté azt 1349-ben I. Lajos király is.

1609-ik évi aug. 14-én II. Mátyás király is átírá, és megerősíté a följebbi királyi kiváltságos leveleket; és ez időben már a négy külön család neve alatt, a mint is akkor közülök a következők neveztettek meg: vitézlő és nemes Méhes Balás, Pozsony vármegye hites ülnöke, fia Istvánnal együtt, Kossa Gáspár és testvére Kossa György, nemkülönbben másik Kossa máskép Zeke György; ismét Nagy Albert és György és ismét Végh Balás, Jakab, Gergely és Péter, mindnyájan Csallóközben fekvő nyéki osztályos atyafiaik.

¹⁾ B. Bornemisza levéltárából közli Török Ant.

²⁾ Benkó Transylv. gener. II. 490. 491.

³⁾ Janual novi Anni stb.

⁴⁾ Fejér Cod. diplom. tom. V. vol. 3. p. 253.

Végre 1715-ben a pozsonyi káptalan is átírá eme régiséget, Méhes Balásnak, Kósa másképp Zeke Gáspárnak, Vígh másképp Frölich ¹⁾ Ferencznek és Nagy Mátyásnak részökre.

1805-ben ez eredeti III. István királytól nyert nemes levelet Csalló-közben Nyéken ns Nagy Ferencz mint közös nemzetségi levél-conservator őrizte, ²⁾ melynél fogva e négy család bir legrégiebb hiteles oklevelet hazánkban nemességéről.

Nagy család. (Szent-mártoni †.) Mátyás királynak szent-mártoni Nagy Simon egyik hadvezére volt, kit 1459-ben Rozgonyi Sebestyénnel Fridrik császár ellen küldött. ³⁾

Nagy család. (Nádaslaki †.) Pozsony megyei Nádaslakról vette előnevét. Törzse Nagy Máté az esztergami várban a káptalan porkolábja volt, midőn a várkapitány Orbáucz. Endre távollétében a várat a török ellen 1526-ban vitézül megóntalmazta, ⁴⁾ ezért azon évi oct. 10—13-án kelt levélben Mária királynétől dícsérő elismeréssel tiszteltetett meg. ⁵⁾ Ez, vagy fia volt azon nádaslaki Nagy Máté, kit I. Ferdinand király 1564-ben czimeres nemeslevélben a megirt előnévvel megnemesített, mely nemeslevél Pozsony vármegyében 1570-ben kihirdettetett. ⁶⁾ A család kihalt.

Nagy család. (Guthori †.) Pozsony vármegyei kihalt régi család, melyből guthori Nagy László 1451-ben sóvári Sóos Györggyel Pozsonyvár várnagya, és azon vármegye alispánja volt, midőn őket Hunyady János a soproni és nezideri vám lefoglalására és szedésére rendelte ki. ⁷⁾

Nagy család. (Varjasi †.) Közülök varjasi Nagy Imre 1526-ban királyi al-lovászmeister és al-nádor volt. ⁸⁾

Varjasi Nagy Anna, néhai varjasi Nagy András leánya, Krakoványi Márton felesége, zálogba adta néhai öreg apja Salgay László kertje alatt és szomszédjában fekvő Barakonyi földjét nebojszai Balog Györgynek 1672. jan. 1-én. ⁹⁾

¹⁾ Holott másutt mindég Végh-nek iratott.

²⁾ Fejér, Cod. Dipl. tom. V. vol. 3. p. 284.

³⁾ Engel, Geschichte des ung. Reichs III. 232. — Fessler, Die Geschichten der Ungarn. V. 41. 51. — Teleki, Hunyadiak kora III. 139. 141. stb.

⁴⁾ Istvánffy 1685-ki kiad.

⁵⁾ Jászay, A m. nemzet napjai a mohácsi vész után 92. lap.

⁶⁾ Pozsony vármegye levéltárában van az eredeti.

⁷⁾ Teleki, Hunyadiak kora X. köt. 316.

⁸⁾ Engel, Monumenta 187--209. többször előfordul.

⁹⁾ Eredeti oklevél szerint.

Nagy család. (Jókai vagy Ilkai.) Pozsony megyében Jókai vagy Ilka helysége a jókai nemesek 1455-ben új királyi adományt vittek. Ezen nemes családok egyike Nagy nevezetű volt.

A család utóbb kihalt; már 1697. márt. 9-én a Nagy családnak úgy szintén Trombitás Andrásnak, és nejének Simonchich Katának magva szakadtán Vág-Zerdahelyen bizonyos curiákat, és Pozsony megyei Korompán birtokrészt Gállya András és Ujfalusy másképp Novomeczky Mihály nádori adományban kaptak. ¹⁾

Nagy család. (Sellyei.) E családból a XVII. század végén élt sellyei Nagy János, kinek Márk Klárától leánya Julianna galanthai Fekete József neje volt. ²⁾

Sellyei Nagy Ignác 1767-ben Veszprém megyei éneklő kánok, és kir. táblai ülnök, 1774-ben már egyszersmind kaposfői sz. Benedek prépostja, apostoli jegyző, és hittani tudor; a M. Terezia által fölállított székes-fejérvári püspökségnek 1777-ben első püspöke, majd os. kir. val. belső titkos tanácsos és a budai egyetem főkancellárja. Meghalt 1789-ben.

Sellyei Nagy János 1760—67-ben Veszprém vármegye jegyzője volt.

Nagy család. (Kisfaludi.) Pozsony vármegyei nemes család, birtokos jelenleg is Kisfaludon. Ismert törzse nemes kisfaludi Nagy Domokos, ki a királyi kissebb kancellariának hites jegyzője volt, mely hivatalban szerzett érdemeinek tekintetbe vételével fiai Nagy János, és Imre nejével Léghy Erzsébettel, előbbi nemességükben Rudolf király által 1582. febr. 21-én Pozsony várában kelt címerez nemes levélben megerősítettek. ³⁾

A család czimere következő, a paizs kék udvarában alul víz, és abban egy gém látszik csőrében halat tartva, mellette a víz partján két lilium virít, az egyik oldalról fehér, a másik oldalról sárga. A paizs fölötti sisak koronáján a leirthez hasonló gém áll, szintén az előbbihez hasonló két lilium között. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék.

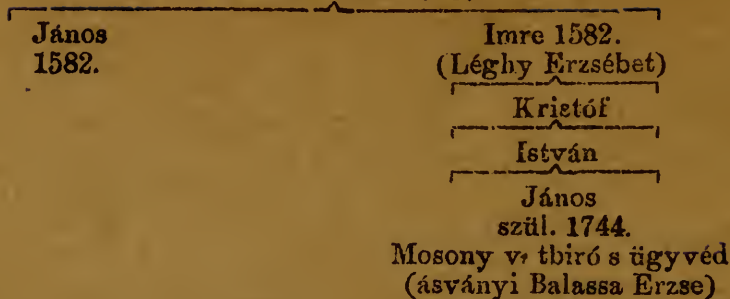
A családnak egyik ága ily leszármazást mutat:

¹⁾ A Liphthay család levéltárában az eredeti Fasc. k. XVIII. nro 699.

²⁾ Schönfeld, Adels Lexicon. I. 204.

³⁾ Az eredeti armalis Nagy Franciska és férje Marczell József kezeik közt Csaló-közben Fel-Bakán, — Stummer Gy. közlése szerint.

Nagy Domokos
kir. kisebb kanczell. jegyző.

József Antal szül. 1779. jul. 21. † 1846. ügyvéd s tbiró (Sörös Julianna)	Franciska sz. 1781.	János sz. 1783.	Bora sz. 1785.	Alajos sz. 1787.	Márton sz. 1791.
Franciska (Marczell Józsefné) Fel-Bakán.					

A családnak ezen ága J á n o s által, ki 1744-ben született, csalóközi Fel-Bakára származott, legalább nevezett János már ott birtokos volt, és 1777. sept. 24-én Böösön házassági szerződésre lépett ásványi Balassa János ügyvéd leányával Erzsébettel. Több gyermeke közül J ó z s e f A n t a l (szül. 1779. jul. 21.) ügyvéd s táblabiró, meghalt 1846-ban, és a Fel-bakai templom alatti sírboltba temettetett.

A család másik ágából kiskfaludi Nagy I g n á c z Pozsony vármegyei középponti főszolgabiró szül. Szent-Mihályfán 1784. aug. 20-án; birtokos Kiskfaludon. Fia L á s z l ó ügyvéd, és jelenleg 1861. január 31. óta Pozsony vármegye főügyésze.

Nagy család. (Egyházfalvi.) Pozsony vármegyei eredetű nemes család, alapítója egyházfalvi Nagy István, ki nejével Thott Katalinnal, és Nagy János, István, Mihály, és Anna gyermekeivel, ugy szintén Nagy György, Jakab és Pál nagybátyjával együtt III. Ferdinand király által 1648-ban előbbi nem nemes állapotjukból kiemelve megnemesítettek; címeres nemes levelük 1649. szent Pál fordulása előtti szombaton Pozsony vármegyének Szempcz m. városában tartott közgyűlésében kihirdettetett. ¹⁾

E család alapítói közül (?) nevezett István és Albert (a ki talán György, Jakab és Pál atyja volt) már a megnemesítés előtt birtokosok voltak Pozsony megyében, ugyanis 1644. oct. 8-án nádori parancs kelt Nagy István és Albert részökre Pozsony vármegyéhez in-

¹⁾ Hiteles oklevél szerint.

tézve, hogy nevezettek nagy-magyarai, gombai, és egyházfalvi birtokaik békes bírásában minden háborgatók, különösen Marsóvszky Adám ellen oltalmazza. ¹⁾ Ezek valószínűleg más családbeliek voltak.

Nagy család. (Ürményi.) A múlt században élt közülök ürményi Nagy János, ugyan ezzel egy időtájban Nagy András, kinek Pintér Katától gyermekei András, Éva Rúthényi Mátyásné 1790. táján. ²⁾

Nagy család. (Máskép Udvarnoki.) Pozsony megyei birtokos nemes család, mely jelenleg kis-jókai előnévvel Udvarnokynéven ismeretes.

Törzse Nagy máskép Udvarnok János, fiával Istvánnal együtt I. Leopold király által Ebersdorf várában 1671. octob. 10-én kelt czimeres nemes levélben nemesítetett meg, és czimeres levele Pozsony vármegyének Samarján 1672-ik évben Sz.-háromság 17. vasárnapja után legközelebbi 2-ik ferián hirdettetett ki.

A családla ³⁾ következő:

Nagy máskép Udvarnoki
János 1671.

István 1671.
(neje Julianna)

János Kristóf
1680. nov. 18-án
kereszteltetett Bécsben

József Kis-Jókán 1758 sept. 22. Pozsony v. tbiró (Csiba Teréz)	István István. János.		Antal N.-Födémesen Antal.	Ferencz Egyházfalván János.	János Kis-Jókán Antal.			
Imre sóházi pénztárn. Óvárrott (Jung Teréz) † 1831. Pozsonyban)	János.		Antal.					
Bora (Curry)	Kata szül. 1789. oct. 26. Pozsonyban † 1861. (Olgyay János)	Lajos udvari agens Bécsben † 1845. (Herder Anna)	Albert volt testőr, most ezredes Bécsben.					
Béla Gombán, Csallóköz. (Baesák Ilka)	Kálmán.	Geiza † 1849.	Gyula	Atilla.	Hermina (Tóth Károly)	Arpadina †	Irén †	Etelka †

¹⁾ Kisfaludi Liptay család levéltára Fasc. D. IX. nro 263.

²⁾ Bossányi féle Esterházy elleni pör.

³⁾ Ferber József közlése szerint.

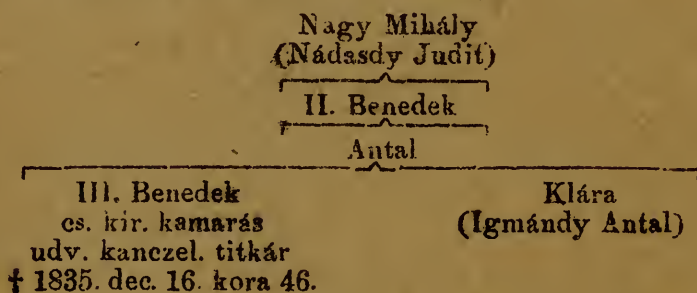
A családfán állók közül Udvarnokoy Lajos az erdélyi udvari kancellariánál országos és hites ügyvéd, 1818-ban valóságos udvari magyar agenssé neveztetett. ¹⁾ Meghalt 1845-ben kora 63. évében.

Nagy család. (Izbéki) Közülök izbéki Nagy Leopold Pozsony megyei volt esküdt szül. Nagy-Födémesen 1817. sept. 13-án.

Nagy család. (Bognádi) Pozsony megyei Nagy és Kis-Jóka, és Hegyi helységbeli részbirtokokba 1565-ben adomány útján beiktatattik bognádi Nagy Ferencz, Bodics János, és Dalmady Andrással együtt; de az iktatásnál ellenmondás történik. ²⁾

Nagy család. (Felső-büki.) Soprony megyei eredetű adománynos birtokos nemes család. Ismeretes törzse Nagy Benedek, ki 1616-ban nyert czimeres nemes levelet II. Mátyás királytól, mely nemes levél 1617-ben Soprony vármegyében kihirdettetett. E Benedek élt még 1631-ben is F.-Bükön, a család ősi fészkeben, honnan előnevét írja. Ugyan ez időben élt N. Ferencz is, talán fia Benedeknek. Ezen Ferencznek neje 1631-ben Krempehicz Magdolna, ki előbb Sitkey Boldizsár hitves társa volt.

Ugyancsak a szerző I. Benedeknek fia lehetett azon Mihály, kinek ágát a következő nemzékrend mutatja:

Ez ág Veszprém vármegyébe Bánk-ra és onnét Somogyba is Kürtörsre átszármazott. A kihalt Benedeknek javait most az Igmándiak birják. Egy másik ág I. Benedeknek István nevű unokájától jő le. Ezen István 1697—1698-ban Sopron vármegye alispánja egyszer-smind kir. személynöki ítélőmester, ezen felül pedig 1747-ben következő czimzetét olvassuk: „cs. kir. tanácsos, arany sarkantyús vitéz, Sopron vármegye alispánja, Vas vármegye jegyzője, és nádori ítélőmester.“ 1698-ban ápril 9-én közte és neje Tompa Rebeka közt egy részről, gróf Esterházy Dániel közt más részről Kis-Martonban egyezség kötött, mely szerint Esterházy a kis-sitkei jószágot s egyéb bir-

¹⁾ Tudományos gyűjtem. 1818. III. 120.

²⁾ Liphay levéltár Fasc. J. XVI. uro 588.

tokrészeket mint őket vérség és hagyományozás után illetőket, nekik átboosátá, viszont Nagy István s neje Esterházyt pénzzel elégíték ki. Nagy István 1744-ben tett végrendeleti codicillust, és ugylátszik 1747-ben meghalt. A tőle származott ivadék néhány ízen következőleg jött le:

István 1697—1747. (1. Tompa Rebeka 2. Martonfalvay Erzse)				
József 1722. vegrend.	Ferencz 1742. 1733. alszbíró (Niczky Bora) özvegy 1756.	Zsigmond 1737.	Erzse 1743.	2-től Lajos aransarkantyús 1722—1737.
Ágnes (1. Fehérváry Pálné 1742. 2. Nedeczky Andrásné 1761-től)				
		György 1757—65. (Végh N.)	Anna 1760. (1. Somogyi Miklós 2. Horvák József)	

Ez ágon — úgy látszik — Györgynek maradékai azok, kik Vas vármegyében Sitkén és Felső-Pátyon birtokosak, közülök Sándor Sitkén, István pedig emitt. Sándornak fia Sándor 1860-ban vette nőül hetyei Gotthard Rózát, szintén Vas és Somogy megyében nagy birtokosnőt.

A család közlése hiányában teljes családfát nem adhatva, csak chronologiai rendben említhetők fel a család ismertebb tagjai:

Vincze és Pál pálos szerzetesek 1748-ban kapták ki a család-tól örökségi részeiket.

Pál 1751- és 1765-ben törvénykönyvünk szerint, mint kir. személynöki ítélő mester a Stajersország felőli határookra nézve országos biztosul neveztetik ki. Ugyan őt 1767—1778-ban cs. kir. tanácsos- és septemvir-ül találjuk.

Dániel 1767—1778-ban a dunántúli kerül. tábla jegyzője és az utóbbi évben már ülnöke is.

Sándor 1788—1792-ben cs. kir. tanácsos és Sopron vármegye alispánja.

Boldizsár 1788—1792-ben sz.-fejérvári éneklő kanonok, sőt még 1819-ben olvasó kanonok.

Imre 1788-ban a sopronyi társas káptalan olvasó kanonckja, csepreghi plébános, utóbb (1792. tájt) győri kanonok, 1819-ben győri olv. kanonok, boldogfalvi apát.

József 1788-ban már sz. István rend vitéze, s titoknok, a m. kir. udvari kanczellaria referend. tanácsosa, 1795—1801-ig kir. személynök, 1796 től egyszersmind Pest vármegye főispáni helyettese.

Meghalt 1801. dec. 25-én. Leánya *Juliana Örményi Miksa* neje, meghalt 1826. octob. 17. kora 38. évében, eltemettetett Rőjtökön Soprony vármegyében atyja mellé.

Ezután következett a híres *Pál*, Soprony vármegyének többször országgyűlési követe, kinek életét és jellemét az ország eléggé ismeri. ¹⁾ Született Fertő-szent-Miklóson 1777. sept. 7-én. Meghalt 1857. mart. 20-án kora 80. évében. Első nejétől elvált. Gyermekai legidősbike *Pál*, ki testvéreivel birja az ősi f.-büki jószágot, úgy az adományképen nyert Talliánféle csepregi jószágot.

A híres *Pálnak* nagybátyja volt az említett *József* personalis, testvérei voltak *Péter* és *Sándor*. Amannak fia *Miklós*, kinek Somogyi családbeli feleségétől fiai *Pál*, *Miklós*, *Péter* s két leány, birnak Fertő-szent-Miklóson.

Nevezett *Sándornak* nejétől szül. *Vogel* leánytól leánya *Alexandra* Soprony megyében Farádon.

István kir. tanácsos, és a fundat. jószágok királyi igazgatója, meghalt 1834 jun. 3-án kora 75. évében.

A család czimere négyfelé osztott paizs, melynek udvaraiban kivont kardot tartó oroszlán s egyebek vannak. A paizs fölötti sisak koronájából magyar vitéz emelkedik ki, jobb kezével három nyilat tartva.

Nagy család. (Alsó-szopori.) Soprony vármegyei régi adományos nemes család; hajdán *Szopori* (de Szopor, de Zupur,) nevet viselt. Szopor nevű helység, honnét e nevet vette, kettő van Sopron megyében, t. i. Alsó-Szopor, Felső-Szopor, cz a XIII. században az Oslai család birtoka volt, Alsó-Szoport pedig a sopronyi vár jobbágyai lakták. ²⁾

A Szopori névvel élt családról, melyből az alsó-szopori Nagy család is származását vette, ugyancsak ezen családnál több okmány létezik, melyek a következő adatokat szolgáltatják:

1313-ban a vasvári káptalan bizonyítja, hogy Szopori *Tamá*s özvegyének nő-bére kifizettetett.

Ugyan csak 1313-ban *Miklós*, *András*, és *Jakab*, Szopori *Jakab* fiai, úgy *János*, *István* és *Mihály*, Szopori *Farkas* fiai a szomszéd Hetyei családbeliekkel bizonyos versengések iránt kiegyezkednek a győri káptalan előtt.

1329-ben I. Károly király meghagyja a győri káptalannak, hogy

¹⁾ Csengery, M. Szónokok s statusférflak.

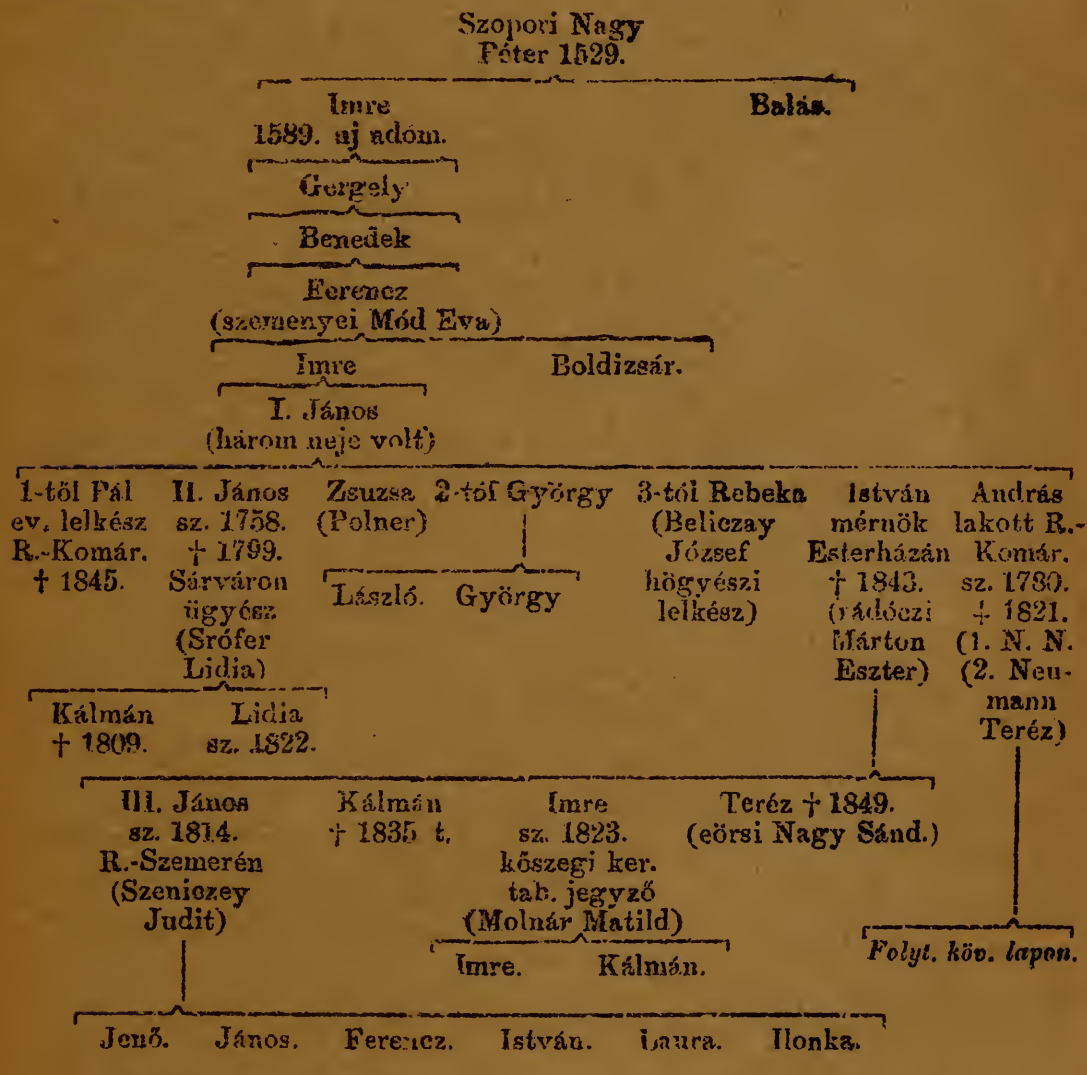
²⁾ Uj magyar Muzeum 1855-ki évi I. köt. 399. lapon oklevél.

Szopori László, János, és Mihály Szopori birtokaikba beiktasának, melynél fogva a beiktatás meg is történt.

1345-től még több okmány maradt fenn, melyek mind a Szopori család birtokviszonyait tárgyalják.

1529-ben kelt azon oklevél, melyben „Petrus Nagy de Szopor“ előfordul. E Péter vette fel tehát legelőször a Nagy nevet, Szoport pedig mint praedicatumot használta. Ezen Péternek Imre és Balás fiai voltak. Az előbbi 1589-ben Rudolf királytól nádori új adományt vitt Alsó-Szoporra Fejérvári akkori esztergami érsek és kir. helytartótól, miután ez okmány szerint előbbi adomány-levelük elveszett.

Nevezett szopori Nagy Pétertől a családfa következőleg jő le napjainkig : ¹⁾

¹⁾ Családi közlés szerint.

András, ki az előbbi lapon.
lakott R.-Komáromban
sz. 1780. † 1821.
(1. N. N.
(2. Neumann Teréz)

1-től József sz. 1807. † 1854. orvos tudor R. Komáromban †	2-től Károly sz. 1812. tisztartó Bács várm. (Vogel Anna)	Antal sz. 1814. ügyvéd Komáromban (Samarjay Erzse sz. 1825.	Karolina sz. 1816.	Elek sz. 1820. jan. 9. ügyvéd Pozsonyban (Boldizsár Mária)		
Sarolta sz. 1845.	Márta sz. 1852.	Regina sz. 1855.				
Berta sz. 1846.	Vilmos sz. 1848.	Erzse sz. 1849.	Antonia sz. 1856.	Ákos sz. 1858.		
Elek. sz. 1849.	Miklós. 1850.	Anna. 1851.	Mária. 1853.	Ilka. 1855.	Gizella. 1858.	István. 1860.

I. Jánosnak három rendbéli házasságából hét nagykort élt gyermekei születtek. Első nejétől

Pál vallási szigoráról és egyenes tiszta jelleméről ismert evang. lelkész volt R.-Komáromban. Meghalt ugyanott magtalanul 1845-ben, Testvére

János szül. Tápió-Bicskén (Pest várm.) 1758. octob. 19-én. A sárvári uradalomnak 13 évig ügyésze volt. Meghalt Sárvárott 1797-ben. Nejétől Srófer Lidiától gyermekei Kálmán, ki 1809-ben, és Lidia 1822-ben meghaltak.

I. Jánosnak második nejétől gyermeke György, kinek gyermekei László és György.

I. Jánosnak harmadik nejétől gyermekei Rebeka Beliczay József högyészi evang. lelkész hitvese, és István és András.

István, hzg Esterházy Pál kerületi mérnöke meghalt 1843-ban Eszterházán. 1809-ben a nemesi felkelő seregben mint kapitány szolgált, s a Győr alóli visszavonulás alkalmával a visszavonuló nemesi felkelő sereg egy részét az általa jól ismert Hanságon szerenősen keresztül vezette, akkori időből Davidovics és Mesko tábornokoktól dicsérő okleveleket nyert, melyek a családi levéltárban vannak. Ő ásatta hzg Esterházy Pál költségén 1835-től fogva több évig a Hanságon végig Győr felé azon csatornát, melyen mai napig is a Fertőnek lefolyása van. Neje rádóczi Márton Eszter volt, kitől négy gyermeke maradt: János, Kálmán, Imre és Teréz. Ezek közül János jelenleg R.-Szemerén birtokos, több gyermek atyja. Kálmán ifjan

elhalt. Imre a Dunántúli kerületi tábla jegyzője, Szoporon bir, szintén családos. Teréz meghalt 1849-ben, férjnél volt Fejér megyei származású eörsi Nagy Sándornál.

András (I. Jánosnak fia) Rév-Komáromban lakott, meghalt 1821-ben. Első nejétől fia József ugyanott orvos doctor volt; meghalt 1854-ben magnélkül. — Második nejétől gyermekei 1. Károly Bács vármegyében Sztanisicson b. Rédl tisztartója; több gyermek atyja. 2. Antal herczeg Pálffy uradalmi ügyész, lakik R.-Komáromban. Nejétől Samarjay Erzsébettől öt gyermeke van. 3. Karolina hajadon. 4. Elek herczeg Pálffy uradalmi ügyész lakik Pozsonyban. Nejétől Boldizsár Máriától szintén több gyermeke van.

A család nemessége kihirdetve van Soprony, Pozsony és Komárom vármegyében.

Vallásuk ágost. evang.

Czimerük a paizs két udvarában zöld halmon álló, és csőrében aranygyűrűt tartó bíbicz madár; a paizs fölötti sisak koronáján férfi kar könyököl, kivont kardot tartva, a kard alatt csillag ragyog. A paizst két oldalról foszladék veszi körül.

Még a XVII. században elszakadt Soprony vármegyéből egy ág Czirákra, mely ágból származik a jelenlegi es. kir. táborszernagy alsószopori báró Nagy László, 1859-ben Dalmatia helyettes kormányzója; ¹⁾ ennek két élő testvére szintén katonai szolgálatban van; egyik unoka testvérük pedig Nagy Ferencz Kisfaludon Soprony vármegyében lakik, kinek nővére özvegy Füzy Lászlóné szintén Kisfaludon lakik; fennebbi báró Nagy Lászlónak szintén él még egy nővére: özvegy Guary Miklósné Sopronyban.

Nagy család. (Szent-Miklósi.) Moson vármegyei nemes család, közülök szent-miklósi Nagy István Mosony vármegye másod alispánja volt, született Arakon (ugyan azon várm.) 1801. jun. 12-én.

Nagy család. (Felső-őri.) Vasvármegyei adományos birtokos család. A Pinkava patak mellett fekvő Felső- és Alsó-Őr helységet már 1327-ben több osztályos vérségű család bírta. Az utódok számszerint hatvanöt család 1582. febr. 18-án Rudolf királytól új kir. adományt vitt az ősi birtokra. Majd ismét 1610-ben II. Mátyás király is átírá és megerősíté a fennebbi adományt, és a vasvári káptalan által az érdekeltek be is iktattattak. Ez utóbbi alkalommal az 1610-ki adományzat-

¹⁾ Pesti napló 1859. máj. 23-diki szám.

tak közt megneveztetnek Nagy Menyhért, Gergely, Nagy Miklós, János, Egyed, Mátyás.

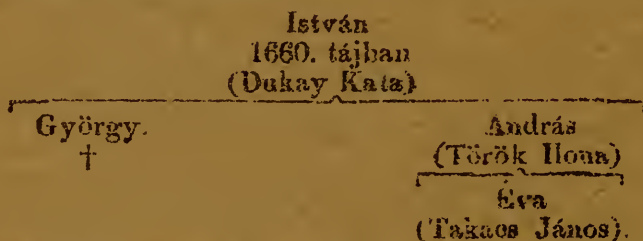
Nagy család. (Mesterházi.) Soprony megyei nemes család. 1752-ben élt közülök Pál. 1781-ben élt Nagy Sándor, ennek neje Márffy Klára, kitől gyermekei 1. Anna Szelestey Istvánné, 2. Teréz előbb Bolla Zsigmondnak, utóbb Palkovics Zsigmondnak neje.

Nagy Erzsébet szintén a múlt század vége felé, előbb Niczky Gáspár, utóbb Márffy Ignác felesége volt.

Ugy látszik e család ivadéka volt Nagy János is, kinek neje alsó-mesteri Márthon idősb István leánya Márthon Erzsébet volt, és ettől leánya Nagy Katalin; élt 1700-ban.

Nagy család. (Vadosfai) Soprony megyei Vadosfa helységről irja előnevét, és ott birtokos.

Egyik ágának nemzékrendje néhány izen következő:

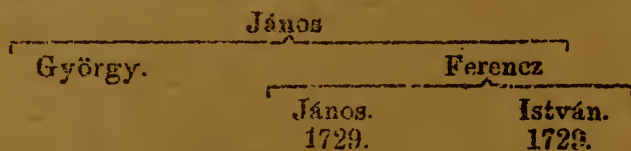
Több adattal e családról nem bírok.

Nagy család. (Vasvári.) Vasvármegyei nemes család, előnevét Vasvárról irja.

Nagy másképp Vasvári János és általa neje Horváth Magdolna, fia György és anyáról testvére Mészáros Benedek Bécsben 1609. sept. 8-án kelt ezímeres nemes levélben nemesítetett meg, mely ezímeres nemes levél Pozsony vármegyének 1610. april 5. Szempezmvárosban tartott közgyűlésében kihirdettetett.

1729-ki oct. 1-én Pozsony megyében ismét kihirdettetett a család nemessége.

Néhány izen következő leszármazásuk ismeretes:

Vasvári Nagy Sámuel tábiabíró szül. S.-Komáromban 1785. sept. 29-én.

¹⁾ Geneal. auth. Mss. II.

Nagy család. (Pápai.) Pápai Nagy Péter 1635. január 29-én Sopronyban kelt ezímeres nemes levelet nyert II. Ferdinand királytól. E ezímeres nemes levél kihirdettetett Soprony megyében Ujkören 1701. octob. 3-án.

Nagy család. (Táplánfai). Vasvármegyei Táplánfalva helységről írja előnevét. Közülök táplánfalvai Nagy Mária 1735-ben Thulmon Mihály özvegye volt.

Nagy család, (máskép Vörös.) Nagy máskép Vörös János neje Takács Ilona 1696-ban Alsó-Mesteriben birtokolt.

Nagy család. (Peremartoni.) Veszprém vármegyében fekszik Peremarton helység, melylyel II. Ferdinand király 1625. nov. 19. Sopronyban kir. adomány-levelével többeket megadományoz, a megadományozottak nevei következők: Török János, Molnár János, Veszprémi Péter, Eösy Balás, András és Mihály, Kovács Tamás, Bene András és János, Nagy György, Molnár Balás, Tóth Benedek, Kenessey László. Ez adományt 1697-ben febr. 14. Bécsben I. Leopold király is megerősíté.

A peremartoni Nagy családból Dániel a dunamelléki ref. superintendensia perceptora, és nagy-széki lelkész volt. Meghalt 1829. dec. 24-én kora 54. évében.

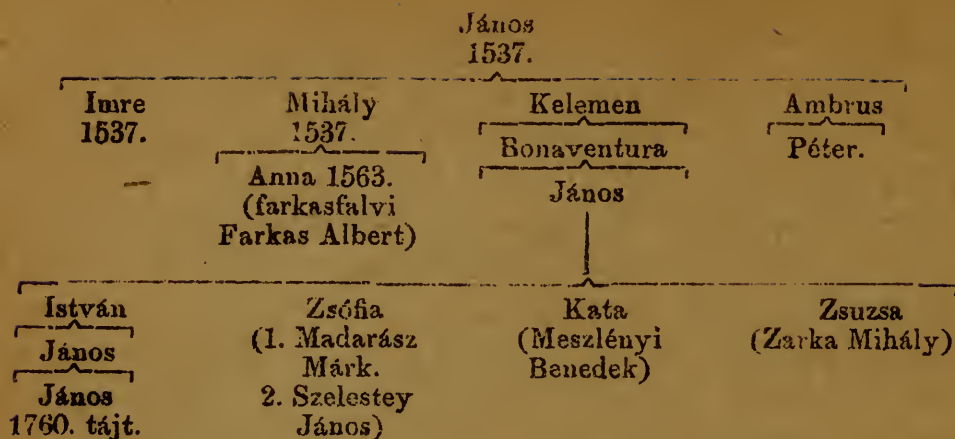
A család egy másik tagjának Boros Juliannától leányai Judit ifj. Báthori Gáborné, és Krisztina 1842-ben hajadon.

Nagy család. (Köves-káali.) Nagy János és unoka testvére szintén Nagy János 1721. jun. 12-én Luxemburgban III. Károly királytól Szala vármegyei Köves-Kál helységre Domokos Sámuel és több mással együtt kir. adományt nyervén, abba a vasvári káptalan által beiktattatott.

Nagy család. (Somogyi.) Közülök Ferencz ügyvéd, született Szala vármegyében Gyulakesziben 1812. aug. 2-án.

Nagy család. (Kerecséni.) Szala vármegyei Kerecsény helységről vette előnevét. Bornemisza János pozsonyi főispán Berzeneze várára nézve örökösévé tette kerecheni Zalaj Jánost, szintén pozsonyi főispánt, ki 1537-ben a pozsonyi káptalan előtt végrendeletet tett bábolnaki Károlyi Imre, ennek két fia György és János és atyafia kerecséni Nagy János részére. Ezen Nagy Jánosnak ivadékát ¹⁾ mutatja e nemzékrend:

¹⁾ Wagner Tabulae geneal. tab. XLV. III.

Nagy család, (máskép P o g r á n y i.) Veszprém megyei eredetű armalista család. Törzse Nagy máskép Pogrányi Ferencz és testvére J a k a b, kik 1665-ben kelt czímeres nemes levélben I. Leopold király által nemesítették meg; és nemes levelük 1666-ban Veszprém vármegyében Pápán hirdettetett ki.

Czímerük a paizs kék udvarában ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

1835-ben élt e családból Heves várm. Egerben Nagy Ferencz, kinél az eredeti czímeres nemes levél tartatott. Fia szintén volt.

Nagy család. Nagy János és neje Bajcsy Kata, és gyermekeik György, András, János, Erzsé és Kata Linczben 1684. april. 21-én kelt czímeres nemes levélben I. Leopold király által nemesítették meg, és czímeres nemes levelük Győr vármegyében 1684. jun. 2-án kihirdettetett. ¹⁾

Nagy család. (Rápolthi.) Szatmár vármegyei régi birtokos nemes család, eredetét Szatmár megyei Rápolth helységről veszi, melyet Rápolthi nevezettel már a XV. században birtokolt, és melyet egy ízben a Dománhidyak elfoglalván, 1430-ban Zsigmond király Rápolthi Andrásnak, László fiának vissza adott. ²⁾ Ugy látszik a következő XVI. században nyerte a család a Nagy nevezetet, megtartva ősnévét predikatumúl. Legalább 1590-ben már rápolthi Nagy

¹⁾ Az eredeti armalis Győr vármegye levéltárában van, hová egy cigány asszonytól elvétetve került; és 1800-ki sepi. 2-án a helytartóság által hirdettetett. — A megye jegyzőkönyvében a kihirdetés bejegyzésében Bajcsy neve helyett B ö s z e áll.

²⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 123.

Mátyást találjuk, mint a ki Rápolth helységre királyi adományt vitt; és 1595-ben Szatmár vármegye szolgabirája, 1602—3-ban pedig alispánja volt. ¹⁾

Nem birván családfával, még a következő adatok ismeretesek előttem a rápolthi Nagyokról.

1671-ben Gábor Szatmár várm. szolgabíró volt. ²⁾

1687-ben Pál Porcsalmán kir. adományt nyert.

Szatmár megyében még többen viseltek megyei hivatalt, ugyanint: Pál 1687-ben szbíró, 1711-ben is szbíró; — György 1706—1712-ben szolgabíró, János 1712-ben szbíró; Ferencz 1778-ban al-, 1784—90-, 96-ban főszolgabíró; György 1799-ben főjegyző; Zsigmond 1799-ben adórovó volt. ³⁾

Sándor és György 1750-ben kir. és nádori adományt nyertek Domahidán, Ökörítón, Porcsalmán, birtok-részekre is, és egész Eke-Tyukod helységre, valamint többel együtt a Sámelyi pusztára is. ⁴⁾

A család e század elején birtokosul iratik Mánd, Homok, Mikola, Ökörítő, Rápolth, Tyukod, Óvári helységben, s névszerint László birt Gyürén, Zsigmond Lázáriban és Paládon, Gábor P.-Darózon, Mihály Fülöpön, Szegedy Mária Nagy Mihályné Csomaközön, Ferencznek özvegye Csengerben, és Császlón. ⁵⁾

Bihar vármegyében N.-Várad mellett Fugyi-Vásárhelyen és Szakadátón birt Lajos, utódai Dezső, Etelka, Gabriella. ⁶⁾

Talán e család elei közül voltak: Gáspár is, ki 1530-ban Ecsed vára kapitánya volt. ⁷⁾ Egy másik Gáspár 1590-ben Zsarolyánban és a Sámelyi pusztán többekkel kir. adományt nyert. ⁸⁾

Nagy István 1592-ben Borzován kapott részt királyi adományban. ⁹⁾

Nagy család. (Tamonyai) Szatmár vármegyében tamonyai Nagy Demeter 1560-ban Vitka helység felét kapja királyi ado-

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. I. 128. 131.

²⁾ Ugyanott I. 133.

³⁾ Ugyanott I. 133—137.

⁴⁾ Ugyanott II. 45. 122. 124. 128.

⁵⁾ Ugyanott II. 95—287.

⁶⁾ Fényes E. Magyarország részletes leírása I. 201.

⁷⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 68. 218.

⁸⁾ Ugyanott 244.

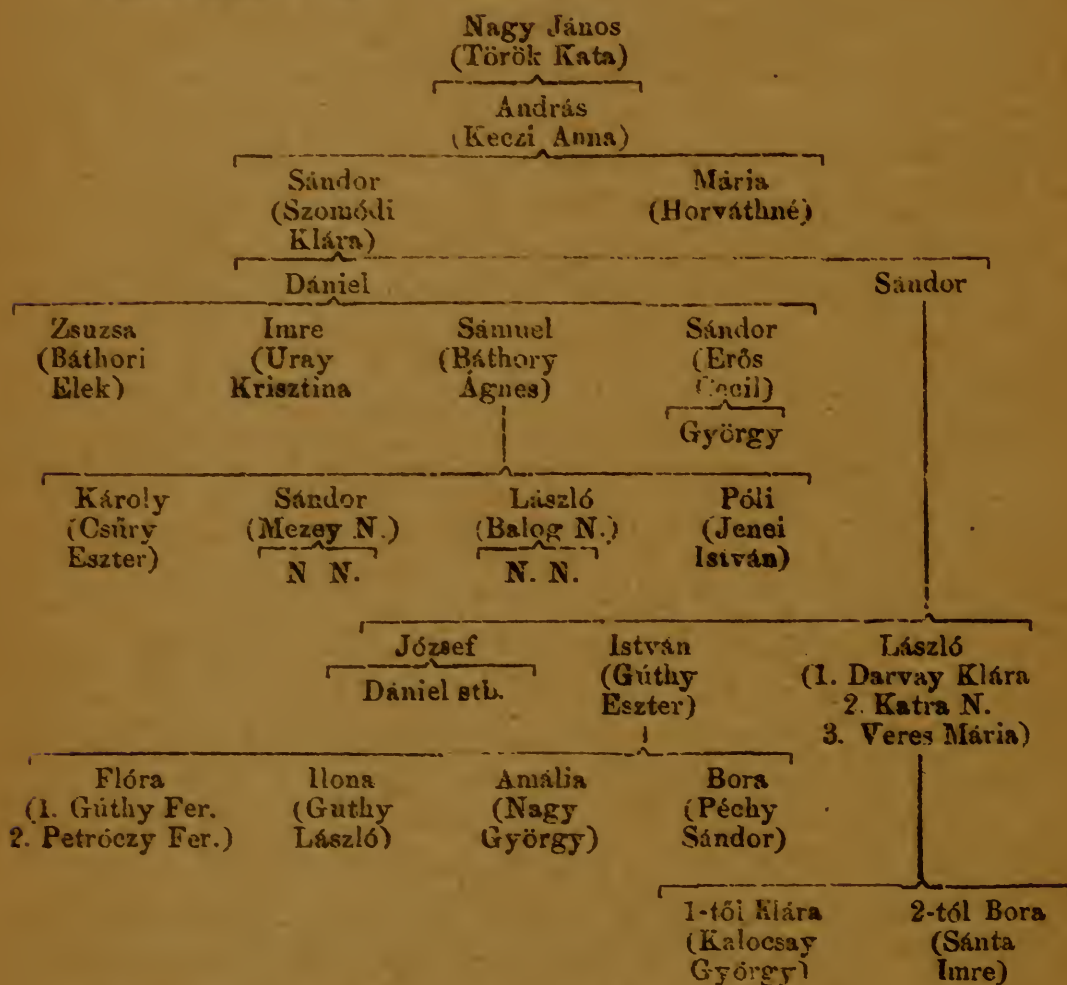
⁹⁾ Ugyanott.

mányban. Ugyanott 1590-ben János, 1658-ban Nagy Tóbiás négy telket kap. ¹⁾

Nagy család (Karánsebesi.) Közülök Nagy Mátyas 1661. Szatmár vármegyében Sályiban kap kir. adományt. ²⁾

Nagy család. Czímerleveles nemes család az Érmelléken, elszármazva Érkdörös, Deugeleg, Endréd és Körtvélyes helységekre. A család reform. vallású.

Családfájuk ³⁾ ez:

Nagy család. (Pelsőczyi †.) Pelsőczyi Nagy János és társa olnodi Zudar Jakab ellen 1421-ben a Károlyi nemzetség pöröl Apáthi helység felgyujtása miatt. ⁴⁾

Ugy látszik, — később e család más nevet váltott, vagy kihalt.

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 97.

²⁾ Ugyanott II. 124.

³⁾ Töcsey Mik. közl.

⁴⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 100.

Nagy család. (Büszörményi.) Szatmár vármegyében 1727-ben büszörményi Nagy Ferencz alszolgabíró volt. ¹⁾

Nagy család. (Almási.) Ugocea vármegyében is többféle Nagy család található, az almási előnevű Nagy családból János 1591-ben Ugocea vármegye szolgabírája volt. ²⁾

Fertő-Almászon (Ugocea várm.) e század elején is birtokosok Imre, Ferencz, György, Mihály, Pál, Zsigmond és István, szintén István Dabólcson.

1806-ban Nagy János azon megyében mezei biztos.

Nagy család. (Péterfalvi.) Ugocea megyei birtokos nemes család 1514—1520-ban Albert alispán. ³⁾

1750-ben több családdal együtt Péterfalvára nádori új adományt nyer. Ugyanott e század elején bir N. Ábrahám, Gábor, János, Pál, Imre, András és László. Valamint Tivadarfalván id. és ifj. István, Sámuel, György, és id. és ifj. Zsigmond. ⁴⁾

1652. Nagy Ferencz terebesi várnagy volt, ⁵⁾ — tán ezintén e család ivadéka?

E család törzse péterfalvi Nagy Albert, kit még mint nemtelent a főispán 1510-ben az alispáni székbe erőszakosan fölemelvén, elene a megye panaszt emelt, melynek folytán utóbb, Ulászló király által nevezett Nagy Albert megnemesítetett, és még 1524-ben is alispánkodott.

Nagy család. (Csamafalvi f.) Ugocea vármegyében 1428-ban élt csamafalvi Nagy Gergely. ⁶⁾

Nagy család. (Fancsikai.) Ugyancsak Ugocea vármegyében fancsikai Nagy János 1619-ben alispán volt. ⁷⁾

Nagy család. (Gacsályi.) Közülök Ugocea vármegyében 1716-ban gacsályi Nagy György nemes ember. ¹⁰⁾

Nagy család. (Gödényházi.) Ugocea vármegyei régi adományos birtokú nemes család. 1466-ban gödényházi Nagy Jakabnak

¹⁾ Szirmay, Szatmár várm. I. 134.

²⁾ Szirmay, C. Ugocea. 59.

³⁾ Ugyanott 175.

⁴⁾ Ugyanott 36. 144.

⁵⁾ Ugyanott 124—126.

⁶⁾ Ugyanott 156.

⁷⁾ Ugyanott p. 51. 52.

⁸⁾ Ugyanott 51.

⁹⁾ Ugyanott 53.

¹⁰⁾ Ugyanott 32.

fia Pál testvéreivel és több osztályos vér-rokonával Mátyás királytól Gödényházára új megerősítő kir. adományt nyert.

1604-ben e birtokban az illető családok és ezek közt Nagy István testvéreivel együtt ismét megerősítettek Rudolf király által. ¹⁾

Nagy család. (Luka-halmosi) Ugocea vármegyében e század elején luka-halmosi Nagy Sándor birtokos Hetényben. ²⁾

Nagy család. (Hatvani †.) Ugocea vármegyében Michael Magnus de Hatvan 1478-ban alispán volt. ³⁾

Ezen kívül még az Ugocea megyei alispánok névsorában előnév nélkül találjuk Lászlót 1442-ben, Pált 1462-ben, Benedek 1487-ben ⁴⁾, kiket mely családhoz számítunk? nem tudjuk.

1452-ben Nagy Fábrián ellen hatalmaskodás miatt vizsgálat rendeltetett Hunyadi János kormányzó által. ⁵⁾

Nagy család. (Tolcsvai.) Zemplin vármegyei eredetű nemes, Tolcsván szabad curia birtokosa. A család Borsod megyében is birtokos; közülök Gedeon 1839-ben Borsod vármegye fősz.-birája volt.

Zemplin vármegyében e század elején birtokosul iratik Nagy nevű család a Zombor, Medgyászó, Kolbása, Lasztócz, és Lácza helységben. ⁶⁾

Nagy család. (Tokaji.) Szintén Zemplin vármegyei nemes család.

Nagy család. (Keresztúri.) Zemplin vármegyében keresztúri Nagy István 1627-ben szolgabíró volt. ⁷⁾

Nagy család. (Csécsi.) Zemplin vármegyei nemes család. ⁸⁾

Nagy család. (Csáklai.) Zemplin vármegye czimerleves nemes családai sorában áll. ⁹⁾

Nagy család. (Tárkányi †.) 1418-ban éltek tárkányi Nagy Márton fiai Miklós, Péter, János és György. E család kihalt. ¹⁰⁾

¹⁾ Szirmay, C. Ugocea 150.

²⁾ Ugyanott 135.

³⁾ Ugyanott 51.

⁴⁾ Ugyanott 13. 51.

⁵⁾ Ugyanott 76.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 155--331.

⁷⁾ Ugyanott 161.

⁸⁾ Ugyanott not. top. 115.

⁹⁾ Ugyanott.

¹⁰⁾ Ugyanott 63.

Nagy család. (Kőrösi.) 1515-ben kőrösi Nagy Ferenczet Szapolyai János szepesi kanonokká nevezte. ¹⁾

Nagy család. (Szepesi †.) Történeti iratainkban több helyen előfordul a Nagy név csak melléknév-képen is, a nélkül, hogy az így nevezett e nevet családi vezetéknévül ismerte volna; úgy látszik ama szepesi Nagy Gergelynek is, ²⁾ ki Báthori Gábor alatt csapatvezér volt, a Nagy nevezet inkább csak természetéről származott, különben Szepesi-nek iraták.

Egyébiránt Szepes vármegyében Nagy András nevezetű 1501-ben alispán volt. ³⁾

Nagy család (Szkárosi.) Gömör vármegyében találjuk 1676-ban szkárosi Nagy Ferenczet, kit a megye a kormányhoz és más helyekre követűl küldött. ⁴⁾

Nagy család. (Vályi.) Gömör vármegyében f-vályi eredetű. Ott született az ismeretes vályi Nagy Ferencz, író és sárospataki tanár 1765. sept. 30-án. Meghalt 1820. jan. 15-én. ⁵⁾ Atyja szatmári lelkész volt.

Nagy család. (Miskolczi.) Nemes miskolczi Nagy János 1650-ben Gyöngyösön (Heves várm.) lakott. ⁶⁾

Nagy család (Kérchi †.) A XVI. században 1530. táján élt kérchi Nagy Ferencz, kinek neje a híres kihalt Butkay családból Butkay Katalin volt. ⁷⁾

E család — úgy látszik — kihalt. Kércz nevű helyek vannak Borsod, Abauj, és Szabolcs megyékben

Nagy család (Dadai.) Közülök Nagy Borbála 1650. táján Péchy Ferencz hitvese volt.

Nagy család. (Szödényi.) Szabolcs megyei nemes család, közbirtokos Nád-udvaron. ⁸⁾

Nagy család. (Tornyay.) Biharvármegyei n.-váradai család. Nagy-Tornyay János 1791-ben lett Nagy-Váradon bíró, és a követ-

¹⁾ Szirmay, Com. Zemplin not. top. 177.

²⁾ Engel, Monumenta 336. 371

³⁾ Wagner, Analecta Scepus. III 242

⁴⁾ Bartholomaeides, C. Gömör. p. 254.

⁵⁾ I. életet Magyar Irok; életrajz gyűjt. II. 215.

⁶⁾ Eredeti okirat.

⁷⁾ Wagner, Collectanea geneal. hist. III. 15.

⁸⁾ Fényes E. Geogr. szótár. III. 126.

kező 1792-ik évben II. Leopold király által nemességre emeltetett, de mag nélkül halt el. ¹⁾

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. osztály zöld udvarában fehér ökörfej, és annak szarvai közt arany csillag látszik. A 2. és 3. osztály vörös udvarában fehér oszlop áll, és annak tetején arany méhkaptár van, mely körül kilencz méh repdes. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös mezű kar könyököl, kivont kard hegyén levágott törökfej vérzik. Foszladék jobbról ezüstzöld, balról aranyvörös. ²⁾

Nagy család. (Tasnádi.) Előnevét tekintve, Közép-Szolnok vármegyei eredetű, elszármazva Gömör vármegyébe is, hol tasnádi Nagy Károly azon megyének al- és főjegyzője huszonöt éven át, 1843-ban országgyűlési követe, 1848—9-ben a magyar kormány tagja, és fő hivatalnoka. Meghalt 1860-ban Hazsinán Zemplén megyében.

Nagy család. Biharmegyei n.-váradai család, melyből Nagy László (szül. 1743-ban) a nevezett város magyar utcájában városi kapitányságot viselt 16 évig, és 1794-ben városi tanácsnokká lett, mely állomáson tizenkét évet töltött. Nejétől Nagy Juliannától gyermekei: János, gr. Batthyány Jánosnál irnok, utóbb 1807-ben Pesten kir. táblai jegyző, 2. István, 3. Julianna. ³⁾

Nagy család. (Leleszi †.) Kihalt család. Ismeretes közülök Nagy Ambrús, ki 1476-ban temesi főispán és Temesvár kapitánya volt, midőn Nagy Albert kapitány-társával a törökön Szendrónél diadalt nyertek ⁴⁾

Nagy család (máskép Zalay.) Nagy máskép Zalay Gergelyt 1611-ben II. Mátyás király czímeres levélben nemesíté meg, adván neki következő czímert: a paizs ezüst udvarában hármaz zöld halmon természetes színű oroszlán ágaskodik, első két lábával egy turbános levágott török fejet tartva. A paizs fölött koronás sisak áll. ⁵⁾

Nagy család. Nagy Márton és János 1619-ben nyertek czímeres nemes levelet.

Czímerekük a paizs zöld udvarában koronából kiemelkedő természetes színű, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tart,

¹⁾ Vay L. Német hívség, 878.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

³⁾ Vay László, Német hívség 885.

⁴⁾ Bonfin, 1581-ki kiadás, 581. l.

⁵⁾ Adami, Scuta gentil. tomo VIII.

és a kardra kigyó tekerődzik. A paizs fölötti sisak koronáján férfi kar könyököl, üstökénél fogva egy levágott, törökfejet tartva. ¹⁾ Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nagy család. (Magochi.) Magoochi Nagy Pál t 1646-ban III. Ferdinand király czímeres levélben nemesítette meg következő czímerrel: a paizs kék udvarában zöld téren daru áll, egyik fölemelt lábával három szál arany kalászt tartva, és csőrével a középsőt tépve. Ugyanez alak látható a paizsfölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ²⁾

Nagy család. Nagy István, Tóth Mártonnal együtt 1669-ben I. Leopold király által nemesített meg czímeres nemes levélben. — Czímere a paizs kék udvarában ágaskodó természetes színű, kettős farkú koronás oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva, melynek hegyén levágott törökfej vérzik. A paizs fölötti sisak koronájából vörös ruhás, kék öves magyar vitéz emelkedik ki, fejét rókaprémés vörös tetőjű kalpag fedi, kinyújtott jobb kezével kivont kardot, és annak hegyén vérző tarfejet tart. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

Ugy látszik — ez ugyanazon czímeres nemes levél, melyet Bakay György, Tóth Márton, és Nagy Miklós és Márton kapott I. Leopold királytól, és a mely Zemplin vármegye levéltárában van. ⁴⁾

Nagy család. Nagy Lukács 1623-ki sept. 1-én II. Ferdinand király által emeltetett nemességre.

Talán a följebbi Nagy Lukács ugyan az, ki 1612-ben kétezer hajdúval a császár részéről az egri törökökre csapott. ⁵⁾

Nagy család. Nagy Mihály és általa neje Kinches Anna, és testvérei Nagy Lőrincz és György 1629-ben II. Ferdinand királytól nyertek czímeres nemes levelet. ⁶⁾

Nagy család. Nagy István 1694. april. 18 án kelt czímeres nemes levélben I. Leopold király által nemesített meg; az eredeti czímeres nemes levél Nagy Mihály, magnélkül kihalt szendrő-ládi la-

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ 1802-ben 21620. sz. alatt hirlélé a helytartó tanács.

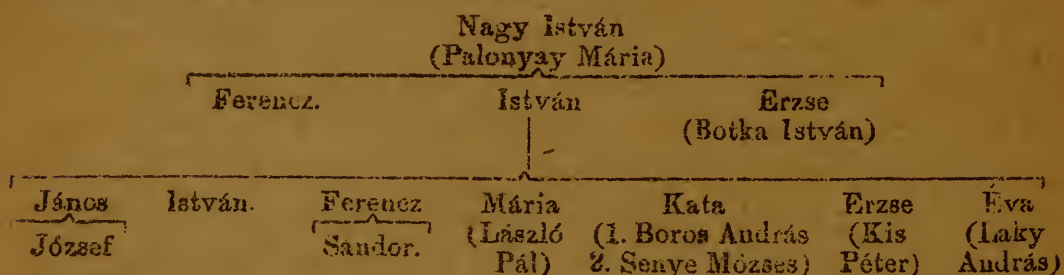
⁵⁾ Tudomány-tár. 1835. IV. köt. 229. Kemény, Cap. Albens. II. 17.

⁶⁾ Zemplin várm. levéltárában van az eredeti árnalis.

kos iratai közt találtatván, Esztergom megye levéltárába jutott őrizés végett, és a m. kir. helytartóság útján 1820-ban hirteltetett. ¹⁾

Nagy család. (Fügedi.) Ugy látszik --- a Heves vármegyei Fügedről vette előnevét. Történetileg ismeretes a családból fügedi Nagy András, ki mint a Wesselényi-féle összeesküvés részese Bónis Ferenczezel együtt Pozsonyban 1671. april. 30-án pallós által végeztetett ki. ²⁾

Nagy család. (Halászi.) A Dunántúl találjuk a XVII. században halászi Nagy Istvánt, kinek Palonyai Máriától származott utódait mutatja a következő táblázat. ³⁾

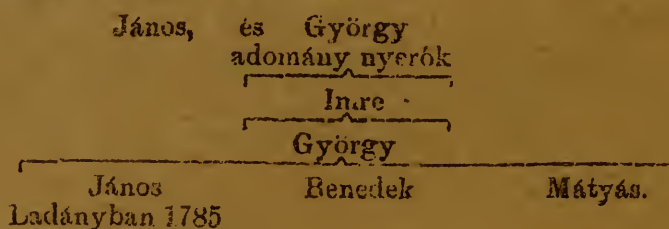
Nagy család. Veszprém vármegyei eredetű ezímerleveles nemes család. Nagy Gergely és neje Suj Margit's fia István és András 1659. oct. 9. Pozsony várában I. Leopold királytól armalist kaptak, mely Veszprém vármegyében Pápán 1660. jan. 31-én kihirdettetett.

E családból N József és Lőrincz 1806. junius 30-án Veszprém vármegyétől nemesi bizonyítványt kaptak.

Nagy család. Lásd Makay os.

Nagy család. (Abai.) Székes Fejér vármegyei nemes család, melyből 1785-ben Ladányban lakó Nagy János megmutatván az adományozott abai Nagy Jánostól és Györgytől származását, Fejérmegye által kétségtelen nemesül megismertetett.

Családfáját ⁴⁾ így producálta:

¹⁾ 14621. sz. alatt.

²⁾ Engel, Geschichte des ungr. Reichs. V. 67.

³⁾ Geneal. authent. tom. II.

⁴⁾ Fejér várm. jegyzőkönyvéből

Tán e családból származott I s t v á n i s, ki 1752-ben Kálozon lakott a nemesi összeírás szerint; 1780-ban pedig egy Nagy István Főjér vármegyében alszolgabíró volt.

Nagy család. (Csalomjai †.) Hont vármegye kihalt régi nemes család, mely a Hunt-Pázmán nemzetségből eredt. (Lásd III. köt. 93. lapon Csalomjai cs.) 1598-ban élt a családból csalorajai Nagy M i k l ó s, (Nicol. Nagy de Chalomia), ki ellen a följebbi évben Terbeléd helységbeli malom-jövedelem elfoglalás miatt többen tiltakoznak stb. ¹⁾ Nejétől Luka Borbálától leánya Z s ó f i a Dienes Ambrus neje volt. ²⁾ Benne e család kihalt, legalább később nyomát nem leljük.

Nagy család. (Pilinyi †.) Nógrád megyei kihalt ősrégi család, mely azon megyei Piliny (v. Pilény) helységről irta nevét, s utóbb előnevét. Már 1449-ben Pilényi P é t e r birta a hasonnevű helységet, ³⁾ a ki Nógrád vármegyének alispánja volt. ⁴⁾

1548-ban Pilényi B á l i n t volt Nógrád megyei alispán. ⁵⁾

1558-ban nevezett Pilinyi B á l i n t és vele Zerdahelyi István, Berényi András, és Muraközy Mátyás I. Ferdinand királytól Karancseszki, Mihály-Gerege, Tarnócz helységekben és a nagy-aranyi pusztán reszjóságokat kaptak kir. adományban.

1487-ben Pellényi P á l mint lévai Chech János ügyvéde fordul elé, ⁶⁾ valószínűleg szintén e család ivadéka.

1597-ben Pilinyi Benedek, ki már Nagy-nak is neveztetett, a vármegye által a számadások vizsgálatára megbízott választmány tagjává választatott. Ugyan akkor táblabíróvá választatott. ⁷⁾ Nevezett Pilinyben lakozó pilinyi Nagy Benedeket 1598-ban Bellény Zsigmond idézteté. ⁸⁾ Ugyan ekkor még egy másik Benedek is élt a családból, és e két B e n e d e k 1507—1598-ban egymás ellen becsületlenítési pert folytatott.

1629-ben pilinyi Nagy M a r g i t Táby Máté özvegye apr. 29-én Szécsényben kelt záloglevelében Pilinyben fekvő birtokrészét elzálogo-

¹⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1599.

²⁾ Sz.-benedeki Convent 1746. fasc. 29. nro 2.

³⁾ Mocsáry Nógrád v. esmertetése I, 275

⁴⁾ Bel M. Notitia nova Hung. IV. p. 45.

⁵⁾ Mocsáry id. h. IV. 232

⁶⁾ Gr. Teleki, Hunyadiak kora XII. 335. 368

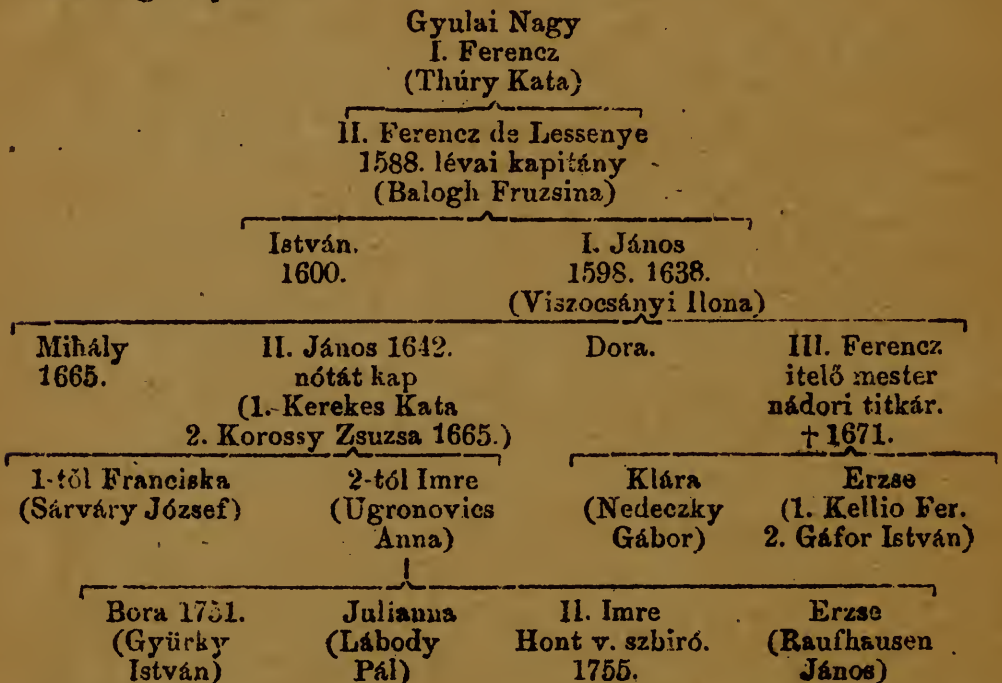
⁷⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1597. p. 15.

⁸⁾ Ugyanott 28. 48.

sitá Szilassy Andrásnak Pilinyi Demeter tanu előtt. Benne — úgy látszik — a család kihalt.

Czímere, mint a följebbi zálogos levélre nyomott pecsét mutatja, egy sziv, annak átellenében egy nyíllal kifeszített iv, a sziv fölött csillag.

Nagy család. (Gyulai és leszenyei †.) Kihalt régi nemes család, előbb Gyulai előnévvel éltek, s valószínűleg innen szakadtak Hont megyei Leszenye helységbe, honnan utóbbi előnevüket irták. A XVI. század végén élt gyulai Nagy Ferencz, ki nejével Thúry Katával lett Hont megyében F.- és A.-Túron birtokos; tőle a családja következőleg terjedt le:

II. Ferencz 1588—1594-ben Léva vár kapitánya volt. ¹⁾ Ennek fia I. János 1597-ben Nógrád megyében birt Kövesden, ²⁾ 1638-ban Hont megyében N.-Túron Ormándy Miklóstól 350 frtban hat telket zálog czímen szerez. Nejétől Viszocsányi Ilonától több gyermeke maradt. Ezek közül Ferencz és Mihály 1665-ben Majthényi Gábornak (ex incestu eredt) bélyegén beiktattatnak a kesseleökeői vár és mvarosbeli részjóságba, továbbá Nyitra megyében Novak, Podhragy, N.- és Kis-Lehota, Szebdrás helységekbe, Bars megyében a Cserenyei kastélyba, és helységbe, N.-Bisztriczén, Felfalu és Kis-Ugróc, Trencsin megyében N.-Chocholna, Metasicz (?), Petyovka, Szlopna

¹⁾ Istvánffy 1685. kiad. p. 379. „Franciscus Nagy e Lezenia.“

²⁾ Protocol. C. Neograd anni 1598.

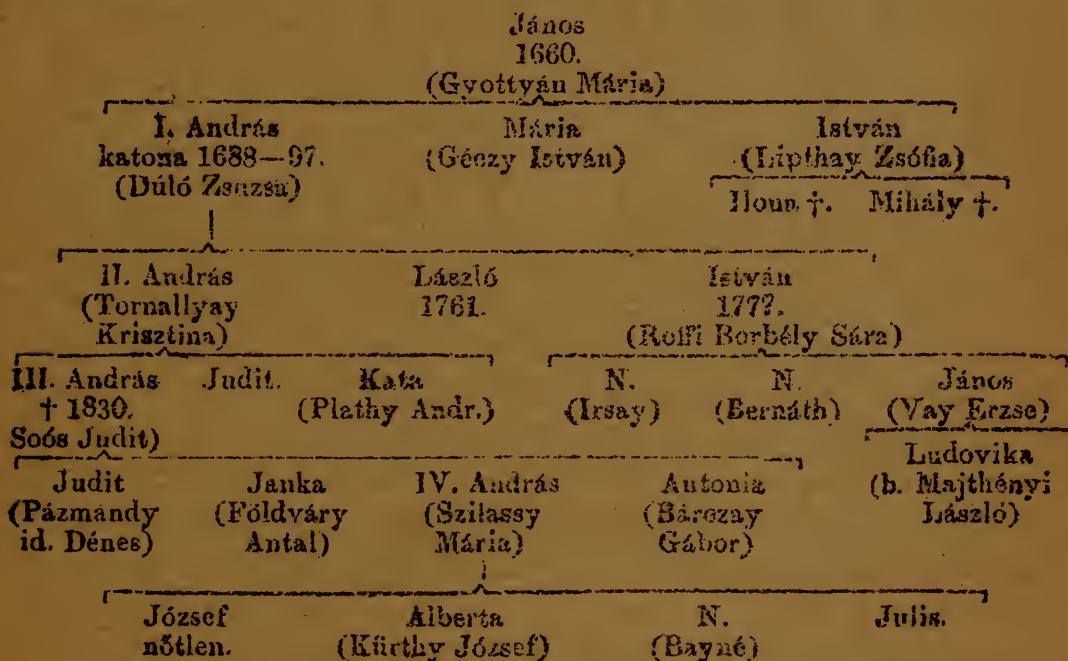
³⁾ Wagner Mss. LXX. p. 206.

helységekbe, és Nyitra megyei egész megyeri pusztába; ellentmondván a Majthényiak. ¹⁾

Nevezett **F e r e n c z** 1664. ítélő mester, és Wesselényi nádornak titkára volt. A Wesselényi féle összeesküvésben részes lévén, 1670-től tovább két évnél börtönben ült, de 1673. april. 19-én kegyelmet nyert. ²⁾ Házasságából csak leányai maradván, ága fiagra kihalt. Azonban testvére

J á n o s, ki egy genealogiai jegyzet szerint nótát kapott, fia **I. Imre** által még fen tartá a családot. Ezen **I. Imre**nek több leányán kívül volt fia **II. Imre** 1755-ben Hont vármegye szolgabirája, kinek csak leányai maradván, benne halt ki a leszenyei Nagy család.

Nagy család. (Péli.) Bars vármegyei eredetű, adományos nemes család. Ősi fészke ugyanott Alsó-Pél helység. 1626-ban élt a családból Pély Nagy Mihály, kinek nejétől Kálnay Anna Dorottya-tól gyermekei István és Kata Liphay Imrené. 1660-ban Nagy másképp Pély János ellen Bars vármegyében királyi meghagyó parancsal lépnek föl a Liphayak. ³⁾ E János 1667-ben a lévai várban lakott, élt 1672-ben is. Nejével Gyottyan Máriaival, (ki Gyottyan Benedeknek Vásárdy Katalintól született leánya volt) következő családlát alkotott:

¹⁾ Szentbenedeki Convent Upsa B. fasc. 2. Nro 16.

²⁾ Szalay L. Magyarország története V. 144.

³⁾ Sz. benedeki Conv.

I. András 1682-ben katonáskodott. ¹⁾ 1697-ben Liphay Lászlóval a Kálnay-ak magvaszakadtán Bars vármegyében And pusztát, Pest megyében pedig (ex carentia legitimi possessoris) a Péteri pusztát nyerték adományba és azokba több ellenmondás mellett be is iktattattak. ²⁾ 1700-ban Felső- másképp Tóth-Pél egész helysége I. Leopold királytól adományt nyert. ³⁾ 1726-ban beiktatást nyert Kis-Salóban és Felső-Váradon. ⁴⁾ Nejétől szüdi Duló Zsuzsannától II. András, László és István gyermekei maradtak.

II. András, ki Nógrád megyében is (többi közt Csécsén) birtokos volt, nejétől Tornallyay Krisztinától nemzé: III. Andrást, Juditot és Katalint Plathy Andrásné.

László és István 1757-ben Bars vármegyében éltek.

III. András, ki 1779-ben vette feleségül sóvári Séos Juditot, (1813-ban meghalt) több megye táblabírája, és a barsi helv. egyház kerület főcuratora volt. Meghalt Bajkán 1830. sept. 18-án kora 79. évében. Ennek három leánya és egy fia maradt IV. András, kinek gyermeke a most élő József, nővéreivel együtt. A másik ágon Istvánnak roffi Borbély Sárától fia volt János, ennek Vay Erzsébettől leánya b. Majthényi Lászlóné.

A családfán nem találjuk Pált, ki 1700-ban Komárom megyében Naszályon birt. ⁵⁾ Ugyan ez idő tájban egy Pély Nagynak neje Moesáry Erzsébet volt.

1717-ben Pély Nagy István, kinek neje Liphay Zsófia, ettől gyermekei Ilona és Mihály valának.

Simon, ki, 1650. táján Léván Apponyi Györgytől házat vesz 598 frtért. — 1821-ben Pély Nagy Gábor a Hajdu ker. kapitánya.

Talán szintén e családhoz számítandók: István, kinek leánya Rozália 1772-ben Lehoczky Mihály özvegye. És egy Istvánnak 1772-ben feleségeül Nováky Katalint találom.

Czímere nyilat tartó oroszlán. — Vallásuk reform.

Nagy család. Nógrád megyei törzsökű czímerleveles nemes család. Törzse Nagy Péter, ki nejével Harai Annával együtt I. Leopold királytól 1665. január 24-én kelt armalis által nemesítetett meg, mely armalis levél Nógrád megyében Füleken 1666-ban kihirdetett.

¹⁾ Katona, Hist. crit. XXXIV. p. 749.

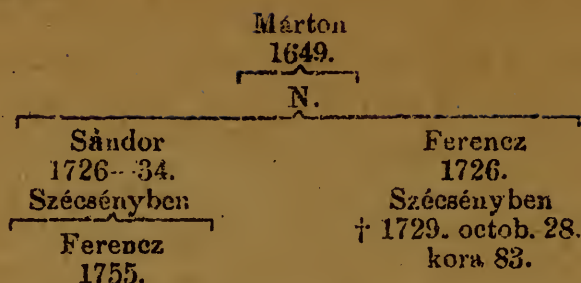
²⁾ Sz. benedeki Conv. Prot. U. p. 17.

³⁾ Liber regius folio anni 1700. folio 528.

⁴⁾ Sz. benedeki Convent, Protoc. EE. p. 243.

⁵⁾ Fényes, Komárom várm.

A családfa ez:

Talán e családból származtak: György 1791-ben Sajó-Szegeden B. Eötvösnél; utóbb Szöllősen (1793—1810.) Muslay Antalnál gazdatiszt, végre n.-bárkányi lakos. 1818-ban. Testvére Antal előbb Pilinyben lakott, utóbb steinbachi póstamester Hont megyében. Ferencz 1815-ben Vizsláson ispán volt.

Nagy család. (Pöstényi v. óesai.) Nógrád megyei ezimerleves család. Törzse Nagy I. Mihály katonai pályán Korpona várában szolgált, és 1678—1683. táján Tököly idejében a császár híve lévén, ezért Labancz melléknevet kapott, úgy hogy e név családján is rajta száradt, daczára, hogy fia II. Mihály, a Rákóczy forradalomban mint hadnagy Rákóczyt szolgálta, mégis inkább Labancz néven volt ismeretes, és úgy is iratott s neveztetett, és daczára annak, hogy 1724-ben a család a Labancz név ellen a vármegye előtt tiltakozott, miután e név nemes levelükben sem fordul elé, mégis ismerető melléknevül e név a család némely ágánál maig fenmaradt.

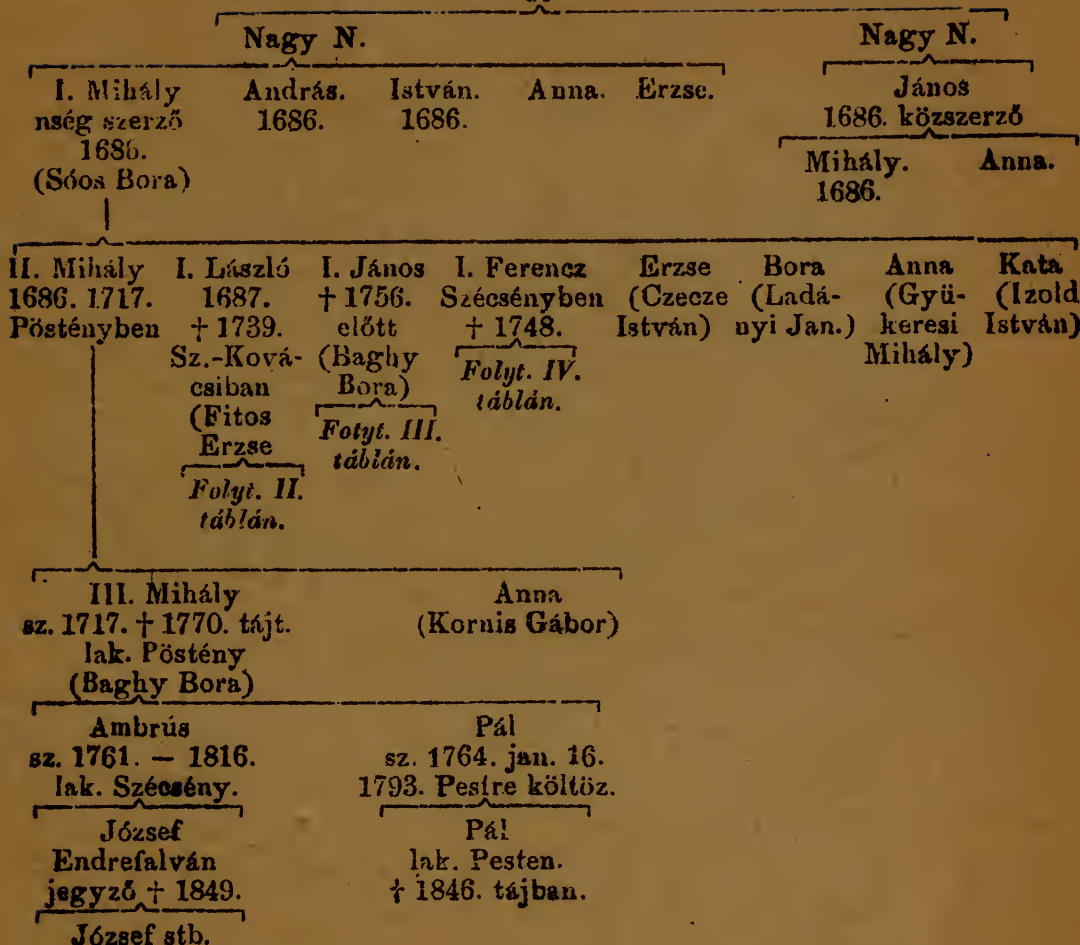
A nevezett családtörzs Nagy Mihály, és általa már akkor élt fiai Mihály és László, továbbá testvérei András, István, nemkülönbben unoka-testvére János és ennek gyermekei Mihály és Anna 1687. november 10-én Pozsonyban kelt ezímeres nemes levélben I. Leopold király által megneemesítettek, és ezímeres nemes levélük a család akkori lakhelyén Hont megyében Korponán 1688. jan. 10-én kihirdettetett.

I. Mihály, a szerző, elvévén Sóos Ambrús kékkői vár alkapitányának leányát Borbálát, kinek anyja Dienes Györgynek leánya, Dienes Zsuzsanna volt, ezzel Nógrád megyei Pöstény helységben nyert birtokrészt, és egyelőre a családnak e helység lett fészkévé, úgy, hogy méltán e helységről veheté ismertető melléknevét.

A családfa következő:

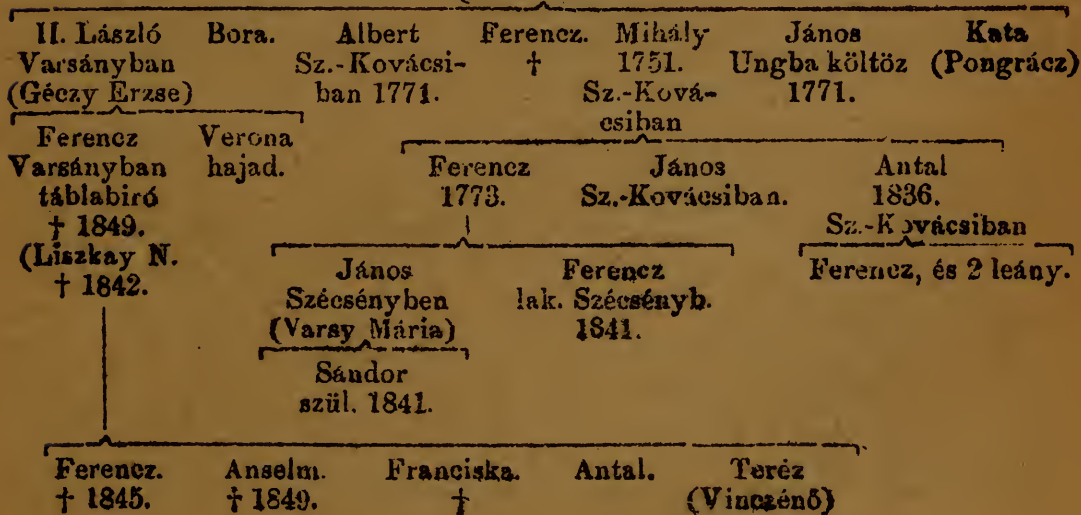
I. tábla.

Nagy N.

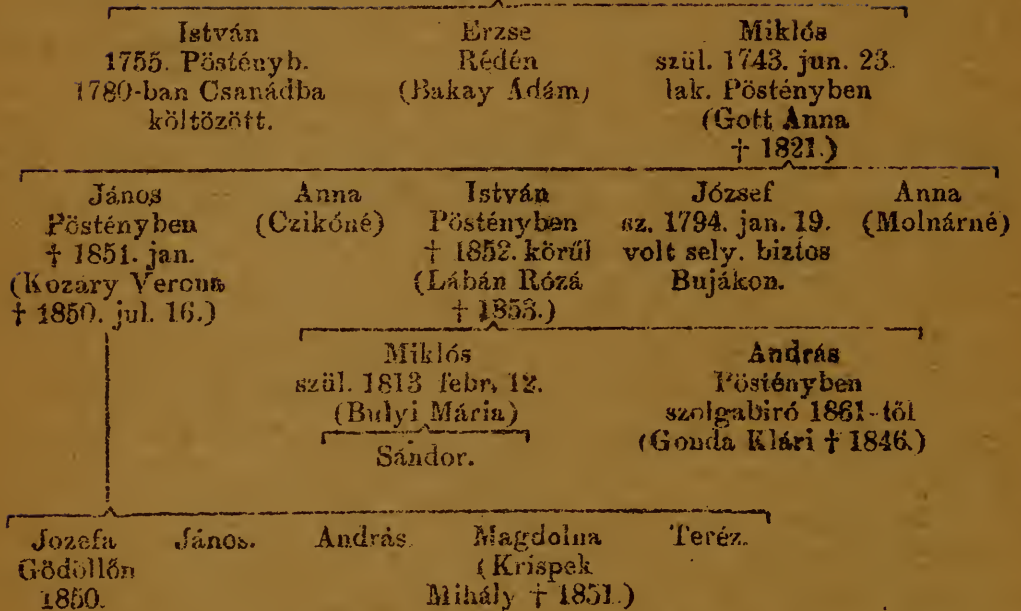
II. tábla.

I. László, ki az I. táblán.
1687. + 1739.
Sz.-Kovácsiban
(Fitos Erzse.)

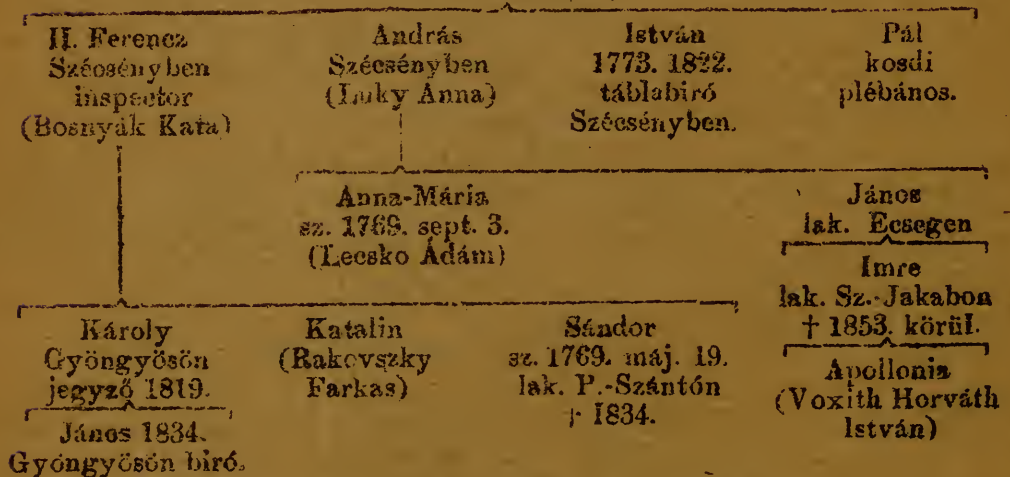
III. T á b l a.

I. János, ki az I. táblán.
 † 1756. előtt.
 lak. Pöstény.
 (Baghy Bora)

IV. t á b l a.

I. Ferencz, ki az I. táblán.
 Szécsényben
 † 1748. jan. 7.
 (Szerémy Anna)

Az első ágon (I. táblán) II. Mihály fiatal korában török fog-
 ságot is szenvedett, 1705—1709. a megyei nemesi főkelésnél Rákó-
 ezy részére hadnagy volt. Ennek fia III. Mihály 1717-ben született,
 élt 1764-ben is. Egyik fia Ambrús szécsényi lakos volt, kinek ága

él, másik fia Pál (szül. 1764. jan. 16.) 1792-ben Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt vett ki, és Pestre költözött, fia Pál Pesten 1846. táján halt meg magnélkül.

A másik ág (II. táblán) I. László 1714-ben megyei táblabíró lett, s testvérével Ferenczcel együtt 1722-ben nemességét a megyei vizsgáló szék előtt kimutatva, Pest megyében ócsai birtokos voltát is igazolta. Meghalt 1739. febr. 20-án. Felesége Fitos Erzsébet volt, kitől született gyermekei közül Albert Szécsény-Kovácsiban lakott, 1771-ben nemesi bizonyítványt vett ki, 1778-ban a sz.-kovácsi pusztá-szőlők végett tiltakozik a megye előtt. Testvére János szintén 1771-ben vett ki nemesi bizonyítványt; és Ung vármegyébe költözött. Mihály Szécsény-Kovácsiban lakott, kinek unokái közül Ferencz, mint szécsényi lakos 1841-ben hirdetteté ki nemességét. II. László Varsányba telepedett, nejétől Géogy Erzsébettől fia Ferencz táblabíró volt, meghalt 1849-ben. Gyermekei a családfán állanak.

A harmadik ág leginkább mint közbirtokos Pöstényben lakott. János 1756-ban már nem élt. Nejétől Baghy Borbálától egyik fia István 1780-ban Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt kérven ki, Csanád megyébe tette lakását; másik fia Miklós (szül. 1743. jun. 23-án) e század elején halt meg. Ennek legidősb fia honn gazdálkodott, meghalt 1851-ben. Nejétől Kozáry Veronától több gyermeke maradt.

István előbb gazdatiszt, utóbb honu Pöstényben birtokrészén gazdálkodott, meghalt 1852. táján. Gyermekei egyike Miklós, egy fiú atyja, másik fia András (v. Andor) 1848. előtt megyei tiszt. alügyész, 1861-től alszolgabíró; özvegy.

József (szül. 1794. jan. 19.) 1848. előtt volt megyei úti-, majd selyemtenyésztési biztos. Lak. Bujákon; nőtlen.

A negyedik ágon (IV. tábla) I. Ferencz Szécsényben lakott, meghalt 1748. jan. 7-én. Felesége Szerémy Anna volt. Négy fia maradt: II. Ferencz Szécsényben gróf Forgách Zsigmond inspektora, nejétől Bosnyák Katalintól, ki által P.-Szántón lett birtokos, fiai Károly mint gyöngyösi lakos 1780-ban Nógrádtól nemesi bizonyítványt vett, Gyöngyösön a város jegyzője volt, és Heves vármegye t. esküdtje: fia János ugyanott bíró volt 1834-ben. Károlynak testvére Sándor P.-Szántón lakott, meghalt magnélkül 1834-ben.

I. Ferencznek másik fia András szintén Szécsényben lakott, nejétől Luki Annától leánya Anna-Maria, fia pedig János, Ecsegen

gazdatiszt, ennek fia *Imre Sz.-Jakabon* birtokos; ennek egyetlen leányát *Apolloniát Voxith Horvát István* vette eöül.

I. Ferencznek harmadik fia *István* 1773-ban lett rendszerint megyei esküdt, utóbb táblabíró, meghalt 1822. táján. Géczy Juliannától fia *József Zólyom* vármegyébe költözött és 1796-ban Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt vett ki.

I. Ferencznek negyedik fia *Pál* váczmegyei kosdi plébános volt.

A nemesség szerző *Mihály* testvéreinek *Andrásnak* és *Istvánnak* utódai ismeretlenek. Valamint ezek unoka-testvéreinek *Jánosnak*, kinek 1687-ben már *Mihály* és *Anna* gyermekei voltak, ivadéka máig lehozva nincs. Tán e *János* az, ki mint özvegy ember 1737-ben nőül vette *Géczy Borbálát*, kitől leánya *Erzse Percze Andrásné* volt.

Még néhány családtag ismeretes, kinek a családfán helyét kijelölni nem tudjuk; ilyen *István*, ki 1759-ben Nógrád megyei alszolgabíró volt; ha csak nem egy személy a Csanádba költözött *Istvánnal*. Továbbá az 1755-ki nemesi lajstrom szerint Varsányban lakó *Jánosnak* fia *István* említetik; tán ez volt a följebbi szolgabíró.

1789-ben él *Labancz N. Márton*, kinek nejétől *Balás Katalintól* egyik leánya *Teréz Trnovszkyné*, másik leánya *Rozália Majzikné* volt; kiknek utódai *Berkiben* birtak. Ugy látszik, szintén ezen ágból való, mert Varsányból szakadt, *N. Labancz* névvel *B.-Gyarmaton* élő *József* is.

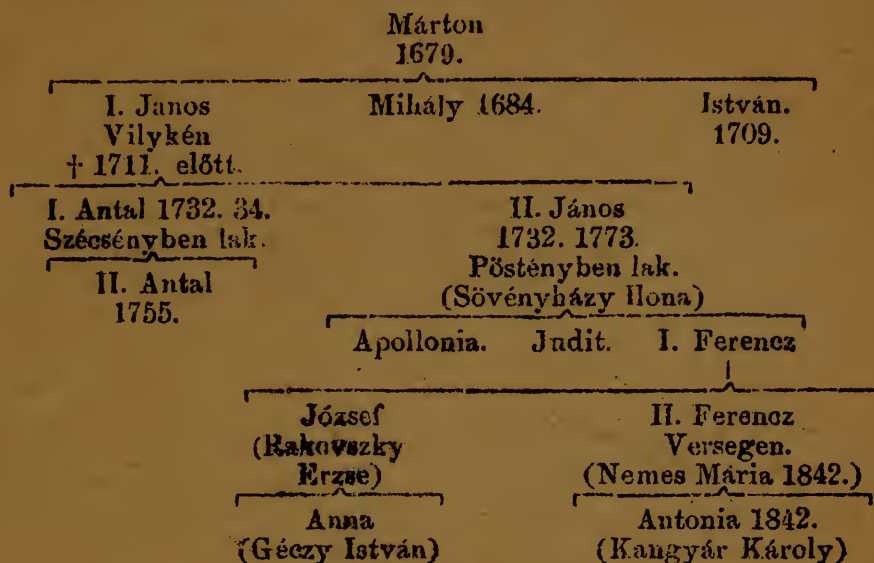
A család czimere a paizs kek udvarában zöld téren fehér ménen ülő magyar vitéz, nyereg-takarója, nadrágja, dolmánya vörös, csizmája sárga, fejét vörös tetejű prémes kalpág földi, jobb kezével kivont kardját feje fölött vágásra tartja. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, pisztolyt tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nagy család. (Vilykei v. versegi.) Nógrád megyei czimerleveles nemes család. Törzse *Nagy Márton*, kit miután gróf *Forgách Ádám* mint Gács várához tartozó alattvalóját 1676. aug. 9-én manumissionalis levelében jobbágyságától fölmentett, 1679-ki august. 5-én kelt czimeres levélben I. Leopold király megnemesített, és ezen armalis levél 1680-ban junius 18-án Nógrád megyében *Fülcken* kihirdettetett.

A nemesség szerző *N. Márton*, Nógrád megyei *Vilykén* lakván, innén családja megkülönböztetésül vilykei *Nagy-nak* neveztetett. sőt a család némely tagjánál a *Nagy* nevezet végképen is elmaradt.

Utóbb pedig a család egyik tagja Ferencz Pest megyei Versegén lakván, innen neveztetett.

A család leszármazása következő:

Mártonnak Mihály fia mint leszoeci lakos 1684-ben a nemesi fölkelők közt vett részt; I. János 1711. előtt halt meg. Ennek fiai I. Antal és II. János Vilykéről Szécsénybe költöztek, és az 1732. és 1734-ki nemesi vizsgálatkor nemességüket bemutatták. I. Antalnak fia II. Antal az 1755-ki nemesi lajstromban mint kétségtelen nemes iratott be. II. János nejével Sövényházi Ilonával Pöstényben birtokrészt nyert, s azonfelül 1773-ban ugyanott zálogbirtokot is szerzett. Egyik fia József, másik Ferencz, ki Pest megyében Versegén lakván, innen versegi Nagynak neveztetett, meghalt 1842 előtt, a midőn özvegye Nemes Mária és leánya Antonia Kangyár Károlyné pöstényi és szécsény-kovácsi részbirtokát eladta.

Nagy család. (Sámboki.) Közülök sámboki Nagy István 1690-ben élt Nógrád megyében, s úgy látszik primatialis tiszt volt. Czimere pecsége szerint a paizs kék udvarában koronán könyöklő kar, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján lovas vitéz nyargal. A paizst foszladék veszi körül.

Nagy család. (Tarjáni †.) Már 1362-ben találunk tarjáni Nagy családra. ¹⁾ A XVI. század végén élt tarjáni Nagy Fábrián, ki Zénássy Menyhértől Nógrád megyében zálogcímen szerzett Bodony, Csalár, K.-Zellő, Dolyán, Pilis, Rétság, Szécsénke,

¹⁾ Fejér, Cod. dipl. tom. IX. tom. III. p. 303.

Becske és Rombány helységekben részbirtokokat, melyek utóbb Sambokrétý Tamás kezeibe jutottak, ez utóbbtól 1597-ben Czudar Margit Zelessényi Lőrincz neje, néhai Zénássy Menyhértnek és Istvánnak huga, továbbá Zénássy Menyhért leányai Zsófia és Zsuzsanna öröklötték. ¹⁾

Nagy család. (Bucsuí és gyarmati.) A XVI. században Hont és Nógrád megyében birtokolt, kihalt család, mely — úgy látszik — a győri Nagy család őseivel egy törzsű. Ismert tagja Nagy Gáspár, kinek Kozma máskép Horváth Judittól fia Nagy Sebestyén 1548-ban Bucsuról írja magát, és lefizetvén 150 frtot Dubraviczky Albertnek, attól ujlaki Rác Miklóssal a zólyomi házat kezébe kapja. ²⁾ 1550-ben neje volt Hanyi Zsófia, Hanyi Mátyásnak Dubraviczky Borbálától leánya; ³⁾ kinek másik leánya Hanyi Anna, Rác Miklósné volt. Utóbb azonban Nagy Sebestyénnek, ki 1557-ben gyarmati praedikatummal élt, neje Kürtössy Kata volt. Ettől született leánya Borbála előbb ifj. Siraky Jánosnak, utóbb Bory Mihálynak felesége.

E néhány íznyi nemzékrend ez:

Gáspár
(Kozma Judit)

Sebestyén
1548. 1557.
(1. Hanyi Zsófia.
2. Kürtössy Bora)

Borbála
(1. Siraky Janos.
2. Bory Mihály)

Nagy család. (Máskép Benicz.) Nógrád megyei Kürtös helységbeli nemes család. 1734-ben Nagy máskép Benicz Ferencz, János, István, Pál és László a nemesi vizsgálatkor kétségtelen nemeseknek megismertettek. ⁴⁾

Az 1755-ki nemesi lajstromban fölvétettek Sándor, László és Gáspár.

1776. jun. 10-én Benicz máskép Nagy István mestersége gyakorlata miatt utazásra szándékozván, Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt kapott.

1788-ban Kis-Kürtösön lakó Nagy László és Sándor mint

¹⁾ Protocol. C. Neogr. anni 1597.

²⁾ Sz. benedeki Convent fasc. 48. nro 15.

³⁾ Horvát Istv. Verbőczy Ist. emlékezete II. 298.

⁴⁾ Megyei jegyző könyvek.

kétséges nemesek adatnak fel; ugyan csak Kis-Kürtösön lakozó Nagy János, György, Mihály és István pedig nemesi bizonyítványt kérnek Nógrád megyétől.

E családból Zsófia mártonyi Nagy Pál neje volt.

Nagy család. (Ebeczki.) Nógrád megyei Ebeczk helységben lakó nemes család. Közülök 1706-ban Nagy Bálint a nemesi fölkelésben vett részt testvére által. Testvére Gergely hasonlóan a nemesi fölkelésekben vett részt, és 1744-ben nemességét Nógrád megye előtt igazolván, Lónya-Bányán octob. 20-án tartott közgyűlésből fiával János, György, Mihállyal együtt, úgy említett testvéreinek Bálintnak fiával Istvánnal együtt nemesi bizonyítványt kaptak.

Az 1755-ki nemesi összeírásban azonban Ebeczken lakó Nagy János mint a megyében jövevény, jegyeztetett be, és így ez alkalmasint különböző személy volt a följebb említett Gergely fiától Jánostól, kinek 1744-ben nemessége elismertetett.

1776-ban Ebeczken lakozó Nagy István, Sándor, és János nemességüket igazolni nem tudván, elmarasztaló ítéletet kaptak, és 1792-ben a helytartó tanács által is a család, nemességére nézve bővebb bizonyítékok eléadására utaltatott. Ezek valószínűleg a jövevénynek czimzett János ivadékai voltak.

Nagy család. (Runyai.) Gömör megyei Runya helységről vett előnévvel adományos nemes család, mely a XVII. században Nógrád megyében is birtokos volt; nevezetesen az 1663-ki nemesi összeírásban találjuk Márton, Jakabot és Jánost, ez utóbbit mint szegényebbet az armalisták közé írva.

Nevezett Márton 1669-ben Karanos-Sághon volt birtokos, és részt vett az 1684-ki nemesi fölkelésben, a midőn két lovast állított ki. Utóbb a családnak Nógrád megyében nyoma nincs.

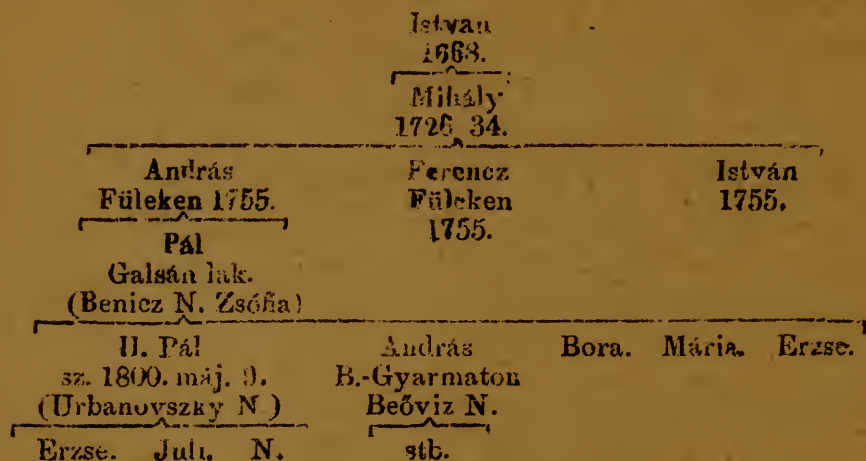
Nagy család. (Máskép Mártonyi) Nógrád megyei czimerleves nemes család. Nagy máskép Mártonyi István Bécsben 1668. august. 8-án kelt armalisban I. Leopold király által nemesítetett meg; és a czimeres nemes levél Nógrád megyének 1669. april. 5-én Füleken tartott közgyűlésen kihirdettetett.

A nemesség szerző Istvánnak fia volt Mihály, ki az 1726-ki és 1734-ki nemességi vizsgálatkor Nógrád megye előtt fölmutatván a följebbi armalist, kétségtelen nemesnek ismertetett.

A család nagyobbára Füleken és környékén lakozik, és czimeres

levelét a családnak egyik Füleken lakó tagja őrzi. — 1787-ben mártonyi Nagy Mihály ügyvéd volt.

A család egyik ágazatának leszármazása következő:

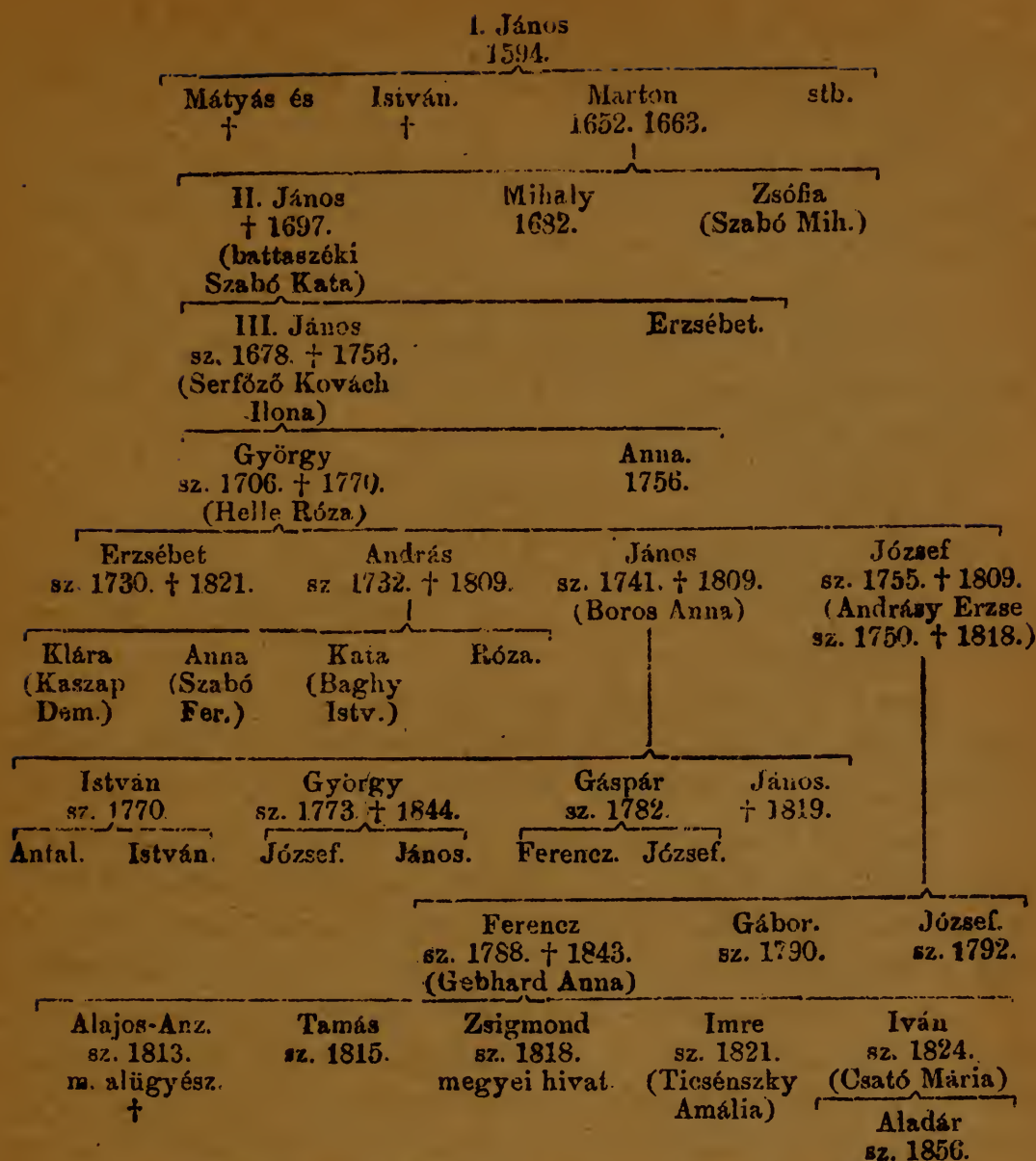
András és testvérei Ferencz és István Füleken lakozók az 1755-ki nemesi lajstromban találhatók.

II. Pál volt gazdatiszt, (lak. Szécsény) 1845-ben testvérével együtt Nógrád megye előtt nemességét kihirdetteté.

Nagy család. (F.-győri.) Borsod vármegyéből ered, hol a D.-Győrhez tartozó F.-Győrön régibb adományos jogon nemesi curiát birtokolt. A XVI. század végén egyik ága Nógrád megyébe szakadt, hol János mint katona Füleken ostromában és megvételeiben vett részt, és testvéreivel Eged és Ferenczcel 1594. aug. 30-án Regensburgban költ ezímeres levélben nemességi megerősítést nyervén Rudolf királytól, nemes levelük 1595-ben Exaudi vasárnap utáni második ferien Nógrád megyében kihirdettetett.

Nevezett Jánosnak unokája II. János 1682-ben hirdetteté ki újra nemességét, sőt őt, 1677-ben ipa battaszéki Szabó Lukács saját nemes levelébe is beiktattatá. II. Jánosnak fia III. János 1705--10-ben kurucz ezredes, szécsényi ősi lakhelyéből a forradalom után, miután 1716-ban nemesi bizonyítványt nyert, fiával Györgyel Heves megyébe, majd a jász kerületbe költözött. Györgynek fia József okleveles ügyvéd, majd városi jegyző, fiatal korában 1776-ban Nógrád megyei tiszt. esküdt, ennek egyik fia Ferencz, több várm. thiró, ismét Nógrád megyébe tért, és e megyénél 33 évig viselt hivatalt; meghalt 1843-ban. Fiai közül 1848-ban kettő volt honvéd.

A családta következő:

A család ozimere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső vörös udvarban zöld mezőn, fehér ménen sisakos vitéz ül, jobb kezével zászlót tartva, fölötte jobbról csillag ragyog; az alsó kék udvarban vízből kiemelkedő szarvas szökik, nyaka nyillal átlöve. A paizs fölötti sisak koronáján nyíl látszik, oldalából kétfelé két sasszárny terjed szét. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nagy család. (Réthei.) Pozsony vármegyei adományos nemes család. 1543-ban réthei Nagy Ferencz és rudnyáki Bosnyák Mária beiktattatnak Réthén két nemesi curiába, melyeket az előtt Apay Ambrus birt, de Beeli Udalriknak eladott, a beiktatottakat pedig Wárdai Pál érsekhezí vérség nyomán illetett. Ellentmondtak Nagy Balás, Orsolya és Anna.

1552-ben Beely Simon egyrésztől, Nagy Balás és Beely Orsolya más részről Réthe, Gomba, Magyar, és Bústelek iránti jogaikra nézve egyességre lépnek.

1556-ban Réthei Nagy Balás és neje Orsolya a pozsonyi káptalan által gombai Bély Simont idézteti bizonyos köztök fenforgó nehézségek elintézése miatt. ¹⁾

A legújabb időből a réthei Nagy családból ismeretes Márton, kinek leánya Eleonora Garas Andrásné Gömör vármegyében lakik, birtokolt Nógrádban Pöstényben a legutóbbi időkig. Anna kövecsesi Dancs Sámuelnő.

Nagy család. (Inarcsi.) Inarcs nevű helység v. puszta Pest megyében fekszik, honnan e család előnevét irta. Már 1493-ban inarcsi Nagy Mihály Krakkóban tanult. ²⁾

1666-ban inarcsi Nagy Borbála, uza-panniti Dösa Ádám hitvese volt, midőn férjével Nógrád megyei Tosonca, Buda-Lehota, és Szinó-Bánya helységbeli részjavaikat, Kántor Szabó Istvánnak zálogítá el. 1677-ben mint özvegy asszony egyezkedett a Kántor családdal.

Nagy család. (Kis-kéri.) Hont megyei Kis-Kérben laktak a múlt században, és innen más családoktól megkülönböztetés végett kis-kéri Nagyoknak nevezhetők. 1680. táján élt Nagy István, kinek Peszeky Erzsébettől fiai János, Albert, József.

Ugyancsak 1680. táján élt Nagy János, kinek Nesith Horváth Katalintól gyermekei Mihály és Jakab, Kis-Kérben, ez utóbbiaknak maradékaik Nagy Mihály és András 1770. táján.

Nagy család. (Dálnoky.) Erdélyi székely eredetű család, ősi fészke Dálnok, honnan Nagy-Dálnoky nevük származott, utóbb Dálnoky-Nagy sőt csupán Dálnoky néven is nevezettek, és neveztetnek máig. Egyik ág a XVIII. század elején Magyarországba költözött — úgy látszik — dálnoky Nagy Márton személyében, kinek fia volt Mihály, kinek fiai Mihály, József, Sámuel,

¹⁾ Pozsonyi kápt.

²⁾ Regestrum Bursae Cracoviensis.

Gábor, Dávid, Pál Kézdi és Háromszéktől nemesi bizonytságot kapván, azt 1761. mart. 17-én Nógrád vármegyében hirdették ki. **Pál** a legifjabb 1762. febr. 3-án nemességét Abauj vármegyében, s végre Miskolcra telepedvén, 1773. január 21-én Borsod vármegyében is kihirdették.

Pálnak fiai **II. Pál** és **II. József**; annak fiai **I. Dániel** atyja Pálnak, ki honvéd volt, és 1849-ben halt meg; **2. Gábor** volt m. kir. helyt. hivatalnok, meghalt 1850-ben; **3. Sámuel** volt tüzér, utóbb honvéd hadnagy; **4. Károly** volt megyei esküdt, meghalt 1849-ben.

II. Józsefnek, (sz. 1779. jul. 1. † 1861. jun. 20.) ki Borsod megyei táblabíró volt, és 1847. máj. 14-én Borsod megyében nemességét újlag kihirdették, két neje volt: **1. Szalatnay Erzse**, **2. Rác Zsuzsanna** (mh. 1858. jan. 18.) kitől gyermekei **III. József** (szül. 1809. sept. 29. m. kir. testőr, utóbb honvéd százados. **Imre** (sz. 1828.) Borsod megyei aljegyző, volt honvéd kapitány; neje **Kovács Lina**. **Bárna Báns** (szül. 1832. július 24.) előbb Miskolc városi főjegyző, most m. kir. helytartósági fogalmazó Budán. Neje **Soltész Nagy Mária**.

A családfán láthatók közül :

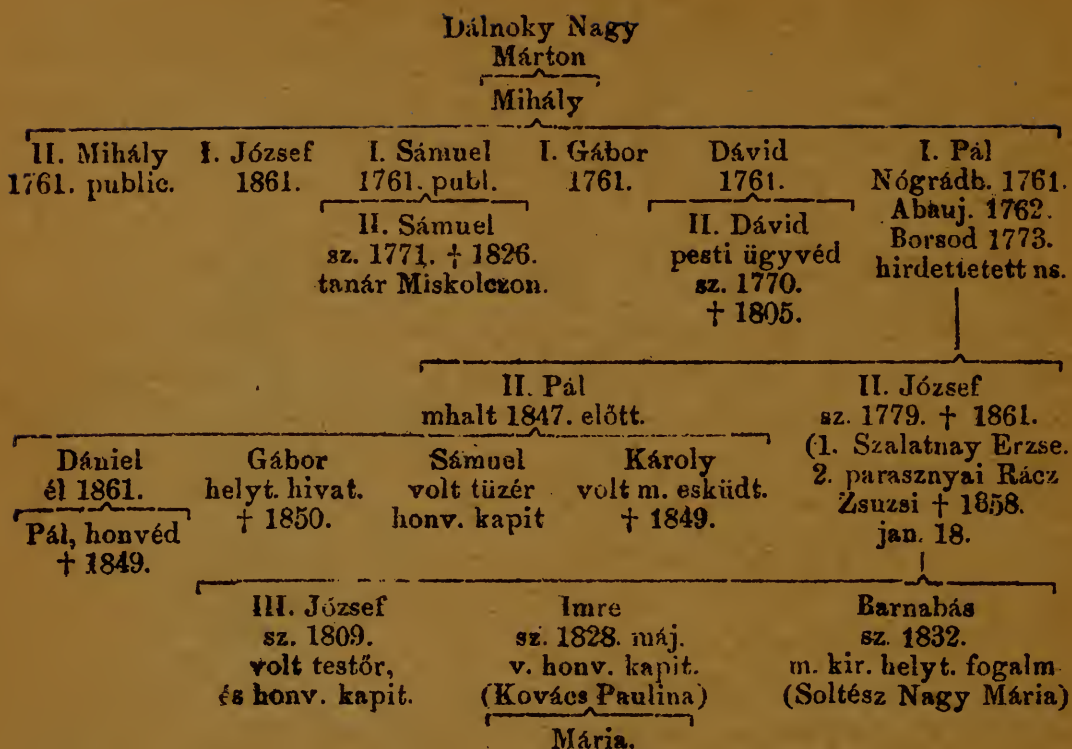
I. Sámuelnek fia **II. Sámuel** (szül. 1771. † 1826.) költészeti tanár volt a miskolci ref. lyceumban. Emlékezetes igen jól sikerült alkalmi halotti verseiről, melyek később két önálló kötetben jelentek.

Dávidnak fia **Dávid** (szül. 1770. † 1805.) Pesten ügyvéd; és Pest megyei táblabíró, egyike volt azon buzgó reformátusoknak, kik a pesti reform. egyház alakítását eszközölték.

A családnak egyik ága, Borsod megyében Nyéken települt le, ebből **László** volt szolgabíró. Ez ág a családfáról hiányzik.

A családfa következő :

A család czimere — mint följebb a metszvény ábrázolja — a paizs kék udvarában hármás halom középsőjén koronából kiemelkedő, vörös mezű magyar vitéz, jobb kezével kivont kardot, a balban levágott törökfejet tartva; fölötté jobbról arany csillag, balról félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan magyar vitéz emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

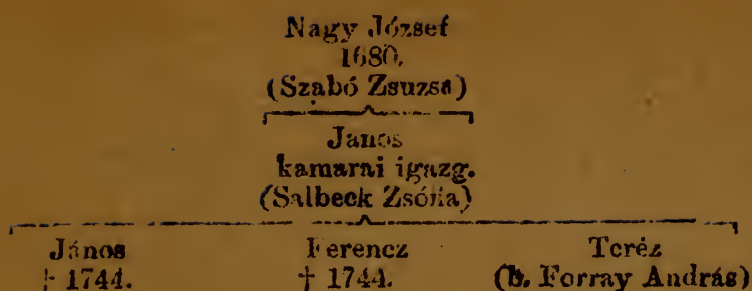
Nagy család. (Csatari) Békes megyében már 1461-ben találjuk csatári Nagy János t; ¹⁾ azonban ennek ivadéka volt-e azon csatári Nagy család? melynek itt néhány ízen nemzékrende követhetik, adatok hiányában nem tudjuk.

A XVII. század végén élt csatári Nagy József, kinek fia János erdélyi kamarai igazgató és tanácsos, és az Apaffy fiscale dominium administratora volt. Nejétől Salbeck Zsófiától született két fia János és Ferencz, mindkettő mint tanuló 1744-ben kora halál áldozata lett. ²⁾

A családja következő:

¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI. 16.

²⁾ Fölöttük mondott halotti beszédek „Cineres praeciosi stb. ozimmel Szebenben 1744-ben nyomattak ki.

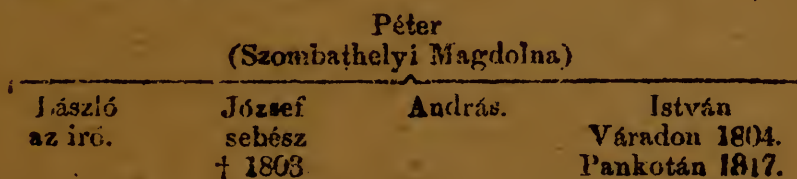
A család czimere négyfelé osztott paizs; az 1. és 4. osztály vörös udvarában oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. A 2. és 3. osztály kék udvarában repülő galamb, csőrében zöld gallyat tart. Ugyan ily galamb látható a paizs fölötti sisak koronáján is. A paizst foszladék veszi körül.

Nagy család. (Perecsényi.) Kraszna vármegyei Perecseny helységtől veszi előnevét, és elődei ott, s azonkívül Szöllösön és Zilahon adományos czímen birtokoltak.

Ismeretes a családból főleg László, az író, ki Arad vármegyei szolgabíró volt 1818-ban; alkalmi verseken fölül több önálló verses művet adott ki.

Testvérei: József sebész-orvos, meghalt Várad-Olasziban 1803. jan. 7-én kora 33. évében; András és István, előbb káptalani város inspektor Váradon, utóbb Pankotán kamarai tiszt.

Családfai kimutatásuk ez:

Nagy család. (Sarkadi.) Közülök Mihály 1817-ben Szatmár vármegyei lajstromzó, utóbb Szatmár várm. levéltárnok.

Nagy család. (Tordatsi.) Közülök 1818-ban Ignác arany sarkantyús vitéz és több megyei táblabíró.

Nagy család. (Beregszászi.) Diszesíté e családot Pál, ki 1772-ben „Keserves sirással zokogó históriát” adott ki. Másik Pál — tán a fönnebbinek fia Debreczenben szül. 1790-ben; a mérnökségre adván magát, az építészeti tudomány téren irodalmi működései által nagy érdemeket szerzett.

Nagy család. (Vásárhelyi.) Ismertebb tagjai Márton 1818-ban, és Benedek 1821-ben sz. kir. Buda város tanácsnoka.

Nagy család. (Szala-pataki.) Közülök a mult század végén Erzsébet Rostyné.

Pál Zala vármegye aljegyzője 1832-ben.

Nagy család. (Soltész.) Soltész Nagy családból János Torna vármegye főjegyzője 1843-ban. *L. Soltész cs.*

Nagy család. Pest vármegyei nemes család, melyből Nagy István (szül. 1802. jan. 8-án; előbb Pest megye főjegyzője, utóbb cs. kir. törvényszéki elnök stb., jelenleg a hétszemélyes tábla ülnöke.

Nagy család. Csongrád megyében élt közülök Ferencz táblabíró, ki Szegeden 1836. jan. 20-án kora 75. évében halt meg. Neje Radványi Teréz, kitől gyermekeit e táblázat mutatja:

Ferencz † 1836. (Radványi Teréz)				
János sóházi ellenőr.	Imre huszár kapit.	Róza (Kárász Benjamin alispán)	Teréz (Cseresznyés Sándor orvos)	Ágnes 1836. hajad.

Nagy család. (Vámosi.) Közülök József sebész Krassó vármegyében Oraviczán, Bihar megyétől 1836. sept. 22-én kivéven nemesi bizonyítványát, azt 1841. január 7-én Krassó vármegyében kihirdetteté.

Nagy család. Nagy Ferencz, Pál és István 1686-ban kaptak I. Leopold királytól czímeres nemes levelet.

Czímerük a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó kettős farkú oroslán, első jobb lábával katonai sceptrumot tart. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Nagy család. Nagy Ádám 1712-ben III. Károly királytól nyerte czímeres nemes levelét. ²⁾

Czímere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali ezüst udvarban hármasságos szikla középsőjén fehér kos áll; a baloldali kék udvarban viz fölött dereglyében fehér galamb áll, kiterjesztett szárnyakkal. A paizs fölötti sisak koronáján szintén fehér galamb áll, piros oszlopban zöld galyat tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

¹⁾ Collect. herald. nro 821.

²⁾ Ugyanott nro 696.

Nagy család. Nagy János 1714-ben III. Károly király által emeltetett nemességre. ¹⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren egy fehér juh után futó farkas, a juh hátát megragadva és megvérezve. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között kettős farkó oroszlány emelkedik ki, jobb lábával kivont kardot tartva, előtte arany nap ragyog. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nagy család. Nagy András újjító czimeres nemes levelet nyert 1716-ban III. Károly királytól. ²⁾

Czimere a paizs vörös udvarában zöld téren álló gölya, csőrében kigyót tartva; fölötte jobbról félhold, balról aranycsillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából vörös mezű magyar vitéz húlik ki, derekán fehér övvel, fején vörös tetejű prémes főveggel; balkezét osipőjére helyezve, jobbjában kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Nagy család. Nagy György 1716-ban III. Károly királytól nyerte czimeres nemesítő levelét. ³⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó tigris, első jobb lábával három nyilat tartva, hegyeikkel fölfelé; ugyan ilyen tigris emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nagy család. Nagy András, Ferencz és János 1719-ben III. Károly király által nemesítettek meg. ⁴⁾

Czimerök vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső udvar kék, az alsó vörös, a paizs alyján hármaz zöld halmen leopárd ágaskodik, első jobb lábával két nyilat hegyeikkel fölfelé tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén a leirtohoz mindenben hasonló leopárd emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nagy család. Nagy László 1719-ben III. Károly király által emeltetett czimeres nemességre. ⁵⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren jobbfelé ugró szarvas; a paizs fölötti sisak koronájából három ágon lilium virúl. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

¹⁾ Collect. herald. nro 650.

²⁾ Ugyanott nro 474.

³⁾ Ugyanott nro 470.

⁴⁾ Ugyanott nro 382.

⁵⁾ Ugyanott nro 401.

Nagy család. Nemességét Nagy Albert szerzé 1748-ban M. Teréz királyasszonytól. ¹⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren jobb felől egy vörös ruhás, fehér csalmás török, derékig látszik, kinek mellébe a paizs bal oldalából benyuló vörös mezű kar lándzsát szúr. A paizs fölötti sisak koronáján három strucztoll (kék, fehér, vörös) leng. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nagy család. Alapítója Nagy M á t y á s, ki 1751-ben M. Teréz királyasszonytól ezimeres nemes levelet kapott. ²⁾

Czímere vízirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban arany zsinórról, megaranyozott ezüst kürt függ, fölötté jobbról és balról két arany csillag ragyog; az alsó vörös udvarban egy ragadozásra készült arany oroszán ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén arany oroszán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös.

Nagy család. Nagy István 1758-ban M. Teréz királyasszony által emeltetett nemességre; ³⁾ és ily czímet kapott: a paizs vízirányosan kétfelé oszlik, a felső vörös udvarban két oldalról rézsütösen fölmenő, és a közepen szögletet képző arany csikolat (cantheris) látszik, alatta egy, oldalvást pedig két arany gömbölyü golyó ragyog; az alsó kék udvarban fehér hattyú áll, csőrében egy szál nádat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén egy nádszál emelkedik föl, két elefánt ormány közt, melyek közül a jobb oldali vízirányosan félig arany, félig vörös, a másik félig kék, félig ezüst. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Nagy család. Nagy Pál ⁴⁾ 1795-ben I. Ferencz királytól ezimeres nemes levelet nyert.

Czímere négy részre osztott paizs, egy közép paizszsal, melynek kék udvarában zöld téren daru áll, fölemelt egyik lábával kövecset tartva; fölötté jobbról ezüst félhold, balról aranycsillag ragyog. A paizs 1. és 4-ik osztálya kék udvarában három ágú rózsafa zöldel, és azon három kinyílt piros rózsa virít. A 2. és 3-ik osztály arany udva-

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tom. VIII.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Collect. Herald. nro. 67.

⁴⁾ Nagy Pál bujaki tisztartót Nógrád megye 1792-ben ajánlotta megnevesítés végett a királynak, ki tán egy személy az 1795-ben megnevesített N. Pállal.

rában vörös grif ágaskodik. A paizs fölötti sisak koronáján egyik lábával kövecsét tartó daru áll. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös.

Nagy család. (Gerlathi.) Arad megyei ezímerleves nemes család. A czímeres levelet Nagy Zsigmond és Benedek nyerték Bethlen Gábor erdélyi fejedelemtől. Az eredeti armalis 1820-ban Arad megye levéltárába tétetett. ²⁾)

Nagy család. Trencsin és Nyitra megyei nemes családok egyiké. Trencsin vármegye nemesi összeírásaiban 1613-ban találjuk Benedeket. 1666-ban Bobrovnikon és Püspökiben Báán mellett Istvánt.

1768-ban Nyitra megyéből Trencsinbe Ivanóczra telepedett János; 1770-ben ugyanott találjuk Jánost, Ádámot és Györgyöt; 1803-ban ismét Jánost és ennek fiait Jánost és Györgyöt. Végre 1837-ben előbb nevezett Györgynek hason nevű fiát találjuk.

Nagy család. (Hasznosi s pásztói.) A Rátold nemzetségből eredt, és kihalt. Nagy nevet viselt Domokos a nádor 1193-ban; azonban utóbb e név elmaradt; és a család egyéb ágakon virágzott. *Lásd Pásztóy cs.*

Nagy család. (Gyöngyösi.) Ugy látszik Heves megyei Gyöngyösről származott, és innen kaphatta nevét. 1594-ben Nagy Egyed már Drégely vár alkapitánya volt, 1596-ban Eger felé portyázott. ³⁾) 1602-ben is Drégely vár kapitánya volt, midőn Nógrád megyei Kalondán és Tarnóczon volt birtokrészei miatt tiltakozott Nógrád megye előtt. ⁴⁾) 1603-ban a füleki alkapitányságban, ⁵⁾) 1617-ben pedig váci kapitányságban találjuk. ⁶⁾)

Tán Egyednek fiai voltak gyöngyösi Nagy János Nógrád vára, testvére Tamás Drégely vár-alkapitánya, kik mint előbb is nemesek, és pedig nevezett Jánosnak Ferencz nevű fiával együtt Bécsben 1633. január 10-én kelt ezímeres nemes levélben II. Ferdinand király által újjólag megnemesítettek, és nemes levelük Nógrád megyében 1637. máj. 25-én Losonczen kihirdettetett.

¹⁾) Adami, Scuta gentil. tom, VIII.

²⁾) Szontagh D. közlése szerint,

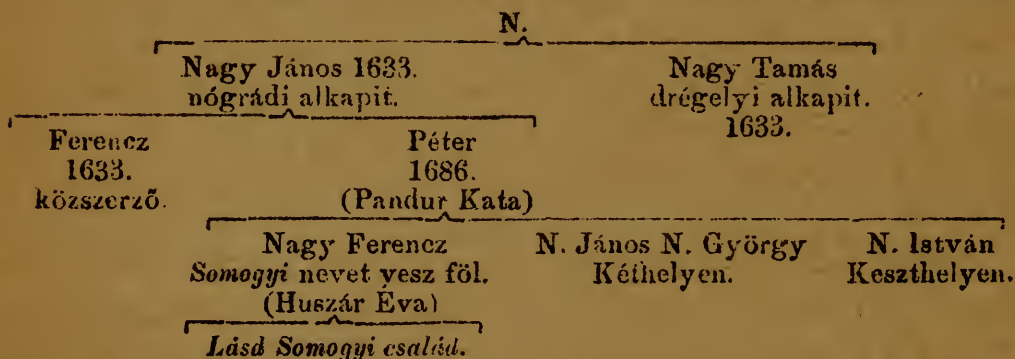
³⁾) Istvánffy histor. 1685. kiad. 453.

⁴⁾) Protocol. C. Neogr. anni 1602. p. 127. 133.

⁵⁾) Ugyanott.

⁶⁾) Hevenesy Mss. tom. VII. p. 217.

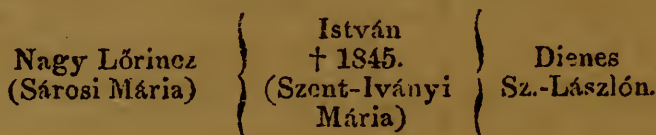
Nevezett Nagy Jánosnak Ferencz fián kívül született még egy Péter nevű fia is, kit már Dunántúl találunk, Somogyban, Marczaliban, ki 1686-ban Kaposban török rab lévén, magát sarczon kiváltá. Ezen Péternek Pandur Katától négy fia volt, u. m. 1. Ferencz, ki somogyi lakhelyéről Somogyi nevet vett föl, s a gyöngyösi Somogyi család alapítója lett, 2, Nagy János és 3. György Somogyban Kéthelyen, 4. István Keszthelyen lakott. — Családfájuk következő:

E családtól — talán Tamástól — eredt gyöngyösi Nagy Ferencz, ki I. Leopold király alatt a törökök elleni harcokban mutatá ki vitézségét, és a Dunán inneni részek alkapitánya lett, 1681-ben július 17-én pedig Zsigmond fiával együtt I. Leopold királytól báróságra emeltetett. ¹⁾ Neje Széchenyi Erzsébet volt, kitől leánya Sára b Sennyey Sándor felesége lett. E család élt még e század elején, 1825-ben még egyik ivadékát báró Nagy Ferenczet az országgyűlésen jelenvolt bárók sorában találjuk. Benne a bárói ág kihalt.

Nagy család. (Káali.) Erdélyi székely nemes család, elágazva az egész országban, míg egyik része Maros-székben Káaliban az ősi fészekben székel. ²⁾ Tagjai közül Maros-székben hivatalokat viseltek: József 1791-ben Maros-szék országgyűlési követe; Mózes 1815-ben dulló, József és Simon aljegyzők, Miklós pénztárnok; — Károly 1837-ben árvaszéki ülnök, István dulló, Zsigmond, Gergely, és ifj. István törvényszéki ülnökök voltak.

Marosvásárhely mellett Sz.-Lászlón lakik Dénes, kinek leszármazása következő:

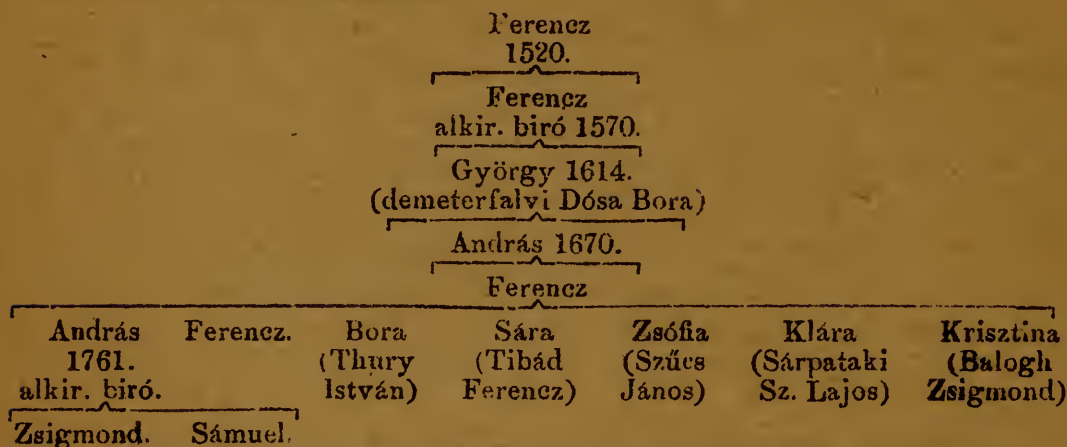

¹⁾ Adami Mss. Mus. 4-rét. lat. nro 182.

²⁾ Schönfeld Adels lexicón. II. 200.

³⁾ L. Kóvári Erdély nev. cs. 191. és Erdélyi tisztí névtárak.

Nagy család. (Demeterfalvi.) Fészke Marosszék és Küküllő vármegye. Törzse demeterfalvi Nagy F e r e n e z 1520-ban élt, tőle a következő családfa származik :

A családból Elek 1815. körül Marosszékben hulló, Sándor aljegyző, utóbb számvevő biztos 1848-ig.

Nagy család. (Radnotfái) Ma már inkább Radnótfái néven ismeretes. *Lásd Radnotfái es.*

Nagy család. (Branyicskai.) Ismert törzse Nagy P é t e r, kit mint udvari hadnagyát Bethlen Gábor Magyarországról viszen Erdélybe, és ott őt 1626-ban mint branyicskai Nagy Pétert címeres nemes levéllel megadományozza.

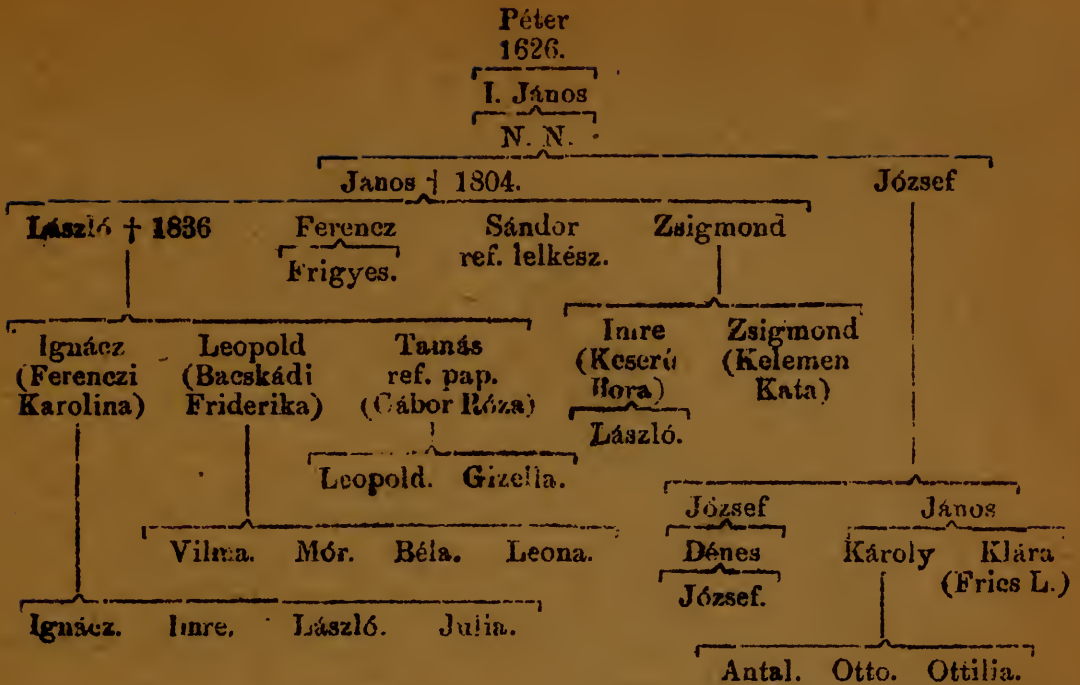
Czímere a paizs kék udvarában arany korona, melyen férfi kar nyugszik, kivont kardot, és annak hegyén turbános, vérző török fejét tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan kar könyököl, kivont karddal, és levágott törökfejjel, ezek fölött félkörben 6—6 csillag ragyog.

Péternek fia I. J á n o s Apaffy Mihály fejedelemtől magyar nyelven Gyulafehérváron egy kertre és abban levő halastóra adománylevelet kap, oly kikötéssel, hogy a fejedelmet, midőn azon városban szállásol, hallal lássa el.

I. Jánosnak unokája J á n o s szászváros-széki királybíró, atyja László ügyvédnek, ki a szászvárosi ref. gymnasiumban a hazai történelmet és jogot 24 évig ingyen tanította, sőt az ezért utólagosan megajánlott tiszteletdíjt sem fogadta el. „Jus Transylv. Saxonicum“ czim alatt egy jogi munkát irt, melyet fia Leopold 1845-ben adott ki.

Családfájuk ¹⁾ következő :

¹⁾ Török Ant. közl.

Nagy család. (Abrudbányai.) E család tagjai közül Mihály főkormányszéki ügyvéd Kolosvárott 1815. körül. Pál ugyan akkor kir. táblai ügyvéd M.-Vásárhelyen. Másik Pál királyi s házi pénztárnok Torda városánál 1815-ben. Miklós Torda megyei aljegyző 1848-ig, utóbb Torda város polgármestere. Sándor Torda városi ig-
tató 1848-ban

Talán e család tagja azon Mihály is, ki az 1810-ki országgyűlésen Torda vármegye követe volt.

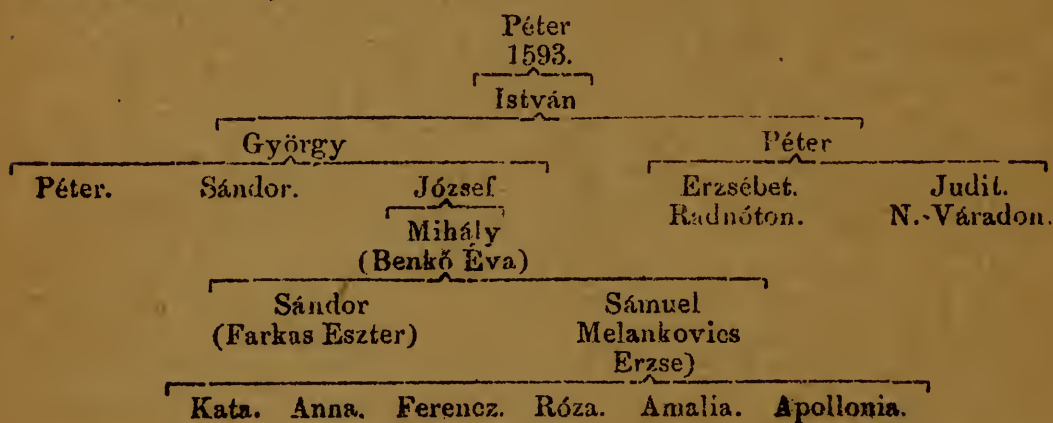
Egyébiránt Torda vármegyében Nagy néven többeket birtokosokul találunk, így Nagy Róza, Varró Györgyné M.-Dellőn. N. Mihály Lomperden; N. Róza özvegy Gámán Györgyné Idecspatakon, N. Ferencz né Váradí Julia Egresen. De ezek az abrudbányai Nagy családból valók-e? — nem tudjuk.

Nagy család. (Bábahalmi.) Közülök Péter az 1794-ki erdélyi országgyűlésen Aranyos szék követe.

Nagy család. (Szent-gerliczei.) Székely nemes család Maros székben, hol most is többen élnek közülök. Egy ágazata Hunyad megyébe származott, hol József szolgabíró volt 1837. körül. Özvegye Janky Karolina, gyermekei Sándor megyei igtató s aljegyző 1848-ban, utóbb catastralis hivatalnok, Antal, ki 1861. végrendeletében a dévai népiskolának tizenhat ezer forintot hagyományozott, ¹⁾ Albert, Lajos és Róza birtokosok Maros-Bretyén.

¹⁾ Pesti Hirnök 1861. június 5-iki szám.

Nagy máskép **Kádár család.** (Thordai.) Czimeres nemes levelét Nagy máskép Kádár János szerzé 1593. táján. Jánosnak fia István Küküllő vármegyébe költözött Ádámosra, és következő családfát alkotott: ¹⁾

Mihálynak fia Sándor földbirtokos, Küküllő megyei táblabíró volt, jelenleg lakik Kolosvárott.

Nagy család. (Aranyos-rákosi.) Aranyosszéki nemes család. Közülök János szolgabíró, Károly irnok Alsó-Fejérben 1820. körül. Károly szolgabíró Kolos megyében 1848-ban, János Abrudbányán városi tanácsos, és bánya-törvényszéki ülnök 1848-ig. Fiai István és Lajos ugyanott városi hivatalnokok Abrudbányán, hol 1849-ben a család több tagja az oláhok által legyilkoltatott.

Valószínűleg e családdal egy a nagy-rákosi család is, mely Nyárad-gálfalvának írja magát, s melyből Lajos 1846-ban abrudbányai városi gyakornok volt.

Nagy család. (Nagy-ajtai.) Közülök József abrudbányai hivatalnok s onnan az 1791. és 1794-ki országgyűléseken követ, kit 1791-ben az ország rendei bányai hivatalra ajánlottak. György 1775-ben német nyelvtani munkát írt.

Nagy család. (Dévai.) Ez előnévvel Nagy Pált 1633-ban mint a lugasi és karansebesi kerület bánját találjuk. ²⁾ E Nagy Pálnak ir levelet 1635-ben Sebessy Boldizsár konstantinápolyi követ. ³⁾

Ujabb időben dévai Nagy család birtokos Hunyad megyében, közülök Máté, Ignác és Sándor testvérek megyei hivatalt viseltek, még pedig Máté 1848-ig Hunyad megyei szolgabíró, neje

¹⁾ Török Ant. közl. szerint.

²⁾ Kaprinai Mss. A. tomo L. p. 123.

³⁾ Kemény, Cap. Albens. II. 257.

Kenderessi Jozefa, gyermekei: László, ennek neje Horvát Leon-
tina; Zsófia Veres Lalosné, Bora és Jozéfa.

Ignác Hunyad megyei törvényszéki ülnök volt, maradt leá-
nya Eszter Lugosi Ferenczné.

Sándor, Felső fejérmegyei törvényszéki ülnök, 1849-ben egy
ideig alispánnak is helyettesítetett. Meghalt maradék nélkül.

Nagy család. (Altorjai és felső-torjai.) Amabból István ko-
losvári városi tanácsos 1848-ig, és 1834-ben országgyűlési követ.

A felső-torjai Nagyokból Demeter ügyvéd Udvarhely szé-
ken 1837. körül.

Nagy család. (Csik-mindszenti.) Közülök István Kolosvár
városi levéltárnok volt; Mihály városi polgár, Antal nyugalma-
zott főkormányshéki irnok.

Nagy család. (Baczka-madarasi) Marosszéki székely család;
János ott törvényszéki ülnök 1815-ben, Sámuel ugyanakkor dullo,
József akkor irnok, 1848-ban dullóbiztos.

Nagy család. (Bethlenfalvi) Udvarhely széki család, mely-
ből János dulló 1815. körül, András főkormányshéki fogalmazó
1837. körül.

Nagy család. (Bélteki.) Közülök Zsigmond orvos és m.-
vásárhely ev. ref. tanodai gondnok.

Nagy család. (Szőkefalvi.) Küküllő vármegyei nemes család,
1815-ben András törvényszéki ülnök, Károly főjegyző, idősh Józ-
sef számvevő, ifj. József 1837-ben, Gábor 1848. körül. kir. ügy-
igazgatósági irnokok; Sándor Kolos megyei iktató és tűzifa biztos
1848. körül.

Küküllő megyében birtokosokul fordulnak elé: Miklós N.-
Csergeden, N. Sámuelné és mostoha gyermekei Kati, Nina,
Róza, Amália, Ferencz mikészászi birtokosok, Erzsébet bir-
Lodormányon Sándor Laczkodon, Ó-Kocsárdon. ¹⁾ Ezek is tán a
szőkefalvi Nagycsalád ivadékai?

A szőkefalvi Nagy család egy ága kiszármazott Magyarországra,
hol Gyöngyösön 1788. april. 18-án szül Nagy Pál, nagyváradi utóbb
Pesten egyetemi tanár, és bölesészeti tudor. 1840-ben a „Nemzeti uj-
ságot“ szerkeszté. Munkái 1. B. Simonyi József élete. 2. Historia prag-
matica R. Hung. 3. Hist. universalis. Meghalt 1859. dec. 18-án Po-
zsony varmegyében Eperjesen fiánál, ki ott plébános.

¹⁾ Török A. közl.

Nagy család. (Csídfalvai.) Marosszéki székely nemes család, az armalist csídfalvai Nagy Márton kapta 1609. nov. 4-én Báthori Gábor erdélyi fejedelemtől. ¹⁾

Nagy család. (Gyergyó-alfalvi.) Gyergyó széki székely család, melyből Nagy Istvánt, és testvéreit Pétert, Mátét, és Mihályt az előtt is darabonti rendüeket Lázár István csiki fő királybíró erőszakkal jobbagyságra szorította, de 1623-ban Bethlen Gábor felszabadította, és a darabontok közé visszahelyezte, és 1635-ben e minőségben lustráltak is, 1656-ban máj. 28-án kelt pixidárius levélben Rákóczy György a darabonti rendben ismét megerősítette. ²⁾

Nagy család. (Szotyori.) Három széki székely család, közülök 1789-ben élt szotyori Nagy Barnabás, kinek neje Veress Borbála volt. Tamás 1815., János 1848. körül ügyvédek.

Nagy család. (Kibédi.) Maros széki székely család, melyből kibédi Nagy Ambrús élt 1579-ben, ³⁾ ki az Ábrám nemből, Nagy-Ághból eredt. Ujabb időben József Alsó-Fejér megyei szolgabíró, 1848. körül Enyed városi községi szónok. Andrá s táblabíró és állomási biztos 1848-ban.

Nagy család. (Sepsi-sz.-györgyi.) Birtokos Sz.-György városában, hol időnként hivatalokat viseltek tagjai. Ádám dulló 1815-ben; Imre senator 1836-ban, István ugyanaz, és 1834-ben országgyűlési követ. Dániel jegyző 1843. körül.

Nagy család. (Vadadi.) Maros széki székely család, hol Dániel 1815-ben törvényszéki ülnök, Benedek ugyanaz 1837-ben, Lajos dulló 1848-ban.

Nagy család. (Kézdi-vásárhelyi.) Lakhelyük Kézdi-Vásárhely, hol József, Mózes senatorok, Zacharias szintén városi hivatalnok, Dániel ref. consistoriumi jegyző 1815. körül. Sámuel aljegyző 1846-ban.

Nagy család. (Farczádi.) Közülök Gábor Torda megyei, 1840-ben Kolos megyei őrök. József számvevőségi számjegyző az erdélyi főkormányásznél 1848-ban.

Nagy család. (Diósi.) Előnévvel István Kolos megyében adó-író biztos 1815. körül.

¹⁾ Kemény Jos. Not. Cap. Albens. 238.

²⁾ Ns székely nemz. Constitúcióji. 93—94 lap.

³⁾ Ugyanott 271

Nagy család. (Haraszt-keréki.) Közülök József ügyvéd Kolosvárott 1843-ban.

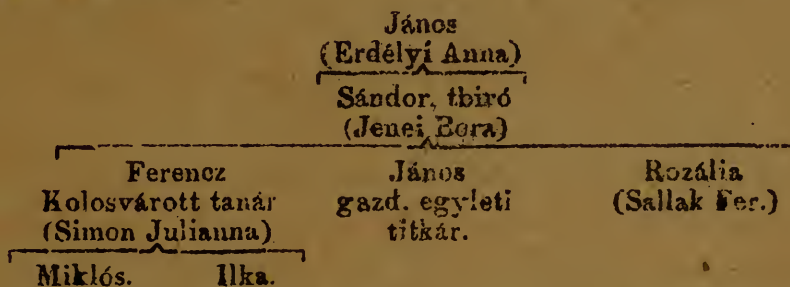
Nagy család. (Gőczi.) Kolos megyében Sándor adó-író biztos 1840. körül.

Mint az eddig elésoroltakból látjuk, magában Kolos megyében többféle Nagy családok vannak, és ugyanott még birtokosok József Faragón, Gábor örökösei M. Sz.-Mártonban, Sándorné Hatfaludi Kóza Aranykúton, Istvánné Szentmáriay Mária N.-Nyúlason s több helyen, mind ezek az elésorolt családok közül melyik előnevű Nagy családnak ivadékai? — nem tudjuk.

Nagy család. (Köpeczi.) Három széki székely eredetű nemes család. Közülök József az erdélyi kir. kincstárnál jegyzőkönyvi lajstromozó 1815. körül. Ugyanakkor Pál Torda városának tanácsosa, Sándor ugyanott írnok 1844-ben, György főkormányzéki fogalmazó 1848-ig, Mózes Kolos megyei sebész 1848-ig.

Talán e család elődei közül volt azon köpeczi Nagy Tamás, ki Martinuzzi György kincstartó korában a kir. jövedelmeket bérlette, és Kolosvárott a sz. György és sz. király utcái szeglet házat építteté; leánya Katta Borsos Sebestyén neje 1550-től, meghalt 1554-ben. Tamás fia János volt, ennek fia János és Mihály. *)

Nagy család. (Ürögdi.) Bihar vármegyéből mint Bocskai hajduinak hadnagya 1604-ben Nagy János (vagy tán András, kiről Bethlen Farkas is emlékezik), ment Erdélybe. Fia János Sajó-sz.-Andrásra telepedett, s ott és Vizszilváson s Bádokon jószágot szerzett, ennek fia volt ismét János, ki Erdélyi Annával következő leszármazást alkotott:

Ferencz a kolosvári ref. tanodában bölcészeti tanár. Neve az irodalmi pályán is ösmeretes. Az erdélyi gazdasági egyesületnél titkár lévén több évig, ezen intézet gyarapodását nagyban elősegítette.

Jelenleg 1860-ban a gazd. egyesület titkára testvére János.

*) Borsos S. Krónika, Gr. Mikó Imre Erdélyi tört. adatok I. 16.

Nagy család. (Kövendi.) Közülök Zsigmond ügyvéd M. Vásárhelyen, Mózes Aranyos székben árvaszéki bíró, Tamás törvényszéki ülnök Torda vármegyében, Lajos ugyanott aljegyző, mindnyájan 1848. körül. Károly gróf Kornis Elekne jóság-igazgatója, meghalt 1860. oct. 1-én.

Nagy család. (H.-oklandi.) Udvarhely széki család, közülök János ugyanott dulló 1837. körül.

Nagy család. (Tissinai.) Közülök György Torda városi levéltárnok, József abrudbányai seborvos volt 1848-ban.

Nagy család. (Szőnyi.) Ferencz Küküllő megyében állomási biztos 1848-ban, János zilahi senator 1843. körül, egy másik János az 1810-ki országgyűlésen zilahi követ.

Nagy család. (Laborfalvi.) Székely eredetű. Közülök Károly Abrudbányán főbíró 1848-ban és b.-birósági ülnök, fia Károly.

Nagy család. (Ravai.) Ravai Nagy Sámuel Torda városi aljegyző 1845-ben.

Nagy család. (Rákosdi.) István Gyula-fejérvár városi irnok 1837-ben.

Nagy család. (N.-nyujtodi.) Antal birtokos lakik Kolosvárott, testvére József.

Nagy család. (Szilágyi.) Dániel maros-vásárhelyi tanácsos 1848-ban.

Nagy család. (Szöllösi.) Péter m.-vásárhelyi városi hivatalnok 1836. körül.

Nagy család. (Fogarasi.) Közülök Imre m.-vásárhelyi városi pénztárnok, Pál kir. táblai ügyvéd ugyanott 1848-ig, fia Albert mint a Noszlopiféle forradalmias merénylet részese Pesten kivégeztett, testvérei Miklós festő, Laura stb. Dénes volt honvédtiszt, meghalt 1861. oct. 26.

Nagy család. (M.-vásárhelyi.) Közülök Sándor aljegyző, utóbb törvényszéki ülnök Felső-Fejér megyében; István ugyanott irnok 1837. körül.

Úgy látszik — e közelebb elésorolt családokhoz tartoznak István, Mihály, Ferencz 1815. körül m.-vásárhelyi városi hivatalnokok, és János ugyanott esküdt 1837. körül.

Nagy család. (Sárpataki.) E családból Ferencz kir. táblai ügyvéd M.-Vásárhelyen 1845. körül. János ugyanaz 1848-ig.

Nagy család. (N.-paniti.) Közülök József előbb ügyvéd, s az 1841-ki országgyűlésen Maros szék követe, utóbb kir. táblai ígató

s az 1846. és 1848-ki erdélyi országgyűléseken kir. hivatalos. Sándor Kolos megyében számvevő biztos 1848-ban.

Nagy család. (M.-bándi.) István M.-Vásárhelyen ügyvéd 1848-ig.

Nagy család. (Sóváradi.) József árvaszéki ülnök Maros székben 1848-ban.

Nagy család. (Máskép Boros Nagy). Előneve Tordai. Közülök János Torda megyénél igdató 1848-ban.

Nagy család. (Sáros-berkeszi.) János kir. táblai ügyvéd M.-Vásárhelyen 1848-ig.

Valószínűleg e család ivadékai Nagy István, kinek özvegye Dénes Rebeka, és Nagy Antal, kinek örökösei berkeszi birtokosokul iratnak.

Nagy család. (Szárz-ajtai.) István ügyvéd Doboka megyében 1848. előtt, Miklós Dées városi szolgabíró, Farkas aljegyző Belső-Szolnok vármegyében 1847. körül.

Doboka megyében birtokosokul iratnak még Nagy Sándor Bádokon, Ferencz N.-Deveseren s több helyen. Belső-Szolnok vármegyében hasonlólag birtokosokul iratnak N. Eszter Horváth Antalné, N. Zsigmond és N. Péterné Csomán, Pelerityén, Kosztalván, stb. N. Máté Felső-Orbón; N. Kata és részesei Virágos-Berek, Tóhát, stb. helységeekben.

Azonban ezek a száraz-ajtai vagy más (Doboka és Belső-Szolnok megyei) családokhoz tartoznak-e? — adatok hiányában meg nem mondhatjuk.

Nagy család. (Somlyai.) Szilágysági család; közülök Sámuel tizedbér-tárnok, s törvényszéki ülnök Krasznában 1815. körül Zsigmond főszolgabíró, és törvényszéki ülnök 1815. és 1840. közti években. Lajos főszolgabíró 1840. Lajos ügyvéd 1846-ban. Valószínűleg e család tagja Lázár is, Kraszna megyei birtokos

Nagy család. (Hosszu-aszói.) Lajos, ügyvéd Krasznában 1848. előtt.

Nagy család. (Körösi.) Tán e család ősei közül való azon János, kiről a 49. lapon van említés, s így tán ez ugyan egy család amazzal.

Körösi Nagy István szolgabíró Közép-Szolnok vármegyében, Sámuel ugyanott adóíró biztos 1840. körül.

Nagy család. (Ér-szodorói.) Dániel M.-Vásárhely városi igdató 1837 körül.

Nagy István érszodorói birtokosul iratik. Ezen kívül Közép-Szolnok vármegyében birtokosok még Lajos Dablyonban; özvegy N. Mihályné Sámsonban. N. Dániel Ó-Nádasdon, kik valószínűleg ez utóbb elésorolt családok ivadékai.

Nagy család. (Héjasfalvi.) Felső fejérmegyei család, közülök Pál szolgabíró, Károly adóíró biztos 1848-ban.

Talán e családbeliek Felső-Fejériben a következő birtokosok is: Sándor n.-selyki postamester 1845-ig, utánna Tamás ugyanaz, és Mihályfalván birtokos, N. Tamásné Vajna Teréz Hidvégen birtokos. N. József vecserdi birtokos stb.

Nagy család. (Kobátfalvi.) Közülök László Kolosvár városi hivatalnok 1836-ban, másik László Alsó-Fejériben seborvos.

Nagy család. (Alpestesi.) Közülök Jakab 1830-ban birtokos Felpesten.

Nagy család. (Keresztúri.) Székely eredetű, melyből Balás és Pál 1579-ben éltek, ¹⁾

Nagy család. (Borsai.) Közülök borsai Nagy Tamásnak 1667-ben az országrendei Wladháza, és Nyirmező birtokait a fiskális birtoklás alól felszabadítják. Ezen Tamás pogány rabságban is volt. Tán fia azon Tamás, kit Bástia 1603-ban öletett meg.

Nagy család. (Lugosi.) Közülök Istvánnak neje Bódis Erzse, kinek Hunyadi István ellen ingóságok miatt 1678-ban volt pöre. ²⁾

Nagy család. (Bánkai.) Ebből származott Nagy Mátyás, ki 1560-ban Hunyadi János tetteiről írt verses krónikát. ³⁾ Előnevét Sándor Könyvesháza bátyáinak is írja.

Nagy család. Azon Nagy családból, melynek czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló magyar vitéz, jobb kezével kivont kardot, és annak hegyén levágott török fejet tartva; a paizs fölötti sisak koronáján pedig pánczélos kar könyököl, szintén kivont karddal; — ezen családból volt Nagy István 1767-től esztergami kanonok, vicarius generalis, czimzetes püspök, meghalt 1804-ben.

Nagy család. (Bátorszívi.) Nagy Ferencz huszár ezredbeli főhadnagy 1834-ben „bátorszívi“ praedicatummal I. Ferencz király által erdélyországi nemességre emeltetett.

¹⁾ Ns. székely nemz. Const. 272.

²⁾ Kemej, Not. Cap. Albens. 251.

³⁾ Toldy Fer. A magyar költ. tört. Zrínyiig. 151.

Nagy család. Nagy Ferencz Reuskösztricz ezredbeli huszár kapitányt V. Ferdinand m. király magyar nemes levéllel ajándékozta meg.

Nagy család. (Kőrösbányai.) Közülök kőrösbányai Nagy Miklós Báthori Gábor által számkivettétvén, Bethlen Gábortól többekkel együtt kegyelmet nyert. ¹⁾

Nagy család. (Ardai.) Arдай Nagy Antal egyike azon Nagyoknak, kik 1552 ben Dobóval Eger várát védték, és segédcsapat hadnagya volt. ²⁾

Nagy család. (Siklósi.) Siklósi Nagy Albert szintén Eger vára védői közt volt 1552-ben, és 200 lönyi tartalék csapatnak hadnagya volt. ³⁾

Nagy család. (Hortobágyfalvi.) Közülök Miklós 1590-ben porlekedik Litterati Dániel neje Margit ellen, és ügyét föllebbezi. ⁴⁾

Nagy családbeliek. Elésoroltuk eddig a Nagy nevezetű családok egy részét, azonban valószínűleg még igen sok maradt el, melyekről adataim nincsenek; és ezen kívül — mint minden egynevű többféle családnál, ha tagjaik előnév nélkül fordulnak elő, úgy itt is megtörtént, hogy még sok nevezetesb egyént, származásukat nem ismerve, a család czikkei alá nem foglalhattam; ezeket tehát tájékozás végett e külön czikk alatt következőkben említhetjük fel:

1391-ben Nagy Márton esztergami prépost volt. ⁵⁾

1450-ben Nagy Tamás koppáncsi birtokos. ⁶⁾

1470-ben Nagy Mihály Debreczen bírása. ⁷⁾

1481. Nagy Péter királyi ember (homo regius) a sasváriak részére. ⁸⁾

1479. N. Bálint rónaszéki várnagy. ⁹⁾ Ez tán egy azon N. Bálinttal, ki Pesthi előnévvel fordul elé. ¹⁰⁾

1481-ben Nagy Albert belgrádi kapitány volt. ¹¹⁾

¹⁾ Engel, Monumenta 399.

²⁾ Reusner Rer. mem Paunon.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Kemény, Not. Cap. Albens. II. 257.

⁵⁾ Budai F. Hist. lexíc. II. 737.

⁶⁾ Teleki Hunyadiak kora X. 261.

⁷⁾ Budai id. h. II. 737.

⁸⁾ Teleki XII. 361.

⁹⁾ Ugyanott XII. 110.

¹⁰⁾ Wagner, Collect. gen. dec. III. 17.

¹¹⁾ Kaprinai Msz. B. tom. I. p. 108.

1481. Nagy János katona. ¹⁾
 1465. 1466. Nagy András Pest városi esküdt. ²⁾
 1514-ben N. Péter Pest ujhegyi bíró, 1524. budai polgármester, 1526-ban budai bíró. ³⁾
 1537-ben Nagy János litteratus Pest városi esküdt polgár. ⁴⁾
 1528. N. László Szapolyai híve, Lőcse táján pusztít. Birta Makoviczát és Tályát, miután előbb már Ferdinand részére állt, 1536-ban attól ismét elpártolt. Ez évben elfogatott. ⁵⁾
 1530. Nagy Imrét Szapolyai hívét Török Bálint megölette. ⁶⁾
 1530. Nagy Gáspár Ecsed vár őtalmára rendeltetett egy zászlóaljjal. ⁷⁾
 1551. N. Péter Csanád vár kapitánya. ⁸⁾
 1552. N. Balás Leveldről ir Bánffy Istvánnak, 1555-ben zenyéri vajda. ⁹⁾
 1557-ben N. Fábrián Szigetvárott tizedes. ¹⁰⁾
 1553-ban N. Antal Sárvarott tisztartó. ¹¹⁾
 1553—54. N. Benedek Csábrágon érseki várnagy. ¹²⁾
 1554. N. Gáborhoz és társaihoz törökök irnak. ¹³⁾
 1549. N. Máté Kanisa vár helytartója, 1556-ban is említik. ¹⁴⁾ Valószínűleg egy személy nádaslakú N. Mátéval.
 1559-ben tapolcsai Nagy József, kinek palonai Magyar Bálinttal pöre volt. ¹⁵⁾
 1551-ben N. Ambrús Tóth Mihállyal ötezer hajdu élén Szeged ostromára megy.

¹⁾ Budai Hist. lex.

²⁾ Tudománytár 1840. VII. köt. 307.

³⁾ Ugyanott 309.

⁴⁾ Ugyanott 316.

⁵⁾ Sperfogel Wagnernél Analecta Scep. II. 153. 184.

⁶⁾ Budai Hist. lex. III. 438.

⁷⁾ Horváth Mih. Nádasdy Fer. élete, és Szirmay Szatmár várm. II. 68. Levelestár I. 319. 324.

⁸⁾ M. Leveles tár, kiadja a m. tud. Ak. I. 82.

⁹⁾ Ugyanott 98. 172.

¹⁰⁾ Ugyanott 253

¹¹⁾ Ugyanott 105.

¹²⁾ Ugyanott 107. 112. 135.

¹³⁾ Ugyanott 140.

¹⁴⁾ Ugyanott 63. 183. 271.

¹⁵⁾ Ugyanott 336.

1552-ben Dobó alatt Eger vára védelmében részt vettek arcai N. Antal, és siklosi Nagy Alberten kívül még Nagy Barabás, Bálint, Imre, István, János, Lukács és Pál. ¹⁾

1552-ben Nagy András Busa várat (Nógrád várm.) védte. ²⁾

1552-ben Márton a Báthoriak által birt Buják vár kapitánya. ³⁾

1554-ben N. Imre Korponán hadak kapitánya. ⁴⁾

1556-ban N. György katona Bánffy István alatt. ⁵⁾

1607-ben N. András a Hajdúk kapitánya, előbb Báthori Gábor kedves embere és czimborája, utóbb 1613-ban Báthori agyon veré. ⁶⁾

1615. N. Benedek Zvonarits Imrével a Pázmány Péter elleni polemikákban vesz részt.

1608-ban Kristóf az országgyűlésen aláírja a slavoniar-KK. és Rendekekhez írt levelet.

1607-ben Nagy András Putnokon. ⁷⁾

1619. tájban Imre mezei kapitány Bethlen alatt. ⁸⁾

1603-ban Feketelakon Erdélyben birt N. Albert főember. ⁹⁾

1666-ban N. Tamás Erdélyben tanács ur. ¹⁰⁾

1672-ben N. Lőrincz özvegye Komáromi Kata Marmarosban Huszton curiáját eladja Gyulaffynak.

1685. oct. 31. Nyitrán született N. János jesuita, mbalt 1713

1690. aug. 23. Győr várában lovas hadnagy N. János, czímere a paizsban könyöklő kar, kivont karddal, fölötte két oldalról csillag ragyog.

1770. nov. 29. Debreczenben született N. Gábor, a jeles oklevél gyűjtő, és a Tudományos gyűjteményben több czikk szerzője.

1816-ban N. János kihirdetteté nemességét Arad vármegyében

1807-ben N. Ignác Fejér vármegyétől nyervén nemesi bizonyítványt, kihirdetteté 1814-ben Krassóban.

1815-ben N. Ádám Veszprém vármegyétől kapott nemesi bizonyítványát kihirdetteté 1816-ban Krassó megyében.

¹⁾ Reusner id. h.

²⁾ Mocsáry Nógrád várm. Fismert. III. köt.

³⁾ M. Levelestár I. 99. és Tinódi Budainál II. 739

⁴⁾ Levelestár I. 133.

⁵⁾ Ugyanott 200.

⁶⁾ Engel Monumenta 276 stb.

⁷⁾ Kazy Hisi. I. 70.

⁸⁾ Kemény önéletírása, kiadta Szalay László. 396. lap.

⁹⁾ Mikó, Erdély tört. adatok I. 83 stb.

¹⁰⁾ Bethlen Miklós önéletírása, kiadta Szalay L. I. 363.

1825. jun. 22-én N. Áron Sepsi, Kézdi és Orbai széktől nyert székelv nemességi bizonyítványát Krassó vármegyében, hol esküdt volt, 1825. aug. 23-án kihirdetteté stb.

Nagy család. *Lásd Fenók.*

Nagy család. (Másképv Bositz.) 1726-ban Nógrád megyében Nagy másképv Bositz Ferencz, István, János, László nemességük kimutatásában bővebb bizonyítékok eléadására utaltattak.

Nagy-bányai család. Zemplin vármegyev czimerleveles nemes családainak egyike. ¹⁾

Nagy-Borbély család. Szintén Zemplin vármegyében lakozó armalista nemes család. ²⁾

Nagy-fejeó család. Heves és Külső-Szolnok vármegyében szélesen kiterjedt nemes család. Törzse Nagyfejeó Mihály III. Ferdinand m. királytól 1637. octob. 22-én kapta czimeres nemes levelét.

Czímere—mint itt a metszvény ábrázolja — a paizs kék udvarában hármás zöld halmon álló kettős farkú oroszlán, kinyujtott első jobb lábával egy hosszú szárú zöld leveles kinyílt fehér lilomot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló oroszlán emelkedik ki Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

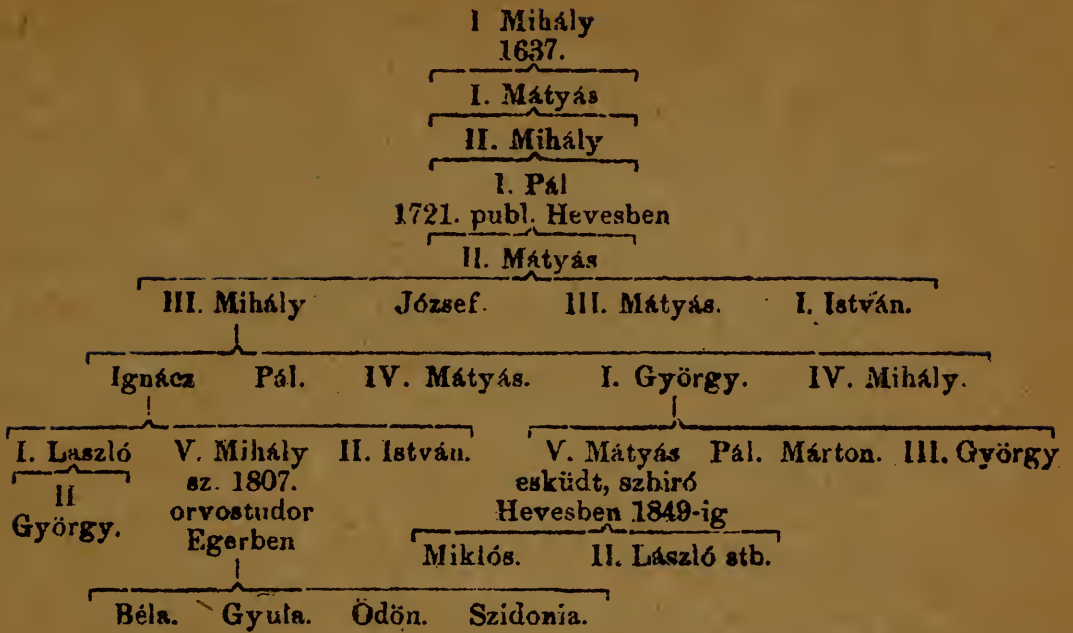
A törzsnek jelenleg tizedik sarjadéka él, részint Nagy-Iván nevű helységben, részint Eger városában stb.

Családfájuk ³⁾ — ámbár nem teljes, — következőleg jó le napjainkig

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. noi. top. 115.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Csaláti kőz

V. Mihály 1807. sept. 6-án szül. Nagy-Iván helységben. 1833-ban orvosdoctor lett, 1835-ben Heves megye tiszth., 1849-ben rendes orvosává neveztetett. 1850-ben a cs. kormány Heves megyei főorvossá nevezte, de e hivatalt el nem fogadta, hanem mint a Foglárfféle intézet, és angol kisasszonyok leánynöveldejének orvosa sikerrel működik. Tett kísérletet az irodalmi pályán is, és 1839-ben az egri fürdőkert irta. ¹⁾

Nagy-Gergely család. Törzse Nagy-Gergely Gáspár fiaival együtt I. Leopold által 1688-ban kelt czimeres nemes levélben nemesített meg.

1726-ban Nógrád megyében Nagy-Gergely Sámuel a följebbí armalis nyomán kétségtelen nemességét igazolta. ²⁾

Nagy-Iday család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családainak egyike. ³⁾

Egyik ága Erdélybe szakadt, hol Ferencz jelenleg Közép-Szolnok vármegyében Uj-Németiben és Alsó-Szoporban birtokos.

Nagy-Jánosy család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családai sorában áll. ⁴⁾

Nagy-Laky család. Sziutén Zemplin vármegye armalista nemes családai közt foglal helyet ⁵⁾

¹⁾ Magyar irók, életrajz-gyűjt. I. 332.

²⁾ Protocol. C. Neograd.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top 115

⁴⁾ Ugyanott.

⁵⁾ Ugyanott

Nagy-Mártonyi család. Sopron megyei ősrégi kihalt család, melynek törzse I. Simon testvérel Bertrammal Aragoniából Imre király nejével Konstancziával szakadt hazánkba, miután Spanyolországban e nemzetség folytonos viszályban állott bizonyos Magno gróffal, a kit megis öltek. Magyarországra jövéen, itt a Dunántúl Nizsider táján telepedtek meg, mivel pedig spanyolországi nemzeti főváruk Bojot nevet viselt, itt is első megszállásukat Bojotnak nevezték; ¹⁾ azímerül is a még Spanyolországban a tunisi szultánon vett győzelem miatt nyert egyfejű sast viseltek, és megtartották paizsukon, mely az előtt üres vörös tért mutatott. ²⁾ Utóbb Nagy-Martonyiaknak vagy Martinsdorfiaknak is neveztettek.

A bejött I. Simon 1223-ban II. András király által az ország egyéb nemeseivel hasonló rangot nyerve, a Sárvíz mellett Ruhtukeur földet nyeré maradékrol maradékra királyi adományban, ³⁾ és abban 1228-ban is megerősítetett. ⁴⁾

1284-ben IV. László király a följebbi kir. adományt Ruhtukeur földről megerősíti I. Simon fiainak II. Simonnak és Mihálynak részükre. ⁵⁾

II. Simonnak fiai voltak I. Pál mester és I. Lőrincz, kik a németek és András gróf elleni hadjáratban szerzett érdemeikért 1319-ben Károly királytól Kabol várárt nyerték. ⁶⁾

I. Mihálynak fiai voltak Endur kir. udvari apród és Miklós (vagy Niklinus) kik unoka-testvéreikkel nevezett I. Pállal és Lőrinczcel együtt 1320-ban a kövesdi vámot, melyet addig Soprony megye szedett, nyerték Károly királytól, ⁷⁾ és ugyan abban 1323-ban megerősítettek. ⁸⁾

1332-ben nevezett I. Pál már országbiró, testvérel Lőrincz mester zarándi főispánnal egyességre lép, és e levélben már Nagy-

¹⁾ Kézai Simon Chronic. edit. Horányi p. 138. 139.

²⁾ Ugyanott; Turóczi Chron. II. cap. 21. lásd Batthyán Leges Ecol. kiadva Pál országbiró pecsétén is hasonlóan.

³⁾ Fejér Cod. dipl. tomo III. vol. I. p. 393.

⁴⁾ Ugyanott tomo III. vol. II. p. 140

⁵⁾ Ugyanott tomo V. vol. III. p. 238.

⁶⁾ Ugyanott tom. VIII. vol. III. p. 199.

⁷⁾ Ugyanott tom. VIII. vol. II. 241.

⁸⁾ Ugyanott 428.

A család ezekben valószínűleg kihalt, legalább utódaikat nem ismerjük. A Kanisay-aknak a Nagy-Mártonyakkal véleményem szerint legföljebb leányági összeköttetésük lehetett.

I. Pál országbíró is pecsétcímerén a Kézai által említett egyfejű sást viselé, mint azt egy 1341-ki oklevélről Batthyány Ignác Leges Eccl. munkájában kiadá.

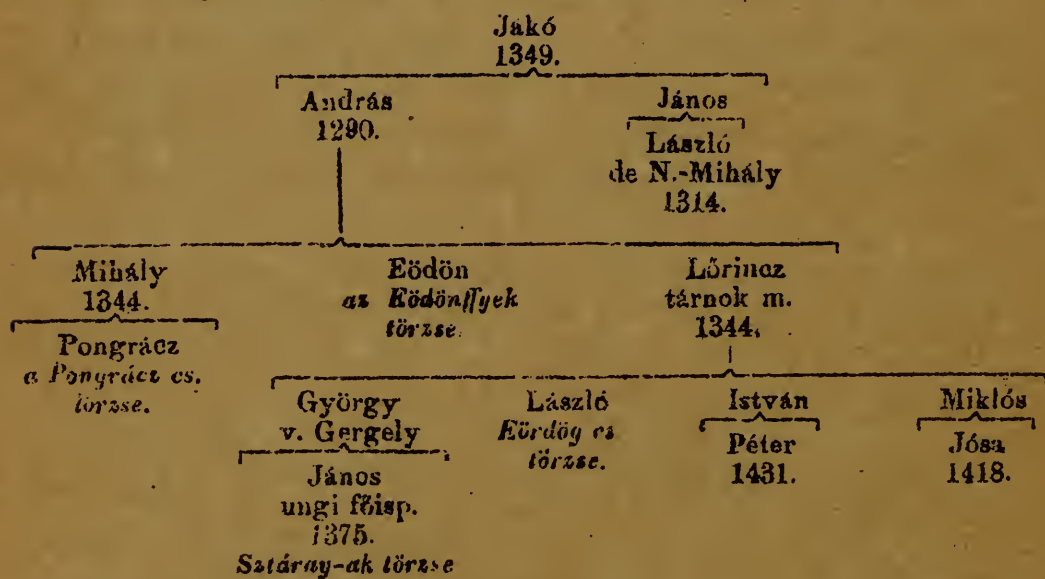
Nagy-megyeri család. (Vasmegyeri.) Közülök Ferencznek neje Borbála 1659-ben a Kún családból származván, Kún Istvánnak fiágon magvaszakadtával örökségét országgyűlési végzés folytán megkapja. ¹⁾

Nagyfalvy család. Közülök Nagyfalvy György 1625-ben szerémi, utóbb váci püspök 1635 — 1644-ig.

Nagy-mihályi család. Mint az Eödönffy családnál (e munka IV. köt. 42. lapján) olvasható, az 1249-ben élő Jakótól ²⁾ a most is virágzó gróf Sztáray, és kihalt nagy-mihályi Bánffy, nagy-mihályi Pongrácz, Eördög, Eödönffy, Tibay, Vinnay stb. családok származnak.

Jákónak ivadéka a Zemplin megyei ősi birtokról Nagy-Mihályról sokáig Nagy-mihályi nevet viselt, míg idővel az egyes ágak külön nevet vettek föl, sőt egy ág — úgy látszik — a XVII. században történt kihalásáig megtartá a Nagy-mihályi nevezetet.

Jákótól mikép kezdett szétágazni, s különféle családokra osztani a közös vérség, mutatja a következő leszármazás:

¹⁾ 1659: 117. törv. cz.

²⁾ Fejér Cod. dipl. IX. vol. I. 279. és a családról oklevél, még több pedig Kaprinai Mss. B. tom. 29.

A Nagy-Mihály-ak is ezen családfán állók egyikétől jönnek le, de származási fájukat elegendő adat hiányában biztosan össze nem állíthatom.

Nagyszájú család. Gömör vármegye egyik régi nemes családja. Már 1479-ben élt a család, ¹⁾ és a Hanvai, runyai Seldos, Szkarosy (lásd ezt) családokkal egy törzsből eredt.

Nagyszabó. Ugoosa megyei nemes család.

Nagyszeghy család. Erdélyi család, melyből Apaffy Mihály korában Gábor élt, ki mint Cserei írja emberséges oláh nemes ember volt. ²⁾

Nagy-váthy család. Vas, Komárom megyei nemes család 1549-ben N. Márton Fűrön részt vesz Palásthy Jánostól. ³⁾

1599-ben Nagyváthy Menyhért és Boldizsár baromlaki részjóságukat elzálogosítják. ⁴⁾

1607-ben ugyanott Nagyváthy Pál bizonyos telkeket Moron Jánosnak elzálogít.

1749-ben Nagyváthy János neje Takács Judit ellen a királyi fiskus perel almási kuriája végett. ⁵⁾

Nagyváthy Vendel 1848-ik előtt Komárom vármegye levéltárnoka szül. Ekecsen 1791. mart. 20-án.

A Nagyváthy család egyik ága már a XVI. században Szatmár vármegyében is birtokolt. Nagyváthy János 1544-ben többel együtt Szamos-Kórogyon, Kis-Szekeresen, Csekében, Fülesden, Csecsén, Milótán, és Szárazberek helységben birtokrészt nyert kir. adományban. ⁶⁾

Nagyváthy Ferencz 1597-ben tábori élelmezési igazgató. ⁷⁾ 1549-ben N. Antal kir. biztos Gyöngyösre a törökkeli ügyek elintézésére.

N. Pál 1646. Beczkón lakos Trencsin megyében a nemesek sorában állt. — A családi czímer nyíllal átlőtt szarvas.

Nagyvépy család. Közülük Nagyvépy János 1611-ben Bars vármegye jegyzője volt.

¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XII. 104. i.

²⁾ Cserey Mih. Hist. 290. 392.

³⁾ Fényes, Komárom várm. 122.

⁴⁾ Ugyanott 122. l.

⁵⁾ Ugyanott 176.

⁶⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 192. 239. 245. 253. 259. 260. 282.

⁷⁾ 1597: 25. törv. cz.

Nagyvölgyi család. Nagyvölgyi László (Lad. de Naghwelgh) 1456-ban kir. főlovász, 1457-ben kir. főpohárnok mester. ¹⁾

Najmajer család. Najmajer Ferencz 1761-ben M. Terezia király-asszonytól nyerte ozímeres nemes levelét.

Czímere először vízirányosan kétfelé osztott paizs; a felső rész ismét kétfelé oszlik, a jobboldali kék udvarban arany koronás fej, nyakából nőtt szétterjesztett ezüst szárnyakkal látszik, a baloldali vörös udvarban pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Az alsó ezüst udvarban szarvas nyargal, szájában olajfa agat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról ezüstvörös. ²⁾

A család Heves megyében székel.

Najcsics család. Horvátországi család, melyből Ádám 1751-ben Dalm., Horv és Slavonia ítélő mestere volt. ³⁾

Nákó család. (Nagy-szent-miklósi.) A gothai Almanach szerint macedoniai eredetű, és 1780-ban származott Magyarországra, 1813-ban grófságot, és a temesi báuságban fekvő n.-szent-miklósi uradalomra kir. adományt nyert.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1-ső arany udvarban egy balról kinyuló, fél testével látható kétfejű fekete sas, a 2-ik vörös udvarban bőség-szaru, és három kék rózsza látszik; a 3-ik vörös udvarban arany mén nyargal, a 4-ik aranyudvarban egy fekete bika áll. A középső paizs kék udvarában három ezüst rózsza látszik.

Családfájuk következő:

János	
† 1848. sept. 12.	
(gr. Festetich Teréz)	

Kálmán	
szül. 1822. febr. 22.	
cs. kir. kamarás	
(Gyertyánffy Berta)	

Malvína	Sándor
sz. 1843. oct. 11.	sz. 1846. dec. 9.

Nákó János Torontál megyétől 1840. april 8-án vett ki nemesi bizonyítványt, melyet Krassó vármegyében azon évi junius 22-én hirdettetett ki. Krassó megyében birta ekkor Kricsova egy részét.

¹⁾ Teleki, Hunyadiak kora X 509. 553.

²⁾ Collect. herald. nro 100.

³⁾ 1751 : 26. törv. cz.

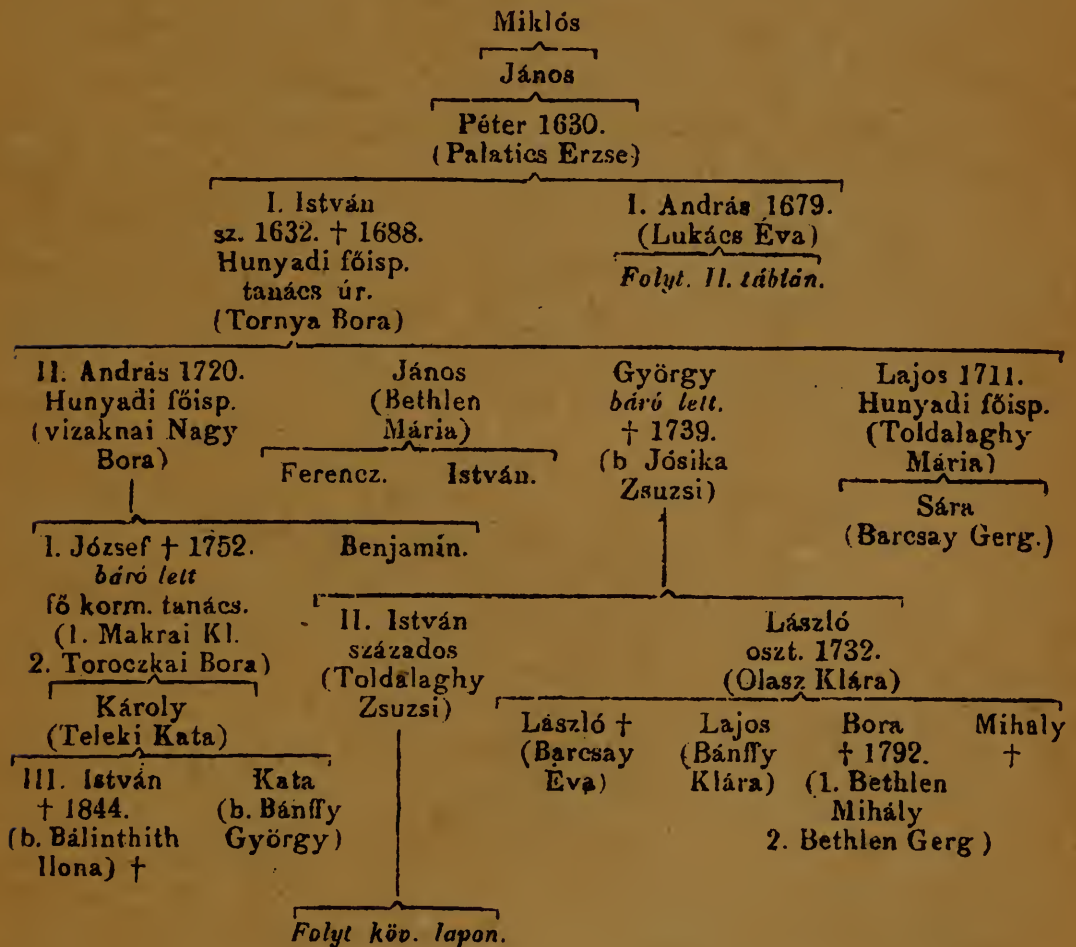
Naláczy család. (Naláczi, nemes, báró.) Erdélyi család, úgy latszik, — Hunyad megyei származás, legalább ott Hunyad megyében van Nalácsvad helysége. ¹⁾

Emelkedését a család I. Apaffy Mihály korában kezdé, midőn István mint tanácsos és udvarmester szerepelt, és Teleki híve lévén, jószágokat kap, mint Bábolnát, Zámot stb., melyek később más kézre kerültek

Czimerük a paizs kék udvarában zöld téren, koronán könyöklő kar, kivont kardot tartva, a paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan kar, meztelen karddal látható.

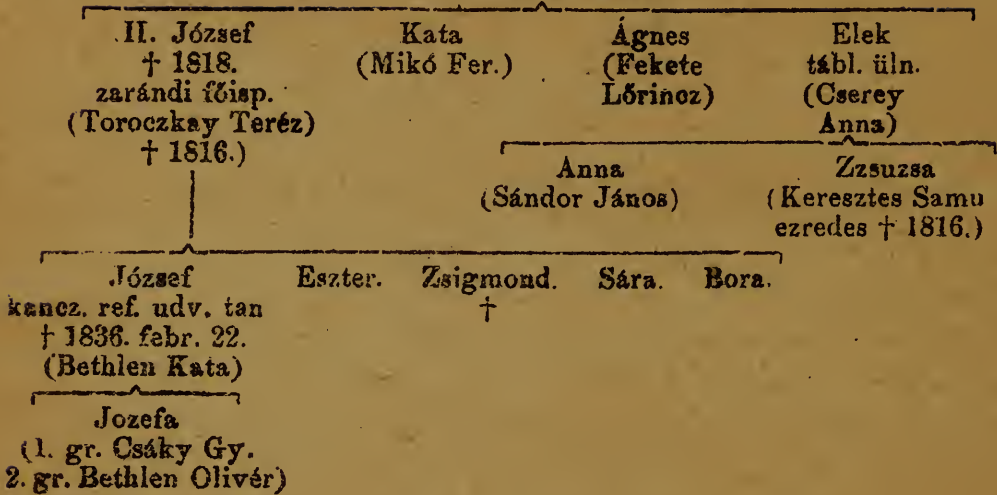
Leszármazási tábláját a XVI. század elején élt Miklóstól kezdve ismerjük, és következő:

I. t á b l a.

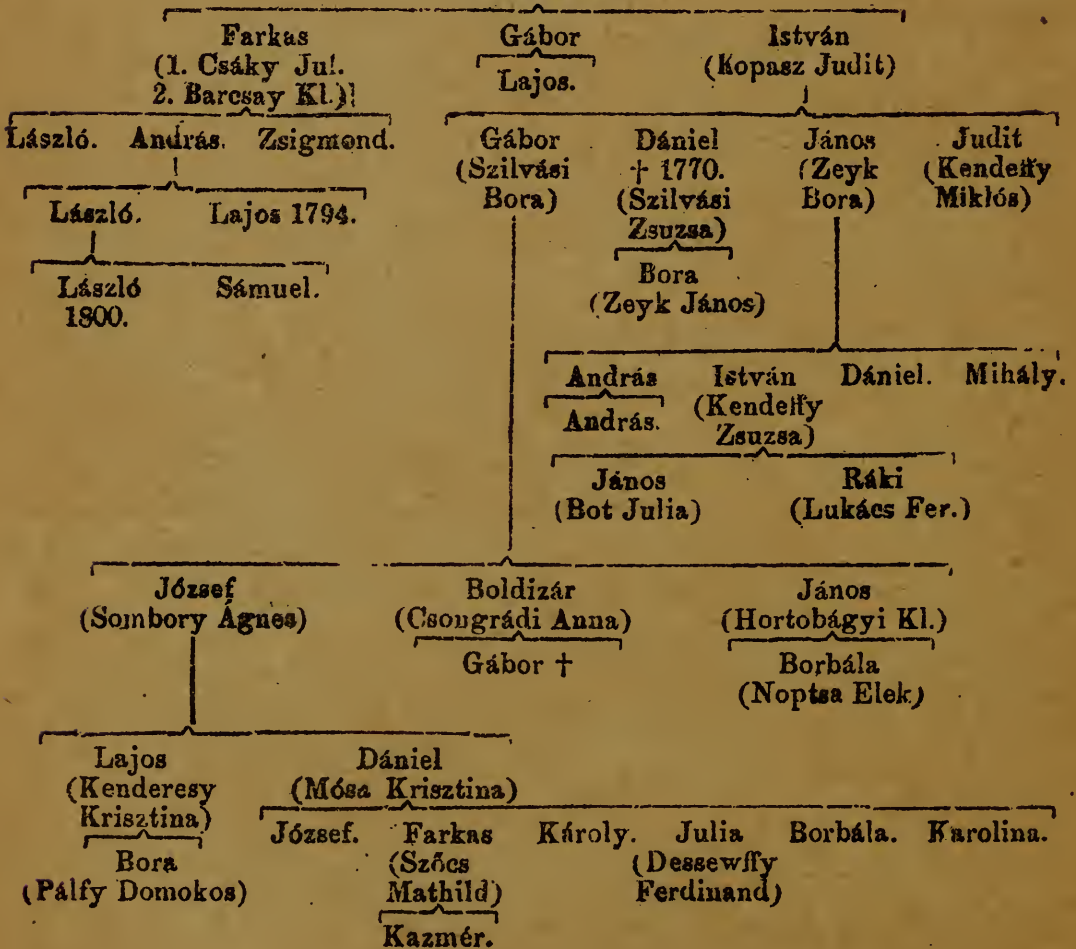
¹⁾ Kővári szerint Magyarországból szakadtak Erdélybe, Kővári erre nézve Mikolára utal, de Mikola e beszármazásról mélyen hallgat.

II. István † 1760, ki az előbbi lapon.
százados
(Toldalaghy Zsuzsi)

II. t á b l a.

Andras 1679., ki az I. tablán.
(Lukács Eva)

A család Péternek Palatios Erzsébettől származott két fia I. István és András által két fővonalra oszlott; amannak ágát az I. táblázat, András ágát a II. tábla mutatja.

I. Istvánról, ki családját legelső emelé föl, már szólottam, neki egy fia és egy unokája báróságot nyert, és így az egész ág báróvá lön; András ága megmaradt a nemesi renden.

I. Istvánnak Torna Borbálától fiai János és Lajos hamar kihaltak. Ez utóbbi Rákóczy ellen van, és 1711-ben lön Hunyad vármegye főispánja. ¹⁾

I. Istvánnak harmadikfia II. András 1720-ban Hunyad vármegyei főispán, 1723-ban Zsibót és Felkenyér tizedét száz évre nyerte. Ennek fia József főkorm. tanácsos, báró lett, meghalt 1752-ben, második neje Toroczkai Bora majd 60 éven át élt öregségben. Józsefnek Károly fiától unokája III. István szül. 1777-ben † 1844-ben. Kövári következőleg adja jellemzését: „egy nagy ész, végletekig űzött cynismussal, és kéjvágygyal. Rendesen ágyában élt, hol olvasott. Ha útról jött s olvasmánya végzetlen, szekerével együtt magát is kocsi-szinbe taszítottá stb. Többnyire epigrammokat és gúnyverseket írt: alig volt valaki az országban, kit ki ne gúnyolt volna. Versei kéziratban most is szerte láthatók. Meghalt 1844-ben. Utolsó volt a bárói ágban“ stb.

I. Istvánnak negyedik fia György 1733-ban báró lesz, ²⁾ meghalt 1739-ben. Nejétől b. Jósika Zsuzsannától egyik fia László gyermekeiben kihalt, másik fia

II. István tíz évig katona, mint százados nyugalomra megy. és elveszi gyönyörű szép nejét Toldalaghy Zsuzsannát. Meghalt vízkórságban 1760. febr. 24-én. Egyik fia II. József saját emlékirata szerint szül. 1748-ban 1755-ben Enyeden tanúl, innen kir. tábl. jegyző, 1766-ban gr. Hadik meghívására m. kir. testőr. Katonasága után hosszú ideig Zaránd vármegye főispánja; végre nyugalomba lép; meghalt 1818. ³⁾ áprilban kora 73. évében. Végnapjában egy emlékiratot kezdett meg, melynek töredéke az 1853 évi Hetilap folyamában jelent meg. Lefordítá Young éjszakáit is francziából. Fia József esk. kam. 1827-ben Torda megye főispáni helyettes, utóbb az erdélyi kancellariánál referendarius udv. tanácsos; meghalt Bécsben 1836. febr.

¹⁾ Cserei Mih. Hist. 465.

²⁾ Lehoczy Stemma. I. 169.

³⁾ Másutt halála éveül 1822-dikét olvasom.

12-én kora 47. évében, és egy leánya Jozéfa maradván, ekép fiágon benne a Nalácziaik másik bárói ága is elenyészett.

A nemesi ág — mely a II. táblán látható — máig több tagokban él; közülök Farkas, ¹⁾ 1847-ben Hunyad megyei alszolgabiró.

Naményi család. (Naményi †.) Bereg megyei eredetű régi kihalt család. 1467-ben a Keszy családdal együtt Ugocsa megyei T.-Ujhely, Karátfalva, Szőlös-Végh-Ardó és Rákócz helységben anyai jogon nyert birtokaikba béülnek, de az Ujhelyiek által kitératnak. ²⁾

1505-ben a rákosi országgyűlésre Naményi Balás Bereg vármegye követe volt. ³⁾

Nánássy család. (Kis-karándi és n.-várad.) Valószínűleg e Nánássy család ősei közül való azon Nánássy István, ki 1607-ben Homonnainak Törökországban járt követe volt. ⁴⁾

Továbbá N. Gábor, ki 1682-ben Sátor-A.-Ujhelyben ref. lelkes volt. ⁵⁾

Ugocsa megyében e század elején Fertő-Almászon birtokos N. József. ⁶⁾

Kis-karándi Nánássy Mihály 1816-ban Egerben árvák gyámja.

Erdélyben F.-Fejér megyében birtokos a k.-karándi és n.-várad Nánássy család, hol is N. Elek 1815-ben számvevő, Sándor és Samuel ügyvédek, Ferencz megyei aljegyző, Károly megyei irnok 1848-ban, Imre, Ferencz, András, Boldizsár O.-Ujfaluban birtokosok.

Doboka vármegyében Kékes-Nyárlón és K.-Jenőben a Nádudvariak után örökösödtek; szintén Nánássy birtok van Kidében és M.-Derzsén. ⁷⁾ Ezenkívül

Nánássy családot találunk m.-bándi előnévvel szintén Erdélyben, és e családból György 1848-ban m.-vásárhelyi irnok volt.

Nándory család. Nógrád megyei özímerleveles nemes család, azon megyei Nándor helységtől, mint származási helyüktől veszik nevüket s jelenleg is az ott közel fekvő Bakó nevű pusztán szé-

¹⁾ Tán az, kit Kövári „kereskedőnek“ ír.

²⁾ Szirmay Cott. Ugocsa p. 73. 74. 76. 88.

³⁾ Jászay Pál A m. nemzet napjai a mohácsi vész után 158.

⁴⁾ Kazy Hist. I. 70.

⁵⁾ Szirmay C, Zemplin. not. top. 254.

⁶⁾ Ugyanattól C. Ugocsa p. 175.

⁷⁾ Ilodor, Doboka várm.

a törvényszék előtt pörlött, de Cilley Ulrich a várat Nankenreiternek ítélte. Ez ítéletet 1457-ben László, 1466-ban Mátyás király is megerősíté. Azonban nem sokáig bírta Nankenreiter sem e várat, mert 1468-ban már sárcsfalvi Nehéz Péternek és Györgynek adta el.

Nápoly család. Nápoly Márk 1622. jun. 23-án Sopronban kelt czímeres nemes levélben II. Ferdinand király által nemesítettet meg, de a család — úgy látszik — kihalt; az eredeti czímeres nemes levél mint gazdátlan a Jász-kún kerületek levéltárába került és ott őriztetik. ¹⁾

Erdélyben a fel-őri Nápoly család a kihalt családok sorában áll. ²⁾

Náprádi család. (Fülpösi.) Doboka vármegyében birtoka volt Nagy-Iklódon, ma ez az Orbok jogok között van. ³⁾ Egyébiránt a Náprádi családnév egy a Nábrádi-val, mely család Szatmár megyei eredetű. *Lásd Nábrádi cs.*

Naprágyi család. (Naprágyi.) Gömör vármegye régi nemes családja, vezeték és előnevét azon megyei Naprágy helységtől vette.

Már 1381-ben Gömör vármegye nemesei közt olvassuk Naprágyi Jánost, ⁴⁾ (Joannes dictus Zamar de Naprad).

Naprágyi Demeter előbb egri prépost, és szerémi majd erdélyi, utóbb veszprémi püspök, és 1605-től kalocsai érsek, meghalt 1612-ben.

A család egyik tagja a XVII. században Naprágyi István, kinek Fegyverneky Fruzsínától leánya Zsuzsánna Lenkey Zsigmondné volt.

A család most is él Gömör vármegyében.

Czimere — ha a Troph. Estorasiannak hitelt adhatni, — a paizs udvarában koronából kiemelkedő meztelen férfi, királyi pálczát tartva; ugyan ily alak látható a paizs fölötti sisak koronáján is.

Naquard család. Naquard Károly 1791-ben I. Leopold király által czímeres nemes levélben nemesítettet meg.

Czimere következő: a paizs kék udvarának közepén vizirányosan egy arany csikolat vonul végig, alatt s fölötté fehér vadász eb fut;

¹⁾ 1792-ben a m. kir. helytartóság által hirdeltetett

²⁾ Kővári L. Erdély nev. cs. 271

³⁾ Hodor, Doboka várm. 185.

⁴⁾ Fejér, Cod. diplom tom. IX. vol. VII p. 429.

a paizs fölötti sisak koronájából szintén fehér vadász eb emelkedik ki, kiöltött piros nyelvvel. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék. ¹⁾

Náray család. (Nárjai.) Náray Antal 1829-ben h. ügyvéd, nemesegét 1824-ben Arad vármegyében kihirdetteté.

Nász család. 1689-ben Nász János Nógrád vármegye előtt fölmutatván czímeres nemes levelét, kétségtelen nemesnek ismer-tetett. ²⁾

Naszpal család. Mások szerint Naczpál. Közülök László 1435-ben Trencsin vár várnagya, 1437-ben kapitánya, végre a megye főispánja. ³⁾ Tán a Justh család ősei közül való?

Naszvady család. A kúrthi Naszvady család Sáros megyé-ben egy eredetű a Tivador, Kohányi, és Trocsányi családokkal ⁴⁾

Naszvady nevű család jelenleg a Fejér, Komárom, Mosony és Pozsony vármegyei nemesek közé számítatik.— 1732-ben élt Naszvady Mátyás Győr vármegye táblabírája.

Nathafalussy család. (Natafalusi.) Zemplin vármegye ősrégi törzsökös nemes családja, mely Natafalut — úgy látszik — az első foglalás óta bírja. ⁵⁾ 1219-ben Natán lakott Ádám. 1254 előtt élt Nata, kitől a családnév származott, és kinek fia Gergely a megirt 1254-ben Gyken, Poya, Holoszeg és Egerpataka nevű birtokaiért, melyek Tubul vár birtokaihoz esatoltattak, IV. Béla királytól osere-adományképen Zemplin vármegyében Lezna és Csemernya 30 ekényi birtokot kapta.

1321-ben élt Gergelynek fia Márk, és Zemplin vármegye alispánja volt.

1473-ban a Natafalussy család ősi birtokaira Mátyás királytól megerősítő új adományt nyert.

1526-ban a mohácsi csatában a Zemplin megyei huszárok hadnagya volt Natafalussy Benedek.

1787-ben élt N. Ferencz.

A család jelenleg is birtokos Natafalun. ⁶⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1689. p. 8.

³⁾ Starek Collectio memorab. Cottus Trencsin. közl. Szóntagh Dan

⁴⁾ Lehoczky Stenmat. II. 263.

⁵⁾ és ⁶⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 142. 364. 365. not. hist. 22. 41. 152. 162. 278.

Nátkay család. (Nátkai.) Régi család; nevét Pest megyében fekvő N á t k a pusztától vette. A XV. és XVII. században Hont és Zólyom megyében is kiterjedt a család. Egyik ágának leszármazása következő:

Nátkay Balás
(Seu Erzse)

László
(Géczy Éva)

László
(Szegesdy Zsuzsa)

Mária † 1779.
(Tihanyi István).

Ez ág M á r i á b a n Tihanyi István nejében 1779-ben kihalt.

Azonban egy másiktól származott I s t v á n , kinek fia G y ö r g y 1680. Veszprém megyei Pápán katona. 1683. april. 27-én Komárom vármegyétől nemesi bizonyítványt nyert. Neje Bitá Zsuzsanna volt. Tőle következő családfa eredt:

György
1683. ns.
(Bita Zsuzsi)

István
sz. 1680.
(Póka Erzse)

István sz. 1723. oct. 24.
(Kajdócsi Zsuzsa)

István sz. 1766. jul. 18.
(Zsoldos Júlia)

István szül. 1797. nov. 18. János szül. 1800. april.

József. István. Zsigmond. Pál. János.

Ez utóbbiak — úgy látszik — nemességük kimutatásában fáradozva, készíték e leszármaztatást.

Vallásuk protest.

Nathly család. Hont és Trencsin vármegye nemes családjai sorában áll. Hont megyében Natli F e r e n c z 1766-ban esküdt volt.

Trencsin vármegyében 1775-ben hirdettetett ki a család nemes levele. 1803-ban a megyei nemesi összeírás szerint Bolesón birtak s laktak L e o p o l d s fia P á l 1837-ben ugyanott P á l és fia I m r e. ¹⁾

Czimerük a paizs udvarában hátulsó lábain ágaskodó oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva; a paizs fölötti sisak koronáján

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

két kiterjesztett sasszárny között szintén a leírthoz hasonló oroszlán emelkedik ki.

Natorf család. Erdélyben 1794-ben honfiusítást nyert.

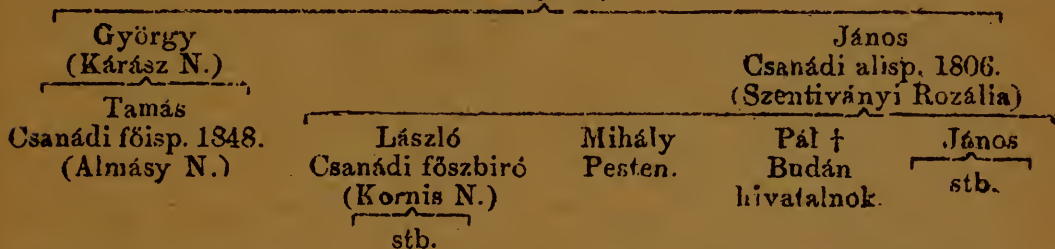
Natulay család. Trencsin vármegyében a nemesi összeírások szerint László 1697-ben Tepliczen székelt. ¹⁾

Návay család. (Föl-deáki.) Csanád vármegyének előkelő birtokos nemes családja.

A címeres nemes levelet Návay Pál 1711-ben III. Károly királytól kapta. Czimere ez: a paizs kék udvarának alyján hullámozó víz fölött egy sajka úszik jobb felé, benne rózsaszínű talárban szárnyas angyal áll, és evez. A paizs fölötti sisak koronájából kettős farkú oroszlán emelkedik ki, első lábaival borostyánnal körülfolyt meztelen kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ²⁾

Családfájuk töredékesen következő:

Návay N.)

Tamás Csanád vármegyének főszolgabírája és 183²/₆-ban országgyűlési követe, 1848-ban pedig főispánja volt.

Návay Péternek neje onódi Laký Krisztina volt.

Navroczy család. A címeres nemes levelet Navroczy Tamás nyerte 1686-ban I. Leopold királytól. Utódai ismeretlenek ³⁾

Czimere a paizs kék udvarában a baloldaltól benyúló vörös mezű kar, három arany kalászt tartva, fölötté balról félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján szintén vörös mezű kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Naypar család. Naypar József 1756-ban M. Terézia királyasszonytól kapta címeres nemes levelét.

Czimere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban egy fehér márvány oszlop áll, és a fölött arany csillag ragyog; a baloldali ezüst mezőben két oldalról két kar (egyik kék, má-

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Collect. herald. nro 722.

³⁾ Ugyanott nro 822.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tom. VIII

sik vörös mezű) nyúlik be és három nyilat tart. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

E család nevét különféleképen találjuk irva. Najpauer család van Bereg és Szabolcs vármegyében is.

Nebesz család. Gömör vármegye nemes családja, melyből Nebesz György 1718-ban Gömör vármegye alispánja, 1719. sept. 12. a pozsonyi tanácskozmányra követül küldetett, és 1722-ben az alispánságtól búcsút vesz, de megmarasztatik, és újra megerősítetik. ²⁾

Nebling család. Nebling Mátyás 1719-ben III. Károly királytól kapta ezimeres nemes levelét. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon álló daru, fölemelt jobb lábával golyót tartva. A paizs fölötti sisak koronájából fehér egyszarvú emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Nebojszay család. Trenosin megye kihalt családai sorában áll. Péter adomány-levelet nyert Zsigmond királytól Trenosin megyei Liborcsa helységre. Jelenleg e birtok a szkalkai urodalomhoz tartozó, és a vallási alapítvány birja. ⁴⁾

Nesovicz család Mások szerint Neozovicz, Trenosin megyei czímerleveles nemes család. 1678-ban hirdetteté ki armalisát Trenosin vármegyében, még 1690-ben Beczkón lakozott, azóta azon megyében nyoma sincs. ⁵⁾

Nedeczky család. (Nedeczei.) Trenosin vármegye legrégebb adományos családainak egyike, és azon megyében fekvő Nedecze helységbeli ősi birtokának ma is birtokában van. Törzse Domokos, ki 1223-ban nyerte Nedeczét. ⁶⁾ Domokosnak két, három ízen utódait nem ismerve, csak az 1335. tájban élt Nedeczei Jánostól terjed több ágon le máig a családfa. Jánosnak fiai László, Péter és János 1384-ben új kir. adományt nyertek Nedeczére; de közülök csak Péter ága terjeszté le jelenkorig a családfát. Idővel, főleg a

¹⁾ Collect. Herald. es Adami Scuta gentil. VIII.

²⁾ Bartholomaeides C. Gömör. 760.

³⁾ Collect. Herald. nro 393.

⁴⁾ és ⁵⁾ Szontaghi Dán. közlése.

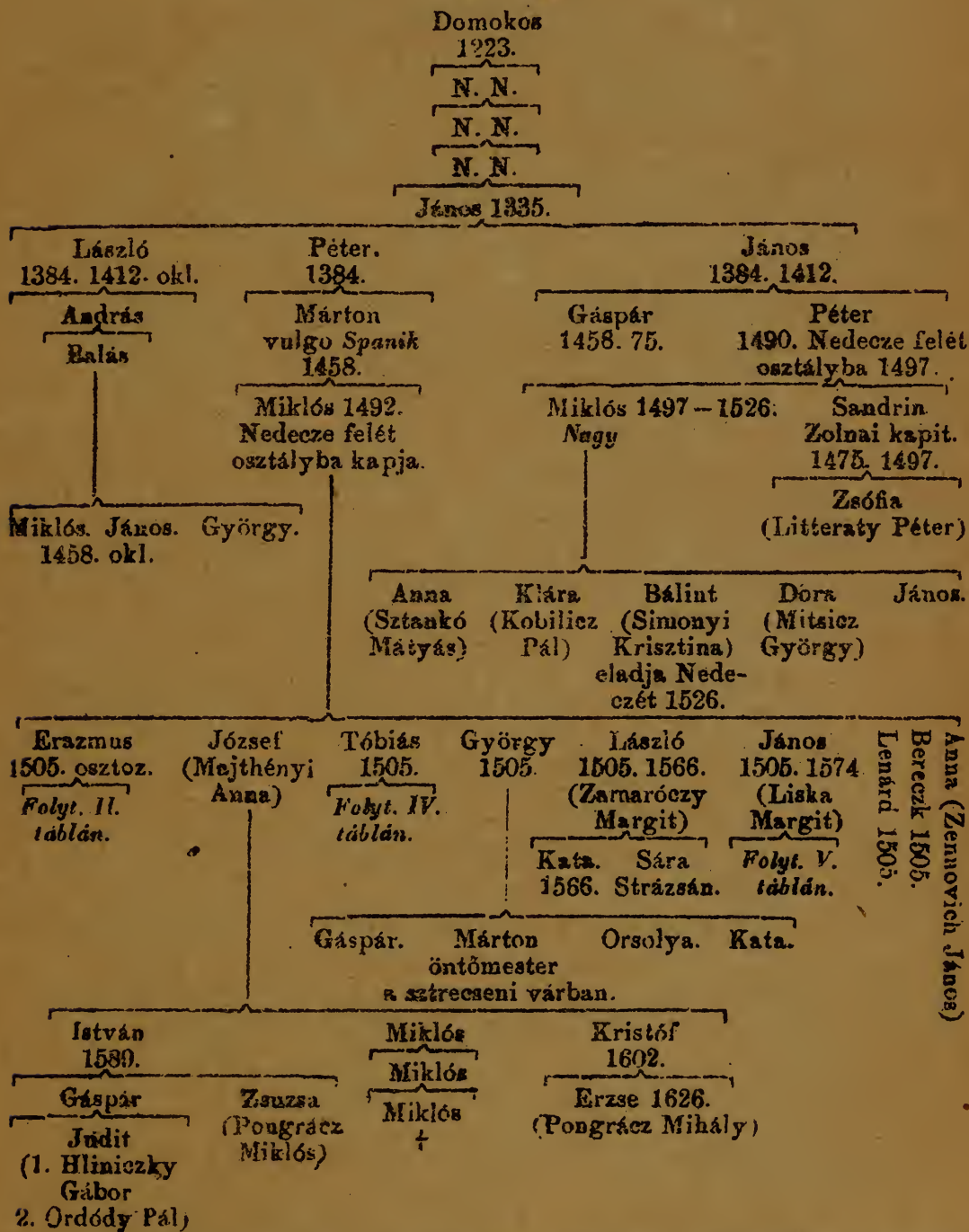
⁶⁾ Lehoczky Stemm. II. 253. lap szerint Domokosnak László, Péter és János nevű fiai 1304-ben Mária királynő adománya szerint iktattattak be Nedeczéa, Trenosini Máté ellen Zolna védelmében szerzett érdemeikért; — itt bizonyosan hiba van az évszámban, mind Tr. Mátéra, mind Mária királynő nézve.

XVII. század végével, és a XVIII. elején a család Komárom, Tolna, Zemplin stb megyékbe is elterjedt, és birtokot szerze.

Czímerük a paizs kék udvarában hátulsó lábain álló medve, nyakán nyíllal átlöve; ugyan ily alak emelkedik ki a paizsfölötti sisak koronájából is. A paizst szokásos foszladék veszi körül.

A családfa következő: ¹⁾

I. t á b l a.

¹⁾ Wagner Geneal. tab. XL., item Mes. tomo LXX. – Szontagh D. közl. stb.

II. tábla.

Erazmus, ki az I. táblán.
1505. osztó

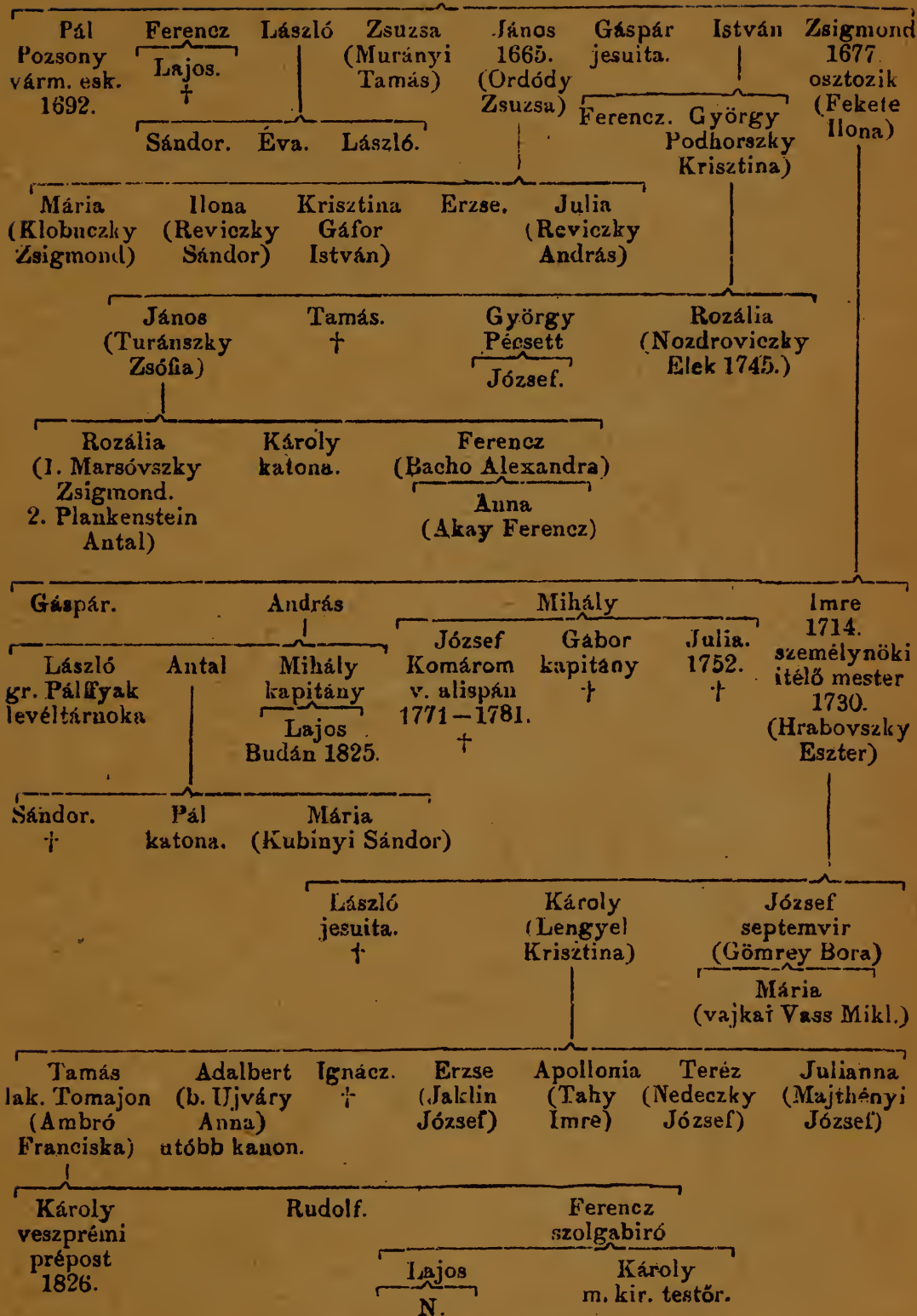
Ráfael
1580. 1600.

(1. Stansith Horváth Anna.
2. Okolicsányi Ilona)

András. 1609. Drieto- mát oseréli.	Dániel 1625.	Mihály (sz.-mihály-péter- házi Ormándy Erzse)	Gábor 1625. osztó	Bora. +
György 1651.	István 1665. (Bozon Hona)	Gáspár.	Imre 1651. (Borsiczky A. Mária)	
<i>Folyt. III. táblán.</i>				
Sándor Komárom v. alisp. + 1719. aug. 9. (Huszár Ilona)	Ferencz esztergami kanonok 1702. + 1720.	Mihály Komárom v. alisp. 1732. 44. (Huszár Zsuzsa)	Kata (Elevenkúty Ferencz)	Éva. +
István	Magdolna.	Kata.	Ilona	Ferencz Komár. v. alisp. kir. tábl. ülnök 1727. 1757.
István Komárom v. sz. bíró Virthen	Imre szül. 1748. eszt. kanonok	Ferencz lak. Karván	Bora (Nedeczky Fer.)	Anna.
Anna.	Zsófia	Ignác.	Lajos	
Emilia (Buócz)	Ignác (Nedeczky Póli)	Alejzia (Hanitz)	Apollonia.	István.
N. N.				
András kancell. referend. 1770.	Kristóf (Fejérváry Kata)	Pál. +	Ferencz lak. Virthen (Pyber Zsófia)	
Kata (Tersztyánszky János)	Anna (Majer József)	Erzsi (Nedeczky Ferencz Görbön)		
Ferencz szül. 1773. dec. 10. (1. Nedeczky Bora. 2. Tomanek Anna)	Gáspár Komárom v. főjegyző 1819. – 1823. (Reinprecht Jozefa)	Benedek Komárom v. esk. és insurg. hadn. 1810.	Zsigmond Esztergom v. esk. insurg. kapit. 1810.	
Kálmán Komárom v. főjegyző 1844 – 1848. (Fülöp Ágnes)	Flóris ügyvéd v. honvéd százados. 1849.	Károly primatialis ügyész (Pyber Janka)	Sándor törv. széki ülnök Győrben 1860.	Gáspár plebános Dömösön. +
Tiborc.	Ódön	Ágnes.	Vincze.	Izora.
1-től Imre	2-től János	Ferencz	Eleonora	
József, Miklós, Ida, Jolán, Pál, N.	N. N.	N. N.	(Palkovics K.)	

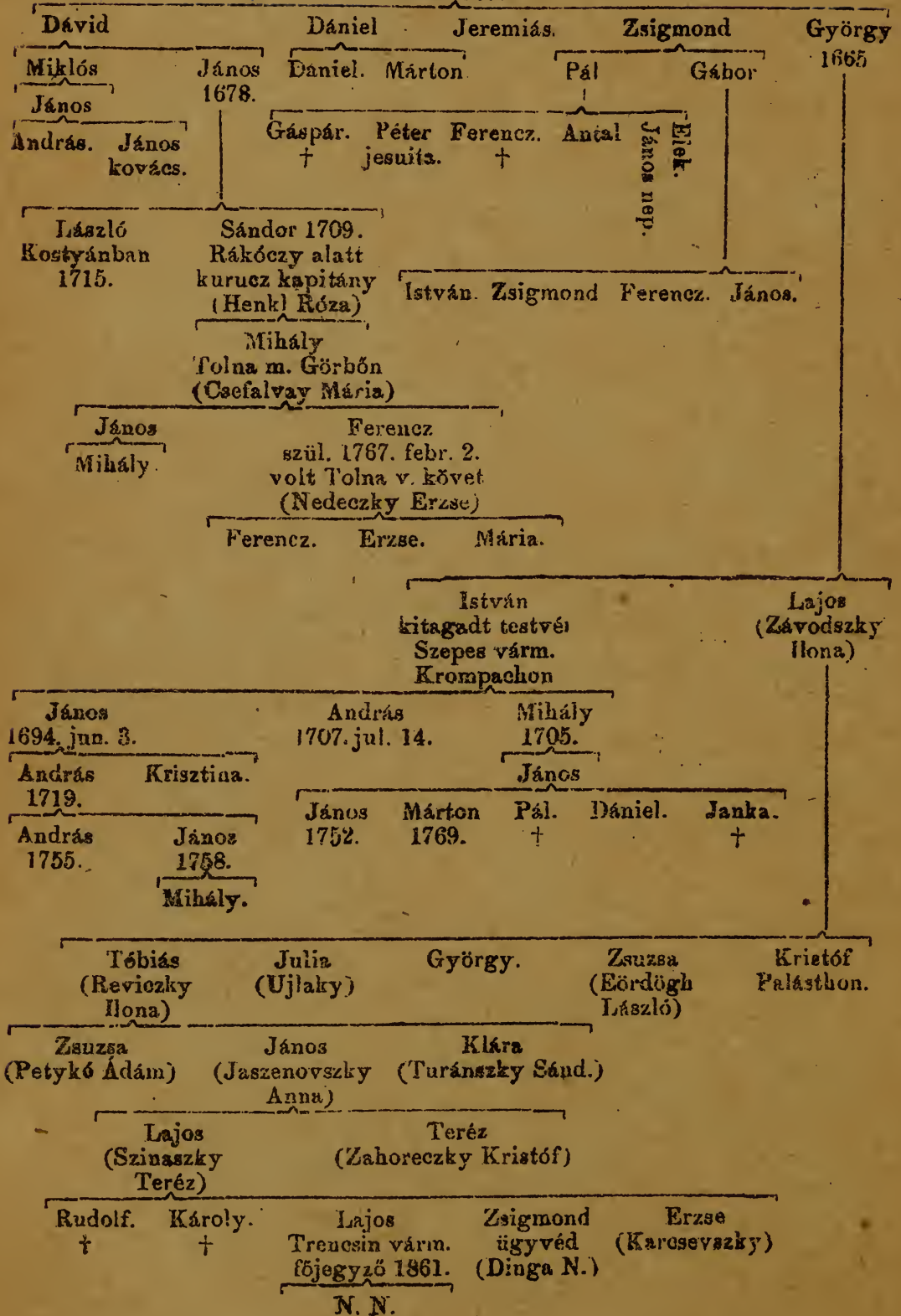
III. tábla.

Imre, ki a II. táblán.
1651. osztoz.
(Borsiczky A.-Mária)

IV. tábla.

Tóbiás, 1505. ki a I. táblán.

Tóbiás
1584. 1619.

V. T á b l a.

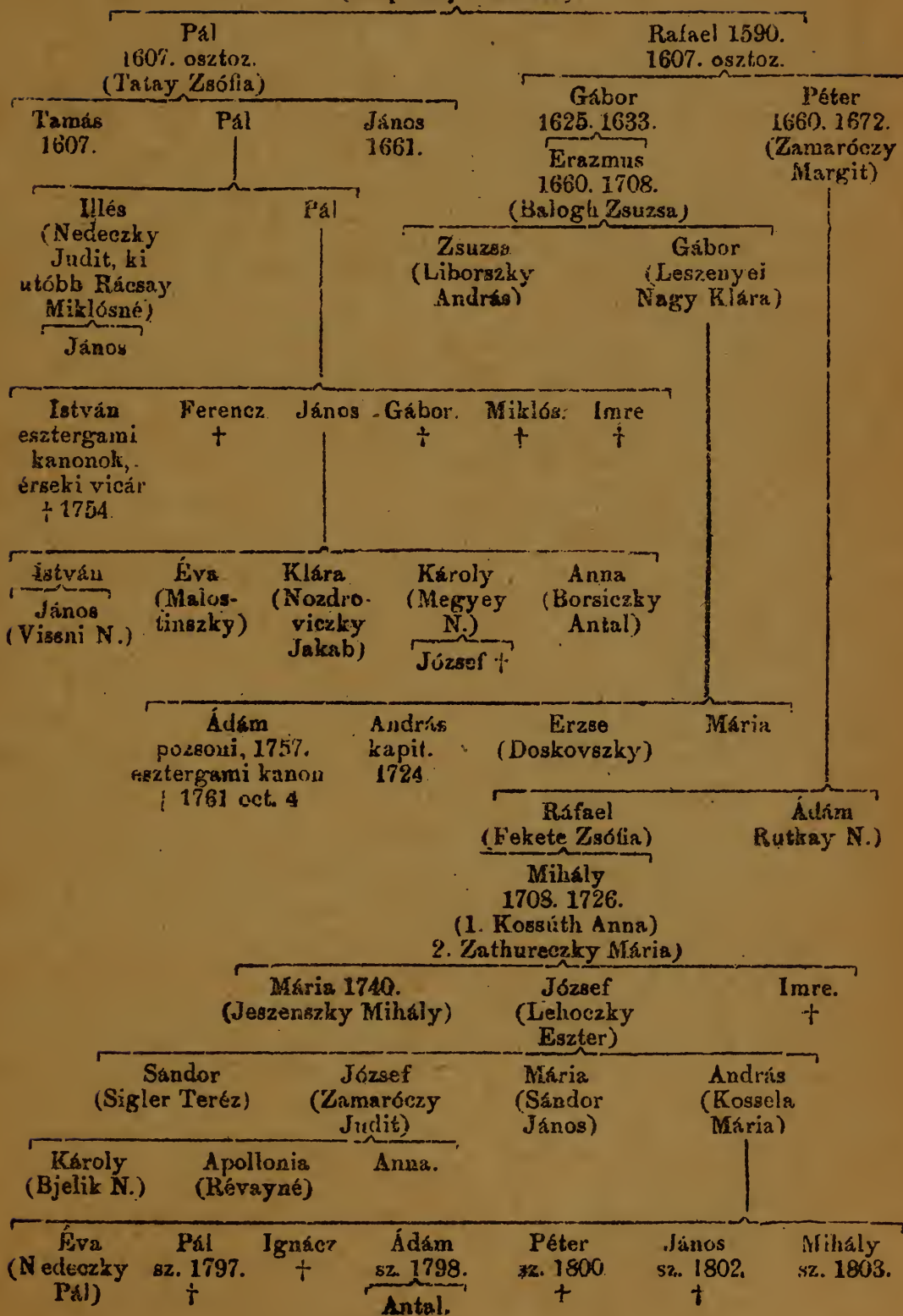
János, ki az I. táblán.

1505. 1574.

(Liska Margit)

Péter

(Stupiczky Charitas)

Mint a családfákról látjuk, — a család az 1458—1492-ki időközben élt és Spanik-nak is nevezett Mártontól szakad le mostanáig. Ezzel egy időben Sandrinus (vagyis Sándor) zolnai kapitány volt.

Nevezett Mártonnak fia Miklós, ki osztályban a nedeczei birtok felét kapta osztályrészben, számos gyermek atyja lön, ezek közül Erasmus (Rázmány) (II. III. tábla), Tóbiás (IV. tábla) és János (V. tábla) három fővonal alapítói lőnek.

Erasmusnak fia volt Rafael, kinek első neje Stansith Horváth Anna, a második Okolicsányi Ilona. Ettől gyermekei: András, ki 1609-ben a drietomai birtokot cseréli; Dániel, Mihály (kinek — némely táblázatok szerint — szentmihály-péterházi Ormándy Erzsébettől fiaul iratik azon Imre, ki itt testvéreinek Gábornak fiaul van téve) s végre Gábor, ki testvéreivel 1625-ben osztozott. Ezen utóbb nevezett Gábornak négy fia volt: György, István, Gáspár és Imre, kik közül kettő magtalanul halván meg, István és Imre által az Erazmusi ág is két ágra oszlott.

István Komárom vármegyében telepedett, és ott részint ő, részint fiai a XVIII. század elején a virthi, radványi, pizskei, lábatlani, bikali, és Esztergam megyében a karvai jószágokat, és azokra adományt szerettek. Istvánnak Bozon Ilonától született gyermekei: Sándor, Ferencz, Mihály, Kata és Éva, kik 1689-ben oszteztek meg. Ezek közül Sándor, ki már Dunanedeczei és Lábatlani praedikatummal élt, 1713. febr. 6-án Komárom vármegye alispánja lett. Végrendeletet tett 1718-ban, melyben örököseiül Mihálynak gyermekeit Ferenczet, és Ilonát Ujlaky Ferencznet nevezte. Meghalt mag nélkül 1719-ki aug. 9-én. ¹⁾ Halála után az örökösödő testvérek Sándornak özvegye Huszár Ilona ellen ítélet letiltó kir. parancsot eszközöltek a radványi, lábatlani stb. jószágot illetőleg. ²⁾

Ferencz Pest városi plebános, 1702-ben esztergami kanonok, meghalt 1720-ban. ³⁾

Mihály 1719. mart. 16. Komárom vármegye főjegyzője, 1732. mart. 16-án másod-alispánja 1744-ig. Huszár Zsuzsannától három leánya és két fia István és Ferencz maradt. Ezek közül Istvánnak egyik fia István szolgabíró volt, kinek unokái és kisunokái élnek;

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 59.

²⁾ Ugyanott 129. 182.

³⁾ Memoria Basilicae Strigon. 164.

másik fia Imre szül. Virthen 1748. nov. 28-án. 1775 – 1796 ig bátor-keszi, majd esztergami, végre moci plébános és alesperes, 1796-ban pozsonyi, 1801-től esztergami kanonok, komáromi főesperes, káptalani követ az országgyűlésre. Meghalt 1808. sept. 18-án Pozsonyban. Több ajtatos alapítványok közül rokonai gyermekei növelésére is alapítványt tett. ¹⁾

Ferencz, kit 1727-ben a radványi és lábatlani jóság végett új osztályra idéznek Huszár Julia és Kata. ²⁾ 1753-ban Komárom vármegye alispánja, 1757. aug. 11-én pedig kir. táblai ülnök lett. ³⁾ Négy fia maradt: András, Kristóf, Pál és Ferencz.

András Komárom vármegyének 1757-ben főjegyzője, 1762. sept. 13-án másod-alispánja, 1764-ben kir. táblai ülnök, ⁴⁾ utóbb (1770. előtt) kancelláriai referendárius tanácsos lett. Meghalt magánélkül.

Kristófnak csak leányai maradtak; Pál magtalanul múlt ki.

Ferencz Virthen lakott. Pyber Zsófiától Ferencz, Gáspár, Benedek és Zsigmond fia maradtak; a két utóbbi Komárom és Esztergom megyei esküdtséget viselt, és az 1809-ki nemesi fölkelésben vett részt.

Ferencz szül. Acsón 1773 dec. 10-én Táblabíró volt. Gyermekeit és unokáit a táblázat mutatja.

Gáspár Komárom megyének 1819. aug. 2-től – 1823. aug. 10-ig főjegyzője, ²⁾ azután 1839-ig a váci püspöki uradalom igazgatója volt. Gyermekei közül Kálmán (szül. Keszegfalván 1810. jul. 21-én) 1844-től 1848-ig Komárom vármegye főjegyzője. Flóris volt honvédszázados. Károly primatialis ügyész Kemenczén. Sándor cs. k. törv. széki ülnök Győrött. Gáspár dömösi plébános.

Következik Imrének Borsiczky A.-Máriától származott ága a III. táblán. Ez ágon Imrének unokája Imre 1730-ban személynöki ítélő mester volt. Ennek fia József a hétszemélyes tábla ülnöke.

Imre testvérének Mihálynak fia József 1771. május 20-án Komárom vármegye másod-, 1772. aug. 27-én első-alispánja, 1775. octob. 2-án ismét első alispán 1781-ig.

¹⁾ Memoria Basilicae Strigon. 178.

²⁾ Fényes, Komárom várm. 129. 182.

³⁾ Ugyanott 60.

⁴⁾ Ugyanott 60.

⁵⁾ Ugyanott 60.

Ez ág két jesuitát is mutat föl, ugymint G á s p á r t és L á s z l ó t, és két veszprémi kanonokot A d a l b e r t e t és K á r o l y t. Azonban Adalbertnek némely genealogiákon feleségeül találjuk báró Ujváry A n n á t, és így talán csak megözvegyülése után lett pappá.

A IV. tábla T ó b i á s ágazatát mutatja. Ezen áll S á n d o r, ki Rákóczy híve és seregében kapitány volt 1709-ben. Fia Mihály Görbőre Tolna megyébe származott, hol Csefalvay Máriától született 1767. febr. 2-án fia F e r e n c z, ki Tolna vármegyének országgyűlési követe volt.

Ugyan ez ágon Györgynek egy fia I s t v á n mint kitagadott testvér Szepes megyei Krompachon székelt. Tán ennek utódai közül való N. E l e k 1803-ban padolki plébános. S tán szintén ez ágból való azon J á n o s is, ki Gölnczbányán szül. 1819. mart. 24-én, és M.-Óvár városa főjegyzője volt.

Györgynek másik fiától származó ágon Lajos 1861-ben Trencsin vármegye főjegyzője lett. Ugyan e Györgytől származott Kristóf a Palástthon (Hont vármegyében) lakozó, kiknek valószínűleg utódai a most is Palástthon lakó Nedeczkyek.

Az V. tábla J á n o s t ó l szakadt le. Ez ágon I s t v á n és Á d á m esztergami kanonokok voltak.

A Nedeczky család e század elején Zemplin vármegyében is a főbirtokos családok közé iratik. Így birtokos e század elején Zemplinben Szücsnyegh, Egres, Kis-Domása, Kis-Ráska, Gyapalócz helységeken. Ugyan csak Zemplin vármegyében találjuk már 1711-ben b o r t mint Tolesván plébánost, J á n o s t, ki Mihályinak felét birta, 1766-ban Zemplin várm. főjegyzője, 1777-ben alispánja volt, neje Beöthy Franciska. Azonban ezek melyik ágból származtak, ki nem jelelhetem.

Nefczzer család. Hazafiúsított család; a magyarországi indigenatust Nefczzer J a k a b nyerte az 1715-ki országgyűlés 136. törv. cikkénél fogva. 1749-ben N. J á n o s-J a k a b báróságot kapott.

A család bárói czínere négy részre osztott paizs, egy közép-paizszsal, melynek arany udvarában egyfejű fekete sas látszik, kiterjesztett testtel. Az 1. és 4. osztály arany udvarában természetes színű, kettős farkú, koronás oroszlán ágaskodik. A 2. és 4. osztály függőlegesen kék és arany udvarokra oszlik, amabban arany, emebben kék kinyílt lilom látható. A paizst bárói korona fedi, azon két koronás sisak áll, a jobb oldalán egyfejű fekete sas áll, a baloldaliból két elefánt-

ormány között, melyek közül a jobboldali arany, a baloldali kék, koronás oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával arany liliumot tartva. Foszladék jobbról aranyfekete, balról aranykék.

Négyessy család. Zemplin vármegye czimerleveles nemes családainak egyike. ¹⁾

Nehéz család. (Sárosfaivai.) Ismeretes közülök P é t e r és G y ö r g y, kik 1468-ban sztrazsai Skola Veronikától és férjétől Nankenreyter Nabuchodonozortól az éleskői várat megvették, és arra I. Mátyás királytól kir. jóváhagyást nyertek. De az éleskői vár 1475-ben már Csernevszky, 1496-ban pedig Czobor Imre és Márton birtokába jutott. ²⁾

Nemák család. (Kis-Chlivényi.) Trenosin vármegye legrégebb birtokos nemes családainak egyike. Törzse Halácsi M i k l ó s 1380-ban élt, és H l e n n á ról máskép Chlivényről is írta magát, és e helységben birtokos volt. Két fia maradt M á r t o n a ki Halácsról, és J a n o s, ki Kis-Chlivényről neveztetett; amaz magnélkül halt meg; Kis Chlivényi J á n o s pedig 1407-ben Zsigmond királytól nyert parancs folytán halácsi és kis-chlivényi jószágának határait a nyitrai káptalan által megjáratta. Ezen Jánosnak fia Kis-Chlivényi S i m o n, ki 1488. táján nemzé G e r g e l y t.

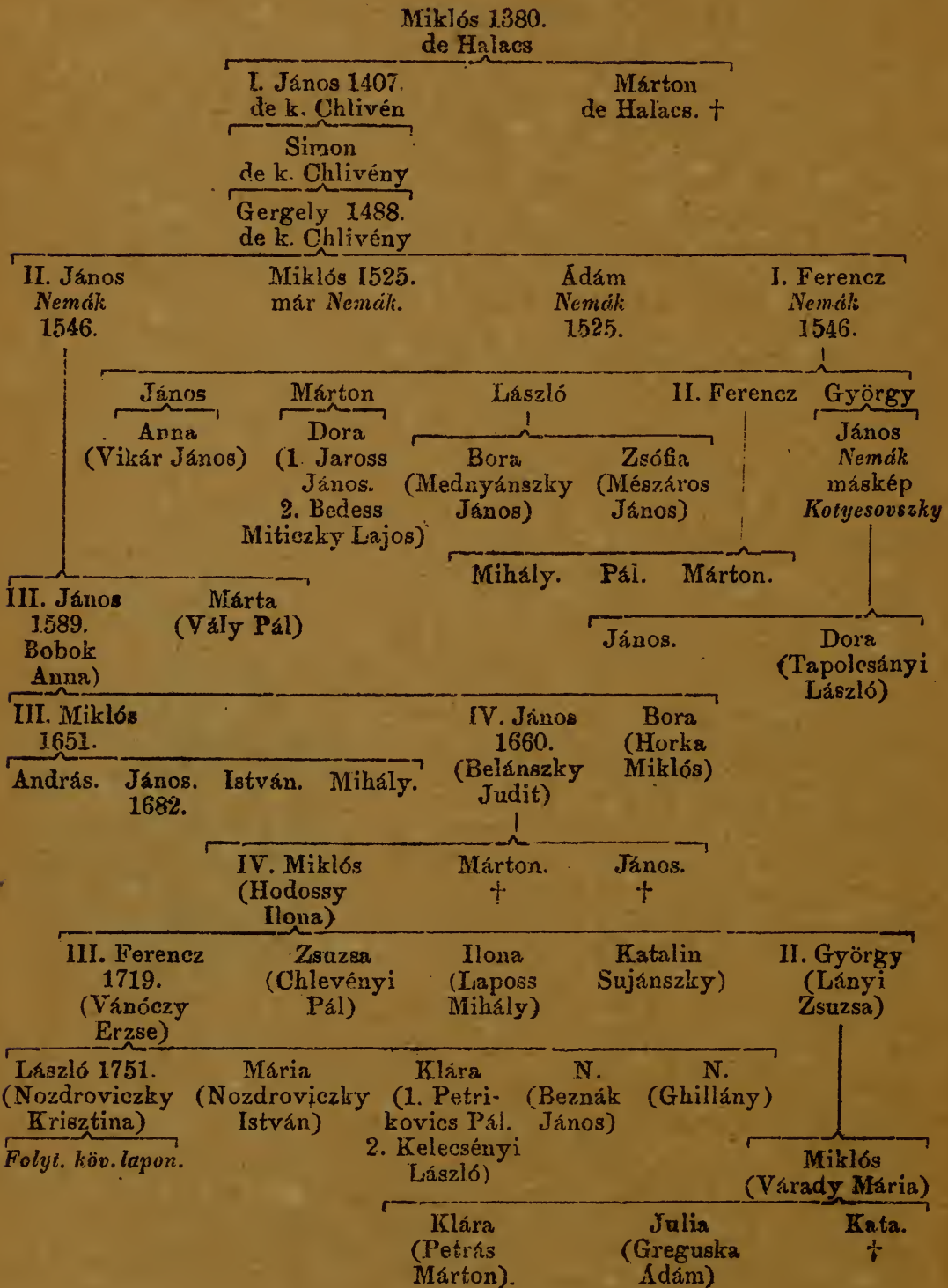
Nevezett Gergely 1500-ban bevezettetett Kis-Helveni Márton birtokrészébe, valamint a Kis-Helveni jószág egész felébe, mely őt ősi jogon illeté. Négy fia maradt ugymint Kis-Helveni M i k l ó s, Á d á m, J á n o s és F e r e n c z, kik a „Nemák“ nevet fölvevén, tulajdonképen a Nemák család alapítói lőnek, nevezetesen János és Feren cz testvérek, miután a másik két testvér Miklós és Ádám 1525-ben vizkeresztí törvényszak alatt Baran Szaniszló hitestársa ellen hozott octavalis ítélet alapján birtokaikba visszahelyeztettek, de mindkettő mag nélkül múlt ki.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 115.

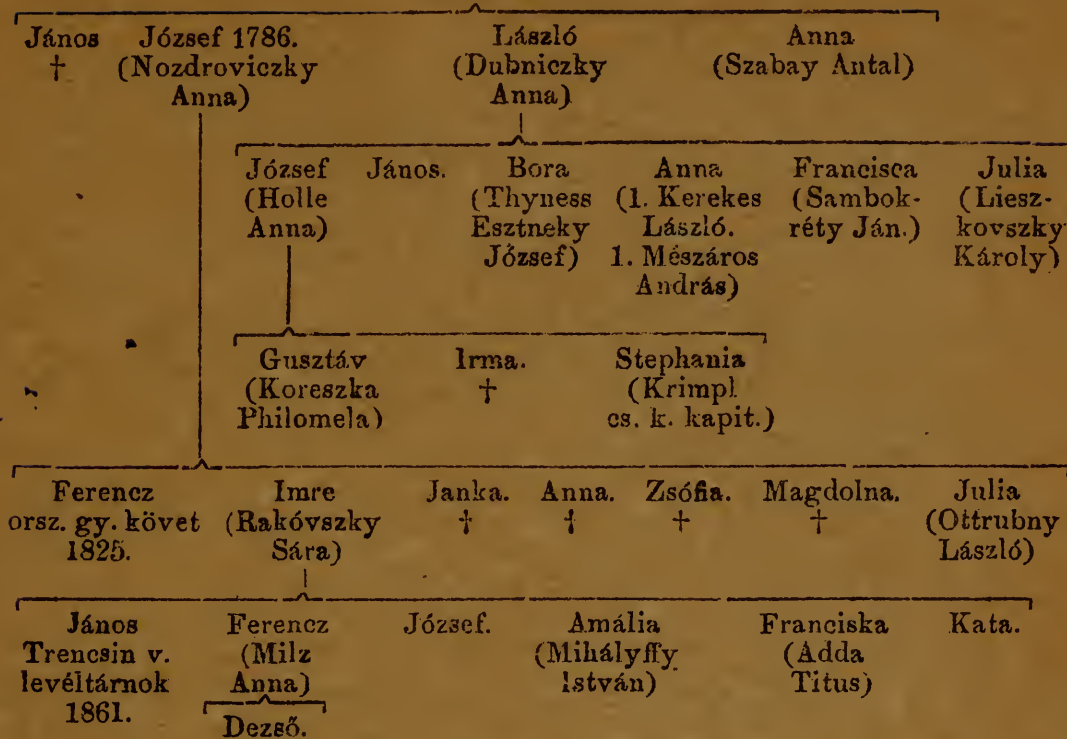
²⁾ Szontagh Dán. közl.

A családfa a törzstől Halacsi Miklóstól kezdve a mai napig következőleg sarjadt le: ¹⁾

¹⁾ A család közlése szerint Szontagh D. által.

László 1751., *ki az előbbi lapon.*
(Nozdroviczky
Krisztina)

A Nemák nevet fölvevett I. Ferencznek több fia közt II. Ferencz, ki nemzé Mihályt, Pál és Mártont, 1585-ben eladván jószágát László és Márton testvérének, Trencsin vármegyéből kiköltözködött. Ez ágat tovább a családfa nem mutatja.

A másik ág alapítója II. János, kinek fia III. János 1589-ben per-alkura lépett testvérel Mártával Vály Pál hitvesével a halácsi jószág iránt, melyet nevezett testvérének örök birtokába bocsátotta. Ugyan ezen János Bobok Annával nemzé Miklóst, Jánost és Borbálát Horka Miklós hitvesét.

Nevezett Miklós (III. Jánosnak fia) 1651-ben unoka-testvérel Nemák vagy Kotesovszky Jánossal együtt a Mednyánszky-akkal peralkura lépett, s a kis-chlivényi anyai birtokrészüket átengedte. E Miklósnek négy fia maradt, kik azonban kihaltak.

Miklósnek testvérei IV. János nejével Belánszky Judittal a bellai jószágot kapván, azt 1660-ban örökösen eladta Szilvay Györgynek. Nevezett nejével három gyermeket nemzett: Mártont és Jánost, kik magnélkül haltak el; és Miklóst, ki Hodossy Jánosnak Rohody Judittól született leányát Hodossy Ilonát vette nőül, és az által a mállási és emőkei jószágokhozi jogokat nyeré. Két fián Fe-

renczen és Györgyön kívül még négy leánya maradt, kik férjeikkel együtt a táblázaton láthatók.

III. Ferencz (Miklósnak fia) kétszer nősült, első neje Pongrácz Katalin volt, kitől semmi gyermeke sem maradt, a 2-ik neje Vánoczy Erzsébettől fia László és négy leánya maradt, mint a táblázat mutatja.

II. György (Ferencznek testvére) nejétől Lányi Zsuzsannától, ki utóbb Parduszhoz ment nőül nemzé Miklóst, a kinek feleségétől Várady Máriától csak leányai: Klára Petrás Mártonné, Julia Greguska Ádámné, és Katalin hajadon maradván, ága férfi-vonalon megszakadt.

László (Ferencznek Vánoczy Erzsébettől fia) Nozdroviczky Krisztinát vette nőül, és ettől János, József, László és Anna gyermekei maradtak. Ezekből János mag nélkül halt meg

József, gróf Apponyi korlátkői uradalmának tisztartója, szintén Nozdroviczky családból nősült, N. Annát vévén házastársul. Gyermekei közül Ferencz előbb több család ügyesze, utóbb gr. Illésházy István javajnak és jogainak kormányzója, az 1825-ki országgyűlésen Trencsin vármegye követe, több megye táblabírája meghalt magtalanul. Testvére

Imce élete nagyobb részét herceg Esterházy Pál szolgálatában mint a biesei uradalom tisztartója töltötte. Nejétől Rakóvszky Karolinától gyermekei János 1861-ben Trencsin vármegye levéltárnoka, Ferencz (kinek Milz Annától fia Dezső) — József, Amália Mihályfy Istvánné, Franciska Adda Titusné, és Katalin.

Lászlónak Nozdroviczky Krisztinától másik fia László, Trencsin vármegyének szolgabírája, utóbb pedig gr. Illésházy István uradalmának igazgatója volt. Dubniczky Annától két fia József és János, és négy leánya Borbála, Anna, Franciska és Julia maradtak. A fiak közül János magnélkül halt meg. József pedig Trencsin vármegyének szolgabírája, utóbb pedig házi főpénztárnoka volt. Feleségétől Holle Annától gyermekei Gusztáv, kinek neje Koreska Philomela, Irma, (ki meghalt) és Stefania, Krimpl esk. kapitány neje.

A család czímere — mint följebb a metszvény ábrázolja — a paizs kék udvarában három zöld domb középsőjén álló fehér galamb, szétterjesztett szárnyakkal, piros esőrében kivirított piros rózsát tartva. A

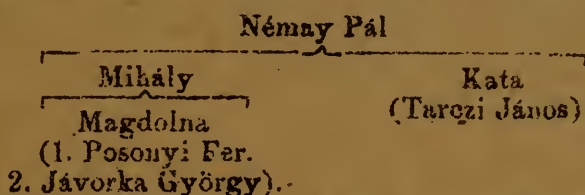
paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Némay család. (Csák-némái.) Győr vármegye régi kihalt nemes családja, mely azon megyei Csák-Néma helységről írta előnevét, valamint valószínűleg az azon megyei másik két Néma nevű helységben is birtokolt; s különbözött e család a Komárom megyei némái Kolos családtól, melyről e munka VI. kötetében Kolos név alatt olvashatni.

A Győr megyei Némay családból György 1505-ben Győr vármegye követe volt a rákosi országgyűlésre. ¹⁾

1582-ben Némay Gáspárt és Istvánt Győr megye előtt Hagymásy Tamás özvegye Katalin, Hagymásy András, Enessey Simon, Fodor Mihály és Szapáry István tiltják csák-némái birtokrészek eladásától. ²⁾

A Némay családfának egy töredéke ³⁾ következő:

E családfáról látjuk, hogy Pálnak Kata leányától Tarczai (v. Tarczai) Jánostól jönnek le a Tarczai örökösök is, kik a Némay családdal közös örökségi joggal bírtak. Egy genealogiai jegyzék szerint Mindszent, Néma és Perváta pusztákat, a Tarczai puszta negyedrészt az enesei birtokrészszel Némay Magdolna Jávorka Györgyné bírta.

Némay Kata Tarczai Jánosné leánymaradéki birtak és részint jogot nyertek A.- és F.-Vasdinyén, Ivánkán, Bottyánon, a Nádasdi és Hali pusztákban, Fülpeezén és Gyömörön.

Némay család. (Iklódi.) 1530. táján iklódi Némay M en y h é r t birtokos volt Iklódon Doboka vármegyében, hol 1540—1566. főbíró volt. ⁴⁾

A Némay család Erdélyben a múlt századig ily családfát alkotott: ⁵⁾

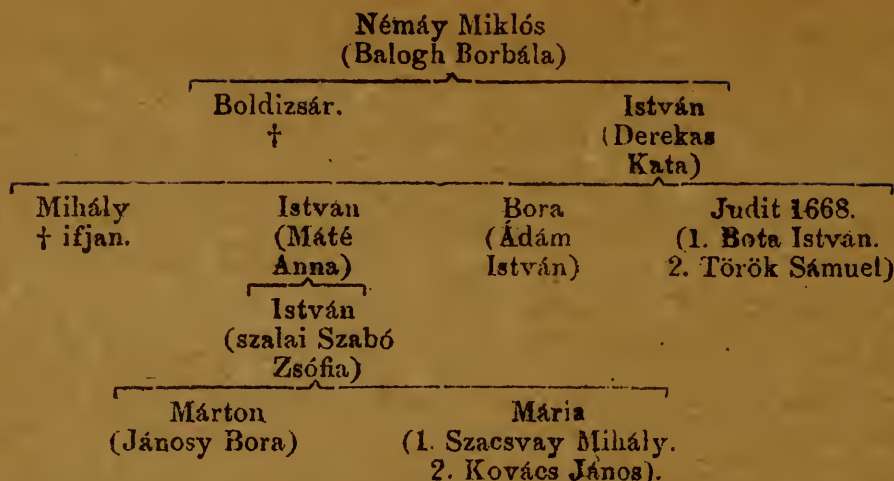
¹⁾ Jászay Pál, A m. nemzet napjai 157. lap.

²⁾ Győr megye jegyzőkönyvéből Ráth K.

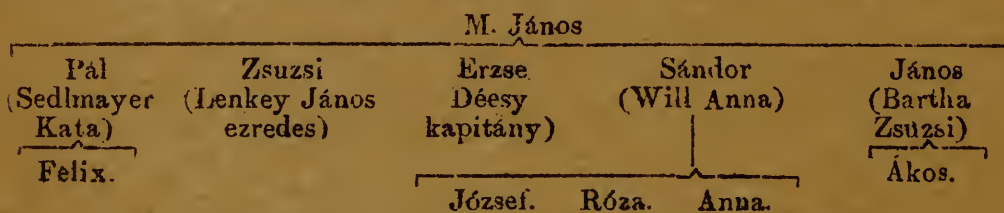
³⁾ Ráth K. közl.

⁴⁾ Hodor, Doboka várm. 185. 425.

⁵⁾ Török Ant. közl.

Nemegyei másképp **Miklós család.** (Nemegyei.) Előbb Magyarországon Miklós néven birtokos, utóbb a Szapolyay párt híve lévén, jószágait veszté, és egy ága Erdélybe szakadt, hol szegény sorsban élt. A múlt század közepén Miklós János szorgalmatos tanulása után a n.-enyedi collegiumban tanár lön s 1792-ben Ferencz király által Nemegyei előnévvel ujított nemesi levélre érdemesített, s következő családfát ¹⁾ alkotott:

A táblázaton állók közül Pál nyugalmazott mérnök-kari őrnagy fia Felix mérnök Amerikában. Sándor kohónagy Hondolon. János bánya-tanácsos és zalathnai olvasztó- s uradalmi tisztségi főnök, kit 1848-ban a zalathnai magyar lakosok és bányász tisztviselők nagy részével az oláhok legyilkoltak.

Nemes család. (Beharfalvi.) Liptó vármegyei eredetű ősrégi nemes család. 1394-ben Ivánkának fia István, Beharnak fia Mihály és Nemesnek nevezett János elémutatták Biharfalván fekvő birtokjogukra nézve IV. László királytól 1283-ban nyert új kir. adomány-levelüket. ²⁾

A családból Lőrincz Ung vármegyei alispán 1828-ban, meghalt Vajnatinán 1831. januárban. István 1848-ik év előtt a m. kir. udv. kancellarianál fogalmazó.

¹⁾ Török Ant. közl.

²⁾ M. Történelmi tár, kiadja a m. Akad. IV. köt. 21. lap.

Ugyan e családból József volt ügyvéd, s testvére Imre Nógrád megyében laknak.

A család egyik ága Korcsek néven is ösmeretes volt. Így biharfalvi Nemes Mártonnak ajtícs Horváth Évától Nógrád megyében Kövesden 1752-ben született fia Gábor, Korcsek máskép Nemesnek neveztetett, és 1777-ben a jenai egyetemen tanulván, 1783-ban Libercsén evang. lelkész lett. ¹⁾

Valószínűleg e család ivadéka volt azon Nemes Pál is, ki 1623-ban Nógrád megyei K.-Berezel, Beoske, Uzsa, Ujlak, Vanyarcz helységbeli részeit 125 frtban Egry Istvánnak elzálogítá. ²⁾ Fia pedig Nemes István ugyan azon birtokokat Egry István özvegyének Almásy ³⁾ Zsuzsannának és fiainak 202. frt. 60 denárban örökösen bevallá 1649-ben. ⁴⁾

Nemes család. (Bálintfalvai.) Turócz vármegyei birtokos nemes család. Ismeretes közülök Simon 1849-ig királyi kincstári ügyész, Turócz és Árva megyében, 1855-ig a prividzi társas bíróság közbirája, 1858-tól a liptó-sz.-miklósi cs. kir. urbéri törvényszék ülnöke; György táblabíró. ⁵⁾

Nemes család. 1690-ben Nemes András Tepliczén és Beszterozén Trenosin vármegyében székelte. ⁶⁾

Nemes nevű család Zemplin vármegyében is a czímeres nemesek sorában áll. ⁷⁾

Ugocsa megyében e század elején Nemes György birtokos Szirma helységben. ⁸⁾

Nemes János már 1465-ben Marmaros vármegye szolgabírája volt. ⁹⁾

Nemes család. Veszprem vármegyében birtokos nemes család. Nemes György 1718. octob. 30-án III. Károly királytól Vámos helységbeli birtokára adományt nyert. ¹⁰⁾

¹⁾ Haan L. Jena Hung. 86.

²⁾ Sz.-benedeki Convent Fasc. 45. nro 20.

³⁾ Az Almásy Pomoty családból!

⁴⁾ Sz.-benedeki Convent Fasc. 44. nro 9.

⁵⁾ Szontagh Dán. közl.

⁶⁾ Ugyan attól.

⁷⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 115.

⁸⁾ Ugyanattól C. Ugocsa 113.

⁹⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI köt. 146.

¹⁰⁾ Veszprem megyei levéltár.

I. Bálint 1459., ki az előbbi lapon
hidvégi Nemes

II. Mihály
1461. 1479.

Miklós

András

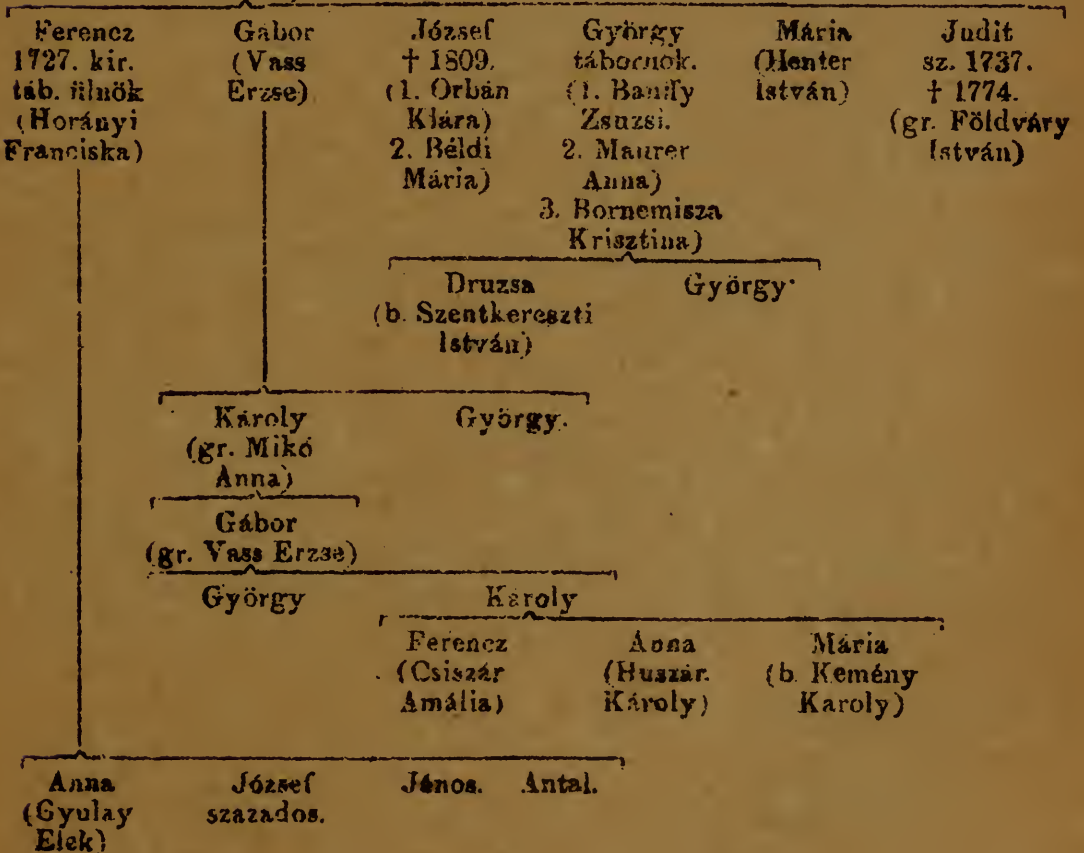
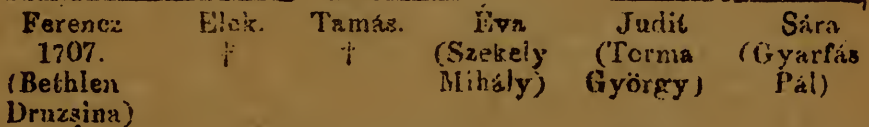
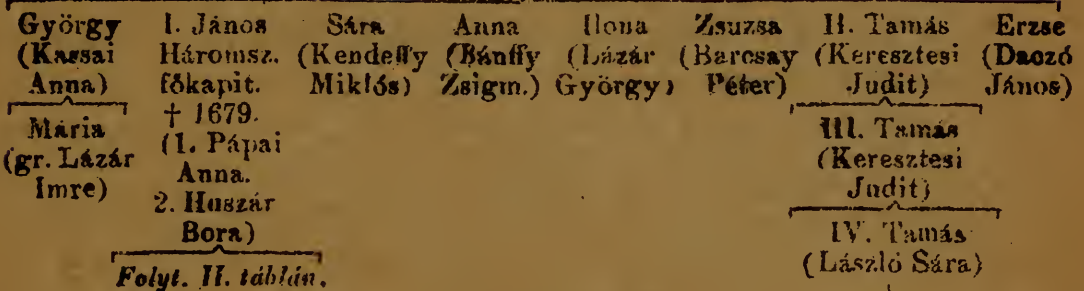
a Kálnoky cs.
torzsc.

III. Mihály
1506. Agyagfalvan

II. Bálint 1555.

Balás 1579.

I. Tamás 1638.
Háromszéki főkap.
(Mikó Zauzsi)

II. tábla.

I. János, ki az I. táblán.

Három sz. főkap.

† 1679.

(1. Pápay Anna)

2. Huszár Bora)

1-től János. †	Gábor. (Cserey Zsuzsa)	György. †	2-től Mátyás egyházi főügy. 1698. 1727. (Ugron Bora)	Domokos. †	
Krisztina (Macskási Fer.)	Druza (Pekri Fer.)				
Ádám táblai elnök gróf lett 1755. (Tordai Zsuzsi)	Julia (gr. Korda Zsigm.)	Zsuzsa (b. Bánffy Gábor)	Klára (Bethlen Sámuel)	Teréz.	Elek őrnagy.
János titk. tan. tart. főbizt. (b. Miske Teréz)	László százados (Kemény Karolina)	Zsuzsi (Teleki Imre)			
Ádám sz. 1769. † 1834. erdélyi kincstárnok (b. Bornemisza Jozefa)	Zsuzsi † 1820. (Haller János)	Anna (gr. Vass Miklós)			
János sz. 1792. cs. k. kam. titk. tan. (1. Bánffy Józefa † 2. gr. Berchtold Karolina)		Zsuzsana sz. 1800. (Kopp János altábornagy)			
2-től Mária sz. 1823. (b. Mauricz)	Róza sz. 1825. (Béldi Gergely)	Karolina sz. 1827. (gr. Logo- thety Wladim.)	Vincze sz. 1830. százados.	Ilona sz. 1832. (gr. Schwei- nicz János)	János nep. Ferdinand sz. 1834. főhadn. főhadn sz. 1835.

A családfán (az I. táblán álló) I. Bálint, ki először neveztetett hídvegi Nemes névvel, 1459-ben Szepesi szék követe volt a megyesi gyűlésre. ¹⁾ Fia II. Mihály 1479-ben Kendi Antal a vajda helyetteseül neveztetik ki. ²⁾ Ennek fia III. Mihály 1505-ben jelen volt az agyagfalvi gyűlésen, ³⁾ 1532-ben követ Szapolyay Jánoshoz a Miklósvár és egy másik szék közt folyt perben. ⁴⁾ Ennek fia II. Bá-

¹⁾ Kállay, Székely nemz. 272.

²⁾ Ugyanott.

³⁾ Kővári Erdély nev. cs. 196.

⁴⁾ Kállay id. h.

linc nemzé Balást, ki a táblán nem látható, s Elek és Gábor atyafiaival Székely Mózsas alatt esik el a Bárczán 1603-ban. ¹⁾

Balásnak fia I. Tamás Sepsi, Kézdi, Orbai és Miklósvár szék főkapitánya 1615-ben, ki 1638-ban jul. 7-én a déesi gyűlés végzéseit aláírta. Feleségétől Mikó Zsuzsannától több gyermeke névszerint leányai: 1. Sára Kendeffy Miklósné. 2. Anna Bánffy Zsigmondné. 3. Ilona Lázár Györgyné. 4. Zsuzsanna Barcsay Péterné. 5. Erzsébet Daczó Jánosné, ²⁾ maradtak, fiai pedig György, ki leányában Mariában Lázár Imre hitvesében kihalt, és János és II. Tamás, kik által a család két vonalra szakadt; amannak ágát az II. tábla, II. Tamásnak ivadékát pedig a I. tábla mutatja.

János (II. táblán) Háromszék főkapitánya (1667. 1679.) kir. táblai ülnök, és fejedelmi belső tanácsos volt. Hivataloskodása fölötti bujában szélhűdés éri és meghal 1679-ben. ³⁾ Első felesége Pápay Anna volt, kitől lettek fiai János szintén kir. táblai ülnök, Gábor eleintén Rákóczy ellenese, utóbb híve, miért börtönt is szenvedett, ⁴⁾ és György, mindhárman fmagzat nélkül multak ki. Második nejétől brenhidai Huszár Borbálától lön többi közt fia Mátyás az udvarhelyi tractusbeli reform. egyházak, és ottani gymnasium buzgó lelkü inspector curatora, kinek nejétől Ugron Borbálától ⁵⁾ született gyermekei közül 1. volt Ádám, 2. Julianna l. b. borosjenői Korda Zsigmond neje; 3. Zsuzsanna l. báró Bánffy Gábor életpárja; 4. Klára gubernial. tanácsos bethleni Bethlen Sámuel özvegye; 5. Térésia; 6. Elek volt őrnagy (fő strázsa mester) Ezek közül

Nevezett Ádám cs. kir. val. belső titk. és gubernialis tanácsos, és az erdélyi kir. tábla elnöke volt, 1755-ben febr. 18-án grófságot kapott; mire rokonai Ferencz, Gábor, József és György ugyan azon évi aug. 26-án szintén grófságra emeltettek. ⁶⁾ Ádámnak

¹⁾ Kővári id. h.

²⁾ Igy az id. halotti beszéd szerint. Kővárinál — nem tudom, mily alapon? — Erzsébetnek második férjéül Barcsay Péter áll, azon Barcsay Péter, ki Zsuzsanna férje volt; Kővárinál Zsuzsanna férjéül Vas László iratik.

³⁾ Cserey Mihály Hist. 64. 79. 152. 153. — Kállay szerint (273. lapon) még 1680-ban is háromszéki főkapitány.

⁴⁾ Cserey id. h. 325. 368. 387. 439.

⁵⁾ Mátyásnak nejéül „Homorod szent-mártonyi Bora“ iratik Schönfeld Adels Lexicon. I. 215. és a Góthai Hist. herald. Handbuch 641. lapja szerint.

⁶⁾ Kővári id. h. 196.

neje Thordai Zsuzsanna volt. ¹⁾ Ettől gyermekei János, László a Gyulay ezredbeli százados, ki magneikül halt el, és Zsuzsanna Telcki Imrené maradtak. Ezek közül

Gr. Nemes János cs. kir. val. b. titk. és kormányzéki tanácsos és tartományi főbiztos, utóbb Háromszéki fő királybíró, mint fő kormányzéki tanácsos (1771.) az akkor fennállt s később feloszlatott kereskedelmi bizottmány elnöke volt. Nejétől báró Miske Teréztől két leányán kívül fia II. Ádám szül. 1769-ben, cs. kir. kamarás, v. b. titk. tanácsos és kir. kincstárnok volt. Meghalt 1834. nov. 22. kora 62. évében. ²⁾ Nejétől báró Bornemisza Jozefától egy leánya Zsuzsanna (szül. 1808.) muthenbergi Kopp János altábornagy († 1837.) özvegye, és egy fia János maradt.

János szül. 1792-ben, cs. kir. kam. v. b. titk. tanácsos és Felső-Fejér megyei főispán 1847-ig, midőn a főkormányzékhez főszámvevőségi elnökké neveztetett. Első nejétől Bánffy grófnőtől gyermekei nem maradván, másodszor vevé nőül 1821-ben gróf Berchtold Karolina cs. k. palota-hölgyet, kitől a táblán látható hét gyermeke született.

Az I. táblán álló I. Tamásnak fia II. Tamás volt, kinek Keresztesi Judittól fia ismét Tamás született. Ennek nejétől László Sárától Elek és Tamás ifjan elhalt fiain és három leányán kívül Ferencz fia is volt, ki — mint följebb említők — 1755-ki aug. 26-án Ferencz, Gábor, József, és György fiaival együtt szintén grófságot nyert. Nevezett Ferencznek feleségétől gr. Bethlen Druziannától következő gyermekei születtek: 1. Ferencz, 2. Gábor, 3. József, 4. György, 5. Mária Henter Istvánné, 6. Judit (a legöregebb) gr. tancsi Földváry Istvánné, ki 1737-ben decemberben Judit napján született, és 1774. márt. 29-én Kozárvárott meghalt. Ezen fiúk közül

József szül. 1739-ben, kir. táblai ülnök volt; halála előtt Aranyosszéknek 19 évig fő királybírája, meghalt 1809-ben; két nejétől sem maradván gyermekei, ága kihalt.

György szül. 1748-ban; 1774-ben már kapitány, utóbb tábornok, a múlt század végén a török háborúban tevékeny részt vett. Meghalt 1808. febr. 27-én. Három nejétől csak két leánygyermeke, és mag nélkül elhalt fia György maradt.

¹⁾ Az idézett Schönfeld Adels Lex. és Herald Handbuch-ban nejeül galaczi Buda Zsuzsanna írják.

²⁾ Kővárinál hibásan áll a halálozási év egy helyen 1835. másutt 1831.

Ferencz, kir. táblai ülnök, több gyermeket nemzett, kik közül József volt századosnak gr. Tholdy Zsuzsannától fia Ábrahám es. kir. kamarás, szül. 1817. nov. 25-én.

Gábornak Vass Erzsébettől fia Károly és György. Károlynak gr. Mikó Annától ismét Gábor, kinek unokái közül Ferencz es. k. kapitány.

A család leszármazási fája nem levén teljes, még némely családtagokat kell pótlólag megemlítenünk: ilyen

Kilyéni Nemes János, fejedelem embere 1586-ban a Jankó Tamás perében. ¹⁾

Ádámosi Nemes János ifjabb (minor) 1612. máj. 15-én a szebeni gyűlésben nótáztatott; Mikó Ferencz szerint pedig ²⁾ ő kapta el a Hidvégi nemeseknek birtokát Bethlen Gábortól 1611-ben, minthogy ellene fölkelték Brassóval, és hogy Nemes Balás fiával Tamással, úgy Nemes János 1612-ben Brassóba vették magokat, Nemes Balás Géczy András részén volt a Brassóiakkal való csatában. Utóbb megbékélt ³⁾ Bethlen Gáborral, sőt a Portánál követje is volt. Bőjthi Gáspár szerint: „senex multarum rerura usu clarus.“

Nemes János és Balás szintén Báthory alatt nótát, Bethlen alatt kegyelmet nyertek. ⁴⁾

Nemes Leonard elveszté Maros-Németit, melyet helyette 1607-ben Gyulay Ferencz nyert adományban.

Nemes Péter 1704-ben aláírta Rákóczy Ferencz száműzetését. ⁵⁾

Hidvégi Nemes Bálintnak (melyiknek?) felesége Kemény Zsófia, Kemény Péter leánya volt II. Rákóczy György idejében.

A család grófi czimere négyfelé osztott kék paizs, az 1. és 2. udvarban arany koronán pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva, melyre zöld növény kúszik, hegyén pedig lévőgott török fej vérzik. (Az ősi czímer). A 3-ik udvarban szintén koronán könyöklő pánczélos kar nyugszik, kivont kardot tartva, a kard alatt csillag ragyog. A 4-ik udvarban zöld téren oszlop áll, melyet jobb oldalról ágaskodó oroszlán, balról egyszarvú első lábaival fog. A paizsot grófi korona fűdi.

¹⁾ Kállay Székely nemz. 272.

²⁾ Tán jobban mondva, többel együtt a Báthori Gábor által kapott nóta alól föloldoztatott Bethlen idejében. Engel Monumenta 399.

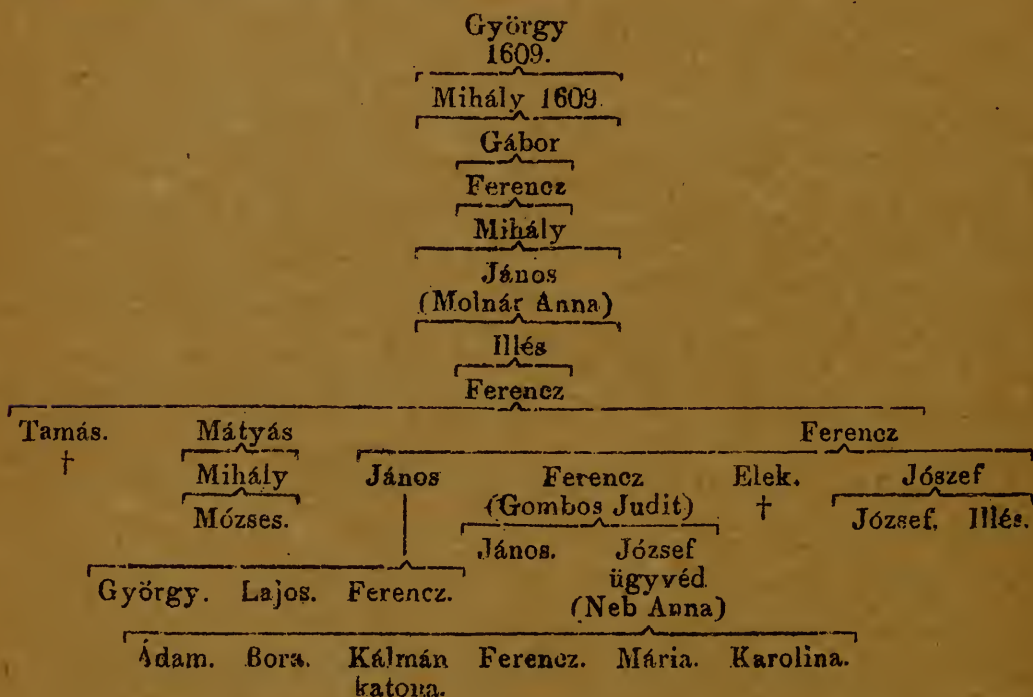
³⁾ Engel id. h.

⁴⁾ Engel id. h. és Kállay.

⁵⁾ Kállay, Székely nemz. 273. 1.

Nemes család. (Sárpataki és tordátfalvi.) Erdélyi nemes család. Törzse Nemes György, Báthori Gábor fejedelem ajtonálló mestere, kit a nevezett fejedelem 1609. jul. 25-én Gyulafejérvárott fiával Nemes Mihálylyal együtt jószággal és nemes levéllel ajándékozott meg. A család egyik ága Fejér megyébe Sárpatakra származván, és ott is birtokosokká lévén, sárpataki előnévvel lettek ösmeretesek; ez ágból él Gábor, most Küküllő megyében birtokos, valamint Karolina, Mária, Ottilia Waldorfon birtokosok.

A családnak egy másik ága Tordátfalvára költözött, hol máig él ez ágazat, és nemzékrende következő:

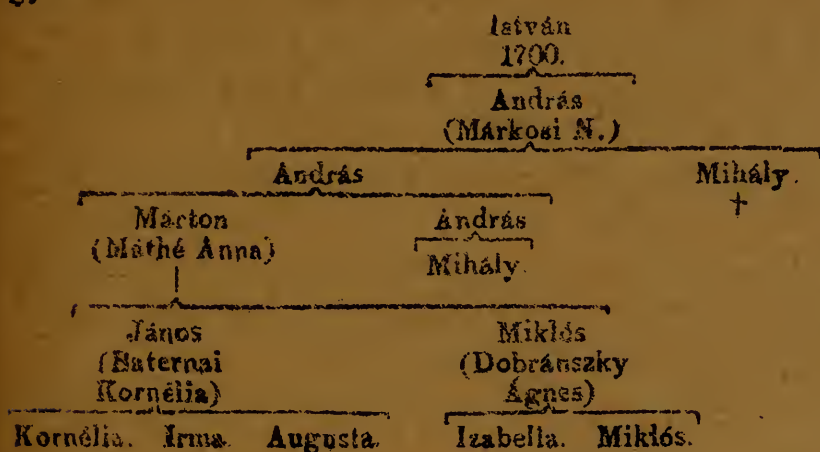

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló kék ruhás magyar vitéz, jobb kezében kardot, a balban égő fáklyát tartva — mint a közlés mondja — mintegy valamely erősség fölgyújtására. A paizs fölött koronás sisak áll.

Nemes család. (Szent-Istváni.) Székely eredetű nemes család. Szent-Istváni Nemes András 1602-ben Báthori Zsigmond fejedelemtől hű szolgálataiért primipilaris levelet kap, és örök időkre minden javai minden nemű terhektől fölmentetnek. 1611-ben B. Gábor fejedelem Tergovistban kélt oklevélben a tergovistai kerületben Gröpen nevű falut adományozza neki, de a melyet a körülmények változ-

¹⁾ Török Ant. közl.

tával rövid ideig használhatott. A család tagjai közt kitűnő katonák voltak, ilyen István, ki a múlt század elején csatában esett el, özvegye Zámbo Dánielhez ment férjhez, és fiát Andrást is magával vitte. Ez András Márkosi leányt vett nőül, Istvántól a családfa ¹⁾ így áll:

János 1829-ben a selmeczi bányász-akademiában végezve iskoláit; bányász tisztt lett, s egyik fő eszközlője volt Nagy-Ágon a bányász iskola letesítésének, hol egyik első tanár is lön. 1834-ben udvari tanácsos, és kitűnő geognosta és érczbuvár. Mohs Frigyessel alkalalmi költségen a Cseh és Szász országi bányászatok tanulmányozásából gazdag ismeretekkel térvén haza, 1838-ban a nagy-bányai kerületbe, onnan az erdélyi bányákhoz tétetett mérnöknek. 1849-ben az akkori kormány a bánya-ügyek vezetésével bízván meg, e miatt sorsa függővé lön, míg 1850. végén Szebenbe a bányászati ügyek ideiglenes rendezéséhez megbivattatott, utóbb fizetése egy harmadával nyugalmaztatván jelenleg magán-bányák és érczkutatások vezetésével foglalkozik. Testvére Miklós 1850-ig Torda város pénztárnoka.

Nemes család. (Ribiczei.) Zaránd vármegyei nemes család, közülök Tamás ugyanott törvényszéki ülnök 1815. körül. Dániel állomási biztos 1843-ban. István, Sombor és László Zaránd vármegyében Brádon és Ribiczén birtokosok; ugy szintén Lajos és Karolina is.

Nemes család. (Csicsó-Mihályfalvi.) Belső-Szolnok vármegyében birtokos egyik ágazata, melyből József azon megyében főbíró, és követ és az utóbbi erdélyi országgyűlésen királyi hivatalos volt; 1857. ápril. 13. Dézsen meghalván, végrendeletében a Múzeumnak és más közintézeteknek is hagyományozott. Benne ez ág kihalt.

¹⁾ Török Ant. közl.

Ezen kívül előnév nélkül még több Nemes nevezetűt lelünk Erdélyben a közpályán, de kiknek családi összeköttetések előtte ismertetlenek, ilyenek:

G y ö r g y 1815-ben M. Vásárlhelyen másodbíró.

J á n o s Dobrán postamester 1815-ben.

S á m u e l a fő posta igazgatóságúal gyakornok 1815-ben.

Másik S á m u e l ugyan azon évben k. tizedbér tárnok Fogarasban.

E l e k kolosvárosi irnok 1846-ban

Nemes család. (Pataki, báró.) Ez előnévvel élt Nemes J á n o s báró. ¹⁾

Nemeshegyi család. Pesti család, nevét németből magyarosítá. Birnak Piricsen és Pilisen. Nemeshegyi N.-nek özvegye Drechsler Julia. Fiok 1856-ban párbaj folytán halt meg.

Nemeskéry család. E néven Trencsin vármegyében az O r b á n családnak egyik ága ismeretes.

Nemesnépy család. Közülök Nemesnépy M á r t o n 1640. körül élt, nejétől nádasdi Darabos Erzsébettől fia I s t v á n Perneszy Juditot vette feleségül.

1717-ben Nemesnépy M i h á l y Pápay Mihálylyal III. Károly királytól címeres nemes levelet nyert, mely szerint címere a paizs kék udvarában zöld téren álló vörös ruhás magyar vitéz, balját csipőre helyezve, jobb kezében pedig kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján fehér galamb áll, csőrében borostyán koszorút tartva. Foszladék jobbról ezüsvörös, balról aranykék. ²⁾

Ezen nevezett Nemesnépy M i h á l y a följebb említett N. Mártontól származott-e? — nem tudjuk, valamint most ily nevű családot nem is ismerünk

Nemessányi család. (Nemessányi és réthei.) Szepes megyei birtokos nemes család, és azon megyei N e m e s á n y helységnek most is birtokában van. Őseik 1300-ban nyertek nemességet. ³⁾ A család egyik ága R é t h e i előnévvel is élt. Réthei Nemessányi B á l i n t, ki Tökölyi híve és annak Török és Franciaországba követe volt, meghalt lakó helyén Sáros megyében Asgúthon 1706-ban. Özvegy anyját született Draveczy leányt Komáromy János vette másodszor nőül. ⁴⁾

¹⁾ L. életét Kaprinai Mss. A. tom. XLIII. p. 150.

²⁾ Collect. herald. nro 553.

³⁾ Fejér, Cod, dipl. tom. VI. vol. 2. p. 245.

⁴⁾ Komáromy János Török országi Diariumja. Közli Nagy Iván. 89. lap. Cserey Mih. Hist. 206. lap.

A család egyik ága még a XVII. században Zemplin vármegyébe is elszármazott, hol Nemessányi Boldizsár 1685-ben Rad helységet nyerte zálog-adományban Forgách András nótáján. ¹⁾

Zemplin megyében e század elején birtokos a család Horbok-Csebinyén és Izbugya-Zbojnán. ²⁾

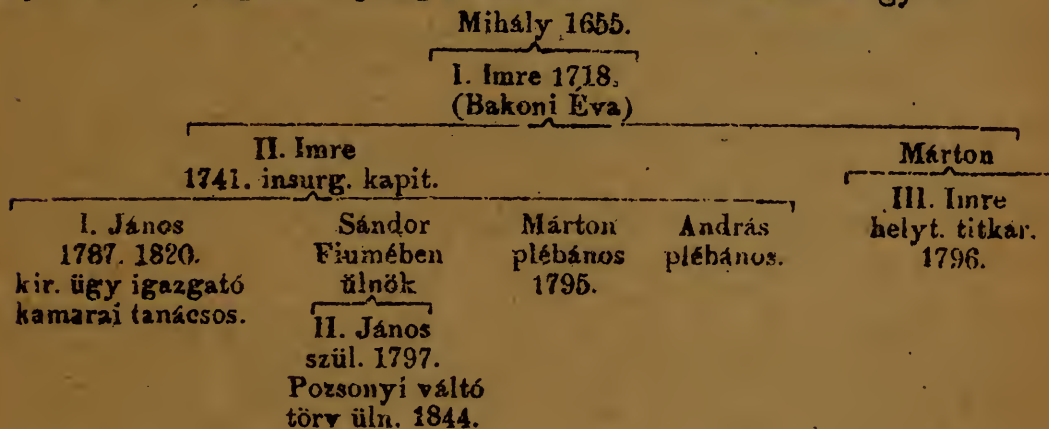
Nemessányi nevű czímerleves nemes családot találunk Liptó vármegyében; ezek közül János 1744-ben Árva vármegye előtt fölmutatá és átíratá eredeti czimeres nemes levelét. ³⁾

Nemessy család. Trencsin vármegyében a Brestyenzsky család egyik ága,—mely 1728-ban Moyson székel, — ezen néven ismeretes.

Németh család. (Nyéki.) Pozsony vármegyei Csallóközben fekvő Nyék helységbeli eredetű régi nemes család; mely valószínűleg az ott törzsökös Méhes, Nagy stb. családból (lásd ezeket) származott ki.

Már 1655-ben III. Ferdinand m. király Takács Istvánnak, Szécheny Tamásnak, Csaplár Lőrincznek, Németh Mihálynak, Szabó Istvánnak, Semlye Jakabnak, Takács másképp Kranich Péternek, Fülöp Balásnak, Ego Györgynek Nyék helységben fekvő részbirtokaikra, melyeket már őseik rég óta háborítatlanul birtak, új királyi adománylevelet adott. ⁴⁾

1718-ban mart. 31-én Németh Imre N. Mihálynak fia, Pozsony vármegyétől Szencz városában tartott közgyűlésből nemesi bizonyítványt vett ki; melyet unokája János a volt kir. ügy igazgató 1790. april. 29-én magának újrolag kiadattatott. — A családfa így áll:

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 285.

²⁾ Ugyanott 289. 294. és 108. l.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. I. 254. stb.

A család nagyobbára kormányzékeni hivatalt viselt. Mártonnak fia III. Imre 1760—1770. körül m. kir. helytartósági irnok, jegyző, protocolista, végre titkár.

II. Imrének fiai közül János már 1787-ben kir. táblai ülnök, utóbb kir. ügy igazgató, 1794-ben a Martinovicsféle vádlottak ellen roppant szigorúsága és vádfeszegetései miatt elhírhedt, és nem sokára meghalt.

Testvére Sándor Fiumében ülnök 1795-ben, tán ő később 1815—25. körül az ó-budai kamarai uradalom praefectusa, ennek fia János született Fiumében 1797. aug. 10-én Pozsony vármegyének volt követe, 1844-ben a pozsonyi első bíróságú váltó törv. szék ülnöke.

Tán szintén Sándornak fia Imre, ki 1775. dec. 10-én Pozsonyban született, 1810—1820. körül kir. ügy igazgatósági ügyész, 1825-ben már kamarai tanácsos, és kir. ügyek igazgatója (Causarum regal. Director).

A család czímere a paizs kék udvarában lovas vitéz, feje fölött kivont kardot villogtatva; a paizs fölötti sisak koronájából koronás oroszlán emelkedik ki.

Németh család. (Dömötöri.) Vas vármegyében a Sorok vize mellett fekszik Dömötöri helység, honnan e család előnevét s talán eredetét is veszi.

E század elején közülök János, ki 1820-ban királyi táblai ülnök, kamarai tanácsos és kir. ügy igazgató, 1825-ben már kir. tanácsos és a hétszemélyes tábla ülnöke volt; született Vas vármegyében Kis-Unyomban 1750. jun. 24-én. Meghalt Pesten 1829. decemberben kora 80. évében. Gyermekai e következő táblázaton állanak:

János septemvir † 1829.				
János nyug. cs. k. kapit. 1829.	György esztergami kanonok czimz. püsp.	Péter budai ker. tartományi biztos 1825. 44.	Anna (Meszlényi Ferencz)	Katalin (Piukovics Józsefné)

Jánosnak tán fia Lajos sz. 1822. dec. 14. Cremonában, Esztergam vármegye aljegyzője volt. József 1846-ban huszár alezredes.

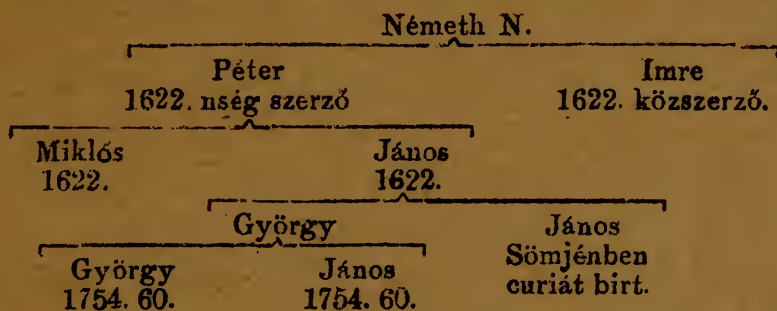
Tán ugyan e család ivadéka János 1844-ben szombathelyi kanonok.

Németh család. (Noszlopi.) Németh Péter és fiai Miklós és János, és testvére Németh Imre 1622. jun. 23-án Sopronyban kelt czimeres nemes levélben nemesítettek meg; és czimeres ne-

mes levelük ugyan azon évi sz. Egyed nap utáni 2-ik ferían Vas vármegyében Szombathelyen kihirdettetett.

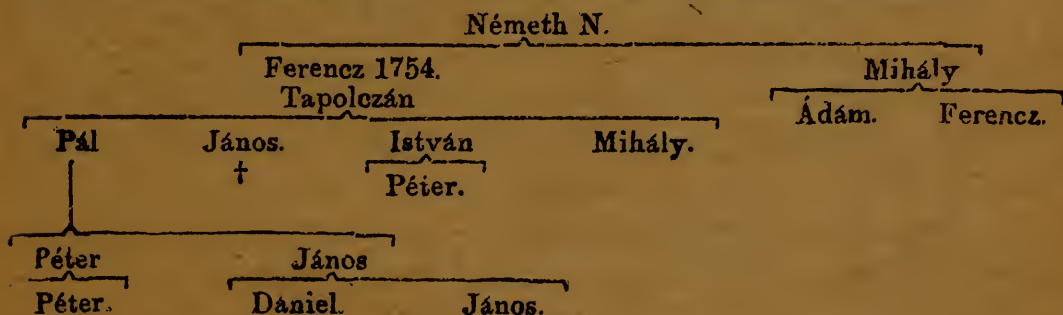
Czímerük következő: a paizs alyján zöld dombon szétterjesztett szárnyakkal gerlicze (turtur) áll; fölötte ivbe menő hajlás által a paizs felső része vörös udvarra oszlik, melyben két kivirított fehér rózsafej látszik; a paizs fölötti sisak koronáján két szarvas-szarv között szintén gerlicze látható. Foszladék jobbról ezüstfekete, balról aranykék. ¹⁾

A család egyes ágai több megyébe elszármaztak, így Győr vármegyébe a múlt században költöztek György és János, kik 1754. aug. 14. Győr vármegyétől nyervén nemességükről bizonyítványt, azt 1760. jun. 24-én Veszprém vármegyében is publicáltatták, és magokat a nemesség szerzőtől következőleg származtatták:

Ez ágból származik Németh Sándor 1860-ban Győrött ügyvéd. Egy másik ágból Ferencz Veszprém megyében Noszlopon lakott, és Vas vármegyétől 1753. febr. 13-án nyert nemesi bizonyítványát Veszprém megyében febr. 28-án publicáltatta. Atyafia Németh János 1764-ben a Ferdinand főheczg gyalog ezredben őrmester volt.

Szintén Ferencz 1754. január 22-én is kihirdetteté nemességét Veszprém vármegyében, s tőle következő ágazat származott:

E családból látszik származottnak Németh László is, ki 1770. dec. 2-án Jobbaházán Soprony megyében született, és ott atyja mint középsorsú, de szép birtokú nemes ember művelé földjeit. Nevezett

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. VIII.

László 1790-ben Soprony megye banderiumában vett részt. Tanult Göttingában is, s végre 1796-ban Győrött lett tanár. Meghalt 1806. máj. 15-én. Több magyar könyvet írt, és kiadott. ¹⁾

E családból eredhetett Németh István, kinek leánya Katalin 1683-ban Alsó-Mesteriben fekvő bizonyos részét Takács Györgynek zálogította el, utóbb pedig 1685-ben ifjabb Németh István idősb Istvánnak fia Bödör Péternek fölfizetés mellett örökösén bevallott.

Ugyan e családból lehetett Németh Mihály, kinek neje Somogyváry Éva 1721-ben a Bottyáni pusztabeli részét elzálogította Bokány Ádámnak.

Németh nevek több vármegyében találhatók, azonban ezek a följebbi, vagy pedig a következő családok valamelyikéhez tartoznak-e? — nem tudjuk

Zemplin vármegyében a Német család a czimerleveles nemesek sorában áll. ²⁾

Ugocsa vármegyében e század elején Németh Mihálynak özvegye közbirtokos volt Forgolányban. ³⁾

Németh Antal 1844-ben Békes vármegye alispánja volt stb.

Németh család. Németh György 1717-ben III. Károly királytól kapta czimeres nemes levelét. ⁴⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó grif, első jobb lábával meztelen kardot villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján egy arany búzakéve áll. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Németh család Törzsei Németh István, András és Ferencz 1719-ben kapták czimeres nemes levelüket. ⁵⁾

Czimerük a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot, a balban emberi lábakra való bilincset (vaslánczot) tartva. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös mezű kar nyúlik ki, kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Németh család. Németh György és Péter 1720-ban szintén III. Károly király által nemesítettek meg. ⁶⁾

¹⁾ Magyar Irók I. köt. 339.

²⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. top. 115.

³⁾ Ugyan attól C. Ugocsa p. 129.

⁴⁾ Collect. herald. nro 568

⁵⁾ Ugyanott, nro 409.

⁶⁾ Ugyanott, nro 427.

Czímerük : a paizs kék udvarában zöld téren két magas fa zöldel, köztök egy fejsze a jobb oldalon álló fának alsó derekába vágva. A paizs fölötti sisak koronáján daru áll, fölemelt jobb lábával kövecset tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Németh család. Németh J a b a b 1801-ben I. Ferencz király által czímeres nemes levélben emeltetett nemességre.

Czímere négy részre osztott paizs, de a paizs alyjáról fölfelé egy 5-dik, gula alakú kék udvar ékeli be magát, melyben hármás zöld halom fölött vörös lábú és csőrű fehér daru áll, egyik fölemelt lábával kövecset tartva. A paizs többi udvaraiban, úgymint az 1- és 4-ik osztály arany udvarában zöld tér fölött fehér lovon kék magyar ruhás, vörös kalpagos magyar vitéz vágat, jobb kezével kivont kardot tartva. A 2- és 3-ik osztály vörös udvarában egymás fölött két kinyílt fehér rózsza látszik. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között a leirt fehér daru áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Németh család. (Kőhalmi.) Közülök Lajos 1844-ben h. ügyvéd, Szatmár vármegyei táblabíró, és a m. kir. udv. kanczel. agense.

Németh család. I. Leopold királytól 1659. aug. 17-én nyerte czímeres nemes levelét, mely 1660-ban Hont vármegyében hirdettetett ki.

Németh családbeliek. E rovat alatt megemlítendőek Németh János és Miklós testvérek, kik 1339—1350. körül éltek. Amaz egy királyi herozeg-leánynak Margitnak gondviselője, egyzersmind vitéz katona, Népolyban is herozolt I. Lajos király alatt, és 1350-ben Vas vármegyében a Ráboza vizét királyi adományban kapta. Testvére Miklós elesett 1340-ben az ausztriai herozeg elleni hadban. ²⁾ Atyjok Duruzió Gergely volt. Lásd *Rumy család*.

Némethfalvai család. Némethfalvai Tamásnak fia Miklós és György 1403-ban éltek, a midőn a osehek elleni hadjáratban szerzett érdemeikért Zemplin vármegyei Pazdics helységben többekkel együtt Zsigmond királytól adományt nyertek. ³⁾

Nemethy család. (Zéthényi †.) Zemplin vármegyei kihalt nemes család, mely ott Zéthény helységet bírta. ⁴⁾ 1529-ben éli a

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. VIII.

²⁾ Budai Fer. Lexic. II. 742.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 378.

⁴⁾ Ugyanott, not. top. 286. Budai Fer. tehát hibásan írja őt Szécsényi előnévvel — Zéthényi helyett.

családból Némethy György, ki Zéthényi várából Tárkányi Albert ellen menve, azon nagyobb hatalmaskodást követett el. ¹⁾ Valószínűleg ennek fia volt zéthényi Némethy Ferencz, ki mint Seredy István tutora és tokaji kapitány 1556-ban Ferdinand részéről Szapolyai

pártjára átmenve, mind végig annak hive, és hadi kapitánya volt, miért Zétbényt I. Ferdinand Telekessynek adományozá. ²⁾ Több ütközetben vett részt, kivált Dersffy ellenében, míg 1565-ben Tokaj védelmében puska golyó által fején sebet kapva, ennek következtében életét bevégzé febr. 10-én. ³⁾ Özvegye Balassa Zsófiától gyermekeit nem ismerve; benne családfája kihalt. Némethy Ferencz, korábban a tudományok és irodalom egyik buzgó pártolója volt. Neki ajánlotta Somogy Péter mester „Keresztyén

tudományának sommáját“; ⁴⁾ az ő buzdítására, és az ő pénzbeli segélye mellett forditá le Veres Balás Bihar megyei jegyző, és nagyváradi bíró Verböczy István hármaskönyvét is, és benne czímerét is közölvén, kétség kívül néki is ajánlotta volna e munkáját, ha épen sajtó alá adása közben N. Ferencz meg nem hal vala. ⁵⁾

Némethy Ferencz czimere, — mint az idézett könyvben található 1565-ki fametszvény után metszett ábra itt mutatja — a paizs udvarában könyöklő pánczélos kar, kivont pallyost tartva; a karon orozslán ágaskodik, első lábaival a pallyóst élénél fogva.

Némethy család. E családból volt Némethy Ferencz, egykor Koháry Istvánnak uradalmi igazgatója, utóbb 1669—1678-ban Nógrád megye alispánja; ⁶⁾ született 1627-dik év táján. ⁷⁾ Első neje

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not hist. 54.

²⁾ Ugyanott 74—79. és Istvánffy libro XIX. XX.

³⁾ Kovachich, Scriptorum minores I. 122. szerint febr. 11-én.

⁴⁾ Budai Fer. lex. II. 745.

⁵⁾ E munka czime következő: „Magyar Decretum, kyt Weres Balás a deakból tudni illyk a Werbewczy Istwan decretomából . . . magyarra fordított. Debreczen 1565.

⁶⁾ Megyei jegyző könyvek, és oklevelek.

⁷⁾ Egy okirat szerint 1677-ben 50. éves volt, és így 1627-ben születetett.

Madács Judit, a második Libercesey Erzsébet, Ráday András özvegye volt. Gyermekai nem maradtak.

Csimere a paizs udvarában, egy 1677-dik évi pecsète szerint, melyen neve is kivésve van. ágaskodó egyszarvú; a paizs fölötti sisak koronájából kalpagos magyar férfiú emelkedik ki; jobb kezében kivont kardot tartva. A paizsot foszladék veszi körül.

Nem e családból voltak-e a következők? nem tudjuk. Ugymint: Némethy Balázs Booskai hiva és a hajduság kapitánya 1604-ben. ¹⁾

Némethy Gergely szintén Booskai hiva és annak egyik hadvezére, ki főleg 1605-ben Dunántúli hadjáratáról ismeretes. ²⁾

Szatmár vármegyében pedig Némethy János 1632-ben Nagyzsadányban, Vámos-Orosziban és Kölcсэн kir. adományban rész-birtokot nyert. ³⁾

Ugyanosa Szathmár vármegyében Kis-Naményban Némethy Pál 1640-ben három telket kapott kir. adományban. ⁴⁾

Zemplin megyében e század elején M.-Isépen birtokos volt Némethy nevű család; ⁵⁾ valamint jelenleg is Szabolcs vármegyében birtokosul iratik.

Trencsin vármegyében az 1781-ki nemesi összeírás mutat föl Némethy nevű családot.

Ezeken kívül Némethy Gergelyt 1632-ben a sárospataki, Némethy Istvánt pedig 1647-ben s. a. ujhelyi reform lelkészek sorában találjuk. ⁶⁾

Némethy család. Ennek nemességét Némethy András szerezte, kit 1751-ben M.-Teréz királyasszony címerez nemes levél által nemesített meg. ⁷⁾

Czímere következő: a paizs vízirányosan ketfelé oszlik, a felső rész kék, az alsó rész arany, a paizs alyján hármaz zöld dombból vörös mezű magyar vitéz emelkedik ki, fején vörös tetőjű prémes kalpag, derekán ezüst öv van, jobb kezével kivont kardot tart, bal kezét csipőire helyezi, a kard fölött oldalasan két, alatta egy, arany csillag

¹⁾ Pethő G. M. Krónika 160. 161.

²⁾ Ugyanott 165-171.

³⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 142. 249. 256.

⁴⁾ Ugyanott II. 248.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 247.

⁶⁾ Ugyanott 219. 254.

⁷⁾ Collect. herald. és Adami Scuta gentil. VIII.

ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából negy strucztoll nyúlik ki, ugymint arany, kék, ezüst és vörös. Foszladék jobbról kékarany, balról vörösarany.

Némethszeghy család. (Almási) Bács vármegyei nemes család, melyből Benedek 1844-ben helytartósági titkár volt. — István, kir. udv. tanácsos, Mosony várm. első alispánja meghalt 1832. febr. 1. kora 78. évében M.-Óvárrott.

Némethszokolai család. Némethszokolai István 1716-ban III. Károly király által nemesítetett meg czímeres nemes levélben.¹⁾

Czimere a paizs kék udvarában könyökben meghajlott vörös ruhás kar, kezevel kivont kardot tartva, melyre borostyán foly. Ugyan ily kar látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nempi család. Zemplin vármegyében e század elején hitokos Márk helységben.²⁾

Nemsoviczky család. Trencsin vármegyében Nemsoviczky nevű nemes család élt az 1728-ki nemes-összeírás szerint Szkala-Ujfaluban.³⁾

Tán e nevű nemes családdal összeköttetésben állt azon nemsovai Krako István és Pál, kik mint nemesek 1591-ben az esztergami káptalan előtt ügyvédet vallottak.⁴⁾

Nenadovics család. Nenadovics Pál görög vallásu metropolita 1758-ban M. Teréz királyasszony által magyar nemességre emeltetett.⁵⁾

Czimere először vízirányosan kétfelé oszlik, a felső kek udvarban jobbról kétfarkú arany oroszlan ágaskodik, balról tigris, mindkettő első jobb lábával kivont kardot tart, a ballal pedig egy közöttök álló arany koronát fognak. Az alsó paizs-osztály függőlegesen jamer két udvarra oszlik, a jobboldali ezüst udvarnak baloldalából egy kétféjű koronás sasnak fele teste látszik, a baloldali vörös udvarban pedig három kinyílt ezüst lilium szemlélhető, és pedig egyik alul, kettő följebb virágjával lefelé. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból a leirt oroszlan emelkedik ki, első jobb lábával kardot, a ballal kir. koronát tartva; a baloldali sisakból szintén a leirt tigris nyúlik föl,

¹⁾ Coll. herald. nro 481.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. p. 371.

³⁾ Szonlagh Dan. közl.

⁴⁾ Stummer György közl.

⁵⁾ Collect. herald. nro 68.

szintén kardot es koronát tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Néni család. De Néni Cornelius belgiumi állam-, és cs. kir. valóságos udvari tanácsos és belső titkár 1764-ben magyar honfúsitást nyert. ¹⁾

Nenkey család. Egykor Gömör, Torna, Borsod megyében virágzó nemes család. 1381-ben a Garai Miklós nádor által Gömör mellett tartott közgyűlésben Nenkey Makounak fia István táblabíróképen vett részt. ²⁾

1444-ben Nenkey Jakab Borsod vármegye alispánja volt. ³⁾

1641-ben Nenkey Mátyas zádorfalvi Csomós János záloglevélét tanuképen írta alá. ⁴⁾

Neományi vagy Neumányi család, sőt magyarosan írva Najmányi is. Trencsin vármegyei címەرleveles nemes család, a nevezett vármegyei nemesi összeírások szerint 1646-ban Kis-Utca-Újhelyben, s Beszterczén, 1658-ban Bicsén, 1666-ban Beszterczén és Kamencsánban laktak a család tagjai. ⁵⁾

1768-ban Alsó-Vadiáson András és ennek három fia u. m. János, András és Mihály, Budetinben pedig Dániel fiával Jánossal lakoztak.

1803-ban Varin városában laktak Andrásnak örökösei, u. m. József, János és Imre, Hliniken pedig Jánosnak János fia.

Végre 1837-ben a nemesi összeírás ismét megnevezi Jánost, Pált, Józsefet és Tamást; ugyan ekkor Zolnán lakoztak Andrásnak örököse Imre, és ennek fiai István és Flórián; — Varinban pedig Andrásnak örököse József; Hliniken végre id János és örököse János.

Neppel család Trencsin vármegye címەرleveles nemes család. A nemességet Neppel György szerzé, és nyert armálisát 1647-ben kihirdetteté. 1658-ban a család Zolnán székelt. ⁶⁾

A Trencsin vármegyei nemesi összeírások szerint 1748-ban András Rajeczen lakott. 1768-ban ugyanott találjuk nevezett Andrást

¹⁾ 1764-ki törv. cikk.

²⁾ Fejér, Cod. dipl. tom IX vol. VII. p. 429

³⁾ Eredeti okmány Kazinczy Gábor által közölve

⁴⁾ Eredeti okmány amlam.

⁵⁾ Szentagh Daniel közl.

⁶⁾ Ugyanott.

három fiával Józseffel, János- és Andrással. Ugyan ekkor Budetinben lakott Sámuel és fiai István és János.

1803-ban Zolnán székel Istvánnak fia József, — Rajecen pedig András.

Úgy látszik — e családból származott azon Neppel Antal, ki 1830. jul. 30-án kelt adomány-levél mellett nemességét akkori lakóhelyén Krassó vármegyében 1832. octob. 2-án kihirdetteté. Jelenleg Krassó vármegyében ily nevű család nem létezik.

Nesco család. Nesco János 1746-ban mint Joannovits Sakabent András görög nem egy. érsek rokona ugyanazon armalisban nemesítetett meg. *Lásd Joannovits Sakabent cs.*

Nessel család. Nessel János-Antal 1791-ben II. Leopold király által nemesítetett meg.

Czimere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. osztály kék udvarában arany csillag; a 2- és 3-ik osztály vörös udvarában arany oroslán ágaskodik kivont kardot tartva, fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyvörös. ¹⁾

Nesselrode család. Gróf Nesselrode János-Herman-Feren cz 1729-ben magyarországi indigenatust nyert. ²⁾

Neszkenyey család. Komárom vármegyében Kömlődön a XVII. században birt Neszkenyey Bertalan, kinek egyik leánya Erzsébet előbb Enyeghy, utóbb 1671-ben Molnár István özvegye, másik leánya Dorottya néhai nemes Szabó Tamásnak volt neje, kinek leánya Szabó Margit szintén 1671-ben több atyafival együtt kömlödi részüket eladták Pázmándy Györgynek. ³⁾

Nethusy család. (Nethusi.) Alsó-Fejér vármegyében János táblabíró, kit N.-Enyed dúlásakor 1849-ben az oláhok meggyilkoltak.

Neuburg család. Indigenált család. *Lásd Salm cs.*

Neudegg család. Neudegg Honorius-Ferdinand 1659-ben magyar honfiusítást nyert. ⁴⁾

Neuhold család. Győr vármegyében székel. A nemességet

¹⁾ Adami Scuta gentil. tom. VIII.

²⁾ 1729-ki 46. törv. cikk.

³⁾ Fényes, Komárom várm. 155. l.

⁴⁾ 1659-ki 133. törv. cikk.

Neuhold *Antal* szerzé, ki 1753-ban Juliusban M. Teréz királyasszonytól czímeres nemes levelet nyert. ¹⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld dombon fészken ülő ezüst pellikán, fiait melle vérevel táplálva. A paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról és balról ezüstkék.

Neumayer család. *Lásd Najmayer cs.*

Neupauer család. Zemplin vármegyei czímerleves nemes család. Alapítója Neupauer *Mihály* Tokajból származott, és a bécsi utolsó török ostrom alkalmával, valamint Buda és Belgrád ostromainál, a francia háborúban, valamint a belháborúk alkalmával hajózáti szolgálatokat tett, és a Száván, Dunán és egyéb folyókon hidak építésénél hasznos és hűséges szolgálatokat tett; miért 1712-ben III. Károly király által czímeres nemes levélben nemességre emeltetett. ²⁾

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. vörös udvarban balfelé fordult arany grif ágaskodik, első lábaival arany horgonyt tartva; a 2-ik kék udvarban térdig egy vörös mezű magyar vitéz látszik, fején prémes vörös kalpaggal, jobb kezével levágott vérző törökfejet tart; a 3-ik kék udvar közepén fehér folyó hullámszik át, az udvar alyján zöld térről kettős kereszt emelkedik föl; a 4-ik vörös udvarban jobbról balra rézsutosan lezuhanó folyó hullámszik, az előtérben arany horgony áll. A paizs fölötti sisak koronájából arany grif emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Győr vármegyében Neupauer *Tóbiás* 1757-ben főszolgabíró, 1765-ben táblabíró volt.

Neustätter család. Neustätter *Antal* 1753-ban M. Terézia királyasszonytól nyerte czímeres nemes levelét. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld dombon fészken ülő ezüst pellikán, fiait melle vérevel táplálva. A paizs fölötti sisak koronájából arany oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék.

Ennek tán rokona volt azon Neustätter *János*, ki 1756-ban M. Terézia királyasszonytól szintén czímeres nemes levelet nyert. ⁴⁾

¹⁾ Collect Herald. nro 249.

²⁾ Ugyanott nro 695. — Szirmay C. Zemplin. not. top. 115

³⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

⁴⁾ Collect herald. nro 141.

Ennek czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó ezüst farkas nyakán hátulról arany markolatú pallóssal átütve, fölötte jobbról arany félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között a leírt ezüst farkas szintén nyakán pallóssal átszúrva, látható. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék.

Névedy család. (Beczkói.) Trencsin vármegyei nemes család. A Trencsin megyei nemesi összeírások szerint. ¹⁾ nevezett vármegyében 1747-ben említetik Gáspár és László.

1748-ban Ivanóczon N. Mihály.

1768-ban Beczkón Gábor, kinek Prileszky Annától gyermekei József, Károly, Judit Farkasné, és Anna-Mária Porubszky Józsefné. — Ugyan ekkor Beczkón lakott Antal és ennek fiai József, Antal, Flórián és Zsigmond; Egresden székelték Gáspáruak fiai Károly és József.

1808-ban Rongyos-Sztriczén lakott József, Beczkón pedig a följebb említett Antalnak fiai József, Antal, Flórián, és Zsigmond.

1837-ben R.-Sztriczén székelt József.

Nevelős család. Zemplin vármegye címerleveles nemes családainak egyike. ²⁾

Névery család (Néveri.) A Bars megyei Néver helységtől veszi nevét e régi család. ³⁾ A család származásáról és történetéről adataink nem lévén, róla csak a következőket közölhetjük:

A XVI. században éltek Névery György és Máttyás, testvéreik, kiknek néhány utódaik így származtak:

Névery N.			
György		Máttyás 1577. (Soós Dora)	
Zsófia (Kövér Fer.)	Julianna 1623. (Csurhay János)	Erzse (Sooran György)	Ilona 1623. (Radvánszky Ferencz)

Egy Névery Györgynek Apponyi Katalintól leánya Vályi Pálné volt.

¹⁾ Szontagh Dániel közl.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top 115.

³⁾ Fejér, Cod. dipl. tom. IV. vol. 1. p. 295. Egy 1243-ki oklevélben előfordul egy Newer nevezetű mint Trencsin várához tartozó; de hogy ez törzse vagy őse volt legyen-e a Névery családnak? — nem tudjuk.

Névery Pál-Ignác 1723--30-ban makári címzetes püspök, nagyváradi kanonok.

Névery Miksa 1839-ben Bars vármegye al-, 1845-ben főszolgabírája volt.

Ugyan e családból Klára Kubinyi Zsigmondnak, 1861-ben Nyitra megyei főügyésznek neje.

Névery család. Arad vármegyei címerleveles nemes család. A címeres nemes levelet Névery Elek, 1787-ben a m. királyi udvari kancellariánál titkár kapta Névery Józseffel 1791-ben II. Leopold királytól.

Czimere a paizs ezüst udvarában hármás zöld halom közepén arany korona nyugszik, melyből szarvas emelkedik ki, szarvai között vörös kék kereszt lévén látható. A paizs fölött két koronás sisak áll, a jobb oldaliból a paizsbéli leírt szarvas emelkedik ki, a baloldaliból a szarvassal szemközt grif nyúlik ki, első jobb lábával ki nyílt piros rózsát tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról ezüstkék. ¹⁾

Nevezett Névery Eleknek özvegye s fiai József és Sándor Arad vármegyében birtokosok, hol nevezett József 1805-ben nemességét kihirdetteté.

Nézay család. Zemplin vármegyében e század elején Zombor mezővárosban közbirtokos. ²⁾

Nezbud család. Trencsin vármegyei címerleveles nemes család. Nezbud György azon megyében 1655-ben hirdetteté ki nemességét. 1741-ben az országgyűlés intézkedett hogy Zsolnán lakó idős és ifj. Nezbud Györgynek a külső tartományokban lévő adósságaik kifizettessenek. ³⁾ 1748-ban Nezbud Dániel Zolnán székelt. ⁴⁾ Utóbb a családnak Trencsin megyében nyoma sincs.

Nezdey család. (Nezdei. Találjuk nevét „Merenye y“nek is írva. Közülök ismeretes Nezdey Ambrús, kinek 1560-ban neje Maraczkó Katalin volt. ⁵⁾

Nicoletics család. Nicoletics Jánost 1753-ban M. Teréz királyasszony érdemesítette címerleveles nemességre.

Czimere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali vörös udvarban vízirányosan három arany csíkolat látszik, a baloldali kék

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 158.

³⁾ 1741-ki országgyűlés végz.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

⁵⁾ Ugyan attól.

udvarban egy, szarvaival fölfelé álló félholdon kettős farkú oroszlán áll, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából kiterjesztett fekete sasszárny között a paizsbéli leírt oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranykék. ¹⁾

Niczky család. (Niczki, gróf és nemes.) Magyarország egyik legrégebbi és családja, mely a Dunántúl szétterjedt és 1221-ig oklevelesen kimutatható *J a a k* nemzetségből (genus) eredt. A *J a a k* nemzetségnek törzse, mint hazai krónikáink emlékezetben hagyták ²⁾ azon szent István korában hazánkba bejött *Wasserburgi Venozel* lovag volt, ki *Koppány* (*Kupa*) somogyi vezér legyőzésében tetemes részt vett, és azt megölte. Nemzetségi ivadéka *Vas vármegyei J a a k* nevű földön telepedvén meg, innen *J a a k* genus-nak neveztetett; és idővel a *Jáki* nemzetségből több külön-külön nevű, mint a *Niczky*, a *kihalt Sitkey* stb. család ³⁾ sarjadzott.

A *Jáki* nemzetségből 1221-ben éltek *Ják*, *Topoz*, *Ebed* (*Ebad*), *Thuna* (tán *Tamás*), *Gregur* (*Gergely*), *Arenka* (másutt *Aranti*) és *Pousa*, mindnyájan a *Jáki* pusztáról (sic villa *Jaku*), kik személyes érdemeikért és anyagi áldozataikért, főleg pedig azért, mivel atyjokfia *Belsei* a királyiál a szentföldön járt, és valószínűleg ott el is vezett, másik két atyjokfia nevezett *Gergely* és *Pousa* a szent földről visszatért király elébe mentek, a följebb kitett 1221. évben *II. András* királytól a *vasvári vártól* fölmentett *Uraj* földet nyertek adományban. ⁴⁾

Ezen adomány-nyerők közül *Ebed* törzse lett a később *Niczky* nevet fölvevő ágazatnak. Azonban mielőtt *Ebed* től a leszármazási táblát fölmutatnók, lássuk röviden a *Jáki* nemzetségnek XIII. századbeli okmányainak nyomán története fő mozzanatait.

1270-ben *V. István* király eligazította *Ebed* nek fiait *Kemen*, *Rejnold* és *Ják*, ⁵⁾ *Isepnek* fia *Isép*, *Sukurodi Urbánnak* fia *Kenes*, *Ondi Gergelynek* fia *Gergely* és *Ondi Márton* között egy rész-

¹⁾ *Adami Senta gentil. tom. VIII.*

²⁾ *Simonis de Keza Chronicon Hung. Budae 1782. p. 136. „Postmodum intrat Wasurburg Comes Weclinus; hic Kupam Ducem in Simigio interfecit. Istius generatio de Jáki dicti sunt.“ — V. ö. Turóczi Chronicon Part. II cap. XII.*

³⁾ A *Sztáray* család törzse *Jákó* nevű ember volt ugyan, de a *Sztárayak* azért mégsem eredtek a *Jáki* nemzetségből, sem a *Báthoriak*

⁴⁾ *Fejér, Cod. dipl. tom. III. vol. 2. p. 329. — 332.*

⁵⁾ Némely oklevélben *Fejérnél* hibás olvasással: *Chák*.

és Buzád nemzetségben Ponich Ispán és fia Jakab között más részről lenforgó peres vizsályt, mely szerint miután Ebednek fiai Gergely és Ond, és ezeknek rokona János meggyilkolása miatt a két fél között párbaj volt volna vívandó; ennek végbemenetele előtt a felek kiegyeztettek, úgy, hogy azon Sukurod és Buziagh (másutt Buzag és Oschiag) földek fele, mely Ponych comestól elvétetett, és Ebed comes fiának Kemennek adatott, vissza adassék, azonban Ponych a három megölettnék váltságául, úgy a párbaj büntetéseül Ebed fiainak és rokonainak három határidő alatt 170 márkát fizessen. ¹⁾

Ugyancsak 1270-ben a Jáki nemzetségbeliek, nevezetesen pedig comes Kemen, Renold és Jaák, Ebednek fiai, Dienes és Mike, Benedeknek fiai, saját és atyjokfia Loránd képében is, valamint Histrix Istvánnak fia egy részről; Tamás Tamásnak fia, maga és Christianus (Kerestély) comes, és Mihály atyjafiai (fratres) helyett is, nemkülönbén Ivanért Chane fiáért; Sandur Gergelynek fia maga Mike Jáknak fia, Márton Rajnának fia helyett és István Pousának fia helyett más részről, a vasvári káptalan előtt megjelenvén minden földjeiket, melyek Sebes nevű pusztától a Kures (Körös) folyó között fekszenek, egymás között két részre osztották; úgyhogy a déli részt Ebed fiai és érdektársai, az északi részt Tamás, Sándur és társai kapták ²⁾.

Úgy látszik — mindjárt ezután, — mint egy másik évnélküli okmány beszéli: Comes Christianus, és testvérei Tamás és Mihály, Mike Jáknak fiai, Márton Artunának fia, Sándur Gergelynek fia, Dániel és Miklós Bertalannak fiai, Iván Chanának fia, mindnyájan a Jáki nemzetségből, és a nevezett Kerestély még Pousának fia István helyett is megjelenvén (a vasvári káptalan) előtt, a Repcze és Körös folyó között fekvő földjüknek egy heted réssét Ebed fiainak comes Kemennek, Rajnoldnak és Jáknak örökben bevallották, miután azon földet ők különben is Ivánnak fiától Mártontól per utján nyerték, noha különben azon földnek csak kilenced részét Ebed fiainak jutott; másrészt pedig azért is, mivel azon föld szerzésében néhai Ebed legtöbbet fáradozott. ³⁾

1278-ban Ebednek egyik fia Jáki Ispán (comes) V. István korában, úgy IV. László korában is főleg a cseh háborúban szerzett ér-

¹⁾ Fejér Codex diplom. tom VII. vol. 2. p. 212. 217.

²⁾ Ugyanott 218.

³⁾ Ugyanott 219—221.

demei tekintetéből a Jákkal határos Teszár földre, mely előbb a vasvári őrségé volt, s melyet IV. Béla király óta Já k ispán már békével birt, IV. László királytól új adományt nyert. ¹⁾

1279-ben Pousanak fia István a vasvári káptalan előtt mind azon birtokrészeit, melyeket Jákon a Raba és Dobra patak mellett a malmokkal együtt birt, valamint azon földet is, melyet a Mike részében birtokolt, Jánosnak a Márton fiának, Artuna unokájának és Floris asszonynak, Márton özvegyének, Istvánnak és Jakabnak János testvéreinek örökösen átadta, azon okból is, mivel e földet Márton halálaért, János anyjával együtt követei. ²⁾

Ugyancsak László király Ebed fiainak Rajnoldnak és Jáknak Já k helységet, melyre akarattjuk ellenére Henrik bánnak fia Miklós Ujfalu név alatt egy puszta állított, mint ősjogú birtokukat vissza adja. ³⁾

1290-ben a Jáki nemzetségből Sebének fia Miklós a vasvári káptalan előtt megjelenvén, kötelezte magát, hogy ha Jákon fekvő Sz. Mihály arkangyal egyháza melletti és Kerencsellen nevű földjeit eladni fogná, azt csak Já k ispán és Renoldnak Ebed fiainak, Istvánnak Já k fiának, Jánosnak Sebestyén fiának, Kemennek Kemen fiának, Jánosnak Márton fiának, Mihálynak Tamás fiának, Gergelynek Sandur fiának és Mikének Benedek fiának ugyan azon (Jáki) nemzetségbelieknek adhassa el; ha pedig az egyháznak akarna hagyományozni, akkor is csak azok pénzbéli értékét hagyományozhassa; mely szerződésbe Sitkey, Chepan és Lőrincz, Sebe, Pál és Beke, Zuochnak fia Miklós saját, ugy testvérei Pál, Beke, Dienes és Zuoch neveikben is, Márton, Lászlónak fia László, Dienesnek fia László mint a szerződő Miklósnak közel rokonai szintén bele egyeztek; kötelezvén magokat hogy Miklós és a nevezettek a Raba melletti erdőnek azon részébe, hol Já k ispán és testvérei laknak, soha át ne mehessenek; ellenben Já k és Renold és ezek atyjokfiái a rábai erdő azon részét, hol Chepan és Lőrincz lakoznak, birtokul ne igényelhessék. Ha pedig nevezett Miklós birtokait Ebed fiainak Jáknak és Renoldnak és társaiknak kegyből vagy kedvéből adományozni óhajtaná, azt szabadon tehesse. ⁴⁾

¹⁾ Fejér Codex dipl. tom. VII. vol. 2. p. 224.

²⁾ Ugyanott 226.

³⁾ Ugyanott 228. Ez oklevél közlésében is Já k helyett hibásan Ch á k áll.

⁴⁾ Ugyanott 236.

Ugyancsak 1290-ben Sebének fia Miklós, Sitkei István ¹⁾ és Lőrincz, Zabolcna fia Sebe, Pálnak fia Pál, Jáki nemzetségbeli nemesek saját, és Zochnak fiai Miklós, Pál, Beke, Dienes, és Zoch, Lászlónak fiai Márton és Pál, Dienesnek fia László atyjokfiai neveikben is egy részről; Jaak Ispán Ebednek fia, saját és testvére Renold, és az ő fia István, továbbá Tristannak ²⁾ fia János, Kemennek fia Kemen, Tamásnak fia Mihály, Sandurnak fia Gergely saját, és Mártonnak fia János, Benedeknek fia Mike ugyan azon Ják nemzetségbeli nemesek neveikben is más részről, a győri káptalan előtt megjelenvén, előnevezett Sebének fia Miklós mellette állván István és Lőrincz is, és ezeknek atyjokfiai és mindnyájan beleegyezvén, a jószága elidegenítése, vagy elhagyományozása esetében a főljebbi kötelezettséget Ebed fiainak részére ismételte. ³⁾

1291-ben III. András király Ebednek fiait Renoldot és Jákot, különösen ausztriai Albert elleni hadban szerzett érdemeikért a még IV. László király által nekik adományozott Cheuz földnek birtokában új adomány czímen megerősíti. ⁴⁾

Szintén 1291-ben János, Christiánnak fia a vasvári káptalan előtt megjelenvén, azon földekből, melyeket neki Sebének fia Miklós Ispán (comes) adott, tudniillik a Jákon fekvő részből, mely a sz. Mihály ark. egyháza mellett fekszik, és azon másik részből, melyet a keöreöselleői földekben birt éjszak felől, öt részt Ják Ispánnak és fiának Istvánnak, és Renold Ispánnak örökösen átadott és örökösen adományozott, hozzá tévén, hogy ezen öt részből két részt az Ebed comes vonalán leszármazók kellő öszvegért magokhoz válthassák. ⁵⁾

A XIV. század elején Ebed unokái birták Niczk helységet, noha még egy ideig csak a Jáki nemzetségi névvel éltek. ⁶⁾

1335-ben országbirói ítélet folytán II. Kemen és fia Miklós és Mihály oda utasítottak, hogy Niczk helységbeli részeit, me-

¹⁾ Ki előbb Chepan-nak van írva, tehát Chepanus anyja, mint Stephanus.

²⁾ Tristanus helyett Christianus-nak (kiről már szó volt), kelene állani; mint az oklevelek összevetése mutatja, tehát itt ismét olvasási hiba.

³⁾ Ugyanott 237.

⁴⁾ Ugyanott 239.

⁵⁾ Ugyanott 242.

⁶⁾ Állítólag 1329-ben András Borostyánért kapta Niczket; erről okmányt Fejérnél nem találok, és én úgy hiszem — valamivel előbb szerzé Ebed ivadéka Niczket.

lyeket még Kemen elzálogosított volt Renold fiainak Andrásnak és Jakabnak és Ják¹⁾ fiának Mihálynak, azokat visszaváltja.²⁾

Miután a följebbi országbirói ítélet szerint Rénold és Ják fiai az érintett harmadrészt Niczk helységből Kemen fiainak egy negyed rész hiával adták át, ugyan csak 1335-ben ismét azon Pál országbiró végzése folytán ezen negyed részt is átadni tartoztak.³⁾

1338-ban András és Jakab Renoldnak fiai, Jáki nemzetségbeli nemesek egyrésztől, Miklós Kemennek fiáját, és atyja Kemen, és testvére Mihály képében is, ugyan azon Jáki nemzetségből más részről megjelenvén a vasvári káptalan előtt, Niczki, Kovácsi, Kövesdi, Egerszegi és Thazari jó-

szágaikban úgy osztottak meg, hogy Niczk, Kovácsi, Kövesd Renold fiainak, Thazar és Egerszeg pedig Kemennek és fiainak ment birtokába.⁴⁾

Ezen osztálynál fogva Ebed vonalán Renold fiának Andrásnak unokája János mester, ki 1395-ben Lippárti jószágát örökös misealapítványúl adományozá, már Niczky családnévvel élt, és azóta e név ivadékról ivadékra a család nevévé vált. Ezek után — mint származott le a Niczky család a 1221-ben élt Jáki nemzetségbeli Ebedtől, mutatják a következő⁵⁾ táblázatok:

¹⁾ Fejénnél ismét Chák áll Ják helyett.

²⁾ Fejér Cod. dipl. tom. VIII. vol. 4. p. 143.

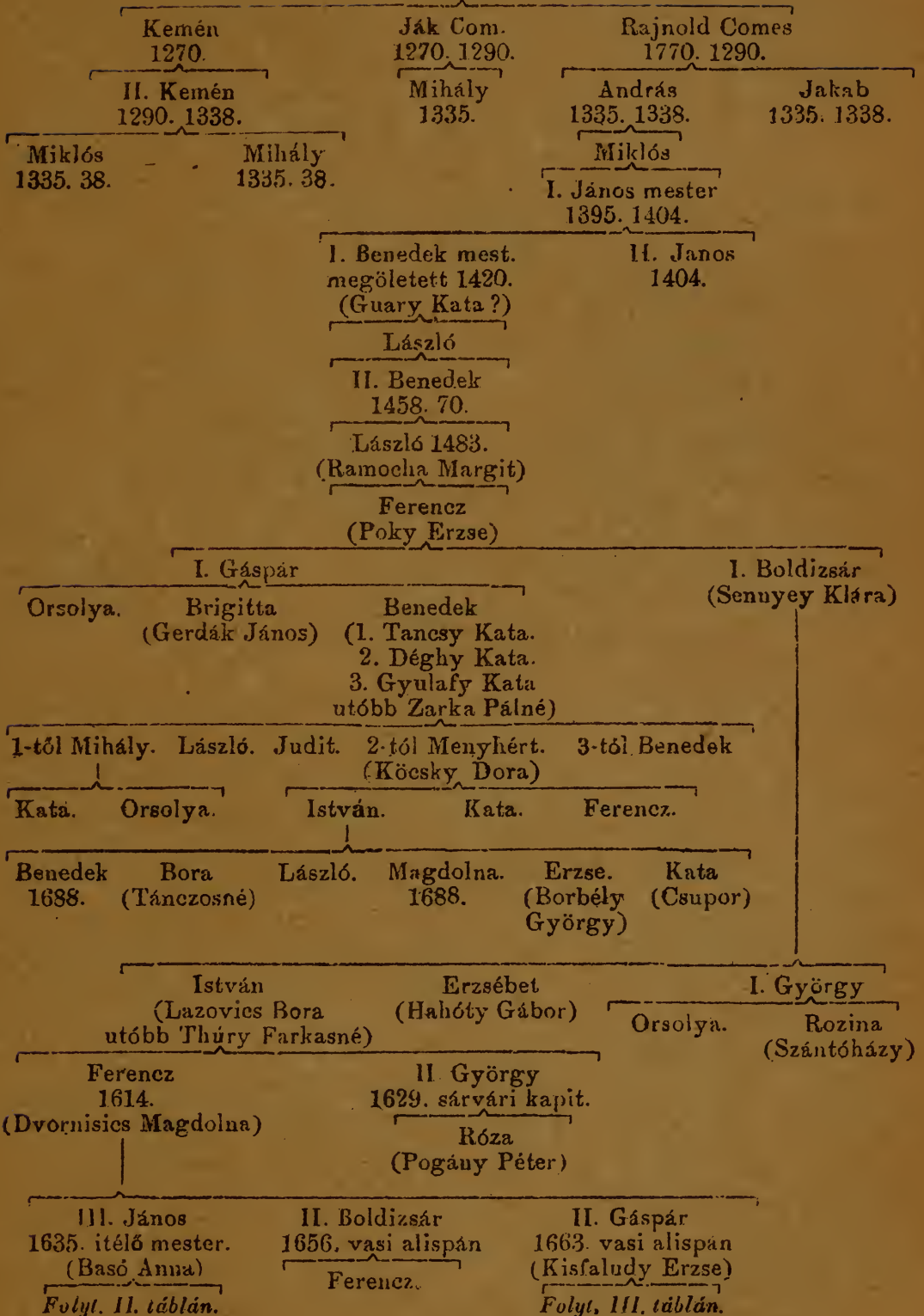
³⁾ Ugyan ott 145.

⁴⁾ Ugyanott 345.

⁵⁾ Geneal. authent. tom. I. és egyéb források.

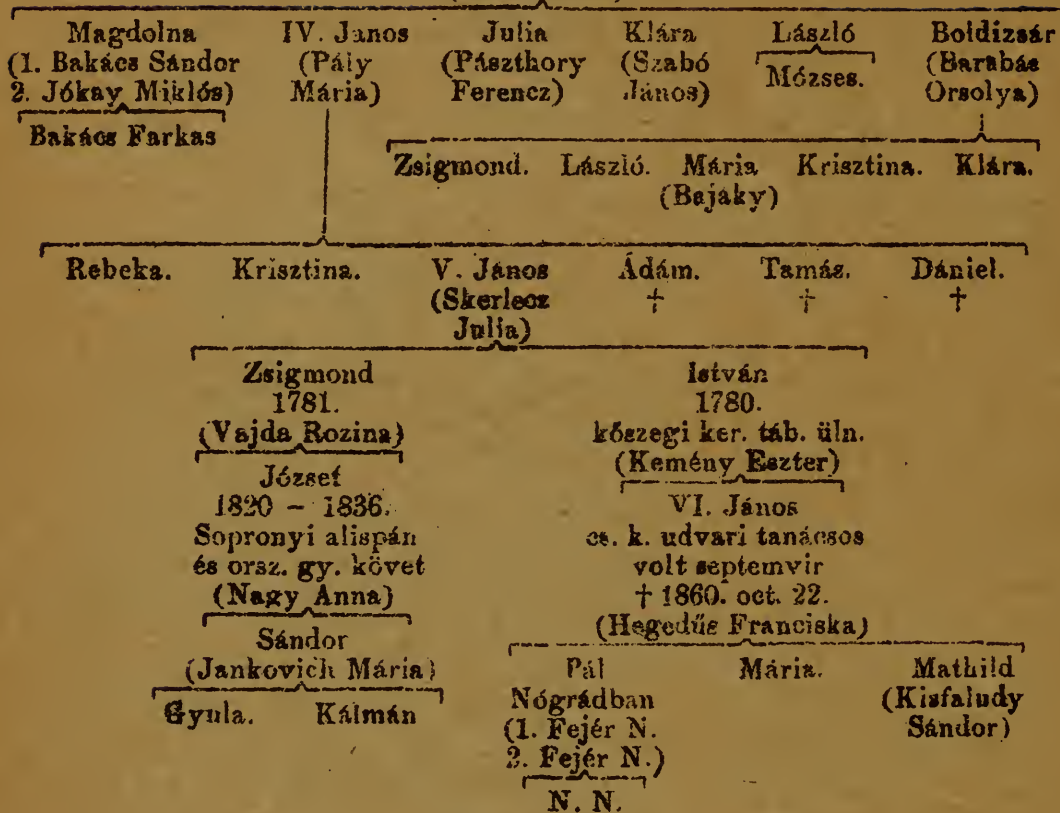
I. t á b l a.

Comes Ebed
de genere Ják
1221.

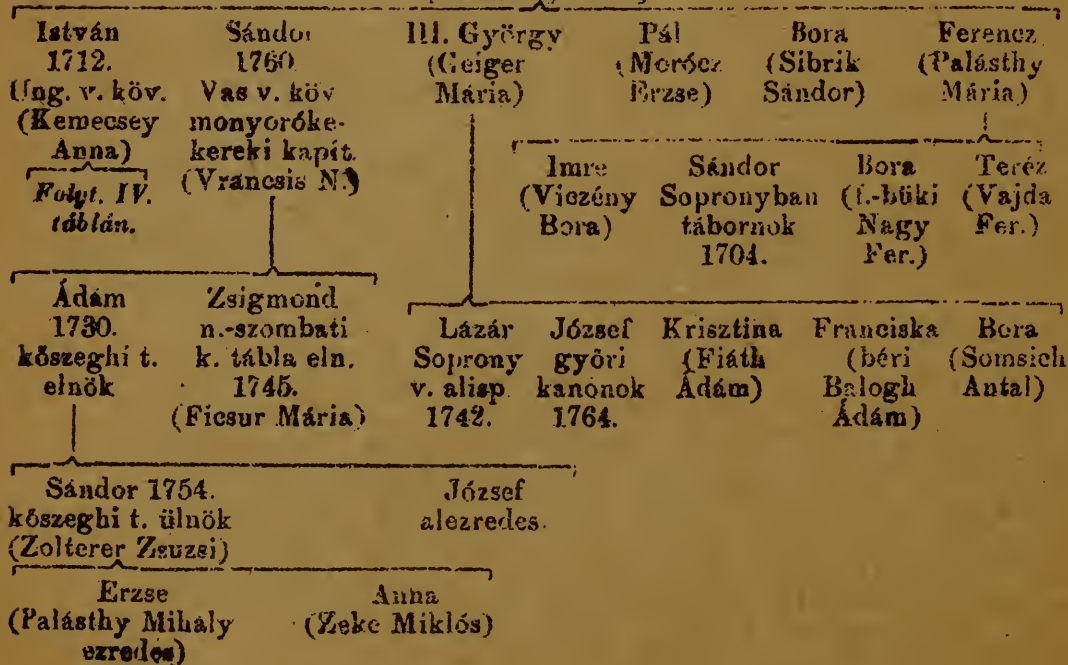
II. tábla.

III. János, ki az 1. táblán.
1635. ítélő mester
(Bazzó Anna)

III. tábla.

II. Gáspár, ki az 1. táblán.
1663. vasi alispán
(Kisfaludy Bora)

IV. tábla.

István, ki a III. táblán.
1712. ungi követ
(Kemecey Anna)

IV. György Zala v. követ 1755 septemvir. (Svastica Julia)		Ferencz Szabolcsi köv. 1722. kir. táb. üln. 1751. József 1790. szabolcsi alispán.	
Anna (Fekete György országbiróné)	Kristóf septemvir † 1787. 1765 gróf lett. (Jankovich Julia)		
Kata (Schmidegg László)	István 1777. Kőrös v. főisp. (gr. Esterházy Mária)	György 1777 Verőcze v. főisp. 1804. v. bel. t. tan. (gr. Batthyány Xaveria)	
Lajos cs. k. kam. sz. 1776. † 1840. (gr. Hódiez Mária)		János-György cs k. kam. † 1829. (gr. Schmidegg Mária)	
Kristóf sz. 1814. jan. 28	Emánuel.	Krisztina apáca.	Lajos.
		György sz. 1829. (Klaasányi N.)	Nep. János szül. 1810. (Borosienky Franciska)
		István sz. 1833. (Tarnóczy Malvina)	Philomene 1861.

1404-ben Niczky I. János fiaival I. Benedekkel és II. Jánossal együtt Zsigmond királytól kegyelmet nyert.

1420-ban nevezett I. Benedek a soproni polgárok által, a tőlük nyert salvus conductus megsértésével megöletett.

1458-ban II. Benedek pallós-jogot (jus gladii) nyert Mátyás királytól, 1465-ben pedig maga, örökösei és minden jószágai a machói bán hatósága alól fölmentetnek. Ugyan ez időtájban Kőszegh városát Fridrik császár bírván, a német őrsereg Benedeknek nagy-baromi jószágát elfoglalta; 1470-ben Mátyás király megengedi, hogy Niczky Benedek a Fridrik császár embereitől elfoglalt hadi s egyéb készleteket a árukat megtarthassa; 1471-ben pedig Fridrik császár Niczky Benedekhez intézett levelében ennek kárpótlást ígér.

II. Benedeknek fia László 1483-ban Mátyás király udvarnoka volt. Ennek fia Ferencz, kinek nejétől Poky Erzsébettől két fia maradt I. Gáspár és I. Boldizsár, kik két ágra terjeszték a családot, azonban a XVII. század végén és a XVIII. század elején I. Gáspár ága kihalván, mostanáig csak I. Boldizsár ága virágzik.

I. Boldizsárnak három gyermeke maradt, ezek közül csak István terjeszte családját, ennek nejétől Lazovics Borbálától fiai Ferencz és II. György, a ki 1629-ben sárvarj kapitány volt, de csak egy leánya Rózina Pogány Péterné maradván, benne ága kihalt.

Ferencz (1614.) Dvornisics Magdolnával három fiút nemzett, ezek közül II. Boldizsár 1656-ban Vas vármegye alispánja, Ferencz fiában kihalt; a másik két testvér által a család két ágra szakadt. III. János, ki 1635-ben itélőmester volt, a nemesi — II. Gáspár 1663-ban Vas vármegyei alispán, — a grófi ág törzse lön.

Lássuk előbb III. János ágát a II. táblán. III. Jánosnak Basó Máriától több gyermekei közül IV. János, valamint ennek is Pály Máriától ismét V. János lett család alapító. Ennek Skerlecz Juliánától két fia maradt: Zsigmond és István.

Zsigmondnak fia József 1820—1836-ig Soprony vármegye alispánja, az 1825. 30. és 36. évi országgyűléseken pedig követe volt. Fia Sándor, ennek fia Gyula és Kálmán.

István, ki 1780-ban a kőszeghi ker. tábla ülnöke volt, Kemény Esztertől nemzé Jánost 1825—34-ig Vas vármegyei alispánt, az 1825. 30. 36. évi országgyűlésen követét, utóbb es. kir. udv. tanácsost, és septemvirt, mely méltóságból nyugalomba lépve meghalt 1860. oct. 22-én, kora 80. évében, eltemettetett Niczken a családi sírboltba. Gyermekei közül Pál Nógrád megyei Erdő-Tarcsán lakos, az ott birtokos Fejér nevű családba házasodott.

II. Gáspár, kinek ágát a III. és IV. táblán láthatjuk, 1663-ban Vas vármegye alispánja, és buzgó katolikus volt, ¹⁾ nejével Kisfaludy Borbálával hat gyermeket nemzett. Ezek közül, mint a családfe mutatja, egyik Ferencz, kinek egyik fia Sándor Rákóczy egyik főtisztje volt 1704-ben.

Györgynek Geiger Máriától származott fiai közül Lázár Soprony vármegyének 1742-ben alispánja, ²⁾ nőtlen maradt. Testvére József 1764. győri kanonok és czimzetes püspök.

Sándornak, ki 1706-ban Vas vármegye követe, és Monyorókerék várkapitánya volt, ³⁾ nejétől Vrancsics leánytól egyik fia Zsigmond 1745-ben a nagyszombathi ker. tábla elnöke, gyermeket nem

¹⁾ Kazy Hist. R. H. III. 108.

²⁾ Lehoczky Stemat. I. 208. a többiek alispánságára és hívatallaira nézve is. 169. 182. 183. 191. 210. 216.

³⁾ Lehoczky id. h. 191.

hagyott; másik fia *Adam* 1715-ben Vas-, 1722. és 29-ben Zala vármegye országgyűlési követé, 1730—1732-ben a kőszeghi ker. tábla elnöke volt. Ennek fiai közül *József* alezredes, *Sándor* 1754-ben a kőszeghi ker. tábla ülnöke, csak két leányt hagyott maga után. *Ersébet* és *Palásthy Mihály*, és *Annát* Zeke Miklós feleségét.

István 1712-ben Ung vármegye országgyűlési követe, *Kemesey Annától* nemzette *IV. Györgyöt* és *Ferenczet*. Ez 1722-ben Szabolcs vármegye követe, 1751. 1787-ben királyi táblai ülnök volt, fia pedig *József* 1790-ben Szabolcs vármegye alispánja.

IV. György 1715. 1722. 1729-ben Zala vármegye országgyűlési követe, 1755-ben septemvir volt. Nejétől *Svastics Juliától* fia *Kristóf*, 1765. aug. 19 én minden maradékaival együtt grófi rangra emeltetett. *Kristóf* fokként a legmagasabb polczra emelkedett, s végre 1787-ben midőn meghalt. *M.* ország bírása, sz. *István* kir. rend közép keresztese, temesi gróf és temesi főispán, valós. belső titk. tanácsos, a kir. helytartó tanács elnöke, és (*József* császár alatt) a közoktatási ügy fő felügyelője volt. Az ő elnöklése alatt szedettek legelőször össze a kir. Curia döntvényei, és ő keblezte bé 1780-ban az országba vissza a temesi bánságot. Fiai közül *István* 1777-ben Kőrös vármegye főispánja, magnélkül halt el. *György* 1777-ben Verőcze főispánja, utóbb (1804.) val. b. titk. tanácsos, gr. *Batthyány Xayeriától* két fiát hagyott *Lajost* és *János-Györgyöt*, kik közül ez utóbbinak ága *Trencsin* vármegyében *Driethomán* székel.

A család ősi nemesi czimere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán emelkedik ki.

Az 1765-ben nyert grófi czimer pedig — mint a metszvény mutatja — következő: a paizs négy részre oszlik, úgy hogy a közepét egy kisebb vért foglalja el, melynek fekete udvarában oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva; a grófi paizs 1. és 4-ik osztálya vízirányosan kétrészre oszlik, a felső vörös udvarban arany csillag ragyog; az alsó kék udvarban három fehér folyam hullámszik; a 3. és 4. osztály szintén vízirányosan kétfelé oszlik, a felső arany udvarban egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal felső test részével látható, alatta ezüst udvarban zöld téren vörös grif madár ágaskodik. A paizst grófi korona fűdi, és azon három koronás sisak áll; a jobb oldaliból koronás egyfejű fekete sas, a másodikból koronás oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva; a harmadik sisak koronájából strucztoallas két elefánt-ormány nyúlik ki, (ezüst vörös színű) közte

arany csillag ragyog. Foszladék jobbról aranyvörös, középről aranyfekete, és ezüstfekete, balról kék-ezüst. A paizst két oldalról két arany sárkány veszi körül, a paizs alatt farkukkal egymásba fonvák. ¹⁾

Niesner család (Graefenbergi.) Közülök József az 1836-ki országgyűlésen a 47. törv. cikkben honfiusítást nyert.

Nigrini család. Nigrini György és fia János, és leánya Mária L. Leopold király által nemesítetvén meg, armalis levelük 1682-ben Gömör vármegyében hirdettetett ki. ²⁾ 1705-ben Nigrini György bizonyos hatalmsskodási esetben báró Andrassy Mátyás részére vizsgálatot tévén, arról jelentést ad ³⁾

1718-ban Nigrini Zsuzsanna Latányi János neje volt. ⁴⁾

A családnak egy másik ágából Nigrini János mint pani Barta Mihály lelkésznek nényétől származott rokona, azon ujjító ezimeres nemes levélben, melyet nevezett tiszteletes pani Barta Mihály 1687. octob. 5-én Bécsben I. Leopold királytól nyert, szintén megnesemesített. Ugyan is az érdeklett ezimeres levélben nevezett Barta Mihály által testvérei János és Ádám, továbbá pani Barta István és ennek fiai Ferencz és Pál, továbbá ezeknek nényök által rokonaik Czarada Mihály ⁵⁾ és Nigrini János lettek nemesekké.

Ezen ezimeres nemes levél 1687-ben sz. háromság 17. vasárnapja utáni második ferián Nyitra vármegye gyűlésén Uj-Galgóczon hirdettetett ki. ⁶⁾

Czimerük e szerint — mint a Csarada családnál metszvényben is látható — a paizs kék udvarában zöld mezőn pánczelos kar könyököl, három szeggel átütve, és kivont kardot markolva, melynek hegyére levágott vérző törökfej van szúrva, fölötte jobbról félhold, balról aranycsillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján az előbbihez hasonló kar könyököl, kivont kard hegyén vérző törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Talán a följebb említett Nigrini Györgynek fia volt azon Nigrini János, ki Hont megyei Semberen született, és fia volt Nigrini

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII. Hist. herald. Handb. 647.

²⁾ Protocol. C. Gömör. folio 317.

³⁾ Ugyanott fol. 106.

⁴⁾ Ugyanott fol. 201.

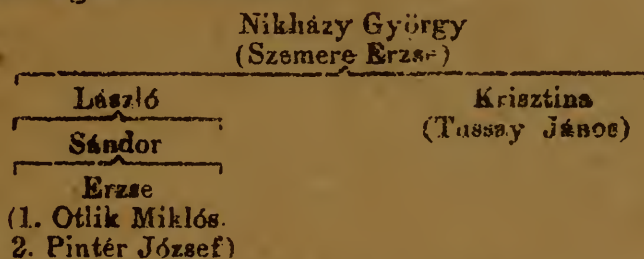
⁵⁾ Ezen Czarada Mihály a törzse azon Csarada családnak, melyről e munka III. köt. 103. lapján említés van; világos tehát, hogy a mostani Csarada család nem származik a Charnavoday kihalt családból.

⁶⁾ Az eredeti ezimeres nemes levél Esztergom vármegye levéltárában van.

Györgynek Kirschner Judittól, és 1730-ban Vittebergában tanult, és végre nagybányai evang. lelkész lett 1743-ban. ¹⁾

Ugyan e családból származott Nigrini S á m u e l dülnei születésű, ki 1704-ben Vittebergában tanult, 1707-ben Zsolnán evang. rector volt, 1708-ban evang. pappá lett. ²⁾ Tán ennek fia S á m u e l, ki nemzé ismét S á m u e l t, kinek fia I s t v á n jelenleg Pesten él.

Nikházy család. A XVII. században élt Nikházy György, kitől következő ágazat származott:

A mult század közepén élt Nikházy M á r i a, ki bárónak iratik, és neje volt jobbaházi Döri Andrásnak. Meghalt 1758. kora 72. évében Miskolczon. Előbbi reform. vallásáról a kath. vallásra tért, miut a fölötte mondott halotti beszéd írja. ³⁾ E Nikházy Mária után örökösödtek a D ö r y e k Zemplin megyében Girincsen. ⁴⁾

A család egyik tagja 1707-ben Rákóczy ezredese volt. — 1662-ben I s t v á n Torna várm. követe. — E család kihalt.

Nikléczy család. (Zughi.) A Nikléczy család e század elején birtokos Zemplin vármegyében A.-Hrabócson, és Lasztoméren ⁵⁾

Zughi Nikléczy György 1815. körül Erdélyben Gyula-Fejérvár városi tanácsosa

Nicolits család. Nicolits Siván 1751-ben M.-Terézia királyasszonytól nyerte ezimeres nemes levelét.

Czimere következő: a paizs kék udvara jobbról balra rézsutosan két fehér csíkolat által három udvarra oszlik, a baloldal felső szögletében arany csillag, a jobb oldali alsó szögletben ezüst félhold ragyog, a két fehér csíkolat között fölfelé menő helyzetben arany oroszlán látszik. A paizs fölötti sisak koronáján két keresztbe tett vas lándzsa áll. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék. ⁶⁾

¹⁾ Bartholomaeides Memoria Ungaror. 230.

²⁾ Ugyanott 201.

³⁾ Engelmayer Sámuel egri prépost halotti beszéde.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin. not. to. 224

⁵⁾ Ugyanott 376. 391.

⁶⁾ Adami Souts gentil. tomc VIII.

Nikolich család. Nikolich E m á n u e l 1791-ben II. Leopold király által nemesítetett meg.

Czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. arany udvarban zöld téren magas fenyőfa nyúlik fel, a fölött fekete madár ül, csőrében nyilat tartva. A 2. és 3. osztály kék udvarában jobbról balra rézsútosan három fehér folyam hullamzik. A paizs fölötti sisak koronájából szintén fenyőfa tetején a leirt madár látható, csőrében ezüst nyillal. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstkék. ¹⁾

Jelenleg Nikolits nevű család. Temes, Torontál, Arad megyében van; de leszármazásukat nem ismerem. 1792-ben Nikolics J á n o s Torontál megyéből országgyűlési követ.

Arad megyében Nikolits C z i r u s 1821-ben hirdetteté ki nemességét.

Temes megyében Nikolits S á n d o r 1845-ben vármegyei aladószedő.

Nikolics J á n o s 1840-ben 100 frtot adott a m. Akademiára.

Nikolits család. Nikolits V a z u l (Basilius) a görög nem egyesült oskolák igazgatója 1797. május 21-én Bécsben kelt czímeres nemes levél által I. Ferencz király által emeltetett nemességre. ²⁾

Czímere négyfelé osztott paizs; az 1. és 4. osztály kék udvarában vízirányosan négy fehér folyam hullamzik, az előtérben ágaskodó oroszlán első két lábával arany koronát tart. A 2. és 3. vörös udvarban három zöld halmon piros lábú gólya áll, szétterjesztett szárnyakkal; piros csőrében zöld kigyót tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén a leirtohoz egészen hasonló gólya áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A följebbi armalis 1798. május 30-én Krassó vármegyében hirdettetett ki. Jelenleg e család Krassó megyében nem létez.

Nikos család. (Endreödi.) Endreödi Nikos F e r e n c z és fia G y ö r g y 1609. dec. 13-án II. Mátyás királytól kapott ezímeres nemes levelet, mely 1610. máj. 14-én Ung vármegyében N.-Kaposon hirdettetett ki. ³⁾

Nimniczai család. Lásd *Nimniczky cs.*

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Trencsin vármegyében 1838-ban Nikolics család nemesi bizonyítványának kihirdetése kérdés alá jött.

³⁾ Ugyanott.

⁴⁾ Ung vármegye levéltárában van az eredeti armalis.

Nimniczky család. (Nimniczi.) Trencsin vármegye kihalt régi nemes családainak egyike, mely hajdan azon megyei Nimnicze helységet bírta.

Nimniczai Miklósnak fia László 1412-ben Zsigmond királytól Trencsin vármegyei Nimnicz helységre új adományt nyert, mivel Stibor erdélyi vajda banderiumában több vár ostromában vett részt. ¹⁾

Nincsicsevics család. 1751-ben nyert címeres nemes levelet. Czímere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali kék udvarban kettős farkú arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva; a baloldali vörös udvarban jobbról balra rézsutosan két ezüst csikolat vonul le. A paizs fölötti sisak koronájából a leirthoz hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ²⁾

Nisnyánszky család. Árva vármegyei címerekleveles nemes család. A címeres levél szerzője Nisnyánszky Mátyás volt, ki armálisát 1699-ben Árva vármegyében kihirdetteté. E nemesség megnyerésére érdemekül tekintettek azon szolgálatok, melyeket a szerző Mátyás mint (1690.) Árva urodalmi vajda, úgy atyja Nisnyánszky Mihály és ennek atyja Nisnyánszky Simon szintén mint Árva urodalmi tisztartók 1607—9. 1619—1628. években szereztek. ³⁾

Nisnyánszky István 1706-ban Árva vármegyei szolgabíró, midőn mint a Rákóczyféle fölkelésnek ellenese a késmárki várba hurczoltatott, honnan megszabadulván, 1712—1715-ben szintén az árvai uodalom vojvodája volt. Ezen Istvánnak fia volt

János, a kinek fia ismét János Nyitra vármegyébe származott, és 1782-ben Árva vármegyétől, — bémutatván, hogy nagyatyja István a volt szolgabíró, atyja János volt legyen, nemesi bizonyítványt kapott.

György 1818-ban Pesten ügyvéd, és kir. kamarai és helytartósági, valamint az árvai uodalomnak is ügynöke volt.

Ferencz Nógrád megyétől 1825. aug. 30-án nyert nemesi bizonyítványt, melyet lakja helyén Krassó vármegyében 1825. april. 10-én kihirdettették. Jelenleg a család sem Árva, sem Krassó vármegyében nem létez.

¹⁾ Kelt az oklevél Posonii in festo S. Thomse ap. 1412. Az eredeti Trencsin várm. Felső-Nádason Tersztyánszky Alajos tulajdona.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

Nisnyay család. Árva vármegye kihalt nemes családja. A Nisnyay (vagy mai helyes írással Nizsnyay) család eredeti nemes levele a m. kir. helytartó tanács által 1782-ben visszaküldetett Árva vármegye levéltárába. ¹⁾

Vannak Nizsnyay-ak Pest és Heves vármegyében is, ezekből Gusztáv 1861-ben.

Nith család. Nith János-György 1715-ben III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét. ²⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött két szarvas-szarv áll, hegyeik fölött arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két fekete sasszárny között szarvas emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ³⁾

Nittray család. (Máskép Tajna y.) Nittray máskép Tajnay György agilis, és másik György atyai nagybátyja Bécsben 1615. aug. 11-én kelt czímeres nemes levélben előbbi nem nemesi állapotjukból (de statu et conditione ignobili) II. Mátyás király által nemes-ségre emeltettek. ⁴⁾

Czímerekük egy vízirányosan fehér csikolat által közepén kétfelé osztott paizs, a felső rész vörös, az alsó udvar kék, a paizs alyján három zöld halmon egyszarvú áll felnyúlva a felső vörös udvarba is. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló egyszarvú nyúlik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E családból származott Nittray Mátyás, ki 1758. febr. 23-án Nagyszombatban született, és 1829-ben a m. kir. helytartó tanács tanácsosa és a nyugalmi intézet elnöke volt.

Továbbá Nittray János, kinek Gelle Annától leánya Ilona Keller Jánosné volt.

Nizith család. Zemplin vármegye czímerleveles nemes családja. ⁵⁾

Nobis család. Szatmár vármegye Genes helységbeli nemes család. Eldőde Nobis Mihály 1587-ben több társával kapott Genes helységbeli birtokrészére adományt. ⁶⁾

¹⁾ Szoutagh Dán. közl.

²⁾ Collect. herakl. nro 163.

³⁾ Adami, Scuta gentil. tom. VIII.

⁴⁾ Kaprinai Mss. B. tomo XVIII. p. 205.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 115.

⁶⁾ Szirmay Szatmar várm. II. 40.

Nogel család. Őzímere a paizs vörös udvarában zöld téren jobbfelé fordúlva, ágaskodó szarvas, fölötté jobbról félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján fekete sasszárny kiterjesztve látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. ¹⁾

Nógrády család. Nógrády Miklós és általa Motka Tamás, Motka máskép Jeney Lőrincz s többen III. Ferdinand király által 1655. máj. 19-én Pozsonyban kelt czímeres nemes levélben nemesítettek meg; és nemes levelük Nógrád vármegyében 1656. febr. 11-én hirdettetett ki. ²⁾

Jelenleg N ó g r á d y nevű család Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik Fényes Geographiájában.

Nolanus család. Zemplin vármegye czimerlevelés nemes családainak egyike ³⁾

Nolten család. Nolten János az 1715-ki országgyűlés által honfiusítatott. ⁴⁾

Nominyi család E néven a Trencsin megyei nemesi összeírások szerint 1666-an Slavniczán találunk nemes családot, azonban — úgy látszik — a N o m í n y i név elferdített írása a Neominyi névnek, és valószínűleg mind a két név ugyan egy családot nevez. ⁵⁾

Noptsa család. (Felső-szilvási, báró) Hunyad vármegye egyik legrégebbi ősi törzsökös nemes családja, mely a nevezett megyei Szilvás helységekben az első foglaláskor megtelepült Szilvász magyar nemzetségből veszi származását. Legrégiebb oklevelei a családnak nagyobb részint 1848-ban Záni kastélyuknak földulásakor elpusztulván, okleveles bizonyítékokkal ma már a család származása izről izre csak a XIV. század közepeig vihető föl, a midőn Szilvász I v á n (Iwan de Zylwas), ki 1367—68-ban a Hunyad vármegyében hátszegi kerületben (in districtu de Haohak és Hatzak) fekvő (Felső) Szilvás, Közép-Szilvás, és Alsó-Szilvás helységekbe, és Szabadfalva fele részére mint ősi birtokaira két, Miklós nevű erdélyi vajdától új adományt vitt.

I v á n n a k fiai D i e n e s , M i h á l y és L á s z l ó, és vérrokonuk V a k z a n, miután Zsigmond király alatt többféle érdemeket szereztek, a nevezett birtokokra ujca Stibor vajdától, és 1404-ben vizkereszt után nyolczad napra Déván kelt oklevélben Thamásy Henrik fia Já-

¹⁾ Burgstaller, Collectio Insignium.

²⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1656.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 115.

⁴⁾ 1715. évi 136. törv. cz.

⁵⁾ Szontagh Dán. közl.

nos, és zanthói Laczkó Jakab erdélyi vajdák és szónoki főispánoktól megerősítő adomány-levelet nyertek, melyet ugyan azon 1404-ben sz. Bertalan ünnepe utáni 2-ik ferián Zsigmond király is megerősítvén, nevezetteket az erdélyi káptalan által beiktattatni rendelé, a mint ezt minden ellentmondás nélkül a nevezett káptalan végrehajtván, arról azon évi sz. Mihály napján az iktatási bizonyítványt ki is adá. ¹⁾ 1405-ben pedig nevezett káptalan az adományleveleket is hitelesen újra átírá.

Nevezett Szilvász Diene-
nek fia Noptsa (Nwpsa és Nop-
ohia) keresztnevet kapván, felső-
szilvási Noptsának neveztetett.
fiai pedig már atyjok Noptsa
nevéről Noptsáknak irattak, az
előbbi vezetéknev előnévvé (prae-
dicatum) változván. Noptsa 1460-
ban a Hunyadyak korában élt, és
a Marsinay család által azokkal
némi vérségben állott, miután
anyai ágon a Noptsa család a Mar-
sinay családdal volt rokonságban,
sőt azon jogon Hunyad megyében
valamint a bánságban is több jó-

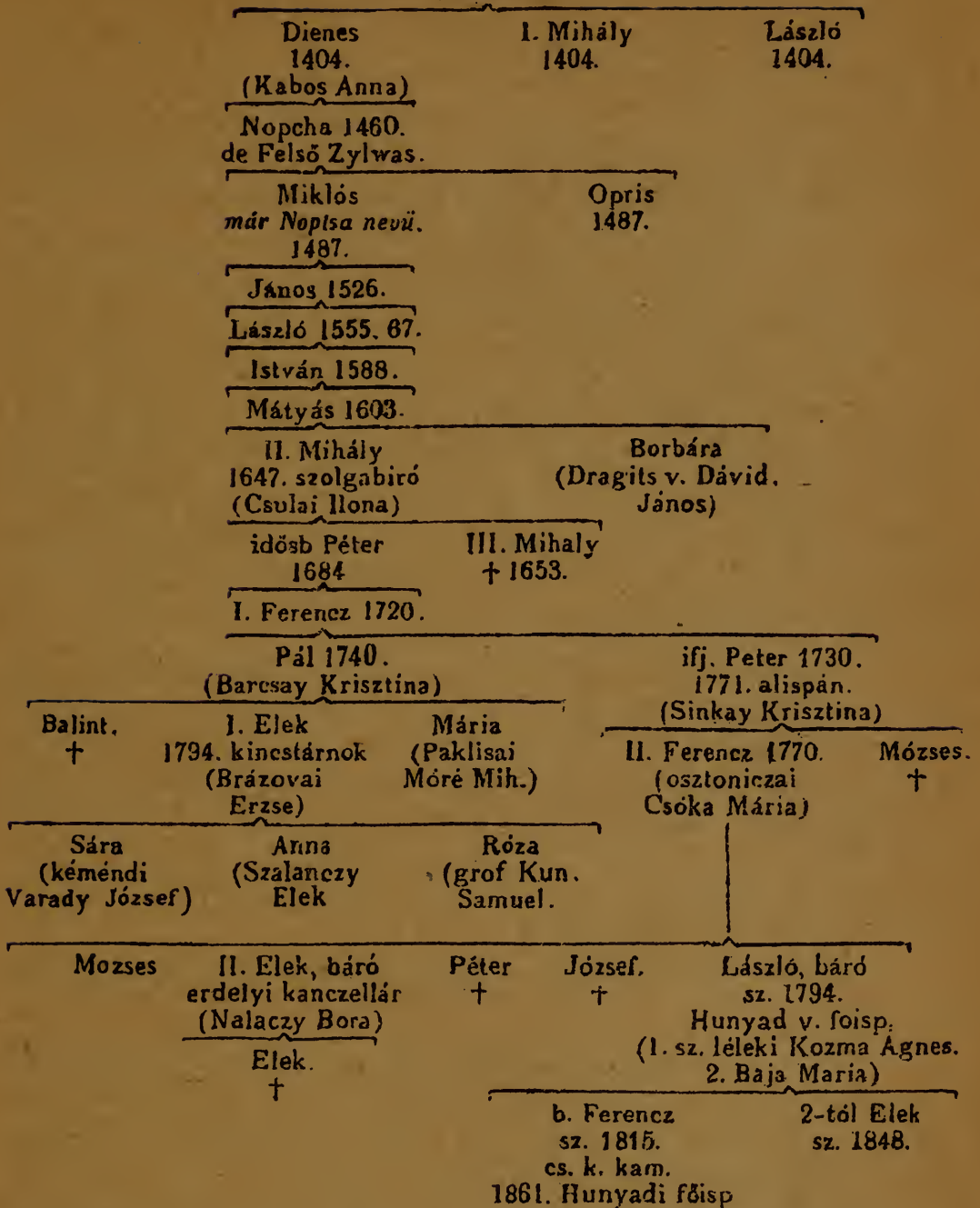
szágot birtokolt, sőt valószínűleg a vérségi összeköttetésnél fogva ju-
tott a család a gyűrűs holló ezímerhez is. Azonban ama bánsági jószá-
gait, valamint az ugyanott Bokosnyiczai jogon örökölt egyéb birtokait
is a család a török uralom alatt elvesztvén, azokhoz többé nem
juthatott.

Nopcsának két fia Miklós és Opris (tán Opor) eredeti meg-
lévő okirat szerint Báthori István erdélyi vajdától 1487-ben megke-
reső parancsot visznek a fejevári káptalanhoz, némely okirataiknak
ujból kiadatása és megerősítése végett. Ezek közül Miklósnak fia volt
János, ki a gyászos mohácsi ütközet korában élt, kitől mily renddel
származott le a család mostanig, a következő táblázat ²⁾ mutatja:

¹⁾ A hártýára írt, és velem közlött eredeti oklevelek után.

²⁾ 1771-ben a kir. Tábla előtt proclamatio útján transumált 8 db okirat, valamint Hunyad vármegye bizonyítványa szerint Bécsben a fő udvarmesteri hivatal előtti himutatás szerint is.

Iván
de Zylwas 1367.

A család tagjai az előbbi századokban többnyire Hunyad megyei hivatalt viseltek Igy II. Mihály 1647-ben ott szolgabíró volt. Ennek unokája I. Ferencz két fia Pál és Péter által két vonalra terjeszté családját.

Pálnak Barcsay Krisztinától egyik fia I. Elek megyei hivataloskodása után, mely közben 1790-ben Hunyad v. követe lévén, az országgyűlés reá és Cserei, Balia és Türire bizá, hogy Erdélynek bün-

tető törvénykönyvet készítsenek. A mult század végén (1794.) kir. táblai ülnök, kinostári tanácsos, majd fő fiscalis director, és Erdély kinostartója volt. Azonban nejétől Brazovai Erzsébettől csak leányai maradván, ága kihalt.

Ifj Péternek, ki Hunyad vármegye alispánja volt, nejétől Sinkay Erzsébettől egyik fia **F e r e n c z**, ki hitves társával osztoyiczai Csóka Máriával több fiat nemzett. Ezek közül

II. Elek előbb Hunyad vármegyénél kezdé hivataloskodását, hol szép esze és széles ismerete folytán mind följebb és följebb lépett, 1816-ban főispán, 1819-ben kormányshéki, 1822-ben udvari tanácsos, 1831. szent István rend keresztése, 1832-ben kir. táblai elnök, 1834-ben az országos Rendek elnöke, 1837-ben erdélyi udvari fő kanczellár s val. b. titkos tan. lett, 1844-ben Leopold rend nagy keresztjét kapva, nyugalomba lépett. Végre 1855. dec. 31-kén a sz. István és Leopold rendek szabályainál fogva ausztriai birodalmi báróságra emeltetett, mely rang testvére **L á s z l ó r a** és ennek utódaira is kiterjesztetett. Nejétől Naláczy Borbálától fia **Elek** korán elhalt.

II. Eleknek testvére **L á s z l ó** szül. Alsó-Farkadinán 1794. jul. 6-án; a vármegyénél kezdvén hivatalos pályáját, utóbb 1848-ig Hunyad megye főispánja volt. 1856-ban sept. 18-án szintén báró lett. Első nejétől szentléleki Kozma Ágnesztől fia **F e r e n c z** báró, szép műveltségű férfin, ifju korában huszár kapitány, os. kir. kamarás és a sz. Mórész és Lázár rend lovagja, jelenleg 1861. Hunyad vármegye főispáni székében atyjának utóda.

Lászlónak második nejétől borbátvizi Bája Máriától fia **Elek** szül. 1848-ban.

Megemlítendő még a családból, ámbár a származási táblán nem található, **N. L a j o s**, ki 1794-ben Hunyad vármegye alispánja volt, és **S á m u e l**, valószínűleg Bálintnak utóda, ki 1847-ben az erdélyi kancellariánál hivataloskodott. Meghalt 1857-ben.

Jelenleg a család csak a bárói ágon **Elek** nyugalm. kanczellár, és testvére **L á s z l ó** és ennek nevezett fiaiból áll.

A család ősi nemesi címere a paizs ezüst mezejében hármaz zöld halmon könyöklő pánczélos kar, mely kivont kardot tart és arra levágott törökfej van szúrva, a kar könyök-hajlásában esőrében gyűrűt tartó holló áll. Ugyan ezen alakzat ismétlé ott a paizs fölötti sisak koronáján is.

Jelenleg a család czimere a bárói diploma szerint megbővítve — mint följebb a metszvény ábrázolja — következő: a paizs függőlegesen kétfelé oszlik, a jobb oldali ezüst udvarban a család ősi czimere, a pánczélos kar, kivont karddal, és a csőrében gyűrűt tartó hollóval látható; a baloldali kék udvarban szintén hármashalmon arany grif hátulsó lábaira ágaskodik, jobbfelé fordúlva, és első lábait ragadozásra készen tartva. A paizst bárói korona fűdi, mely fölött koronás sisak áll, és azon ismét pánczélos kar, kivont karddal és levágott törökfejvel, a kar hajlásában pedig a gyűrűt tartó hollóval. A sisak foszladéka jobbról ezüstvörös, balról aranykék. A paizst két oldalról telamonok gyanánt két arany grif tartja.

Noska család. Zemplin vármegyei czímerleveles nemes család, birtokos a század elején Kacsú helységben. ¹⁾

Noszlópy család. (Noszlópi) Veszprém vármegyének egyik legrégebb birtokos nemes családja. Fészke és ősi birtoka a nevezett megyében levő Noszlópy helység, hol azonban már 1239-ben IV. Béla király adománya folytán a Benczések béli apátsága is öt ekényi jöszágot birván, ²⁾ már 1258-ban Jakab apátur a Noszlópi pusztán Illés, Bodon stb. jobbágyait nemes jobbágyokká tevő, oly föltétellel, hogy az apátur banderiumába szükség esetén egy lovast állítsanak. ³⁾ Ez oklevelet később is nevezetesen 1342-ben az akkori apátur Miklós, a nevezettek utódainak, mint nevezi egyházi nemeseiknek, átírta. ⁴⁾

Azonban a Noszlópy nevű család — úgy látszik — nem a nevezettekől származik, mert midőn Zsigmond király korában, 1409-ben Márton a béli apátur a noszlópi nemések, nevezetesen pedig Illés és Gergely ellen noszlópi jöszágának négyekényi része miatt pert indított, azon alkalommal nevezett Illés és Gergely, kiktől a mai Noszlópy család származik, azt vitaták, hogy ők régi nemések legye-
nek, és birtokaik egy részét atyjok Pokának fia Miklós 1346-ban Noszlópi Chep fiának Jánosnak fia Máté özvegyétől törvény útján szerezték. ⁵⁾ Mind a mellett is a béli apát megmutatván, hogy néki illetőségéből majd négy ekényi földje hiányzik, és az, az említett Illés és Gergely és ezek vérségének kezeikben legyen, az ítélet folytán

¹⁾ Szirmay, C. Zemplin not. top. 115. 237.

²⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo X. vol. 4. p. 727

³⁾ Ugyanott tomo IV. vol. 2. p. 479.

⁴⁾ Ugyanott tomo VIII. vol. 4. p. 606.

⁵⁾ Ugyanott tomo IX. vol. 7. pag. 57.

uj határigazítást nyert. ¹⁾ Azonban a per még ezután is elhúzódott egész 1425-ik évig, a midőn az már Palóczy Máté országbiró előtt folyt. ²⁾

Az eddig érintett okmányok alapján látjuk, hogy a családnak ősei közül a többi között 1346-ban élt Pókának fia Miklós, kinek fia volt Gergely 1409-ben; ismét 1409—1423-ban éltek Illés és Gergely testvérek, kik közül Illésnek 1425-ben fia Mihály deák (litteratus.)

A XVI. század első felében, a gyászos mohácsi vész után éltek Noszlopy Benedek és Gáspár testvérek, és noszlopi Trombitás Kristófnak fia Antal, kik Noszlopon fekvő rétjük és ehez tartozó haszonvételeikre Szapolyay György szepesi gróftól adományt nyervén, abban 1528-ban I. Ferdinand király által is megerősítettek. ³⁾

Nevezett Noszlopy Gáspárnak fia (vagy unokája) volt egy másik Noszlopy Gáspár, ki nejétől Söjtöri Magdolnától nemzé Györgyöt ⁴⁾, ki 1619-ben nevezett édes anyjával már mint özvegygyel, a vasvári káptalan előtt jószág-cserét tett, oda adván tótfalusi egy jobbágy-telkét anyjának Nemes-Dömölkön fekvő szintén egy jobbágytelekért. ⁵⁾ Ezen Györgynek Gál Erzsébettől gyermekei Kata Kéry Györgyné (kinek leánya Kéry Ilona Kigyós Pálné lett) III. Gáspár és János voltak, kik 1648-ban osztoztak meg a nemes-dömölki birtokban hugukkal Kéry Ilona, Kigyós Pálnéval. ⁶⁾

Nevezett III. Gáspár és János által a család két főágra oszlott, mint a következő táblázat mutatja:

¹⁾ Ugyan ott tomo X. vol. 4. p. 725—741. az ítélet-levél közölve, mely az egész pert tárgyalja.

²⁾ Katona Hist. critica tomo XII. p. 449. — Lehoczky Stemma. II. p. 255. szintén említi Katonára utalva e pert, de nála sajtó-hibából 1125. év áll 1425. helyett, a mi az avatatlant könnyen tévedésbe viheti. — Egyébiránt Katona csak kivonatot közöl, de olvastam családi közlés után az egész okmányt egyszerű másolatból, melyben szintén az évszámokban hibák vannak; tudniillik az 1239. okmány 1139-ik évinek íratik. V. ö. Fejér X: 4. p. 725.

³⁾ Oklevél családi közlés szerint.

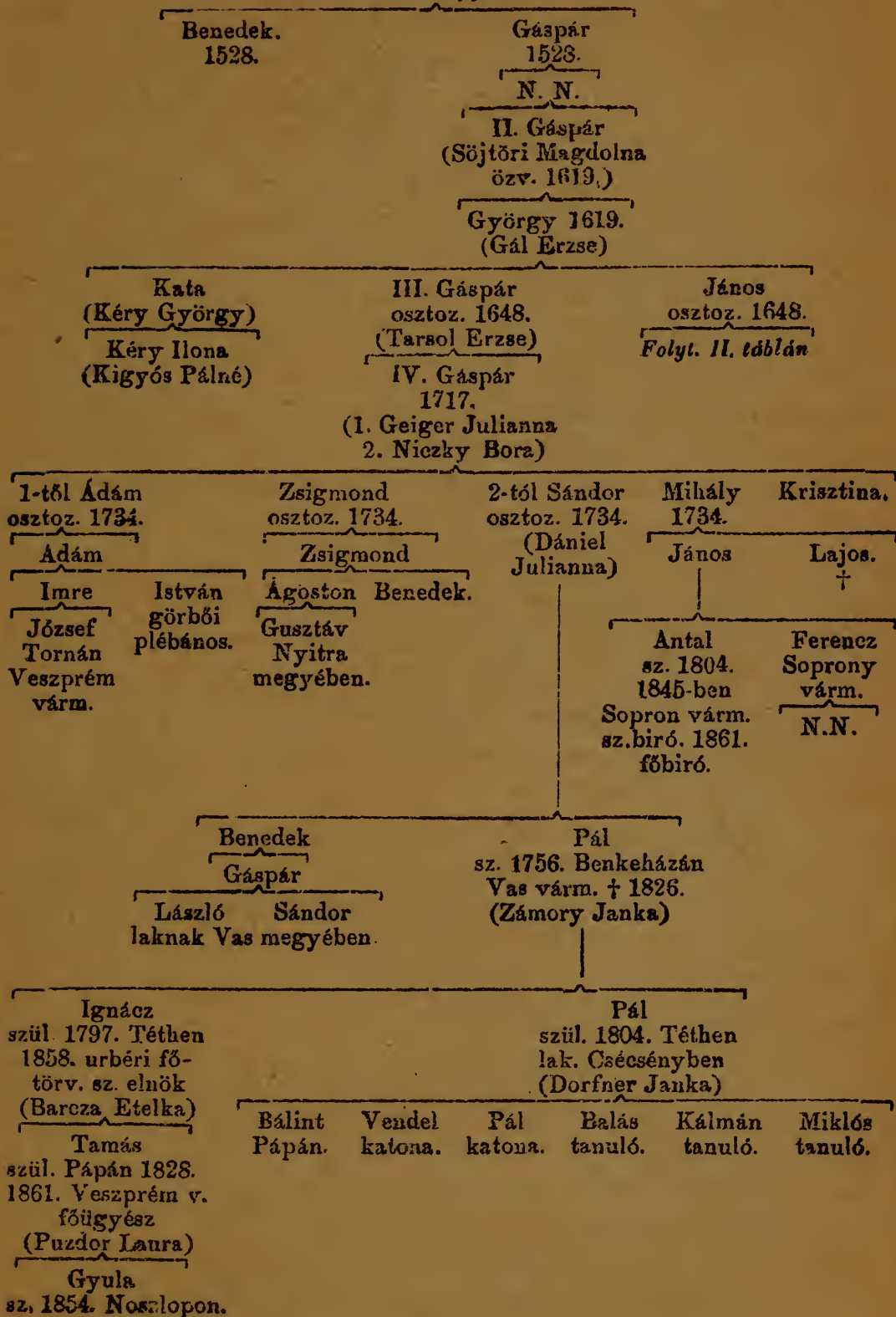
⁴⁾ Ezen György, ki 1619-ben élt, nem lehetett fia az 1528-ban élt Gáspárnak.

⁵⁾ Családi oklevél.

⁶⁾ Ugyan az.

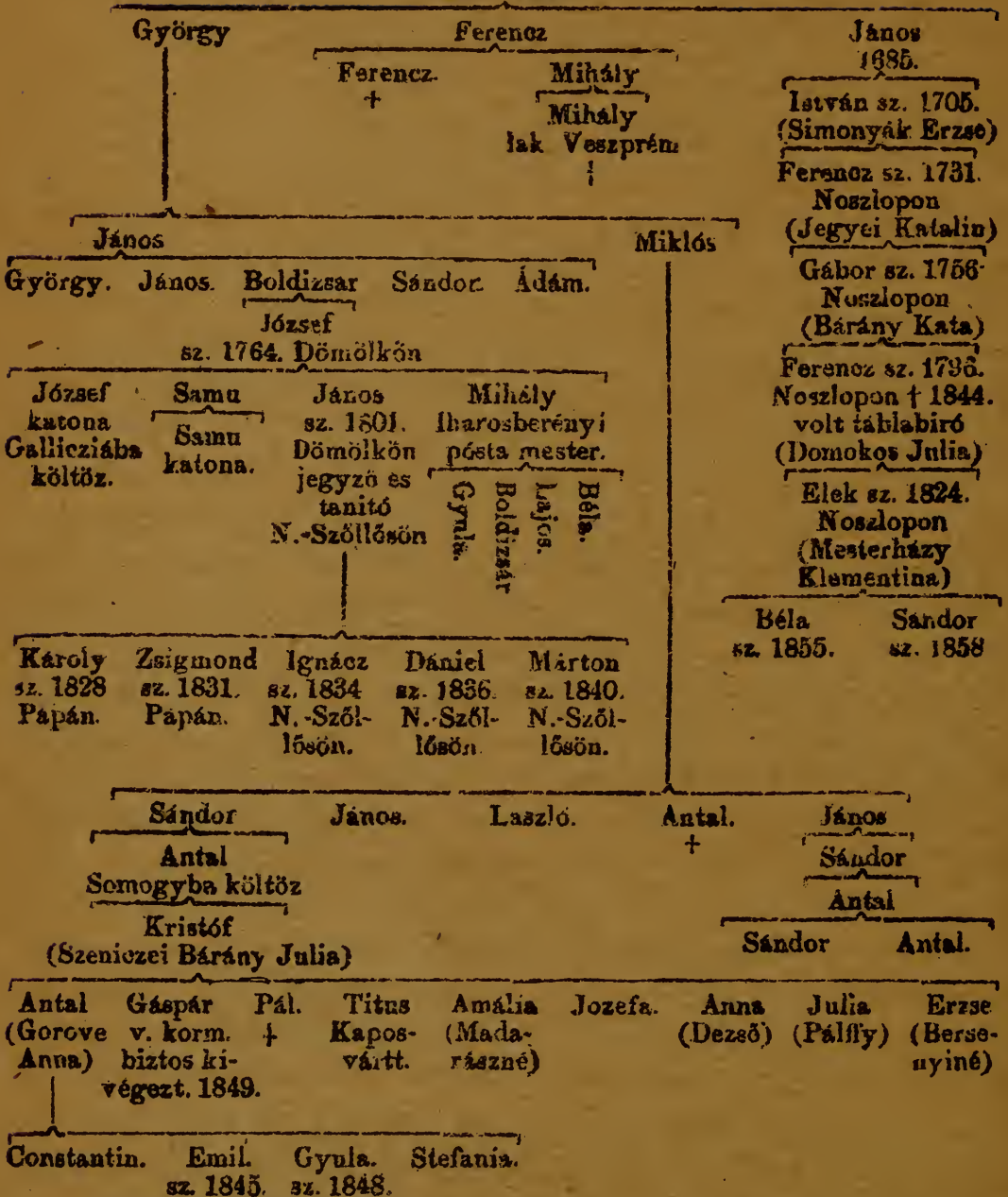
I. t á b l a.

Noszlopy N.

II. tábla.

János, ki az I. tablán.
osztoz. 1648

Mint a táblázatról láthatjuk, Györgynek Gaal Erzsébettől született két fia III. Gáspár és János által a család két fő ágazatra vált. Amannak ága az I. táblán, Jánosnak ága a II. táblán látható.

III. Gáspárnak fia ismét Gáspár két házassághól hagyott utódokat. Első nejétől jobbágyi Geiger Juliannától származott utódai közül József Tornán Veszprém vármegyében, Gusztáv pedig Nyitra megyében laknak, s mindkettőnek gyermekeik vannak

Sándornak Dániel Juliannától egyik fia Benedek, kinek utó-

dai László és Sándor laknak Vas vármegyében; másik fia Pál szül. 1756. Benkeházán Vas vármegyében; meghalt 1826-ban. Nejétől Zámory Jankától Ignác és Pál, mindkettő Győr megyében Téthen született, amaz 1797-ben, Pál az ifjabb 1804-ben. Pál táblabíró volt, lakik Győr megyében Csécsényben. Feleségétől Dorfner Jankától gyermekei a táblázaton láthatók.

Ignác 183²/₆. országgyűlésen követ, 1838-ban kir. táblai ülnök, 1841-ben váltó törvényszéki elnök, és udvari tanácsos, 1848-ban hétszemélyes táblai ülnök, 1857-ben sz. István rend lovagja, 1858-ban a budai os. kir. úrbéri főtörvényszék elnöke. Jelenleg lakik Sopronyban. Fia Tamás (szül. 1828. Pápán) 1861-ben Veszprém vármegye alkotm. főügyészévé választatott. Nejétől Puzdor Laurától egy fia van.

Sándor testvérének Mihálynak utódai közül Antal (szül. 1804.) lakik Soprony vármegyében. 1839—1845-ben ugyanott szolgabíró; 1848-ban nemzetőri lovas kapitány, 1861-ben főbíró. Özvegy és gyermektelen. Testvére Ferenc lakik szintén Soprony megyében, s gyermekei vannak.

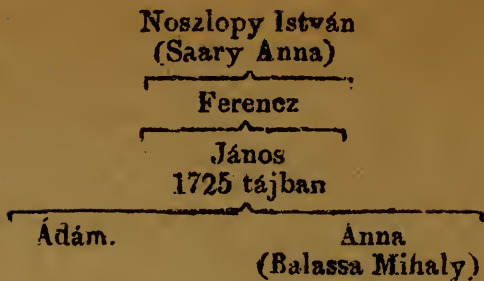
A II. táblázaton, mely Jánostól kezdődik, annak három fia György, Ferenc és János által a család három ágra oszlott, azonban Ferenc ága már kihalt. Jánosnak ágából él Elek Noszlopon, ki 1848-ban nemzetőri hadnagy, 1861-ben árva választmányi felügyelő. Nejétől Mesterházi Klementintől a táblázaton látható két fia van.

Györgynek két fia János és Miklós által ismét két ágazat képződött, János ágán Józsefnek fia János Nagyszöllösön Veszprémben tanító és jegyző, több gyermek atyja, testvére Mihály Iharos-Berényben Somogy vármegyében posta mester, szintén családapa.

Miklós ágán áll Antal, ki Gorove Annától négy gyermek atyja, Gáspár, ki a forradalombani részvéte miatt 1849-ben kivégeztetett; Titus a többi, mint a táblázat mutatja.

A család czimere a paizs kék udvarában arany korona, mellyen férfi kar könyököl, kivont kardot villogtatva; ugyan ez ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Még egy töredék ágazat a múlt század végeig lehozva, melyet a családfára illeszteni adatok hiányában nem lehetett, következő:

Noszticius család Trencsin vármegyei czimerleves nemes család. Az armalist Nosticius J a k a b nyerte III. Ferdinánd királytól 1655. máj. 6-án Pozsonyban. ¹⁾

Czimere a paizs kék udvarában zöld téren terepélyes pálmafa, melynek tetején piros lábú fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között szintén ugyan olyan galamb áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ²⁾

A család neve Noszticzius (sőt Noszko alakban) is iratott Trencsin vármegye jegyző könyveiben. Ugyan ezen megyének nemesi összeírása szerint; ³⁾ 1748-ban Zolnán lakott J a k a b, György és J e r e m i á s, Klobusiczon pedig G á s p á r.

1768-ban Zolnán J ó z s e f, György és András, Ivanóczon pedig G á s p á r és fia J á n o s.

1803-ban Felső-Vadicson György és ennek fiai János és József, Zolnán pedig idősb András, valamint ifj. András fiával Ignáczczal; Driethomán id. János.

Vége 1837-ben F.-Vadicson György, kinék fiai János és József akkor mint már elhaltak említetnek; — Zolnán éltek öregebb és ifj. András; — Driethomán pedig János már mint meghalt említetik.

Nováczky család. (Bürkösí.) Közülök Zsigmond 1815. körül Felső-Fejér vármegye számvevője.

Novák család. 1677-ben dec. 19-én Bécsben kelt czimeres nemes levélben nemesített meg. Ezen családból Novák Ferencznek fia Imre 1754. június 17-én Vas vármegyétől Szombathelyen kelt nemesi bizonyítványt nyert.

Novák Farkas 1753-ban Zala vármegye esküdtje volt.

¹⁾ Collect. herald. pag 186. Lásd Bartholomaeides Memoria ung. 154.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII

³⁾ Szontagh D. közlése.

Novák család. Novák Feren cz 1790-ben II. Leopold király által czimeres nemes levélben emeltetett nemességre.

Czimere következő, a paizs először vízirányosan kétfelé, és a felső rész ismét kétfelé oszlik, a jobb oldali vörös udvarban fehér ló ágaskodik, balfelé fordulva, a baloldali kék udvarban vörös mezű kar könyököl, irótollat tartva. A paizs alsó felét fehér udvar képezi, és abban felfordított V alakú kék csíkolaton öt arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján egymás mellett két fehér sasszárny emelkedik ki, rajta jobbról balra rézsutosan kék csíkolaton három arany csillag látható. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék. ¹⁾

Novák Péter Arad vármegyében 1821-ben hirdetteté ki nemességét

Novák nevű nemes család Bihar és Szabolos vármegye nemessége sorában is említetik.

Novák család. (Mátra-Nováki f.) Nógrád megyei kihalt régi nemes család, mely hajdan azon megyében M.-Novák helységet birta, és egy régi curiája is volt a faluban, a mellett halastava és malma. De az utolsó ezen családból, ki által a családnak magva szakadt, Egerben török fogságot szenvedvén, hogy abból magát kiválthassa ama régi curiáját 500 magyar forintért eladta. ²⁾

E családból lehetett azon Novák János is, ki mint Zrínyi Miklós hadnagya 1566-ban Szigetvár védelmében esett el. ³⁾

Novakovics család. Novakovics István, Pál és Péter 1791-ben II. Leopold király által nemesítetett meg. Czimerük kétfelé osztott paizs, a jobb oldali arany udvarban jobbra balra négy rézsutos csíkolat vonúl le; a baloldali vörös udvarban hármás zöld halom fölött nyugvó koronán arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a bal lábával három nyilat tartva. Ugyan ilyen oroszlán emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is. két kiterjesztett sasszárny között; melyek közül a jobboldali félig arany, félig kék, a másik félig vörös, félig arany. Foszladék jobbról aranykék, balról aranyvörös. ⁴⁾

Nováky család. Trensin vármegye törvénykezési lajstromában 1810--1834. év közt említetik Nováky János. Egyik 1781-ben Podluzsánban székelt, de a nemesi összeírásból kihagyatott. ⁵⁾

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Mocsáry Ant. Nógrád várm. esmertetése I. köt. 182.

³⁾ Reusner Rerum memorab. in Pannonia gestar. Narrationes.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

⁵⁾ Szontagh Dan. közl.

Novelly család. (Máskép Okruttay.) Novelly máskép Okruttay János a török háborúkban szerzett hadi érdemekért mindkét nemű utódaival együtt I. Leopold király által 1686. nov. 28-án kelt czímeres nemes levélben megnemesítetett. A czímeres nemes levél Szatmár vármegyében 1783. febr. 3-án, Abauj megyében pedig 1801. január 10-én hirdettetett ki. ¹⁾

Czímere szokásos fenálló hadi paiza, melynek kék udvarában zöld téren sárga oszítás, vörös dolmányos és nadrágos, fején fekete prémes, sastollas süveget viselő magyar vitéz látható, balkeze csipejére van támasztva, jobb kezével kivont kardját feje fölött villogtatja, a kard hegyén egy fehér turbános törökfej vérzik. A paizs fölött sisak és azon királyi korona van. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék

E családból való Novelly József Kassán 1860-ban.

Novoszád,

Novoszedly és

Novoszedly család. E három név alatt egy nemes család élt Trencsin vármegyében. Az armalist Márton 1603-ban hirdetteté ki a nevezett megyében. Utódai közül a nemesi lajstromok szerint 1747-ben Latkóczon laktak László, István és Ferencz. 1748-ban Latkóczon János.

1768-ban Dezséren Pálnak fia Pál, kinek gyermekei Mihály és Antal már ekkor szintén összeirattak.

Egyébiránt a Novoszedlyek Trombitás név alatt is előfordúlnak Trencsin vármegyében. ²⁾

Novoszel család. Novoszel Lukács 1744. sept. 12-én Mária Terezia királyasszony által nemesítetett meg czímeres nemes levélben. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon hátulsó lábain álló koronás farkas, első jobb lábával meztelen kardot, bal lábával pedig üstökénél fogva levágott törökfejet tart. Ugyan ilyen farkas emelkedik a paizs fölötti sisak koronájából is. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranykék.

Novotha család. (Beczközi.) Trencsin vármegyei eredetű nemes család. Törzse bezközi Novotha I. János, ki III. Ferdinand ki-

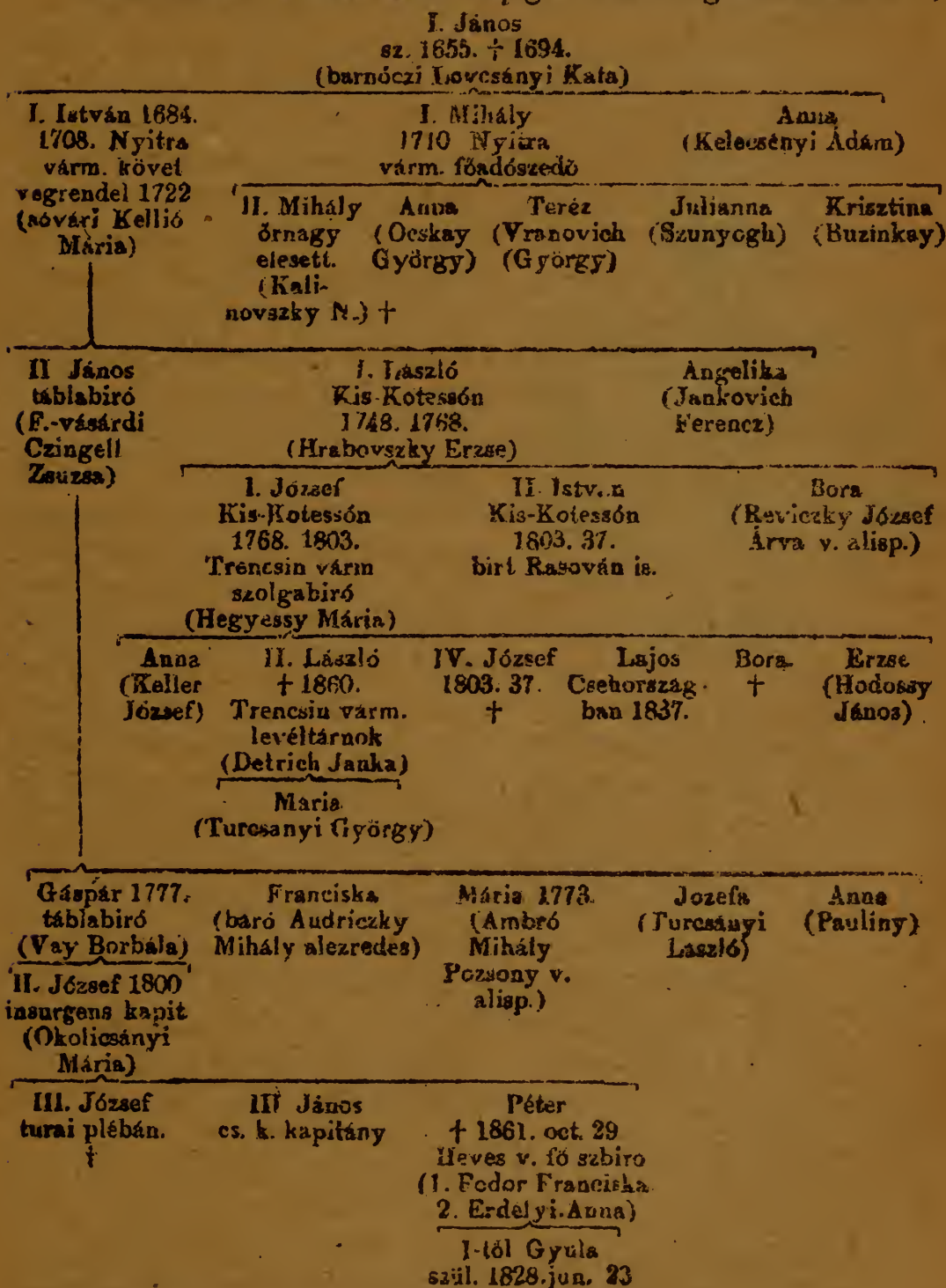
¹⁾ Családi közlés szerint.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Collect. herald. nro 195.

rálytól 1655-ki május 25-én Pozsony várában kelt czimeres nemes levelet nyert, mely armalis levél 1656. (feria 3-tia proxima post Dominicam Palmarum septvagesimam.) Nyitra vármegyének Nyitra városában tartott közgyűlésén kihirdettetett.

Ezen Jánostól a család a mai napig következőleg származott le: ¹⁾

¹⁾ Családi közles szszint.

I. János; a nemességszerző, gróf Nádasdy Ferencz csejtei uradalmának igazgatója volt, és ura által Csejthén több házhelylyel ajándékozott meg. Gyermeké három maradt, u. m. I. István, I. Mihály és Anna pusztá-kelecsényi Kelecsényi Ádám neje, ki atyjok halála után anyjokkal barnóczi Lovcsányi Katával Csejthén 1695. jan. 3-án megosztottak.

I. Mihálynak, ki 1710-ben Nyitra vármegye adószedője volt, egyetlen fia II. Mihály mint őrnagy elesvén, benne ez ág fiágon kihalt.

I. István tetemes jószágokat szerzett Trencsin megyében ősi helyén Beczkón Révay Klára Cziráky Mózsés özvegyétől tizenötezer forintért, melyek egy részére — mint iratik — királyi jóváhagyást is nyert. Ezen Istvánnak javai névszerint Miskén négy kerekű malma lakóházzal, Horváth-Zsidányon öt jobbágy, két darab rét, egyik Alsó-Pulyán, továbbá minden ingóságai u. m. két ládában arany, ezüst szelei, kész pénzben 724 forintja és minden irományai herczeg Esterházy Pál nádor által lefoglaltatván,

azokat amnestia következtében királyi parancsnál fogva, mely Maholányi János aláírása alatt 1684. máj. 17-én kelt, visszakapta. Ezen István Nyitra vármegyének szolgabirája, és 1708-ban országgyűlési követe volt. — 1722. aug. 22-én tett végrendeletet, s röviddel utóbb meghalt, nejétől sóvári Kellio Máriától egy leánya Angelika Jankovich Ferencz kerül. táblai ülnök neje, és két fia II. János és I. László maradtak; kik által a család két ágra oszlott; az előbbinek ága előbb Pozsony, majd Nógrád s végre Heves vármegyébe, I. Lászlónak ágazata pedig Trencsin vármegyébe telepedvén.

I. László Trencsin vármegyében Kis-Kotessón lakott, és az 1748. 1768-ki nemesi összeírásokba fölvetetett, 1777. máj. 7-én pedig unoka-öccsével Gáspárral együtt Nemességét Nyitra vármegyétől, hol armalisok először publicálva volt, nemesi bizonyítványt vett ki. Nejétől. Hrabovszky Erzsébettől leánya Borbála Reviczky József Árva várm. alispán neje, és I. József s II. István születtek. Ezek közül II. István 1803. 1837. Kis-Kotessón lakozó, birt. Rasován is

egy telket; elhalt mag nélkül. Testvére I. József 1768. 1803-ban Kis-Kotessón lakos, Trencsin vármegye szolgabirája volt. Nejétől Hegyessy Borbálától fia József, ki 1837-ben mag nélkül meghalt, Lajos 1837-ben a nemesi esszeírás szerint Csehországban tartózkodott, és végre

II. László, ki sok ideig Trencsin vármegyének levéltárnoka volt; meghalt 1860ban. Hitves társától Dettrich Jankától egyetlen leánya Mária Turcsányi Györgyné maradván, benne a trencsini ág férfi ágon elenyészett.

II. János (I. Istvánnak fia) testvérel a följebb említett I. Lászlóval 1745. jul. 15-én megosztozván, és egymásnak magva szakadta esetére egymásnak kölcsönös örökösödésül 10,300 frtot kötvén ki, ősi örökségén kívül kivált neje f.-vásárdi Czingell Zsuzsa után szép kiterjedésű birtokkal birt. Végrendeletében számos hagyományozást tett, főleg misékre, kórházakra és a szakolczai Carmelitákra, kiknél 1743. jul. 23-án örök időkre alapítványul 200 frtot olyképen tett le, hogy családjaért évenként tizenkét mise szolgáltatassék. Halála után Czingell Zsuzsannától származott gyermekei Nagyszombatban 1773. dec. 21-én és következő napokon megosztozván, a nyitrai jószágok Ambró Mihálynének Novotha Máriának, a Heves vármegyei jószágok pedig általában Gáspárnak jutottak, ez utóbbi mint fiu az atyai végrendeletben a többi testvéreknél 4432 frtal különböztetvén meg.

Gáspár nejevel vajai Vay Borbálával kapott Nógrád megyei Mihály-geregei jószágába költözvén, 1777-ben Nyitra vármegyétől nemesi bizonyítványt vett ki. Egyetlen fia II. József. 1800-ban Nógrád megyei insurgens kapitány, 1809. január 11-én nemességét Nógrád megyében ismét kihirdettetvén, Heves vármegyébe Sirokra tette lakását. Nejétől Okolicsányi Máriától három fia maradt: III. József mint turai plébános, III. János mint a Lichtenstein huszároknál volt kapitány magnélkül halt el. Péter sok ideig Heves vármegyének főszolgabirája, 1861-ben ismét törvényszéki ülnöke; meghalt 1861. oct. 29-én. Első nejétől sankfalvi Fodor Franciskától egyetlen fia Gyula, kiben jelenleg a család fiágon él.

A család czimere — mint följebb a metszény ábrázolja — a paizs kék udvarában hármaz zöld hegyen ágaskodó kettős farkú oroszlán, melynek derekára és nyakára kigyó tekerődött, fejét az oroszlán feje fölött tartva; az oroszlán első lábaival meztelen pallózt villogtat. Ugyan ilyen oroszlán látható a paizs fölötti sisak koronáján is. Foszladék jobbról ezütvörös, balról aranykék.

Nozdrokóczy család. (Nozdrokóczi †.) Trencsin vármegye kihalt, régi, birtokos családja. Közülök Nozdrokóczy Miklós 1480-ben Trencsin vármegye alispánja és a hasonló nevű várnak várnagya volt. ¹⁾

A XVI. század végén 1538-ban elt Nozdrokóczy László, kinek Svehla Katalintól gyermekei voltak László, János és Flórián.

Nozdroviczky család (Nozdroviczki.) Trencsin vármegyei Nozdrovicz helységtől veszi nevét és előnevét, és azon vármegyének egyik legrégebb törzsszökös családja, elterjedve Nyitra, Mosony, Szatmár, Szabolcs és egyéb vármegyékbe is. A regényes Vág völgyben fekvő és egyedül fiágra adományozott nozdroviczi ősi birtokfészeknek jelenleg is kizárólagos birtokosa és abban hatszáz év folytán hatalmas szomszédai főleg egykor Petróczynak háborgatásai daczára máig fentartá magát.

Nozdrovicz első szerzőjét hitelesen megnevezni nem tudjuk; hagyományos eladás szerint első alapítója a XII. században Buda városából jött és oda telepedett és Óbuda-y-nak neveztetett.

A XIII. században már, nevezetesen 1250-ben a Nozdroviczky család bírta Nozdroviczt; és a XIV. század második felében Nozdroviczky Péter már új adományt vitt ősi birtokára.

1411-ben Nozdroviczky Péternek fia Sebestyén egy részből kis-szlavniczai Jakabnak fia Péter más részből a budai káptalan előtt ősi apai kis-szlavniczai és szkalkai jószágokra nézve egymás között bírói egységre léptek, mely szerint nevezett Slavniczai Péter fiának Sándornak (Sandrinus) és testvéreinek Fülöp és Jakabnak terheit is magára vállalván a közös nemzetségi birtokból és pedig a kis-szlavniczaiból egy harmadrészt, a szkalkaiból pedig egy negyedrész Nozdroviczky Sebestyénnek mint fia Benedek jogai fentartójának is átengedett. Ezen egyezkedmény tartalmából kitűnik, hogy az egyezkedők közös törzsből származva, vér- és jog-közösségben éltek, és ezt a nevezett helységekre emlékezetlen tül idő óta gyakorolták, és eképen az ősi nozdroviczi, kis-szlavniczai és szkalkai jószágokban az örökösök felosztozván, azokban örökségi jogaik megerősítésére többször királyi adományokat szereztek; idővel pedig, midőn a nemzetségi ágak külön családokra oszlottak, neveiket is részben az osztályban jutott birtoktól vették. így Nozdrovicztól a Nozdroviczky, Szkalka utóbb Zamard helységtől a Zamardóczy család kölcsönzé nevét, míg a harmadik nemzetségi ág az említett Sándor tól (Sandrinus) Sándor

¹⁾ Szontagh Dániel közl.

nevezetet vett fel. Megjegyzendő azonban az is, hogy idővel Szkala és Szkala helység a Zamaróczy családtól elveszén, a szkalkai apátság-hoz jutott. ¹⁾

Már 1463-ban Nozdroviczky Zsigmond, Péternek Ferencz fiátóli unokája új királyi adomány-levelet vitt Nozdrovicz helységre.

Zsigmond fiának Pálnak özvegyét, Sztankóczy András feleségül vévén, 1507-ben mostoha fia Nozdroviczky László részére (miután neki öröksei nem voltak, Nozdrovicz helységre és Kis-Stankócz fele részére II. Ulászló királytól új királyi adományt vitt.

Nozdroviczky György I. Ferdinand király alatt nagybátyjával Miklóssal, ki másképp nagy-szombathi Horváth sőt Pribégh névvel is élt, a család ősi birtokára ismét új kir. adományt vitt.

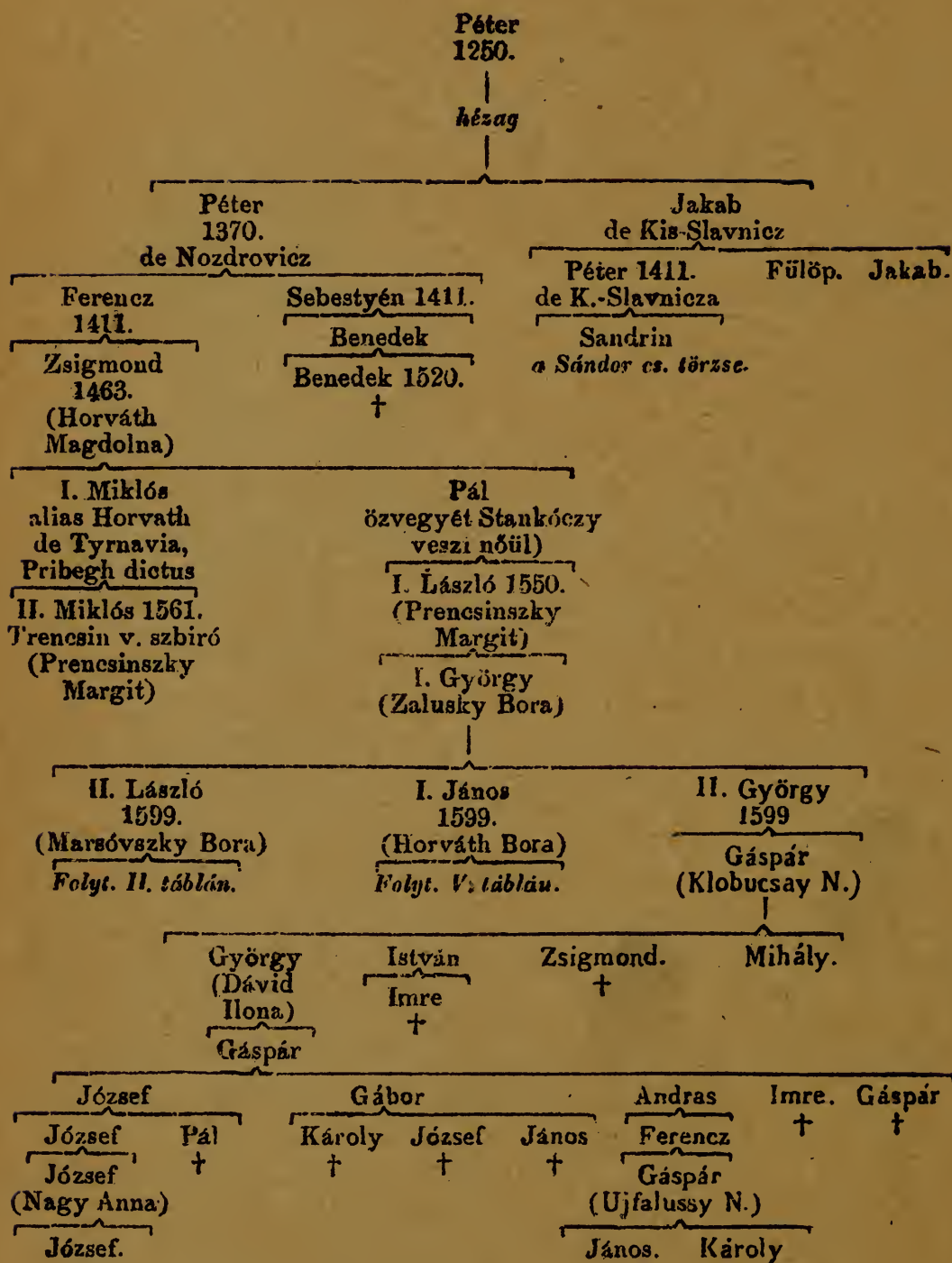
Végre miután a nevezett Pribégh Miklósnak fia Gábor mag nélkül elhalt vala, Györgynek (a László fiának) fiai László, János és György 1599-ben Rudolf királytól már az ötödik rendbeli királyi adománylevelét vitték Nozdroviezi birtokaikra.

Györgynek Zalusky Borbálától említett három fiai által három fővonatra szakadt a család, és e három vonal három külön nevezet alatt lett a családnál ismeretes, László vonala felső- (hornyovszka), János vonala alsó- (dolnovszka), Györgynek vonala annak Gáspár fia után gáspári ágazatnak (Gasparovszka) neveztetett.

Mint sarjadzott szét a család a XV. század elejétől a mai napig, a következő családfa mutatja.

¹⁾ A Nozdroviczky, Sándor és Zamaróczy családok közti vérség- és jogközösséget mutatja egy 1338-ki oklevél is a gróf Sándor-ok levéltárában, ugymond a családi közlés.

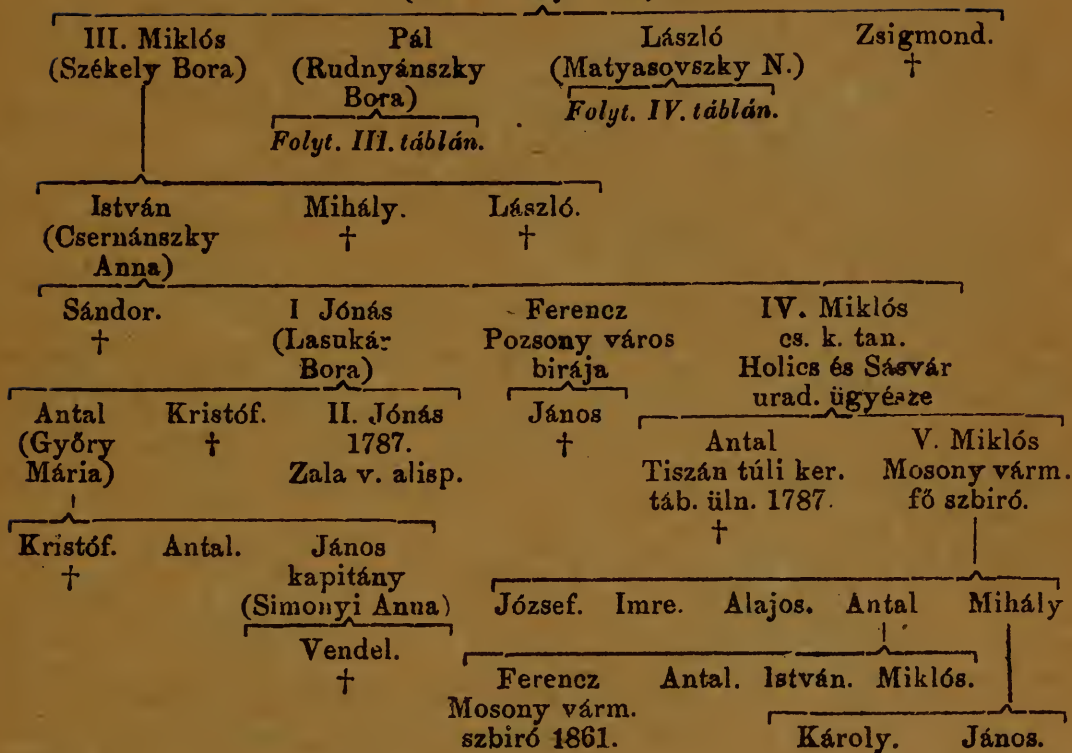
I. tábla.

II. tábla.

László, ki az I. táblán.
1599.

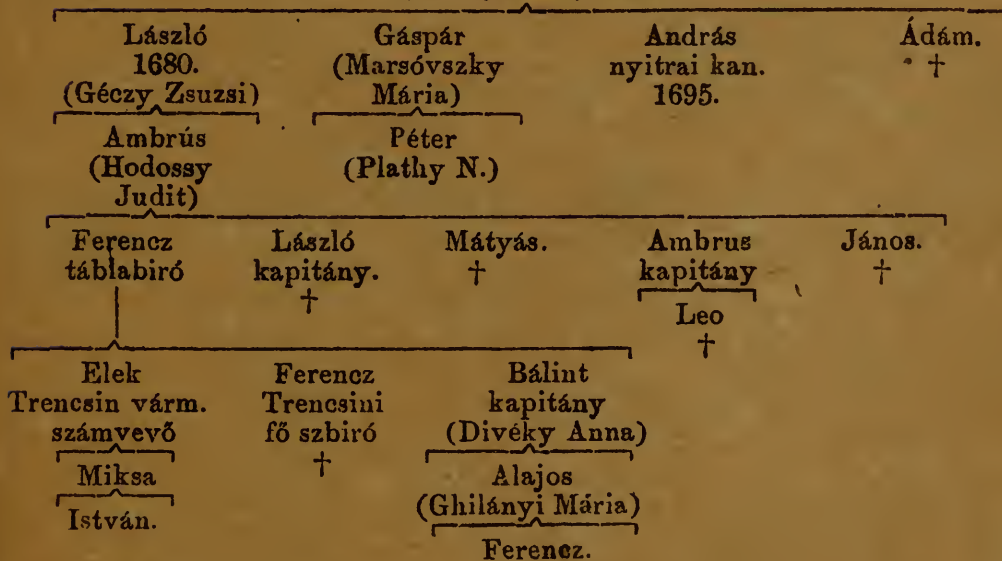
(Marsovszky Bora)

III. tábla.

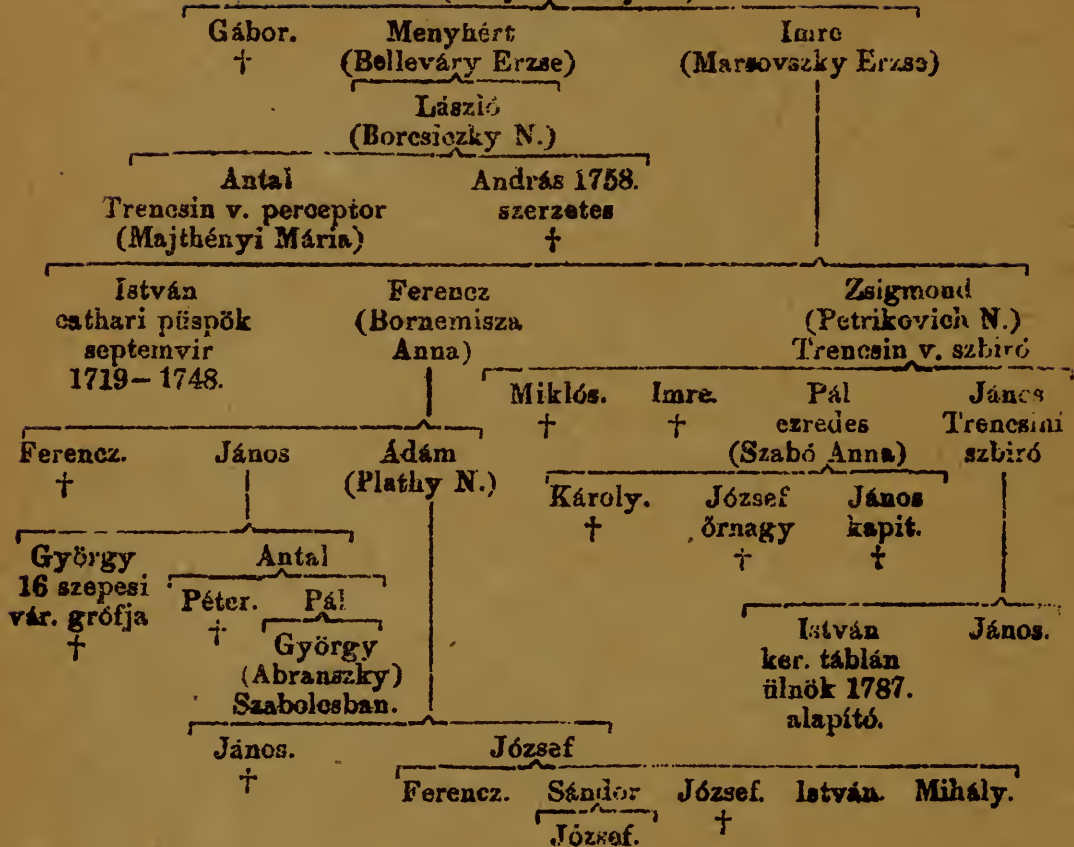
Pál, ki a II. táblán.

(Rudnyánszky Bora)

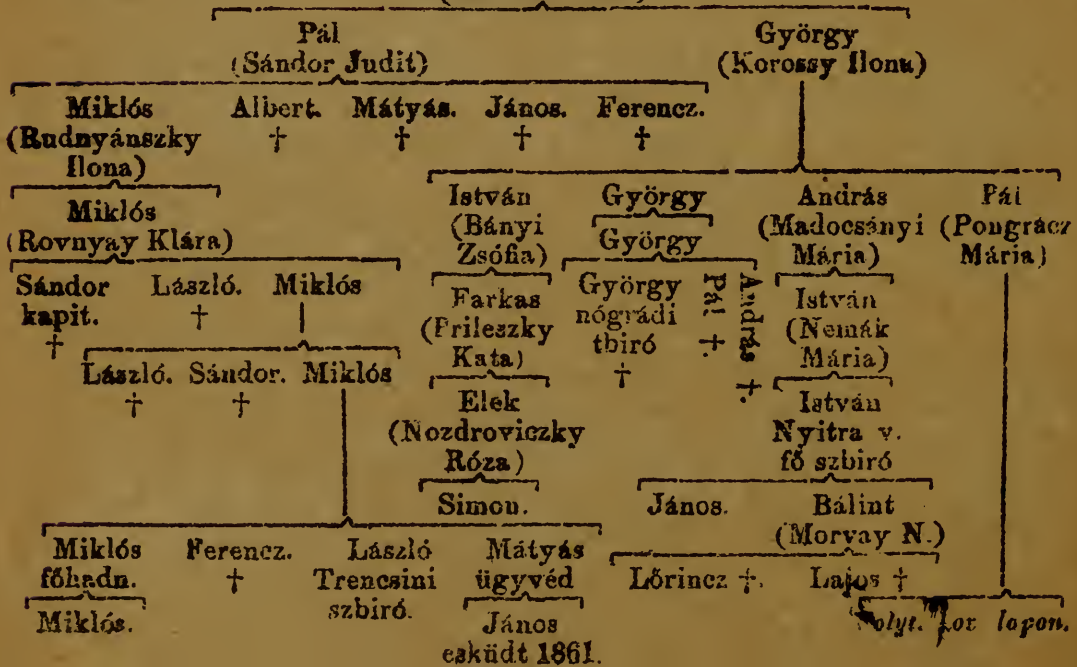
IV t a b l a.

László, ki a II. táblán.
(Matyasovszky N.)

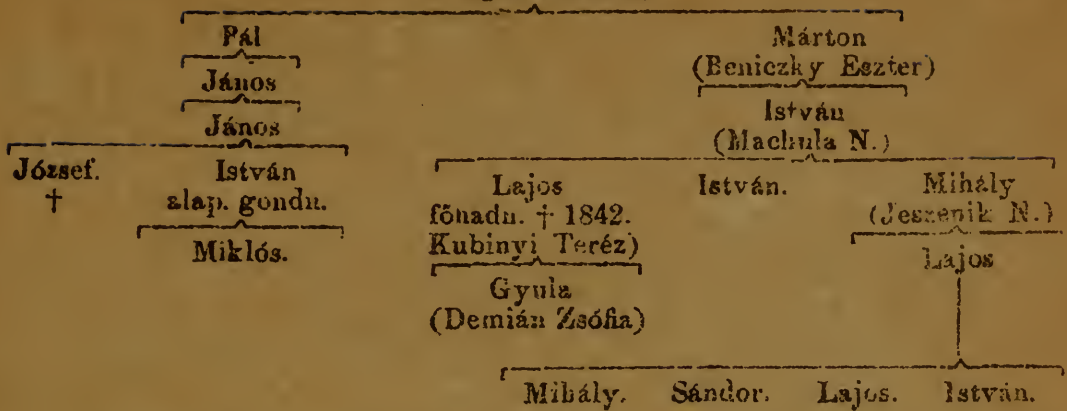
V. t á b l a.

János 1599., ki az I. táblán.
(Horváth Bora)

Soly. for lapon.

Pál, ki az előbbi lapon.
(Pongrácz Mária)

Az I. táblázaton látjuk a családnak I. Györgynek fiai II. J. és Zló, I. János és II. György által három fő ágazatra oszlását. Ugyan e táblán szemlélhető II. Györgynek fiától Gáspártól származott ivadéka, mely Gáspár ágazatának neveztetik.

A II., III. es IV táblázat az úgy nevezett felső ágazat származási rendjét tartalmazza

A II. táblán látjuk Ferenczet, ki Pezsony sz. kir. város bírája volt.

I. Jónásnak fia II. Jónás 1787-ben a Józsefi rendszer alatt Zala vármegye alispánságát viselte.

IV. Miklós szintén a múlt században a holicai és sasvári es. k. urodalomnak főügyésze. Egyik fia Antal Szatmár vármegyének 1778. 1784-ben al- és főjegyzője; 1) 1787-ben a Tiszán túli ker. tábla titkára, utóbb ülnöke volt. Testvére

V. Miklós Mosony vármegyénél mint fő szolgabíró hivataloskodott, hol unokája Ferencz 1861-ben lön alkotmányos szolgabíró.

A III. táblán állók közül András 1695-ben nyitrai kanonok. Ferencz e században Trencsin vármegye szolgabírája, és a családi alapítvány megalapítója. Testvére Elek ugyan azon megye számvevője volt.

A IV. táblán állók közül András szerzetes, testvére Antal Trencsin vármegye fő adószedője volt.

Imrének fia István nyitrai kanonok 1719—1748-ig, egyszerűsmind cathari ezimzetes püspök és a hétszemélyes tábla bírája, ki családja részére hat fiu tanítására tett alapítványt.

1) Szirmay, Szatmár várm. I. 136.

J á n o s Trencsin vármegyei szolgabíró, ennek fia I s t v á n 1770-ben a Dunán innen kerületi tábla jegyzője, utóbb ülnöke.

Az V. táblán M i k l ó s magyar nemzetőrségi hadnagy; ennek bátyja L á s z l ó 1815—1848-ig Trencsin vármegyei tisztviselő, utóbb cs. kir. járási bíró, és Ferencz-József arany érdemkereszt tulajdonosa 1853-ban.

Andrásnak utóda I s t v á n Nyitra vármegyei szolgabíró és alapítványi gondnok.

P á l utódai közül I s t v á n Nyitra megyében neves ügyvéd, fia L a j c s a legutóbbi török és francia háborúban vitézül viselte magá., 1842-ben mint cs. k. főhadnagy halt meg. Ennek egyetlen fia G y u l a Trencsin vármegyei főügyész, szép tehetségei által a megyei élet terén jó nevet vívott ki magának, 1848-ban országgyűlési képviselő volt. 1856-ban Árva-Túróc megyei cs. kir. törvényszéki elnök volt, egyszersmind több hazai egyeslet tagja.

A családfát teljesnek nem mondhatni, róla a leányok egészen le-hagyvák; azonkívül a férfi tagok közül is többen hiányzanak; így nem látjuk rajta azon B á l i n t o t sem, kinek most is élő özvegyétől M i s i e z Franciskától leánya Klementina Pauliny Gusztávné Selmecezen. Istvánnak testvére T e r é z Czigler Károlyné 1803-ban.

A család címere — mint följebb a metszvény mutatja — a paizs vörös udvarában könyöklő pánczélos kar, kivont kardot villogtatva, a kard hajlása alatt félhold fénylik; a kar alatt kék udvarban három arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett sasszárny között pánczélos kar könyököl, a kard fölött egy arany csillag, alatta pedig két csillag és félhold ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ¹⁾ A család némely tagjai ezen címert azon különbséggel viselik, hogy a paizs udvarában könyöklő kar alatt is arany korona van.

Nugent család. Hazánkban gróf Nugent (olvasd Nüzsán) L a v a l (szül. 1777. Irlandban), az 1827. évi országgyűlésen a 41. törvényezikknél fogva honfiusítást nyert. 1848—49-ben a császári seregek élén az ország alsó részében harczolt a magyar forradalom ellen. Jelenleg cs. kir. kamarás, római herczeg, val. belső titkos tanácsos, arany gyapjas vitéz, altábornagy és ezred tulajdonos. Horvátországban a stelniki jószágot bírja. Nejétől Sforza Riaro Janka herczegnőtől († 1855. mart. 25-én Párizsban) következő családot alapított:

¹⁾ Burgstaller Collectio Insignium nob. H.

Laval
altábornagy
(Sforza-Riario Janka)

Albert sz. 1816. cs. k. ezredes.	Gilbert cs. k. kam.	Artúr cs. k. kam. alezredes.	Beatrix csill. ker. h. (Strozzi Sa- grati marquisnő)	Janka csill. ker. h. (gr. Pallavicini)
--	------------------------	------------------------------------	---	--

A család Irlandból származtatja magát, az öregebb ág, mely nálunk honfiusítást nyert, 1621-ben nyerte a „Westmeathi“ grófságot.¹⁾

Czímere a paizs hermelines udvarában két vörös rézsútos csíkolat.

Nunkovics család. Baranya és Sopron vármegyében honos. Közülök György a mult század végén (1787-ben) pécsi nagyprépost és serbii czimzetes püspök volt. A Nemességet Nunkovics Ferencz nyerte 1793-ban I. Ferencz királytól.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren fehér lovon.sz. Mikály arkangyal, keresztvégű lándzsáját a lova alatt hanyat fekvő sárkány torkába ütve. A paizs fölötti sisak koronáján piros lábú galamb áll, szétterjesztett szárnyakkal, csőrében olajfa galyat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.²⁾

Nyágoi család. Közülök János bányatörvényszéki titkár Zalatnán 1815. körül. Ugyanakkor János adóíró biztos Alsó-Fejér vármegyében.

Nyakas család. Szabolcs megyében György 1646-ban országgyűlési követ.³⁾ Talán más György az, ki 1662—1681-ben alispán volt, és az utóbb említett évben országgyűlési követ, a midőn az Erdély felőli határokra biztosul neveztetett.⁴⁾ Ezen utóbbi György nek Paksy Sárától származott gyermekeit mutatja a következő táblázat:

György (Paksy Sára)		
Judit (Bogdányi István)	Péter 1662.	Miklós 1662. aug. 8.

Nyakazó család. Közülök Nyakazó Antal 1557-ben váradi kapitány, midőn Váradról a barátokat kihajtva, ott a reformatiot terjeszté. Némelyek e Nyakazó Antalt Kendi Antallal egy személynek tartják.⁵⁾

¹⁾ Hist. herald. Handb. 657. és gothaisches geneal. Taschenb. der gräflieh H. 1859. 21. 585.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

³⁾ Lehoczky Stemma I. 210.

⁴⁾ Ugyanott I. 209. 210. és 1681. évi 23. törv. cz.

⁵⁾ Budai Fer. Polg. Lex. II. 745.

Nyakazó Ferencz Hont vármegyében Csalomia kelységet bírta, melyet 1558-ban Balassa András Nyakazó Ferencz hűtlenségi bélyegén kért föl királyi adományban, hanem a beiktatáskor el-
 lentinondtak Papócsy István, és Palojtay Anna, Dubraviczky Miklós
 özvegye. ¹⁾

Nyaktalan család Közülök Nyaktalan Miklós 1447-ben Baranya vármegye követe a budai országgyűlésre. ²⁾

Nyalabicz család (vagy Nyalabér) Komárom vármegyében 1540-ben Almás helység és Fűzitői puszta birtokába többed
 magával beiktattatott Nyalabicz vagy Nyalabér András. ³⁾

Nyárady család. Szabolcs vármegye nemessége sorában említetik Pényes Geographiájában.

Nyárady család „Toldalagi“ praedicatummal birtokos Torda vármegyében, közülök Elek szolgabíró 1815-ben, Iz s á k
 ugyan az 1837-ben, Imre állomásí — Domokos adó-író biztosok
 1848-ban. Sámuel birtokos. Másik ágazatból Lajos Krasznában
 1837-ben aljegyző.

Nyáray család. 1722-ben élt közülök Nyáray Ferencz Vácson.

Nyáry család. (Bedeghi, gróf.) Régiebb mágnás családaink
 egyike. Ősi székhelye volt Tolna vármegyében Bedegh helység,
 honnan előnevét írja. A XVI. századtól székhelye főleg Nyitra várme-
 gye, hol a második ősi fészek: Berencs fekszik. A család eredete a
 XV. századon túl homályban vész el ⁴⁾. Történeti hitelességgel a csa-

¹⁾ Sz. benedeki Conv. 1558. Capsa E. Fasc. 2. nro 7.

²⁾ Kovachich G. M. Vestigia Comitiorum. 266--268.

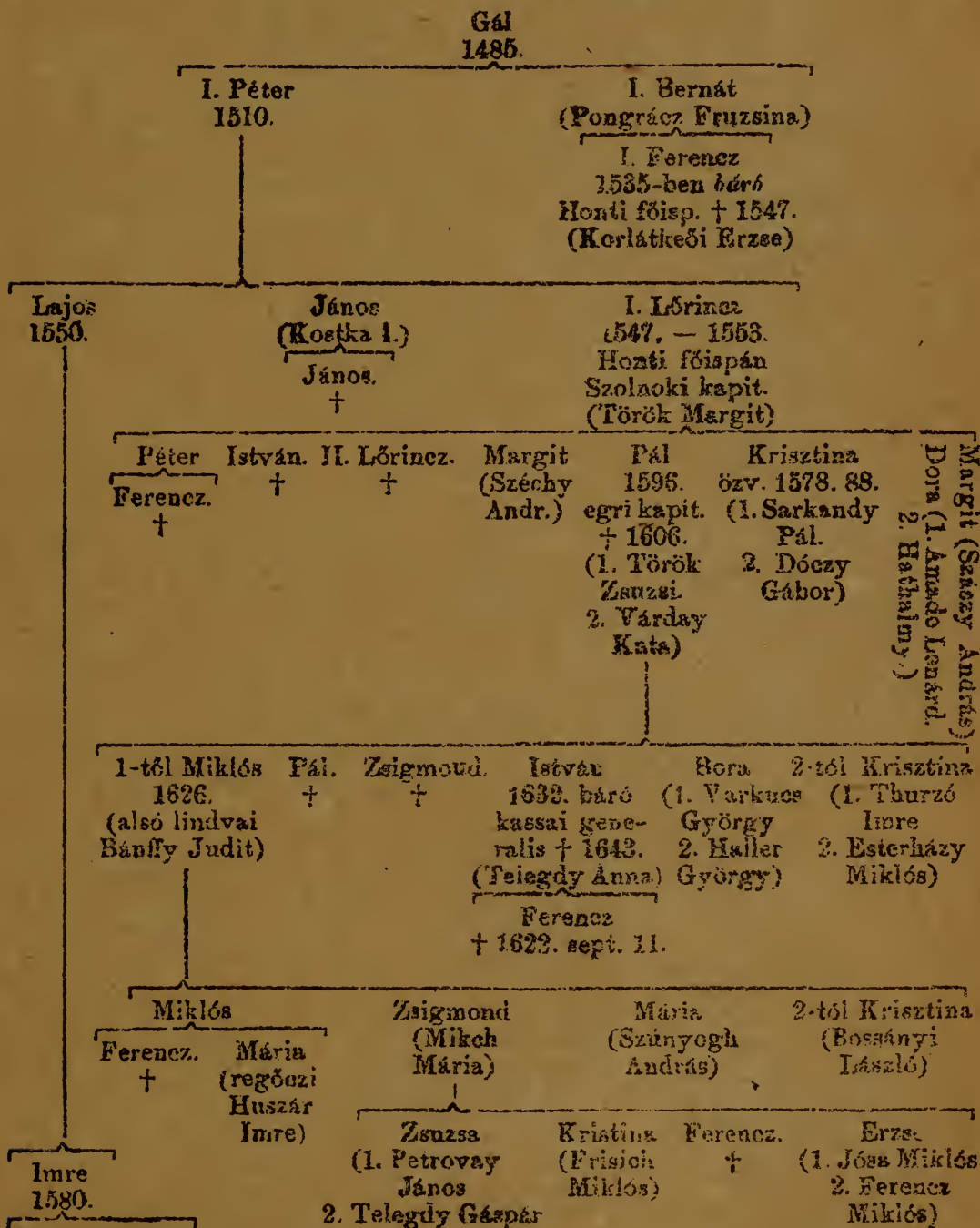
³⁾ Pényes Komárom várm. 162. 176.

⁴⁾ Ismerem azon, V. László király nevében 1457-ben keltezett okmányt, melyben a nevezett király által bedeghi Nyáry Jánosnak régi nemessége, sarmata fejedelmektől eredeztetése, és állítólag III. István korában élt Bedeghy Istvántól izről izre (genealogice) leszármazása megerősítetik. Ez oklevél előfordúl Kaprinai kézirati másolat gyűjteményében Mss B. tomo XLII. p. 18. a honnan azt nevezett Kaprinai egyik munkájában Diploma t. l. 210. ki is adta; de ez oklevél, — mely teljes rokonságban áll a „Trophaeum Estorasionum“ féle diplomákkal, és azokkal valószínűleg egy műhelyben született édes testvér, a történelmi ítézet előtt meg nem állhat; és oly avatlan, s vakmerő móddal ferezeltetett össze, hogy azt ha Kaprinai gyűjteményében nem figyelemzéstné is reá egy későbbi marginalis jegyzet, (tán Schwartzner által oda vetve) e szavakkal: „Machwerk späterer Zeit“, a kevésbé jártas diploma-ismerő is csupán szövege után hiteltelen koholmánynak bélyegezné. Ismeré ez okleveleket a tudós Budai Ferencz, és megemlité Lex. II. 746. lapján, de óvakodott annak hitelt adni.

lád nemzék rendet Nyáry Gál-ig vihetni, ki I. Mátyás király korában élt, és ki Mátyás király zászlótartója (vexillifer) és Somogy vármegye (1485) főispánjául iratik. ¹⁾

Miképen sarjadzik le a család Nyáry Gál tól kezdve a mai napig, a következő családfa mutatja:

I. t á b l a.

Folyt. II. táblán.

¹⁾ Lehoczky Stamm. I. 143

II. tábla.

Imre 1580, *ki az I. táblán.*

Sara (1. Pálffy Tamás 2. Tardy István)	Lajos 1616. <i>báró</i> 1655. (Vizkelety Anna)	Bernát. 1630.	János. +
--	--	------------------	-------------

Imre
(Slav. Sándor Mária)Anna
(b. Zay Lőrincz)Ferencz
(Tököly Zsófia)Zsigmond
1723. *gróf lett.*
(Sztáray Krisztina)

József. +	Károly. +	János (b. Révay Ilona)	Anna.	Szidonia.
--------------	--------------	---------------------------	-------	-----------

József 1786–1806.

János Ferencz István

József sz. 1801. őrnagy.	Ferencz sz. 1802. + 1843. cs. k. kapit. (Almásy Konstanczia)	Lajos sz. 1804. + 1856. bányai tanácsos.	György sz. 1806. bánya tanácsos (Veszely Luiza) Clementina sz. 1840.	János	Ferencz	István
	Szerafina sz. 1837.					

Rudolf sz. 1803. + 1850. cs. k. kam. (Bossányi Anna)	Károly sz. 1799. + 1856. (gr. Pongrácz Franciska)	Emánuel sz. 1804. cs. k. kam. (gr. Pongrácz Vincencia)	Eleonora sz. 1806. + 1833. (gr. Nyáry Antal)

Rudolf szül. 1828. Esztergam megyei pap.	Adel sz. 1829.	Gyula sz. 1831. (Szentiványi Matild)	Simon sz. 1834.	Adalbert sz. 1836.	Janka sz. 1840.	Caritas sz. 1843.
		Gyula sz. 1855. + 1856.	Gejza sz. 1857.			

Mária sz. 1803.	Lajos sz. 1804. plébános.	János sz. 1805.	Bora sz. 1809.
--------------------	---------------------------------	--------------------	-------------------

Antal sz. 1793. cs. kir. kam. v. ker. t. üln. (1. gr. Nyáry Eleonóra 2. b Révay Fáni)	István sz. 1794. törvészéki üln. (Szirmay Mária)	Károly-Laj. sz. 1800. (Theuerkauf Emma)	Amalia sz. 1803. + 1850. (Szentiványi János)	Imre sz. 1805. kapitány (gr. Szirmay Ludmilla)	Kata sz. 1808. + 1846. (Beöthy Izidor)
	Luiza sz. 1838.	Kálmán sz. 1844.	Manó sz. 1850.	Melania sz. 1836.	Tamás sz. 1838.

1-től Lőrincz sz. 1824.	Krisztina sz. 1827	Zsigmond sz. 1832.	2-től Mária A. sz. 1849.
----------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------------

A családfa élén (az I. táblán) álló Nyáry Gálnak két fia volt, I. Péter és I. Bernát. Ez utóbbinak szentmiklósi Pongrácz Fruzsina-tól fia a történelmi híró Nyáry Ferencz, ki 1521-ben Belgrád várában vitézkedett. Részt vett a mohácsi ütközetben, honnan megszabadulván, I. Ferdinand hive lett. 1532-ben Bécs védelmében mint kapitány szerzett érdemeket. 1535-ben a vörös viaszszal élhető bárók sorába emelte őt ¹⁾ I. Ferdinand király, és egyszersmind ősi címerét, mely eddig a paizs kék udvarában egy zöld ágon három kinyílt rózsából állott, megtoldotta, hozzá adván a paizs alyjára egy királyi koronát, melyből félig egy oroszlán emelkedik ki, és első jobb lábával az előbb említett három rózsza-ágat tartja. A paizs fölötti sisak koronájából szintén oroszlán emelkedik ki a hármás rózsza-ággal. 1535-ben vizkereszt napján neveztetett ki Hont vármegye főispánjának. 1538-ban a Tiszántúl Erdély felé táborozott, 1541-ben pedig Pestnél a törökökön győzelmet vívott, valamint 1544. Szalkánál is. Résztvett 1546-ban a smalkaldi táborozásban is, melyből hazatérve nem sokára meghalt. ²⁾ Nejevel Korláthkeői Erzsébettel nyerte Korláthkeő várát, valamint — úgy látszik — anyja Pongrácz Frúzsina után jutott Berencs birtokához. Korlátköt nejének hagyta szabad rendelkezés alá, Berencsnek felét a Vas megyei jószágokkal együtt pedig, — miután arra 1551-ben I. Ferdinandtól kir. beleegyezést is nyert, — unoka-testvéreinek Nyáry Jánosnak hagyta, a másik felét pedig a berencsi uradalomnak nővéreinek Porkoláb Dienesnének és Széchy Bernát deáknének hagyta, nemkülönbén anyai rokonának Tardy Gáspárnak. A női-ág azután Jánosnak átengedte a morvaországi birtokokat, melyekért ő viszont a leány-ágnak a Pozsony megyei Czifferi jószágokat u. m. Cziffer, Bahon, Path, F.-Zela, és Karkocz helységeket engedte át cserében.

Nyáry János, I. Péternek fia miután nejétől sztrecesenyi Kostka Miklós leányától fia János a jobb életre költözött, a pozsonyi országgyűlés alatt mag nélkül kihalván, birtokaiban még halála előtt királyi beleegyezéssel testvérei Lajos és Lőrincz örökösödtek; és így a berencsi uradalom fele, és a morva jószágok ezek maradékaira szált.

Nyáry Lőrincz ³⁾ nagybátyjának I. Ferencznek nem csak birtokaiban, hanem méltóságában is örökösödött. Már 1547-ben honti fő-

¹⁾ Lásd Kaprinai Mss. B. tom. XXVIII. p. 50.

²⁾ Ugy látszik — 1551. év után.

³⁾ Ezt Budai Lex. II. 751. lapján I. Ferencznek testvéreül írja.

ispán volt; 1551. tájban pedig Szólnok vára kapitánya lön, azonban a következő évben örségének gyávasága miatt Szólnok vára a török kezébe esvén, maga is török fogollyá lön, honnan — úgy látszik — a szintén török fogságot szenvedő regóczy Huszár István közbenjárásával szabadult meg, kinek szolgálatát azzal jutalmazta meg, hogy neki Krepellán és Konszko falut, és Szucsányban néhány telket ajándékozott. Nejétől enyingi Török Margittól ¹⁾ (ki 1540-ben született, és 1570-ben Király-Helmeczen halt meg) több gyermeke maradt. Ezek közül legnevezetesebb lön Pál, 1596-ban Eger vára kapitánya, ki utóbb a reformatióra tért, és Boeskaí híve lett. 1601-ben már váradi kapitány, Kraszna, Bihar, Közép-Szólnok vármegye főispánja. Harczolt Boeskaí alatt. ²⁾ 1606-ban aláírta a békekötést, és nem sokára meghalt. Első neje enyingi Török Zsuzsanna volt, ki által gyermekei, Pápa, Gesztes, és a Diós-Győri uradalomban örökösödtek. Második neje kis-várdai Várday Katalin volt. Gyermekei közül Pál és Zsigmond utódok nélkül korán elhaltak, István előbb Bethlen híve, s kallói kapitány. Egykor 1620. tájban portyázó törökök közül őt f.-győri Nagy János menté ki; utóbb III. Ferdinand híve lévén, már 1635-ben kamarás, tanácsos, Szabolcs vármegye főispánja, főajtónálló mester, 1632-ben báróságot nyert, utóbb pedig felső magyarországi főkapitány (= kassaí generalis) lett. Nejétől Thelegdy Annától egyetlen fia Ferencz 1622. sept. 1. napján kora II. évében Varanón Zemplin vármegyében halt meg. ³⁾ Ezt 1635. oct. 17-én felesége követé; ⁴⁾ maga pedig István meghalt 1643-ban. ⁵⁾

Istvánnak testvére Miklós Pápa, Gesztes és Diós-Győr ura, 1626-ban élt. Neje alsó-lindvai Bánffy Judit volt, kitől gyermekei: Miklós, Zsigmond, Mária Szúnyogh Andrásné, és Krisztina Bossányi Lászlóné volt. Ezek közül Miklósnak Ferencz fia magnélkül halt, leánya Mária regóczy Huszár Imre neje lett. Zsigmondnak Mikeh Máriától fiai férfi ágon szintén utód nélkül szálltak sirba. És így Nyáry Lőrincznek ága elenyészett.

I. Péternek harmadik fiától I. Lajostól jő le a mostani nemze-

¹⁾ Wagner, Collect. geneal. dec. III. 127. — Másutt nejeül Turóczy Mariát olvaszuk.

²⁾ Lehozky Stemmt. I. 128. 151. II. 258. Pethő Gergely Krónika 142. 146. 164. 173. 174.

³⁾ Nyáry István saját jegyzése Mss. Mus. fol. lat. nro 213.

⁴⁾ Wagner Dec. III. 123.

⁵⁾ Pethő Gergely, krón. IV. rész 9 lap.

dék Eunek fia Imre nemzé Sárát, II. Lajost, Bernátot és Jánost. Ezek közül János magnélkül halt meg; Bernát Szabolcsi főispán, a ki 1646ban a részek (partiumok) részéről országos biztos volt, ¹⁾ szintén nem hagyta utódot.

II. Lajos 1635. és 1649-ben az országgyűlés által a határok megvizsgálására kiküldött biztos volt. ²⁾ 1655-ben báróságra emeltetett. ³⁾ Nejétől Vizkelety Annától egyetlen fia maradt Imre, kinek slavniczai Sándor Máriától gyermekei Anna b. Zay Lőrinczné, és Ferencz. Ez utóbbi Tökölyi Zsófiától nemzé Zsigmondot.

Zsigmond az anyja Tökölyi Zsófia után reá néző sesavniki urodalom végett, mely anyai nagyatya Tököly Zsigmond hűtlenségi bélyegén a kir. fiscus kezébe került, az országgyűléshez folyamodott, melyre nézve az 1715. és 1723-ki országgyűlés kéré is a királyt eme birtok visszaadására. Zsigmond 1723-ban III. Károly király által magának és utódainak számára grófi rangot nyert. ⁴⁾ Feleségétől gr. Sztáray Krisztinától ⁵⁾ három fia közül csak János nejétől báró Révay Ilonától hagyott maradékot, és így a most is élő grófi család négy ágának ő lön közös atyjává. Négy fia József, ⁶⁾ János, Ferencz és István négy külön ágat terjesztett, mely ágak a mai napig lehozva a II. táblán láthatók. Ezek közül kettőt a papi pályán, kettőt a bányászati kormányshéknél, másokat ismét a katonai pályán találunk.

A család 1723-ban nyert grófi czimere négyfelé osztott paizs; az 1. és 4. osztály kék udvarában fehér ménen vörös rubás, arany zsinóros magyar vitéz vágat; a 2. és 3-ik vörös udvarban koronából kiemelkedő oroszlán, első jobb lábával arany királyi pálczát ballabával egy zöld ágat tart, melyen három fehér rózsa virít. A paizs fölötti sisak koronájából a leirt oroszlán (az ősi czímer) emelkedik ki, szintén sceptrumot és hármás rózsa-ágat tartva. Foszladék jobbról aranykék; balról aranyvörös.

¹⁾ Kemény János önéletirása kiadta Szalay L. 463. l. Lehoczky Stemm. I. 148. Lásd 1647-ki 91. törv. czikk.

²⁾ 1655 : 55. és 1649 : 27. törv. cz. (Lajosnak néhol nejeüi Szúnyogh Erzse iratik, ez tán második neje volt).

³⁾ Lehoczky Stemm. I. 169.

⁴⁾ Ugyan ott.

⁵⁾ Némely nemzékrendi táblákon nejeüi Majláth Angelika iratik.

⁶⁾ 1751-ben és 1765-ben az országgyűlés által határvizsgálati biztosnak kiküldetett.

Ugyan e családból volt Nyáry Borbála, kinek férje Alaghy Menyhért 1631-ben halt meg. ¹⁾

Nyáry család. (Nyár-egyházi, báró és nemes). Hont és Pest megyei birtokos család, előnevét a Pest-Pilis megyében fekvő Nyáregyháza pusztáról viseli.

A család jelenleg két ágon virágzik, az egyik a bárói, a másik a nemes rendű ágazat.

A bárói ágból Ignácznak (mh. Pesten 1834. febr. 1. kora 65. évében) fia Antal cs. kir. kamarás (szül. Hont megyében Bagonyán 1803. jan. 15-én) Hont vármegyénél viselt megyei alispánságot, utóbb (1830—1836. körül) báróságot nyert.

A bárói ág nemzékrendje következő:

Mihály
(Liska Kata)

Ignác
táblabíró.
† 1834. kora 65. évében
(Tihanyi Rozália)

Antal báró
szül. 1803.
cs. kir. kam.
(Kubinyi Jozefa † 1856.)

Gyula. Albert. Adolf Sándor Matild. Edvard. Alfonz. Béla.
cs. k. kapit. főhadn.

Antal bárónak fiai közül Albert az irodalom terén is föltünteté nevét.

A nemesi-ág, — mely főleg Pest megyében Nyáregyházán birtokos, — Nyáry Lajostól származik le a következő táblázat szerint:

Lajos
(Szűcs Katalin)

Pál (Beretvás Erzse)					József (Hangyás Zsuzsi)
Pál szül. 1806. volt Pest v. követ és követ.	László.	Miklós 1845—49. Pest v. fő szbíró (Horváth Julia)	Zsuzsi.	Kati (Sebestyénné)	Julia (Iványosné)
	Zsuzsi.	Józsi.	Ida	Ilka.	

Pálnak Pál fia szül. 1806. dec. 12-én Nyáregyházán, Pest vármegyénél kezdé hivatalos pályáját, 1836-ban már főjegyző, 1845-ben másod-, 1848-ban első alispán, és országgyűlési képviselő, valamint 1861-ben szintén első alispán, és képviselő; az alkotmányos ellenzék-

¹⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 165. Olvashatni e családból: Hormayr u. Medayánszky Taschenbuch 1827. és 1841. évfoly. is.

nek jeles és szervező tehetségéről és szilárd erélyéről egyik ismeretesb tagja.

Józsefnek fia Miklós Pest vármegyénél előbb al-, 1845-től 1849-ig főszolgabírája volt.

A család eldődei közül Nyáry Imre 1672-ben ügyvéd volt. ¹⁾

A család prot. vallású.

Nyásy család. Közülök Nyásy Demeter 1545-ben püspök volt. ²⁾

Nyékey család. Virágzott Szatmár vármegyében, hol 1543-ban Nyékey (egy helyen Nyikay) Andrásnak felesége Zsófia Danyád és Penyige helységben részbirtokot nyer királyi adományban. ³⁾

Nyéky család. (Nyéki.) Pozsony megyei csallóközi régi nemes család, közülök Nyéky László és neje Lucza, és fia Gergely magok és Nyéki Dénes fiai Jakab és János nevökben a pozsonyi káptalan előtt megegyeznek borsai Vizközi Pállal, ki Nyéki Dénes fiát Andrást megölte. ⁴⁾

A Hont megyei Nyék helységről szintén egy Nyéky család viselé nevét. Legalább Nyéky Gábor 1722-ben pap, innen származott.

Nyeregjártó család. Zemplin vármegye czímerleveles nemes családainak egyike. ⁵⁾

Nyeregjártó András 1647-ben Kassán városbírája volt, a midőn vádügye a vele vádolt tanácsosokkal együtt az országgyűlés által elintézés végett a nádorra bizatott. ⁶⁾

Nyers család. Nyers János 1717-ben III. Károly király által emeltetett czímerleveles nemességre. ⁷⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon könyöklő vörös mezű kar, kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján ugyan olyan kar látható, hasonlóan kivont karddal. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Szatmár vármegyében laknak Nyers családbeliek.

¹⁾ Protocol. C. Neograd anni 1672.

²⁾ Wagner Dipt. Sáros 266.

³⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 222. 234.

⁴⁾ Teleki Hunyadiak kora XII. 349.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 115.

⁶⁾ 1647: 82. törv. cz

⁷⁾ Collect herald. nro 574.

Nyetesh család. Trencsin vármegyei címerteljes nemes család. A címertes nemes levelet Miklós 1678-ban hirdetteté ki a nevezett megyében. ¹⁾ Jelenleg ott semmi utódai nincsenek.

Nyeviczkey család. Ung vármegyei nemes család, kiterjedve Szatmár, Ugocsa, Zemplin vármegyébe is.

Zemplin megyében e század elején birtokos Szilvás-Ujfaluban, Kolbásán, Lasztoméren. ²⁾

Ugocsa megyében Antal Nevetlenfaluban. ³⁾

Szatmár vármegyében László Tisza-Kórodon ⁴⁾

Jelenleg élnek a családból József királyi táblai ülnök, és testvére Kristóf Zemplin vármegyében ügyvéd; s többen.

Nyika család. (Belényesi.) Közülök Lajos Küküllő vármegyében pénztárnok, Zsigmond derékszéki ülnök, Elek szolgabíró 1815. körül.

Nyikos család. (Nagy-Gyimóthi.) Veszprém vármegyei nemes család. Gyimóthi Nyikos Mihály 1618-ban II. Mátyás királytól kapta címertes nemes levelet.

Nyikos Anna a XVII. században Sándor György neje volt. ⁵⁾

Nyikos Sándor Duna-Radványban ref. lelkész, szül. Hetényben Komárom vármegyében 1775. sept. 5-én.

Nyikos Benjamin 1832-ben Komárom vármegye alszabirája.

Nyilas család. Zemplin vármegye címertes nemes családjának egyike. ⁶⁾

Nyireő család. Borsod, Szabolcs, Zemplin vármegyei nemes család; birtokos jelenleg Borsod megyében Nemes-Bikk helységben, Szabolcs vármegyében pedig Földesen.

Borsod vármegyében Miskolczon már 1554-ben (Nyiro) Benedek a város birája volt. ⁷⁾

1616-ban Ományi Máténak neje Nyirő Erzsé, ki 1627-ben Borsod vármegye törvényszéke előtt egyezkedik férje közvetlen rokonaival.

A XVII. század közepén 1660-ban élt Borsod vármegyében

¹⁾ Szontagh Dán. közl.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 115. 247. 248. 375.

³⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 171.

⁴⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 258.

⁵⁾ Geneal. authent. II.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 115.

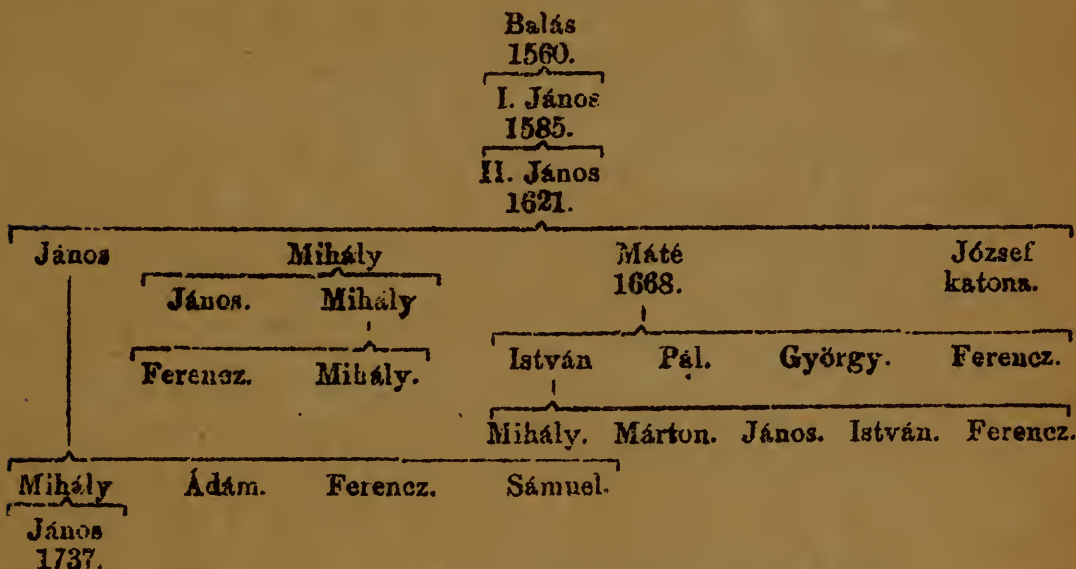
⁷⁾ M. tud. társ. Évkönyve III. 112. lap.

György, kinek gyermekei Erzsébet, Helle István neje, 1714-ben özvegye, József és Mihály, a híres jogtudós, és ügyvéd, kinek kéziratban ¹⁾ maradt: *Jurisprudentia e Jure Hungarico conscripta, atque in IV. Libros distributa* etc. czimű munkáját több jogtudós használta, és dicsérettel említi. ²⁾

1773. máj. 10 én Nyireő István és fiai István és András Borsod vármegyétől nemesi bizonyítványt nyervén, azt Nógrád vármegyében azon évi sept. 20-án kihirdették, és a birtokos nemesek sorába beirattak. ³⁾

1794-ben aug. 22. Nyireő Kata Kenisz András házas társa ügyvédet vallott. ⁴⁾

A Nyireő család egyik őse Nyireő Balás 1560-ban nyert armális levelet, és tőle a mult század végeig ivadéka így terjedt:

Mihálynak fia János 1737-ben dec. 10-én Zala vármegyétől nyert nemesi bizonyítványt.

E családból — és úgy látszik I. Jánosnak leánya — volt Nyireő Katalin, rödi és m-bándi Bihary István bujákj várnagynak neje, kinek nevezett férje 1618-ban nemesítetett meg.

A Nyireő családból a XVII. század elején még egy szerzetesre is

¹⁾ Meg van a kir. m. egyetem könyvtárában is.

²⁾ Jóny Joan. Commentaria Historico Juridica. Leutschoviae 1727. pag. 46. 47.

³⁾ Nógrád megyei jegyzőkönyv 1773. p. 24. item 1766. 328.

⁴⁾ Ugyan ott jegyzőkönyv.

találunk: Nyireő János 1616-ban a füleki szent-ferenczes kisebb rendű klostrom gvardiánja volt. ¹⁾

Nyirő család. Nyirő István 1722-ben III. Károly királytól nyert czímeres nemes levelet ²⁾, és azt még azon évben lakta helyén Nógrád vármegyében kihirdetteté, de a kihirdetésnek ellene mondott gróf Forgách Ádám főispán, ³⁾ utóbb azonban kiegyeztek.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó kettős farkú, koronás oroslán, első jobb lábával zöld ágat tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroslán emelkedik ki, első jobb lábával meztelen kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Nyirő család. (Bátsai.) Erdélyben többféle Nyirő család létezik; ilyen a bácsai előnevű, melyből Mihály, az erdélyi udv. kancellarián fogalmazó.

Az alvinczi Nyirő családból Ferencz 1836. körül Alsó-Fejér megyében adóíró biztos.

A bányaai Nyirő-k közül János Küküllőben megyei börtön felügyelő.

Nyirő Ádám (mily előnevű?) Erzsébetvárosi harminczados 1815. körül.

Magyarországban előfordúl a zeglédi Nyirő család is. ⁴⁾

Nyiry család. Szabolcs és Zemplin vármegyében honos. Egyik tagja a múlt században Heves megyében Átányban ref. predikátor, ennek fia István született 1776. máj. 9-én. 1806. óta a sáropataki collegium rendes tanára majd haláláig. 1831-től a m. akadémia tagja, meghalt 1838. aug. 22-én. Az irodalom terén is érdemeket szerzett. ⁵⁾

Nyitray család. Lásd *Nittray cs.*

Nyitó család. (Somostelki.) Erdélyben Küküllő vármegyében János 1815-ben irnok, ifj. Farkas ugyanott adórovó biztos.

Nyomárcay család. (Nyomárcayai.) Zemplin vármegye birtokos nemes család, birtokos azon megyének Kozma, Mihályi és Lasztócz helységeiben ⁶⁾

¹⁾ Urbani Fridrik: Historia Provinciae Hungariae ordinis minoris Prov. S. Francisci pag. 165.

²⁾ Collect. herald. nro 362.

³⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1722. pag 133.

⁴⁾ Palugyay Imre M. orsz. leírása III. 19.

⁵⁾ Magyar Irók. I. 343.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 248. 268. 269.

Nyujtódý család. (Rugonfalvai.) A XVI. században Erdélyben Kövesd helységet birtak több családdal közösen; 1509-ben sz. Bertalan napján Szent-Györgyi Péter országbíró és erdélyi vajdától az egész Kövesdre osztóztató parancsot nyert a többi osztályos családokkal együtt rugonfalvi Nyujtódý Pál és szent-demeteri Nyujtódý György is. ¹⁾

Nyujtódý Péter 1426-ban Kézdi széka követe Zsigmond királyhoz Bereczk város ügyében.

János a vajda személyes képviselője 1459-ben Pálfalva és Varnelye közt folyó perben. — Pál 1505-ben székbíró Udvarhelyen.

Demeter 1524-ben jelen volt a székely vásárhelyi gyűlésen.

Pál 1571-ben Maros székben bíró.

Gergely 1594-ben a maros-vásárhelyi gyűlés által választott bizottsági tag. ²⁾

Nyúl család. Nyúl Mihály 1623. sept. 1-én Bécsben kelt czímeres nemes levélben emeltetett nemességre II. Ferdinand m. király által társával Ferenczy Györgyel együtt. ³⁾

Czímere, — mint már a Ferenczy családnál IV. köt. 156 lapon hiányosan érintetett, — a paizs kék udvarában zöld téren futó farkas, szájában nyúlat tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén farkas emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös; balról aranykék.

Nyúl Mihály érintett nemes levelét 1623. (feria 2-da prox. post festum beati Lucae) Zala vármegyében hirdetteté ki. Ugyan azon armális 1717. mart. 18-án Veszprém vármegye közgyűlésén Pápán is hirteltetett.

Nyúl György 1742. máj. 28-án Vas vármegyétől Körmöndön tartott közgyűlésből nyert nemesi bizonyítványt; és azt 1743. január 17-én Pápán hirtelteté.

1768. dec. 16-án Nyúl Miklós és György Veszprém vármegyétől vettek ki nemesi bizonyítványt. ⁴⁾

Nyúzó család. Alapítója Nyúzó Mihály, ki 1709-ben Rákóczy híve és egyik ezredese volt; ⁵⁾ az 1711-ki szatmári béke után,

¹⁾ Kemény Jos. Notitia Cap. Albens. 225.

²⁾ Kállay székely nemz. 273. 274.

³⁾ Collect. herald. p. 126. és Adami Scuta gentil. tom. VIII.

⁴⁾ Veszprém várm. levéltár.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. 292. Kovács János, Kronika 98. lap, hol azonban János áll.

melynek nevét ő is aláírta; 1712-ben III. Károly király által szímeres nemeslevél által a nemesek sorába emeltetett. ¹⁾

Czímere a paizs kék udvarában arany halmon, fehér lovon vágató pánczélos vitéz, kivont kardot villogtatva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén pánczélos vitéz emelkedik ki; jobb kezével kivont kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

①.

Obenaus család. Németországi származású. Liebensfeldi Obenaus János 1732-ben III. Károly királytól szímeres nemességre emeltetett. ²⁾

Czímere négy részre osztott paizs, az 1. és 4. fekete udvarban ezüst szarvú arany szarvas ágaskodik; a 3. és 4. vörös udvarban kiterjesztett fehér sasszárny látható. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett sasszárny között, melyek közül a jobboldali vízirányosan félig ezüst, félig vörös, a másik pedig épen ellenkezőleg felül vörös, alól ezüst, — arany oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

Obeszló család. (Kis-Ledniczi.) Trenosin vármegye czimerleveles családai közé tartozik. Székhelye Kis-Lednicz. Hajdán a Rákóczy család hívei voltak. Eldődei Bartonis Dániel, máskép *Obeszló* vulgo *Holko* nevezetű, és ennek testvére Bartonis Mihály máskép *Pohánka* 1696. febr. 5-én Bécsben kelt szímeres nemes levélben I. Leopold király által nemességre emeltettek. Az előbbi az *Obeszló*, és *Holko*, — az utóbbi a *Pohánka* nevezetű család törzse lett. Utóbb a család némely tagjai *Ledniczky* név alatt fordulnak elő, sőt egyes ágazatok jelenleg is élnek a *Ledniczky* névvel. Különben az *Obeszló* családot már az 1696-ki armalis előtt is nemesi jogok gyakorlásában lehetni, miután Trenosin vármegye 1647-ki jegyzőkönyve szerint a Balassák és Szapáry Péter özvegye mint földes urak az *Obeszló* nemességének ellentmondtak; melynek folytán ezen uradalmi nyomás a Rákóczyak birtoklása alatt mindaddig tartott, míg 1696. aug. 7-én I. Leopold király által külön oltalom-levél által végképen föl nem

¹⁾ Coll. herald. nro 699.

²⁾ Ugyanott nro 342.

szabadítottak. Ezen mindkét rendbéli kiváltságos levél Trencsin vármegyében annak rendje szerint ki is hirdettetett. ¹⁾

A nevezett vármegye nemesi összeírásai szerint az Obeszló családból

1748-ban Ledniczen lakott id. és ifj. János, Ádám és András.

1768-ban a följebb említett helységben laktak János és fia András; — idős András és fia András; — György és két fia János és György; továbbá idős János, és ennek fiai János, György, András; ismét középső György három fiával Jánossal, Györggyel, és Andrással — végre középső János, és ennek fiai József és Miklós. Utóbb a családnév nyomára nem található.

Megjegyzendő, hogy Obeszló nevet a Lchottay család is viselt. *Lásd VII. köt. 85. lap.*

Obicz család. Obicz Ferdinand az 1687-ki országgyűlésen a 28. törv. cz. fogva honfiusítást nyert.

Oblacsics család. Oblacsics Radoszáv 1751-ben M. Terézia királyasszony által címeres nemes levélben emeltetett nemességre.

Czímere a paizs kék udvarában jobbról balra rézsutosan az udvar felső jobb szögletéből az alsó bal szögletig hullámzó fehér folyam; fölötte balról piros csőrű és lábú fehér galamb repül; alúl egy arany rózsafej látszik. A paizs fölötti sisak koronájából két pávatoll emelkedik ki, közte arany rózsafej látszik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék. ²⁾

Oblazovszky család. Trencsin vármegyében 1646-ban a nemesi összeírás szerint Kis-Sztankóczon lakott ily nevű nemes család; nevét azon megyei Oblazov helységtől mint eredete helyéről vette. Utóbb elé nem fordul, s jelenleg ismeretlen.

Obuchovszky család. Az 1659. évi országgyűlésen Obuchovszky János indigenatust nyert a 133. törv. cikkknél fogva.

Och család. Zemplin vármegye címerekleveles nemes családai közé soroztatik. ³⁾

Ochs család. Nemesi czímere a paizs kék udvarában zöid téren ágaskodó, kettős farkú, koronás oroszlán, első jobb lábával három

¹⁾ Szontagh Dáni közlése.

²⁾ Adami Scuta gentil. tom. VIII

³⁾ Szirmai C. Zemplin not. top. 115.

virágú liliom-ágot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszlán nő ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös. ¹⁾

Ócsay család. Ócsay Mihály 1622-ben Hont vármegyében Disznóson egy földjét elzálogítja Liphay Imrének. ²⁾

Ócsay Istvánnak leánya Judit először Szilassy Jánosnak, másodsor Sárkány Farkasnak, harmadsor Deseő Jánosnak felesége szintén Hont vármegyében Felső-Szúdon fekvő curiáját nyolcz telekkel 1634-ben Liphay Györgynek és Istvánnak elzálogítja. ³⁾

Nevök „Ochay“nak irva is előfordúl. A család valószínűleg kihalt.

Ocskay család. (Ocskai) Nyitra vármegye egyik legrégebbi adományos birtokos nemes családja; nevét a most is birtokában levő Ocsko helységtől vette.

A család címeze — a följebbi ábra szerint — a paizs kék udvarában zöld téren medve, fölötte csillag és félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén medve emelkedik ki, első jobb lábával egy hármass-ágot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

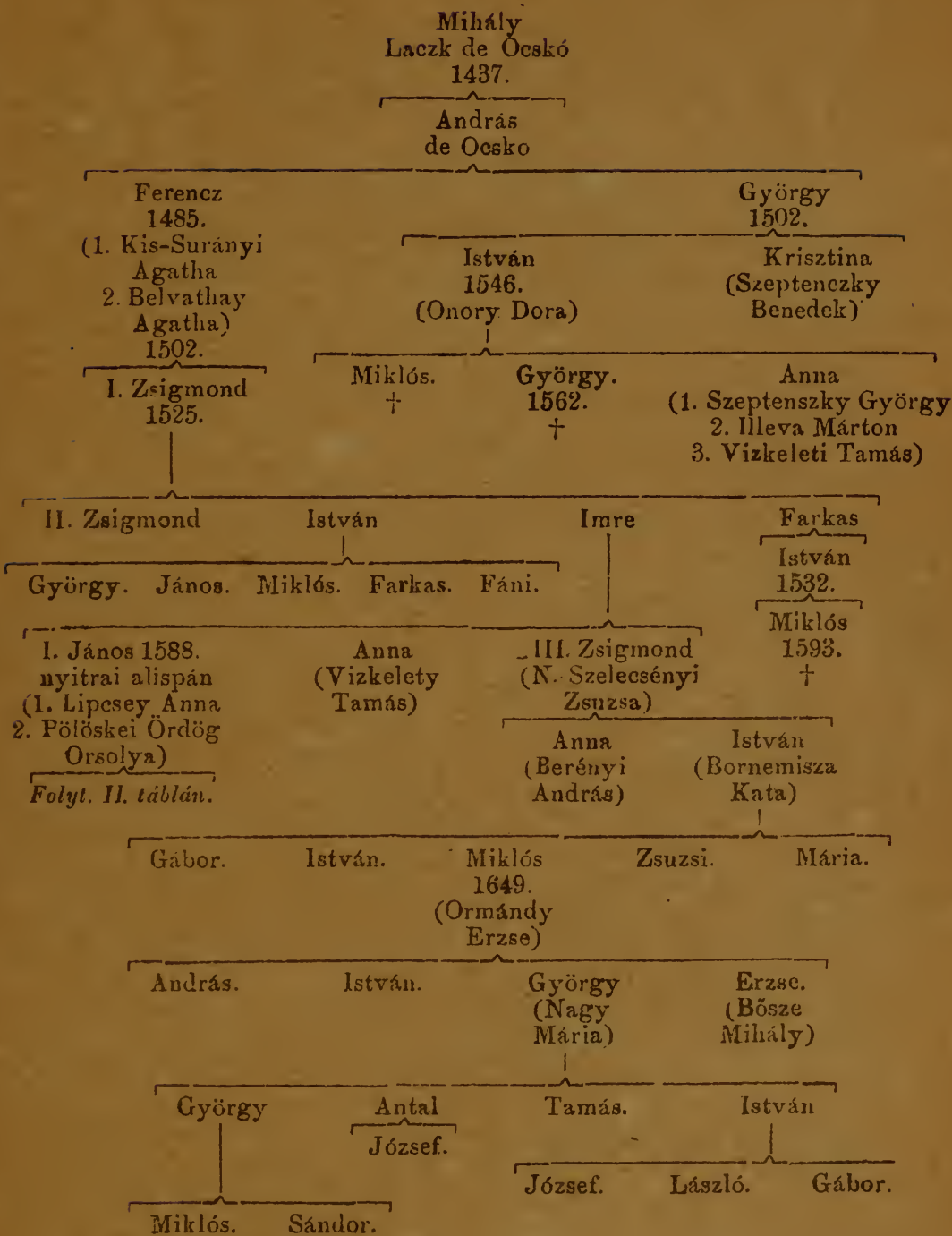
Az előttem fekvő táblázaton, mely a XV. század első feléig 1437. évig terjed föl, a család törzse Ocskay Laczk Mihály volt; tőle a családfa a múlt század végéig a következőleg terjedt szét:

¹⁾ Burgstaller Collectio Insignium.

²⁾ Eredeti okmány.

³⁾ Sz.-benedeki Convent Prot. I. p. 210.

I. t á b l a.

II. tábla.

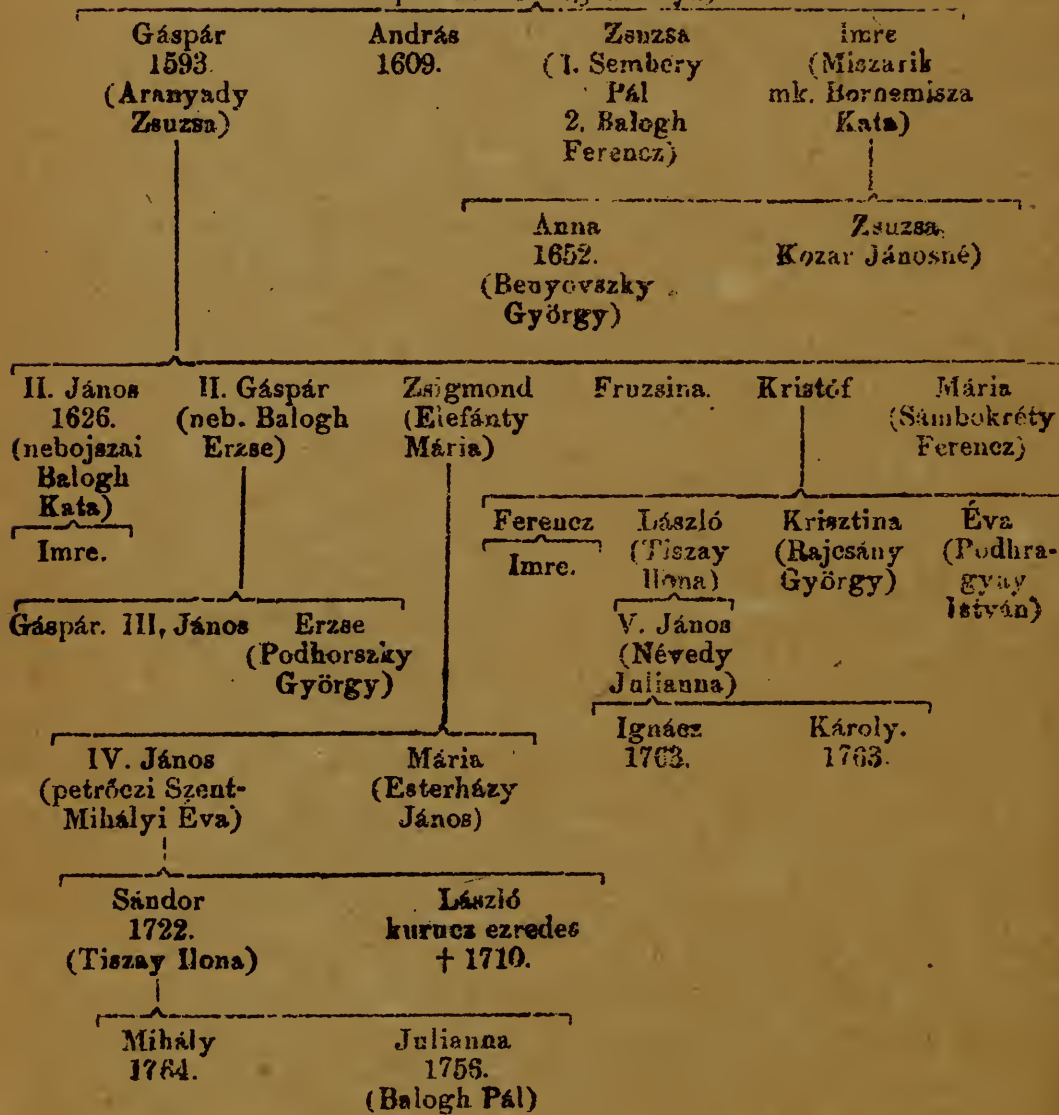
I. János, ki a I. táblán.

1588.

nyitrai alispán

(1. Lipcsey Anna

2. pölöskei Ördög Orsolya)

A családfán álló Ocskói Andrásnak fiai Frank vagy Ferencz és István (ki a családfán nincs) ellen Ocskói Mihálynak özvegye Margit 1465-ben Simon antibári érsek és esztergomi helytartó előtt a jegy- és nász-ajándok iránt perelvén, az alperesek kérelmére az ügy békes elintézése végett egy utóbbi határnapra halasztást enged. ¹⁾ Ezen említett Mihály is különböző személy lehetett a családfán álló Mihálytól.

Nevezett Ferencznek első neje Kis-Surányi Agatha, leánya volt Kis-Surányi Lászlónak feleségétől Nagy-Récsényi Anasztaziától, kinek atyja Miklós, nagyatyja Nagy-Récsényi Péter volt. Második felesége 1502-ben Belvatai Agatha, előbb 1491-ben Csepéni László hitves társa. Ezek egyikétől maradt fia Zsigmond.

Ferencznek testvére György két gyermeket nemzett, Istvánt, és Krisztinát, Szeptenczky Benedek nejét. Istvánnak gyermekei magnélkül multak ki, egy leánya Anna előbb Szeptenczky Györgynek, utóbb (1583) Illeva Mártonnak, végre Vizkelety Tamásnak lön nejevé. Benne ez ág kihalt.

Ferencznek fia I. Zsigmond élt 1525-ben, s négy gyermeket nemzett, ezek: Zsigmond, István, Imre, és Farkas. Az elsőnek semmi gyermeke nem maradt; Istvánnak fiai utódok nélkül haltak meg, Farkas unokájában Miklósban zárta be ágazatát, és ennek magva szakadtán a családi javakat a mindjárt említendő Gáspár örökölte 1593. táján. Ekép csak a negyedik fiú Imre lett az Ocskay ház fentartója.

Imrének két fia I. János és III. Zsigmond, és egy leánya Anna Vizkelety Tamásné maradt. A két fiú két ágat alapított; ezekből III. Zsigmondnak ágát ízről izre még az I. táblán látjuk folytatva.

I. János a családnak egyik nevezetesebb tagja, és 1588-ban Nyitra vármegyének alispánja volt. ²⁾ Első neje a Dóczyakkal törzsrokon nagy-lucei Lipcsey családból származott Anna volt, ki által a család Bars megyében is birtokossá lön; második feleségül Kozár Mihály özvegyét pölöskei Ördög Orsolyát vette el. Ezekből három fia, egy leánya ért emberi kort. Zsuzsanna előbb semberi Sembery Pálné, utóbb (1609.) nebojszai Balogh Ferenczné lett. Imrének Miszarik máskép Bornemisza Katalintól (ki utóbb Kozár Mihályhoz férjhez) csak két leánya maradt: Anna, és Zsuzsanna Kozár János

¹⁾ Kaprinai Mss. B tom. L. p. 76.

²⁾ Lebooczky Stsmmat. I. p. 201.

hitvese. Amaz Benyovszky Györgynek nyujtá kezét, azonban halála után férje Benyovszky György másodsor is nősült, elvévén Miszarik Zsófiát; és 1652—1654. években a Vásárdy család javaiban Felső-Vásárdon, Mártonfalván és Dékiben iktattatá be magát a nyitrai káptalan által.

I. Jánosnak másik fia idősb Gáspár 1593-ban élt. Felesége Aranyady Péter itélőmesternek leánya Zsuzsanna volt. Ettől hat gyermeke maradt; köztök Fruzsina és Mária Sámbockréthy Ferenczné, leányok. A fiúk II. János, II. Gáspár, Zsigmond, és Kristóf szintén mind család-apákká lőnek.

II. János, mint leányágon nagyanyja Lipsey Anna után Dóczy örökös, 1626-ban a Dóczyak ellen tiltakozik, ¹⁾ ugyanakkor néneje Zsuzsanna, nebojszai Balogh Ferenczné több társával együtt tiltakozik a Dóczyaknak Saskeő várára vonatkozó egyesség kötése ellen. ²⁾ János élt még 1665-ben is. ³⁾ Egyetlen fia maradt: Imre.

Zsigmondnak elefánti Elefánty Máriától gyermekei: Mária gróf Esterházy Jánosné, és IV. János, ki petróczi Szent-Mihályi Évától nemzé Lászlót a Rákóczy részén lévő ezredest, ki utóbb a császáriak részére ment át, de a kuruczoktól elfogatván, 1710-ben Érsekujvár alatt kivégeztetett, és Sándort, ki Tiszay Ilonával nemzé Mihályt és Juliannát Balogh Pálnét, ki 1756-ban Komárom megyei kamocsai részjóságát elcseréli Mihály testvérével Gátha. Tétény és Gálos, Mosony megyében birt részjóságokért; ⁴⁾ előbb pedig 1754-ben a Kava pusztai, vizvári, csúzi birtok iránt Hunyady János gondnoka s többek ellen zálogpert indított, mely utóbb peralkuval végződött. ⁵⁾

Az Ocskay család Nyitra vármegyén kívül Abauj, Heves, Szabolcs és Zemplin vármegyékben is birtokosul iratik, és ez utóbbi megyében e század elején Pelejtén, Nagy- és Kis-Azaron. ⁶⁾

E században a család nevezetesebb tagjai Ferencz báró 1832-ben.

Antal előbb báci czimzetes püspök, nagyváradi kanonok, m.

¹⁾ Sz.-benedeki Convent, fasc. 16. nro 14.

²⁾ Ugyancst fasc. 9. nro 74. és 1627. évről fasc. 134. nro 20.

³⁾ Pray Mss. tomo IV. p. 308. 311.

⁴⁾ Fényes E Komárom várm. 103.

⁵⁾ Ugyanott 113. 117. 121.

⁶⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 78. 271.

kir. helytartósági tanácsos, bölesészeti tudor, 1838. óta kassai megyés püspök, a tudományok pártfogója; meghalt Budán 1848. sept. 13-án.

Ignác előbb (1833.) Nyitra vármegye alispánja, 1836-ban követ, utóbb (1841—47) kir. táblai ülnök.

Rudolf előbb Nyitra vármegyei főszolgabíró, 1844-ben másod alispán.

Antal 1839-ben házi főpénztárnok, kinek neje baráthi Huszár Klára.

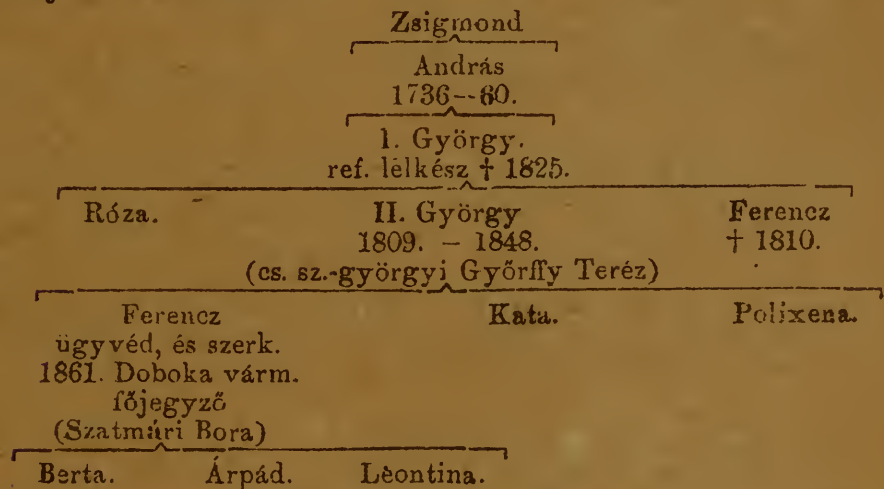
Edvárd 1839-ben alszolgabíró.

Elek ugyan akkor főszolgabíró. Vendel rendszerinti esküdt.

Mihály 1844-ben úti főigazgató. Vilmos rendszerinti esküdt.

Ocsvai család. (Ocsvai.) Szatmár vármegyében hajdán, nevezetesen 1363-ban Olesvát, mely most Apáti helységgel együtt Olesva-Apáti helységét képezi, Olchvay Simonnak fia László bírta, azonban ez 1408-ban már a Károlyi család birtokába jött. ¹⁾

Innen származhatott az Erdélyben élő ocsvai Ocsvai család, melyből Ocsvai Zsigmondnak özvegye kiskorú fiával Andrással a Rákóczy-féle mozgalmak korában Erdélybe vonúlt, és András 1730—60. között Kraszna vármegyei tisztviselő, perecsenyi és varsolczi birtokos volt. Családfájuk ²⁾ következő:

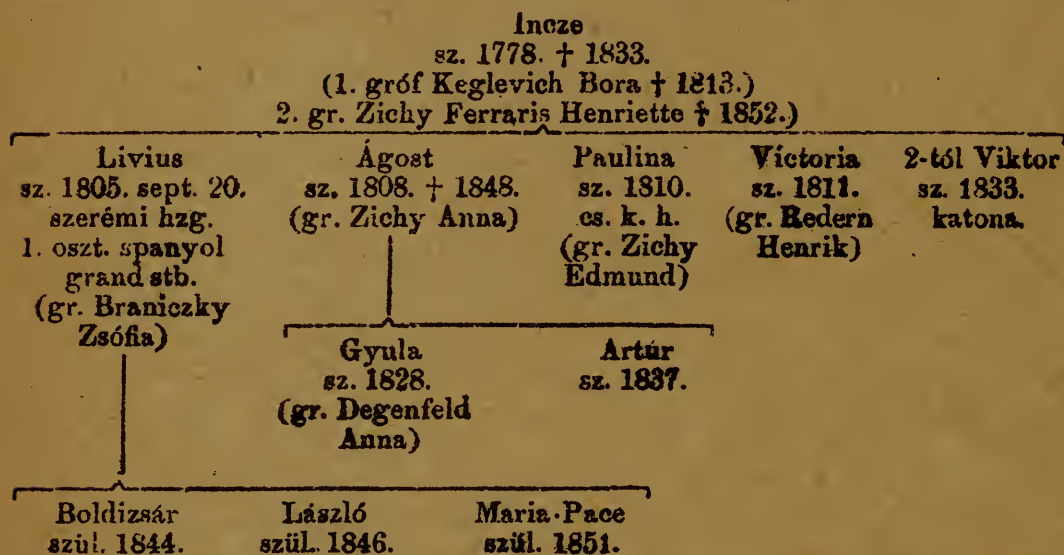

II. György Kolos, Doboka és Belső-Szolnok vármegyékben táblabíró és birtokos, Doboka megyében erélyes állomási és élelmezési biztos a francia háború alatt. Fia Ferencz ügyvéd, 184⁸₉-ben Kolosvárott hirdapszerkesztő, és honvéd, a forradalombani részvéteért várfogságot szenvedett. 1861-ben Doboka vármegye főjegyzője lett.

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 99.

²⁾ Török Ant. közl.

Odeschalchi család. (Szerémi és ceri, herczeg-) Olasz eredetű ház, melyből többi között Benedek római pápa volt XI. Incze név alatt. Hazánkban herczeg Odeschalchi Livius az 1751-ki országgyűlésen a 40. törvényczikk folytán honfiusítást nyert. Utóda Inoze (Inocentius) es. k. kamarás, a Krisztus-rend vitéze, és a királyné fő udvarmestere, szül. Romában 1778. jul. 22-én, mint magyar hazafi a Ludoviceára 1808-ban 5000 forintot alapítványozott. Meghalt 1833. sept. 24-én. Családját a következő családfa mutatja:

Gyula az 1861. országgyűlésen Nyitra vármegyéből képviselő volt.

Odor család Dunántúli nemes család, ma már talán a kihaltak közé tartozva. Már 1630-ban Zala vármegye nemessége sorában leljük Odor Istvánt és Balást, kik Medgyesen laktak.

1655-ben Odor Péter Komárom vármegye szolgabirája volt. ¹⁾

1719-ben január 20-án Odor Ferencz Vas vármegyétől nyert nemesi bizonyítványt.

1751. nov. 29-én Odor Pál és László Vas vármegyétől Szombathelyen kelt nemesi bizonyítványt nyertek.

1753. sept. 3-án Odor Ferencz Zala vármegyében hirdetteté ki nemességét.

Odrik család. Trencsin vármegyei czimeres nemes család. A nemességet Odrik Pál szerző, és azt 1647-ben a nevezett vármegyében kihirdetteté. 1666-ban Trencsin városában lakott a család. Utóbb ott nyomai nincsenek. ²⁾

¹⁾ 1655 evi 116. törv. cz.

²⁾ Szontagh D. közl.

Odry család. Hont vármegyei czimerleveles nemes család. A nemességet Odry Miklós nyerte 1716-ban III. Károly királytól.¹⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld halmon arany koronán könyöklő, vörös mezű kar, markában tizenegy szál arany búzakaralászt tartva. A paizs fölötti sisak koronáján szintén olyan kar látható, hasonlóan búza karalászatot tartva. Foszladék jobbról aranyvörös, balról aranykék.

A családból Imre volt Hont megyei esküdt, Kökesziben birtokos, neje Petróczy családbeli.

Odry család. (Pacséri) Bács vármegyében birtokos, melyből András 1812-ben a m. akademiára 200 frtot alapítványozott. Fia pacséri Odry József szül. 1792. jan. 21-én. Bács vármegyének 1838-ban alispánja és volt országgyűlési követe, utóbb cs. kir. tanácsos.

Éva, Palimperger György özvegye 1836-ban a Ludoviceára 5860 frtot alapítványozott.

Pacséri Odry András 1845-ben Bács vármegye főszbirája volt.

Gergely 1842-ben ugyanott táblabíró.

Áll-e összeköttetésben a pacséri Odry család a följebbi hasonló nevezetűvel, nem tudjuk; legalább ez utóbbinak czímere egy pecsét-lenyomat szerint a följebbi családétól különbözik, t. i. e czimer következő: a paizs kék udvarában zöld téren medve ágaskodik, egy zöldellő fenyőfát tartva; ugyan ilyen medve emelkedik ki a paizs fölötti sisak koronájából is.

Oetl család. Oetl Antal-József, továbbá János, Miklós és Antal az 1715. országgyűlésen a 136. törv. cikkben magyar honfiusitást nyertek.

Oexel család. Torontál vármegye birtokos nemes család, melynek elődje Oexel Jakab 1714-ben III. Károly király által czimeres nemességre emeltetett.

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren hátulsó lábain álló, kettős farkú oroszlán; a paizs fölötti sisak koronáján piros lábú fehér galamb áll, kiterjesztett szárnyakkal, piros csőrében három szál arany búzakaralászt tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

A család tagjai többnyire megyéjükben hivatalokat viseltek Jánosnak fia ifj. János 1835-ben Torontál vármegye főszbirája volt. 1847-ben Csanád vármegye országgyűlési követe. Neje Karácsonyi családbeli.

¹⁾ Collect. herald. nro 473.

Jánosnak unoka-testvérei József meghalt 1857-ben, neje Kárász leány; Mihály nőtlen, Lajos neje szintén Kárász családbeli.

A család 1847. előtt vezeték nevét Rónay-rá változtatá, és birtokáról Kis-Zombor-ról írja előnevét.

A család tagjai közül 1827-ben a Ludoviceára Alajos 1000 frtot, János 400 frtot, és Mátyás 200 frtot alapítványozott.

Óhídy család. (Óhídi.) Zala vármegye régiebb nemesi családjainak egyike. 1499. évben (feria 4-ta post festum decollationis S. Joannis bap.) Budán kelt királyi adományt nyert a család.

1751. nov. 9-én Vas megyében Buban (Bubendorf?) lakozó Óhídy János, továbbá fiai Gábor és Ferencz, kik Veszprém megyében Kámon laktak, Vas vármegyétől Szómbathelyen tartott közgyűlésben kelt nemesi bizonyítványt kaptak, melyet 1756. jan. 14-én Veszprém vármegyében Pápán kihirdették.

Okolicsányi család. (Okolicsányi.) Liptó vármegye tősgyökeres ősrégi családja, ősi fészke és birtoka Liptó vármegyében Okolicsna helység, melytől nevét és előnevét vette. Első tudható törzse I. Szerofil, ki IV. Béla király korában élt, 1245. 1282. évben. Ennek fia volt Péter, kinek fiai I. János, I. Márk, Lőrincz, és II. Szerofil, ezek már ősi örökség jogán birták Akalicsna (most Okolicsna,) Poruba, Zenthstefan (Szent István), Chemerna (Csermono) és Harankfaháza (jelenleg ismeretlen) azonban Robert-Károly király korában a birtokjog kimutatási vizsgálatkor jogaikat oklevelekkel kimutatni nem bírván, már a királyra voltak szállandók e jószágok, ¹⁾ midőn nevezett I. János mint katona I. Lajos király alatt Nápolyban harczolván, és ott vére ontásával és egyik szemének elvesztésével ²⁾ is érdemeket szerezvén, 1379-ben I. Lajos királytól a neve-

¹⁾ Regestrum de Lypto. Magyar történelmi tár IV. 8.

²⁾ A család egyik tagja Okolicsányi Márton a múlt század végén eme szem elvesztéséből (tótul oko szem, ljae arcz) igyekezett a családnevet fejtegetni, de ez fonák csavarása a szavaknak, és különben is anachronismus, mert Akalicsna helység, melyről a család nevét vette, már Okolicsányi Jánosnak 1342-ben a nápolyi hadjáratban történt szeme elvesztése előtt úgy neveztetett, sőt 1291-ben már a család némely tagja de Akalicsna iratott, tehát jóval előbb a szem (oko) kiszűrés előtt. Lásd Tört. tár IV. 28. -- Némelyek -- mint Bel M. és utánna Budai Ferencz is e család ősei közé számítják Oklics Diene st 1274. évi nádori is; a családi genealogiák ezt nem említik. Az allitmany minden esetre még teljes bizonyítást varna.

zett javakra testvérei részére is új királyi adományt nyert; és a királyi könyvből a nevezett javak elleni igény kitörültetett és megsemmisítetett. Ugyan ez okból 1391-ben a Bebek Imre országbíró alatti birtokjog vizsgálatkor noha I. Márknak fiai és II. Serefil fia János fölmutattak IV. László, III. András és I. Károlytól is a nevezett jószágokra szóló leveleket, mindezeket mint érvénytelenülteket mellőzve, birtokjoguk csupán az I. Lajos király 1379. évi adománya folytán ismertetett el.

I. Márk és II. Serefil 1355-ben beleegyeztek azon ajándokszerződésbe, mely szerint Akalicsnai Mikének fia Pál 1291-ben Verbeche és Akalicsna között fekvő három ekényi földét nénjének Kátának adá át. ¹⁾

1366-ban Akalichnai Péternek fiai I. Márk, és II. Serefil között egyrészt, Mikónak fiai János és Mochk, továbbá Jánosnak fiai Miklós, Gergely, Tamás, Niklin és Mihály között más részről egyesség költ, mely szerint I. Márk és II. Serefil Cheremnai egyudvar-
telküket egy királyi ekényi földdel együtt Mikó és János fiainak örökösen átadják. ²⁾

I. Márk 1379-ben I. Lajos királytól érdemei jutalmaúl Basafölde, másképp Kovachfölde nevű földet vagy telket kapta. ³⁾

Péternek négy fia közül II. Serefilnek csak János fia maradt, kinek ága elenyészett, I. Márknak azonban három fiát ismerjük: II. János deákot (litteratus), III. Serefil-t, és II. Pétert, kik 1391-ben Bebek országbíró birtokjogi vizsgáló széke előtt Liptó megyei ősi javaiknak jogos birtoklását oklevelileg igazolták. Ezen három fiú közül II. János lön a családalapító, kitől a család nemzékrende szakadatlan folyamként sarjadzott le napjainkig.

A családfa ⁴⁾ következő:

¹⁾ Regestrum de Liptó, ugyan ott 23.

²⁾ Ugyan ott 29.

³⁾ Ugyan ott 9.

⁴⁾ Wagner Tabellae geneal. tab. XLII. Bel, Notit. nova tomo II. és Szon-
tagh Dán. közlése stb.

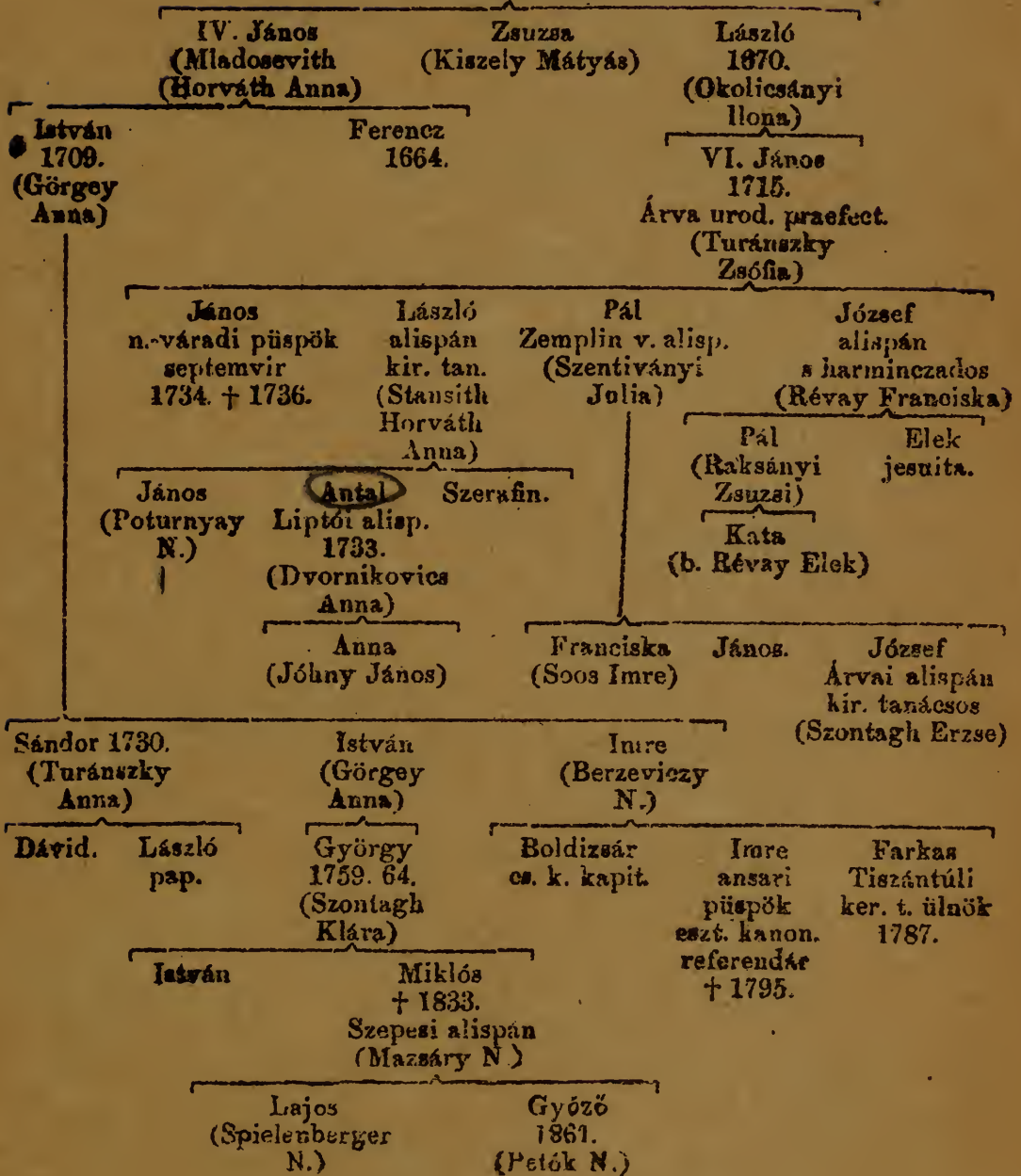
I. t á b l a.

Serefi
1245. 1282.I. Péter mest.
de Akaliczna
1295.

I. János 1379.	I. Márk 1355. 1366. de Akaliczna	Lőrincz 1355.	II. Serefi 1355. 1366. Janos 1391.
II. János litteratus 1391.	III. Serefi 1391.	II. Péter 1391.	
I. Mihály 1422. 1435. az akalicznai zárda alapítója			
Bernát 1494. (Vitalis Margit)	Jakab 1494. II. Mihály 1562.	Lénárd 1494. Folyt. III. táblán	
III. Péter Liptó várm. alisp. 1562. 77.	V. János 1605. (Pongrácz Anna) Dániel 1610-ben vízbe fúlt Trencsinben.		
III. János Liptói alispán és kir. tábl. üln. (Radács Anna) Folyt. II. táblán	Ferencz Liptó várm. jegyző † 1606.	IV. Péter 1605.	III. Mihály 1605. (Matyasovszky Anna)
		V. Péter 1685.	István 1660. (Beniczky Ilona)
Mihály ügyvéd (Kubinyi Zsuzsa)	Gáspár jegyző 1715. (Kubinyi Anna)	Ezechiel 1700. (Jóob Anna)	Ádám ügyvéd (Pongrácz Erzse)
István ügyvéd (Poturnay Mária)	Miklós ügyvéd.	József (Szentiványi Fruzsina)	Ádám.
	Lőrincz	Mátyás 1715. (Okolicsányi Mária)	Márton Likavai hradeki ügyvéd 1732. (Szentiványi Éva)
	János 1733. (Dessevffy Zsófia)	Mihály. †	István (Moostry Anna)
	Pál 1790.		

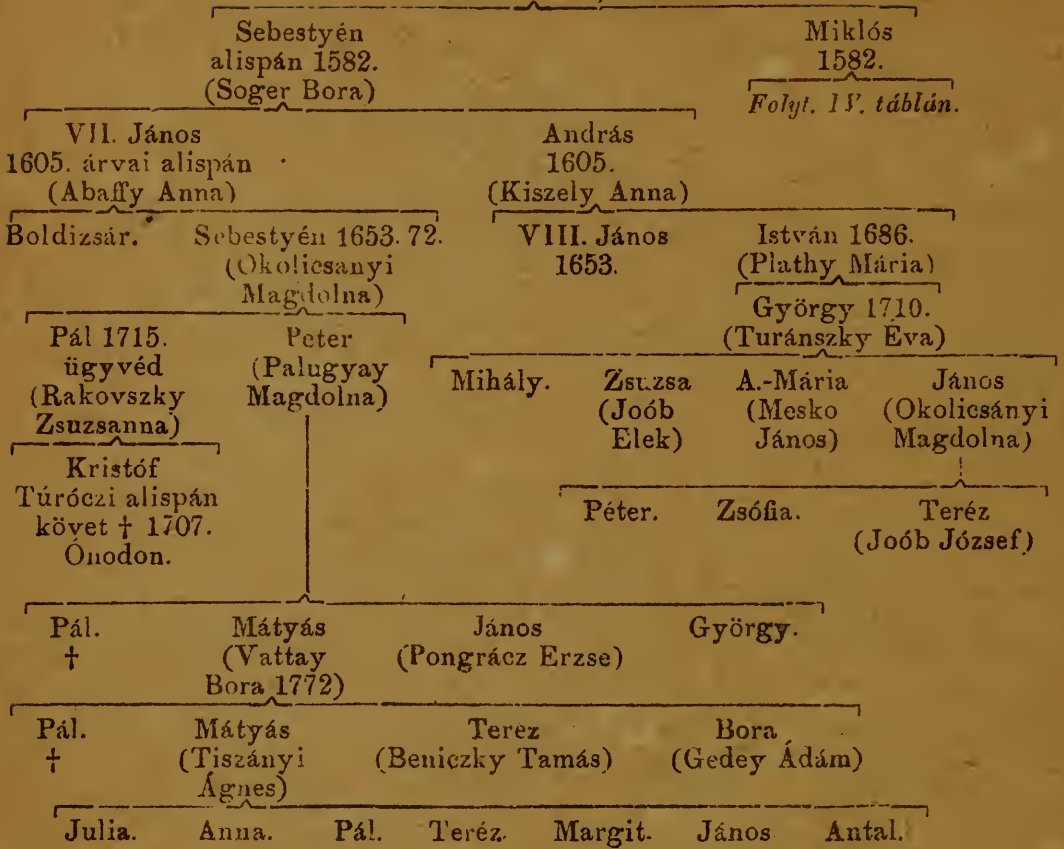
II. tábla.

III. János, *kéas I. táblán.*
Liptói alispán
és kir. tábl. ülnök
(Radács Anna)

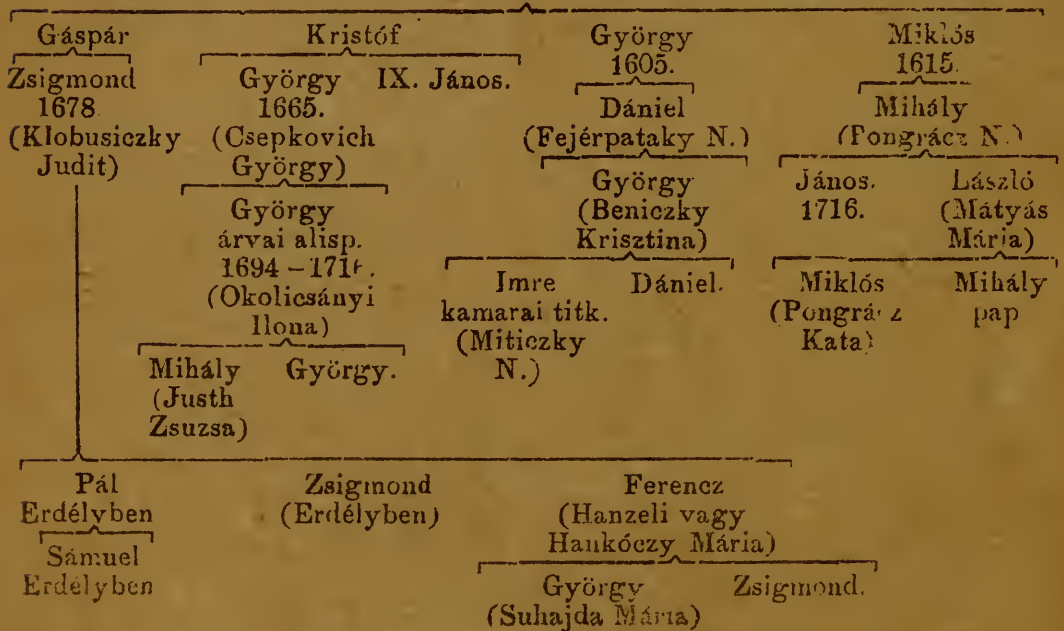
III. t á b l a.

Lénárd 1494., ki az I. táblán.

IV. t á b l a.

Miklós 1582., ki a III. táblán.

E családfai táblák, — mint láthatjuk — csak is a szétágazást mutatják, de róla a legutóbbi ivadékok többnyire hiányzanak; mit csak a családi adatok pótolhatnak.

Az I. táblán álló Mihály volt alapítója Okolicsnán a Ferencz rendiek zárdájának s egyházának, mely jelenleg is áll, s az egyházi sírbolt a család temetkező helyéül szolgál. I. Mihálynak három fia által a család három fő ágra oszlott.

Az ősi székhelyen Liptó vármegyén kívül szétágazott a család, és elterjedt Árva, Szepes, Turóc, Bihar s Nógrád megyékbe, sőt Erdélybe is.

A Liptó vármegyei ágazat mily főbb hivatalokat viselt, nagyára a tablázat elutasít; az Árva megyei ágra nézve különösen a következőket tüntethetjük föl

Ferencz 1632—1647-ben Árva vármegye jegyzője.

János 1655-ben Árva vármegye alispánja volt.

Id. György 1694—1716-ban ugyanott alispán.

János 1702—1703. Árva uradalmi praefectus.

Mihály 1706-ban ugyan ott, Ádám 1706. ugyanott uradalmi jogigazgató.

József 1727—1750. Árva várm. alispán, neje Erzsébet a gazdag Szontagh Gáspár leánya, kinek kegyes és tapintatteljes működésének köszönhetik az Árva s Liptó vármegyei evangelicusok, hogy 1686-ban Caraffa kegyetlenségét, az eperjesi mézszárlást kikerülhették; minthogy azon, evangelica vallásához hően ragaszkodó hősies nő, akkor még első házasságában élvén Kubinyi Gáspár Liptó vármegyei alispánnal, Caraffához hozzá férvén, annak kezébe tizezer forint lefizetése mellett az Árva és Liptó megyei protestánsokat üldözése alól fölmentette.

László 1754-ben hadi-, Mihály pedig házi pénztárnoka Árva vármegyének.

Ifj. György 1754-ben sz.-bíró, József 1786. tiszti főügyész.

Jónás 1790—1812-ben Árva vármegye alispánja.

Mihály 1806. ugyan ott fő-szolgabíró.

Talán a most említett Jónásnak fia Imre, ki Tornynos Juliávali házassága folytán Nógrád vármegyébe szakadt. Meghalt Horpáacson 1859-ben nejével együtt. Gyermekei: 1. Luiza Szigyártó Mihály özvegye, 2. Erzsé meg halt mint hajadon, és 3. József szintén meghalt 1859-ben. Ennek nejétől Vladár Szidoniától gyermekei: József, Gyula, Lajos.

A II. táblán László ágából Mihály és Pál jeles ügyvédek és jogtudósok a múlt században. ¹⁾

Árva vármegyében fő székhelyeik voltak a családnak Mokragy, Zaszkal, Zabrezs, és Lestine.

Zemplin vármegyében Pál 1723-ban első alispán, 1729-ben követ; lakott Homonnán és Körtvélyesen.

János 1730-ban Zemplin várm. másod alispán. ²⁾ 1741-ben követ. Másik János 1792-ben a Tiszán innen kerületi tábla ülnöke.

1797-ben János kir. tanácsos és kamarás, szintén Zemplin vármegye alispánja. ³⁾ Tán ez azon János, kinek neje Van Dernáth Anna volt, s ki 1750-ben Rakóczy András magvaszakadtán Rakócz helységet impetrálta, melyhez utóbb a nagy-ujlaki és örmezei jószág is járult. Az evang. vallás ellensége lévén, a garanyi egyházat ezektől elvéve, kath. hitsorsosainak adá át.

Zemplin vármegyében birtokolt e század elején a család Szeghi, Koles-hosszúmező, Krivicsány, és Leszna helységekben. ⁴⁾

A szepesi ágazatnak nagyobb része szintén főbb hivatalt viselt. Így György 1764-ben a Szepes megyei törvényszék birája volt, és Hozelecezen székelt. Neje Szontagh Klára volt. Fia Miklós szintén Szepes vármegyében alispán, neje Mazsáry leány, lakhelye Hunfalva. Meghalt 1833. jun. 18-án.

Gyöző (Victor) 1832-ben a m. k. udv. kancellariánál tiszt, 1848-ban a Szepes megyei ellenzéki tag, és másod alispán. Lakhelye Hunfalva, részint Pozsony. Neje Petók leány. Testvére

Lajos, kinek neje hanusfalvi Spielenberger családbeli. Ezen ág evang. vallású, és a késmárki lyceum buzgó pártolója.

A nógrádi ág szintén megyei hivatalokat viselt, közülök Péter 1808-ban Nógrád megyei szolgabíró volt. Tán ennek fia Miksa (lakik Kisfaludon) 1836-ba esküdt szbirói czinmel, 1842-ben alszolgabíró, utóbb főszolgabíró, valamint 1861-ben ismét. Testvére Péter.

József 1836-ban szintén Nógrád megyénél katonai biztos, 1842-ben alszolgabíró volt. Ez az árvai ágból származott Imrének fia volt, mint följebb említetett.

Pálfalván laknak Pál, János, kiknek nővérük Balás Márk neje.

¹⁾ Lehoczky Stemma. II. 259.

²⁾ Szirmay C. Zemplin not. hist. p. 311. 312.

³⁾ Ugyan annál 328.

⁴⁾ Ugyan annál not. top. 178. 334. 364. 390.

Megemlítendők még a III. táblán **Kristóf**, ki Turóc vármegye alispánja és követe volt, midőn 1707-ben az ónodi gyűlésen Rakovszky Menyhért követ társával, mint a forradalom folytatásának ellenzője, a Rákóczy hívek által szétkonczoltatott, és atyja is **Pál** lánczra veretett; a forradalom megszűntével az 1715-ki országgyűlés végzése szerint czimeré a Rakovszkyéval együtt Turóc vármegye czimerébe emlékül betéttetett.

A papi pályán is többen szerepeltek; így **János** (a II. táblán) előbb pozsonyi olv. kanonok, utóbb sz. István m. prépostja, 1734-től haláláig, 1736-ig nváradai püspök. A nagyszombati sz. háromság egyháza neki köszöni létét, valamint a pozsonyi papnövelde egy részben alapítványa bővítését. ¹⁾

Mihály szepesi kanonokból 1757-ben esztergami kanonok, gömöri főesperes, és nagyszombati plebános; meghalt 1771-ben. ²⁾

Imre (a II. táblán) szepesi kanonokból 1773-ban esztergami kanonok, majd sz. István prépostja, kapornaki apátur, és ansari czímzetes püspök, 1779-ben helytartósági, 1782—1786-ig és ismét 1790—1795-ig kancellariai tanácsos és referendarius, meghalt Bécsben 1795-ben. ³⁾

Továbbá megemlítendők még, — ámbár helyöket a táblázaton kimutatni nem tudjuk, — mint e családbeliek **Imre**, Bihar vármegye táblabirája, 1805-ben debreczeni lakos.

János, kinek Szentiványi Judittól leánya **Judit** Prusinszky László neje volt.

Ismét másik **János**, ki 1854. aug. 7-éu kora 76. évében halt meg Okolicsnán, és ott a szent Ferencziek temploma kerítése közé temettetett. Nejétől Okolicsányi Annától fiai **Károly**, **Luczián**, és **Antal**.

¹⁾ Memoria Basilicae Strigon. 164

²⁾ Ugyan ott 170

³⁾ Ugyan ott 173.

Jelenleg az Okolicsnai ős jószágon élők közül *Albert*, és ennek atyja *Márk* 1848. előtt Liptó vármegyei alispán, *Antal* től az eperjesi kerületi tábla ülnökétől származnak.

A II. táblán VI. Jánosnak leányai voltak: *Anna Matyasovszky Györgyné*, és *Klára Abaffy Györgyné*. VI. János fiának *Lászlónak* gyermekei: *Klára Szent-Iványi Mihályné*, *Mária Rakovszky Jánosné*, *Rozália Sz.-Iványi Ferenczné*, és *Antal* alispán, ennek gyermekei: *Terez Sz.-Iványi Farkasné*, *Zsuzsa Palugyai Mihályné*, *Judit ifj. Sz.-Iványi Pálné*; *Róza Rakovszky Istvánné*, és *Antal* liptói volt aljegyző, kinek neje *Sz.-Iványi Judit*.

Nem tudjuk: kinek leánya *Anna-Mária*, ki 1796-ban *Szontagh Mihály Esterházy* herceg jószág igazgatójának neje volt. Valamint azon *Okolicsányi* sem áll a családfán, kinek jelenleg neje *ráhói Szontagh Anna*. Nincs a családfán azon *Okolicsányi János* cs. k. udvarnok sem, ki 1859. dec. 29-én *Heves* megyében *Bátorban* megöletett. Ennek veje *Lajos*. Végre hiányzik a családfáról *Gáspár* és *László*, kiknek anyjuk *Szontagh Julia*.

A család czimere a paizs kék udvarában zöld halmon nyugvó királyi korona, azon pánczélos kar könyököl, kivont kardot tartva, melynek hegyén levágott törökfej vérzik, fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronáján a leirthez egészen hasonló kar látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst-vörös, mint az egész a mellékelt ábra is mutatja. E czimert a család állítólag 1364-ben I. Lajos királytól kapta volna.

Okruczay vagy

Okrutay család. Szabolcs megyében honos, lásd *Novelly cs.*

Okruczky család. Szepes és Sáros vármegyében székel, közülök *Antal* Sáros vármegyének volt tisztb. aljegyzője, szül. Eperjesen 1824. máj. 22-én.

Oláh család. (Kihalt.) Eredetét a havasalföldi, vagy oláhországi *Dán* vajdai nemzetségből veszi; azonban a belső villongások által — legalább egyik ág — leszorítván a vajdai székből, Erdélybe vonúl, és ott második hazát lelve, nemzeti neve családi nevévé változik.¹⁾

Oláhországban már 1333-ban *Dán* volt a fejedelem, ki 23 évig, és testvére *Mircse* ki 28 évig hoszpodárkodott. *Zsigmond* király korában szintén egy *Dán* ült a fejedelmi székben, kit azonban *Zsigmond* király támogatása ellenére is a török által pártolt

¹⁾ E családot leírta *Wagner*, Collect. geneal. dec. I. 112–123.

Radul a vajdaságból kiszorított. E Dán uak — ha az időkort tekintjük, — fia lehetett, bizonyosan pedig vérségéből származott Manzilla a b Argyes, ki Hunyadi János kormányzónk nővérét Máriát vévén nőül, családjá egyik ágát egészen a magyar földre plántálta. Ennek két fia maradt: Stanczul (tán Szaniszló) és Stojan (István).

Stanczult, miután Dragula Oláhország kormányára jutva, a Dán nemzetség üldözését tervbe vette, megfogatván, lefejeztette. Két fia maradt Dan, és Péter. Ez utóbbi a török pártfogás mellett ismét ült a hoszpodári székben, de csak hamar ismét török pártfogás mellett egy másik ellentársa támadván, elüzetett.

Manzillának másik fia Stojan kikerülván Dragula üldözéseit, Mátyás király védelme alá futott, Magyarországra; tulajdonképen ő lett a magyarföldi ágnek megalapítója; és lemondván a fejedelemségi igényekről, Erdélyben megtelepült, nőül vévén Hunzár (máskép Császár) Borbálát; kitől négy gyermeke maradt: 1. Oláh Máté, 2. Oláh Miklós a híres esztergami érsek, 3. Orsolya előbb lanzéri Császár Kristóf, másodsor Bona György neje, és 4. Ilona Oloz Miklós hitvese.

A család fényének délpontjára Miklós (szül. 1493.) primás által jutott, ki papságra adván magát, már II. Ulászló és II. Lajos király alatt a királyi udvarnál a titkárok sorába jutva, és II. Lajos eleste után határozottan ennek özvegyéhez, (kivel Belgiumban is tartózkodott) és I. Ferdinand királyhoz ragaszkodva,

utóbb sz.-fejérvári custos, kincstárnok és kir. tanácsos lett; 1543-ban zágrábi, 1548-ban egri püspökké, 1553-ban esztergami érsekké és Magyarország primásává, Esztergam vármegye főispánjává neveztetett, 1543-ban egyszersmind kancellárrá, 1562-ben egy időre kir. helytartóvá, valamint tán 1560-ban lett Hont vármegyének is főispánjává; az egyháznak érdekében szerzett számtalan érdemei mellett, családjá részére is fáradhatlan gondosságot fordított; nagy terjedelmű jószág-

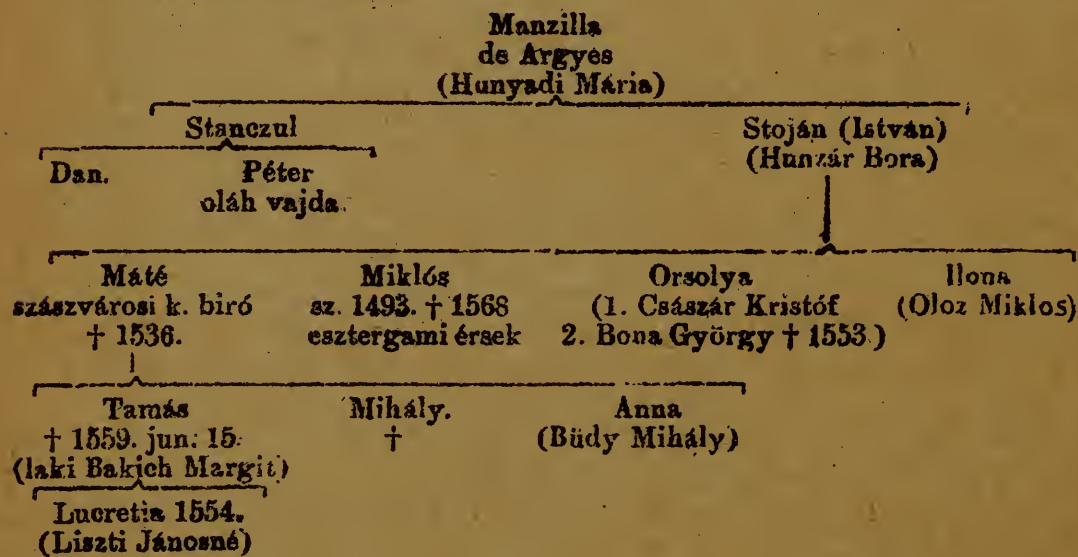
kat szerzett, 1553-ban vette Lansért, és 1548-ban I. Ferdinand királytól régi nemességére megerősítést és új czímer-levelet nyert. Czímere, mint ő papi jelvényekkel díszítve használta, följebb a rajzban látható, s benne a családi czímer lényegét az egyszarvú képezi. ¹⁾ I. Ferdinand leányának Jankának keresztapja is ő volt. Meghalt 1568. jan. 14-én, miután 77 évet és 5 napot élt vala. Testvére

Máté Erdélyben szászvárosi kir. bíró és az erdélyi soaknák fő felügyelője volt I. Ferdinand alatt. Meghalt 1536. jun. 4-én fiatal korában. Gyermekai Tamás, Mihály, ki korán és magnélkül halt el, és Anna Büdy Mihályné, kitől leány-ágon több most is élő család származik.

Tamás szintén nagybátyja előtt 1559. jun. 15-én halt meg fiatal korában, és nagybátyjától örökölt gazdag hagyománya hitvesétől laki Bakich Margittól nemzett egyetlen leányára Oláh Lucretiára, 1554. óta Liszti Jánosnéra és ennek utódaira maradt, benne az Oláh család végképen elenyészvén.

Miklós primásnak egyik leány-testvére Ilona Oloz Miklóshoz, másik nővére Orsolya előbb lanzséri Császár Kristófhhoz, utóbb Bona Györgyhez ment férjhez, az első házasságból született Császár Miklós, kitől a Dersffyak által leány-ágon az Esterházyak származtak; a második házasságból született Bona György, ki 1559. sept. 3-án Lanzséron halt meg, és Sopronban temettetett; atyja pedig még 1553. dec. 24-én Bécsben végzé életét. ²⁾

A családja következő:

¹⁾ Wagaer, Collect. geneal. dec. I. az első táblaa.

²⁾ Kovachich, Scriptorum minores. I. 92—97.

Azon Oláh Balás, ki 1521-ben Belgrád ostromakor fogságba esett, és megöletett, — nem e családból származott.

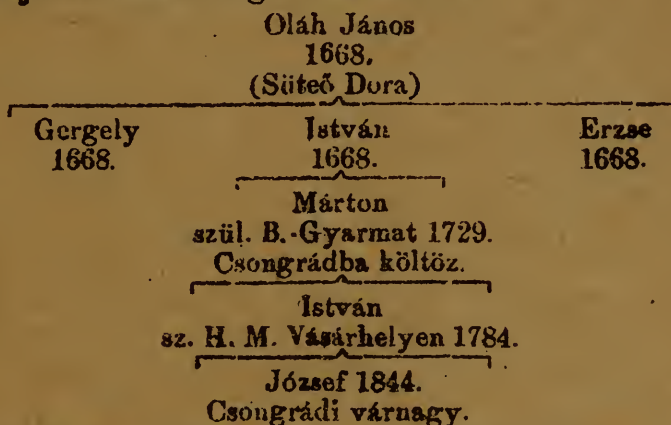
Oláh család. Oláh János azon érdemeinél fogva, melyeket több várban mint katona, és legutóbb Fülek várában mint lovas hadnagy tett, és több alkalommal vére ontásával is bizonyított, ¹⁾ I. Leopold királytól 1668. nov. 24-én Bécsben kelt czímeres nemes levelet nyert, neje Sütteő Dorottya, fia Gergely és István, leánya Erzsébet. Testvérei Mihály és Ferencz, továbbá Kis Lukács és Kis Gergely részére is; a nemes levél Nógrád vármegyében Gácson tartott tisztválasztási gyűléskor 1669. június 9-én kihirdettetett. ²⁾

1682-ben april. 24-én Oláh János zálogba veszi Madách Jánostól ennek p.-daróczi részbirtokát. ³⁾

A család czímere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó tigris, első jobb lábával kivont kardot, a ballábjával levágott törökfejet tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös mezű kar könyököl, kivont kardja hegyén levágott törökfejet tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

E családból származtatá magát Oláh János Csongrád megyei várnagy, szegvári lakos, ki 1844-ben Nógrád megyétől nemesi bizonyítványt nyert.

Családfáját következőleg mutatta föl:

Oláh család. (Borsovai.) Úgy látszik—kihalt. 1558-ban borsovai Oláh András Szatmár vármegyében Domahidán és Danyádon részbirtokot kap adományban. ⁴⁾

¹⁾ Mint eredeti folyamódványában írva van.

²⁾ A kihirdetésről a nemesi bizonyítvány Nógrád vármegyétől kiadatott 1669. feria 2-da proxima post Dominicam 3. SS. Trinitatis a Törvényszéktől Bezségly György jegyző aláírása alatt.

³⁾ Eredeti Madách cs. levéltár XXIV. 3.

⁴⁾ Szinnay, Szatmár vármegye II. 45. 222.

Oláh család. (Nánási.) A Hajdú kerületben Nánáson székel. Közülök **J a k a b** a mult században Hajdú kerületi főkapitány volt, valamint **M i h á l y** is, ki H.-Nánáson született 1760. nov. 15-én.

Oláh család. Oláh **J á n o s** 1667-ben I. Leopold királytól ezímeres nemes levelet nyert. ¹⁾

Czímere a paizs kék udvarában hármás zöld halmon álló daru, mely egyik fölemelt jobb lábával kövecset tart. A paizs fölötti sisak koronáján szintén fehér daru áll, fölemelt jobb lábával ércz mellvasat tartva. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Oláh család. Oláh **M i h á l y** 1718-ban II. Károly király által emeltetett az armalista nemesek közé. ²⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld tér fölött fehér lovon ülő pánczélos vitéz, jobb kezével feje fölött kivont kardját villogtatva. A paizs fölötti sisak koronáján két kiterjesztett fekete sasszárny között pánczélos kar kivont kardot tart. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Oláh család. Oláh **A n d r á s** szerzé a nemességet. Czímerlevele 1720-ban kelt. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában zöld téren álló pánczélos, sisakos vitéz, oldalán kardja függ, jobb kezében buzogányt, a balban fehér-vörös zászlót tart. A paizs fölötti sisak koronáján pánczélos kar könyököl, kivont kardot markolva; a kard éle előtt arany nap és csillag, a hegye alatt pedig arany félhold ragyog. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Oláh család. Czímere, melyet 1742-ben Oláh **I s t v á n** nemessége megerősítésével M. Terézia királyasszonytól nyert, következő: a paizs kék udvarában zöld téren kettős farku oroszán ágaskodik, első jobb lábával meztelen kardot, a balban három piros rózsát tart. A paizs fölötti sisak koronájából szintén olyan oroszán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ⁴⁾

Oláh nevű család él Bars, Bihar, Heves, Szabolcs és Zemplin vármegyékben, ez utóbbiban Megyászón és Varanó-Hosszúmezőn birtokos e század elején. ⁵⁾

¹⁾ Collect. herald. nro 126.

²⁾ Ugyanott nro 530.

³⁾ Ugyanott nro 437.

⁴⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII. és Coll. herald. nro 196.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 115. 250. 335.

Oláh család 1678. június 27-én I. Leopold királytól Oláh János nyerte a címeres nemes levelet. ¹⁾

Oláh család. (Tordai.) Erdélyben Torda városában székel.

Van Oláh nevű család Közép-Szölnök vármegyében is, melyből János és neje Török Róza Dabjon és több helyen birtokos.

Olasz család. Ily nevű család Abauj, Bihar, Gömör, Szabolcs és Zemplin megyékben székel; sőt a Dunán túl Veszprém vármegyében is lakik, vagy legalább lakozott.

Egyik Olasz nevű család 1643. jun. 7-én Bécsben III. Ferdinánd királytól kapta címeres nemes levelét. Ebből Olasz Péternek fia Imre 1753. april. 9-én Veszprém vármegyétől kapott nemesi bizonyítványt.

Másik Olasz család az, melyből Olasz Miklós és érdektársai 1663. jan. 13-án Laxenburgban kelt címeres nemes levélben nemesítettek meg. ²⁾

Harmadik Olasz nevű család az, melyből Olasz István és Ferencz 1721-ben nyerte címeres nemes levelét. Címere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó, kettős farkú, koronás oroszlán; első lábait kinyújtva, és a ballal három nyilat tartva. A paizs fölötti sisak koronáján vörös mezű kar könyököl, meztelen kardot villogtatva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. ³⁾

Úgy látszik, — az 1663-ban megnemesített Olasz családból volt Pál, győri születésű, 1710-től esztergami kanonok, sz.-györgyi prépost, és almsi püspök. Meghalt 1739-ben. ⁴⁾

Ismeretesebb még e néven Olasz László 1730-ban a Tiszán inneni ker. tábla ülnöke.

Olasz Gábor, kinek nejétől Megyeri Dorottyától leánya Mária Répássy Józsefnő.

Olasz János 1838-ban Abauj vármegye főügyésze.

Erdélyben a Bialis család másképp Olasz-nak is neveztetett, ehhez pótlólag megjegyezhetjük, hogy közülök Ferencz 1693-ban halt meg. ⁵⁾ *L. Bialis cs.*

Végre Oláh Máténak leánya Ilona (lásd Oláh cs.) Olasz Miklósnak neje volt 1550. táján, de másutt e Miklós Olóz-nak iratik.

¹⁾ Az eredeti Borsod vármegye levéltárában őriztetik.

²⁾ Győr vármegye levéltárában van az eredeti armalis

³⁾ Collect. herald. nro. 415.

⁴⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis. 164.

⁵⁾ Baranyi halotti beszedei.

Zemplin vármegyében 1680-ban Tarczai községe az egri török alá jutván, Kara Hassan Aly-Bégnek 200 tallér sarczot fizetett, az Olasz Jakab kassai polgártól vétén föl, a kinek egy tarczai szőlőt adtak zálogba. ¹⁾

Olesárdi család. Ismeretes közülök Miklós 1575-ben Békes Gáspár híve. ²⁾

Olesváry család. (Olesvári.) Abauj vármegyei régi adományos birtokos család, azon megyében Olesvár helységben jelenleg is birtokos; kiterjedve Zemplin, Ung, Szabolcs és Szatmár vármegyébe is. (Ez utóbbiban egy ág nemzékfaját lásd e kötet végén).

1530. táján élt közülök Olesváry István, kinek neje Katalin, a híres kihalt Buthkay családból származott. ³⁾

Már 1459-ben Szatmár vármegyében bírt egy ág, midőn Olesváry (vagy mint akkor írták: Olevháry) Tamásnak neje Piroska Hodasz helységben birtokrészére kir. adományt vitt. ⁴⁾ E század elején Szatmár vármegyében Nábrádon birtokos Olesváry Pál. ⁵⁾

Zemplin vármegyében már 1558-ban a táblabírók sorában találjuk Györgyöt, ki 1579-ben a török által levágatott, ⁶⁾ és 1668-ban Istvánt. ⁷⁾

Ugyan e megyében e század elején az Olesváry család Szeghi, A- és F.-Bereczk, Szilvás-Ujfalu, Nagy- és Kis-Czigánd, és Lasztomér helységekben birtokos. ⁸⁾

Olgyay család. (Olgyai.) Pozsony vármegyében a Csallóközben fekszik Olgya (hajdán Ouga) helység, melyben az Olgyay nemzetség egész a XV. századig több ágon virágzott, a midőn azután az egykorban élt Farkas, András, Much, Saul valamint Budugh férfiaknak, mindnyájan ougai nemeseknek ágaikból csupán Ougai Farkasnak ágazata maradt fel; és máig Olgyay néven virágzik, a többi pedig Andics, Felzázi stb. nevek alatt is előfordulván, a XV. században mind kimúltak. Ez okból ez ágat utóbbra hagyva, lássuk az előbb elenyészett ágak származási rendjét egymás után:

¹⁾ Babocsay Fata Tarczaiensia Rumy-nál.

²⁾ Bethlen Wolph. Hist. II. 378.

³⁾ Wagner, Collect. Geneal. dec. III. 15.

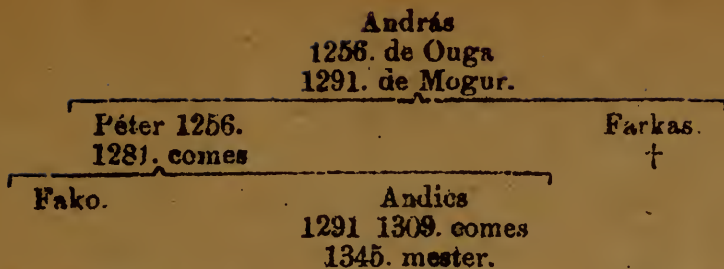
⁴⁾ Szirmay, Szatmár várm. II. 86.

⁵⁾ Ugyan ott 231.

⁶⁾ Szirmay, C. Zemplin. not. hist. 72. 88.

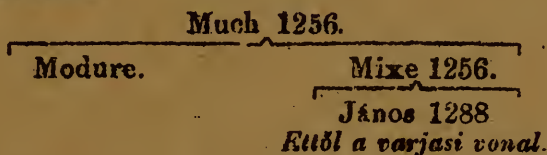
⁷⁾ Ugyan ott, 214.

⁸⁾ Ugyan ott, 108. 178, 247. 296-330. 376.

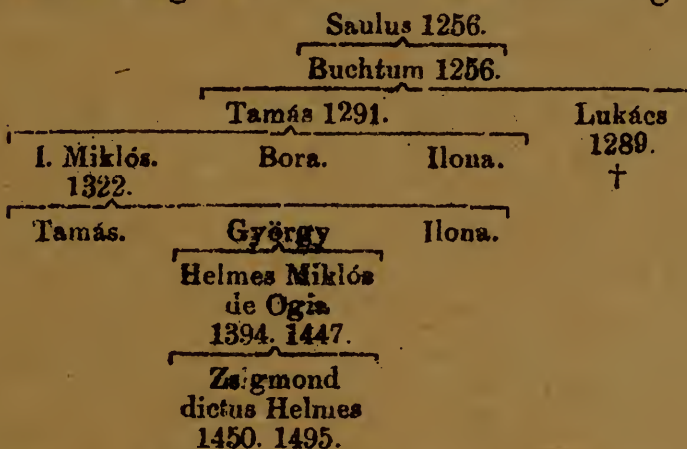

Ez ágnak Olgyán és Csunán részbirtokaik az Olgyaiakra szálltak, más jószágaik másoknak adományoztattak, míg a budai apácák kezére jutottak, ezeknek 1786-ban eltörlése után pedig a kincstár kezére kerültek.

A másik ágazat ez:

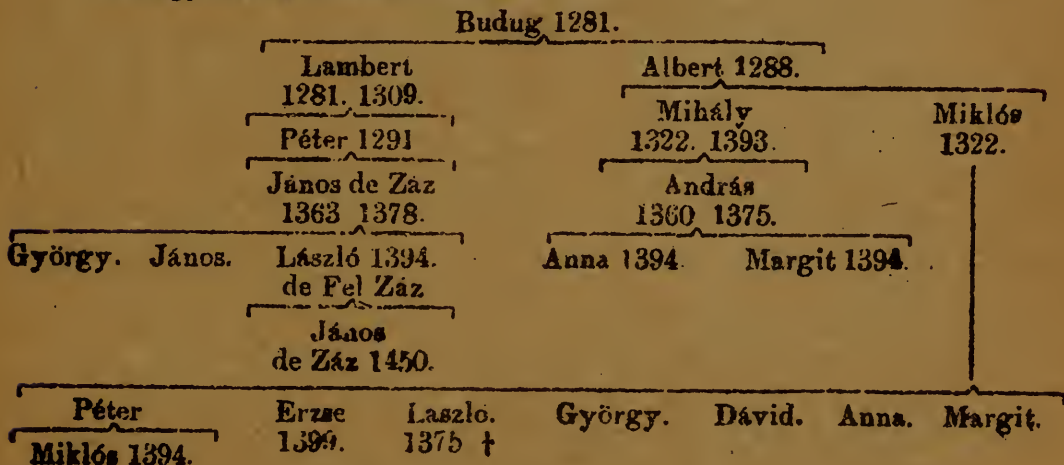

A harmadik ág Sa u l u s tól ered következőleg:

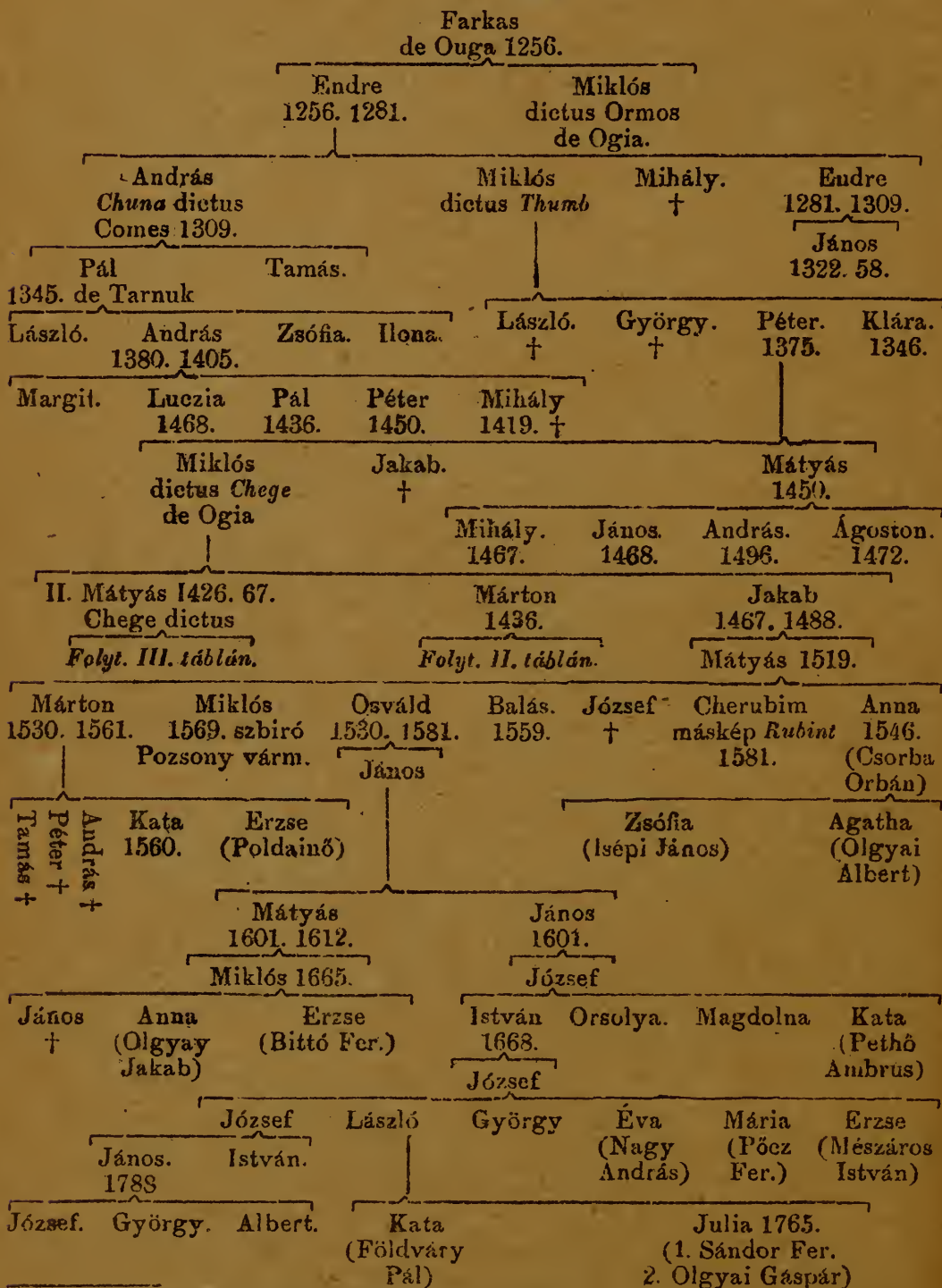
E vonalon I. Miklósnak fiai a másik négy ággal Magyarországon osztozott. Az utolsó Zsigmond után Farkas vonala örökösödött.

A negyedik törzsnek ivadéka imez:

Következik az ötödik törzs, melynek élén Ougai Farkas ú r áll, (mint a Comes szót egyik jeles tudósunk ¹⁾ értelmezé). Mind az öt törzs 1256-ban IV. Béla királytól kapott Ougára (a mostani Olgyára donatiót. Farkastól a következő nemzedék vette származását: ²⁾

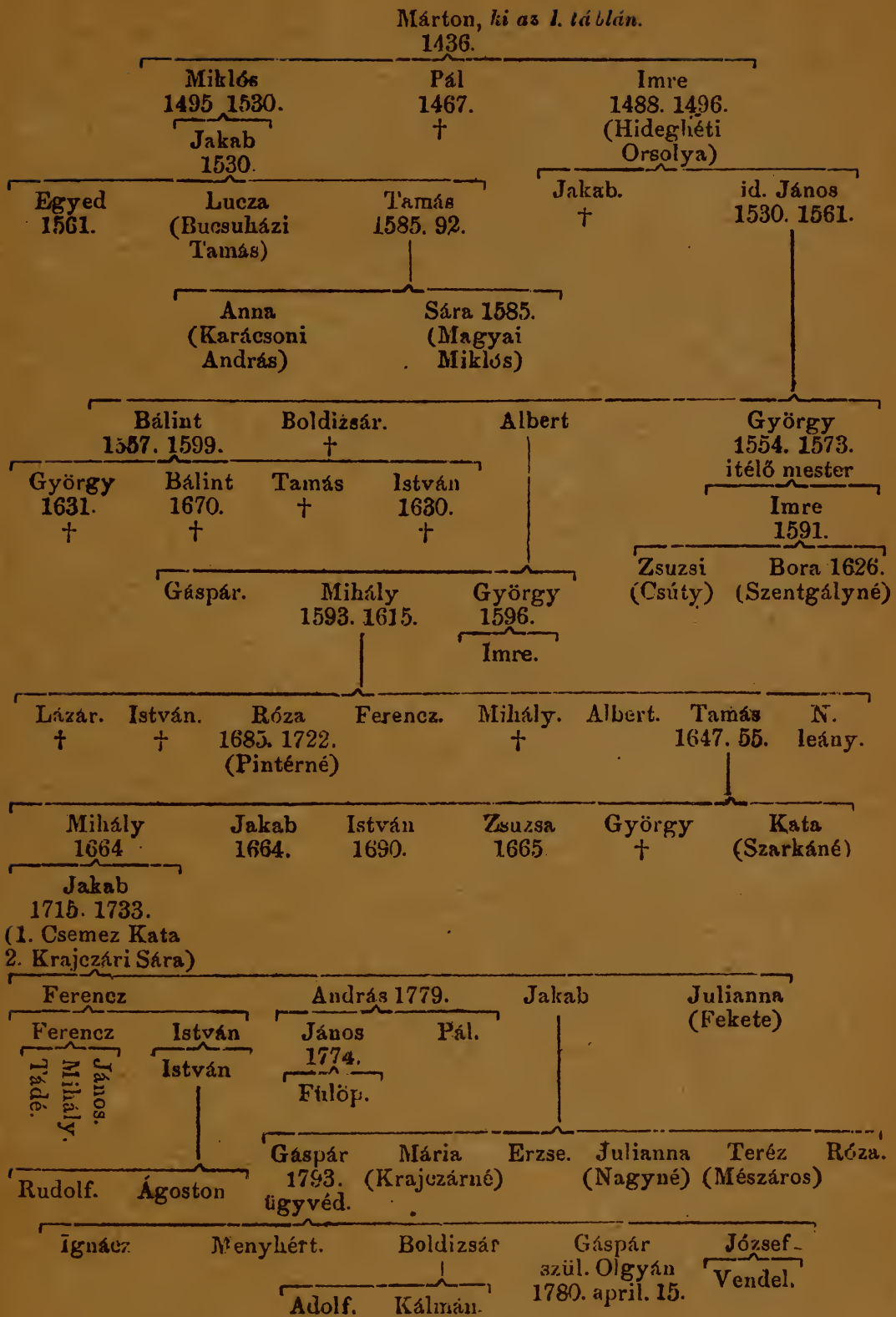
I. tábla.

¹⁾ Bartal, Csallóköz történeti vázlata, 43.

²⁾ Wagner Mss. LXX. 166. és Ferber József közlése.

II. tábla.

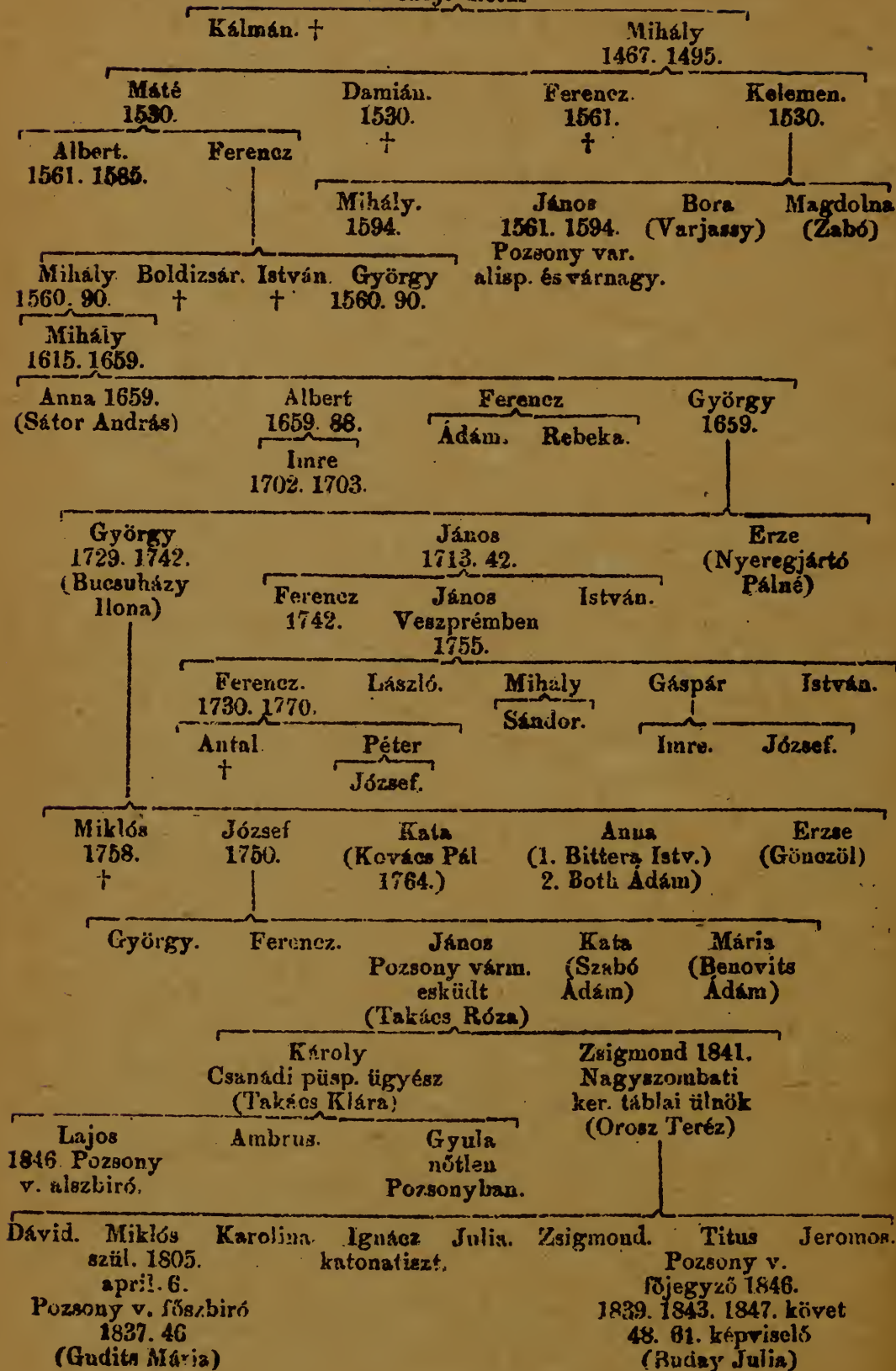

III. tábla.

II. Mátyás, ki az I. táblán

1426. 1467.

Chege dictus

Miut említők, — az Ougai-ak (Olgyai nemesek) névszerint Farkas, András, Much, és Budug 1256-ban IV. Béla királytól adománylevelet nyertek Olgya helységre. 1271-ben nevezett Andrásnak fiai Péter és Farkas IV. László királytól ismét királyi adományt kaptak a nevezett helységre, és 1281-ben ugyanazon Andrásnak (Ondurnak) fiai kir. megerősítésben részesültek a följebbi adománylevelet illetőleg.

1288-ban az Olgyai-ak a Bankvatai-akkal a pozsonyi káptalan előtt viszont örökösödési szerződésre léptek. ¹⁾ Ebben említetnek úri (comes) Farkas, és Péter, mindketten Andrásnak fiai, — Chunának nevezett András, Thumbnak nevezett Miklós és Endre, mind hárman Endrének fiai, Lampert és Albert, Budugnak fiai, mindnyájan Ougai nemesek (nobiles de Ouga), kik a Bankvataiakkal egymásnak lekötik magukat, hogy mivel ők származásukra nézve egymáshoz közelebbek (cum ipsi in linea generationis sibi invicem proximiores essent) ha egyiknek vagy másiknak magva szakadna, viszonyos legyen köztök az örökösödés, és jószágaikból a többi szerződő felek tudta nélkül, valamit eladni senkinek szabad ne legyen. ²⁾

Az Olgyaiak közül amaz első törzság, mely Andrástól ered, kinek Péter fia által unokája Andics volt, és ez utána Andicsnak is neveztetett, a XIII. század végén nem csak Úgyán, hanem azonkívül volt birtokára is megelőzte a többi ágakat, mert ez ág 1354-ben I. Lajos királytól Olgya, Tárnok, Kisasztal, Ujfalu, Abany, Rény, Ujvácsár, Egyházos-Magyar, Németsfalu, Ilka, Vata, Félka, és Sorus nevű jószágokról adománylevelet nyert, de még ez esztendőben eme ág kihalván, Lajos király a nevezett birtokokat Konth úvéreknek adományozta. Ennek következtében 1355-ben az adományosok közt egy részről, és az Olgyai, ugynevezett Csuna András fia Pál (lásd I. táblán) és Olgyai Endre fia János közt más részről Zéchy Pál előtt olyan egyezség keletkezett; mely szerint mind az, a mit a magvaszakadtak bármely cím alatt Úgyán birtak, az Úgyai családnak maradt; a többi jószág pedig, úgy mint előszámláltatott, az adományosokra szállt; kik azonban azokat sokáig nem birták. ³⁾

1533-ban Olgyai Mátyás (Jakabnak fia a I. táblán) a vajkai aiispányi szék elé idézteti azokat, kik Szentgyörgy megyei berkében

¹⁾ Bartal Gy. id. h. 44. 45.

²⁾ Ugyan ott, 46.

³⁾ Ugyan ott, 61. 62.

kárt tettek; valamint 1534-ben illésházi Illés Tamást idézteti, hogy azon embereit a törvényszék elé állítsa, kik Olgyai Mátyásnak adósak. ¹⁾ Ez ugyan azon Olgyai M á t y á s, ki 1511-ben sz. Mihály napkor tartott nádori törvényszék előtt Balás-Etthey Móré János képében (mint ügyvéde) megjelent. ²⁾

1551-ben Olgyai G y ö r g y, ki utóbb 1569-ben országbirói ítélőmester volt, ³⁾ I. Ferdinand királynak Pozsony vármegyéhez intézett parancsa szerint a Hideghéti, Bajcsi, Sági és Bartal másképp Bele (most beleházi Bartal) család közt a hideghéti határnak felosztására kiküldetett. ⁴⁾

1569-ben Olgyai Miklós Pozsony vármegye szolgabirája volt, ki 1580-ban mint királyi ember új kir. adomány czimen iktatá be Beleházi birtokába Bartal Mihályt és Tamást. ⁵⁾

Olgyai János (Kelemennek fia) 1593. 1611-ben Pozsony várnagya, és azon megye alispánja volt.

Márton ágán a múlt században élt Jakabnak fia Gáspár, híres ügyvéd, ki a család genealogiáját is úgy, mint itt közöltetik, szerkeszté. ⁶⁾

Mátyás ágán Zsigmond Pozsonyban ügyvéd, utóbb 1841-ben is még a Dunán inneni kerületi tábla ülnöke volt. Ennek Orosz Teréztől származott fiai közül Miklós (született Olgyán 1805. apr. 6.) Pozsony vármegyének 1837-ben al-, 1846-ban főszolgabirája. Testvére Titus 1846-ban Pozsony vármegyei főjegyző, majd alispán, az 1839. 1844. 1847-ki országgyűlésen követe, és 1848-ban valamint 1861-ben országgyűlési képviselő.

Zsigmond testvérének Károlynak fiai közül Lajos 1846-ban Pozsony vármegyei alszolgabíró, 1861-ben országgyűlési képviselő.

Megemlítendő még, hogy az Olgyai család egyik tagja, (keresztnevét nem tudjuk) 1809-ben a Pozsony vármegyei insurgens lovas seregnél szolgálván, miután a győri ütközet napján 50 emberével el-

¹⁾ Bartal id. h. 65. 64.

²⁾ Ugyanott 118.

³⁾ Lehoczky Stemma. 1. 276. és 1569 : 48. törv. cz.

⁴⁾ Bartal id. h. 119. jegyzetben.

⁵⁾ Ugyan ott 120. jegyz.

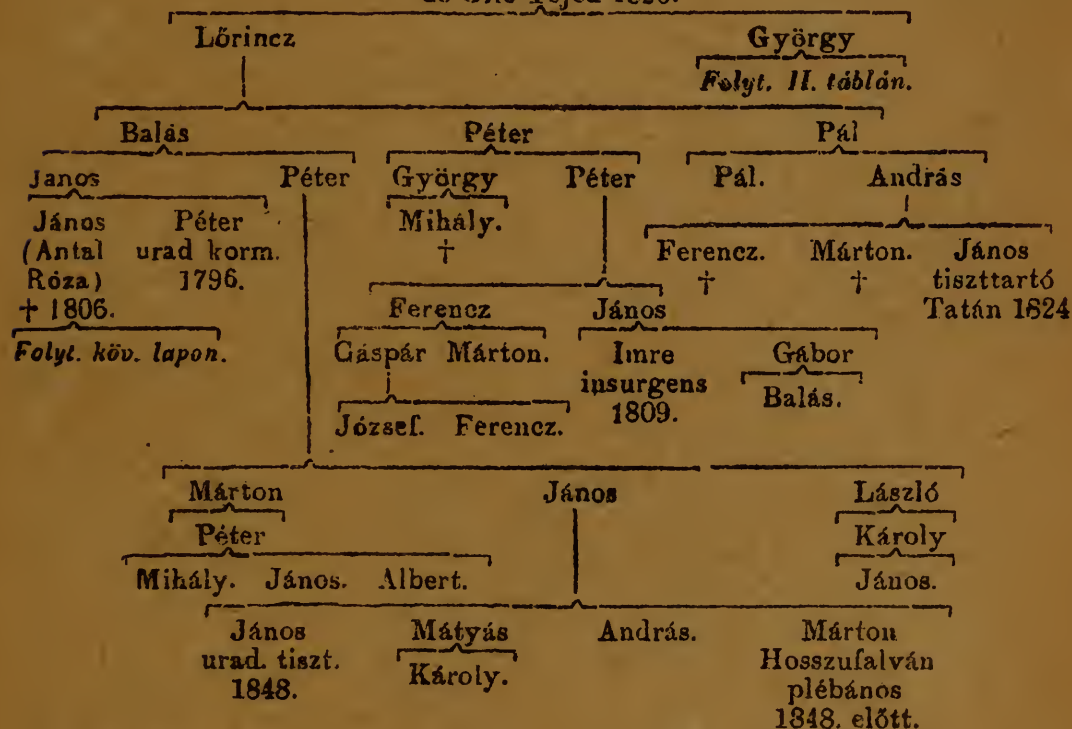
⁶⁾ Megjegyzendő, hogy Wagner Mss. LXX. p. 166. szerint Márton vonalán (II. táblán) Ferencznek a Mihály fiának és Tamás testvérének szintén voltak utódai, nevezetesen fiai voltak Jakab, és Mihály, és leánya Zsuzsa; ezek közül Jakabnak fiai ismét Jakab 1715. ennek fiai István (1740.), ennek Gáspár mint fölperes megjegyezve.

vagatott, a Rábcza hidján át nem mehetett, miért is Rába-Patonának kerülvén, ott ment által, egy negyed órányira négyszáz francia támadta meg, de az ötven insurgents huszár diadalt aratott, hatvan francziát levágtak, harmincz embert, és negyven lovat elfogtak.

Ollé család. (Ollé-tejedi.) Pozsony vármegyei régi nemes család, Csallóközben Ollé-Tejed helységben már a XIII. században 1273-ban birtokos. Nevezett helység hajdán—még a XV. században is Csát-Tejednek iratott, innen irták előnevüket 1422-ben Bálint Jánosnak fia, Ulrik Peternek fia, György Adorjánnak fia, és Illés Péternek fia, mindnyájau nobiles de Csát-Tejed, kik úgy látszik — az irt évben csát-tejedi birtokukat négy részre osztották föl. ¹⁾ Ezen ősöknek ivadékai a XVII. század elején már Ollé-tejedi előnévvel éltek; így élt 1620-ban névszerint Ollé Péter, kitől a származás ²⁾ következő renddel történt:

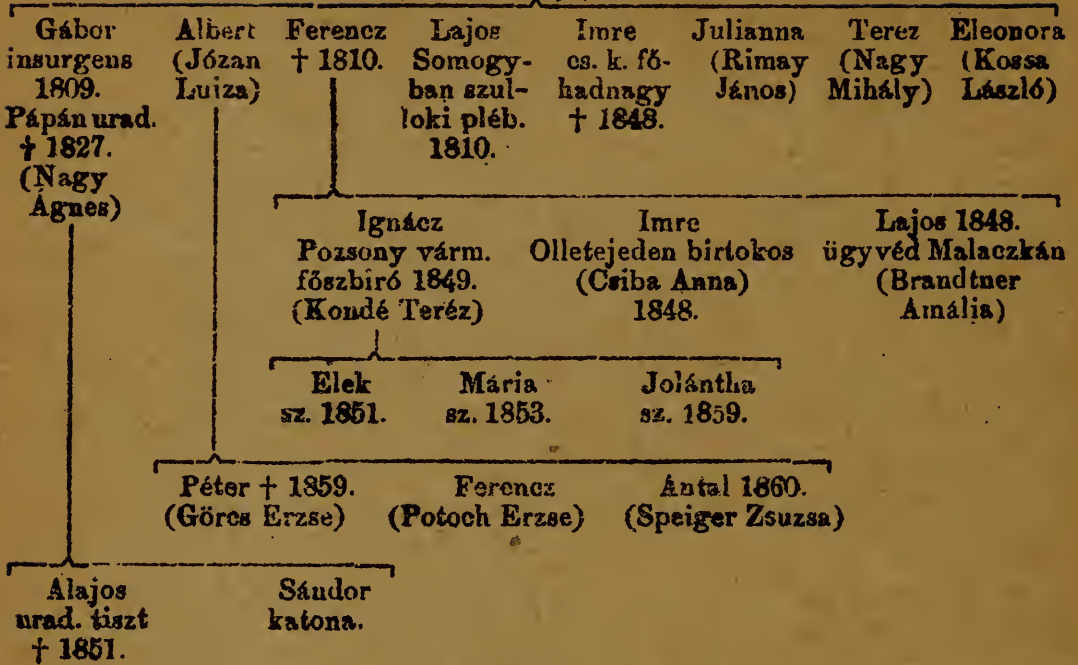
I. tábla.

Péter
de Olle-Tejed 1620.

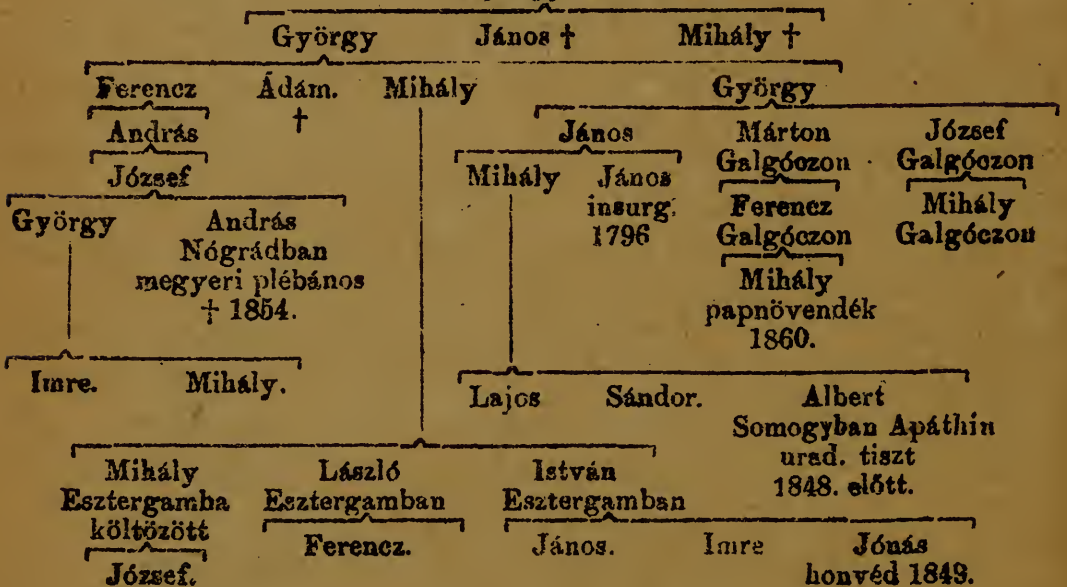
¹⁾ A velem töredékben közlött oklevél szavai ezek: Nos Capitulum Ecclesiae Psoniensis memoriae commendamus per praesentes, quod Valentinus filius Joannis, Ulricus filius Petri, Georgius Adriani, et Elias filius Petri de Csáttejed ad nostram personaliter venientes praesentiam ministerio vivae vocis confessi sunt, quod ipsi portiones eorum possessionarias in eadem possessione Csáttejed habitas, videlicet quod unam ipsarum quator partium a parte portionis Possessio-

János, ki az előbbi lapon.
(Antal Róza) + 1806.

II. tábla.

György, ki az I. táblán.

mariae Joannis filii Antonii seu filiorum quondam Csath existentium Valentino filio Joannis praenotato et ejus haeredibus etc. quartam partem Eliae filio Petri et ejus haeredibus etc. prout quadam divisione inter nobiles de dicta Csattejed praedecessores scilicet eorum facta dispositum et ordinatum etc. ad quas praemissa saepofati Valentinus, Ulricus, Georgius, et Elias spontanea se obligarunt coram nobis voluntate, Testimonio praesencium mediante etc. Datum Sabbatho proximo post festum visitationis Mariae virginis gloriosae Anno Dni 1422.

²⁾ Családi közlés Stummer Gy. által.

Az I. táblán állók közül Ignác 1849-ben Pozsony vármegye főszolgabírája, a forradalombani tevékeny részvéte miatt Kufsteinba négy évi várfogságra ítéltetett, egy után kegyelem útján haza bocsátatott. 1861-ben Pozsony várm. érva főgyám. Lakik ollétejedi birtokán. Nejétől pókateleki Kondé Teréztől a táblán látható három gyermeke van. Lajos 1861-ben fő sz. bíró.

A II. táblán állók egy része Nyitra megyébe Galgóczra, más része Esztergamba telepedett.

A család ozimere a paizs kék udvarában zöld téren ágaskodó kettős farkú oroszlán, első jobb lábával kivont kardot tartva. A paizs fölötti sisak koronáján két agancsos szarv között galamb áll, csőrében zöld ágat tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Olnaky család. (Olnaki.) Erdély kihalt családai közé tartozik. ¹⁾

Olosz család. (Papolezi.) Szintén erdélyi nemes család. Közülök Benjamin 1840. körül főkormányiszéki hivatalnok. Fia Károly ugyanott fogalmazó gyakornok 1848-ban.

Olsovszky család. Székhelye Zemplin vármegye, hol Olsovszky Simon 1734-ben munkácsi gör. kath. püspök lett; meghalt 1738-ban; utánna 1743-tól ismét Olsovszky Mihály-Mánuel lett munkácsi püspök, egész 1766-ig. ²⁾

A címeres nemes levelet Olsovszky János kapta 1754-ben ³⁾ Mária Terézia királyasszonytól, következő czímerrel: a paizs kék udvarában arany koronából három buza-kalász emelkedik föl, mindenik fölött egy arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából arany és zaphir színű két szárny terjed szét, úgy hogy a jobb oldali szárny alól zaphir színű, felül arany, a baloldali pedig ellenkezőleg alól arany, felől zaphir színű; a két szárny között az isteni gondviselés jelvénye terjeszti szét sugarait. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

Omachel család. (Szkala-ujfalusi.) Trencsin vármegye curialis nemes család. ⁴⁾ 1736-ban Trencsin vármegye nemesi összeírása szerint Szkala-Ujfalván laktak András, idősb és ifj. János.

1748-ban szintén ott találjuk Andrást, idősb és ifjabb Jánost és Imrét.

1768-ban ugyan ott laktak János, továbbá Márton, ennek

¹⁾ Kővári L. Erdély nev. családai, 271.

²⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 60.

³⁾ Collect. herald. nro 161.

⁴⁾ Szentagh Dán. közl.

fia István és unokái György és János; nem különben Imre és három fia János, József és Imre; végre András s ennek fia András.

1803-ban ugyan ott György és ennek négy fia János, József, György, és István, azután János és fiai Pál és János, nemkülönb József fiával Jánossal.

Végre 1837-ben ott éltek János és fiai Lajos, Orbán és Elek; azután József, és ennek fiai József és Mihály, majd György, meg István, azután Pálnak fia Pál, úgy szintén János, s végre József és ennek fiai János és Lajos.

Ományi család. (Kihalt.) Borsod vármegyei kihalt régi birtokos nemes család; nevét azon megyei Omány helységtől vette.

1590-ben élt közülök Ományi György, Ományi Borbála, Rácz Miklósné, és 1616-ban Máté, kinek neje Nyirő Erzsé 1627-ben egyezkedik a megyei törvényszék előtt férjének közvetlen örökösével.

Omazta család. Trencsin vármegyei czímerleveles nemes család. Czímerlevelük a nevezett vármegyében 1602-ben hirdettetett ki. Közülök 1646-ban Rozváczon székelt István.

A Trencsin vármegyei nemesi összeírás szerint Szedlicsnán lakott 1748-ban Omazta Ádám és András. Ugyan ott 1768-ban Ádám és fia János.

Trencsin vármegyétől 1754. és 1796-ban vett ki nemesi bizonyítványt a család.

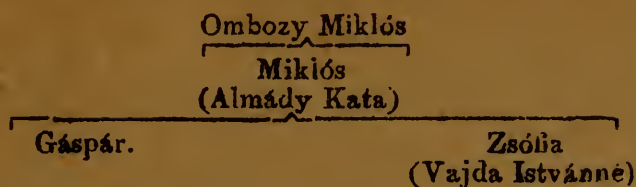
Jelenleg a családnak egyes tagjai Liptó s Nógrád megyében is laknak, de a család nagyobb része Békes vármegyében Csabán telepedett meg. Ez ágból többen Békes megyei hivatalt viseltek, így Lajos 1837-ben főadószedő volt, Zsigmond táblabíró hosszú ideig, nemességét Békes megyében 1831-ben publicáltatta. Élnek közülök ugyanott Zsigmond, Szilárd, József stb.

Vallásuk ágost. evang.

Ombozy család. (Ombozi és kis-devecseri †). Nevét Doboka vármegyei Omboz helységtől vette, ugyan azon vármegyében fekszik Kis-Devecser is, hol 1585—88-ban birtokos volt és előnevét onnan is irta Ombozy János Doboka vármegye jegyzője. Ennek nejétől Erdélyi Borbálától leánya Margit, Kemény Jánosné lett, és tőle származnak leány-ágon a Kemény bárók. ¹⁾

¹⁾ Hodor Károly, Doboka várm. 185. és 454.

Az Ombozyak másik ágazatából ily származási kimutatást ismerünk :

Gáspárnak nővérét Ombozy Zsófiát Csehi Bad, vagy Vajda István, Csehi Panczél Péternek ötöd ízi ivadéka vette nőül, Vajda Istvánnak leányától Mártától pedig a Keresztúri, Széky, és Bánffy leányágakon ismét a gróf és báró Kemény család lön örököse Ombozon.

Ismeretes még a családból Ombozy Miklós, kinek nejétől Tárnok Macskási Sárától gyermekei O. Kata Dobokai Istvánné, Judit Balogh Istvánné, és Miklós 1650--1660. körül éltek. Utóbb a család kihalt.

Omode család. Az Aba nemzetségből (genus) eredt, mint ezt Dávidnak fia Omode 1390. 1304-ben nádor, pecséten és oklevelei bevezetésében megnevezé. ¹⁾

Omode nádor és székesi főispán I. Károly királynak egyik leg-hívebb pártvezére volt, mint a történelemből tudjuk, 1311-ben megöletett. Azonban négy fia János, Miklós, Dávid és László atyjok elveivel ellenkezőleg Trencsényi Csák Mátéhoz szitottak, ennek pártján a rozgonyi döntő ütközetben esett el közülök János és László 1312-ben; miért is javaik elkoboztatva, másoknak adományoztattak. ²⁾ Ősi várak pedig Göncz mellett, mely Omode várnak neveztetett, földig lerontatott. Az életben maradt másik két fiu közül Miklós, némelyek szerint bán, Soprony és Komárom megye főispánja volt 1323-ban.

Omode nádornak egy leánya Csáky Móricznak lön eljegyezve, ki miután férje a szerzetes életbe lépett, többek véleménye szerint szintén zárdába vonúlt.

Az Omode család a megnevezett négy fiúban kihalt. Czimerökben pecsétjök szerint a paizs udvarában egy keresztben (vizirányosan) menő csíkolat volt.

Ondrejicska család. Trencsin vármegye curialis nemes családja. Azon vármegye nemesi összeírásában 1747-ben találjuk közülök O. Istvánt. ³⁾

¹⁾ Tudományos gyűjtemény 1833. IX. 78. stb.

²⁾ Fejér, Cod. dipl. tomo VIII. vol. 1. pag. 440. 450. stb.

³⁾ Szontagh Dán. közl.

1748-ban Ivanóczon lakott András, ugyan ott 1768-ban Márton két fiával Mártonnal és Andrással, István pedig négy fiával u. m. Jánossal, Andrással, Imrével és Istvánnal.

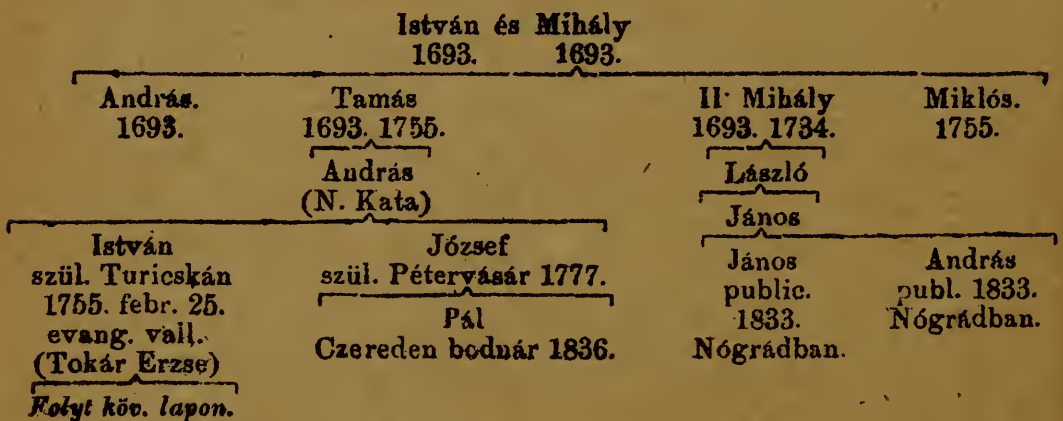
1803-ban Ivanóczon laknak György és két fia János és András, azután János és fiai János és György; ugyan akkor Kis-Zsámbokréten András és fiai István és János; Melcsiczen pedig Ádám és fia Ádám.

1837-ben Adamóczon lakik Ádámnak fia János és ennek két fia János és István. Ivanóczon János és fia György mint Györgynek örökösei. András egyedül; idősb Jánosnak örökösei György és János és ez utóbbinak fia István; továbbá Andrásnak örökösei u. m. István és ennek fia János, középső János és ennek három fia János, József és András; végre Ádámnak örökösei Ádám és István és ennek fia Mihály. Ugyan ekkor Kis-Zsámbokréten született András, Melcsiczen pedig Ádám.

E család Ondrejovich névvel is élt; és így valószínűleg e családnak törzse volt azon Ondrejovits János, ki 1622-ben II. Ferdinand királytól kapta címeres nemes levelét. ¹⁾

Ondrejovits család. Eldődei Nógrád megyében I. Leopold király által nemesítettek meg. Ugyan is Vasas Mátyás és Miklós, Ondrejovits István és Mihály, továbbá Vasas András és Márton, és végre Ondrejovits Mihálynak fiai András, Tamás és Mihály együtt nyertek 1692-ben kelt címeres nemes levelet, mely Nógrád megyében 1692-ben hirdettetett ki.

Az Ondrejovits családnak származási fája ez:

¹⁾ Pray, Hierarchia I. 257. d) alatti jegyzetben.

István, ki az előbbi lapon.
sz. Turicskán 1755. febr. 25.
evang. vall.
(Tokár Erzse)

I. Pál	József
sz. Pétervásár 1778-ban lakott Pogonyba. elkölt. Borsodba Disznósdra 1808. (Né Németh Julianna)	szül. 1782.
Pál	
sz. Disznósdon 1809. 1837. Szabadkán lak. (Czekmeister Margit).	

A táblázaton állók közül András, Tamás, Mihály és Miklós a Nógrád megyei 1755-ki nemesi összeírásban állanak mint Mlágýó helységben lakozók. II. Mihálynak utódai János és András 1833. aug. 27-én ujolag azon megye által nemesekül ismertettek ¹⁾

Tamásnak fia András már Turicskán lakott, ott született fia István 1755. febr. 25-én az evang. vallásban, másik fia József már 1777-ben Szederkényben, s már a kath. vallás szerint kereszteltetett meg Pétervásárott. ²⁾

Istvánnak fia I. Pál is Szederkényben született 1778-ban és Pétervásárott kereszteltetett. ³⁾ Ezen Pál Nógrád megyei Pogony helységben lakott, honnan 1808-ban felesége birtokrészébe Borsod megyei Disznósd helységbe költözött. Ott nemes Németh Juliannával nemzé fiát Pált, ki Disznósdon születvén, 1809-ben az arlói egyházban kereszteltetett meg, és mint Csizmadia mester 1837-ben Szabadkára telepedett.

Temes vármegyében Ondrejkovits József esküdt 1845-ben.

Ondrus család Ondrus Mihály 1716-ban III. Károly király által érdemesítetett czímeres nemes levélre. ⁴⁾

Czímere következő: a paizs kék udvarában zöld téren magas zöldfa emelkedik, mely mellett jobbról aranycsillag alatt medve áll hátulsó lábaira ágaskodva, bal oldalról pedig félhold alatt vörös ruhás,

¹⁾ Megyei jegyzőkönyv 1307. szám alatt.

²⁾ Neve azonban az 1777-ki matricában Andreovits alakban van írva; mi némi ellenvetést szül az ugyanazonosság iránt.

³⁾ A matricában ennek atyja már épen Oravecnek van írva, mint azt a keresztlevelét kiadó plébános egyszerüen per errorem Ondrejovits név helyett hibából történtnek követeli.

⁴⁾ Collect herald. nro 487.

sárga csizmás, kalpagos magyar vitéz áll, oldalán kardja függ, jobb kezével a fa ágát fogva. A paizs fölötti sisak, és annak koronájából három arany búzakalász nyúlik ki. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

Unghy család. A Fejér családdal (IV. köt. 135. l.) együtt nemesítetett meg 1648-ban. *Lásd Unghy cs.*

Onicza család. Marmaros vármegye nemes családja. Közülök *Tivadar* 1836-ban megyéjében alszolgabíró volt.

Ónody család. (Szent-Mártoni.) Heves, Pest és Szabolcs vármegyében birtokos nemes család.

Gáspár 1681-ben Borsod vármegye követe volt. ¹⁾

Mária 1813-ban Gombay István neje.

Zsigmond élt 1813-ban, nejétől *Plathy Katalintól* gyermekei *Zsigmond*, kinek neje *Szabó Erzsébet*, és *Teréz*, *Otlík Sándorné*.

Onory család. (Onori.) Nyitra vármegyei Onoron birtokolt, kihalt család. 1546-ban *Onory Borbála* *Ocskay István* neje volt.

Onory Anna disznósi *Horváthy Pálné* 1580. táján.

Onory Péter élt 1620-ban.

A család — úgy látszik — a XVII. században kihalt.

Onossy család. Közülök *Máté* Temes vármegyében 1845-ben esküdt.

Orbai család. (Orbai és viskolczi †.) Székely eredetű kihalt régi nemes család. Előnevét *Viskolczról*, majd *Vingádról* is írta. *Orbai Miklós* 1566-ban őrnagy *Szapolyai János Zsigmond* híve, kit elkísért a török szultán sátorába, 1568-ban az erdélyi török adót ő viszi *Szambulba*. ²⁾ Neje *Keserű Kata*.

O. Margit 1577. táján előbb *Török Bálintné*, utóbb *Apaffy Miklósné*.

1615. körül *O. Miklósnak* neje *Zólyomi Kata*, majd *Makrai Bora*; — *Orbai Péter* özvegye *Veres Anna*, *Orbai László* özvegye *Horváth Kata*.

Orbay Miklós 1685-ben incorporáltatott Erdélyben *Verebélyi Mátyással* stb.

Úgy látszik — röviddel utóbb — a család kihalt.

Orbai család. (K.-szentléleki.) Szintén székely eredetű, közülök *János* mvásárhelyi tanácsos 1840-ben, *Imre* ugyan ott s ak-

¹⁾ *Lehoczky Stemma*. I. 190.

²⁾ *Kállay, Székely nemz.* 274.

kor városi levéltárnok, József Alsó-Fejérben Csucs és Havi helységben birtokos.

Orbán család. (Felső-Őri.) Egyike Vas vármegye azon nemes családjainak, melyek 1582-ben Felső-Őr helységre Rudolf királytól új adományt nyertek. *Lásd Zámbo család.*

Talán e családból származtak a következők is: Orbán Pál 1681-ben személynöki ítélő mester; ¹⁾ kinek neje Martonfalvay Julianna, Amade Lenárd özvegye; kitől leánya Orbán Erzsébet báró Maholányi Tamásné volt. ²⁾

Orbán István előbb udv. titkar, 1679. ápril 6-tól kir. személynök 1693-ig, meghalt Julius előtt. 1679-ki ápril 6-án egyszersmind báróságot nyert.

Orbán Gergely 1686-ban panaszt emel Pacsay Péter jános-házi lakos ellen ökrei behajtása miatt Martonfalvay György szolgabíró előtt, és perét megnyerte.

Orbán Ferencz 1730-ban kir. táblai ülnök.

Orbán Pál 1730-ban Dunán inneni ker. táblai ülnök.

Orbán Márton 1795. dec. 9-én nyert Veszprém vármegyétől nemességéről bizonyítványt, mely szerint az 1686-ban élt Gergelytől vette származását.

Orbán János 1790. nov. 3-án Sopron vármegyétől vett ki nemesi bizonyítványt, és azt 1794. május 26-án Krassó vármegyében akkori lakta helyén kihirdettete.

Orbán Andrásnak Sirchich Magdolnától leánya Franciska Bubla Mihály neje.

Trencsin vármegye nemesi összeírásai szerint 1748-ban Orbán Péter Ivanóczon székelt, 1754-ben a Lietavai várban; 1768-ban Ivanóczon lakott Pál; utóbb Trencsin vármegyében nyoma nincs az Orbánoknak.

Orbán nemes család Bereg, Gömör és Zemplin vármegyékben is a nemesek közé számítatik.

Megemlítendő még a rosz hírű Orbán Endre is, ki 1526-ban Esztergam vár várnagya volt. ³⁾

Orbán család. (Lengyelfalvi, báró és nemes.) Székely eredetű, főfészke Udvarhely székben Lengyelfalva, a honnan elő-

¹⁾ 1681. II. törv. cz.

²⁾ Geneal. auth. I. Martonfalvay gen.

³⁾ Horváth Mihály Magyarok tört. III. 377. jegyzetben

nevét is írja. Ismert törzse Orbán Péter, ki nejével Balási Judittal a következő nemzékrend alkotója lön: ¹⁾

Péter
(Balási Judit)

I. Ferencz
† 1610. körül.
(Kecseti Borbála)

I. István
Udvarhely széki
al kir. bíró 1609.

II. Péter
udvarhelyi
al kir. bíró
1639. – 1646.
(1. Gyárfás Sára
2. Nagy Kata)

Erzsébet
(Biró János)

II. Ferencz
szombatos.
1639. – 1646.
udvarhelyi főjegyző
(Toldalaghi Zsuzsa)

Miklós
(Benedek
Kata)
*Ettől a
nemzeti ág.*

Zsigmond
Margit
(Ferenczy István)

Farkas.

Pál
1660.
(Farkas
Ilona)

Krisztina
(1. Torday Zsigmond
2. Vitéz Gábor)

I. Elek 1722.
Aranyos sz.
al kir. bíró
(galg. Rácz Bora)

Simon 1710.
(Baranyai
Mária)

N.
(Mikes János)

II. Elek
Aranyos széki
fő kir. bíró
1742. báró.
(1. Olosz Krisztina)
2. Bélydy Kata)

Agnes
(kadicfalvi
Török István)

Kata
(Boér Fer.)

Antal
(Haller
Ágnes)

Katalin
† 1778.

Ferencz
utazó.

Pál
őrnagy † 1829.
(gr. Dessewffy
Klára)

Klára
(gr. Nemes
József)

Julianna
(Nedeczky
János)

János
szül. 1782.
(Foresti
Eugenia)

István.

Klára
(gr. Mikes
István)

Fáni.

Luiza
(b. Fischer
József)

Felix
sz. 1827.
(Nagy Matild)

Balás
sz. 1839.

Celesta
(Ugron
Lajos)

Eugenia
(Velicsné)

Otto
sz. 1840.

A család tagjai nagyobbára a törvénytudománybani jártasságuk által tünteték ki magukat. Ezen kezdte mindjárt I. Ferencz; ennek fia II. Péter hasonlóan híres ügyvéd, 1639—1646-ban Udvarhely szék alkirálybírája. ¹⁾ Ennek egyik fia Pál Pécsi Simon kancellár unokáját Farkas Ilonát veszi el, ki hasonlóan törvénytudománya által emelkedett ki. Ennek fia I. Elek Alvinczi kancellariáján végzi törvénytudományát s később Aranyos szék fő királybírája lesz, úgy lát-

¹⁾ Kállay, Szekely nemzet, 274.

szik e családban a legnagyobb szerző volt. Fia II. Elek szintén Aranyos széki királybíró, 1742-ben báróságot nyert, és az 1746. febr. 18-án hirdettetett ki. Ennek egyik fia **Antal**—mint Kővári írja—Czimer-tanon dolgozott, és a kézirat meg van gróf Mikó Imre könyvtárában. Másik fia **Ferencz** 1766-ban Nagyszombatban a sz. m. és bölesészet mestere, az esztergami érseki megye növendék papja, ¹⁾ ki — utóbb Kővári szerint — Európát Amerikával cserélé fel. „A báróság kapásától — írja Kővári — többire katonák voltak, de föl nem igen vihették, s addig honn vagyonuk összement.“

Az utolsó nemzedékből **Balás** és **Otto** élő szülőikkel 1847-ben huzamosb időre elúztak Konstantinápolyba, a hová atyjok **Orbán János** neje örökségét ment átvenni, ki odavaló leány. **Balás** most adá ki (1861.) keleti utazását hat kötetben.

A nemesi ág **I. István** ágán jő le. Ez 1609-ben Udvarhely szék alkirálybírája volt. ²⁾ Egyik fia **Ferencz Kemény János** kisérője volt moldvai utjában, ³⁾ Mint **Szombatos** jószágát veszté, de neje **Toldalaghy Zsuzsanna** visszakapá. Testvére **Miklós Benedek Katalinnal** terjeszté le a nemesi ágat. Unokái közül **Zsigmond** és **Miklós** 1771-ben kir. táblai ülnökök.

Szintén a nemesi ágból **Antal** kincstári számvevőségi hivatalnok **N.-Szebenben** 1815-ben. **János Közép-Szolnok** megyei törvényszéki ülnök 1837. körül; s valószínűleg ezzel rokon **Orbán László** iszálnoki birtokos, kinek neje **Érsekújvári Amália**.

Orbán család. (Kibédi.) Közülök **József** állomási biztos **Küküllő vármegyében** 1848-ban.

Orbán család. (Gyöngyösi.) Erdélyben közülök **Sámuel** fő kermányszéki irnok 1815-ben.

Orbán család. (Kémeri) Melyből **Péter** **Kraszna vármegyében** főszolgabíró, 1848-ban pedig főjegyző volt.

Orbán család. (Márkusfalvi.) **Miklós** kir. táblai ügyvéd volt 1848-ban **Maros-Vásárhelyen**.

Ezen kívül még Erdélyben Csíkszékben is találunk Orbánokat, így **Antal** Csíkszeredában városi hivatalnok 1815. körül; **Mihály** ugyan az és ott 1837-ben, **István** osik-mindszenti lelkész. **János** kamarai hivatalnok **Gyergyó-Remetén** 1815. körül.

¹⁾ Palma Heraldikája címlapján.

²⁾ Kállay, Székely nemzet. 274.

³⁾ Kemény János önéletírása 423.

Oláhfalu taxalis helységben pedig **M á r t o n** tanácsi ülnök 1843. körül.

Sz. Udvarhely városban honos székely nemes Orbánok közül **A n t a l** hivatalnok és az 1790-ki erdélyi diétán követ. **D á n i e l** ig-
tató 1815-ben, **S á m u e l** adógyűjtő 1836-ban. **I g n á c z** városi taná-
csos 1848-ban.

Orbán család. (Homoród-almási.) Ezek közül **J ó z s e f** ügy-
véd és dézs-aknai kincstári hivatalnok 1848-ban, testvére **E l e k** ko-
losmonostori k. alapítványi uradalmi hivatalnok 1848-ban, özvegye
G o m b á s Karolina. Atyjok **I s t v á n** az erdélyi kath. püspöki jóság-
ban igazgató volt.

Orbók család. (Kökösi.) Székely származású; eredeti he-
lyük Kökös helység Háromszéken, honnan előnevüket írják. Elszár-
maztak Erdélyben több megyébe, sőt Magyarországon is Krassó vár-
megyébe.

Ismertebb tagjai a következők.

G y ö r g y 1790-ben Torda vármegye országgyűlési követe.

K á r o l y Torda vármegyében törv. széki ülnök és számvevő

E l e k Doboka vármegyében alispán volt 1848-ig; ennek fia **S á m u e l** 1846-ban adó-író biztos, néhány év előtt elhalt. Özvegye **M i k s a**
K a t a l i n, most Szalánczi Lőrinczné.

L á s z l ó és **E r z s é b e t** szintén Doboka megyében birtokosok.

I s t v á n Küküllő vármegyében törv. széki ülnök és számvevő
1837. körül.

L á s z l ó és neje **V a j n a** Ágnes Küküllő megyében birtokosok.

M ó z s e s Felső-Fejérben Héjásfalván bir.

Orbok **J á n o s** Csik székéből a Bánságban Krassó vármegyébe
telepszik, ott a múlt század végén esküdt, utóbb főszolgabíró volt.
Csik széktől 1796. oct. 4-én nemességéről kiadott bizonyítványát
Krassó vármegyében 1797. május 8-án tartott közgyűlésben hirdet-
teté ki. Fiai közül **E r n e s z t** 1836-ban főszolgabíró, 1845-ben fő adó-
szedő, birt Kricsován, 1855-ben vadászat alkalmával véletlenül agyon
lövetett. Ennek fiai **H u g o** a gazdaságnál, **I s t v á n** katona.

Ernesztnek testvérei **J á n o s** 1845-ben alszolgabíró, **K á r o l y**
ugyan akkor és ott esküdt.

Orbonás család. (Szügyi †.) Nógrád vármegyei kihalt régi
család. Régibb előnevüket Koplányról (szintén Nógrád megyében fekvő
pusztáról) irták. Kopláni Orbonás **A n d r á s** 1421-ben Zsigmond ki-
rálytól Lukocza helységért esérébe kapja Zywgh (most Szügy) Nógrád

megyei helységet. ¹⁾ Fia Miklós már Felső-Szűgyről írta előnevét. Leányai 1512-ben új királyi adományt nyertek. Fiai György, II. András és János, a ki magnélkül múlt ki.

György 1532-ben Nógrád vármegye alispánja volt. ²⁾ Ennek két fia, két leánya maradt; névszerint Ferencz, ki 1570-ben élt, csak egy leánya maradt Anna előbb Zellőben lakos Nagy Ádámné, utóbb Jákóffy Györgyné.

III. Andrásnak is csak leánya Ilona Sambokrétý Tamásné élt nagy kort. Eképen ezen vonal fi-ágon megszakadt.

A leányok egyike Anna Barius Péterné, a másik Ilona Rajky Györgyné lett.

Miklósnak másik fia II. András Abauj vármegyei birtokát elcseréli Alaghy András és Benedekkel, kiktől Hont és Nógrád megyei Szelestény, Kürt, Bágyon, és mikófalvi jószágokat kap; hasonlóan pilisi birtokát cserébe adta Dorchányi Györgynek Kis-Dorcsányi, Peszerényi, és Rendvényi birtokáért, és ezekre 1516-ban II. Lajos királytól megegyezést nyert. Első neje mohorai Widffy Zsófia (vagy Orsolya) volt, a második Kalonday Péter leánya Ilona. Melynél fogva Widffy Lőrincz, valamint Kalonday István 1518-ban felső-kalondai birtokát szintén sógoruknak Orbonás Andrásnak bevallják. Első feleségétől három leánya volt: 1. Erzsébet előbb Tarnóczy Jánosnak, utóbb Ragyolczy Vincze hitves társa; 2. Zsófia Tamaskó Tamásné; 3. Margit Kéry Zsigmondné, utóbb Belkóczi Máténé. — Második nejétől Fruzsina előbb 1568-ban Gutta Iőrincz neje redvényi, palojtai, peszerényi birtokrészét Kovács Bálintnak örökösen eladja.

1590-ben Kovács Bálint, ki Orbonás Erzsébetnek leányát tartá nőül, szűgyi birtokát Tamaskó Tamásnak zálogította el.

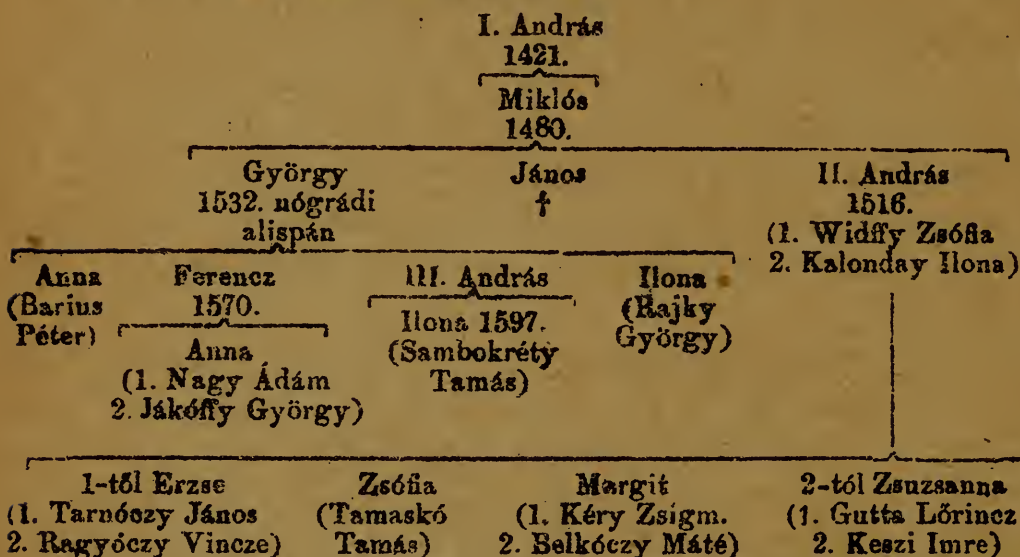
Az Orbonás család, — mint az eléadottakból látjuk, — fiágon kihalván, birtokai leány-ágra szállottak. Nevezetesen Györgynek ágán, ennek unokájától Orbonás Annától Jákóffy Györgynétől a Jánoky, Koháry stb. családok származnak; III. András leányától Ilonától Sambokrétý Tamásnétól nagyobbára a Nógrád megyei Szűgy helységnek mostani közbirtokossága: a Paczolay, Várkonyi, Korodinyi, Golenits, Ficsúr stb. családbeliek, valamint másrésről Desericzky, Mesko vonalon a Bencsik ág is onnan veszi származását.

¹⁾ Oklevél perben.

²⁾ Bel Math. Notitia nova Hung. tomo IV.

Végre II. Andrásnak Erzsébet leányától Ragyolczy Vinczenétől a Bene család és ennek leányági örökösei veszik eredetüket.

Az Orbonás család nemzékrendje ez:

Ezekén kívül más Orbonás nevű család is vagy legalább ágazat élt Magyarországon, így találjuk krassófi Orbonás Györgyöt 1505-ben Baranya vármegye követéül a rákosi országgyűlésen. ¹⁾

Orbonás család. Erdélyben Hunyad megyében honos; közülök Károly azon megye táblabírája volt; 1848-ban az oláhok által több bokaji magyarral együtt legyilkoltatott. Sámuel kamarai sóhivatalnok, Franciska Fogarasi Istvánné volt, Hunyad megyei birtokosnő stb.

Orczy család. (Orczi, báró és nemes.) Nevük és előnevük után következtetve, miután Orczi helység Somogy vármegyében fekszik; a család eredetét is biztosan ott kereshetni; mi annál valószínűbb, mivel a család elődei közül többen a Dunán túli kerületben tűnnek fel legelőször. Legelső tudható őse a családnak Orczy György I. Ferdinand korában 1550. táján élt. Tőle szakadatlan kapcsolatban jö le az Orczyak bárói ágazata következőleg:

I György 1550. körül
(Karcz Orsolya)

I. István
(Margaretics Orsolya)

II. György
(Rády Margit)

János 1662.
(Horváth Zsuzsa)

Folyt. köv. lapon.

¹⁾ Jászay A magyar nemz. napjai a mohácsi vész után 157. lap.

János 1662., ki az előbbi lapon.
(Horváth Zsuzsa)

III György 1686.
Vas megyei insurg.
(Boda Julianna)

II. Istvan
Jász kún kapit. kir. táb. üln.
1736. báró lett.
(Petrovay Zsuzsa)

Lőrincz sz. 1718. † 1789. Abauji főispán, tábornok (1. b. Podmaniczky Judit 2. b. Ostroluzzi Judit † 1758. 3. b. Laffert Anna † 1790.)	Kristóf aranyarkantyús vitéz 1741.
---	--

Anna sz. 1741. † 1835. csill.ker.h. (gr. Haller Péter)	Zsuzsa sz. 1744. cs. ker. h. (b. Splényi Gábor)	József sz. 1746. † 1804. Zempleni főispán (gr. Berényi Bora)	I. László sz. 1750. † 1807. b. tit. tan. Abauji főisp. (gr. Traun Teréz)	Mária cs. ker. h. (b. Vécsay Miklós)	Teréz cs. ker. h. (gr. Keglevich Ádám)
---	---	--	---	---	---

Anna sz. 1776. † 1830. (gr. Drasko- vich György)	József sz. 1779. † 1811. gr. Peja- chevich Fáni)	II. Lőrincz sz. 1784. † 1847. Aradi főisp. (gr. Batthyány Teréz)	II. László sz. 1787. jun. 22. cs. k. kapit. (Müller Magd.)	György sz. 1788. aug. 23. cs. k.kam. (gr. Berényi Erzse)	Teréz sz. 1790. dec. 4. (gr. Wenck- heim József † 1830.)
---	---	--	---	---	--

Anna
sz. 1810. jun. 10.
(gr. Szapáry József)

Lajos szül. 1804. mart. 12. cs. k. kam. †	István sz. 1806. dec. 6. † 1848. dec. 19. (b. Liphay Augusta)	Paulina sz. 1808. oct. 3. (Horváth Antal)	Eleonora sz. 1811. máj. 16. (gr. Stern- berg Jaro szláv)
---	---	---	---

Sarolta szül. 1837. (Gyürky Abrahám)	Leontin sz. 1839. (b. Piret Béla)	Irma sz. 1841	Elek sz. 1843.
---	--	------------------	-------------------

Hortensia sz. 1830. (b. Bocks- berg Imre)	Felix sz. 1831.	Emil sz. 1832. cs. kir. hadnagy)	Kamelia sz. 1834.	Cherubin sz. 1851.	Seraphin sz. 1851.
--	--------------------	---	----------------------	-----------------------	-----------------------

M. Teréz sz. 1816. aug. 30. brüni ala- pit. hölgy.	Ferencz sz. 1820. nov. 21. os. k. kam. huszár őrnagy.	Erzse sz. 1822. april. 23. (gr. Ea- terházy László)	Béla sz. 1823. febr. 16. cs. k. kam.	Andor sz. 1825. jan. 14.	Ágnes sz. 1826 (gr. Beré- nyi Fer.)	Georgina Thekla. sz. 1828. (gr. Keg- levich Gyula)
--	--	--	---	--------------------------------	--	--

A család elődei közül, kik a táblázaton nincsenek, Orczy Péter a XVII. században a koppányi sánczot elakarván venni a töröktől, hatvan hajduval átmegy a Balaton jegén, és a híres portyázó Ibrahimot ágyban leli és elfogja. Egy másik Orczy a megfutott török lovasságot igyekeztvén visszaterelni, a pesti kapuban agyon tapodtatott.

Orczy II. György (vagy Gergely) 1686-ban a Vas vármegyei banderium egyik kapitánya Buda ostromakor, hol 1686-ban a fejevári kapu alatt lábára oly sebet kapott, hogy örökre sántított miatta.

II. István Eugen herceg alatt Temesvár és Pétervárad ostrománál száz katonával az egész tábor ételmezését vitte, később Pero hatezernyi lázadó csapatát csillapítá le. Ezért III. Károly arany láncz-
czal és érdempénzzel tünteté ki. Ezenkívül jászkunok kapitányává leve

már 1719. körül, és az volt 22 évig; egyszersmind cs. k. tanácsos, és akir. táblának érseki táblabirája; 1736-ban jul. 5-én pedig utódaival együtt bárósággra emeltetett. Meghalt 1741. táján. Alakjára nézve II. Rákóczy Ferenczhez annyira hasonlított fiatal korában, hogy a helyett tévedésből 1701-ben elfogatott. Nejétől Petrovay Zsuzsannától két fia maradt Kristóf és Lőrincz, mindketten 1741-ben arany-sarkantyús vitézekké lettek.

I. Lőrincz szül. 1718. aug. 9-én. ¹⁾ Ifju korában katonai pályára lépven, a hét éves háborúban mint alvezér vett részt, és 1756-ban jász kún és hajdu ifjakkól egy lovas ezredet állítván, a béke megkötése után tábornoki ranggal kilépett, s 1764. óta polgári pályán szolgálta hazáját, előbb Abauj megyének főispányi helytartója, majd mint főispánja 1784-ig, mely időközben 1782-ben sz. István rend közép keresztjét is nyercé. Ez évben ő iktatta be az ugocsai főispánságba gróf Teleki Józsefet. ²⁾ Nagyobbára Heves vármegyében Tarna-Örsön lakott, hol tetemei is nyugsznak, miután Pesten jul. 28-án ³⁾ 1789-ben hasznos életét bevégezte. Ő mint költő is irodalmi nevet vívott ki magának. ⁴⁾ Verseit többnyire Révay Miklós adta ki, egy részét *Költeményes Holmi egy nagyságos elmétől*, más részét Barcsay versei mellett *Két nagyságos elmének költeményes szüleményei* (Pozsony 1789.) cím alatt. Három rendbeli házasságából két fia, és négy leánya maradt. Legidősb fia

József szül. 1746. sept. 20-án, fiatal korában szintén a katonai pályán szolgált, de mint kapitány haza vonult, és a polgári pályára lépett, s nem sokára Békes vármegye főispáni helytartója, cs. k. kamarás, 1792-ben pedig Zemplin vármegye főispánja lett; ⁵⁾ és az volt 1798-ig. Atyjához hasonlóan ő is gyakorlá magát a költészetben, de munkái napfényre nem adattak. ⁶⁾ Meghalt 1804. dec. 14-én; ⁷⁾ és emléke Pesten az általa alkotott Orczy kertben, melyben most a Ludovica áll, látható. Nejétől gróf Berényi Borbála csillag kereszties hölgytől (szül. 1755. † 1819.) hat nagyra nőtt gyermekei közül II.

¹⁾ Egy helyen születési napjául aug. 8-át találtam.

²⁾ Lásd ezen ünnepélyes iktatáskor mondott beszédeket nyomva Pesten 1782.

³⁾ Masutt jul. 21-ét olvasom. Lásd Alexovits Vazul fölötte mondott halotti beszédét Pest. 1789.

⁴⁾ L. életét Toldy Fer. A magyar költészet kézi könyve I. köt. 334. l.

⁵⁾ Szirmay C. Zemplin. not. historica p. 325.

⁶⁾ Toldy id. h. 335.

⁷⁾ Toldynál halálzási éve, 1810.

László (szül. 1784. febr. 1.) cs. kir. kamarás, Arad vármegye főispánja volt. ¹⁾ Meghalt 1847. sept. 15-én. Ennek valamint testvéreinek utódait, kikben az Orozy ház mostanig virágzik, a táblázaton láthatni.

I. Lőrincznek másik fia I. László (szül. 1750. april. 14.) cs. k. kamarás, val. belső titkos tanácsos, alkinostárnok és Abauj vármegyei főispán volt. Meghalt 1807. april. 15-én. ²⁾ Utódai nem maradtak.

Az Orozyak bárói czímere — mint följebb a metszvény is ábrázolja, — négyfelé osztott paizs, egy ötödik osztálylyal, mely az alsó két udvar közé piramis alakban ékeli be magát, s melynek kék udvarában arany trombita látható; az 1. és 4. osztály arany udvart mutat, amabban vörös ruhás, prémkalpagos magyar vitéz látszik térdig, bal kezét csipőjére helyezve, jobb kezében kivont kardja hegyén levágott török fejet tartva; a 4-ik osztály arany udvarában szétterjesztett szárnyakkal egyfejű fekete sas látszik. A 2. és 4. osztály vörös udvarában kettős farkú oroszlán ágaskodik, az előbbiben első jobb lábával fehér rózsát tartva, az utóbbiban kivont kardot villogtatva. A paizsot bárói korona fűdi, és fölötte három koronás sisak áll; a középsőből a paizsbeli vörös ruhás magyar vitéz emelkedik ki, két kiterjesztett fekete sasszárny között; a jobb oldaliból balra nézőleg arany grif nyúlik föl, első jobb lábával három zászlót, kéket, fehérét és vöröset lobogtatva, ballabával három nyilat markolva; a baloldali sisak koronájából pánchezos sisakos vitéz nő ki, jobb kezével arany buzogányt tartva. Foszladék mindkét oldalról aranyvörös. ³⁾

Az Orozyak nemesi ágából Mihálynak feleségétől Lenkey Katalintól, kit mint Lovassy András özvegyét vette nőül; gyermekei Mihály és Mária Szívos Andrásné.

Orozy Istvánnak neje Sréter Luiza; meghaltak magnélkül.

Heves vármegyében Orozy Antal birtokos Fegyverneken, János P.-Sülyön; mindkettő — úgy látszik — Kristóf ágából, és valószínűleg Petrovay jogen örökösödtek.

Vas vármegyében Orozy Imre 1832-ben esküdt, 1838—1848-ban levéltárnok volt. (A később nyert adatokat lásd e kötet végén).

Ordódy család. (Ordidi, Rozson Miticzi és alsó Lieszkői.) Régi magyar nemes család. Őseit már a XV. században Bodrog vár-

¹⁾ Arczképét az Emlény vagy Aurora egyik kötete, és Fabiantól Arad vármegye leírása című munka előtt láthatni.

²⁾ L. Hazai tudósítások 1807. 33. számában.

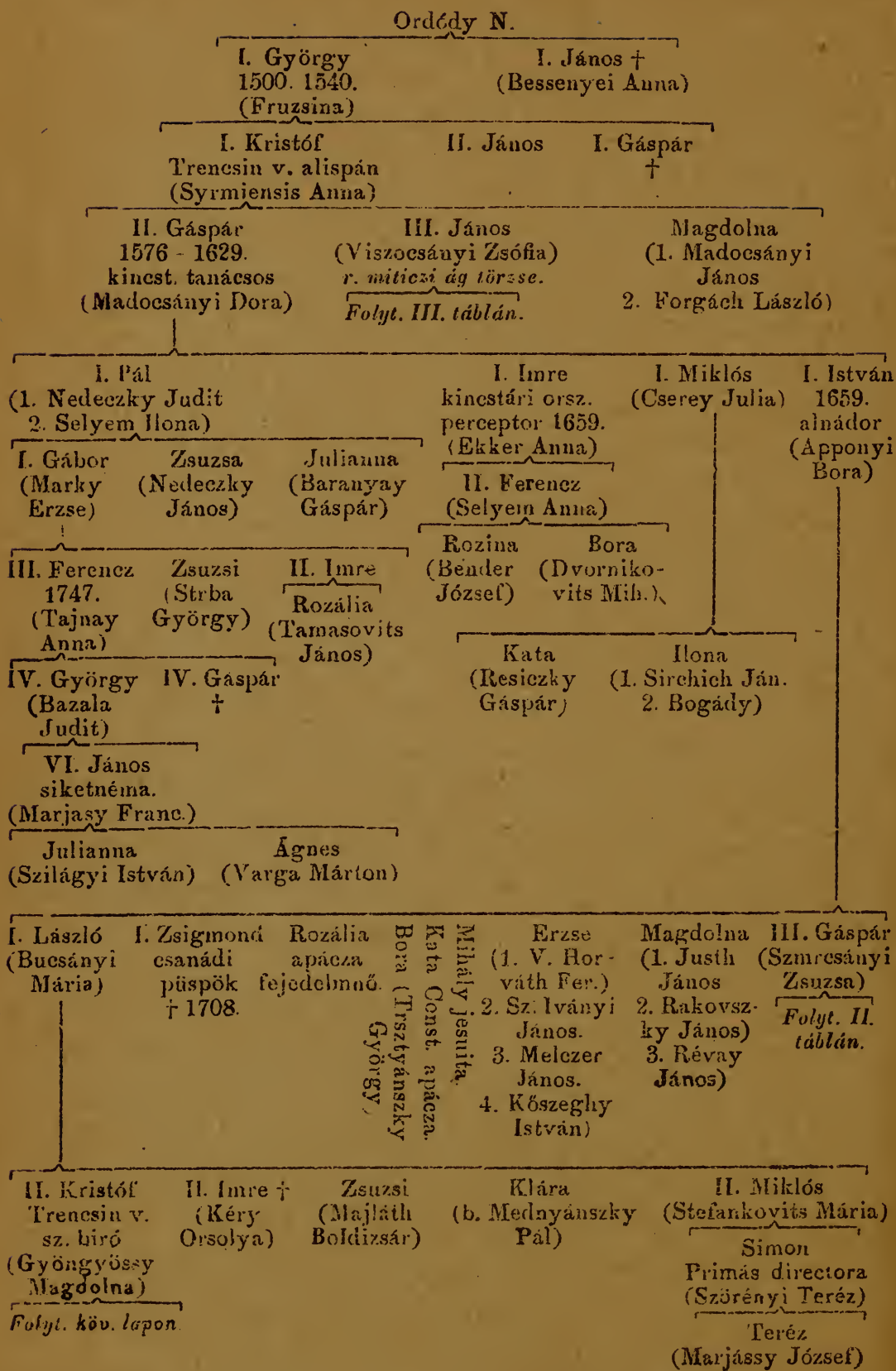
³⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

megyében kétségtelen nemesekül találjuk; s a család már akkor számosabb egyénből állott, és „de Ordód” névvel élt. Így I. Mátyás királynak 1482-ik évi szűz Mária fogantatása utáni negyedik napon a bácsi káptalanhoz intézett s tanúvallatást rendelő parancsában e családból többen említetnek, jelesül ad instantiam nobilis Benedicti de Ordód Bodrog vármegyében a bácsi káptalan küldöttjével tanúvallatás tételni rendeltetik, és ennek eszközzésére királyi emberül (homo regius) a többi között nobiles Joannes Tewreuk de Ordód, et Gregorius de eadem Ordód neveztetnek. Innen kitűnik, hogy mivel királyi parancs mellett egyinas irányába tanúvallatásokat eszközölhettek, már akkor a család tagjai távolabbra is elágozva voltak, és egy ag „Tewreuk de Ordód” nevet is viselt. Így 1477-ben a Czobor családnak Bodrog vármegyei jánusi helységbe nádori adomány mellett birt beigtató parancsában a nádori beigtató személyek között Ordódy Kelemen és István említetnek, úgy a családi régiebb iratok nyomán nevezett Ordódy Gergely, mint 1504-ben Bodrog vármegye alispánja fordul elő.

Ezen Bodrog vármegyei Ordódyak a Komárom megyei Bagota helység egy részéhez némi jogot igényeltek, és azt a mohácsi vész előtt 24 évvel, (tehát 1502. év táján) Nagy Ferenc megbizottjuk által vissza foglalni akarták, azonban a Posár nemzetségbeliek által, kik Déesházy István Komárom vármegyei főispánnak, Bagota helység akkori birtokosának leány ágon utódai voltak, meggátoltattak. Mind ezek kitűnnek a családnál hiteles alakban meglevő, Bagotta iránti perből, melyet—míedőn 1534-ben az Ordódy-ak Déesházy István magvaszakadásából adományilag megszereztek, — a Posár család ellen 1545—1628. végig folytattak. Azonban miféle jogot formáltak ezen Bodrog vármegyei Ordódyak Bagotához, az idézett perből ki nem derül.

Mínthogy pedig a mohácsi gyászos vész után Bodrog vármegye a törökök által elpusztított, népe és nemessége nagy részben kiirtott, a bácsi káptalan pedig mint azon vidéki nemesség okmányainak rejthelye, földulatott, innen ered, hogy e család is régiebb leszármazásának s régi jogai behizonyítására kellő okiratainak akkor történt elvesztése és hiánya miatt nemzékrendjét csak a mohácsi vész után Bodrog vármegyéből menekült György és János testvérektől képes kellő bizonyítékokkal lehozni, mint az a következő táblázatokon látható.

I. tábla.

II. Kristóf, ki az előbbi lapon.
Trencsin v. sz. bíró
(Gyöngyössy
Magdolna)

IV. István pálosok főnöke.	I. Lajos k. helytart. tanácsos	II. Gábor esztergami kanon. † 1776.	III. Kristóf Trencsin v. alisp. 1758. (Majthényi Bora)	IV. Imre kir. táb. üln. (Kazy A. Mari) Róza (Ordódy III. András)	I. Károly paulinusok generálisa.	Magdolna † Anna M. (Jankovits Istv.) Kata (Beöthy István) Bora (Trsztyánszky László)
	II. Pál szepesi kanonok.					

II. Tamás nyitrai kanon. † 1784.	Magdolna (Marsovszky Miklós)	IV. Ferencz Trencsin v. fő perceptor. (Bacskády Franciska)	Julianna (Majthényi Ignác)	Franciska (Herdovics Mihály kir. tan.)
--	------------------------------------	--	----------------------------------	---

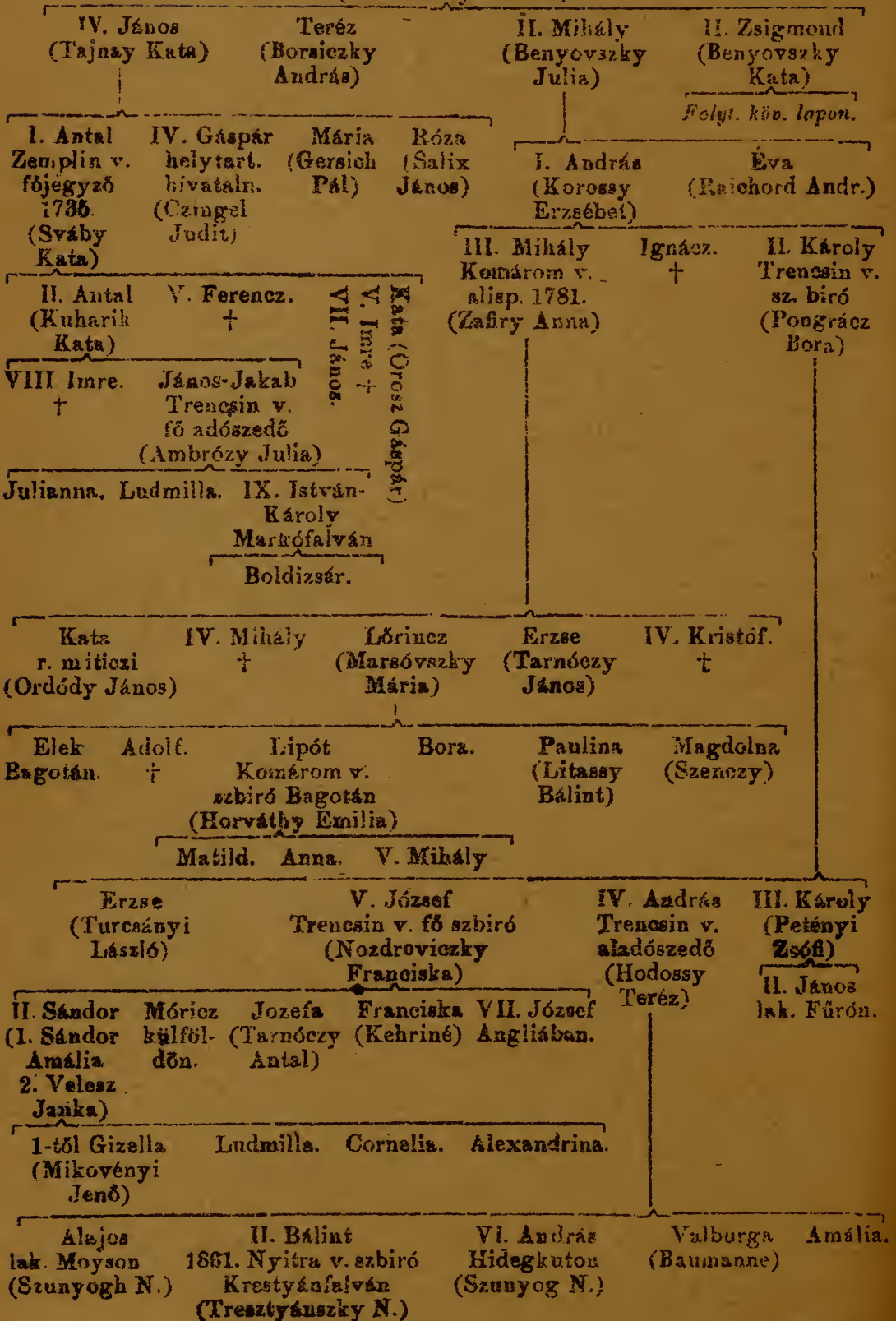
IV. József (Cseh Teréz)	VIII. János †	VII. István (Cseh Julia)	Anna (Bartakovits Márton)	Bora (Bacskády János)	I. Bálint (Bacskády Anna)
----------------------------	------------------	-----------------------------	---------------------------------	-----------------------------	---------------------------------

Herman Komárom v. aljegyző †	Emilia.	Mária.	Kálmán Bagotán (Praznovszky Jolán)	VIII. István Komárom v. főügyész Bagotán (Bartakovits Vilma) Béla szül. 1856.
------------------------------------	---------	--------	---	--

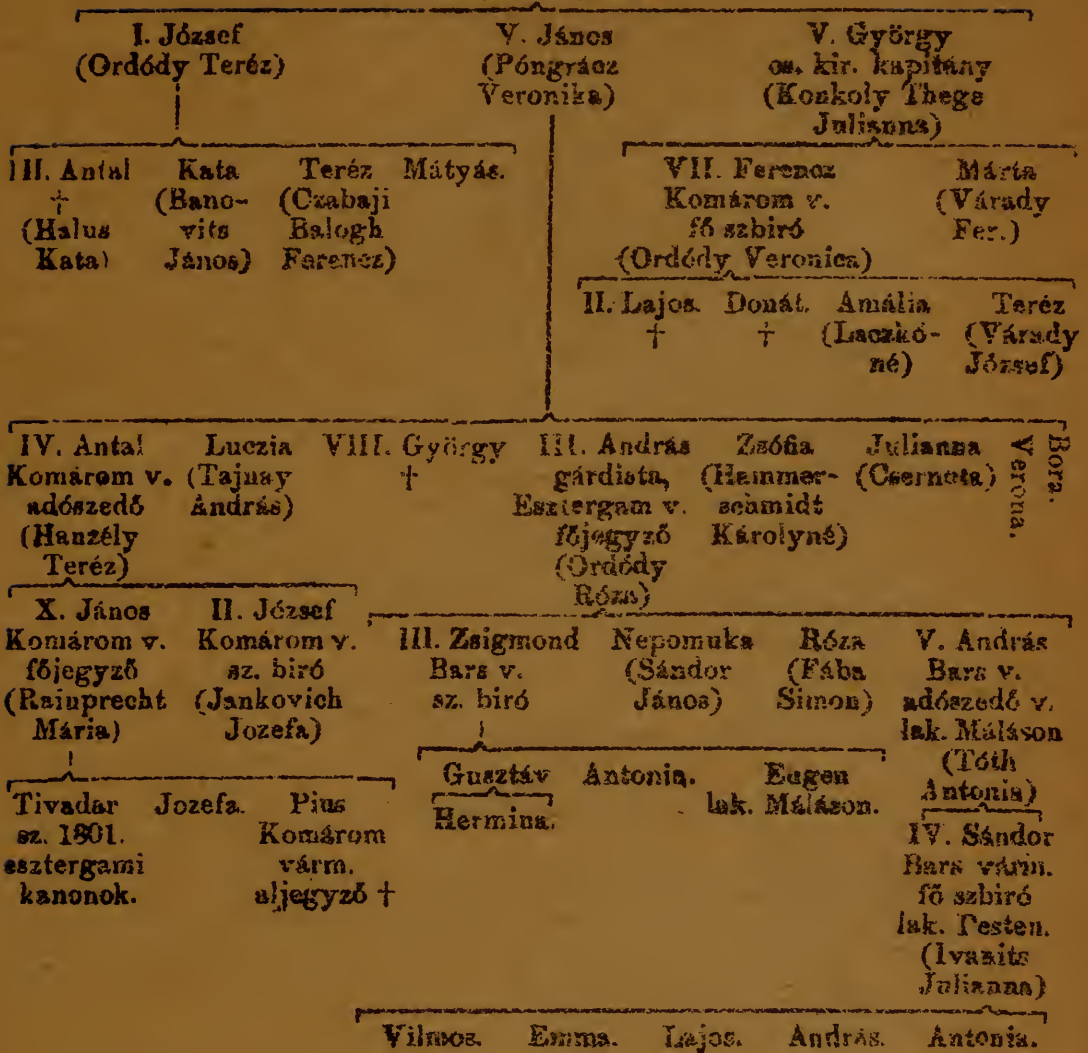
Anna.	I. Antal Bagotán.	II. Flórián Körös- kényben (I. Kazy Julia 2. Vancsay N.) VIII. Imre.	Franciska (Hrankay)	Julia (Majthényi Flóris)	II. Méricz lak. Kren- esen (Simonyi Róza)	Maria Endrődy)
				Ilona.	Hedvig.	Eleonora. József.

II. tábla.

III. Gáspár, ki az I. táblán.
(Szmracsányi Zsuzsi)

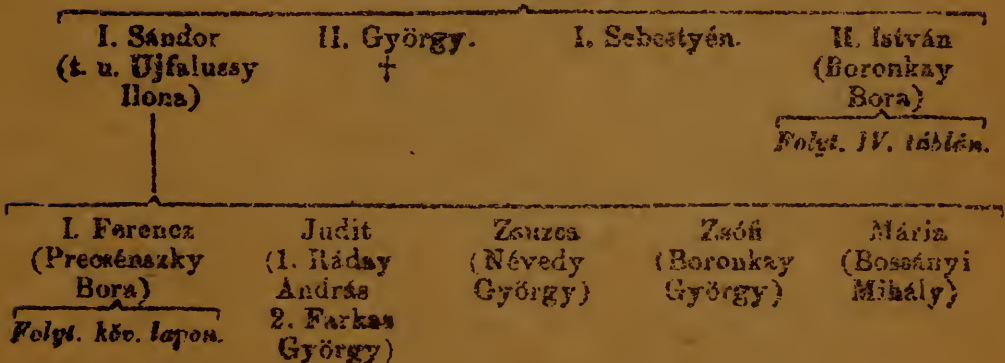

II. Zsigmond, ki az előbbi lapon.
(Benyovszky Kata)

III. tábla.

III. János, ki az I. táblán.
(Viszcsányi Zsófia)
Rossen milticsé ágazat

I. Ferencz, ki az előbbi lapon.
(Precsénszky Bora)

III. István lak. R. Mi- ticzen (Márgovsz- ky Eva)	Ilona (Baeskády Mihály)	Zsuzsa (Horváthy László)	V. János (neb. Balogh Judit)	IV. Imre. †	II. György Rákóczy ezredese 1707. (1. Holecz Zsuzsa) 2. Bossányi Mária)	III. Miklós (Rajman Eva)
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------	----------------	---	--------------------------------

Lénárd. †	II. András (Makripodári Mária)	Mária (lászlófalvi Eördög Gáspár)
V. Gáspár (1. Haluz Róza 2. Sellyey Zsuzsa)		

Anna (Vinczné)	Mária (Basternák)
-------------------	----------------------

Jozefa (Raimprecht Ignáczné)	Apollonia (Gál János)	Krisztina (Palugyai János)
------------------------------------	--------------------------	----------------------------------

Mária (Szent-Iványi János)	Bora (Bene)	VI. Ferencz (Bezdzaky Tekla)	VIII. János †	V. István (Juhász Julianna)
	Tadé. †	Jozefa. †	Mária.	Janka (Matkovics János)

II. József kir. táblai bíró. 1748. †	I. Péter Komár v. I. alispán kir. tan. (Szörényi Teréz)	Bora (Bachó János)	Anna (Ghyczy Gáspár)	Julianna (Horecsni Mihály)	Erzse (Battyány Ferencz)	Teréz (Csúzy Janos)	Franciska (Sóky József)
--	--	--------------------------	----------------------------	----------------------------------	--------------------------------	---------------------------	-------------------------------

V. Antal (n. abonyi Csiba Anna)	I. Tamás (Ordódy Róza)	II. Péter. †	Pétronella (Zichy György)	Zsuzsi (Kazy János)
	Mária (1. Turesányi Gábor 2. Sándor József †)			

VII. Imre cs. kir. őrnagy (Helbich Anna)	VI. Antal szül. 1775. lak. Bagotán (Ordódy Apollónia)
--	--

III. Lajos pénzügyi hivataln. Pesten. (Perczel Leopoldina)	X. István cs. k. főhadn.	III. Sándor lak. Ivánkán Nyitra vm. (Buzásy Apollonia)	Janka † (1. Hladek Miklós 2. Kulifay József)	Ágoston sz. 1815. uj-barszi plébános.	Dienes sz. 1818. lak. Bagotán.
---	-----------------------------	--	---	--	--------------------------------------

IV. tábla.

II. István, ki a III. tablán.
lak. Nyitra-Apátiban
(Boronkay Bora)

Katalin (1. Hodossy György 2. Jeszenszky Imre)	Erzsébet (Hidvégi György)	Ádám lak. Apátiban Nyitra v. perceptor (Ferary Julia)	Anna (Bartakovits András)	Judit (Szokolóczy Skarbala István)	Mihály. +
--	------------------------------	--	------------------------------	---------------------------------------	--------------

Teréz (Ordódy József)	Bora (Battyányne) +	III. Ferencz paulinus.	III. György lak. Apátiban (d. u. Ujfalussy Bora)	Mária Dávid János)	III. Pál 1728. lakott Bagotán (Gosztonyi - Verona)
--------------------------	---------------------------	---------------------------	--	--------------------------	---

VII. György
szül. 1727.
lak. Apátiban
(Kosztolányi Anna)

Bora
(Kecskés András
gr. Erdődyek direct.)

IV. Pál. +	Franciska Ferenczy Mihály)	Verona (Ordódy Ferencz)
---------------	----------------------------------	----------------------------

IX. János
sz. 1763. + 1819.
lak. Bagotán
(Ordódy Kata)

Mária
(Litassy Tádé)

VI. István
szül. 1765.
Komárom v. szbiró
utóbszámvevő
(Mednyánszky Bora)

Nepomuka
(Bende Janos)

Apollonia
(Ordódy Antal)

Juliana (Konez József kapit.)

Vendel.
+

Vincze
szül. 1797.
Komárom v. főjegyző volt.
(Ghyeczy Mária)

Eleonóra +
Kata (Palugyay Fer.)

V. Pál
szül. 1822.
1861. Komárom v. főjegyző
(Ghyeczy Teréz)

VI Pál szül. 1853.	Gabriella szül. 1853.
-----------------------	--------------------------

I. Flórián
sz. 1796.
kir. tan.
lak. Becz-kón.

Antonia
(1. Nozdroviczky
2. Paskayné)

III. Gabor
Pécsi
megyeben
plebános.

III. László +
(Uhl Klára)

IX. György
cs. kir.
nyug.
kapitány

Anna.

Karolina.

VI. József
ügyvéd
lak. Ráczevén
(Korpásy Julianna)
Bora (Jó János ügyv.)

A családnak tehát közös törzse Ordódy György volt, kinek hitvese Fruzsina (vezetéke neve ismeretlen) hogy tehetősb családból vette eredetét, onnan sejthető, mivel ezen Fruzsina, mint már Ordódy Györgynek özvegye testvérének Dorottyának, Sellendorfi Burján hitvesének magszakadásából ennek készpénzbeli és drága ékességekben álló hozományát örökösödési per útján kereste. ¹⁾

I György — mint tettei mutatják — erélyes szerző férfiú volt. Ugyan is 1527-ben Gergelyi Enselky János társával sz. Mária fogantatása előtti napon I. Ferdinand királytól Csery Ferencznek és más rendű Csery Ferencz esztergami vár al-gondviselőjének (vice provisor) hűtlenségi bélyegen Dolyán Nógrád megyei, és Cseri Hont megyei helységekbe királyi adományt nyert és azon adományos levélben „Georgius de Ordód“ nevezetik, sőt a liber regiushan is azonképen áll. ²⁾ Utóbb 1534-ben Déesházy Istvánnak magszakadásából a

Komárom megyei bagotai, és Bars megyei sallai és vezekényi jószágokat, úgy Dezseri Bereczk deák (Briccius litteratus de Dezser) magvakadótán Trencsin megyei dezseri, Nyitra megyei jókúti és kelecseyi részjószágokat, végre Trencsin megyei Prirejte helységet részint nádori, részint kir. adományok mellett szerezte, és ezen adományos levelekben is de Ordód előnévvel nevezetik. ³⁾

I. János magnélkül kihalt, neje Bessenyei Anna férjének halála után ennek javait I. György fiainak I. Kristóf és I. Gáspárnak vissza adta. ⁴⁾

¹⁾ Esztergami kápt. 1552. évi Capsa 40. fol. 2. nro 24.

²⁾ L. a kir. Curia levéltárában Ordódy Simon fölperessége alatt 1727-ben ezen jószágok iránt indított pert, melyben az 1527. évi kir. adomány-iktató levél, sőt a későbbi restatutio és a liber regiushóli kivonat is előfordúl.

³⁾ Ezen adományok és statutiók részint az esztergami, részint a nyitrai káptalanban találhatók, a bagotai és Bars megyei jószágok erántiak Ordódy Zsuzsannának ad aequalitatem juris 1747-ben indított perében a kir. kuria levéltárában találhatók.

⁴⁾ A család okmányai szerint.

I. Györgynek három fia maradt, u. m. I. Kristóf, II. János és I. Gáspár, a két utóbbi magnélkül kihalt.

I. Kristóf a török világ nyugtalanságai miatt, s mivel bagotai jöszága eránt a Posár családdal perlekednie kellett, elbagyván az alsóbb megyéket, melyekben édes atyja adományilag jöszágokat szerzett; Trencsin vármegyébe vonúlt, hol édes atyja szerzeménye után szintén jöszágokat birt, és ott Viszolaj helységben lakott. ¹⁾ 1576-ban Trencsin vármegyének alispánja volt; és nőül elvévén Syrmiensis Sebestyénnek, Szulov, Markófalva, Hradna és Luki helységek adományos hirtokosának Anna nevű leányát, ez által birtokait tetemesen szaporította, mert Syrmiensis Sebestyén fi-utód nélkül maradván, három leányát u. m. Annát Ordódy Kristófnét, Katalinát Akay Pálnét, és Ilonát turóczi sz.-miklósi Dávid Jánosnét a pozsonyi káptalan előtt tett végrendeletében azon adományos jöszágaiban királyi meg egyezés mellett fiúsította, később Theodosius nevű posthumus fia születvén, kitől a most is élő Szulovszky család származik, gyermekei között ezen praefectio (fiúsítás) végett hozzás per keletkezett, és noha az Ordódy-ak ezen részjöszágokra 1640-ben is III. Ferdinand királytól új kir. adományt nyertek, ezen kérdéses hozzás per mindazáltal csak 1668. évben a megnevezett családok utódai között a turóczi convent előtt tett osztályos egyesség, és erre I. Leopold király által adott consensus mellett szüntetett meg; és ez által az Ordódy család ama jöszágoknak őket illető részében megerősítetett.

Ezen I. Kristóf öccsével Gáspárral együtt szerezte nádori adomány mellett 1537. és 1554-ben a Bars megyei nagy-málási jöszágot, melyre később 1601-ben fiai Gáspár és János új királyi adományt nyertek, és a szent benedeki Convent által beiktattattak.

I. Kristófnak két fia volt, u. m. említett II. Gáspár és III. János.

II. Gáspár 1604-től Trencsin vármegyének hosszabb ideig alispánja volt. ²⁾ 1611-ben azon nádori bíróságban, mely Báthori Erzsébetet gróf Nádasdy Ferencznek özvegyét vérszomja miatt örök fogságra ítélte, mint közbíró vett részt. ³⁾ utóbb kir. személynöki

¹⁾ Kiténik az esztergami káptalannak 1575. évi tanuvallatásából, melyet Ordódy Kristóf királyi parancs mellett midőn Szunyogh Ráfael, és Mózsos viszolai nemes curiáját hatalmaskodásképen megtámadta, véghez vitetett.

²⁾ Trencsin vármegye jegyzőkönyve.

³⁾ Ugyan ott.

⁴⁾ Tudományos gyűjtemény 1836. II köt. 30. l

mester, ¹⁾ Bagotának pedig 1629-ben a Posár családtól vissza vétele vagy is restitutioja alkalmával, miután az atyja által kezdett pert a nádori legfelsőbb bíróság előtt is az Ordódy család javára befejeztette, már mint kincstári tanácsos fordul elő. ²⁾ Hitvесе horóczy Madocsányi Dorottya volt. Ezen Gáspártól az idősb, vagy is úgynevezett alsó-Lesztkői ág ered az I. és II. táblán.

I. Kristófnak ifjabb fia III. János Vizsocsányi Sándornak Roson Annától született leányát Vizsocsányi Zsófiát vevén nőül, törzse lett az ifjabb vagy is rozson-miticzi ágazatnak, mely a III. és IV. táblázaton látható.

Mínt hogy említett Gáspárnak és Jánosnak nejeik leány-ágon a Roson családból származtak, mely család Trencsin megyében nevezetes jószágokat birván, a XVI. század végén kihalt; ennek leány-ági utódai u. m. az Ordódyak, Madocsányiak, Varsányiak, Dubraviczkyak, Bossányiak és Hrabovszkyak részint még 1581-ben, az utóbb fiágon kihalt Roson Lászlóval, részint ennek halála után 1601-ben magok között egy némely családi jószágok iránt a nyitrai és esztergami káptalanok előtt osztályos egyezségekre léptek, melyek Rudolf király által kir. beleegyezéssel megerősítettek. Így jöttek az Ordódyak az alsó-lesztkői és rozson-miticzi jószágoknak birtokába, a rozson-miticzi jószágra 1600. évben keletkezett egyezés és kir. consensus egyedül fi-ágra szorítkozván.

II. Gáspárnak négy fia maradt, u. m. a) I. Pál, ki az 1642. évi osztályba a markofalvai jószágokat kapta, és innen ága markofalvainak is neveztetett; első nejétől Nedeczky Judittól fia Gábor, második nejétől Selyem Ilonától pedig két leánya volt, u. m. Zsuzsanna Nedeczky Jánosné, kitől származik a Komárom vármegyei Nedeczky család; második leánya Julianna, Baranyay Gáspárné volt, és ettől származik a Komárom vármegyei Baranyay család. Ezen ágazat a múlt század vége felé V. Jánosban (ki siketnéma volt) fiágon kihalt; jószágait I. István utódai-hozzas örökösödési per utján nyerték vissza. Ez ág sok mostoha viszonyokon ment keresztül, már a fönemlített I. Gábor jószágainak nagy részét elpazarolta; ennek fiai pedig u. m. III. Ferencz és II. Imre vérengzési bűn miatt hűtlenséggel bélyegeztetvén, javaikat Jeszenszky Mihály hg Esterházy Pál nádor-

¹⁾ 1625 : 23. törv. cz.

²⁾ Esztergami káptalan 1629. libr. 13. folio 526. Az volt már 1628. jan. 1-én is. Lásd Janual novi anni etc. a Joan. Ign. Vezteniczky.

nak titoknoka nádori adomány mellett megszerezte, utóbb ennek átengedése (cessio) mellett II. Kristóf és III. Imre oldalagos rokonai nádori adomány mellett fölkérték, miután a megnevezett notoriusok utóbb kegyelmet kapván, öszves jószágaikat említett rokonaiknak elzálogították, és így nyomasztó vagyontalanságra jutottak.

III. Ferencznek fiai IV. György és IV. Gáspár gyermek korukban eltűnván, csak korosabb napjaikban jelentek meg, ez utóbbi mag nélkül kihalván, IV. György a mult század közepén említett rokonainak utódaitól jusait kiváltotta, és örök hálául a bagotai családi kápolnára (mely jelenleg is fenn áll) bizonyos pénzösszeget hagyományozott. A följebb említett III. Ferencznek nővére volt Ordódy Zsuzsanna Strba György özvegye, ki 1747-ben az Ordódy család ellen ad aequalitatem juris pert indított, azonban e perben a család öszves jószágai a kir. kuria által fi-ágra szabályozva ítélet által is megerősítettek. ¹⁾

b) II. Gáspárnak második fia I. Imre kir. kincstári tanácsos és ország perceptora volt. ²⁾ Osztályba a pozsonyi atyai házat, és a bagotai és részben barsi jószágokat kapta, ezen felül pedig mint szerző, örökségét még szerzeményekkel is szaporította, ugyanis testvéreitől Pál, és Istvántól, sőt a rozson-miticzi ágon levőktől is a bagotai és Bars megyei jószágokat zálogképen megszerezte, és ez által fiát I. Ferenczet vagyonossá tette; kinek azonban csak leányai maradván, miután özvegységében pap, és rövid idő alatt pozsonyi kanonok leve, öszves jószágait, mint különben is fi-ágra szólókat, jelesül Bagotát Gyárfás családnak, a barsiakat pedig Bottyán Jánosnak elzálogítván, egyéb vagyonát a táblázaton látható leányainak hagyományozta. ³⁾ Később a fiágon álló rokonai u. m. II. Kristóf és a rozson-miticzi vonalból Ádám 1697-ben azon javakat a Gyárfás és Bottyán családtól pör útján vissza szerezték ⁴⁾ Akkor I. Ferencz leánya Rozina olmuczi doctor Bender neje, a fenemlített zálogos birtokosok által szavatosúl idéztetvén, a család elleni boszúból a családi okiratokat, melyeknek édes atyja conservatora volt, magával Olmuczba elvivén, nagy részben elsikkasztotta, úgy hogy a család azoknak meglévő részét is pör útján volt kénytelen vissza szerezni.

¹⁾ L. a kir. kuria levéltárában a pert.

²⁾ 1654; 66. és 123. törv. cz.

³⁾ Végrendelete a pozsonyi káptalanban van.

⁴⁾ Ezen pör a kir. kuria levéltárában az octavalis perek közt.

c) II. Gáspárnak harmadik fia I. Miklós fi-ágon kihalt.

d) Ugyan annak negyedik fia I. István volt, ki neje Apponyi Borbála által nevezetesebb családokkal rokoni összeköttetésbe jött; édes atyjának nyomdokit követvén, fiatal korától Trencsín megyében hivataloskodott, 1622-ben alispán. majd több országgyűlésen követ, végre alnádor lett. ¹⁾ Osztályba a leszkői jószágokat kapta és egy részét a barsiaknak, ezeket azonban Imre testvérjének elzálogítván, helyettök más jelesebb jószágot Nyitra, Pozsony és Trencsín megyékben szerzett. 1659. évi végrendeletében összes jószágait fiainak hagyományozta, és innen eredt, hogy a táblázaton látható leányai utóbb fiai ellen osztályos pert indítottak. ²⁾

Ezen I. Istvánnak négy fia és négy leánya volt, és ettől származik a most életben lévő alsó-leszkői vonal, és pedig első fiától I. Lászlótól az alsó-leszkői vonalnak idősbik ágazata (I. I. táblán); második fiától III. Gáspártól a fiatalabb ág (I. II. táblán) I. Istvánnak harmadik fia I. Zsigmond volt, ki mint kispap Romába növeltetvén, fölszenteltetése után esztergami érseki titoknok, szempezi plébános, 1676-ban esztergami kanonok, 1691-ben kir. táblai főpap, mint ilyen Szécsényi György primás halála alkalmával szónokolt. 1704-ben esztergami nagyprépost, és címzetes püspök, utóbb 1708. jan. 25-én csanádi püspöknek neveztetvén, ugyan azon évi sept. 21-én meghalt. ³⁾

I Istvánnak negyedik fia Mihály jesuita volt, 1675-ben Lipótban missionarius. ⁴⁾

A fennemlített I. Lászlónak hitvese Bucsányi Mária volt, Bucsányi Juditnak gr. Esterházy Imre primás édes anyjának nővére. Ettől született fia II. Kristóf, ki erélyes és szerencsés atya volt, mert Bagotát és a Bars megyei jószágokat pör útján a rozson-miticzi ágon lévő

¹⁾ 1647 : 70; 1655. évi 30. törv. cz és Lehoczky Stemmat.

²⁾ L. a kir. kuria levéltárában az octavális perek között Treztyánszky Györgyné perét.

³⁾ A Csanádi egyház megyei Schematismus, és Lehoczky Stemmatographiaja szerint is. De lásd főképen Spángár Magyar krónika Kassán 1734. 85. lap. Hibáz tehát a Memoria Basilicae Strigoniensis-írója, midőn ezen Ordódy Zsigmondot az idézett munka 150. lapján mint nagyprépostot 1707-ben kora 57. évében meghaltának írja.

⁴⁾ Ez a Mihály lehetett azon szerzetes néven János jesuita, ki 1632-ben Pozsonyban született, és 1649-ben lett Bécsben jesuitává, és végre Rakóczynak udvari papja volt. Meghalt Munkácsen. Írt egy magyar imakönyvet, mely Lőcsén nyomtatott. Sőt neki tulajdonítatik az „*Officium Rakóczyanum*“ című imakönyv is. L. *Fejér Historia Universitatis. Budae 1835.*“

Ádámmal 1697-ben a Gyárfás és Bottyán családtól kiváltotta; számos fiait ősi hagyomány szerint szigorúan növelvén, azokat öregebb napjaiban diszes hivatalokba emelkedve láthatta; ezek közül IV. István a Paulinusok generalisa, II. Pál 1772—1786. szepesi kanonok, I. Lajos helyt. tanácsos, II. Gábor mint növ. pap Romában az apollinare collegiumban tanulván, csak hamar vicariális titoknok, 1733-ban esztergami kanonok, dulmi ezinz. püspök, kir. tanácsos, és hétszemélynök lett, meghalt 1776-ban. ¹⁾ III. Kristóf 1758-ban Trencsín megye első alispánja és 1764-ben országgyűlési követe. — IV. Imre előbb primatialis director, utóbb a kir. tábla érseki bírása 1760-ban. Végre I. Károly, bátyja István után szintén a Paulinusok (utolsó) generalisa. Ezek fiágon kihaltak.

III. Kristófnak Majthényi Borbálától két fia volt, u. m. Tamás majki prépost, 1771—1784-ig nyitrai kanonok, és IV. Ferencz Trencsín vármegyének főpénztárnoka; ennek Baeskády Erzséttől három fia maradt, u. m.

IV. József előbb cs. kir. kapitány, 1809. évben Nyitra megye insurrectionalis seregének al-ezredese, végre Nyitra megyének főszolgabírája; kinek hitvesétől Cseh Tereziától Ürményi József országbíró unoka-hugától életben lévő gyermekei az I. táblán láthatók.

IV. Ferencznek második fia VII. István kihalt; harmadik fia I. Bálint, ki ősei által elzálogolt bagotai részjavit fentebbi bátyjaival visszaváltván, Bagotára tette át lakását, életben levő gyermekei az I. táblán láthatók.

Az alsó-lieszkői vonalnak ifjabb ága III. Gáspártól származik és a II. táblát képezi. Ezek közül megemlítendő I. Antal a fűlebb említett III. Gáspárnak János fiától született unokája, ki fiatal korában Zemplin vármegyébe házasodván, ott csak hamar főjegyző, és a múlt század közepén első alispány lett. ²⁾

I. Andrásnak Korossy Erzsébettől fia II. Mihály Komárom vármegyében 1773-ban főjegyző, 1781-ben másod alispán 1790-ig; ³⁾ ki törvénytudománya és munkás fáradtsága miatt köztisztületben állott és noha gazdagon házasodott, elvévén Zaffiry János kir. tanácsosnak báró Révay Krisztinától született leányát Annát, kinek nevezetes hozományá által Komárom, Nyitra és Trencsín vármegyékben résziut

¹⁾ Memoria Basilicae Strigoniensis pag. 168.

²⁾ Szirmay O. Zemplin munkájában azonban nevét nem találhatni.

³⁾ Fényes Elek, Komárom várm. 60. lap.

a családi jogú birtokokat kiváltotta, részint tetemes szerzeményeket tett, azonban utóbb nevének rendetlen gazdálkodása miatt korosabb napjaiban adóságokkal terheltetvén, gyermekeit vagyoni hagyományozással nem boldogíthatta. Ez ágon lévők miféle hivatalokat viseltek, és azoknak életben lévő maradékaik a II. táblázaton olvashatók.

V. Jánosnak fia III. András az 1765-ben föllállított testörsergnél szolgált, és IV. Imre kir. táblai ülnöknek leányát Rozáliát nőül vévén, ennek hozományával vagyonát tetemesen gyarapította, egy ideig Esztergam vármegye főjegyzője volt. Életben lévő utódai a II. táblán állanak.

IV. Antalnak fia X. János, ki ifjabbnak is neveztetett, 1810-től Komárom vármegye főjegyzője és 1811-ben országgyűlési követe volt. Nagy szorgalmú férfiú, és a megyei életben a magyar nyelvnek buzgó előmozdítója, meghalt 1819. aug. 2-án. 1) Fia Tivadar jelenleg esztergami kanonok.

A rozson-mitiezi vagy is ifjabb vonal III. Jánostól veszi származását, ennek Viszocsányi Zsófiától négy fia maradt, u. m. I. Sándor, II. György (kihalt) I. Sebestyén, II. István.

I. Sándornak és II. Istvánnak utódai jelenleg is életben vannak, innen ezen vonal két ágazatra terjed, az idősbik ág a III. táblán, az ifjabb ág a IV. táblán van föltüntetve.

I. Sándor nejétől tőkés-ujfalusi Ujfalussy Ilonától nemzette I. Ferenczet, kinek Dresinszky Borbálától hat fia volt, u. m.

a) III. István Rozson-Mitiozen lakott, utódjában V. Gáspárban fiágon kihalt.

b) Sebestyén, mint növendékpap Rómában tanult, utóbb 1701-ben egri kanonok lett.

c) II. György katona, utóbb II. Rákóczy Ferencz ezredese Tetemes szerzeményeit fia IV. György örökölte, azokat azonban utóda elidegeníté Ágazata Tadó nevű unokájában kihalt.

d) III. Miklós Vicsapon Nyitra vármegyében lakott, nejétől Rajmannus Évától származott nemzedéke máig is él, s róla alább lesz szó

e) VI. János, ága fiában II. Lászlóban fiágon elenyészett.

f) IV. Imre nőtlen korában halt meg.

Emhett III. Miklósnak két fia maradt, u. m. II. József előbb primatialis director, és 1741-ben Esztergam vármegye országgyűlési követe; utóbb kir. táblai ülnök, nőtlen állapotban halt meg Testvére

1) Fényes id. p. 69.

I. Péter fiatal korában Komárom vármegyénél kezdé hivatalos pályáját, al- és fő szolgabíró, 1757-ben surrogált (helyettesített) alispán, 1758-ban újra választva és megerősítve, valamint 1762-ben is már mint udvari tanácsos is szintén még első alispánnak megválasztatott. ¹⁾ 1764-ben egyszersmind országgyűlési követ. Nejétől Szörényi Tereziától nemzette V. Antalt, kinek nagy-abonyi Csiba Annától két fia volt, u. m. VII. Imre es. kir. őrnagy és VI. Antal, ki jelenleg (1862. jan.) 86 éves korában Bagotán él és lakik. Ezeknek életben lévő utódaik a III. táblán állanak.

A családnak legifjabb ága a fölebb említett III. Jánosnak legifjabbik fiától II. Istvántól veszi származását. Ez nőtlen korában testvér bátyjaival I. Sándorral és II. Györggyel, és I. Sebestyénnel Rozson-Miticzen Trencsin vármegyében lakott, utóbb Nyitra megyéből Boronkay Jánosnak Berényi Zsófiától született Borbála leányát nőül vévén, Apáti Nyitra megyei anyai-jószágába vonult, és mivel utódai száz éven túl ottan laktak, innen ágozata apátinak is neveztetett. Ezen II. Istvánnak fia volt

Ádám Nyitra vármegyének pénztárnoka, ki a lészkói ágon álló II. Kristóffal 1697-ben Bagotát és a Bars megyei jószágokat pör útján a Gyárfás és Bottyán családoktól vissza váltván, azokban rokonaival ágazatosan megosztozott. Ádámnak Ferrary Julianna nejétől három fia volt, u. m. III. Ferencz paulinus szerzetes, osztályos javait 1721-ben testvéreinek örökösen eladta; úgy III. György és III. Pál. Ez azonban fiában IV. Pálban fiágon magba szakadt.

III. Györgynek neje dévék-ujfalusi Ujfalussy Borbála krenesi Gosztonyi Ádám özvegye volt, kitől született gyermekeit, ugymint VII. Györgyöt, és leányát Borbálát kora halála által neveletlen árvaságra hagyta. — Említett VII. György feleségül vévén Kosztolányi Annát, Kosztolányi Andrásnak leányát, ettől nemzette IX. Jánost és VI. Istvánt, de azokat szintén kora halála miatt árvaságra hagyta; azonban özvegye Kosztolányi Anna gyermekeinek Nyitra megyei apáti, és Bars megyei jószágait elidegenítvén, lakását Komárom megyei jószágára Bagotára tette át.

IX. János Komárom vármegyének fő szolgabírája, miután a magtalanul elhalt néhai Ordódy Pálnak bagotai jószágát vissza váltotta volna, 1806-ban István öccsével megosztozott. Nejétől Ordódy Katalintól lészkói Ordódy Mihály Komárom megyei alispán leányától

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 60. l.

Vincze fiát nemzette, ki 1797-ben született, 1817-ben Komárom vármegye alügyésze, 1824-ben főszolgabírája, 1832-ben főjegyzője, utóbb 1839-től egész 1851-ig a váci püspöki és kalocsai érseki javak kormányzója volt; és ki linealis bagotai és Bars megyei jószágait, melyeket egy részben öreg anyja és részleg magtalanul kihalt IV. Pál nagybátyja elzálogítottak, részint per útján vissza váltván, részint oldalagos rokonaitól megszerezvén, ősi vagyonát rendbe szedte és jó karba helyezte. Jelenleg korosabb napjaira nyugalmas lakásul Pestet választá. Hitvesétől assakürthi Ghyezy Máriától 1822-ben született fia V. Pál, 1861-ben Komárom vármegyének alkotmányos főjegyzője volt; lakik Bagotán. Nejétől Ghyezy Teréztől gyermekei a táblán megnevezvék.

VII. Györgynek ifjabb fia VI. István fiatalabb korában Komárom vármegyének szolgabírája és számvevője volt. Trencsin megyéből Mednyánszky Borbálát nőül vévén, öregebb korában Trencsin vármegyébe tette át lakását, s utóbb Trencsin városának bírája volt; végre hosszú ideig szélütésben szenvedvén, hitvesének Trencsin megyei jószágán halt meg. Gyermekei a IV. táblán láthatók; ezek közül kiemelendő Ordódy Flórián, ki fiatal korában ama híres utolsó gróf Illyésházy István Trencsin vármegyei örökös főispán titoknoka, utóbb azon megye főjegyzője, később a pesti váltó alsó és felső törvényszék közbírája, és kir. tanácsos lett, öregebb korában szeme világát elvesztvén, jelenleg nyugalmazottan Beczkón Trencsin megyei jószágán lakik.

A család címere --- mint följebb a metszvény ábrázolja, a paizs ezüst udvarában egy zöld domb fölött arany koronán kiterjesztett szárnyakkal álló, egy fejű, arany koronás fekete sas, nyakán nyillal átölve. A paizs fölötti sisak koronáján hasonló egyfejű, koronás fekete sas látszik, szintén nyillal átölve. Foszladék mindkét oldalról ezüstvörös. ¹⁾

Orehóczy család. (Kusaroveczi.) Horvátországi Körös megyei magyar nemes család.

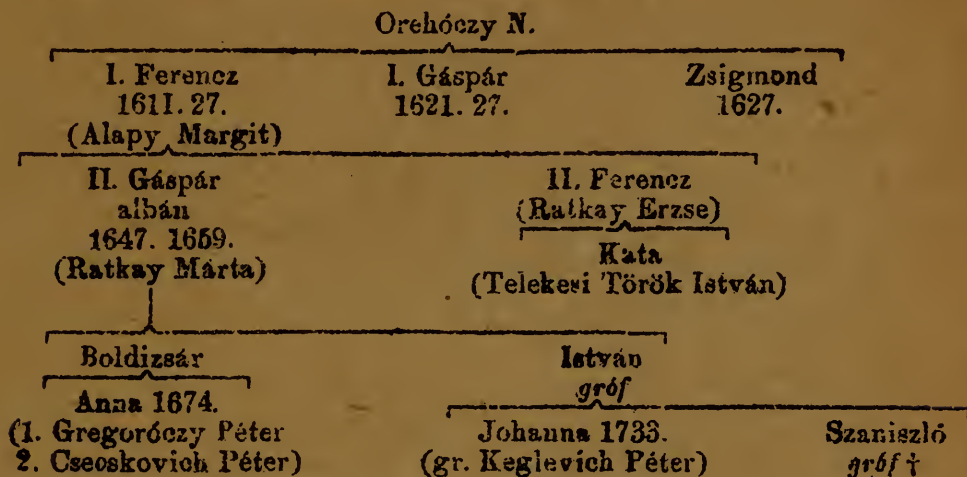
1621-ben három-testvér Orehóczy Ferencz, Gáspár és Zsigmond csatázik Collalto vezérlete alatt az ifju Zrinyi György dandárságában Bethlen hívei ellen, és július 5-én mind hárman Batthyány foglvai lőnek. Később 1626-ban Zrinyi György bán alatt Orehóczy Ferencz ötszáz lovassal, köztök őcsese Gáspár a német birodalomban tesz hadi szolgálatot. ²⁾

¹⁾ Burgstaller Collectio Insignum nob. fam. Hung.

²⁾ Pető Gergely M. Krónika 194. 205.

G á s p á r 1647—1659. évben Horvát országi albán volt, s több országos bizottságokban vett részt. ¹⁾ Arczképét közli Ortelius.

Családfájukból e nemzékrend ismeretes:

II. Gáspárnak fia István gróf lett, azonban ága Szaniszlóban, kinek neje Keglevich Anna volt, kihalván, utána 1733-ban az Orehóczy javakban gr. Keglevichék örökösdtek.

Orehóczy Brigitta 1727-ben a budai nyulak szigetbeli sz. Klára rendű apáczák fejedelem-asszonya volt.

1690-ben Trencsin vármegye nemesi lajstroma szerint azon megyében Beczkón is székeltek az Orehóczy család tagjai.

A nemesi ág Körös megyében most is él.

Oremus család. Ugocsa vármegye nemes családainak egyike.

Oresky család. Horvátországi család, melyből Oresky Ádám Posega és Zágráb vármegye alispánja volt, és az 1732-ki országgyűlés által határigazítási választmány tagjául neveztetett ki. ²⁾

Orgován család. Közülök Orgován István 1621-ben Zrinyi György alatt hadakozott. ³⁾

Orjeska család, (vagy Orjesek.) Trencsin vármegyében a nemesi összeírás szerint 1714-ben Beczkón lakik. 1826-ban György nemessége kihirdetésében fáradozik.

Orlandini család. 1790-ben II. Leopold királytól nyertek Orlandini Antal és Tamás czímeres nemes levelet. Nevezett Antal 1787-ben már a m. kir. helytartóságnál titoknok volt.

¹⁾ 1647. évi 46. 71. — 1649. évi 32. 1655. évi 31. 71. 1659. évi 103. törv. cz. és lásd Ratkay Memoria Regum et Banorum 227. 261. stb.

²⁾ 1723 : 17. törv. cz

³⁾ Pethő Gergely M. krón. 194.

Czímerök következő: a paizs felső részében vörös udvarban három fehér kinyílt liliom látszik; a paizs alsó része függőlegesen két részre oszlik, a jobb oldali kék udvarban hármás zöld halmon fehér egyszarvú ágaskodik; a baloldali udvar vizirányosan arany és fekete színekre van festve, benne kardos grif ágaskodik, az udvar színeivel ellenkezőleg felső testrésze fekete, alsó része arany. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett, és félig arany, félig fekete sasszárny között a paizsbelihez egészen hasonló grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyfekete.

Orlay család. A Trencsin vármegyei nemesi lajstromok szerint azon vármegyében az *Orlay* család 1660.—1670. évi időközben Beczkón székelte. ¹⁾

Van hazánkban *Orlay Petrics* nevű család is, melyből származott *Samu*, jelenleg élő jelesebb ifju festészeink egyike.

Erdélyben is ismeretes az *Orlay* családnév: 1702-ben sófalvi nemes birtokos volt *Doboka* vármegyében. ²⁾

Orlay György-Emánuel (szül. Verseczen 1775.) 1797-ben Oroszországba szakadt, és ott mint katona szolgált *Arzenievits* nev alatt.

Orlé család. (Karvai †.) Gömör vármegye kihalt családja. Nevét — úgy látszik — a Sáros megyei *Orló* helységtől, előnevét pedig *Esztergam* megyei *Karva* helységtől veheté. Iratott neve *Orlay*-nak is. Virágzását a XVI. század végén kezdé, midőn karvai *Orlé Miklós* 1595—1613-ban szepesi kamarai tanácsos volt. ³⁾ Meghalt 1616-ban. ⁴⁾ Fiai *István* és *János*. Ez megyei táblabíró 1617-ben; amaz *Putnok* vár kapitánya, és a putnoki uradalom birtokosa, és Gömör vármegye főispánja 1639—1642-ben. ⁵⁾ Ennek fia *András* *Putnok* várát, mely löpor által szétvettetett, 1653-ban fölépíteté. ⁶⁾ Szileziában külvárosi adósságainak behajtására nézve az országgyűlés is közbe veté magát 1655-ben. ⁷⁾ 1649-ben vette nőül *Révay Anna-Máriát*, kitől két gyermeke maradt: *Anna-Mária*, *Serényi Andrásné* 1697-ben, és *Miklós*, ki *Rákóczy* híve s hadi tisztje lévén, jószágait Gömörben elveszté. ⁸⁾ Benne a család fiágon kihalt.

¹⁾ Szontagh Dán. közlése.

²⁾ Hodor, *Doboka* várm. 188.

³⁾ *Bartholomaeides C.* Gömör 192. — 1613. évi 8. törv. czikk.

⁴⁾ *Kazy Historia* I. 124.

⁵⁾ *Bartholomaeides id.* h. 474.

⁶⁾ Ugyan ott 192.

⁷⁾ 1655. évi 33. törv. cz.

⁸⁾ *Bartholomaeides id.* h. 253. és *Cserei Mih. Historiája* 261.

Úgy látszik — a följebb említett Orlay családból a Trencsin vármegyében Beozkón lakott vagy birtokolt Orlay-ak is ezen Orlé családhoz tartoztak.

Orlik család. Orlik S á m u e l 1757-ben M. Terézia magyar király-asszonytól nyerte czímeres nemes levelét. ¹⁾

Czímere függőlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali vörös udvarban arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot, a ballal három arany buzakalászt tartva; a paizs baloldali kék udvarában alul fölül arany csillag, középen ezüst félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából a leirtohoz mindenkben hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Orlovchich család. Horvátországi család. Orlovesics G e r g e l y 1525-ben Jajczánál küzdött, J á n o s 1526-ban Mohácsnál esett el. ²⁾

Ormándy család. Kihalt. Nevét Hont vagy Zala vármegyében fekvő O r m á n d pusztától vette, valószínűbben az utóbbtól.

Ormándi P é t e r Palota vár kapitánya volt, midőn tőle 1593. oct. 13-án a törökök a várat megvevék. ³⁾

1658-ban Trencsin vármegyében Nagy-Csernán székelte Ormándy család azon megyei nemesi lajstrom szerint. ⁴⁾

1658 tájban Ormándy E r z s é b e t Ocskay Miklósné volt.

1660-ban Ormándi J á n o s prokátor Erdélybe megy. ⁵⁾

Ormánközy család. Egyik tagja Bethlen Gábor fejedelem titoknoka volt. ⁶⁾

Ormós család. (Csicseri.) Ung vármegye egyik legrégebbi nemes családja; mely a Csicseri és Orosz családokkal egy törzsből ered. Közös törzsük Z u b u z l o v, más versio szerint a család törzse magister Fridrik J á n o s, ki 1107-ben Kálmán királytól nyerte Csicser helységet; ettől mint származtatik izről izre a család, az alább következő Orosz családnál láthatjuk; valamint azt is, hogy az 1216. táján élt Joob de Csicsér fiának Miklósnak fiaiól P á l t ó l és I s t v á n t ó l vált külön a közös törzsből az O r m ó s család, melynek azonban szakadatlan nemzékrendét ama közös törzsből lehozni az okmányok s adatok hiánya miatt jelenleg nem tudjuk.

¹⁾ Collect. herald. nro 69.

²⁾ Pethő Gergely M. Krónika 99.

³⁾ Ugyan ott, 135. lap.

⁴⁾ Szontaghán Dán. közl.

⁵⁾ Bethlen Miklós önéletirása I. 268. lap.

⁶⁾ Kemény János önéletirása 176.

Az Ormós családnak az Ung megyei ősi Csicsér helységen kívül régiebb lakhelye Zemplin, Ugocsa, Szabolcs vármegye, az újabb korban azonban egyik ága Zemplin vármegyétől Arad és Temes vármegyébe is leszármazott, mint erről alább lesz említés.

Egyik ágából, mely jó korán Szabolcs vármegyébe származott, a XV. század közepén élt Ormós Farkas, ki Nagy-Tárkányi Zsófiát vévén nőül, evvel következő nemzékrendet alkotott:

Farkas
(Nagytárkányi Zsófi)

Ferencz

Pál

Ferencz

Borbála 1620.
(Szünyogh Istvánné)

Ugocsa vármegyében Halmiban már 1510-ben birtokoltak a csicséri Ormósok. ¹⁾ Valamint e század elején Zemplin vármegyében Magyar-Isép, Kolbása, Lasztócz, Kelecsény, Szólnocska, Nagy- és Kis-Czigánd helységben birtokosul iratnak.

Az Arad és Temes vármegyébe ágazott vonalnak ősatya csicséri Ormós István Zemplin vármegyei esküdtnék fia Antal ugyan ott táblabíró és főpénztárnok volt. Ez agárdi birtokából lakását az alföldre tévén át, 1774. auguszt. 8-án Zemplin vármegyétől nemesi bizonyítványt vett ki; és mielőtt buzgóan vallásos nevével Almásy Krisztinával házasságra lépett, a reform. vallásról a kathol. vallásra tért át. Az ország alsó vidékére költözvén, Arad vármegyében 1796. évről szóló okirat szerint a magvaszakadt galanthai gróf Fekete család birtokait, Edelsbacher Zsigmond kir. tanácsossal közös haszonbérben tartotta. Tőle a csicséri Ormósok kath. ágazata következő nemzékrend szerint veszi származását:

István
Zemplinben

Antal 1774.
Zemplin v. főpénztárnok
Aradba költöz.
(Almásy Krisztina)

József † 1848. Arad v. szbíró (váradi Török Anna)	Antal. †	András Temes v. szbíró 1798. 1816 †	Dániel. †	Teréz (Kállay Emánuel)	Klára (Orosz József)
Zsigmond szül. 1813. Temes v. volt főszbíró.	Péter sz. 1814.	Sándor sz. 1815.	János sz. 1820.		

¹⁾ Szirmay C. Ugocsa p. 159.

Antalnak fiai közül András egykor Temes vármegye szolgabirája, 1816. martius 16-án Zemplin vármegyétől vett ki nemességéről bizonyítványt, és ennek szövegében köztudomású régi nemessége a következő szavakkal is elismertetik: „Caeteroquin publica constaret notorietate, et acta Comitatus huius nobilitaria manifeste perhiberent, a compluribus hinc saeculis in gremio residentem et donatario complurium bonorum possessorio provisam familiam nobilium Ormós de Csicsér, vetustam esse et donatariam;” valamint egyébiránt ez regiebb levelekből is világosan kitűnik. Ezen nemesi bizonyáglevelet Ormós András Arad vármegyében 1820. mart. 16-án, ugyan azon évi julius 11-én pedig Krassó vármegyében is kihirdetteté. András magnélkül halt meg, valamint Antal és Dániel testvérei is, azonban negyedik testvére

József, ki nemességét Arad megyében még 1798-ban publicáltatta,²⁾ és ki 1829-ben Arad vármegye szolgabirája volt, nejétől váradi Török annától négy fiút és egy leányt nemzett. Meghalt 1848. elején. Fiai a táblázaton láthatók, ezek közül a legifjabb 1860-ban a Békes-Csanád megyei törvényszék tanácsosa volt. A legidősb Zsigmond (szül. 1813. Pécskán) Temes vármegyének 1838-ban aljegyzője, 1845-ben al-, utóbb főszolgabirája, és 1848-ban országgyűlési egyik képviselője. 1861-től m. akadémiai I. tag, jelenleg az irodalommal, és a képző művészet elméleti tanulmányozásával foglalkodik, ez utóbbi végett utazásokat is téve. Önálló munkái közül említhetők 1. A banya sziklája, korrajz. 2. Adatok a művészet történetéhez, és 3. Utszási emlékek, több kötetben.

A család másik ágából Ormós József, ki e század elején (1813. előtt) Szabolcs vármegyének alispánja volt, és kinek nejétől sóvári Soós Annától gyermekei József, Mária, Anna, Teréz, és Ludovika 1813-ban már éltek.

A család czimere — mint a rajz is ábrázolja — a paizs kék udvarában zöld téren álló magyar vitéz, jobb kezében kivont kardot, bal kezével üstökénél fogva egy levágott emberfőt tart.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 247. 248. 269. 280. 326. 330. 333.

²⁾ Arad várm. jegyzőkönyv 580. sz. a.

Ormosdy család. Ormosdy István 1793-ban I. Ferencz király által emeltetett nemesi rangra.

Czímere ez: a paizs, felső részének közepéről két vonal által lefelé domboruan három udvarra oszlik, úgy, hogy az alsó vagyis középső udvar gúla gyanánt ékeli magát a két oldalas udvar közé; a jobb oldali ezüst udvarban zöld térről három búzakalász emelkedik föl; a bal oldali arany udvarban vörös grif ágaskodik, első jobb lábával kivont kardot tartva; a középső kék udvarban alyján fehér sziklatatón fészkeben ülő, s három fiát melle vérevel tápláló ezüst pellikán látszik. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között vörös ruhás, arany zsinóros, kócságtollal diszített prémpalpagos magyar vitéz emelkedik ki, fölemelt jobb kezével kivont kardot tartva, balkezét csipőire helyezve. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. ¹⁾

Ornay család. Trencsin vármegye nemesi lajstromában 1835-ben eléfordúl e család neve. ²⁾

Oroghványi család. Zemplin vármegye kihalt családja, birta a Kazsui jószágokat; valamint leány-ágon a kihalt Barancsy család után Barancs helységben is örökösödött. ³⁾

Orossy család. Ismeretes belőle Orossy György, a XVII. században cancellariai eladó tanácsos, 1650-ki mart. 21-től királyi személynök, nyugalmaztatott 1665. jan. 12-én.

Tán e családból volt nevének hasonló módon írása miatt Orossy András, kinek Kállay Klárától leánya Eufemia Eödönffy Lászlóné.

Megjegyzendő, hogy az Orossy és Orosz meg Oroszy családokat több helyen nagy tévedéssel összezavarni szokták.

Orosz család. (Csicseri.) Ung vármegye egyik legrégebb törzsökös családja, mely — mint már az Ormos családnál említve volt — ezzel, és a Csicsery családdal együtt egy közös törzsből ered. Családi közlemény szerint törzse Fridrik János mester, állítólag 1107-ben Kálmán királytól nyerte Ung vármegyében fekvő Csicser falut; és e helységben mai napig is birtokos. Ama közlemény szerint a nevezett törzs Kálmán király neje Predzlava kíséretében jött volna Oroszországból és telepedett le Magyarországon.

A Csicsery ágazatnak egy, perben fölmutatott genealogiája Jobb

¹⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

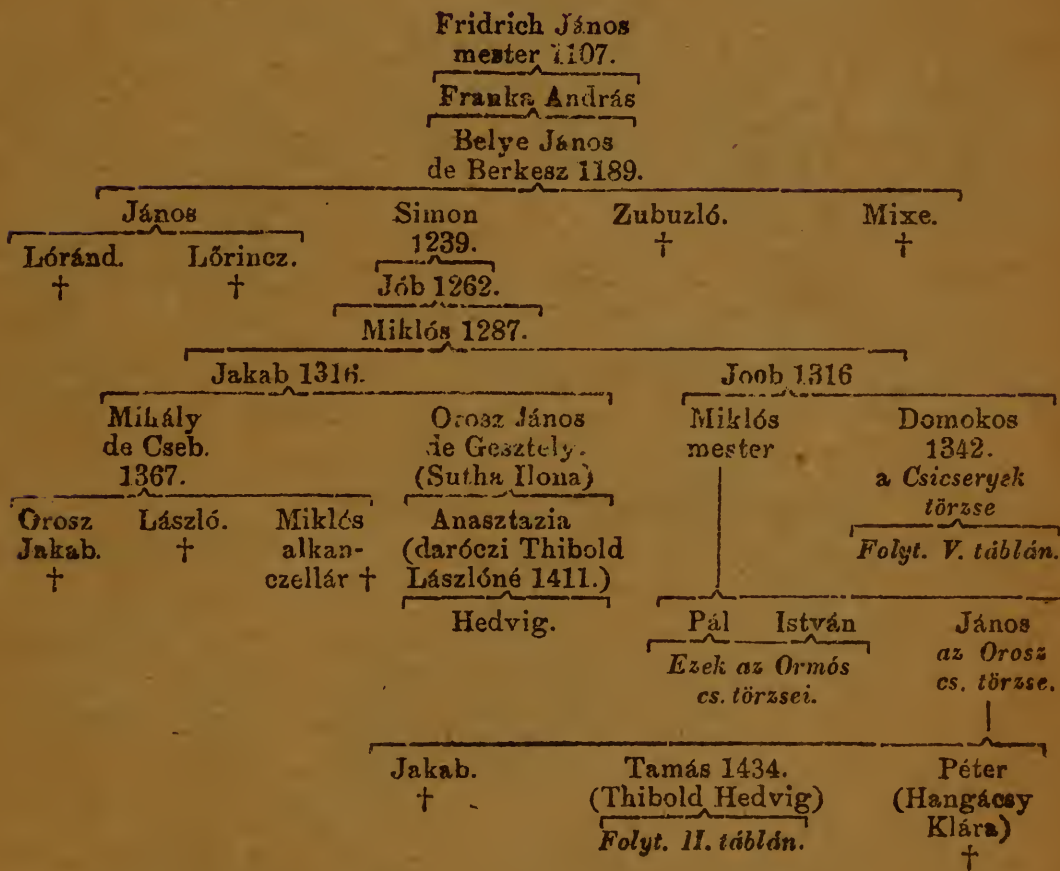
²⁾ Szontagh Dán. közl.

³⁾ Szirmay C. Zemplin not. top. 91. 236.

de Csicsértől, 1316. táján élőtől hozza le mind a három közös törzsű családot, a megnevezettet egészen; a mit teljesen hitelesnek mondhatni, azonban az érdekllett közlemény egészen az 1107-ben élt Fridrik Jánostól igényli a szakadatlan leszármazási kimutatást, mely eképen adatik elé:

I. tábla.

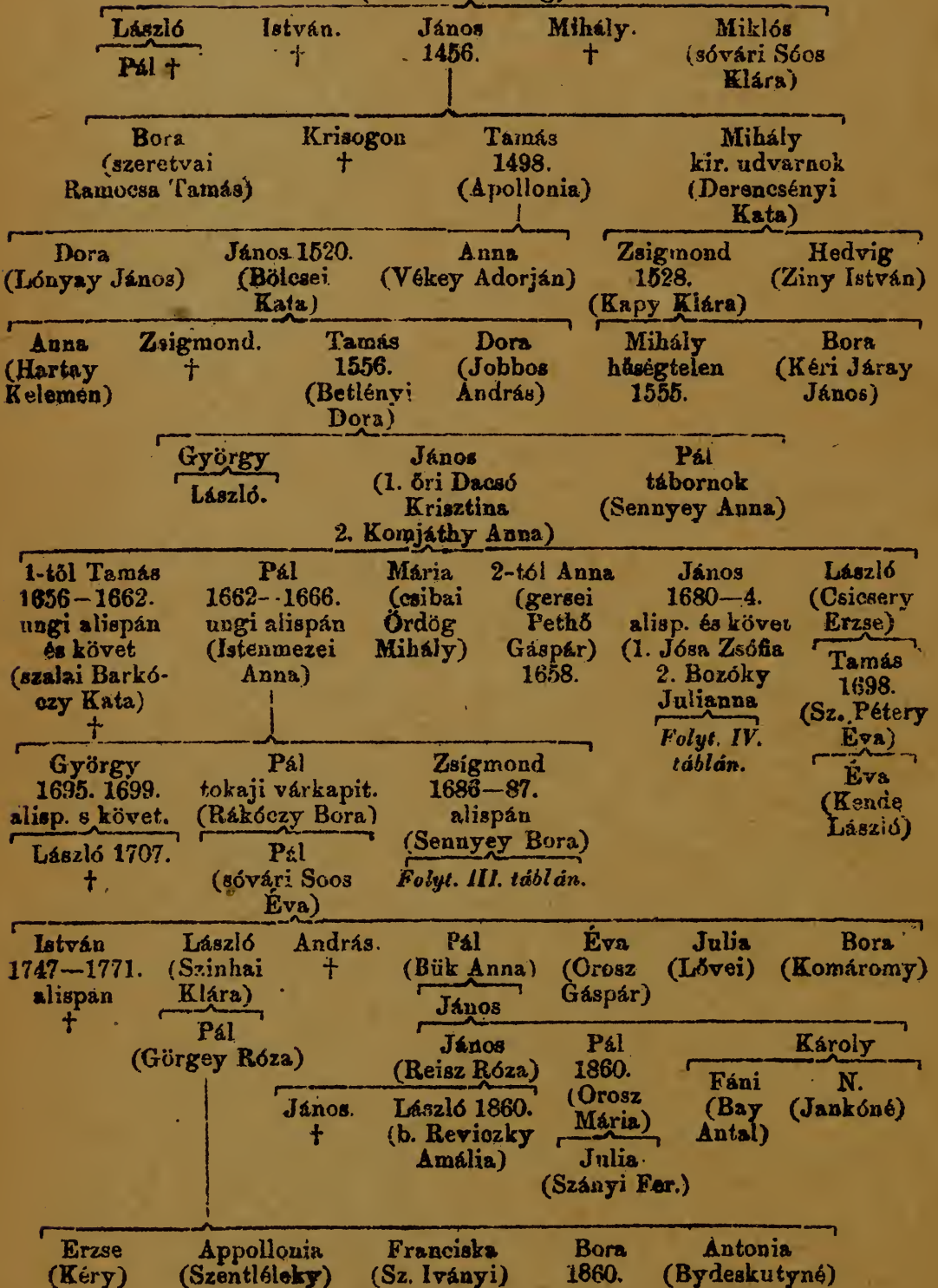

II. tábla.

János, ki az I. táblán.

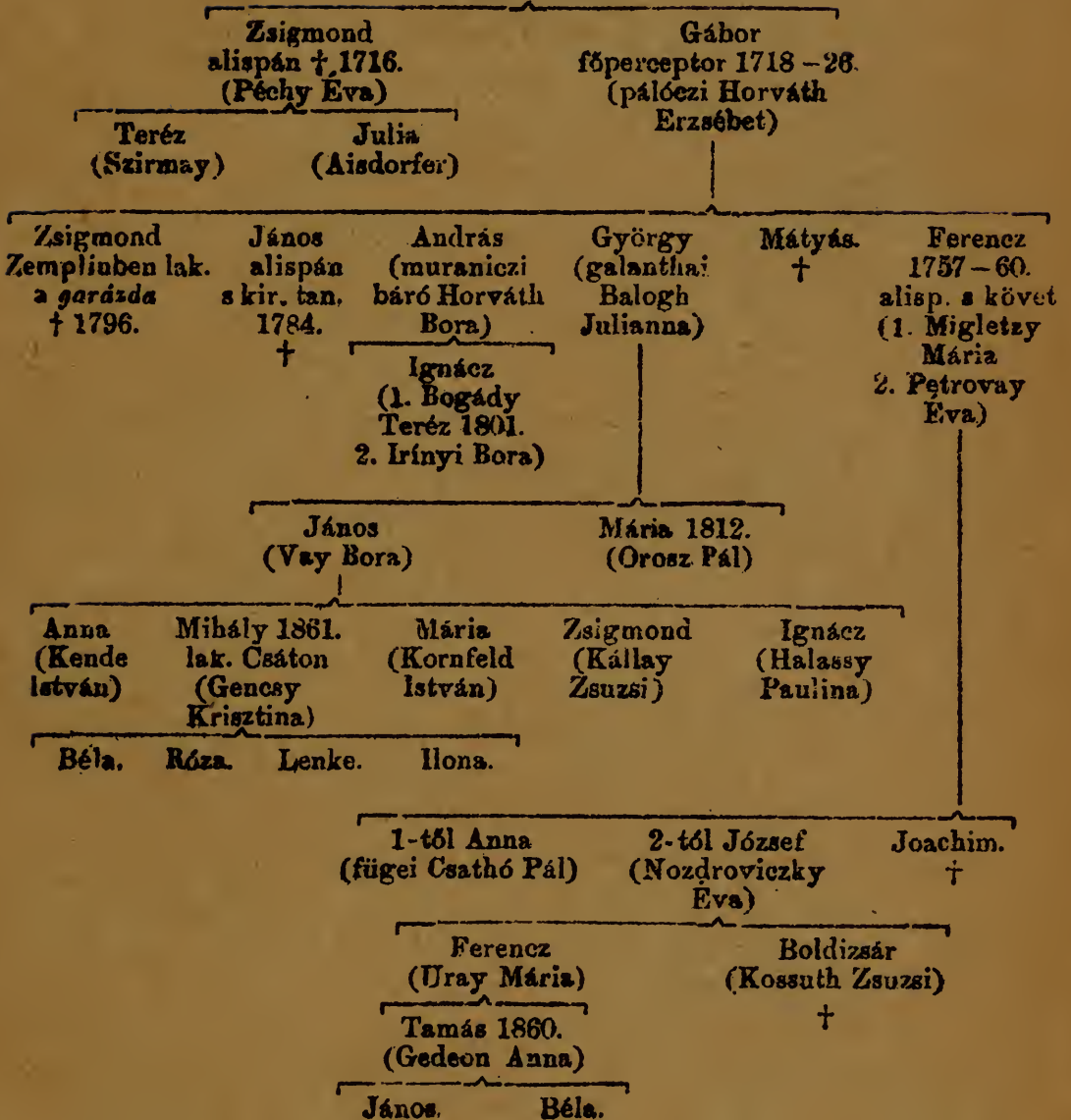
1434.

(Thibold Hedvig)

III. tábla.

Zsigmond, ki a II. táblán.
1686–87. alisp.
(kis sennyei Sennyey
Borbála 1707.)

IV. tábla.

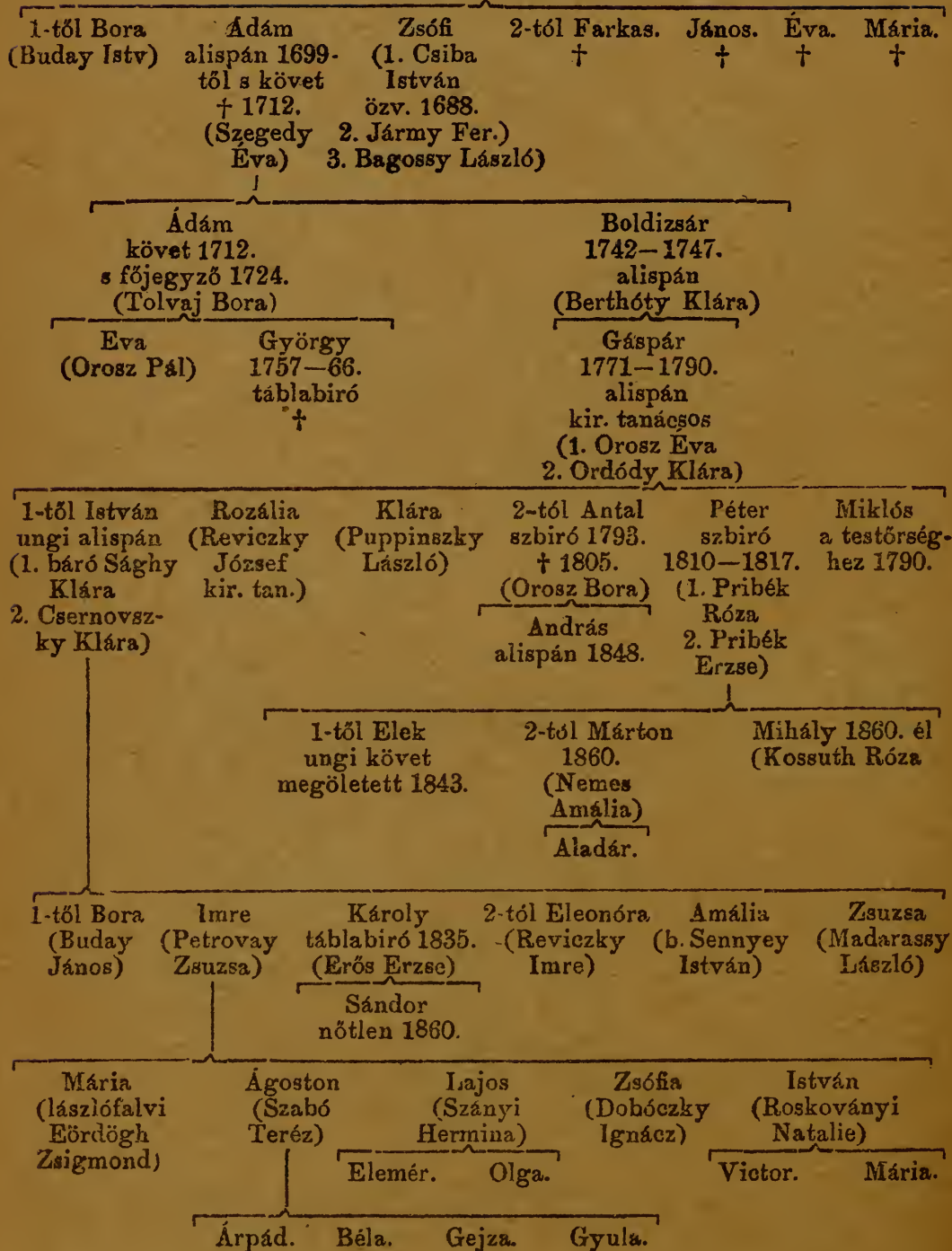
János, *kí a II. táblán.*

1680–84.

alisp. s követ.

(1. Jósa Zsófi

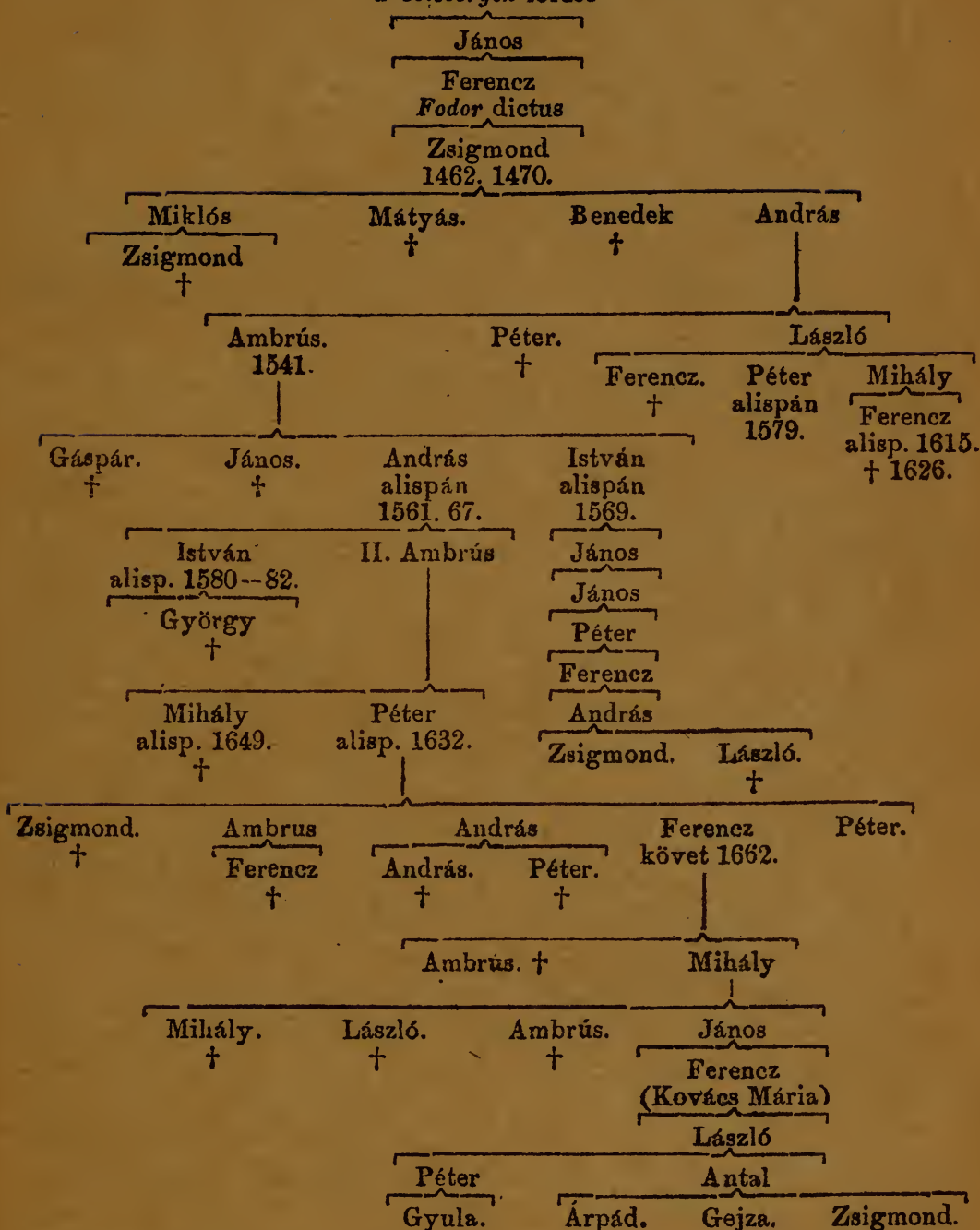
2. Bozóky Julianna)

V. t á b l a.

Domokos, ki az I. táblán.
1342.

a Csicseryek törzse

A csicseri Orosz család történetére vonatkozó legrégebb ismeretes okmány szerint IV. Béla király 1239-ben a Fridrich János vérségéből származott berkezi Belye János fiának Simon mesternek, és általa fiának Jónak, valamint vérséges rokonainak Jánosnak

és Zubuzlónak Wys helységet, és Chenke nevű földet adományozá a hozzá tartozókkal, valamint a Bodrogh folyón való híddal együtt; és azokba Lőrincz Szaboles megyei főispán által be is iktattott. ¹⁾ Ez adomány-levelet később törvényszék előtt is elémutatta Csicseri (di Chychyr) Zsigmond, testvéreinek Andrásnak, Orosz (Orosz) Jánosnak, Miklósnak és Benedeknek, nem különben rekonainak László, Mihály, István és Orosz Miklósnak neveiben is. ²⁾

A Fridrich nemzetség mint megneveztük, három külön családra, Csicsery, Orosz és Ormós nevezetűekre szakadván, főleg a két elsőnek tagjai nagy részben Ung vármegyében viseltek megyei hivatalokat.

Az Orosz családnak a XVI. századtól Ung megyében hivatalt viselt tagjai azon vármegye jegyzőkönyveiből kivonva következők voltak:

Táblabírák voltak a következők. csicseri Orosz Tamás 1587; szintén Tamás 1615. János 1636. László 1659. Zsigmond 1679. Pál 1742. János 1750. András 1750. Idősb György 1757. Ifjabb György 1766. István 1754. Pál 1776. Ifjabb János 1805. Boldizsár 1827. Károly 1835. László 1838. évben.

Szolgabírák voltak: csicseri Orosz Farkas fő sz. bíró 1712—1715. István fő sz. b. 1742—1747. János al sz. bíró 1742. Gáspár fő sz. b. 1750—1760. István al sz. b. 1754. István fő sz. b. 1782. jun. 3.—jul. 30. Antal al sz. b. 1793—1805. Ignác fő sz. b. 1805—1811. lemondott. Péter al sz. b. 1810—1817. András al 1831—1835. fő sz. bíró 1835—1838. (1845-ben fő adószedő). Elek al sz. b. 1838. évben.

Jegyzők voltak: csicseri Orosz Ádám főjegyző 1690—1697. lemondott. Másik Ádám főjegyző 1718—1727. László ifjú korában aljegyző 1723—1726. lemondott. Ferencz főjegyző 1750—1757. Gáspár főj. 1760—1771. István alj. 1776.—1782. jun. 3-ig, midőn főjegyzővé választatott, és az volt 1786-ig. Antal alj. 1790—1793. Péter főj. 1832—1834-ig, midőn meghalt. László tiszt. alj. 1834—1835. lemondott.

¹⁾ Fejér Cod. dipl. tou. IV. vol. I. p. 158.

²⁾ Ugyan ott, de kár, hogy az elémutatás évét nem tudván, az elémutatók korát sem határozhatjuk meg, és e részben a családi táblázat sem igazít el, miután e neveket rajta nem találjuk

Főpénztárnokok voltak: csicseri Orosz Gábor 1718—1726. és Péter 1827—1832.

Tiszti ügyészek voltak tiszteletből: csicseri Orosz András 1828—31. Elek 1834—38. László 1835—38. lemondott.

Alispánok voltak: csicseri Orosz János 1613-ban. Tamás első alisp. 1656—1662. Pál első 1662—1666; ekkor lemondott. 1672-ben ismét mint jeles és tapasztalt tekintélyes férfiú megválasztatott, 1675-ben a forradalmiak által elfogatván, a felső vidékre hurczoltatott, helyét addig Komjáthy István töltvén be; 1676. január 27-én visszajövéen, ismét egyhangúlag első alispánná választatott, lemondott 1677-ben — János első 1680—1684. Zsigmond első 1686—1687. György első 1695—1699. lemondott. Ádám első 1699—1712. ekkor meghalt. Zsigmond első 1715—1716. bele halt. Boldizsár első 1742—1747. István másod 1747—54. első 1766—1771. midőn lemondott. Ferencz másod 1757—1760. Gáspár első 1771—1782. midőn ismét megerősítetett, és az volt még 1786-ig; kir. tanácsos lett 1793-ban, egyszersmind 1790-ben minden küldöttséget igénylő esetre nézve a vármegye és főispán által megbizatott. András Ung vármegyének 1849-ben utolsó alkotmányos alispánja.

Országgyűlési követséget viseltek, 1659-ben Tamás alispán, 1664. Pál alispán a szent-miklósi tanácskozmányra. 1681. János alispán, 1687-ben Pál tbiró. 1698-ban Tamás tbiró a katonaság téli elszállásolására biztos. 1699-ben. György alispán és Ádám főjegyző Tokajba elszállásolandó katonasággal kötendő egyesség végett. 1701-ben Ádám alispán a 13 vármegye részéről a varannói tanácskozmányra; hol a fölséghez küldendők közé választatott. 1712-ben Ádám az országgyűlésre. 1724-ben ismét Ádám Pozsonyba a porták eligazítására nézve; honnan a helytartósághoz utaltatott. 1764-ben a dietára Ferencz táblabíró, és 1843. évben Elek, ki Pozsonyban hajduja által megöletett

A megyei nemesi fölkelésben részt vettek: Pál hadnagy 1658. András kapitány 1663. Pál 1663. 1664. kapitány. András 1670. hadnagy. Pál 1672. kapitány. András vezérő kapitány 1684-ben. Pál 1708-ban tábornok. András fölkelési hadn. 1742. István szintén fölkel. hadnagy 1744. Antal hadnagy 1797. György 1809. évben. Miklós 1790-ben a nemesi testőrséghez ajánltatott.

A család leszármazására vonatkozó oklevelek nagy részét csicseri Orosz Mihály csáthi birtokos 1860-ban a nemzeti Muzeumban tette le.

A családnak Zsigmond királytól nyert ozímere, — mint a fölebbi ábra mutatja — vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső kék udvarban derékig fölnyuló farkas látszik, szájában bárányt tartva; az alsó zöld udvarban kerék, és abban disznó, szájában malacot tartva. A paizs fölötti sisak koronájából három strucztoll nyúlik föl. A sisakról a paizs két oldalára szokásos foszladék hullámszik le.

Az itt közlött családfák táblázatai közül az V. tábla a közös törzsű Csicsery családot tünteti föl, noha az már e munka III. kötet 162—163. lapján csak I. Ambrústól kezdve ugyan, de emennél bővebben közölve volt, kivált a hitves társak és leányok neveit is tekintve, ott is, itt is perbeli genealogia után; mind az által egy pontnál lényeges különbség van a kettő között. t. i. ez utóbbi táblázat szerint I. Ambrusnak András nevű fia nemzé II. Ambrúst, és István nemzé Jánost, holott a Csicsery családnál közlött családfa szerint Andrásnak fia volt János, Istvánnak pedig fia volt II. Ambrús, és így a két ág I. Ambrús fiainál van átfordítva. E két versio közül melyik a valódi, azt most eldönteni nem tudjuk. Ez okból jónak véltem itt a nemzetségi törzs származékainak bemutatásánál renden kívül a Csicsery család ezen különböző nemzékrendi sorozatát is adni; mire nézve ösztönzött az is, hogy itt legalább egy ágon (t. i. Ferencznek Kovács Máriától származott utódai által) a családfa mostanáig le van hozva.

Végre pótlékul Ung vármegye jegyzőkönyvei kivonáta után ide tehetjük azok névsorát, kik a nevezett megyénél a Csicseryek közül alispáni hivatalt viseltek. Ezek a következők:

András 1561—1567 évben.

István 1569—1571. és 1573—1576. években.

Péter 1579—1580.

István 1580—1582.

Ferencz 1615—1626. években, az utóbbi évben mint alispán meghalt.

Péter 1632—1633. és

Mihály 1649—1656. években, mindnyájan első alispánok voltak.

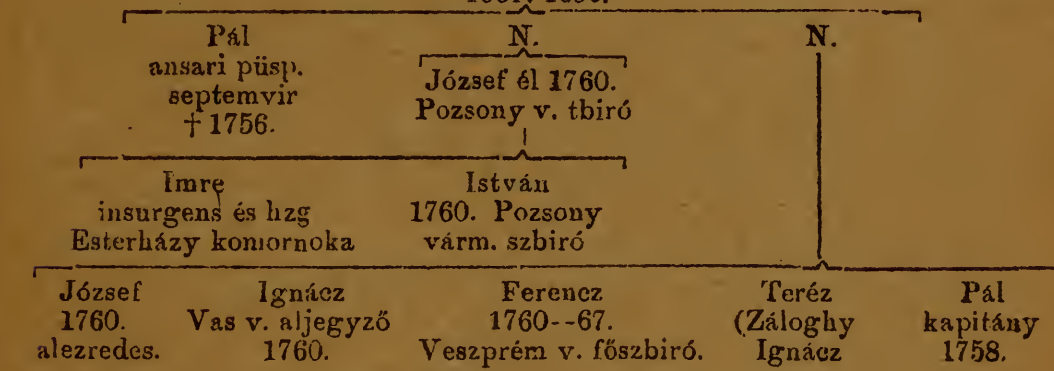
Ezekon kívül találjuk csicseri Jobbos Andrást 1592—1593-ban Ung vármegye alispáni székében.

Orosz család. (Balásfalvi.) Pozsony vármegyei régi adományos birtokos nemes család, előnevét a nevezett megyében fekvő Balásfalva (vagy Balásfa) helységről írja, hol jelenleg is birtokos. ¹⁾

A családnak egyik tagja F e r e n c z, szent Pál rendi szerzetes a bondorfi zárdában, egy kis munkájában, melyet 1747-ben rokonának balásfalvi Orosz Pál czimz. ansari püspöknek és septemvirnek ajánlott, a család elődjeiről némi jegyzeteket nyújtott, melyek közé azonban némi kétséges adatokat is bele kevert, százada szokása szerint a hasonló nevezetű családbelieket is ősei közé számítván, milyenek például Orosy György 1650-ben volt kir. személynök, kit szintén Orosznak állít, noha ez magát Orosynak írta, és nyilván más családból származott.

Nevezett pálos szerzetes szerint a balásfalvi Orosz család 1380-ban I. Lajos királytól, majd ismét 1530-ban I. Ferdinand királytól kapott nemes levelet, melyet Orosz Pál tábornok nyert, ²⁾ végre pedig 1608-ban II. Mátyás királytól ujjíto czímeres nemes levelet, melyben állítólag ama 1530-ki megerősítetik. Ez utóbbi adat kétségtelen. Ezt t. i. Orosz István, ki a kir. hadi tanácsnál translatóri hivatalt viselt, nyerte az alább leirandó családi czímerrel együtt. Ezen Orosz Istvánnak unokája volt Orosz II. István, ki 1661-ben Párkánynál a törökök elleni harcban sebeket kapott, és érdemeiért I. Leopold királytól 1690-ben Pozsony vármegyében a Csallóközben fekvő Balás Éthei (közönségesebben Balásfalvai) ősi birtokára új kir. adományt nyert. Ezen II. Istvántól töredékesen következőleg jö le a család:

II. István
1661. 1690.

¹⁾ Fényes Geogr. szótár I. 77.

²⁾ Synopsis Annalium Eremiti Coenob. Paulinorum. Sopronii 1747.

³⁾ A családot igyekeztek a csicseri Orosz családdal is összekötni, ennek valósága esetében ezen Orosz Pál egy személy volt volna azon csicseri Orosz Pállal, ki a 260. lapon, az I. táblázaton áll, és neje Sennyei Anna volt; ez állítás azonban bizonyítást vár.

E családfán álló Pál 1711-ben sárvári plébános papóczi prior és alesperes, azután szombathelyi káptalani prépost, majd Veszprémi nagy prépost, már 1746-ban ansári ezimzetes püspök, és a hétszemélyes tábla közbirája. Meghalt 1756. mart. 27-én, kora 78. évében Veszprémben.

Testvéreinek gyermekei közül József előbb az Ujvári, utóbb Károly főherceg gyalog ezredében III. Károly király alatt 19 éves korában már katona, mely ezredbe gr. Csáky György ezredéből tétetett át. 1757-ben Boroszlónál és 1758-ban Hochkirchennél tünteté ki magát, és ezért őrnagyságra emeltetett, 1760-ban már alezredes volt. Testvérei Ignác Vas vármegyében, Ferencz pedig Veszprém vármegyében viselt megyei hivatalt. Pál szintén Károly főhgz ezredében volt zászlótartó hadnagy, 1757-ben már kapitány, Terézia Záloghy Ignác ezredesnek neje, férje porosz fogságban is szenvedett.

Pál püspök másik testvérenek fia József táblabíró, atyja Imrénének, ki Esterházy hercegnek komornoka, és insurgens zászlós volt, elesett a porosz háborúban. Ennek testvére István 1760-ban Pozsony vármegye szolgabirája volt.

Pál püspöknek tan testvére, és József, Ignác, Ferencz, Teréz és Pálnak tán atyja volt azon Orosz Ferencz, ki 1732-ben Győr vármegyénél jegyzői hivatalt viselt.

Azon József, ki a családfán 1760-ban Pozsony vármegyei táblabíróul iratik, 1745-ben a Pozsony megyei fölkelő nemes seregben gr. Pálffy Rudolf ezredéhez században volt kapitány.

Orosz N. ezredesnek fia József a Pozsonyban szerkesztett Hírnök politikai hirlap szerkesztője 1837—1842. Testvére Károly őrnagy, és Ferencz.

Ugyan e családból Balásfalván született László 1818. jun. 24-én, Pozsony vármegyének 1848. előtt főjegyzője.

Ferencz a fõlebb idézett paulinus szerzetes idézett munkáján kívül egyebeket is adott ki. 1760-ban Budán jelent meg tőle „Első Lajos... királyról — rövid Krónika.“

A balásfalvi Orosz család czimere függõlegesen kétfelé osztott paizs, a jobb oldali vörös udvarban vizirányosan három ezüst csíkolat fölött arany koronából kiemelkedõ kettõs ezüst kereszt látszik; a baloldali kék udvarban arany koronán ezüst egyszarvú hátulsó lábain ágaskodik, háta fölött, és mellje alatt arany csillag ragyog. Ugyan ilyen egyszarvú ágaskodik; a paizs fölötti sisak koronáján is, két ki-

terjesztett fekete sasszárny között, mellette szintén két csillag fénylik. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös. A paizst két oldalról, két pánczélos vitéz tartja, egyik kezükben hosszú nyelű s a földre támasztott bárdot fogva.

Hogy e családból származtak-e Orosz G á b o r, ki 1552-ben Eger vára védelmében vett részt, és Orosz A n d r á s, ki 1595-ben Esztergam és Vác vára megvételeiben tünt fel, — elhatározni nem tudjuk.

Orosz nevű család, (s tán a balásfalvinak egyik ága) létezik Zala vármegyében is.

A Borsod vármegyei Orosz családból származott Orosz A d á m egerszalóki plébános és író, Orosz György huszár-százados fia, szül. Miskolcson 1804. nov. 4-én; ki mint író, főleg az ige nélkül írt „I d a v a g y a p u s z t a i s í r“ című beszélye által ismeretes. ¹⁾

Orosz család. Erdélyben is él ily nevű család, belőle P é t e r kamarai hivatalnok Gyergyó-Remetén 1815. körül.

M i h á l y k.-fejérvári kanonok, meghalt 1834-ben.

S á n d o r septéri birtokos.

Vajdahunyadi Orosz M i h á l y 1795-ben erdélyi főkormányiszéki titoknok. Azonban ezek vérségi összeköttetését nem ismerjük, s valószínűleg egymáshoz nem is rokonok.

Orosz család. Orosz M i k l ó s 1715-ben III. Károly királytól nyerte czímeres nemes levelét. ²⁾

Czímerpaizsa először vizirányban kétfelé oszlik, az alsó kék udvarban két sziklás halom közt arany koronán pánczélos kar könyököl, meztelen kardot szúrásra tartva; a felső ezüst udvarban jobbról balra rézsutosan vörös csíkolat vonul le, mellyen fölfelé aranyoroszlán lépdégél. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar könyököl, aranyvörös kornétát (labarum) tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

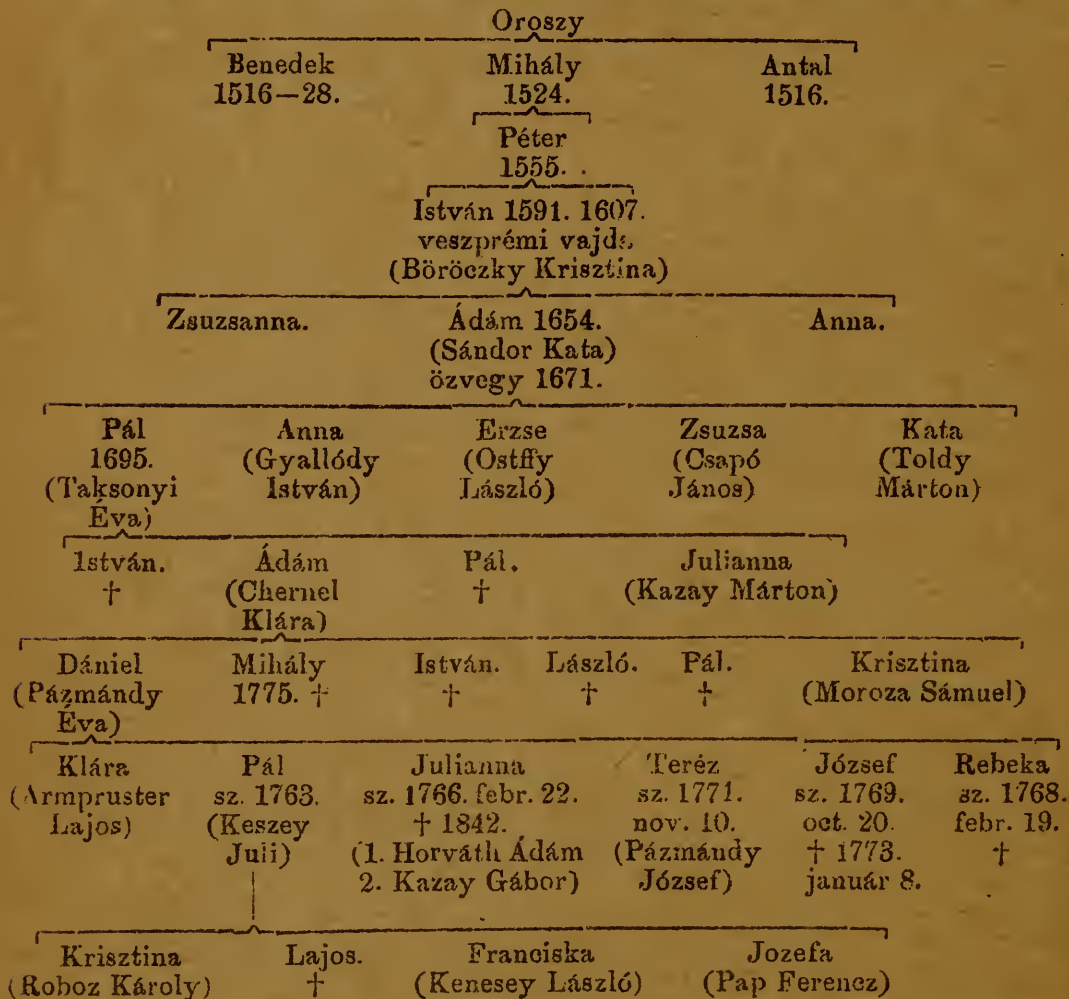
Oroszhegyi másképp **Szabó család.** Udvarhely széki Oroszhegy nevű helységbeli család. Közülök J á n o s, szerzetesi nevén R o m á n, a múlt évtizedben a minorita szerzet többször megválasztott főnöke, jelenleg nyugalomban él. Testvére B e r t a l a n Bálványos-Váralján birtokos, ennek fia J ó z s e f vagy J ó s a, orvos-doctor lett 1857-ben, miután a forradalmi részvételeért várfogsá-

¹⁾ L. életét Magyar Írók II. 236—238.

²⁾ Collect herald. nro 610.

gából kegyelem útján kibocsáttatott. Nevét az irodalmi téren is fölmutatá. Jelenleg Bukarestben él.

Oroszy család. (Siskei és Sóstokállyai.) Veszprém vármegyei régiebb nemes családainak egyike. Törzse Oroszy Mihály, ki 1524-ben élt, testvérei Antal és Benedek. Nevezett Oroszy Mihálytól a következő családfán álló ivadék vette származását: ¹⁾

A család birtokjogi viszonyaikról a következő okleveles kivonatok adnak fölvilágosítást.

1516. Lampert napján Tapolezán a zalai bíróság, u. m. Hosszú-tóthy György és ákosházy Sárkány Mihály előtt sóstokállyi Oroszy Antal és Siskey György, Oroszi Benedek veszprémi Csekő Istvánt, Vámos, Mergh, Ambró, nagy-órsi Bak Pál, Máté Barnabást, Dörögdi Máté Pált és Antalt nevezik ki minden ügyeikben képviselőül.

1524. Batory István nádor előtt szentgáli Veres Péter, syskei

¹⁾ Véghelyi Dezső által családi közlés szerint.

Oroszy Benedek és Mihály ellen panaszt emel a bariczka hegyen fekvő szőlő elfoglalása miatt, azonban perét elveszti, s az Oroszyak ennek birtokában Lajos király Budán 1524. évben kelt ítélete folytán visszahelyeztettek.

1528. (feria sexta prox. post festum beatae Sophiae viduae) Sosthokályai Oroszy Benedek mint tanú említetik a bakonybéli apát-ság bizonyos ügyében.

1555. évben (Dominica Ascensionis) Karácson ünnepe táján midőn a törökök Veszprémet elfoglalták, szentkirály szabadjai Tatay Ferencz neje Elena, Syskei Ambró leánya elfogatott s nemesi curiáját s két szőlőjét Siskén Oroszy Péter elfoglalta, miért is a zalai rendek diskai Farkas Lukács szolgabíró által személyesen a Szent-Gróthon tartandó törvényszékre megidéztetett, hol azonban nem jelent meg, s a birtok Ambrónak visszaitéltetett, s azon kívül Oroszy Péter 112 arany forintban marasztaltatott el.

1591. évben peleskei Ördögh Gergely alispán és Bitzó István szolgabíró Soosthó birtokot, mit Kun Péter erővel foglalt el, Oroszy Istvánnak visszaadják.

1607-ben a vasvári káptalan előtt Fyredi Máté Orsolya Jozan Benedek agilis neje szükségétől kényszerítve füredi egész curiájokat Oroszy István vespzémi vajdának (= gyalog-hadnagynak) s nejének Böröczky Krisztinának és leányaik Zsuzsannának és Annának 170 forintért eladták.

1642. május 17-én füredi Pátay István magát Oroszi István jobbágyának vallja.

1642. máj. 18-án Herczeg László Füreden egy hold földet egy forintért elad Oroszy Istvánnak.

1654. febr. 17-én Hathalmy György és neje Bornemisza Katalin pápai veteményes kertjököt 60 m. forintért eladják Oroszy Ádámnak és nejének Sándor Katalinnak.

1655. febr. 8-án Rábaközy Mátyás igari szőlőjét (Veszprém) 52 imperialis talléron eladta Oroszy Ádámnak s nejének Sándor Katalinnak.

1659. (feria 4. prox. post Dnicam Exaudi) Oroszy Ádám nemességéről bizonyítványt kap Veszprém vármegyétől.

1671. jun. 23. Pápán ifj. Esterházy Ferencz a Kovács utczában fekvő puszta házát minden tehertől fölmentve Oroszy Ádám özvegyének adja

1695. jan. 28. hetyei Szabó Ferencz a kis-gyimóthi határban lévő 17 hold szántó földjét Oroszy Pálra, és ennek nejeére Taksonyi Évára ruházza adósság fejében.

1775. april. 19-én Oroszy Mihály kötelezi magát, hogy a pápai reform. eklezsiának, ha szabad gyakorlatot nyer, 8 pozsonyi mérő földet ad, és ezt meg is adta.

Oroszy család. Oroszy András, ki 1595-ben Esztergam és Vácz megvételeiben tünteté ki magát, 1601-ben mint Vácz várának kapitánya Rudolf király által katonai érdemeinek tekintetbe vételével czímeres nemességre emeltetett, ¹⁾ és utódai Zemplin vármegyében telepedtek meg; és Csabócz helységről vették előnevüket. Közülök többen megyei hivatalt is viseltek; így Oroszy László 1835-ben Zemplin vármegye rendszerinti esküdtje, 1843-ban aladószedője volt.

Egyik Nógrád vármegyébe származott ágazatnak nemzékrende következő:

János
† 1855.

György. †	János f. bir- tokos.	Klára (Langa)	József ügyvéd Loson- czon. 1861. (Steller N.)	Ferencz haszon- bérlő 1857.	Erzse (Jancsár)	Róza Tántossy)	Amália (Dedinszky Gyula)
--------------	----------------------------	------------------	---	--------------------------------------	--------------------	-------------------	--------------------------------

Czímerök a paizs kék udvarában zöld mezőn ágaskodó fehér ló, két első lábával egy függőlegesen lenyúló nyilat tartva, fölötté jobbról csillag, balról félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából egy vörös mezű kalpagos vitéz emelkedik ki derékig, kezeivel nyilat feszít. A paizs sisakjáról szokásos foszladék omlik szét.

Oroszy család. (Oroszi.) Ugocsa vármegyének egyik legrégebb családa, mely a hajdan Ugocsa vármegyéhez, utóbb Bereg vármegyéhez tartozó Tisza-Oroszi helységből vette eredetét, és azt már a legrégebb időkben birta is. Ezen Oroszy családból Oroszy Imre már 1417-ben Ugocsa vármegyének szolgabírája volt. ²⁾

1430-ban Oroszy Katalinnak a leány-negyed adatott ki.

1470-ben élt Fülöp, és királyi ember (homo regius) volt, hasonlóan szerepelt

1481-ben Oroszy Tamás.

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 115. Lásd Istvánffy Hist. 1685. évi kiadás 431.

²⁾ Szirmay, C. Ugocsa p. 58.

1503-ban Oroszy László és István Oroszi helységet 2500 forintban elzalogosították hetesi Petho Márton püspöknek. ¹⁾

1510-ben birtokolt ezen Oroszy család Szőlös-Vég-Ardón is. ²⁾

1514-ben Oroszy Mátyás és Fülöp ellen tanúvizsgálatot tettett Werbőczy István, kinek anyját Deák Apolloniát Budáról hazamenet közben a nevezettek Werbőcz helység határában kirabolták. ³⁾

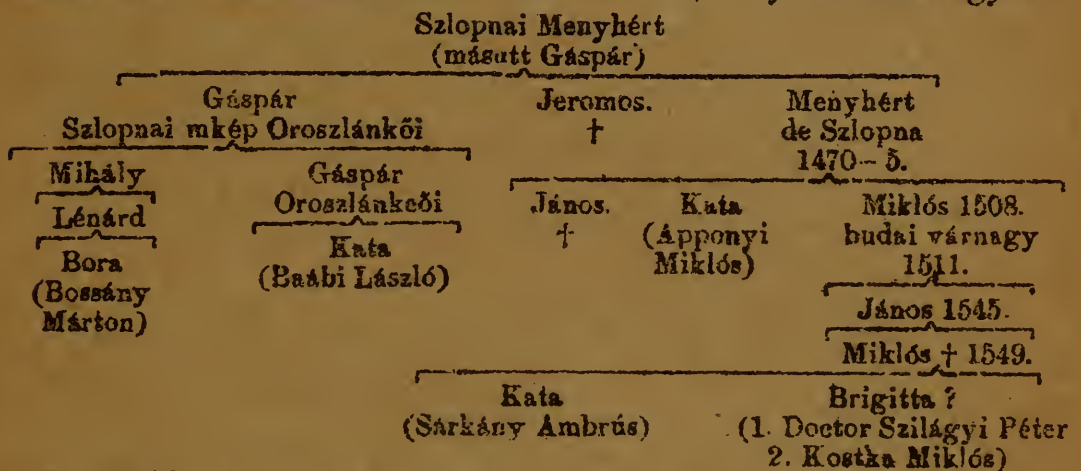
A családnak utóbb nyomát nem leljük, valószínűleg kihalt.

Oroszlányi család. Gömör vármegye nemes családja, átszármazva Nógrád vármegyébe is. Közülök Oroszlányi István 1652-ben tisztartója volt Balassa Imrének. ⁴⁾

A Nógrád megyébe szakadt ág Lászlótól származik, ezen László Gömör vármegye táblabiraja volt, fia László ugyan ott esküdt, Nógrád megyébe Kérbe felesége Ebeczky Rozália utáni birtokába tette át lakását, Gömör vármegyétől 1828. nov. 18-án vett ki nemességéről bizonyítványt, melyet 1829. mart. 9-én Nyitra, 1840. január 15-én pedig Nógrád vármegyében hirdettetett ki. Jelenleg fia éi.

Vallásuk ágost. evang.

Oroszlánkeői család. (Máskép Szlopnai †.) Trencsin vármegyei eredetű régi kihalt család. Törzse Zebehard Tamás, ki 1277-ben László királytól nyerte Trencsin vármegyében Zlopna nevű erdős, puszta földet; és őse lön a Szlopnai, utóbb Oroszlánkeői családnak. A családfát több előttem fekvő genealogiákon egymástól különbözőknek találván, és össze nem egyeztethetvén. legjobbnak hittem egy táblai nærben ⁵⁾ fölmutatott családfa szerint közleni; mely szerint az így áll:

¹⁾ Szirmay, C. Ugoesa p. 175.

²⁾ Ugyan ott 78.

³⁾ Ugyan ott 80.

⁴⁾ Protocol. C. Neograd. anni 1652.

⁵⁾ Bossányi Istvánnak gróf Königsegg Erneszt elleni táblai peréből.

Menyhért 1570—75-ben kapja Mátyás királytól Jeromos al Trencsin megyei Oroszlánkeő várát ¹⁾ kapta adományba, melynek folytán a Szlopnai nevezettel élő család előbb Oroszlánkeői előnevet használt, utóbb pedig vezetéknevét használva praedikatumúl, a szebb hangzású Oroszlánkeői nevet vevé föl. Menyhértnak fia Miklós 1511-ben Buda várnagya volt. Ennek unokájában hasonlóan Miklósban halt ki a család 1549-ben fiágon; és a gazdag birtok-örökség számos leány-utódokra szállt; névszerint Bossányi, Simonyi, Hunyadi s más családokra.

Azon regényes történet, mely szerint egy Oroszlánkeőit a török fogságból Budjács lába levágásával szabadíta meg, az utolsó Miklósról vonatkozhatik. *L. Budjács család.*

Oroszvári család. Komárom vármegyében a XV. század végén találjuk. Törzsatyjai Oroszvári Benedek, János és András, ugyan is Bereczk Mihály és általa fia Gáspár s leányai Erzsébet és Anna, és rokonai, a nevezett Oroszváriak 1593. mart. 1. napján Prágában kelt címeres nemes levélben nemesítettek meg, és a címeres nemes levél 1594. febr. 12-én Komárom vármegyében kihirdettetett.

1662. évben (feria 3. prox. ante fest. b. Andreae Apostoli) Oroszvári István Komárom vármegyétől nemességéről bizonyító levelet kapott.

Oroványi család. Gömör vármegye kihalt nemes családja, közülök Orohwani Ambrús 1479-ben élt. ²⁾

Orovnicz család. E néven ismeretes azon Tivadar, ki 1386-ban mint árvai főispán (comes) a medzihradnei patak melletti erdőt, melyet I. Lajos király Árva várától fölmentvén, Haab-fiának Lászlónak és érdektársainak adományozott, határjelek emelése mellett a helyszínén kihalította. ³⁾

Orros család. Kihalt; nevezetes arról, hogy részére hamis okmányok koholtattak. ⁴⁾

Orros Tamás 1655-ben országgyűlés által kirendelt választmányi tag a harminczadok megvizsgálására nézve. Neje Katalin

¹⁾ Lehoczky Stemat. II. 263. lapján állítja, hogy Oroszlánkeő vára nevét Piero Leon sz. István korában beköltözött olasztól vette volna. A „Geneal. authent. I.“ kézirat szerint Jeromos Trencsinben Urstátecz várát is kapta.

²⁾ Gr. Teleki, Hunyadiak kora XII. 102.

³⁾ Szontagh Dán. közlése.

⁴⁾ Werbőczy Tripart. II. 14.

Kún Gáspár ágából származott és 1659-ben a fi-ágon kihalt Kun István után örökösödött. ¹⁾

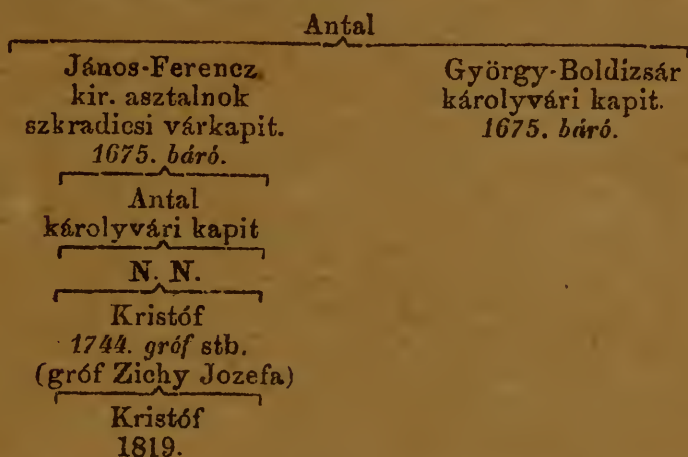
Orros Pál 1681-ben az elkobzott javakra nézve országgyűlési biztos. ²⁾

Orsich család. (Szlavetichi, gróf.) Zágráb vármegyei Szlavetich helységről írja előnevét. Eredetére nézve horvát, és a Lapsan v. Lepsan vagy Jabogo nemzetségből származik, vannak, kik görög származásúnak állítják.

Eldődeiről olvasom, de okadatolni nem tudom, hogy egyik őse a családnak Mihály, a bolgárok félelme, 1100. évben hét testvérével harczolt Kassánál (?) és ott esett el. Ennek fiáról Mártonról iratlik, hogy 1105-ben Kálmán királytól adományt nyert volna. ³⁾ Ennek fiául iratlik

Orsich János Cetinje ura, ki szintén harczban hullott el. Ennek fia II. Mihály Stiria kormányzója, ennek László a sziszéki bán, (ki állítólag Trencsinnél szintén harcztéren lelte. halálát), kinek fia István 1566-ban Szigetvára védelmében Zrinyi Miklós alatt esett el. ⁴⁾ E két utóbbiról már a történelem emlékezik.

Egy másik ágból származott Orsich Antal, kinek sarjadékát mutatja a következő származási tábla:

János-Ferencz III. Ferdinand kir. asztálnoka, a szkradicsi és barlovichi vár kapitánya és testvére György-Boldizsár károlyvári kapitány mindketten 1675-ben I. Leopold király által magyar báróságra emeltettek. Jánosnak fia Antal szintén károlyvári kapi-

¹⁾ 1655 : 100. 1659 : 117. törv. cz.

²⁾ 1681 : 11. törv. cz.

³⁾ Adami Ms. Musaei 4. lat. nro 182. és Lehoczky stemmat. II. 263.

⁴⁾ Pethő Gergely M. Krónika 121.

tány volt, és a török elleni hadban esett el; ennek unokája *Kristóf*, *Tinin*, *Carina*, és *Nelipath* örökös ura, aransarkantyús vitéz, cs. kir. kamarás és tanácsos, horvátországi báni táblai ülnök, s egy báni határ- ezred ezredese még 1744-ben *Mária-Terézia* királyasszony által grófságra emeltetett. Ennek fia ismét *Kristóf* élt 1819-ben.

Ez utóbbinak tán testvére *Ádám* 1791. 1802. 1807. években a magyar országgyűlés által a *Stajer* és *Krajna* szélekről a határigazítási országos bizottság tagja volt.

A család grófi czímere a paizs kék udvarában hármaz zöld halmon a paizs bal oldalából felbőből benyúló és könyöklő vörös mezű kar, meztelen kardot tartva, a kar hajlásában egymás fölött három arany korona áll. A paizst grófi korona fűdi, s azon három koronás sisak áll; a jobb oldali fölött kétfejű fekete sas szétterjesztett testtel látható, a két fej fölött arany korona áll, s abból vörös szalag függ le; a középső sisak koronája fölött ezüst félholdon fehér öltönyben, kék lepellel hosszú leeresztett hajú b. sz. *Mária* áll, mellén összekulcsolt kezekkel, feje körül tiz arany csillag ragyog; a baloldali sisak koronájából balfelé fordulva vörös mezű kar nyúlik ki, kivont kardot tartva, melyről arany láncz függ le; a kar végén fekete sas áll, mintegy repülni akarva. Foszladék jobbról aranyfekete, középről ezüstkék, balról ezüstvörös. ¹⁾

Ország család. (Gúthi.) Történelmi kihalt család. Szabolcs vármegyében van kis és nagy *Guth* pusztá, hajdán helység, melytől *Wagner* szerint ²⁾ nevét vette a *Guthy* család, *I. Károly* király egy oklevele szerint az *Atthy* családnak osztályos vérrokona. Azonban, hogy a *Guthy* család micsoda nemzetségből származott, miután *Zsigmond* kora előtt alig tünt föl, meghatározni nem lehet.

I. Károly király korában élt *Guthy Salamon*, ennek fia volt *Péter*, a ki négy gyermeknek lön atyja, u. ni. *Imre*, *András*, *János* és *Lászlónak*. Ugyan ezekkel közel egykorúak voltak *Guthy Gáspárnak* is fiai, kikre miként ragadt az *Ország* név, egy történetirő ³⁾ következőleg beszéli el: „miután *Zsigmond* király meghallá nejének *Mária* királyasszonynak és napának *Erzsébetnek* fogságukat, *Jodok* nagybátyjával Magyarországra sietett, midőn az ország határait átlépte,

¹⁾ Collect. herald. p. 123. és *Adami Scuta gentil.* tomo VIII.

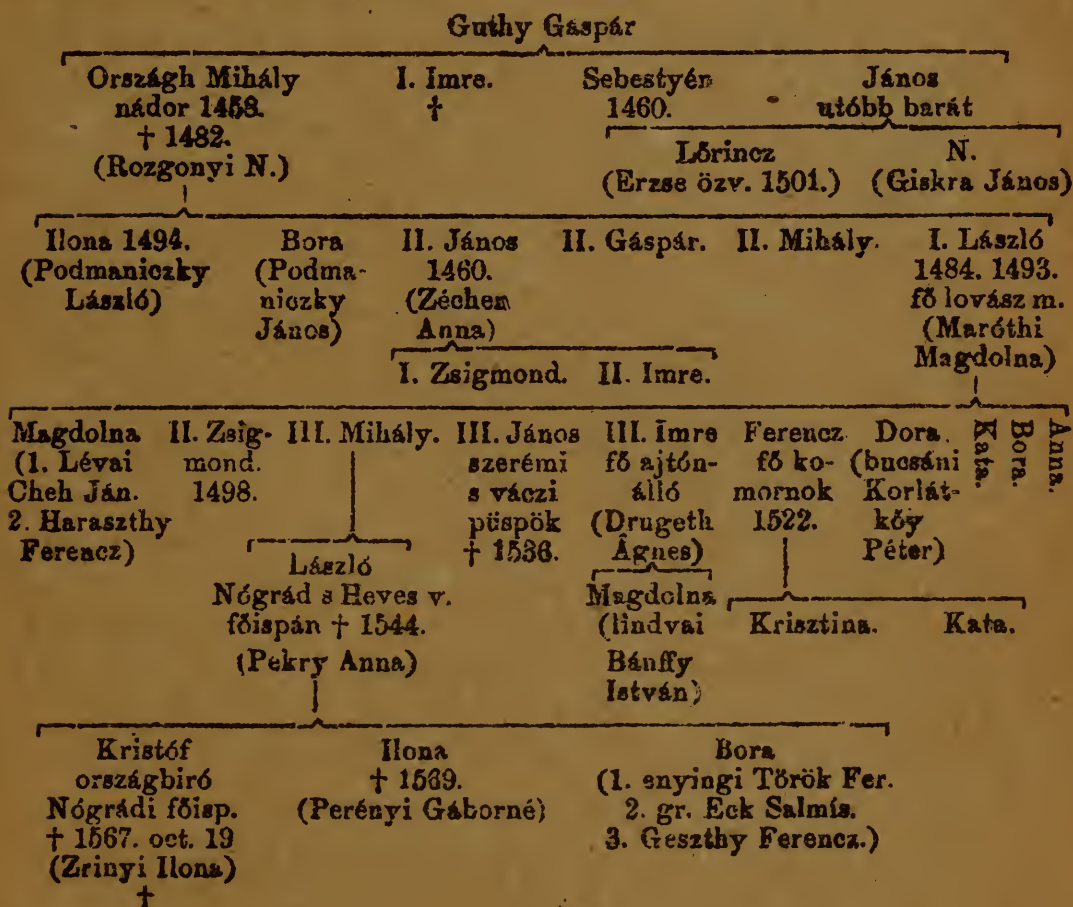
²⁾ *Wagner*, *Collectanea Genealogico-historica.* dec. IV. p. 80.

³⁾ *Dubravius Histor. Bohemiae libro XXV.* *Wagner* idézete szerint; emlékezik erről *Turóczi Krónikája* is.

egy katonásdit játszó gyermek-csapattal találkozik, kik előtt egy idősb fiu vivé a zászlót. Zsigmond megszólítja a zászlóst: „ki katonái vagytok?” — „az országé!” lön válasz. „Hát a királyéi nem lennétek, ha én volnék a királytok?” kérdé ismét Zsigmond. „Igen!” lön válasz. A gyermek válasza megtetszék a királynak, és megemlékezvén idővel eme jó jeltől, midőn a gyermek felölt, Ország h nevet kapott, és az ország bárói közé emeltetvén e család alapítója lön.

Nem vizsgálva, mennyire állja ki ezen főlebbi előadás a történelmi bírálat elemzését, csak mint bizonyosat azt kell megjegyezni, hogy Guthy Gáspárnak négy fia volt: Mihály, Imre, Sebestyén és János. Ezek közül a két középső magnélkül halt el, Jánosnak mielőtt Sz.-Fejérvárott keresztes barátta lett, törvényes házasságból lett Lőrincz fia és egy leánya, ki a cseh Giskra Jánoshoz ment férjhez. Lőrincznek özvegye Erzsébet élt még 1501-ben.

A negyedik testvér Mihály, kit guthi Ország h Mihály néven ismer történelmünk, lön az Ország h család megalapítója, s tőle a család következőleg sarjadzott szét:

I. Mihály Zsigmond királylyal járt Olaszországban, honnan haza térvén, nem csak gazdag adományokkal tetéztetett, de egyszeres mind kir. kincstárnokká is lön; és e méltóságban állott I. Ulászló király alatt is. V. László és Mátyás király alatt királyi fő udvarmester, és 1458-ban nádor lett, meghalt 1482-ben agg korában. 1460-ban gyermeki János, Gáspár, László és Mihály neveikben is Gyöngyösön (Héves várm.) egy malomnak fele részét Bessenyői Mihálynak adta. ¹⁾ Neje — úgy látszik — a Rozgonyi családból volt, ettől született az elősorolt négy fiún kívül még a táblán látható két leánya I l o n a és B o r a; mindkettő Podmaniczkyhoz ment férjhez. Nevezett fiai körül II. Gáspár és II. Mihály magnélkül haltak el; II. Jánosnak Zéchen Anától, kit 1460-ban jegyzett el, két fia I. Zsigmond, és II. Imre születtek, kikről azonban egyebet nem tudunk.

I. László 1484—1493-ban kir. fő lovászmester volt; ennek nejétől Maróthy Magdolnától tiz gyermeke, öt fia, öt leánya volt, u. m.

1. Magdolna előbb Lévai Cheh Jánosnak, 2. Haraszthy Ferencznek hitvese.

2. II. Zsigmond, ki az 1498. évi 22. törvényczikk szerint ezer lovasból álló banderiumot tartozott kiállítani. Meghalt magnélkül.

3. III. Mihál, kiról alább.

4. III. János 1505-ben szerémi, 1520-ban váczzi püspök. Meghalt 1536-ban.

5. III. Imre II. Lajos király alatt főkomornok, valamint János királynál is; ²⁾ utóbb I. Ferdinand kir. alatt főajtónálló mester. Nejétől Homonnai Drugeth Ágnestől egy leánya maradt Magdolna, lindvai Bánffy István hitvese.

6. Ferencz 1522-ben főkomornok mester; csak két leánya maradt: Krisztina és Anna.

7. Dorottya bucsáni Korlátheőy Péterné. 8. Katalin. 9. Bora. 10. Anna hajadonúl meghaltak, legalább férjeiket nem ismerjük.

¹⁾ Kaprinai Dipl. II. 573. és ugyan az Mss. B. tomo L. p. 54.

²⁾ Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 241.

III. Mihálynak, ki 1505-ben mint zászlós úr jelen volt a rákosi országgyűlésen, ¹⁾ fia volt I. László, 1536-ban Nógrád és Heves vármegye alispánja, meghalt ez 1544-ben. Nejétől pekrovinai Pekry Annától egy fia Kristóf és két leánya: Ilona Perényi Gáborné † 1569. és Borbála előbb enyingi Török Ferencznek. 2. gróf Salm és Neuburgi Ecknek, 3-or Geszthy Ferencznek hitvestársa.

Kristóf királyi tanácsos, országbíró és Nógrád vármegye főispánja volt. 1552-ben tagja a Miksa főherczeg elé Genuába küldött seregnek. 1560-ban megerősítő új királyi adományt vitt Csejte, Tapolcsány, Surány, Jókő, Szomolyán, Hollókő, Szétsén és Sirok várai birtokára. 1563-ban Miksa koronázására díszesen öltözött 75 lovast állított ki. Meghalt kora virágjában 1567. octob. 9-én, és a gúthi Ország családot fiágon sirba vitte. Eltemettetett a csejtei templomban. Vallására nézve Kalvin híve volt. Felesége Zrínyi Ilona, a Szigetnél elesett hősnek leánya volt, ki utóbb özvegységét Balassa Istvánnal egybekelésével szüntette meg.

Kristófnak egyik nővére az említett Ilona Perényi Gábor felesége, mint özvegy férje után közel két év múlva halt meg 1569. máj. 2-án Terebesen. És így alaptalan állítás az Forgách Ferencztől, hogy őt férje méreggel ölte volna meg. Eltemettetett férje mellé Sáros-Patakon.

A család czimere, mint azt Ország I. Mihály a nádor 1482. évi pecséten viselé, ²⁾ a főlebbi metszvényben látható. Leírását e czimer-tani alaknak alig tudnók adni; a paizs udvara fűrész alakban van osztva két részre, vagy is a paizs udvarába egyik oldalról három zászlóféle csúcs nyúlik bé; a paizs fölötti sisak koronáján kiterjesztett szárny gyanánt fölül szintén olyan csúcsokba végződő alakzatot, és azon szívféle ábrát mutat. ³⁾

Ország család. (Felső-Kubini.) Árva vármegye egyik régiebb család. ⁴⁾ Eredetét f.-kubini Andrástól, Miklósnak fiától, Gyurkénak unokájától, és így a Mesko család törzsétől igényli. A család kezénél levő 1433. évi die cinerum kelt szepesi káptalanbeli hiteles átirat, mely az 1233. és 1274. években Hudkónak, utóbb pedig

¹⁾ Jászay M. nemzet napjai a mohácsi vész után 156.

²⁾ L. Wagner Collect. geneal. dec. IV. a táblán.

³⁾ A Tropheum Estorasionum a gúthi Ország család czímereül egy koronán álló koronás egyfejű sast kiterjesztett szárnyakkal közöl, valószínűleg egyéb adataival hasonló módon koholva.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

Miloszló fiainak Lászlónak és Domokosnak (Hudkó unokáinak) részekre a revucsei patak melletti 3 ekényi szántóföld és erdőségről szóló adomány-leveleket tartalmazza, valamint azon körülmény, hogy ezen átiratot f.-kubíni András Miklósnak fia, s Gyurkének unokája kiadatta magának, s nem lévén ezen Andrásnak figyerméke, 1417-ben leánya negyedét adván ki, férfi ivadék nélkül kihalt, okmányai és felső-kubíni birtoka pedig az Ország család tagjaira jutottak, azt látszanak mutatni, hogy a magba szakadt f.-kubíni Andrásnak, a Meskó család törzs-ősei egyikének a Gazda család vagy is a mai Ország család tagjai lettek utódai, vagy örökösei, csak az a kérdés, vajon a főlebbi leány-negyed, vagy fiúsítás útján-e? vagy más jogczím alapján? A mint hogy e kérdés 1750-ben Árva vármegye előtt is vitatás tárgya lön, a midőn azonban az Ország család több századon át folyt birtoklása mellett a felső-kubíni birtokhozi jogát Zsigmond királynak 1433-ban kelt királyi helybenhagyó okmányával is védelmezve megerősíté.

Árva vármegye levéltári iratai szerint a f.-kubíni Ország családrol a következő adatok szólanak:

1558 évben Kubínyi Kristófnak Zmeskal Vencziszló és neje Maróthy Borbála ellen a nyolezados törvényszék előtt lefolyt perben véghez vitt tanuvallományokból kiviláglott, hogy a f.-kubíni Gyurke utódai közé Gazda (Ország) György is tartozott, mint felső-kubíni kétségtelen birtokos.

1583. évben Thurzó Györgynek leányvére részére az árvai uradalomhozi közjogsága végett bírói foglalásnál Ország Miklós mint Árva vármegye szolgabirája, Ország Orbán és György pedig mint szomszéd birtokosok szerepeltek.

1595-ben f.-kubíni Valentich másképp Galkovich Jakab a felső-kubíni jószág azon részére, mellyen a fi-ág kihaltával ezen Jakab és Györgynek fiai u. m. Mátyás, András, Benedek, és Florián székeltek, Rudolf királytól új adomány-levelet nyervén, az 1596-ban történt beiktatásnál f.-kubíni Ország Miklós mint királyi ember működött, és ezen beiktatásnak a több igénytartó mellett Ország Máté, idősb és ifjabb Ország György ellentmondtak. Ugyan csak ezen beiktatáshoz helyettes királyi emberül Ország Ráfael is ki volt jelölve.

1609-ben gróf Illyésházy István nádor adománya mellett Meskó György és Thuránszky Dániel F.-Kubinban egy birtokrészbe Ország Miklós mint nádori ember által beiktattatván, e beiktatásnak a

többi f.-kubíni közbirtokosok között Ország máskép Gazda Lénárd is ellene mondott

1614. évben Ország-Gazda Miklós volt Árva megye esküdtje, utóbb több évig erélyes szolgabirája. Valjon egy-e ezen Miklós az 1583-ban szolgabiróságot viselt Ország Miklóssal? nem bizonyos.

1713. évben III. Károly király által kiadott osztóztató parancs következtében a felső-kubíni közbirtokosok közé oly közhaszonvételi arány hozatott be, mely szerint a Kubínyi, Brtos, Stephanovics és Koroda családok része egy curiának, a Mesko, Ország és Ivanovics családok része pedig két curiának vétetni és számíthatni rendeltettek.

1756. évben Istvánnak fiai András és István Ország-Gazda névre Árva vármegyétől nemességükről bizonyítványt kaptak.

1770-ben Ország Lőrincz a pálos rendiek főnöke volt. S. A. Ujhelyben.

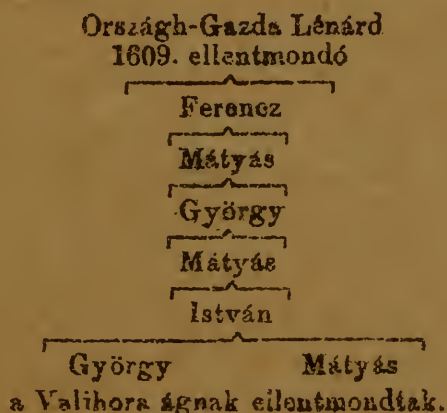
1805-ben Zmiszlivecz vonalából eredő Mátyásnak egyik fia Czegléden iskola mester, másik a s.-pataki uradalom irnoka, harmadik katona volt.

1843-ban Ország Sándor Árva vármegye levéltánoka, Lőrincz pedig azon megyének utóbb urbéri törvényszéki irnoka.

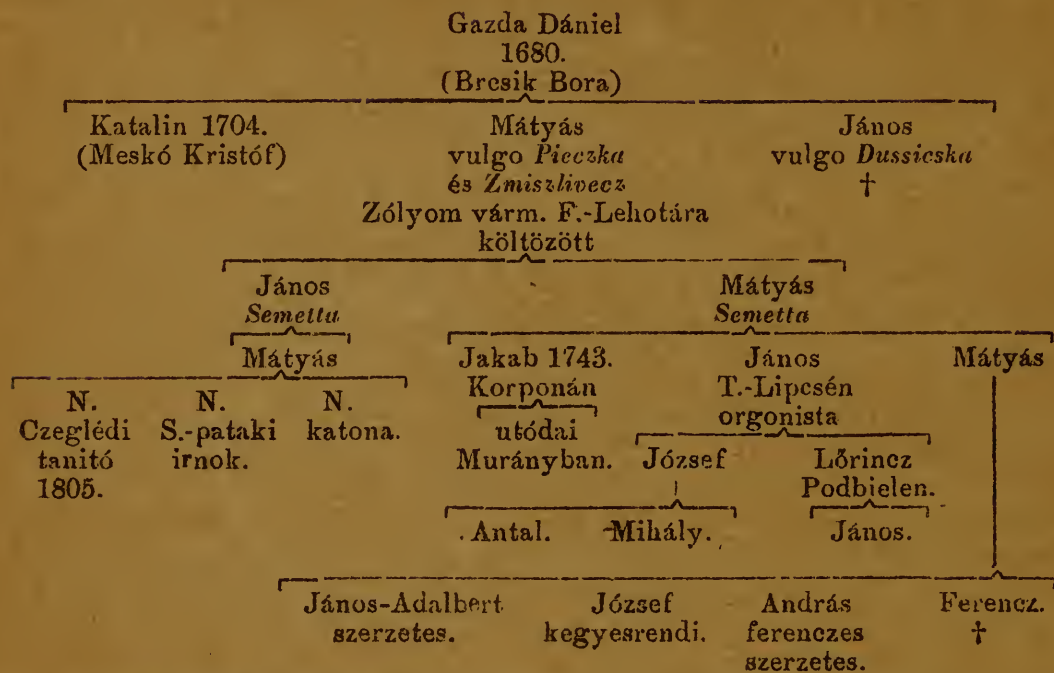
A család több vonalra oszlik, u. m. Lénárd, Ferencz, Vinyan, Zmiszlivecz, és Valihora nevű vonalakra, a Zmiszlivecz vonalnak ismét Pieczka, Dussioska, és Semetta reá aggatott melléknevei is vannak; azonban ez utóbbi vonal még a múlt század elején Árvából kiköltözvén, e század elején tagjai már Czegléden, S.-Patakon, Murányban és Podbielen lakoztak.

Az egész Ország család általán ugyan azon czímert használja, melyet a Mesko család. (L. ezt.)

Nemzékrendjéből a családnak Árva vármegye levéltári adatai szerint a következő töredék-családfák közölhetők:

A Zmiszlivecz vonalból ismeretes e néhány izre terjedő nemzékrend:

Országh család. (Derzsericzi.) Trenesin vármegyei család 1780-ban István a nevezett vármegyétől kapott kétségtelen nemes-ségről bizonyítványt. ¹⁾

Országh család. 1793-ban Országh János kapott címerez nemes levelet I. Ferencz királytól.

Czímere következő: a paizs vörös udvarában hármaz zöld domb-ról zöldellő bokor emelkedik föl, közepén galamb ül, fölemelt jobb lábával meztelen pallóst tartva; fölötte jobbról arany csillag, balról ezüst félhold ragyog. A paizs fölött koronás két sisak áll, a jobb oldali koronájából arany karó mellett sárguló szőlőgerezdekkel terhelt szőlőtő virúl, a baloldali koronáján a paizsbelihez hasonló galamb áll, föl-emelt jobb lábával meztelen pallóst tartva. Foszladék jobbról arany-kék, balról ezüstkék. ²⁾

Orvos család. (Súri.) Közülök Mihály 1620 évben sáros-pataki tanár volt. ³⁾

Osegovich család. (Barlabasseveczi.) Horvátország egyik ismertebb nevű nemes családja, mely jelenleg 1836. évtől majdnem általában az új horvát írásmodor szerint Ožegović-nak írja nevét A

¹⁾ Szontagh Dániel közlése.

²⁾ Adami Scuta gentil. tomo VIII.

³⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 219.

csalad eredete a régiebb századok homályába vesz el, nemességét állítólag IV. Béla királynak köszöni; azonban ezen okmánya nincs meg a családnak; hanem nemessége a családnak megerősítő alapot bír III Ferdinand királynak a drobkoveczi nemesi jószágról 1646. octob. 29-én kelt kir. adomány-levelében, melyben egyszersmind, — mint a hozzám intézett közlés tartalmazza, — eléfordul a II. Ulászló és II. Lajos királyaink korában élt barlabasseveczi Osegh András, kinek fia Miklós, ennek István, ennek ismét Miklós, ennek 1646-ban élő következő öt fia volt: Márton, Peter, Mihály, György és Mátyás. Ezek közül Márton magnélkül halt meg; a többi négy gyermektől származó nemzedék máig is él Horvátországban.

Horvát és Slavon ország kitünőbb férfairól irt munka szerint ¹⁾ 1496. évben barlabassevicz Osegh András Báthori István nádortól bajnai Both András bán nyomorgatásai ellen szóló ótalom-levelet nyert.

1508-ban Osegh Miklós mint Kemleki vitéz nemes említetik

1578. jan. 13-án Od'segovich Miklós mint Gvozderszko vár parancsnoka a megnevezett erődnek a török elleni szilárd megvédésében a megmaradt őrség kiéhezettvén, vitézül hal meg.

1580. 1586-ban Osegovich ifjabb Miklós vajda (az az hadnagy) volt.

1646-ban Osegh Márton szintén vajda volt.

1673. Osegovich János kapitány élt, ki a kemleki nemességgel együtt a király hűségében megmaradt.

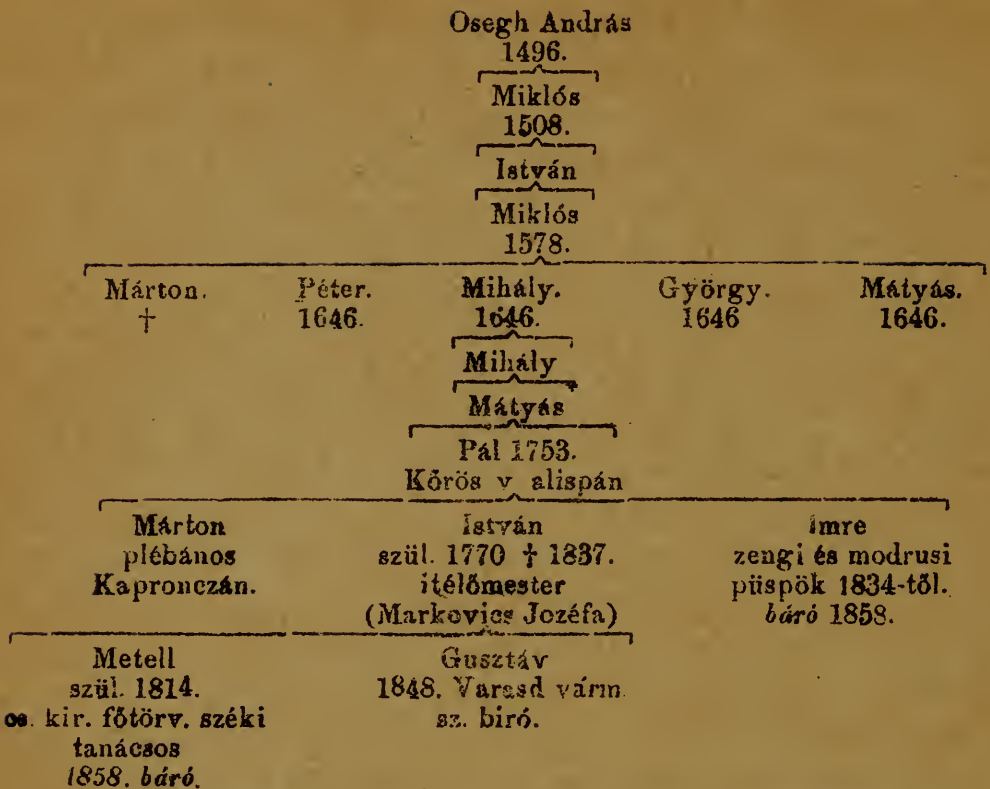
Végre a XVII. század végéről egy Osegovich Lukács említetik, mint ki 1682. évben a törökök elleni Kandia melletti hadban esett el. ²⁾

A család egyik gazdagabb és jelenleg virágzóbb ágának máig leszármazása ³⁾ következő:

¹⁾ Ez báró Maretich (de Rio-alpon) Ernő-Gedeon ezredes és M. Teréz rendi vitéz következő művé: „*Ehrenbuch ausgezeichneter Kroaten u. Slavonier.*“, Előttem ismeretlen.

²⁾ Kačić András dalmát költő következő czimű két művében: I. *Pisma Davoria od Ožegovića Luke i Burića Jakova* és a II. *Pisma silnoga junaka Luke Ožegovića, kako pogibe rala od Kandije.* — Azonban a költői mű gyöngye hitelű forrás történelmi tekintetben!

³⁾ Családi közlés szerint.

A fölebbi családfán az 1646. évi adományozottak közül **Mihály** ágán, ennek kis unokája **Pál Kőrös vármegye** szolgabirája volt, és 1753-ban a Raven vidéken támadt paraszt lázadás lenyomásában tünneté ki magát. Három fia **Márton**, **István** és **Imre** maradt, ezek közül **Márton** a papi pályára lépén, Paduában tanult, és hittani tudor lett, meghalt ifju korában mint kapronczai plébános. Testvére

Imre szintén papi pályára lépett, 1801-ben Zágrábban avattott fel, és 1833. decemb. havában zengi és modrusi megyés püspökké neveztetett ki, az uralkodó ház irányában főleg az 1848—49. években mutatott hűsége által szerzett érdemeket; 1849-ben cs. k. valóságos belső titk. tanácsos, 1852-ben a Leopold rend közép keresztese lett, és ez utóbbinál fogva osztrák birodalmi báróságot **Lyert** 1858. mart. 6-án, ¹⁾ mely **István** testvérétől nemzett unokájára **Metell**-re is dijelengedés mellett átruháztatott.

István szül. Kőrös vármegyében Vinareczen 1770. aug. 8-án, előbb Szerém utóbb Varasd vármegye főügyésze, utóbb kerületi, majd báni táblai ülnök, kir. tanácsos lett; 1825. 27. és 30-ban a magyar országgyűlésre tartományi követ, 1832-ben pedig a horvát-slavon rendektől **ítélőmester** ré választatott, és e minőségben ült 1832 től

¹⁾ Életrajzi adatait közli a **Luna** című zágrábi lap 1858. évi 30. szám.

1836-ig a magyar országgyűlésen. Meghalt 1837. évben. Nejétől Markovics Jozefától két fia maradt: Metell és Gusztáv, ez utóbb 1848-ban Varasd vármegye szolgabírája volt, de utóbb a hivatalos pályáról véglegesen elvonult. Testvére

Metell szül. 1814. évben Zágrábban. Hivatalos pályáját Varasd vármegyénél kezdte, hol 1831-ben al-, 1836-ban főjegyző lett. 1845. 46-ban a m. kir. udv. kancellariánál titkár, 1847—48-ban m. kir. helytartósági tanácsos, és Zágrábban a báni tanácsnál osztályfőnök, 1848. decembertől császári belügyi miniszteri tanácsos és hivatalos kapcsolatban az igazság-ügyi miniszteriummal. Végre 1851-től a legfőbb semmisítő törvényszék tanácsosa lett. A forradalmi időszakban mint Jellasióh határozott híve fáradozott. 1854. april. 22-én (máj. 25. kelt rendi diplomával) Leopold rend lovagjává neveztetett, s végre 1858. mart. 6-án nagybátyja a zengi püspök Osegovich Imre által nyert osztrák báróság reá, s a tőle származott nemzedékekre is kiterjesztetett, ¹⁾ és pedig úgy, hogy Varasd mellett jóságáról belai előnévvel is élhessenek.

Az említettekén kívül az Osegovich családnak a XVIII. században élt tagjai közül megemlítendők: János, ki a báni tábla ülnöke volt.

Ferencz a múlt század utolsó tizedében Kőrös vármegye alispánja, azután Szörény vármegye, végre Zágráb vármegye alispánja lett; és e század elején meghalt.

A papi pályán ismeretes két György, mindkettő Romában tanult, és hittani tudor lett, az idősb varasdi kanonok, az ifjabb plesiviezei plébános volt.

Az 1646-ban élt György ágából utódai közül a XIX. században István szolgabírón kívül még két Imre nevezetűt említhetünk meg, mint Kőrös vármegyénél szolgált tisztviselőket, és pedig az idősb Imre főadósdedő volt; ennek fia János nep. 1859-ben cs. k. járásfőnök; az ifjabb Imre bölcsészeti tudor, remek latinsága miatt Kőrös megye híres főjegyzője volt, meghalt virágzó korában 1840-ben. Ugyan ezen ágazatból Márton 1859-ben cs. k. járásbírói segéd volt.

A barlabasseveczi Osegovich család nemesi címere következő: a paizs kék udvarában hármaz zöld halmon kettős farkú oroszlán ágaskodik, első jobb lábával kivont török kardot villogtatva, első bal lábá-

¹⁾ Életrajzi adatait lásd *Luna belletristisches Beiblatt der Agramer Zeitung* 1858. nro 31.

val zöld borostyánkoszorút tartva. A paizs fölötti sisak koronájából szintén a paizsbelihez egészen hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék mindkét oldalról aranykék.

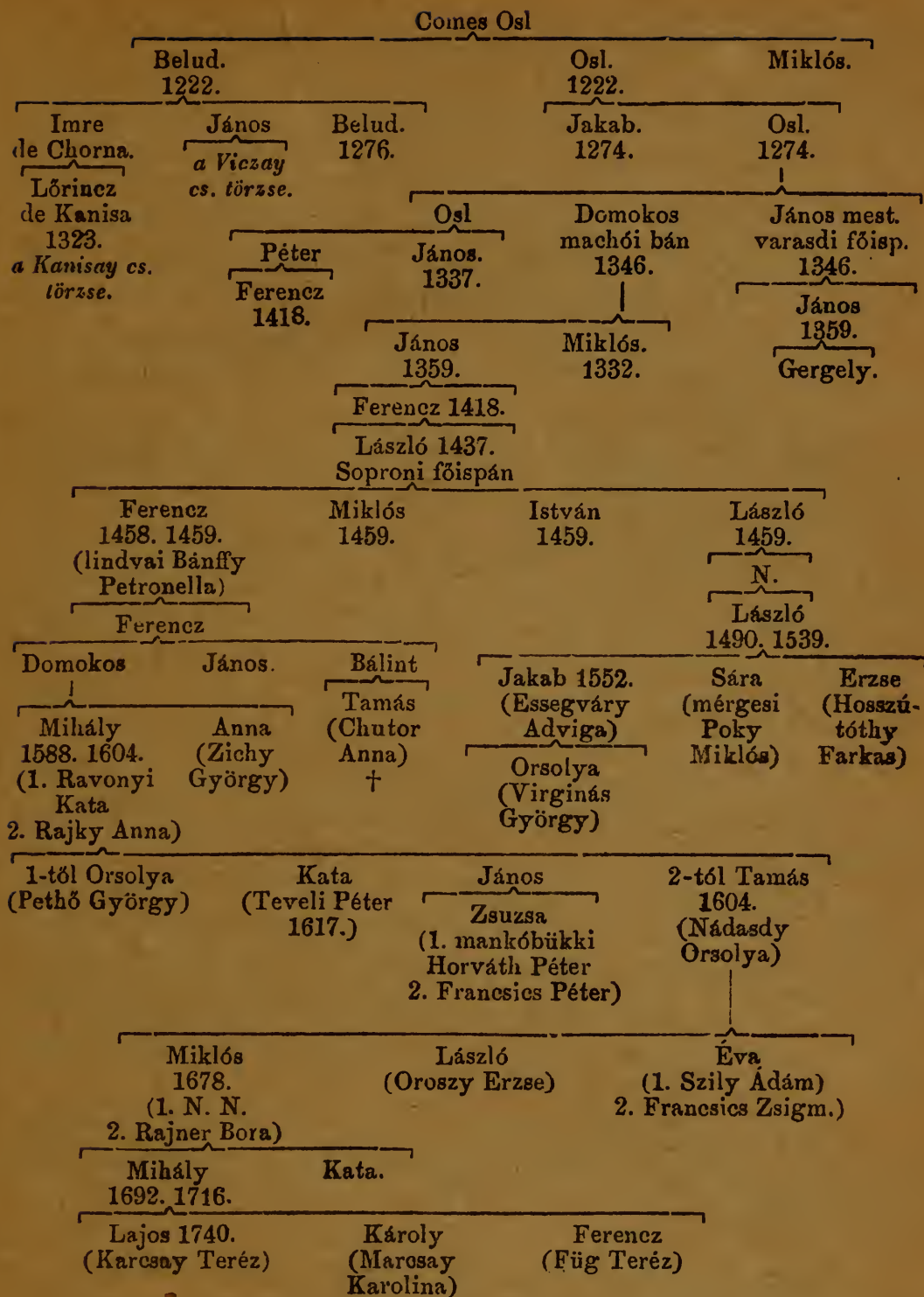
A barlabasseveczi és belai Osegovich bárók czimere pedig következő: a paizs függőlegesen kétfelé oszlik, a jobb oldali ezüst udvarban egy magas fakereszt látszik, melyet három fordulattal olajfa koszorú övedz körül; a baloldali vörös udvarban kettős farkú arany oroszlán ágaskodik, első jobb lábával arany markolatú kivont szablyát, a bal lábával zöldellő borostyán koszorút tartva. A paizs fölött bárói korona, és azon ismét két egymással szemben álló koronás sisak nyugszik, a jobb oldaliból a leirt koszorús kereszt, a balból a leirt oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról ezüstkék, balról aranyvörös. A paizs alatt vörös szalagon arany lapidaris betűkkel horvát nyelven e jelszó (devise) olvasható: „Sve za Cara i za Domovinu“ (mindent a császárért és hazáért).

Ostffy család. (Asszonyfalvi.) Vas vármegye egyik legrégebb ősi törzsökös nemes családja, mely eredetét a történelmileg ismeretes Osl vagy Osth nemzetségből veszi; és a kihalt Kanisai és élő Viczai grófok családjával közös törzsből szakadó vérséget képez. Az Osl nemzetségnek XIII. XIV. századbeli viszonyait tárgyzó számtalan oklevél maradványból, melyből igen sok a nemzeti muzeum okmány-gyűjteményét díszíti, igen kár, hogy kevés, aránylag igen kevés jutott sajtó alá, például csak Fejér Cod. diplomaticus gyűjteményében is; és így a család törzskori sarjadozásáról még tüzetes nyomozásokra lenne szükségünk; annál is inkább, minthogy az ugyan e törzs-szakadó Kanisay család ismertetésénél láthattuk (VI. köt. 64. l.) hogy e család kiváló ősének Lőrincznek nagy atyjául Imreán áll, holott az előttem fekvő Ostffy család genealogiáján Comes Osl Lőrincznek nagyatyjául, és közös családtörzssül van írva; melynél fogva ezen kétség eloszlatását az Qsl nemzetségre vonatkozó okmányoknak kiadása eszközölhetné legalaposabban és hitelesebben.

Másik sajnos körülmény az, hogy a most is virágzó Ostffy család előttem fekvő és itt alább következő nemzékrendje csak a mult század közepén élő nemzedékig terjed, nem lévén szerencsém azt a mostan élő ivadékokig megnyerhetni.

Az érdeklött családfa ¹⁾ következő:

¹⁾ L. Wagner Mss. tom. LXX. p. 132. és Geneal. auth. Mss. tomo I. et II stb.

Az Osl nemzetségi tagokra vonatkozó okmányok szerint a következőket tudhatjuk:

1276-ban Comes Belud, az Osl nemből Beludnak fia IV Béla és V. István királyok alatt több rendbeli hadjáratban szerzett érdemeinek tekintetbe vétele miatt IV. László királytól adományban

nyerte Vas vármegyében fekvő Kechul földet ¹⁾ (tán Kethul = Kéthely), azonban a következő 1277. évben ezen földet, mely Sopron várához tartozott, vissza cserélte Beludtól, adván neki helyette ugyan azon vár tartozékaiból Lóós, Lobló és Tord nevű földeket. ²⁾

Comes Hebordus, szintén az Osl nemből származott, kit 1270. táján Lodomér esztergami érsek a kedheli Mária monostor cisterci rendű apátja István panaszára megintett, hogy a Sopron megyéből járó dézsmák huszadát elakarja foglalni. ³⁾

1291-ben említetik Gergely, alramsi (?) comes, az Osl (Oschli) nemből Péternek fia. ⁴⁾

1278. évben Diénes, Péternek fia az Osl nemből, Ottokár cseh király elleni hadjáratban vett részt, és a lováról lehanyatlott Máté nádort ő segíté föl. ⁵⁾

Azonban leghíresebb tagjai voltak az Osl nemzetségnek a XIII. század végén Osl János (Iván) és Imre; kik 1278-tól 1305. évig IV. László, III. András király alatt szüntelen háborogtak; mindkettő horvátországi hánságot is viselt. ⁶⁾

Péter a fölebb említett János és Imre (v. Henrik) testvére veszprémi püspök 1289-ben.

Miklós szintén azok testvére Sümeg várát foglalta el maga részére, és azt birta 1296. midőn tőle III. András király részére vissza foglaltatott.

1437-ben László soproni főispán Ferencznek fia, ki asszonyfalvi Osthnak fia volt, és Demeternek fia Benedek Moglocza helységet, melyet Sarod helységért a csornai prépostságtól cseréltek, miután Sárodot nénjük Ilka, asszonyfalvi Leőkös Jánosnak leánya itéletileg maga részére megnyerte, — a nevezett prépostságnak visszaadták. ⁷⁾

1458-ban asszonyfalvi Ostffy Ferencz mint alperes ellen Mérgesi Péter perelvén, minden ügyeiben Dénes esztergomi érseket bizta meg bírónak. ⁸⁾

¹⁾ Fejér Cod. diplom. tomo VII. vol. 2. p. 50.

²⁾ Ugyan ott p. 57.

³⁾ Ugyanott p. 79.

⁴⁾ Ugyan ott p. 164.

⁵⁾ Budai Fer. Hist. lex. III. 26.

⁶⁾ Ugyan ott 27–30.

⁷⁾ Fejér, Cod. dipl. tom. X. vol. VII. 908.

⁸⁾ Teleki, Hunyadiak kora X. 587.

1459. évi oklevél szerint Ostffy Lászlónak gyermekei voltak: Ferencz, Miklós, István, László.

1491-ben Ostffy Miklós leleszi prépost volt. ¹⁾ Már 1484-ben ellentmond Bálint váradi püspöknek, ki a premontreik helyébe a ciszterci rendet behozni szándékozott.

1539-ben Ostffy László paghi Károli Pállal I. Ferdinand király követségi biztosa Szapolyai embereihez Esztergomban. ²⁾

A család mostan élő nemzedékéből Ostffy Sándor 1845-ben Vas vármegye szolgabirája volt.

Ostvay család. Gömör vármegye nemes családai közé számítatik.

Oswalda család. Trenesin vármegye nemesi lajstromában 1655-ben előfordul Miklós, György, és János.

Osvald család. (Felső-Óri.) Egyike azon Vas megyei adományzott családoknak, melyek Felső-Ór helysége 1582-ben Rudolf királytól új adomány-levelet nyertek. Az 1611. febr. 16. Bécsben kelt új adomány-levelelben, melyet II. Mátyás király adott a felső-óri nemesiségnek, szintén bennfoglaltatik az Osvald vagy Osváth család.

Osváld család. Osváld Farkas 1754-ben Mária Terézia királyasszonytól nyerte czímeres nemes levelét. ³⁾

Czímere a paizs kék udvarában hármasszald halmon arany koronából kiemelkedő arany oroszlán, fölemelt első jobb lábával kivont kardot tartva, a ballábával ölébe egy zászló-nyelet szorítva, mellyen fehér zászló lobog, és azon vörös kereszt van. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között a leírthoz mindenben hasonló oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstkék.

Osváth család. Szabolcs, Szatmár, Ugocsa és Zemplin ⁴⁾ vármegyében székel.

Szatmár vármegyében 1787-ben a józsefi rendszer alatt Osváth Gergely törvényszéki bíró, ugyan akkor főügyész Osváth János, ki utóbb 1790. és 1796-ban is Szatmár vármegye főügyésze volt. ⁵⁾

E század elején Szatmár vármegyében Osváth Miklós közbirtokos Dengelegen, Osváth Lászlónak özvegye Zajta, Darnó és Ga-

¹⁾ Szirmay C. Zemplin. not. hist. 44

²⁾ Budai Hist. lex. III. 168.

³⁾ Collect. herald. nro 264.

⁴⁾ Szirmay C. Zemplin. not. top. 115.

⁵⁾ Szirmay Szatmar várm. I. köt. 131. 138.

csály helységben, Osváth G e r g e l y n é Csengerben és Cs. Ujfaluban, Osváth P á l Kis-szekeresen. ¹⁾

Szatmár vármegye 1767. aug. 31-én adott ki a család részére nemesi bizonyítványt.

Ugocsa vármegyében e század elején Osváth P á l birtokos Csepe és Csedregh helységben. ²⁾

Ugyan ezen vármegyében Osváth I s t v á n 1837. évben rendszerinti esküdt, 1844-ben úti biztos.

Osváth család. (Bibarczfalvi.) Erdélyi székely eredetű Bardócz székben, birtokos Bardóczon és Bibarczfalván. ³⁾

1635-ben B e r t a l a n említetik Bardócz fiókszék kiváltságlevelében, melyet I. Rákóczy György adott. ⁴⁾ Ennek fia M i h á l y 1656-ban ugyan azon székben alkirálybíró. ⁵⁾

Egyik ága Kraszna vármegyébe származott, hol I m r e törvényszéki ülnök 1815. körül; özvegye Szemere Paulina, valamint E m á n u e l n e k is özvegye Hidvégen és Kraszna vármegyében több helyen birtokosok.

Osváth család. (Hilibi.) Ezek közül J á n o s az erdélyi kir. közügyi igazgatóság levéltára mellett lajstromozó 1815. körül.

Osváth család. (Dombai.) Ezek közül J á n o s előbb köztanár, 1696-tól 1704. évig unitarius lelkész Kolosvárott. ⁶⁾

Osváth család. (Kobádfalvi.) Z s i g m o n d a sz.-keresztúri unitaria tanodának pénztárnoka 1840. körül.

Osváth család. (Demeterfalvi.) Z s i g m o n d Kraszna vármegyében erdőgondnok 1815. körül; más Z s i g m o n d Udvarhely széki erdőgondnok 1848-ban.

Előnév nélkül találjuk Krasznában F e r e n c z e t, 1815-ben Zilah város hivatalnokát, J ó z s e f e t a zilahi ev. ref. tanoda aligazgatóját 1843. körül.

Doboka vármegyében 1702-ben M.-Köblösön birtokos volt az Osváth család, és a só-jövedelemnek is részese. ⁷⁾

Osyk család. Osyk O z v a l d, kiben a család kihalt, birtokos volt Zólyom vármegyében Zolna és N.-Szalatnyán; az ő s Palojtay

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. II. köt. 31. 129. 132. 203. 244. 247. 269.

²⁾ Szirmay C. Ugocsa 137. 173.

³⁾ Benkő Transylv. specialis p. 163.

⁴⁾ Nemes székely nemzet constitutiója 87.

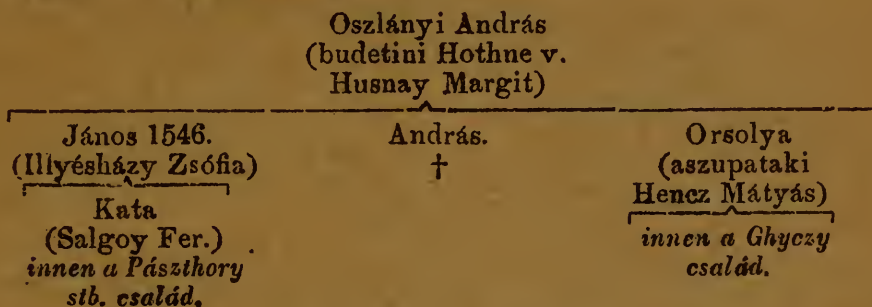
⁵⁾ Kállay Székely nemzet 274.

⁶⁾ Székely Sándor, Unitaria vallás tört.

⁷⁾ Hodor Doboka várm. 188.

Péter magvaszakadtán 1611-ben Gyürky János és Benedek kaptak adománylevelet a nevezett helységekben volt curiákra. ¹⁾ N.-Szalattnyán egy curia sokáig viselte Osyk Ozvald nevét, innen 1741-ben is, midőn azt már Holecz Márton magvaszakadtán Urbányi János kapta adományban, még azon névvel neveztetett. ²⁾

Oszlányi család. (Oszlányi †.) Bars vármegye kihalt család, melyből a XV. század végén élt Oszlányi András, kitől következő ivadék vette származását: ³⁾

Oszlár család. 1383. évben élt Oszlári másképp Kürtös Leukus, kitől a Balogh család származik. *Lásd ezt.*

Oszterhalt család. Oszterhalt Antal-Ferencz 1708-ban I. József király által adott ezímeres nemeslevél által jutott a nemesek közé. ⁴⁾

Czímere négy részre osztott paizs, egy közép kissebb koronás vérttel, melynek kék udvarában zöld-vörös zászlót tartó fehér bárány látszik; a nagyobb czímer-paizs 1. és 4. arany udvarában koronás egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal látható; a 2. és 3. osztály vörös udvarában jobbról balra rézsutosan (diagonaliter) fekvő ezüst csikolaton három piros rózsafej tűnik föl. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között a fehér (husvéti) bárány látszik, első jobb lábával piros zászlót emelve. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös.

Oszterhuber család. Alapítója Oszterhuber János lég-rádi posta mester, ki 1741. évi octob. 23-án Mária Terézia királyasztól adott ezímeres nemeslevélben emeltetett nemességre. ⁵⁾

Czímerük következő: a paizs kék udvarában zöld téren arany oroslán ágaskodik, fölemelt első jobb lábával arany póstatrombitát

¹⁾ Sz.-benedeki Convent capsza G. fasc. 2. nro 10.

²⁾ Ugyan ott capsza H. Fasc. 2. nro 5.

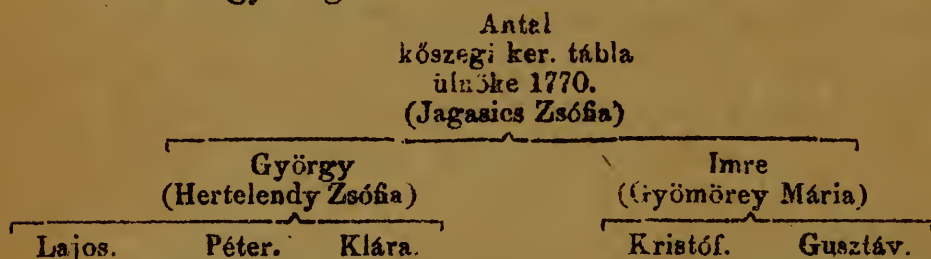
³⁾ Geneal authent. tom. II.

⁴⁾ Collect. herald. nro 747.

⁵⁾ Ugyan ott nro 197.

tartva, a paizs közepén vizirányosan az oroszlán derekát is elfedve egy vörös csikolat vonul át, mellyen három vörös pecsétetes fehér levél látható. A paizs fölötti sisak koronájából szintén arany oroszlán emelkedik, első jobb lábával kivont kardot tartva. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

A család egyik ágának nemzékrendje ez:

A család nagyobbára Zala vármegyében székel és birtokol, nevét Oszterhueber alakban is találjuk.

A táblázaton nevezett Antal 1760-ban a dunántúli kerületi tábla jegyzője, 1770-ben mint ülnöke fordul elő.

A család tagjai közül többen Zala megyénél hivatalt viseltek. Tudomásom szerint:

Ferencz 1810. 1815. évben Zala vmegye másod-alispánja volt.

József, 1830-ban Zala vármegye táblabírája.

Kázmér 1837. 1844-ben ugyan ott esküdt.

László 1848-ban honvéd, 1861-ben alkotmányos szolgabíró Zala vármegyében.

Móricz 1827-ben jogász.

Osztarics család. Közülök István 1663-ban N.-Szombathban tanult mint convictor a jesuitáknál. ¹⁾

Osztinyi család. Trencsin vármegyei nemes család, címerez nemes-levelét a nevezett vármegyében Osztinyi Dániel hirdetteté ki 1625. évben ²⁾

Osztoics család. (Kis- és nagy-szemlaki.) Osztoics nevű két család nemesítetett meg a múlt század végén. Osztoics Balás 1791-ben kapta címerez nemes levelét II. Leopold királytól. Címere ötfelé osztott paizs, úgy, hogy az 5-ik osztály a két alsó udvar között piramis alakban nyúlik föl, ennek ezüst udvarában zöld halmon magas élőfa zöldel; a paizs 1. osztálya arany udvarában egyfejű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, a 2-dik vörös udvarban ezüst oroszlán ágaskodik; a 3-ik vörös udvarban jobbról egy kék mezű kar nyúlik be, ki

¹⁾ Sophia in aquila stb.

²⁾ Szontagh Dán. közl.

vont kardot tartva; a 4-ik udvarba balról vörös mezű kar nyúlik be, ezüst buzogányt emelve. A paizs fölötti sisak koronájából két kiterjesztett fekete sasszárny között ezüst oroszlán emelkedik ki. Foszladék jobbról aranyfekete, balról ezüstvörös. ¹⁾

1792-ben Osztoics Joachim nyert czímeres nemes levelet. Ennek czímere négyfelé osztott paizs, az 1. és 4. vörös udvarban arany oroszlán ágaskodik; a 2. és 3-ik kék udvarban kúp alakú ezüst csikolat látszik, két oldalról két, és két ága között egy aranycsillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából pánczélos sisakos vasas vitéz emelkedik ki, sisakján vörös, fehér, zöld, három darú-toll leng, jobb kezével aranymarkolatú kardján levágott emberfejet mutat. Foszladék jobbról aranyvörös, balról ezüstkék.

Osztoics Péter 1812-ben száz forinttal járult a Ludovicea alapjához.

A kis- és nagy-szemlaki előnevet viselő Osztoics családból Temes vármegyében többen viseltek hivatalt: így János 1829-ben főügyész, György 1838-ban al-, 1845-ben főszolgabíró volt, 1861-ben ugyan az.

Osztopáni család. Közülök ismeretes Osztopáni Dienes Somogy vármegyei nemes, ki 1384-ben Mária királyasszonyhoz küldetett II. András király arany bullájának megerősítésére. Az Osztopáni név utóbb a Perneszy család előnevévé vált. *Lásd Perneszy cs.*

Osztroluczky család. (Osztrolukai.) Zólyom vármegye egyik régiebb nemes családja; tagjai többnyire a nevezett és szomszéd megyékben viseltek hivatalt.

1569. Osztroluczky Gáspár Zólyom vármegye alispánja volt. ²⁾

Menyhért 1593—1599-ben Nógrád vármegyének, ³⁾ 1607-ben Zólyom vármegyének is alispánja. ⁴⁾ 1635. 1637-ben Zólyom vármegye követe; ⁵⁾ 1648-ban Hont vármegyének alispánjául olvassuk; ⁶⁾ de ez utóbbi már vagy más Menyhértről szól, vagy hibás adat lesz. Ámbár az bizonyos, hogy Menyhért 1637-ben másodszor nősült, elvévén Liphay Imre özvegyét Majthényi Máriát. ⁷⁾ Még 1629-

¹⁾ Adami, Scuta gentil. tomo VIII.

²⁾ Lehoczky Stemm. I. 222.

³⁾ Protocol. C. Neograd 1599. p. 47.

⁴⁾ Lehoczky Stemm. I. 222.

⁵⁾ Ugyan ott 221.

⁶⁾ Ugyan ott 195

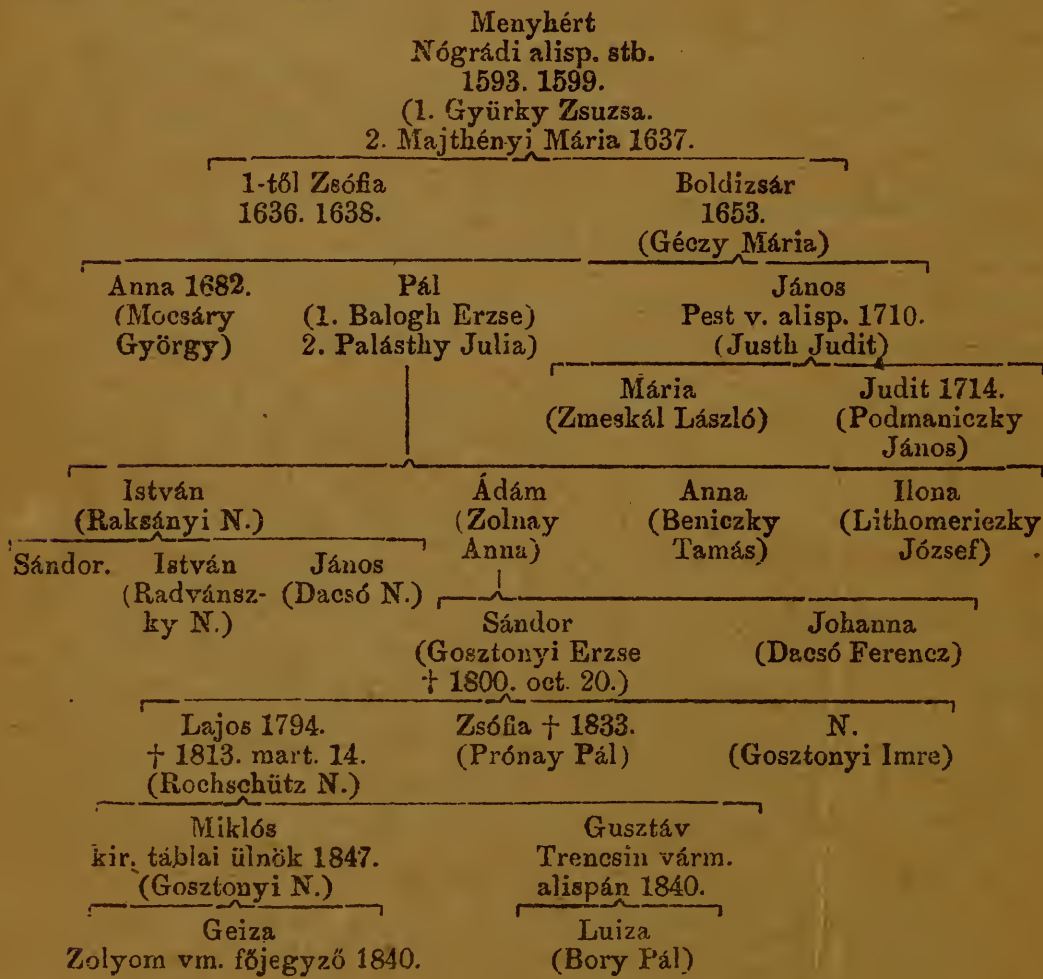
⁷⁾ Sz.-benedeki Conv. Fasc. 30 nro 40.

ben élt Menyhértnek első neje Gyürky Zsuzsánna, midőn 1631-ben férje azon tette ellen tiltakozik, hogy ez sógorával együtt nevezett nejének mostoha anyját Bory Juditot az ingóságok átadásáról megnyugtatta. ¹⁾

1636-ban Menyhértnek leánya Zsófia, anyja testvérének Gyürky Annának férje Battha Pál ellen, sőt atyja ellen is tiltakozik, hogy mostoha nagyanyjának Bory Juditnak nyugtatóvánt adták a nagyatyja Gyürky Benedek végrendelete szerint maradt ingóságok át vételéről. ²⁾

1638-ban ugyan csak Menyhértnek leánya Zsófia, és nagy-
nénje Gyürky Anna tiltakoznak Bory Judit ellen, hogy ez javaikat,
nevezetesen zólyomi házukat elidegeníté. ³⁾

Menyhérttől kezdve, kinek Boldizsár fia volt, a család
leszármazása következő :

¹⁾ Sz.-benedeki Convent. Protocol. I. pag. 120.

²⁾ Ugyan ott Fasc. 26. nro 40.

³⁾ Ugyan ott Prot. M. pag. 64.

Boldizsárnak egyik fia János 1706—1719-ben ősi birtokai Osztrolukán lakott, 1710-ben Pest vármegye alispánja volt. Nejétől neczpáli Justh Judittól csak két leánya maradt.

Anna Mocsáry Györgyné 1682-ben Füleken lakott, a várnak megvételekor férjének családi irományait ruhájába varva menté meg.

Pálnak neje Baloghy Erzsébet volt, (másik nejéül Palásthy Juliannát is találom), az elsőtől két fia, két leánya maradt; István fiának nejétől Raksányi leánytól fia István, kinek özvegye Radvánszky leány, utóbb Hanrich-hoz férjezett; ezek ága kihalt. Ádám Zolnay Annával nemzé többi közt Sándort, kinek özvegye Gosztonyi Erzsébet. Meghalt 1800. octob. 20-án. Ettől két leánya, és egy fia Lajos maradt. Lajosnak, ki 1808-ban a Ludovicea alapítványát három ezer forinttal szaporítá, és ki 1813. mart. 14-én halt meg, Rochschütz családból származott nejétől fiai:

Miklós 1836—40-ig Zólyom v. alispán, utóbb 1848-ig volt kir. táblai ülnök; kinek Gosztonyi családbeli hitvestársától fia Gejza 1840-ben Zólyom vármegye főjegyzője volt. — Gusztáv (v. Ágoston) 1836-ban Trencsin vármegyének hadi főadószedője, 1840-ben alispánja volt. Leányát Emiliát Borfői Bory Pál vette nőül.

Ostrosith család. (Giletinczi, báró †.) Horváth eredetű Slavoniából Pozsega vármegyéből, holott fekszik Giletincz helység, melyről előnevüket irák. Magyarországra I. Ferdinand korába szakadtak. A bejövők Miklós és János voltak, — úgy látszik — testvér atyafiak, amaz I. Ferdinand király hadainak egyik kapitánja, 1536-ban ő szabadítá fel Makovicza várát Bártfa segélyével. 1542-ben Pest ostromában vett részt, s úgy látszik ott el is esett, mert 1544-ben már nyomott latin versek állitják, hogy a török elleni hadban puska-golyó leteríté. — Nevezett Jánostól következő nemzékrend veszi eredetét: ¹⁾

János		
Trencsin v. főisp. 1549.		
Miklós	András	
Illaván s Liptóban	1597—1609.	
†	1606. báró.	
	(1. Forgách Ilona 2. Perényi Bora)	
István	János	Judit
1618. 1659.	szül. 1599.	(Petróczyné)
főasztalnok mest.	kamarás 1625.	
(Tököly Anna)	† 1636.	
Folyt. köv. lapon.		

¹⁾ Lehooczky Stem. II. 265. A nzi muzeumban fol. lat. 446. sz. kézirat stb.

István, ki az előbbi lapon.
1618. 1659,
főasztalnok mest.
(Tököly Anna)

Miklós † 1660. korona ör 1647. (1. Kapy Kata. 2. Kollonich Ludmilla M.)	Pál kapitány, (Ujfalussy Eva) Erzse (1. Szontagh Mózsés 2. Krichpaum Jakab)	Mátyás 1681. † 1703. nótát kap (Révay Kata v. Szidonia)
Borbála (1667. Bethlen Farkas)		

A családfa élén álló János 1549-ben Thurzó Elek özvegyének Székely Magdolnának, mint Trencsin vármegye főispánjének helyettese, Trencsin vármegye kormányát vitte. ¹⁾ Fiai közül Miklós magnélkül halt el. András 1597-ben az országos adópénz kezelője; ²⁾ 1599-ben az országgyűlés által határigazítási biztos. ³⁾ 1606-ban — midőn a bécsi békekötést aláírta, báró lett, ⁴⁾ 1608-ban a leszesi és jászói konventnek vizsgálója, ⁵⁾ 1609-ben a nyolczados törvénytörvényészék bírása volt. ⁶⁾ Két neje volt 1. Forgách Ilona, 2. Perényi Borbála. Ezekből gyermekei Judit Petróczyné, János, kit az 1625. évi országgyűlés Szilezia felől a határszemplére bizott meg. ⁷⁾ A külföldi egyetemeken járt. Mint nőtlen halt meg 1637. kora 38. évében. Eltemettetett Illaván. ⁸⁾

István 1618—1638-ban az országgyűlési végzemények szerint föllebbezési törvényészéki bíró, 1628—1635-ben az Ausztriában vissza szerzett javak biztosa, 1635-ben kir. főasztalnok mester, a midőn a győri vársánczok ásatásához országos biztos volt. 1630-ban a lengyel királyhoz küldetett követségbe Lublyó visszavétele végett. ⁹⁾ Lehoczky szerint ő szerzé Hradek, Ladán, Illava (Trencsin vármegyei) birtokot, de — úgy látszik — ezt már előbb bírta a család. Birt Léván is. 1579-től 1659-ig naplót irt. ¹⁰⁾ Neje Tököly Sebes-

¹⁾ Lehoczky Stemmat. I. 156. a főispánok közt említi.

²⁾ 1597. évi 11. törv. cz.

³⁾ 1599. évi 44. törv. cz.

⁴⁾ Lehoczky Stemmat. I. 169. és II. 265. és az 1606-ki bécsi békekötés.

⁵⁾ 1608. évi kor., ut. 12. törv.

⁶⁾ 1609. évi 68. törv. cz.

⁷⁾ 1625. évi 23. törv. cz.

⁸⁾ Lehoczky Stemmat. II. 265.

⁹⁾ 1630. 26. t. cz.

¹⁰⁾ Lehoczky szerint.

tyénnek leánya Anna volt, ettől három fia született Miklós, Pál és Mátyás.

Miklós 1647-ben a 3. törv. czikk szerint korona-örre választott. Harczolt Rákóczy ellen, elveszté Hradek-ot, meg vissza kapá. Szintén irt naplót. Meghalt 1660-ban ¹⁾ Első neje Kapy Kata, a második gr. Kollonicz Ludmilla-Margit volt. Amattól leánya Barbála született, kit 1667. febr. 21. vett nőül Bethlen Farkas. ²⁾

Pál Tököly ellen harczolt, természetére nézve magas férfiú. Nejétől Ujfalussy Évától, ki utóbb Illyesházy Gábor neje lön, egyetlen leánya Erzsébet először Szúnyogh Mózesné, utóbb Krichpaum Jakab neje. Ebben a család kihalt.

Mátyás a Wesselényi-féle mozgalmakba keveredett Lehoczky szerint, és javait veszté, de 1681. évi 16. és 23. törv. szerint az egész Dunán inneni s túli kerületre nézve országos fő szumvevő; és Morvaország felé a határok igazítására biztos. 1660-ban jul. 14-én testvérével Miklóssal együtt Liptó vármegye közgyűlésén ellene mond az iglói Szontagh család egyik czímeres levele kihirdetésének, mivel ez által Liptó vármegyei vámjövendelmük csökkennék, aristokratái göggel állítván, hogy a fölségnek nem lehet joga régibb vámbeli adomány ellenére a vámok alól fölszabadítani ³⁾ De az ellentmondás elhangzott. — Fejérvárnál esett el 1701-ben. ⁴⁾ Nejétől Révay Katalin v. Szidóniától (ki 1703. meghalt), ha voltak is gyermekei, korán elhaltak, és így benne s két testvérének leányaiban a két századig virágzó Osztrosith család kihalt.

Vallásukra nézve evang. voltak.

Osztrovczi család. (Osztrowi.) Közülök József Erdélyben Torda város hadnagya 1815. körül

Osztrovczky család. Zólyom vármegye nemessége sorában van említve Fényes Elek Geographiájában.

Osztrovy család. Hunyad vármegyei család, nevét találjuk Osztrovyi-nak is írva. Osztro és Osztrovel helység fekszik Hunyad vármegyében. Az előttem fekvő családi származás szerint, melyet 1676-ban Alsó Mátyás irt, kihaltnak mutatja a osaládot. Osz-

¹⁾ Kazy Hist. R. Hung.

²⁾ Thaly K. Történelmi Kalászkok 112. Lásd Bethlen Miklós önéletírása kiadta Szalay L. I. köt. 242.

³⁾ Lehoczky Stemmat. II. 266.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

⁵⁾ Lehoczky Stemmat. 266.

troy János, György és Gáspár testvér volt Osztrovy Borbálával, ki háromszor ment férjhez, először örményesi idősb Fiáth Jakabhoz, ennek haltával karansebesi Vajda Jánoshoz, és végre káki Szemerea Andrásához.

„Osztrovy Miklós, kit Gelgojének is híttak — úgy mond az érintett kézirat, — atyafi-gyermek volt Osztrovy Jánossal, Györggyel, és Gáspárral, ezek mindenik deficiáltak, és a hugokra Osztrovy Borbálára maradt aztán a Rományi rész zálogos jóság.“

Otrokócsy Foris család. Irodalmilag ösmeretes közülök O. Foris Ferencz, ki 1640-ben Rimaszécsen született. Külföldön tanult, utóbb szülőföldén evang. lelkész, mint ilyen gályarabságot szenvedett. Utóbb a kath. vallásra tért. Meghalt 1718. — Több latinúl és magyarúl irt munkát adott ki. ¹⁾

Ottenfels Gschwind család. Ottenfels Gschwind Ferencz báró 1827-ben vétetett bé országgyűlésileg a hazafusított nemesek közé a 42. törv. czikkben.

Otth család. (Felső-őri). Vas vármegye azon családainak egyike, melyek 1582-ben Rudolf királytól Felső-Őr helységre új adományt nyertek. (L. Zámbo cs.)

Otth Károly Pozsony vármegyétől 1804. sept. 22-én nyert nemesi bizonyítványát lakta helyén Krassó vármegyében 1824. nov. 22-én hirdetteté ki.

1858-ban Otth Károly bánya tanácsos Oraviczán.

Ottlik család. (F.-Ozoróczy és Kohanóczy.) Trencsin vármegyei eredetű, jelenleg több megyébe is elterjedve. Régiebb nevök Ozoróczy volt, mint alább látni fogjuk. Törzse Pobera Miklós I. Mátyás király alatt telepedett Trencsin megyei Alsó-Ozorra. Három gyermeke maradt: Dorottya mitthói Svehla Jánosné 1520-ban, Péter, ki magtalanúl halt meg, és András (1505—1513), ki már Ozoróczynak iratott. Ez 1513-ban alsó-drietomai részjóságát elzálogosította Zabláthi Lőrincznek. Ennek egy leánya Katalin 1556-ban Tóth Sóki Ferenczné, és két fia Albert és László maradt. Amaz magnélkül múlt ki, László pedig Révay Ferencz alnádor parancsa folytán 1530-ban a nyitrai káptalan által iktattatott bé Alsó-Ozoróczon. Neje Dorottya volt, Mihálynak leánya gyulai Sándor Borbálától, s 1573-ban már özvegy. Ettől két gyermekét ismerjük Katalint, ki Borsiczky Ádámnak neje és B. Györgynek atyja volt, és Ozoróczy Györgyöt, ki

¹⁾ Magyar írók, Életrajz gyűjt. I. 347.

unoka vérével Borsiczky Györggyel 1566-ban Radéczy István kir. helytartó adománya folytán Alsó-Ozorócz helység fele részébe, és F.-Ozorócz jobbágy-telkeibe, valamint Kohanócz egy részébe a nyitrai kaptalan által mindkét ágra beiktattatott Nejétől Horváth Annától egyetlen leánya Fruzsina 1588-ban Klarics Györgynek, 1598-ban Podhragyai Istvánnak hitves társa volt.

Az eddig említettek nemzékrendje ¹⁾ így áll:

Pobera Miklós		
Dora 1520. (Svehla János)	Péter. †	András de Ozorócz 1505. 1513.
Kata 1556. de Alsó-Ozor	Albert. †	László 1530. adom. (Dora özv. 1573.)
Kata (Borsiczky Ádám)		György 1560 - 70. (Horváth Anna)
		Fruzsina (1. Klarics György 1588. 2. Podhragyai István 1598.)

Az e táblán állókról megjegyezhetjük, hogy Ozoróczy András előfordul 1496-ban Podmaniczky Istvánnak az ugróczyi erdők birtokába adomány-ezimen történt beiktatásánál. Miután azonban még e táblázaton állóknál az Ottlík nevet nem találjuk, mint származott e név, s mily vérségen eredtek az Ottlík családbéliek az Ozori vagy Ozoróczyaktól, egyenesen fi-ágon, vagy leányági fiúsítás által? — azt biztos adatok hiányában meg nem mondhatom.

1569-ben Ottlík Anna, Ottlík Ferencznek Fánecsy Katától született leánya Huszár Mátyásnak neje volt. ²⁾

1650-ben már előfordul Ottlík János, ki ekkor Velesiczky magvaszakadtán beiktattatott. 1661-ben Trencsin vármegye alispánja, 1662-ben követe volt. Testvére István volt.

Ezek utóda már f.-ozoróczyi és kohanóczyi előnévvel élő Ottlík György mezei hadak ezredese I. Leopold király alatt Buda vára ostromában szerzett érdemeiért 1688. aug. 18-án Bécsben kelt címeres levélben nemessége megerősítését és címere bővítését nyerte. ³⁾ Ez oklevél szerint a család címere a paizs kék udvarában zöld

¹⁾ Geneal. authent. tomo I.

²⁾ Szontaghi Dán. jegyzéke szerint ozori Ottlík János már 1474-ben az Egresdy család részére véghez vitt törvényes szemlénel előfordul.

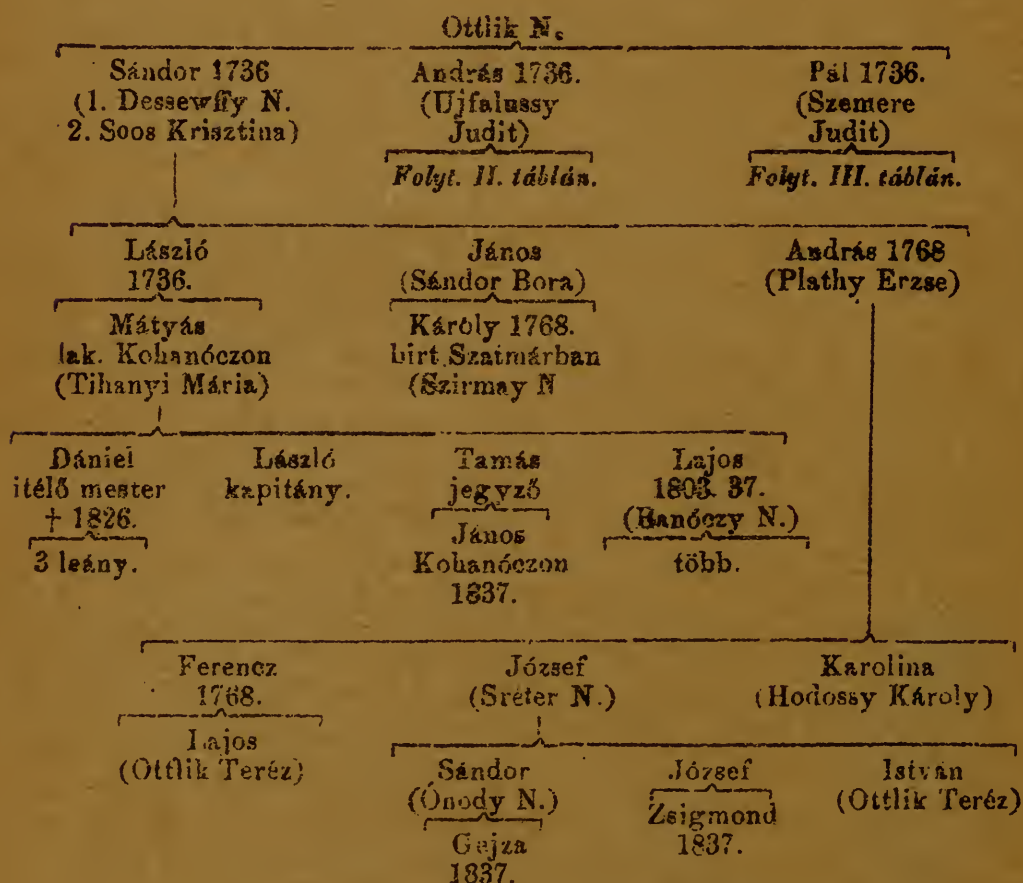
³⁾ Kaprinai Mss. B. tomo XVIII. p. 56. 58.

téren egy lovas magyar, és egy lovas török vitéz, egymással szemközt állva, párbajt vívók; fölöttök jobbról ezüst félhold, balról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából farkas emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot tartva; mellette jobbfelé egy zászló leng. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Ezen czímeres levelet nyert Ottlík György talán egy azon Ottlík Györgyvel, ki Rákóczy II. Ferencz udvarának és egyszermind a Thurzó-Tököly öröksök javainak kormányzója volt. Szintén e György lehetett az, ki 1722-ben Sujánszky István magvaszakadtán Alsó- és Felső-Ozorban beiktattatott, Csery István ellentmondása mellett. ¹⁾

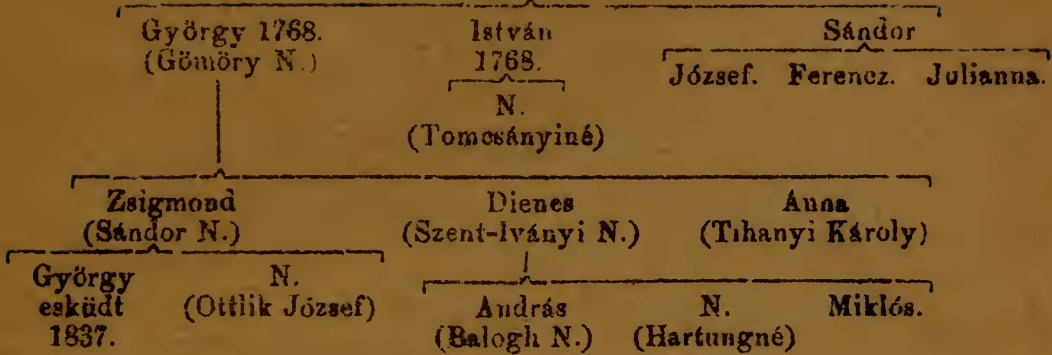
A család leszármazását izről izre csak a múlt század elején Sándor, András és Pál testvérektől lehozva terjeszthetjük elő a következőkben:

I. tábla.

¹⁾Nyitrai káptalan libro 8. protoe. 93. folio 195.

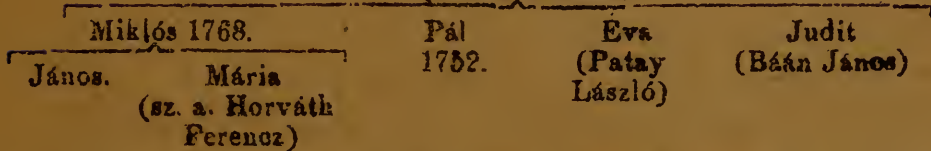
II. t á b l a.

H. András, ki az I. táblán.
1736.(Ujfalusey
Judít)

III. t á b l a.

Pál, ki az I. táblán.
1736. 1752.

(Szemere Judít)

Trencsin vármegyének nemesi összeírásában a család következő tagjai fordulnak elő:

1736-ban Pál Sáros megyei birtokán lakott, Sándor pedig és ennek fia László az ozoróczy és kohanóczy jószágokon. András Kohanóczon.

1748-ban az alsó járásban Kohanóczon találjuk Lászlót, a hegyentúli járásban Ozoróczon pedig Sándort, Andrást¹⁾ és ennek fiait.

1768-ban F.-Ozoróczon székeltek idősb Andrásnak fiai u. m. György, István és Sándor; továbbá Jánosnak örököse Károly, végre András és ennek fia Ferencz.

1803-ban Kohanóczon laktak Mátyásnak örökösei u. m. Dániel, László, Tamás és Lajos, Melcsiczen pedig István.

Ezek közül Dániel Pest vármegyénél hivatalos pályát kezdett, 1801-ben mint aljegyző szolgált, 1810-ben Pest vármegye másod alispánja volt, utóbb kir. személynöki ítélőmester. Meghalt 1826. april. 11-én kora 52 évében.

¹⁾ Úgy látszik — ez azon András, ki 1710-ben Jenában tanult, és Haan, Jena Hungarica 40. lapon hibásan báró-nak van írva?

1837-ben a Trencsin megyei nemesi összeírásban találjuk Felső-Ozoróczon Andrást, és két fiát Ferenczet és Istvánt, ezen Ferencznek is már ekkor két fia Miklós és Ferencz, Istvánnak pedig három u. m. Sándor, József és István szintén összeíratlak. Továbbá ugyanott lakott Dénes is, valamint Zsigmond és Károly. — Kohanóczon éltek ekkor Mátyásnak örökösei László és Tamásnak fia János, valamint ott lakott Lajos is. Melosiczen lakott István. Végre ugyancsak Ozoróczon összeíratlak még Ferencz s fiai Ferencz és László, azután Gyula, Gedeon, Tamás és Eduard testvérek; továbbá idősb József fiaival Sándorral, Józseffel, és Istvánnal, ez utóbbi Sándornak fia Gejza, Józsefnek pedig Pál és János. Ugyan ott Dénesnek fiai András és Miklós is, Zsigmondnak pedig fia György, s legvégül Károly.

A kohanóczi jószágot a családtól Szontagh Lajos vette meg, ettől pedig a Szilvay család, ettől pedig legközelebb báró Sekkendorf birtokába jutott.

A család egyik ágából Ottlik Ákos 1842-ben Nógrád megyében alszolgabíró lett. Neje losonczy Gyürki Pál leánya.

Othác család. Othác János 1540-ben több érdektársaival zálogcímen Komárom megyei Füzítő, Duna-Almás helységébe beiktattatott. ¹⁾

Otzaniczai család. Otzaniczai Tamás görög kereskedő 1671. mart. 20-án Apaffy Mihály erdélyi fejedelemtől czímeres nemes levelet nyert. ²⁾

Oudaille család. Közülök gróf Oudaille Hubert-Károly az 1715. évi országgyűlésen ³⁾ nyert hazafüsitást. Birtokos volt Bars megyében, többi közt Néveden is. ⁴⁾ Neje Csató Anna-Klára volt; kitől azonban, hogy ivadéka maradt volna, nem tudjuk. Még 1741-ben élt, miután ekkor őt az országgyűlésen Ordódy Imre képviselte.

Ováry család. Jelenleg Abauj, Borsod, Gömör vármegye nemessége sorában olvassuk.

Szatmár vármegyében Ováry János társával Berey Jánossal 1416-ban Bere helység birtokába visszahelyeztetik. ⁵⁾

¹⁾ Fényes, Komárom várm. 162. 176.

²⁾ Kemény, Not. Capit. Albensis. I. 259.

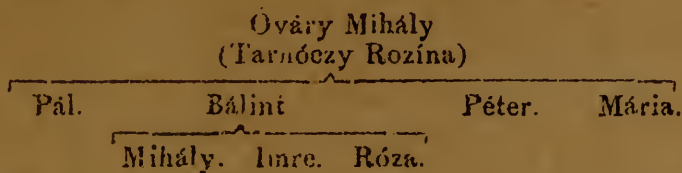
³⁾ 1715. évi 135. törv. cz.

⁴⁾ Bel, Notit. nova Hung. IV. 264. 282.

⁵⁾ Szirmay Szatmár várm. II. 25.

Ugyan e megyében Óváry Ferencz 1784-ben megyei tisztifőügyész volt. ¹⁾

Ugyancsak Óváry családból való a következő ivadék:

Óváry család. Erdélyben e néven szintén több ismeretes egyént találunk. Óváry Benedek 1568-ban a gyula-fejérvári vallási vetélyen mint gyorsíró jött elő, később ugyan ott iskola igazgató volt. ²⁾ Péter 1597-ben tordai unitarius pap, e minőségben Simándra (Arad várm.) tétetett át. István 1601-ben Báthori Zsigmond követe a török udvarban, 1603-ban Székely Mózses követe testvérével Samuella Kolosvár városához, utóbb a beszterezeiekhez. 1603-ban mindketten Apácánál Székely Mózses táborában estek el. ³⁾

Ozdy család. (Gálfalvi.) Ismeretes közülök Tamás 1638. körül Kolosvárott unitarius tanár és igazgató, orvostudor, később városi tanácsos. ⁴⁾

Ferencz szül. 1741. évben. Iskoláit Kolosvárott végzé, és az unitarius vallásról a kath. vallásra tért. Ezért M. Tereziától aranylanczot kapott, és az udvari kanczellariánál hivatalba lépett. Lefordítá és Bécsben kiadta Muratorius Jakabnak „a nagy parancsolatról és felebaráti szeretetről“ szóló munkáját. Fordított egyebeket is. ⁵⁾

Ozmitz család. Ismert törzse Ozmitz Miklós, kit III. Ferdinand király 1630. január 25-én kelt ezímeres levélben nemesített meg. Ennek utóda Mátyás a selmeczi bányai kamara ügyésze és Hont megyei táblabíró, az 1732. és 1754. évi nemesi vizsgálatkor Hont vármegye által kétségtelen nemesnek ismertetett. Ennek fia lehetett azon Ozmitz Mátyás, kit 1787-ben szintén a selmeczi bányai kamaránál ügyészi hivatalában találunk, ⁶⁾ és kit 1790-ben az országgyűlés a bányai ügyekben választmányi tagúl nevezett. ⁷⁾

¹⁾ Szirmay Szatmár várm. I. 138.

²⁾ Székely Sándor Unitár vallás tört.

³⁾ Bethlen Wolph. Hist. II.

⁴⁾ Székely Sándor, Unitár vallás tört.

⁵⁾ Magyar Irók Életrajz gyűjt. II. k.

⁶⁾ Calendarium titulare ad annum 1787. Jaurini. 88

⁷⁾ 1790. évi 67. törv. cz.

Az előbbi Mátyástól következő ivadék vette származását:

I. Mátyás
bányai kam. ügyész
1732. 1754.

Mátyás 1787. 90 kam. ügyész.	István 1809. cs. kir. kapit.
	István ügyvéd 1844.

Mátyásnak fia **István** cs. k. kapitány, Hont vármegyétől 1809. ápril. 20-án kapott nemesi bizonyítványt, melyet azon évi ápril. 27-én Nógrád vármegyében is kihirdettetett. Ennek fia **István** ügyvéd, s volt honvéd nemességét Nógrád megyében, hal. tiszteletbeli alügyész volt, 1844. novemb. 19-én kihirdetteté. ¹⁾ Lakhelye Hont megyében Kóvár.

Ozoray család. (Ozorai r.) Ozorai **Henrik** bán volt 1273-ban. Ozorai **Ambrúsnak** fia **Sándor** birta Bád, Kanya, Eösi, Kér, Sárszegh, Bodlan, Kemethei, Sz.-Márton, Tanguld helységeket.

Ozorai nevet viselt azon **Pipó** (vagy **Fülöp**) temesi gróf és só-kamarák elnöke is, ki Zsigmond korában oly nagy szerepet vitt hazánkban. Ez azonban eredetére nézve olasz volt, és a florenczi **Scholaris** családból származott, fia lévén **Máté** testvérével együtt **Scholaris de Florentina Istvánnak**, és mivel a nevezett **Pipo** Ozorai Andrásnak leányát vette nőül, és evvel kapta **Ozora** várát, (valamint Tamásit, Simon-Tornyát, és a káposztafalvi és koppáni birtokát), ennél fogva **Ozora**ról **Ozorainak** neveztetett. Fia nem maradván. leányát **Borbálát** enyingi **Török Imre** vette nőül, s vele sok szép jószágot kapott. ²⁾

Ozorai néven ismeretes **István** 1552-ben Kolosvárott unitarius tanár; és **Imre**, ki Wittenbergában tanult 1530-ban, utóbb Békesben udvari pap volt, és 1546-ban Krakóban egy magyar hittani munkát nyomtatott. ³⁾

Ozoróczy család. Trencsén vármegyében az 1670. évi nemesi összeírás alkalmával Viszocsányban székeltek ⁴⁾ e család tagjai, — de kérdés, nem-e az **Ottlik** család egyik ágából valók voltak? Je-

¹⁾ Nógrád várm. jegyzőkönyv 1844. évi 2318. sz. a.

²⁾ Lehoczky Stematogr. II. 266. — Wenczel Gusztáv Pipóról a m. akadémia előtt tüzetes értekezést tartott, azonban ez értekezés eddig meg nem jelent.

³⁾ Magyar Irók H. köt.

⁴⁾ Szontagh Dán. közl.

lenleg ily nevűek a Jász kerületben laknak, azonban nemességükről nincs tudomásom.

Ödönffy család. *L. Eödönffy cs.*

Ölbey család. Vas vármegye nemes családai közé számítatik Fényes E. Geographiájában.

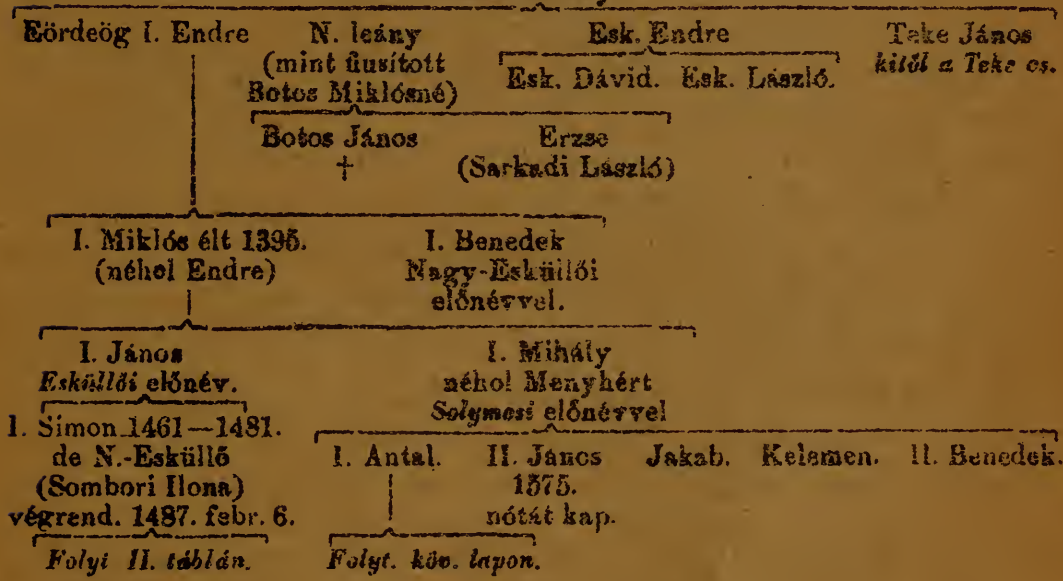
Öltényi család. (Öltényi.) Erdély egyik kihalt családjának neve. ¹⁾

Ölyvedi család. Kihalt. Közülök Mihály 1461-ben Győrkey Jánossal Békes vármegye alispánja volt. ²⁾ *László Eölvödy cs.*

Ördög család. (Esküllői.) Erdély régi kihalt családja. Előbbi nevök Esküllői (Eöskeölei) volt, a Kolosvár környékén fekvő Esküllő helységtől, mely mellett még több birtokuk is volt. Eredetük a történelmi homályban vész el, valamint birtokjoguk gyökere is odáig nyúlik föl, hogy méltán az első foglalású családok közé számíthatni a családot. Legelső tudható törzse a családnak Esküllői Lőrincz, a XIV. század elején élhetett, miután unokája I. Endre azon század végén még életben volt. Nevezett Lőrincztől következőleg származtatják a családot. ³⁾

I. t á b l a.

Esküllői Lőrincz
a XIV. sz. elején
Esk. Mihály

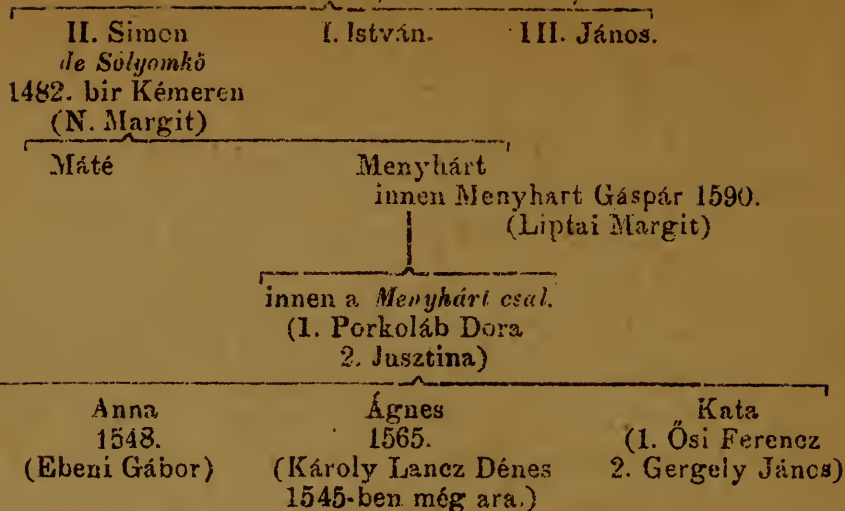

¹⁾ Kővári, Erdély nev. családai 271.

²⁾ Teleki, Hunyadiak kora XI. 12.

³⁾ Hodor Doboka várm. 189—205. Ugyan ezen tudós szerzőtől egy újabb kidolgozás szerint közlöm itt a családfát, a mint azt további nyomozások, főleg törvény előtt bemutatott családfákról is összeszerkezéte.

I. Antal, ki az előbbi lapon.

II. tábla.

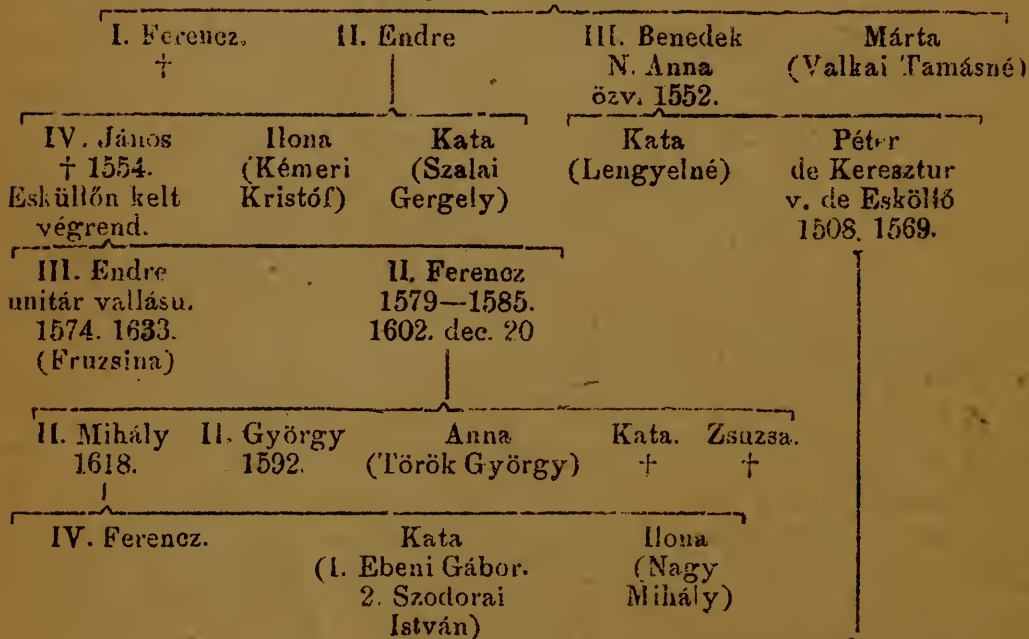
I. Simon, ki az I. táblán.

de N.-Esküllő

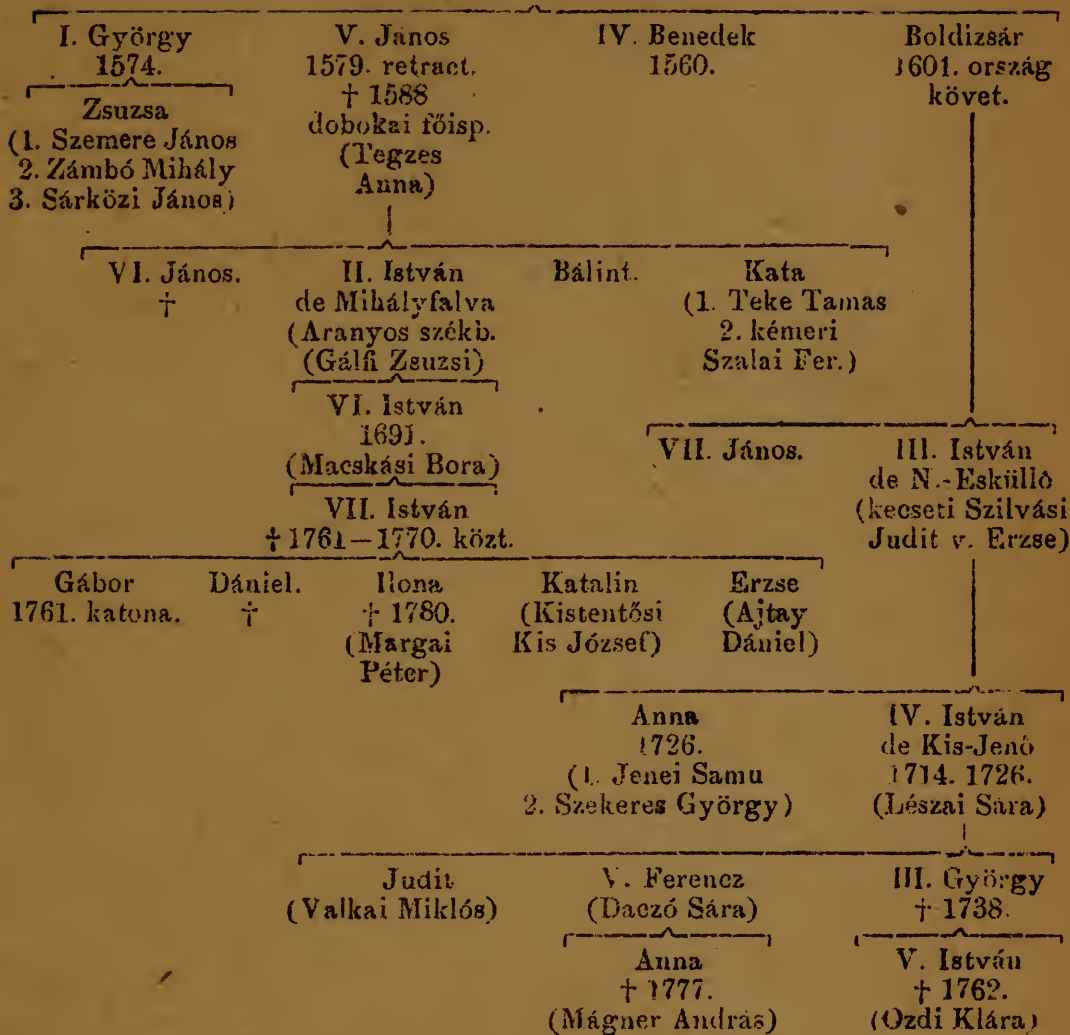
1461. 1481.

(Sombory Ilona

végrend. 1487. febr. 6.

Peter, ki az előbbi lapon.
de Keresztúr
v. de Esküllő
1508. 1569.

A családfe élén álló Eöskeölei (Esküllői) Lőrincznek a XIV. század elején kellett élnie azon egybevetésnél fogva, mivel a kolosmonostori conventnek 1770. évben kivett és átírt „sommás kivonata“ nemzékrendje szerint unokája I. Endre még szintén a XIV. század végén élt. Négy század folyt tehát le, míg az első foglalás útján szerzett Esküllő birtokosairól vagy egyet megnevezhetünk. 1566-ban az erdélyi fejedelmi táblának Kolosvárott kelt ítélete szerint Ördög III. Benedeknek leánya Kata és unokája I. György közötti osztályban az Ördög nemzetségi jószágok leány-ágot is illetőknek kimondattak. A múlt század második felében 1762-ben az Ördög fi-ág s illetőleg az Ördög család kihaltával a kir. fiskus az Ördög leány-utódok ellen pert indított, de mint „eredeti foglalásjogú“ örökség felett a nagy számú

alperesek a kir. fiskus keresete alól a kir. tábla által 1775. febr. 13-án kelt ítéletben ¹⁾ feloldoztattak.

Hodór szerint hihetővé teszi ezen foglalást a birtok (utóbb falvak) természeti fekvése is, ugyan is, mai nevökön nevezve Szent-Márton Macskás (1369. nov. 8. Botos-Macskás néven birta Bothos János) Kovácsi, Solyomkő, M.-Ujfalu, M.-Fodorháza, N.-Esküllő, Ördög-Keresztúr, Saraskut (ma rengeteg erdőség), Szent-Katolna (ma praedium), Szótelke, és M.-Köblös szakadatlan vonalban fekszenek, mindezeknek közepette esik pedig és azért birtokföül szolgált törzsfészek, a történelmi nevezetességű N.-Esküllő. A fennebbi per védelmére az alperesek által felhozott káptalani és conventi 397 darab átírt okmány legrégiebbike egy 1395. évi aug. 25-én kelt iktató parancs „Dicitur nobis“ záradékkal, mely Ördög Miklós és Benedek testvéreket Ö. Endrének fiait, Iskelő Dávid és László Iskelő Endre fiait, és Teke Gáspár, István, és Menyhértet, köblesi Teke Mihály fiait az Iskellő, Keresztur, Köbles, Szótelke, Sz.-Katolna, Paraputh, Fodorháza, Ujfalu, Kovácstelke, Macskás és Solyomos (1800. sept. 15-én már magyar Solyomkő) öszvesen e 11 falu birtokába beiktattatni rendeli; a mint is 1396. aug. 1-én kelt kiváltságos levél szerint minden ellentmondás nélkül beiktattattak.

A fennebbi 397 okmány 44-ike mutatja az Ördög család nemzékrendét, 1767-ben átíratva a károly-fejérvári káptalanból, melyből kivonhatni, hogy az Ördög családdal összeköttettek az Ösküllő, Teke, Bothos (sőt e három épen csak maga, az Ördög család más nevet

¹⁾ Szombathalvi László ítélőmester aláírása alatt kiadott ezen ítéletlevélben következő ide vonatkozó szavak olvashatók: „*possessiones eadem retinuisse naturam juris haereditarii primitivi;*“ és továbbá „*foeminae ejusdem familiae . . . eadem bona Ördögiána optimo jure successorio tenere, publicationique Fisci Regii recte contradixisse et consequenter ab actione Fisci Regii simpliciter absolutae judicantur.*“ — A kir. Fiskus által beperlettek névsora következő: 1. ördögkeresztúri Mágner Antal. 2. m.-madarasi Szekeres Sándor. 3. m.-gy.-monostori ifj. Kabos László, Kabos Pál, Anna, Judit Salánki Gáborné, Harsányi Krisztina kis-görgényi Hegyessy Jánosné, Gyárfás Zsófia, csekelaki Varsányi Györgyné. 4. Sombory Gábor, Almádi Krisztina, Sombori Péter özvegye, mint szövei Almádi Péter utóda. 5. Felsőtöökí Viski József. 6. magyar-palatkai Jánosi Mózes. 7. dellő-apatii Somay László, és fia Sándor. 8. Lészai Sara széplaki Gruzda József özvegye. 9. Veszprémi Zsuzsánna özvegy Ladányi Jánosné. 10. Simon János. A per „*ratione portionum in possessionibus Ördög-Keresztur, Nagy-Esküllő, Magyar-Ujfalu, Fodorháza, Babucz, Solyomkő, Kovácsi, Szótelke, praedio Sz.-Katolna, et Ugrucz . . . habitatum*“ indítatott a kir. fiskus által.

váltva) Valkai, Komjáthy, Károlyi, Erdélyi, Veres, Pósa, Tötöry, Rácz, Horváth kihalt, és Sombory élő családok. A főlebb elészámlált 14 helységnek 1814-ben öszvesen 147 földesura volt.

Az öt század alatt élt, számos fiában virágzott, s mint állítható — Töbötömmel bejött e magyar ős család aránylag igen kevés tagot mutatott fel, akár a polgári, akár egyházi, vagy hadi pályán kitüntethetőt. A történelem lapjaira jutottak: II. János 1575-ben mint Báthori István ellen Békes Gáspár híve, és harozosa, nótán veszté javait. Élete meghagyatott-e? csak a k-monostori konvent levéltárában található ítélet töredéke deríthetné fel.

V. János 1578—1588. Doboka vármegye főispánja és ország-tanácsos. Boldizsár 1601-ben Toldi István, Szentpáli János, Petki János, és Cseffi István társával a bujdosni ment Báthori Zsigmondot Moldvából a Batosán curiából az ablakon éjszaka kiszekette és Beszterczére kísértette. ¹⁾

III. Endre 1633-ban mint „unitarius nemes ifju“ Huszár Péter társával három lengyel főrendű ifjut, kik Frank Ádámot a kolosvári szász unitár eklézsia újdón papját Krakóból Kolosvárra kísérték, innen Bártfára vissza kísérte.

III. István 1675—1677-ig Doboka várm. alispán, lakott Kis-Jenőben. Innen előneve.

V. Ferencz és III. György testvérek laktak Dobokan és birtak nagyanyjok Szilvásy Judit jogán. 1702-ben Martiusban innen u. m. a Szamostól Zilahig albiztosokúl a katonaságot (talán mint fedezők) kísérni rendeltettek. Ugyan ezen V Ferencz 1760-ban már nem élt, de mig élt. Magyar-Egregyen volt (első) póstamester. 1767-ben april 27-én zilahi póstamester pápai Palkovich József Ördög Ferencznek mostoha fia.

A mihályfalvi Ördög nemzékrendhez, mely VI. István nál válik ki, megjegyezhetjük, hogy nevezett István 1691. jul. 18-án Kolos várm. (nem Dobokában) Sz-Márton-Macszásán lakott; neje Macskási Borbála volt, kivel együtt a nevezett napon „hatházi Balkó Pál nemes Kolosvár városának és abban lévő nemes ország praesidiumának vice kapitánja, Vajda János nemes Kolos vármegyének egyik főbirája és Szentsimoni Miklós ugyan azon vármegyének egyik hitesszolgabirája regiuságuk alatt kelt kötlevélnél fogva Doboka vármegyei Fodorházán birt 4 jobbágytelket külső s belső állományai

¹⁾ Wolph. Bethlen Hist.

együtt ötven évre zálogba adta borosjenői Székely Lászlónak és neje-
nek Bucsesdi Sárának. Úgy látszik ezen csak 160. m. forintnyi szerze-
ményt ma gr. Esterházy birja, anyja gr. Bánffy Ágnes jogán.

1736. april 14-én Ördög István Oláh-Szilváson (Alsó-Fejér
várm.) lakott és birtokolt; 1753. jun. 14. oláhszilvási Ördög Istvánt
mint oláhszilvási lakost és birtokost olvassuk; míg 1757. mart. 18-án
kelt oklevél felső szentmártoni macskási Macskási István iratik
ugyan ott lakos- és birtokosnak. (Ugyan ez 1745. april 8-án a kolos-
vári jesuitáktól 400 mfrtot kölcsönzött.) 1759. april. 19-én hasonlóan
ó-szilvási lakos és birtokosként fordul elő. 1761. nov. 16-án legidősb
Ö. István o.-szilvási birtokos.

1780. jun. 3-án Ördög Ilona már nem élt, de mint Márgai Fe-
rencznek, Máriának és Borisnak néhai édes anyjok említetik; ezeknek
ekkor székely-földvári (Aranyos széki) ősi birtokuk már zálogban
állott, de O.-Szilváson volt még kevés birtokrészük. És innen a „Mi-
hályfalvi“ előnév. A szilvási „keves portiocskájokat“ eladták 20
esztendőre.

1790. dec. 13-án Ördög Kata, Kiss Józsefné utoljára eladja az
„Ördög részt“ Ó Szilváson gr. Teleki Katának borbereki báró Alvin-
czy Gábor özvegyének; maga pedig Ádámoson (Küküllő várm.) ősi (?)
jóságot vált ki. Ezen Ördög Kata volt utolsó az Ördög család mi-
hályfalvi előnevű ágazatában.

Belső Szolnok vármegyének 1770. évi nemesi összeírásban ol-
vasható a 13. lapon mit F.-Szöcs helységbeli lakos: „Ördög Geor-
gius de Oláh-Szilvás donatarius“ kinek azonban a Decla-
ratio conditionis“ ezimű rovatban nemessége kétesnek (dubius) iratik.
E György az utolsó nemzedéken álló Gábor és Dániel fivére,
vagy ezek egyikének fia lehetett.

Ámbár ezen Ördög család kihalt, van még Erdélyben jelenleg
is Ördög család, melyből István, János és Károly jelenleg A-
Fejér vármegyében Mindszenten és Vajasdon birtokosok.

Ördög család. (Lászlófalvi.) Turóc vármegyei eredetű régi
adományos család, mely nevét régiesen Ördöghek írja, és ennél-
fogva leszármazási táblázata már e munka IV. kötetének 46—48. lap-
jain van közölve, ott van említve az is, hogy a család egy tagja Já-
nos 1790—1815-ben sóhivatali pénztárnok volt.

Most pótlékul ezen erdélyi ághoz adhatjuk, hogy közülök Má-
tyás őrnagy volt, ennek oldalrokona János, a főlebb említett s

valószínűleg ezek szakadtak Erdélybe. Nevezett János, ki Vizaknán sóbánya-nagy volt, és 1833-ban halt meg, következő családfát alkotott:

János sóbánya-nagy † 1833.				
I. Károly Tordai sóbányanagy (Gyujtó Róza)	Mihály kincstári tiszt † 1857.	Karolina (Barta Lajos)	Judit.	Anna.
István (Houchárd Karolina)		Károly (Endrődy Ilka)		Jenő. 1859.
Robert.	Tihamér.	Izora. +	Ilka. +	Kálmán.

II. Károly a Dunagőzhajózásnál, Jenő pedig a Lloyd társaságnál hajós kapitány.

Órhalmy család. Bihar vármegyei család, birtokosa a nevezett megyében Cseszóra helységnek. ¹⁾

Órsy család. A XVI. század végén Győr vármegyében élt és Czakóházán lakott közülök Órsy Máté, ki felpéczi Lukács Simont bizonyos szántó föld osztásakor bottal föbe ütötte, miért őt a nevezett Simon 1581. jun. 10-én Győr vármegye gyűlésén bepanaszlá. ²⁾

Örvendi család. Ismeretes közülök azon Örvendi Pál, ki előbb Boeckainak kereki várnagya, utóbb tanácsosa, és 1606-ban végrendeletének egyik végrehajtója volt. ³⁾

Óry család. (Felső-Őri.) Egyike azon Vas vármegyei családoknak, kik 1582-ben Rudolf királytól F.-Őr helységre új kir. adományt nyertek. Jelenleg Veszprém vármegyében székel.

Örtl család. Körmöcz sz. kir. bánya városába beszármazott, és ott a múlt század elején előkelő nemes család. ⁴⁾

Ósy család. (Ősi.) Bihar vármegye kihalt régi nemes családja, melyből Ősi Bertalan és Kristóf 1552-ben Bihar megyében Ősi falut birták, ugyan akkor Ferencz Ér-Adonyban volt birtokos. ⁵⁾

Ősi Gáspár 1566-ban ifjú korában Kerecsényi László kapitányága alatt Gyula vár védelmében esett el. ⁶⁾

¹⁾ Fényes Geograph. szótár I. k.

²⁾ Győr várm. I. jegyzőkönyv.

³⁾ Runy Monumenta H.

⁴⁾ Bel, Notit. Hung. IV. 206.

⁵⁾ Bielek, Majores Hung. in app.

⁶⁾ Istvánffy Historia.

Ősi Miklós Békés Gáspár részön harczolt Báthori István ellen, miért 1575-ben Kolosvárott fejével lakolt. ¹⁾

Bennök valószínűleg kibalt a család.

Ősze család Zemplén vármegye ezimerleveles családjai sorában áll, ²⁾ e század elején birtokos N.- és Kis-Azaron. ³⁾

Őz család. Ismeretes közülök Pál a múlt század végén Pesten ügyvéd, ki a Martínovicsféle bajba keveredvén, 1795-ben jun. 3-án lefejeztetett. ⁴⁾

Pótlék az N betűbeli családokhoz.

Nábrády család. A 4. lapon a családja végső nemzedéke között álló Rebeka férjének Jánosy Dávidnak, ki 1830-ban halt meg, ide iktathatjuk Hodor K. közléséből sir-iratát, mely a magyar-palatkai szőlő mellett, a mezőn álló sírkövön áll, és következő:

„Boldog emlékezet oszlopa.

M.-Palatkai Tek. Jánosi Dávid úr porai felett, a ki életének 70-dik esztendejében mult ki 1830-ban.

Ide várja az asszonyi nemnek díszét, az iktári gróf Bethlen vérből eredett T. Nábrádi Rebeka urasszonyt, mint 43 esztendeig volt hív társát. Siratják sok jó emberek; de siratja egyetlen leányok méltóságos Reg. Cons. Alsó Zsigmondné Jánosi Rosália.“

Molliter ossa cubant.“

Nadányi család történetéhez 6-ik lapon adhatjuk még a következőket:

1341-ben Gyarakai Mihály hitvese Ilona leánynegyedét Süvegd helységben eladta Nadányi Lászlónak, a János fiának, ki Bereczknek (Briceius) fia, ki ismét Jánosnak fia, ki végre Apaynak de Nadán fia volt, — 12 márkáért. ⁵⁾

1607-ben Rákóczy Zsigmond fejedelem k.-nadányi Nadányi Gergelynek adományozza Bihar vármegyében Forrófalva helységét.

¹⁾ Wolph. Bethlen Hist. II. 381.

²⁾ Szirmay C. Zemplén not. top. 115.

³⁾ Ugyan ott 279.

⁴⁾ Svastics Magyarok Hist. III. 338. s köv.

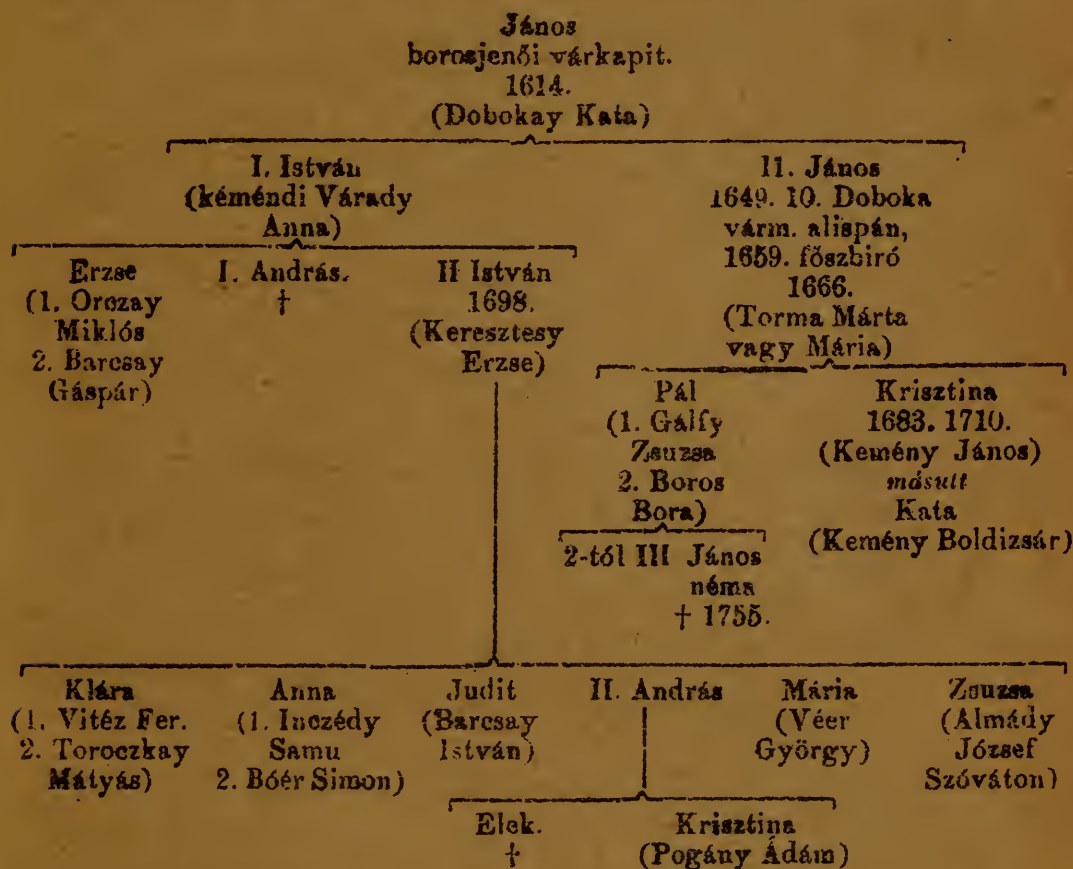
⁵⁾ Oklevél a gyulafejevári káptalanban Miskolczy Kár. közlése szerint.

1608-ban Báthori Gábor fejed. ugyanannak adományozza Dalom helységét, melynek ma is birtokában van a helység. Ma már puszta.

Ugyancsak 1608-ban ismét Báthori Gábor fejedelem szintén Nadányi Gergelynek mint a Berettyó-ujfalui 100 vitézek hadnagyának s a száz vitéznek adományozza B.-Ujfaluban és Sz.-Kozmán Bihar vármegyében bizonyos birtokrészeket.

1609-ben Báthori Gábor adományban adja Nadányi Zsigmondnak Bihar vármegyében a henczidai kastélyt tartozékaival együtt.

Nádudvary család. (Kis-Jenői.) 29.—30. lapon álló ismeretetéshez egy bővebb nemzékrend járul következőben: ¹⁾

Nádudvary János, ki itt a táblázat élén áll, borosjenői várkapitány Bethlen Gábor új adományából 1614-ben Teleki Mihálylyal Békes városának egész felét ²⁾ bírta. E János Kis-Jenőben Dobokay Kata által lett birtokos, és előnevét is onnan irta. 1722-ben a kis-jenei

¹⁾ Hodor K. közléséből.

²⁾ Mogyoróssy János, Gyula hajdán és most 172. lap. azonban mint e genealogia mutatja, e Jánosnak nem István fiában, hanem István nevű unokájában Elek fiában szakadt magva.

határ felosztásakor Kis-Jenő helység Dobokay, Nádudvary, és Ajtoni törzsjogú birtokúl elismertetett.

II. János 1647. és 1648-ban alispán, 1659-ben szolgabíró Doboka vármegyében.

II. István 1698-ban a gyula-fejérvári országgyűlésen királyi hivatalos. Ennek — úgy látszik — testvére azon Gergely, ki mint szászvárosi reform. lelkész 1689-ben meghalt. Ugyan csak II. István nővére Erzse, kinek első férje Orca y Miklós, ki Keménynél Orlyay-nak neveztetik.

II. Jánosnak neje Torma Márta, néhol Mária, leánya Krisztina, Kemény Jánosné, másutt Kata Kemény Boldizsárné. Ezen Kata 1755-ben már özvegynő, midőn a néma III. Jánosnak magvaszakadtán ellene a kir. ügyész pert indított. Ezen perben áll a genealogia, beadva az alperes bárónő részéről.

Nádudvary család. A főlebbitől különböző, ma is élő Bihar vármegyei család. Legutóbbi nemzedékének táblázata ¹⁾ imez:

István
aranyműves
N.-Váradon
(ns. Szász Julianna
szül. Gyulán, † N.-Váradon 1861.)

Lotti (Szakmáry N. ügyvéd †)	Károly szül. 1806. Váradon † 1861. (Walther Ludovica)	Teréz (Végl. Sándor)	Krisztina (Paraszó János)	Julianna hajadon.	Rózsí.	István (ns. Kőrössy Mária) Lina.
------------------------------------	---	----------------------------	---------------------------------	----------------------	--------	---

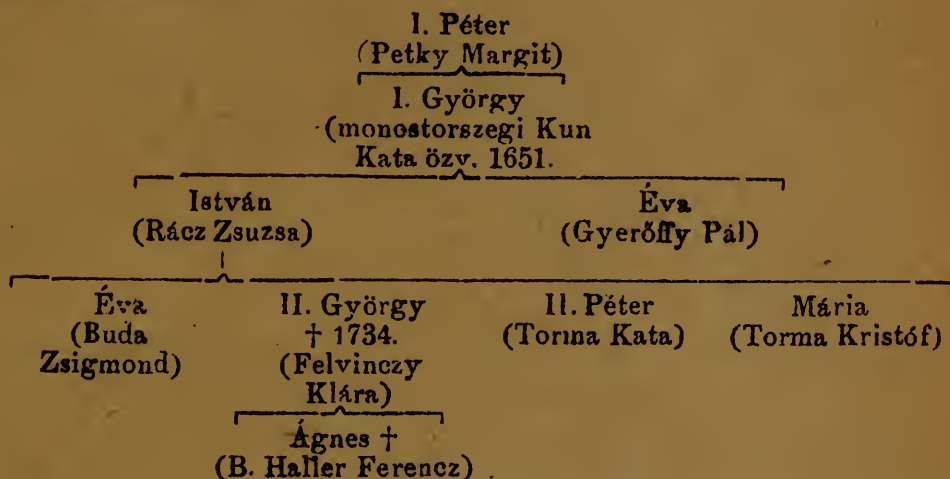
Jolán (Beck József)	Kálmán. †	Gyula szül. 1837. kath. lelkész.	Gejza sz. 1839.	Gizella sz. 1846.	Etelka sz. 1849.	Iika sz. 1850.
---------------------------	--------------	--	--------------------	----------------------	---------------------	-------------------

A családfán álló Károly fia Gyula jelenleg (1861.) békescsabai kath. segédlelkész.

Károlynak nővére Krisztina Paraszó Jánosné, csinos alakú magyar színésznő volt, ki Pesten 1838. febr. 24-én ifjú kora 25 évében halt meg. Temetésekor kaporsójáról ily alakú czímer függött: égszín kék paizs, melynek zöld talapjából hármass hegy fölött két kar, jobbról balról a vért közepének kardot tart. A paizson koronás sisak fölött arany csillag ragyogott, melyet balról jobbra kanyarodva zöld ág övedzett.

¹⁾ Mogyoróssy Ján. közl.

Nápolyi család. (Fel-Őri.) E kötet 102. lapján csak röviden van említve, hogy e család kihalt, most ehez adhatjuk, hogy Nápolyi Péter ősi, kit a XVII. században Erdélyben találunk, és kinek neje Petky Margit (utóbb 1623-ban őri Echyegh Orbánné) volt, következő ivadék vette eredetét:

II. György 1693. jul. 26-án szamosujvári kapitányul nevezte-tik. 1698-ban a fejevári dietán kir. hivatalos. Nápolyi György és rokonai (fratres) Ispánmezőt, és Fel-Őrt birják 1702-ben. Innen vette a család előnevét.

II. Rákóczy Györgynek 1655. nov. 15-én kelt, ítélő mester Lázár György által kiadott két megítélő levelet (adjudicatoria) mutatnak fel, hogy mely szerint Fel-Őr már 1588. előtt el volt idegenítve.

II. Györgynek neje Felvinczy Klára 1738. előtt minden arany és gyöngy kincsét a kolosvári b. szűz képére függesztésül a kolosvári jezsuitáknak fogadalomképen ajándékozta. Ennek leányában Ágnesben, b. Haller nejjében a család kihalt.

Náray család. (Náraj.) Róla a 103. lapon van említés, mihez hozzá adhatjuk családi tudósítás folytán, ¹⁾ hogy a család Vas megyei Szombathelytől félórányira fekvő Náraj helységből származik.

Egyik ágából Náray Imre volt álladalmi tisztviselő Högyészen Tolna vármegyében 1860-ban halt meg, ennek élő gyermekei következők:

1. Imre köz és váltó ügyvéd Aradon.
2. Antal cs. kir. adótárnok Vasvárott
3. József birtokos Mohácson
4. Mária, barantali Aba Mihály Baranya megyei szolgabiróné.

¹⁾ Vasvárról Náray Ant. közl.

Testvére a megholt Náray Imrének János szintén volt álladalmi hivatalnok, meghalt 1861-ben Pesten, kinek fia Kálmán grófi titkár lévén, már 1858-ban meghalt, és életben lévő nővére vagyis Jánosnak leánya Karolina, Asztalos jogtudor, és pesti ügyvédnek neje.

Továbbá Náray Károly szül. Szentkirály-Szabadiban Veszprém vármegyében, jelenleg gróf Zichyek jószág igazgatója, ennek testvére János uradalmi tiszt, és nővére Acsády ügyvédnél van férjével Veszprémben.

Végre Náray Antal „Máré-vára“ szerzője és Aradon ügyvéd; és N. Gyula Baranya megyei esküdt; öregebb Náray János pedig Pécsváradon sebész.

A család címere — mint a velem közlött rajzon látom — fölülről balra vont csikolat által rézsutosan kétfelé osztott paizs, melynek alján oroszlán ágaskodik kivont kardot tartva; előtte ív fekszik, a csikolaton nyilvessző látszik. A paizs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki, első jobb lábával kivont kardot, a balban nyillal kifeszített ívet tartva

Németi család. (Szatmár-Németi.) Ismeretes közülök Mihály, szül. 1638-ban Szatmár-Németiben. Megjárta a belgiami tanintézeteket. Előbb gönczi, utóbb kolosvári hitszónok, meghalt 1689-ben, több munkát hagyván maga után részint nyomva, részint kéziratban. 1) Túl élte Mihályt ugyan azon időben hasonlóan nevezetes Németi Sámuel, ki 1658-ban született; több külföldi egyetemen tanult, hazatérvén kolosvári tanár volt, s szintén több tudományos munkát írt és adott ki. Meghalt 1717-ben. 2)

E család egyik most élő tagja N. János Erdélyben főkormányzó titkár, most országos főtörvényszéki tanácsos Szebenben.

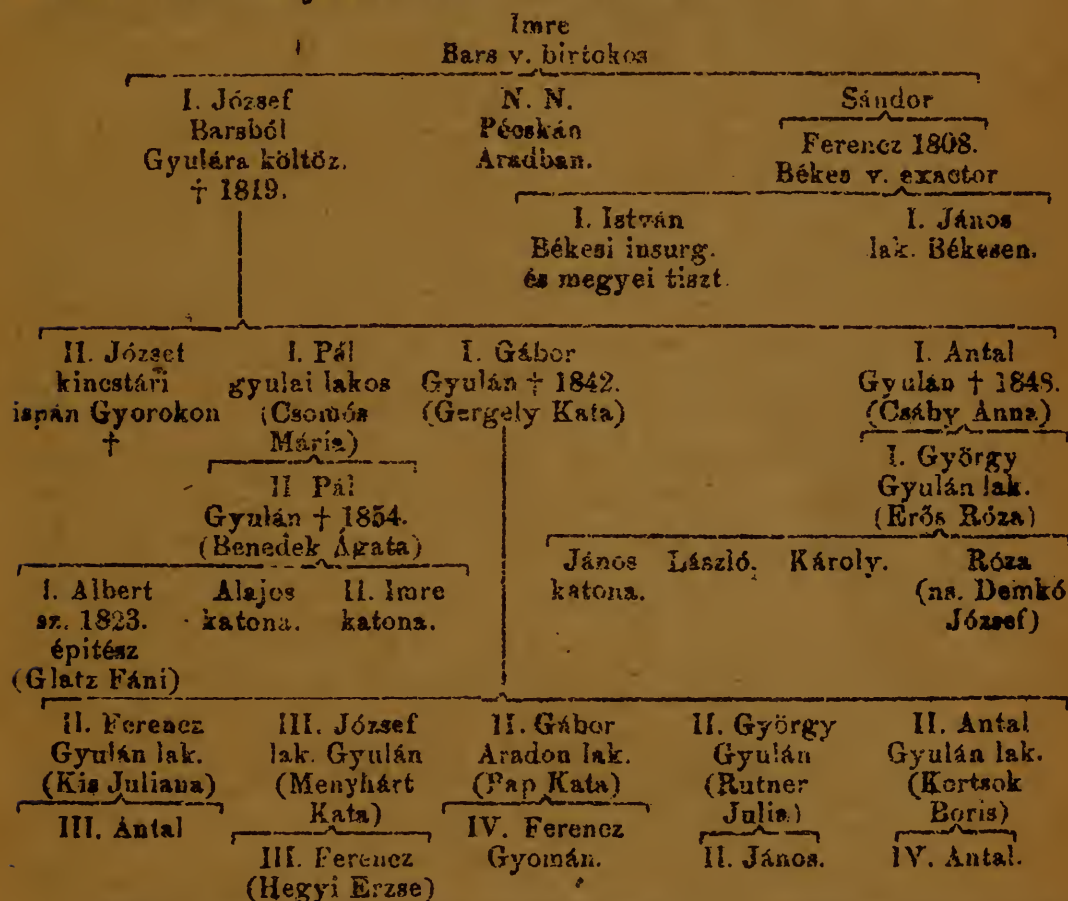
Névery család. (Néveri.) Azokhoz, a mik e családról a 142. lapon állanak, adandók még, hogy legrégebb ismeretes törzse Névery Tamás, ki 1586. évben február 27-én Rudolf királytól a prágai várban, mint már az előtt is nemes, nyert címeres levelet, atyja testvérének Névery Miklósnak; nemkülönbén Gáspár és István szintén atyja testvéreinek fiaira, úgy Benedek, István, András, János, és Ferencz hasonlóul rokonaira is kiterjesztve, mely címeres levél 1587. évi october 21-én Bars vármegyének Uj-

1) Magyar Irók I. k. 340. II. 412.

2) Beakó Transylv. general.

Bányán tartott közgyűlésében, 1588. évben pedig Nyitra megyének Nyitrán t. törvénykezési gyűlhelyén hirdettetett ki.

Adatok hiányában a család teljes nemzékrendét nem adhatván, meg kell említenünk nevezetesebb tagjai közül Pál t., ki makári püspök, borsi apát, cs. kir. tanácsos, és n.-váradai éneklő kanonok volt; és ki 1724-ben szentháromság vasárnapját követte kedden az eredeti armalist előbb a n.-váradai székes kóptalan előtt átírás és jegyzőkönyvbe írás végett bemutatta, utóbb azt Békes vármegyében 1732-ben kihirdettette. ¹⁾ Úgy látszik, ennek testvére volt azon Névery Imre, ki nek ivadékát mutatja a következő nemzékrend: ²⁾

Névery Imre fiai: I. József és Sándor Bars vármegyétől 1756. évi sept. 23-án nyert bizonyítvány mellett Békes megye előtt 1771. évben kihirdettetik nemességüket ³⁾ József Gyula város főbirája is volt; ennek fiai a táblázaton álló II. József, I. Pál, I. Gábor, és I. Antal Békes megye nemesei sorában 1804. évben beiktattattak. ⁴⁾

¹⁾ Megyei jegyzőkönyv 64. sz.

²⁾ Mogyorósy János közlése azerint.

³⁾ Megyei Jegyzőkönyv 200. sz. n.

⁴⁾ Ugyan ott 332. sz. a.

Ezek közül II. József kincstári ispán nemességét Arad vármegyében 1805-ben publicáltatta, ¹⁾ és 1818. év táján Gyorokon meghalt.

I. Pálnak fia II. Pál pedig Békes megyétől 1825. évben vett ki személyére nemesi elismerő oklevelet. ²⁾

Továbbá Sándornak fia I. Ferencz Békes vármegyében számvevő, fiait I. Istvánt és I. Jánost 1808. évben iktattattá Bókes vármegye nemesi catastrumába. ³⁾

A család czímere következő: a paizs égszinű udvarában hármazöld halom középsőjén hegyével fölfelé egy kivont pallós áll, mellette jobbról arany oroszlán, balról természetes színű párducz ágaskodik, kitátott szájjal, és kinyújtott nyelvvel, hátul felkondoritott farkaikkal, hátulsó szétvetett lábaikkal a két szélső és közép halmokon állva, első lábaikkal pedig az említett kardot markolva; ezenkívül az oroszlán első jobb lábával tört, a párducz pedig meztelen kardot villogtatva, tartanak; s mind ezeket egy koronázott kigyó körbe kanyarodva körül övedzi, s mintegy a paizst képezi. A paizs fölötti koronás sisakon fekete sas láb szárnyastól látható. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüstvörös.

Valószínűleg e családból származott azon Névery Elek is, kiről külön czikkben e kötet 143. lapján van említés, és kinek fia báró Névery Károly udvari referendarius volt, és Arad megyében a gyulaházi uradalmat e század második felében (1810—1820. év között) adomány útján megszerezvén, előnevét Gyula-Varsándról írta.

Ugyancsak a néveri Névery családhoz megjegyzendő még, hogy Névery Mátnak 1564-ben neje Orbonás Ferencz özvegye, Palásthy Orsolya volt, kitől 1575-ben megnevezett gyermekei György, Ilona, Sára.

Nogell családról a 159. lapon van említés, él a család jelenleg is, és birtokos a Csallóközben Felbakán.

Nyikora család. Alapító törzse Nyikora István, ki neje Vilaky Zsuzsa, és fiok Mihály beiktatásával együtt 1627. dec. 7-én II. Ferdinand királytól nyerte czímeres nemes levelét, mely 1629. évben Szabolcs vármegye Gyulaháza helységében tartott közgyűlésén kihirdettetett.

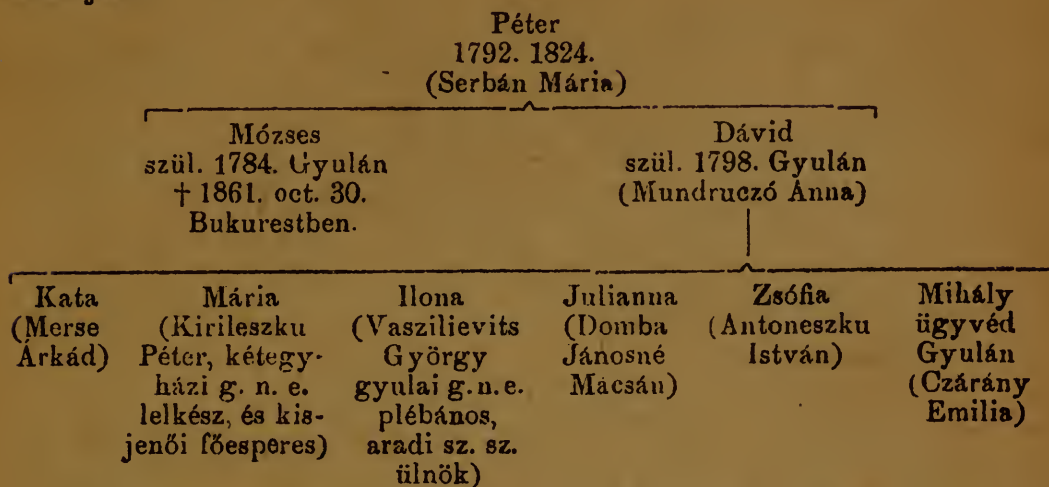
Az eredeti armalist Nyikora Péter, Illés és Demeter testvér atyafiak és gyulai lakosok 1792-ben a nagy-váradi káptalan előtt

¹⁾ Megyei Jegyzőkönyv 719. sz. a.

²⁾ Ugyan ott 1179. sz. a.

³⁾ Ugyan ott 1571. sz. a. és 1826. évi 1117. sz. a.

átírás és beiktatás végett bemutatatták; ezek közül Péternek, ki 1809. és 1824. évben Gyula város bírása volt, ivadékát a következő családfa mutatja ki:

A családfán említett Nyikora Mózses, ki Europa minden művelt nemzete nyelvén szabatosan beszélt és írt, fiatalabb korában Békes vármegyénél viselt kevés ideig hivatalt; később 1809-ben ugyan ezen megye felkelő lovas nemesi seregében is szolgált, és e sereg feloszlásával, mint ranggal kilépett főhadnagy József nádor ajánlatára 1809-ben Bécsbe a császári udvarba mint egyik főhercegnek román nyelvtanára nyert alkalmazást, mely idő alatt első volt megpendíteni a román nép azon óhajását, hogy azok fiaiból is püspökségre az alkalmas egyének alkalmaztassanak, mely egyházi méltóságtól amazok a túlnyomó szerb elem által mintegy kiszorítva voltak; később ez óhajás csakugyan teljesült is, azonban Nyikora Mózses e miatt a szerbek-től üldözötve, egy ideig részint Aradon, részint Gyulán elvonulva élt, míg 1825-ben Oláhországba kiutazott, és az ottani kormány által tehetsége s képessége méltányoltatván, előbb Bukurestben a főbb iskolai tanok rendezésével bízott meg, majd utóbb iskolai felügyelő, végre mint ama fejedelemségnek a magas portához Konstantinápolyba küldött követe alkalmaztatott. Végre szakadatlan munkálkodásai közt szeme világát veszítve, nyugdíjazott állapotban halt meg 1861. oct. 30-án kora 72. évében. Egyetlen fítestvére

Dávid 1830—31-ben Gyula város főbírája, jelenleg helybeli és kerületi g. n. e. román iskolák felügyelője, lakik Gyulán. Ennek öt leánygyermekén kívül egyetlen fia Mihály hites ügyvéd, Gyula városának 1861-ben újból rendezett alkotmányos tanácsának választott-aljegyzője.

A család czímere a paizs vörös udvarának alyján hármaz zöld

halom középsőjéből egy magas hadi dárda emelkedik, mely balra lengő közepén fehér, szélein kék lobogóval van ellátva, s fölötte jobbról és balról egy egy arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából ismét a leirthez hasonló lobogós dárda nyúlik föl, két bőségszaru között, melyek közül a jobb oldali ezüstkék, a baloldali arany és vörös színű. Foszladék mindkét oldalról ezüstkék.

Ocskay család. (Ocskói.) A 196—198. lapon álló családfának a most élő nemzedékig való folytatását megnyervén, az I. táblán álló Miklós-nak Ormándy Erzséttől született fiától György-től, kinek neje Nagy Mária volt, egyik ágon a leszármazást következőleg pótolhatjuk:

Ocskay György, lásd a 197. lapon
(Nagy Mária) 1692.

György		Antal	Tamás.	István
Miklós.	Sándor.	József 1750. (Krassovszky Julianna)		József. László. Gábor.
		Albert (Ghyecz Mária)		
		Ignác lak. Malantán v. kir. táblai ülnök (Zerdahelyi Judit)		
		Mária (gr. Zamoiszky).		

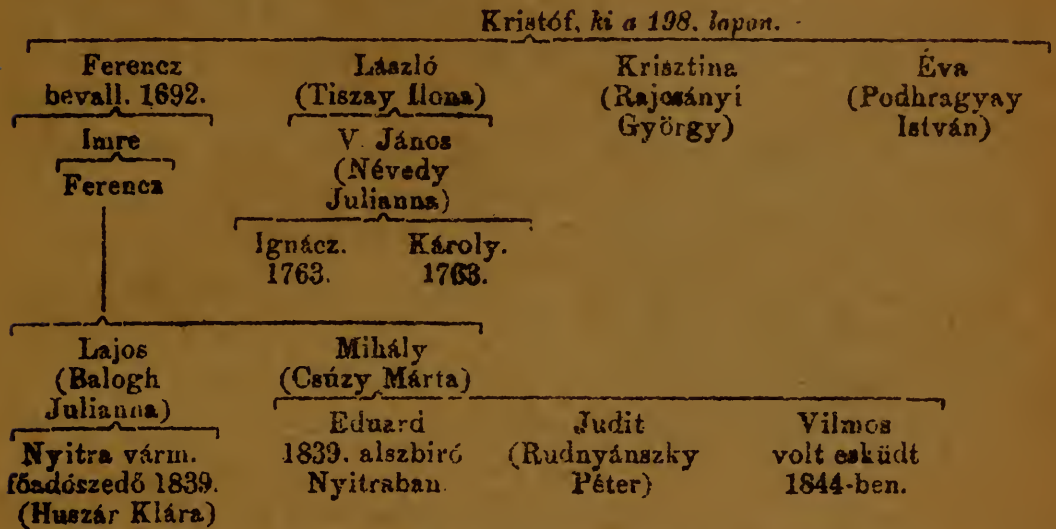
Az utolsó iz előtt álló Ignác, ki jelenleg Nyitra megyében Malantán lakik, Nyitra megyének fő szolgabírája, több alispánja és végre a kir. táblának bírja volt.

A 198. lapon álló II. táblázaton találjuk Ocskay László kurucz ezredes testvérét Sándort, kinek Tiszay Honától két gyermeke Mihály és Julianna is meg ott látható, ezen Sándor-nak későbbi ivadékát a következő nemzékrenddel pótolhatjuk:

Ocskay Sándor 1722. lá a 198. lapon.
(Tiszay Hona)

Mihály 1750.			Julianna (Balogh Pál)	
József tábornok	Rudolf kapitány	Zsigmond alezredes.	Sámuel hadnagy.	
Teréz rend vitéz s báró lett	(neje Bényóvszky Zsófia, B. Móricz híres utazó leánya)			
Perencez báró †	Gusztáv Nyitra megyében.	Rudolf 1848. Nyitra v. 2. aliap. lak. Boribon Nyitra v.		
		Eugen.	Rudolf.	stb.

Ugyan csak a 198. lapon a II. táblán áll azon Imre, kinek atyja Ferencz, nagyatyja Kristóf volt; ezen Kristóftól kezdve így folyt a leszármazás Imre ágán:

Okolicsányi család. (Okolicsnai.) A 204.—212. lapon álló család ismertetéshez adandó még, hogy a család tagjai közül Borsod vármegyében e század első felében következők viseltek megyei hivatalt:

János 1839-ben főjegyző.

Imre 1839-ben aljegyző.

Manó 1845-ben aljegyző.

Lajos 1845-ben alszolgabiró volt.

Heves vármegyében Gusztáv 1837-ben alszolgabiróvá választott.

Azon Okolicsányi Victor (Győző), ki a 207. lapon a II. táblán a végnemzedéket képezi, és a 210. lapon is említve van, Szepes vármegyének alispánja és a 16 szepesi város esperesi ker. felügyelője volt, meghalt 1861. dec. 18-án ¹⁾ kora 52. évében Hunfalván. Benne a szepesi-ág utolsó férfi sarja múlt ki. Végrendeletében a hunfalvi, kakaslomniczi evang. egyháznak és iskolának, a XVI. szepesi városi esperességnek, a kézmárki lyceumnak és a sárospataki collegiumnak tetemes összegeket hagyományozott.

Olchváry család. Később, midőn már e családról itt a 248. lapon nyomva volt a hiányos közlés, a családnak egyik tagja által Szatmár vármegyéből jutottam a következő adatokhoz, melyek által e család történetéhez és származási rendjéhez ime becses pótlék járul.

¹⁾ E kötet nyomtatása alatt.

A család törzseül 1270. táján élő Dionysius Töke Pethő de Olchwár állítatik. ¹⁾

A XV. század közepén a családnak már virágzásáról tesz tanúságot Budán 1457. évben (feria 2-da proxima ante festum purificationis Beatae Mariae Virginis) kelt azon kiváltság-levél, melyben V. László király Olchvári néhai András fiának Jánosnak, és Olchvári néhai Dienes fiának másik Jánosnak, nemkülönbén Korláthfalvi néhai János fiának Miklósnak és Lőrincznek pallósjogot vagy is vérbíróági hatóságot adományoz. ²⁾

A család tagjai közül azokon kívül, kik már e kötet 218. lapján említve voltak, kiemelendő még azon Olchváry Zsigmond, ki II. Rákóczy korában élt, és azt Törökországba is elkísérte. Ezen Zsigmondtól származik a szatmári vonal, mely következő családfát ³⁾ mutat:

Zsigmond 1710. (Mariássy Erzsébet)							
I. Pál (1. Csontosfalvi Csontos Zsuzsa) 2. Szemere Anna)		Mária (Boronkay Menyhért)	Klára (Bernáth László)	Judit (Boronkay László)	Zsuzsa (Ónody Pál)		
Dániel sz. 1769. (Mariássy Anna)		Dienes (sz. kir. szabadjai Pósa Klára) <i>Szabolcsi ág feje.</i>		Ferencz (básti Báthly Mária)			
Dániel. †	Miklós. †	Zsuzsa (Farkassá- nyi Sámuel)	Johanna (r.-komáromi Vajda Pál)	Anna. †	Pál szül. 1802. lak. Szatmárban (Darvay Eszter szül. 1810.)	Antal. †	Gábor. †
Eulália szül. 1828. (Berzenczei Kováts Ágost)		Mór. †	Albertine szül. 1831. (lázári Nagy Elek)	Lajos szül. 1834. Szatmár várm. aljegyző 1861. nőtlen.	István sz. 1836. nőtlen.	Szerena. †	
Jenő sz. 1849.	Sándor sz. 1857.	Ákos. Lajos.					

Az Olchváry család leány-ágon rokonságban áll a Mariássy, Szemere, csontosfalvi Csontos, Vay, Dancs, Guthy, Lónyay, Bagossy,

¹⁾ Olchváry Dánielnek fölperessége alatt még 1813-ban osztályosai Bernáth, Boronkay és Ónodyak ellen, az eperjesi ker. táblán kezdett, 1818-ban lefolyt, és 1824-ben a kir. Curia által revideált rectific. divis. perben a családi elenchus szerint.

²⁾ Az eredeti okmány Olchváry Ferencznél Zemplinben Berczeliben.

³⁾ Családi közlés szerint.

Bay, Pogány elő, és Udvarhelyi, Várady, Ujfalussy, Zákány, Ballay, Bósvay, Paksy, Bánffy, Thurzó s egyéb kihalt családokkal.

A családfán álló II. Pálnak, ki Szatmár vármegye egyik tekintélyesebb táblabírája volt, birtokában van 1632. évből I. Rákóczy Györgynek ezüst kardja, és egy régi ezüst óra, mely 1612-ben Londonban készült, s melyben Lorántffy Zsuzsánnának Rákóczy György nejének miniature arczképe látható; mely régiségeket a tulajdonos egyik öse Olchváry Zsigmond, mint a Rákóczy György bodrogi uradalmanak igazgatója ajándékként kapott a nevezett fejedelmi pártól.

A család czimere, — mint a metszvény ábrázolja — a paizs ezüst udvarában mintegy hosszában kétfelé metszett kétfejű fekete sasnak fele része, mellette egy félhold ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából két sasszárny emelkedik ki, és azok között arany csillag ragyog. A paizsot két oldalról foszladék veszi körül.

Omazta család. A 228. lapon tárgyalt Omazta család Trencsin megyében 1602-ben hirdetteté ki nemességét; tehát ettől egészen különböző család volt, vagy legalább annak egy külön ágát képezte azon Omaztha család, melyből berniczei Omaztha Gáspárt, már előnevénél fogva nemest, (és így amannál egyszersmind régebben nemest) találjuk II. Lajos királynak keresztes-komlósi Lipthay Lenardnak részére 1517-ben kelt Liptó megyei Kvaesán, és Sáros megyei több faluról szóló királyi adomány-levélben mint királyi embert (homo regius) említve. ¹⁾ *Olv. még pótlékul itt a 332. lapon.*

Orczy család. (Orczi.) A 238 — 242. lapon álló ismertetéshez adhatjuk hiteles oklevél nyomán, hogy 1698-ban sankóházi Sankó Miklós, Sankó Boldizsárnak s minden egyéb utódainak is terhét magára vállalván egy részről, Orczy Péter és György más részről, magukra vállalván Orczy Gergely és István és egyéb utódaik terheiket is ítélő mester előtt egyességre léptek azon pernek folytán, melyet Sankó Miklós indított az Orczyak ellen Soprony megyei Nagy

¹⁾ Szepesi káptalan Serinio F. Fasc. 2. diversorum CC. sub nro 17.

Czenk és Somogy megyei Orczi helység végett, oly föltételek mellett, hogy Sankó Miklós a Vas megyében Kis-Csömöteben, Kis-Pöseben, Nemes-Genesen, és Söptéren exequalt javakat vissza adta az Orczyaknak, viszont az Orczy család Somogy megyei Orczi falut a jobbágyokkal együtt 360 frtban zálogban hagyta a Sankó családnak.

1719 ben dec. 1. napján Söptén kelt levélben Orczy Zsigmond az említett Orczi faluban fekvő zálog-részének kiváltását átengedi Szaby Ádám öcsésének.

1786-ban báró Orczy Lőrincz osztályos egyességre lépett atyjafiaival nemes Orczy Sándor és Antal árvaival, különösen az egymás közti adóssági ügyekre nézve számozkodván egymás közt, melyből kitűnik, hogy báró Lőrincz Somogy megyei Orczi helységbeli részét eladta néhai Orczy Antalnak, kinek fegyverneki részét a nevezett báró bírta.

Ezen nevezett Sándor és Antal testvérektől származik a most is élő nemesi ág, mely a bárói ággal az apai egyenes ágon fölül meg leány-ágon is osztályos vérrokon a Petrovay család által, mint-hogy ezeknek is ősanjok ezen családból származott, és e jogon bír a nemesi ágból most is élő másik Orczy Antal jelenleg is Heves megyei Fegyverneken.

Azonban biztosan a nemesi ág összeköttetését izról izre a velem közlött adatokkal megmutatni nem tudván, csak a mult században élt Sándortól, ¹⁾ kinek neje Petrovay Julianna volt, közölhetem az Orczy nemes ág származási rendjét következőleg:

I. Sándor			
(Petrovay Julianna)			
II. Sándor 1763. † 1772. előtt (Gosztonyi N.)	Kata (Okolicsányi Antal)	I. Antal 1772. (Marsovszky Anna özvegy 1786.)	Zsuzsa.
I. János			
II. János mh. Gyula. 1862.	II Antal 1860. bíró Fegyverneken.	József él.	

A családfán állók közül II. Antal birtokos jelenleg is Fegyverneken; János P.-Sülyön.

¹⁾ Sándor, úgy látszik a báróságot nyert Orczy Istvánnak testvére volt, oda látszik mutatni, atódaik közt 1786-ban tett osztályos számozkodás is.

Ormós család. (Csicseri.) A 261. 263 lapon álló család ismertetéséhez járul még a Szatmár vármegyei Ormós család-ág, mely azon megye Kölcse helységben lakott, azon II. Péternek († 1852.) csak leányai maradván fiágon ezen ág kímült. Vallásukra nézve ez ágbeliek reform.

Ágazatjuk következő:

Ormós Dávid (Kölcsey Charitas)		
Gábor. †	I. Péter (Kölcsey Erzsé)	Ábrahám (Kölcsey Erzsé) kit testvére halálával vett nőül
	II. Péter sz. 1810. † 1852. (kürthi Csabay Antonia)	†
Ida 1862. (Domahidy Kálmán)	Mathild (Domahidy Bélint)	Adél. 1862.

Pótlékul az Arad és Temes megyei ághoz jegyezzük, hogy Ormos János (szül. 1820.) köröstarcsai urodalmi ügyész 1848-ig; Békes-Csanád megyei cs. kir. törvényszéki tanácsos 1860-ig; nemességét Békes megyében 1843-ben hirdetteté ki. Nejétől Hoffmann Borbálától élő gyermekei: Zsigmond és Nepomuczena.

Orosz család. Orosz Miklós 1715-ben III. Károly királytól nyerte czimeres nemes levelét. ¹⁾

Czimerpaizsa először vizirányban kétfelé oszlik, az alsó kék udvarban két sziklás halom közt arany koronán pánczélos kar könyöklő, meztelen kardot szúrásra tartva; a felső ezüst udvarban jobbról balra rézsutosan vörös csíkolat vonúl le, mellyen fölfelé arany oroszlán lépdegél. A paizs fölötti sisak koronáján szintén pánczélos kar könyöklő, aranyvörös kornétát (labarum) tartva. Foszladék jobbról ezüstvörös, balról aranykék.

M é g k i m a r a d t a k :

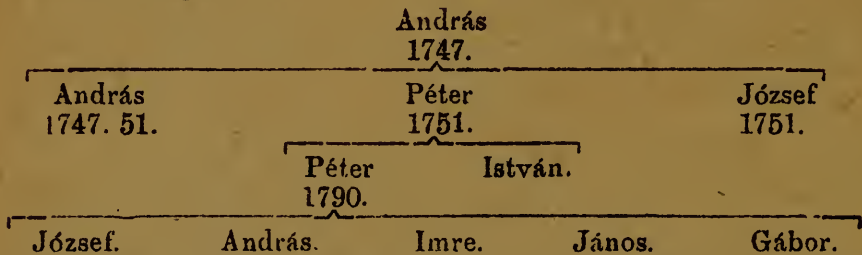
Nagy család. (Somlyói). Nagy János-Gottfried es. k. altábornagy elhunyt atyjáról reá maradt, és 1583. febr. 15-én kelt nemességi oklevélben foglalt „Somlyói” melléknév elfogadhatását és viselhetését 1861. nov. 9-én a cs. kir. fölségtől megnyerte. ²⁾

¹⁾ Collect. herald. nro 610.

²⁾ Sörgöny, 1861. évi 272. szám.

Oláh család. Békes vármegyében Gyulán lakó egyik tagja Péter ősi nemességét — elődeinek, nevezetesen Oláh Andrásnak 1747-ben Zemplin megyének a sárosi várban; továbbá ugyanannak és András nevű fiának Szabolcs vármegyében szintén 1747-ben Nagy Kállóban, úgy 1751-ben az utóbb nevezett András, Péter, és József testvéreinek, mint a legelőbb említett András fiainak 1790. és 1817. évben Bihar megyének Várad-Olasziban tartott közgyűlésből említett Péternek ismét Péter és István nevű fiai; úgy szintén a Gyulán lakozó Péter hasonlólul József, András, Imre, János és Gábor másik Péternek fiai beiktatásával nyert nemesi bizonyítvány erejénél fogva Békes vármegyében 1825-ben kihirdetteté.¹⁾

A családfa így áll:

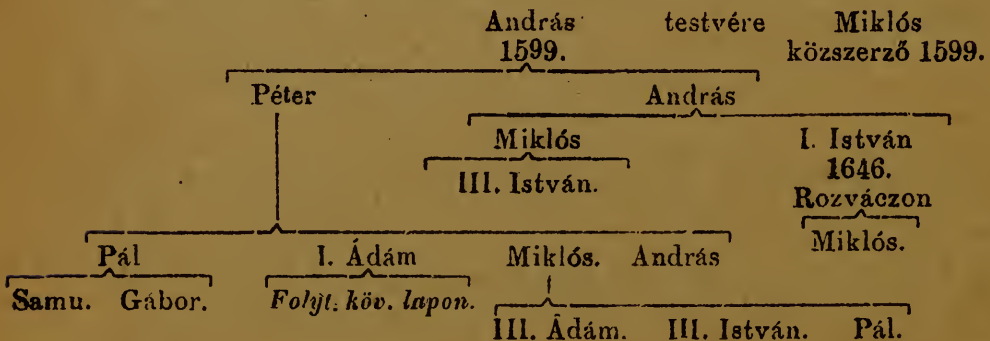

Omazta család. (Rozváczai.) Azon adatokhoz, melyek e kötet 228. lapján állanak, járul most a következő bővebb és alaposabb tudósítás:

Az Omazta család, melynek ősi fészke Trencsin megyei Rozvácz helység, és innen mint böcsőjéről írja előnevét, 1599-ben Rudolf király által Omazta András és Miklós személyében nemesített meg azon czímeres nemes levélben, mely 1602-ben Trencsin vármegyében kihirdettetett.

Családfájuk ²⁾ következő:

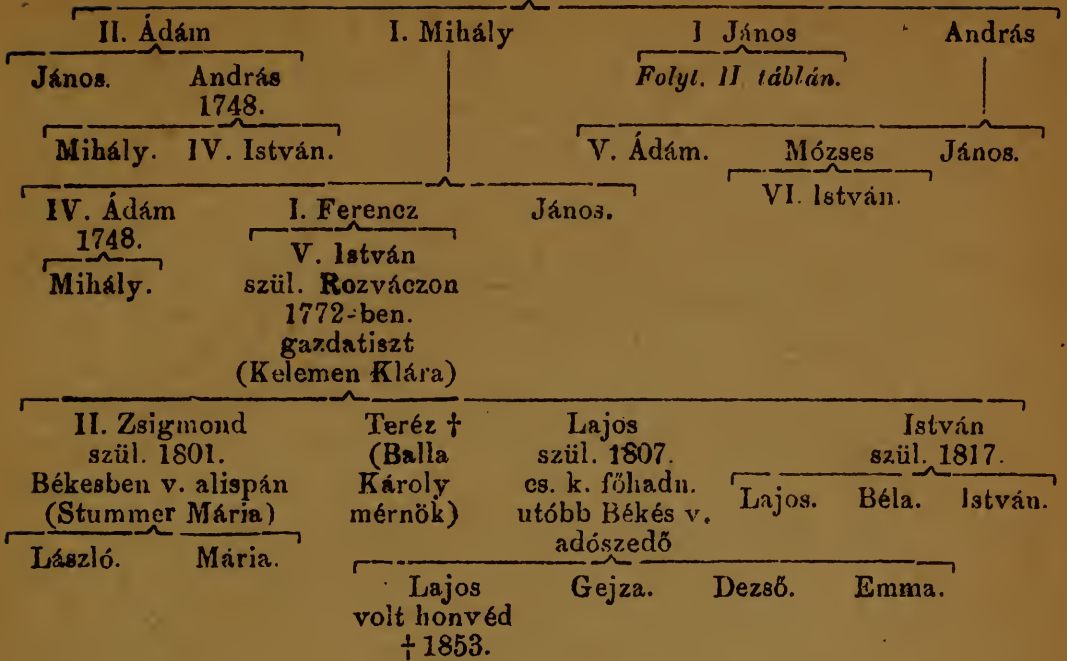
I. t á b l a.

¹⁾ Mogyoróssy János közl.

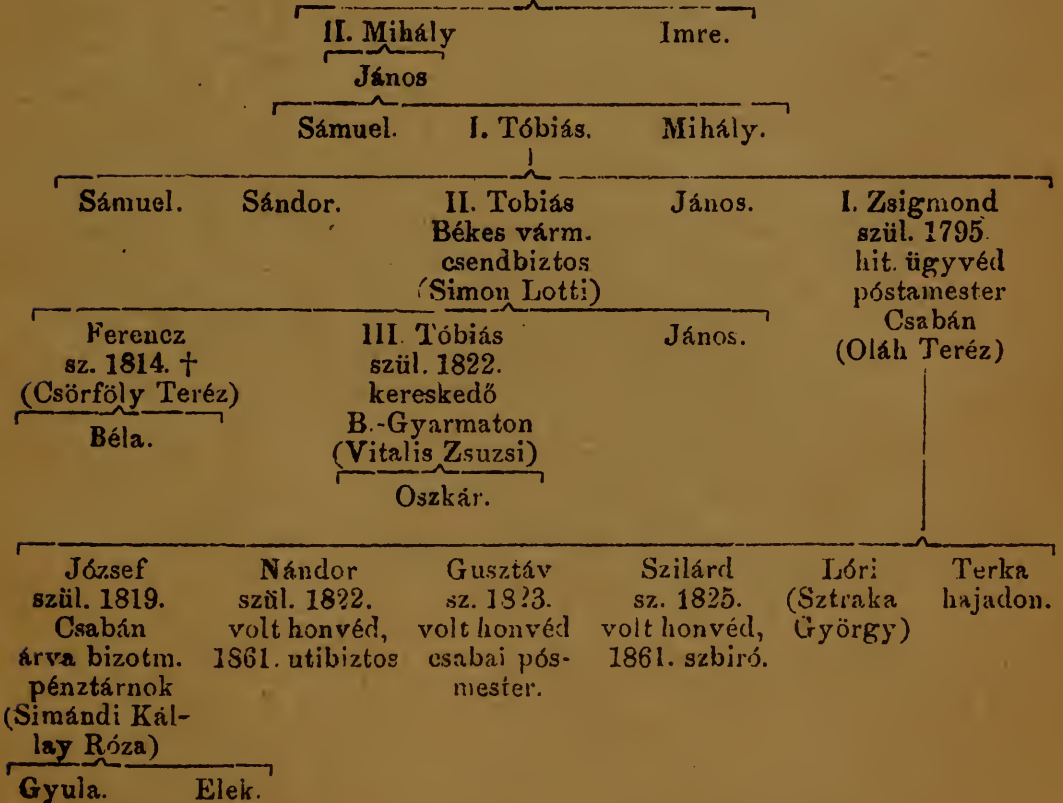
²⁾ Ugyan az.

I. Ádám, ki az előbbi lapon.

II. tábla.

I. János, ki az I. táblán.

I. Mihály a családfán álló Ádám Ferencz és János fiaival együtt Trencsin vármegyei Rozvácz helységből azon megyei Csejthe mező városba költözött, a mint ez a részükre ősi nemességük-ről az említett megye által előbb 1755. évben, másodsor 1796-ban kiadott nemesi bizonyítványból kitűnik.

V. István, I. Ferencznek fia, iskolai pályáját bevégezve Békes vármegyébe Csabára telepedett, hol uradalmi tisztséget viselt. Ennek gyermekei: Zsigmond, Terka, és István kik közül Zsigmond 1848-ig Békes megye rendszerinti táblabírája, 1861-ben az alkotmány visszaállításakor első alispánja, még 1832-ben Trencsin vármegyétől nyert nemesi bizonyítványnál fogva iktattatott testvéreivel együtt Békes megye nemessége lajstromába. ¹⁾ Nejétől néhai Stummer Máriától nemzett gyermekei: László volt honvéd, és Mária hajadon. Testvére Lajos előbb a báró Máriaassy gyalog ezredben főhadnagy, utóbb Békes megyei al-adószedő, végre honvéd volt. Ennek gyermekei: 1. Lajos zsenge ifju korában honvéd, és a branyiskói véres csata részese; meghalt 1853-ban alig 20 éves korában. 2. Gejza. 3. Dezső. 4. Emma jelenleg hajadon.

A család másik ága II. Mihálytól jő le és szintén Békes megyében telepedett meg, számos tagjai közül ismeretesek: I. Tóbiás János egykor békes csabai póstamester, ennek a táblán megnevezett öt fia közül Sámuel és Zsigmond a hites ügyvéd szintén csabai póstamesterek voltak. II. Tóbiás Békes megyei esendbiztosi hivatalt viselt. Ennek három fia közül Ferencz Tót-Komlóson míg élt, jegyző volt. Maradt fia Béla. III. Tóbiás Nógrád megyébe B.-Gyarmatra

I. Zsigmondnak Oláh Teréztől született gyermekei közül a) József h. ügyvéd, Csaba város volt jegyzője, jelenleg árva bizottmányi pénztárnok; b) Nándor (Ferdinand) volt honvéd, es. k. besorozott katona, 1861-ben Békes megyei választott úti biztos. c) Gusztáv h. ügyvéd, honvéd, jelenleg Csabán póstamester; d) Szilárd h. ügyvéd, volt honvéd, várfogoly, s besorozott es. k. katona, 1861-ben Békes vármegye választott középponti szolgabírája; e) Lóri Sztraka Györgyné. f) Terka hajadon.

¹⁾ Jegyzőkönyvi 20. sz

A nyolczadik kötet tartalma.

N.	Lap		Lap
		Nagy (máskép Pogrányi)	44
		Nagy	—
Nadabori család (kihalt)	3	Nagy (Rápolthi)	—
Nabráczyk család	—	Nagy (Tamonyai)	4b
Nábrády (Fülöpösi)	3 és 318	Nagy (Karánsebesi)	46
Nachot	6	Nagy	—
Nadányi (Körös-Nadányi)	—	Nagy (Pelsőczyi †)	—
Nadányi (pótlék)	318	Nagy (Böszörményi)	47
Nádasdy (Nádasdi gr.)	14	Nagy (Almási)	—
Nádasdy (Leleszi †)	28	Nagy (Péterfalvi)	—
Nádaskay	—	Nagy (Chamafalvi †)	—
Nádasy (M.-nádosai)	29	Nagy (Fancsikai)	—
Nádházy	—	Nagy (Gacsályi)	—
Nádosy	—	Nagy (Gödényházi)	—
Nádudvary (Surányi és kis-jenői)	—	Nagy (Luka-halmosi)	48
Nádudvary (Kis-jenői)	319	Nagy (Hatvani †)	—
Nagovith (Humi)	31	Nagy (Tolcsvai)	—
Nagy (Nyéki)	—	Nagy (Tokaji)	—
Nagy (Sz.-mártoni †)	32	Nagy (Keresztúri)	—
Nagy (Nádaslaki †)	—	Nagy (Csécsi)	—
Nagy (Guthori †)	—	Nagy (Csáklai)	—
Nagy (Varjasi †)	—	Nagy (Tárkányi †)	—
Nagy (Jókai v. Ilkai)	33	Nagy (Kőrösi)	49
Nagy (Sállyei)	—	Nagy (Szepesi †)	—
Nagy (Kisfaludi)	—	Nagy (Szkárosi)	—
Nagy (Egyházfalvi)	34	Nagy (Vályi)	—
Nagy (Ürményi)	35	Nagy (Miskolczy)	—
Nagy (máskép Udvarnoki)	—	Nagy (Kerechi †)	—
Nagy (Izbéki)	36	Nagy (Dadai)	—
Nagy (Bognádi)	—	Nagy (Szódényi)	—
Nagy (Felső-búki)	—	Nagy (Tornyai)	—
Nagy (Alsó-szopori)	38	Nagy (Tasnádi)	50
Nagy (Sz.-Miklósi)	41	Nagy	—
Nagy (Felső-őri)	—	Nagy (Leleszi †)	—
Nagy (Mesterházi)	42	Nagy (máskép Zalay)	—
Nagy (Vadosfai)	—	Nagy	—
Nagy (Vasvári)	—	Nagy (Magochi)	51
Nagy (Pápai)	43	Nagy	—
Nagy (Táplánfai)	—	Nagy	—
Nagy (máskép Vörösi)	—	Nagy	—
Nagy (Peremartoni)	—	Nagy	—
Nagy (Köves-káali)	—	Nagy (Fügedi †)	52
Nagy (Somogyi)	—	Nagy (Halaszi)	—
Nagy (Kerecséni)	—	Nagy	—

	Lap		Lap
Nagy. Lásd Makay cs.	52	Nagy (Aranyos-rákosi)	80
Nagy (Abai)	—	Nagy (Nagy-ajtai)	—
Nagy (Csalomjai †)	53	Nagy (Dévai)	—
Nagy (Pilinyi †)	—	Nagy (Altorjai és Felső-torjai)	81
Nagy (Gyulai és leszenyei †)	54	Nagy (Csik-mindszenti)	81
Nagy (Péli)	55	Nagy (Baczka-madarasi)	—
Nagy	56	Nagy (Bethlenfalvi)	—
Nagy	57	Nagy (Bélteki)	—
Nagy (Pöstényi vagy ócsai)	58	Nagy (Szőkefalvi)	—
Nagy (Vilykei vagy versegi)	62	Nagy (Csidfalvai)	82
Nagy (Sámboki)	63	Nagy (Gyergyó-alfalvi)	—
Nagy (Tarjáni †)	—	Nagy (Szotyori)	—
Nagy (Bucsúí és gyarmati)	64	Nagy (Kibédi)	—
Nagy (máskép Benyicz)	—	Nagy (Sepsi-sz.-györgyi)	—
Nagy (Ebeczki)	65	Nagy (Vadadi)	—
Nagy (Runyai)	—	Nagy (Kézdi-vásárhelyi)	—
Nagy (máskép Mártonyi)	—	Nagy (Farczádi)	—
Nagy (Felsőgyőri)	66	Nagy (Diósi)	—
Nagy (Réthei)	67	Nagy (Haraszt-keréki)	83
Nagy (Inarcsi)	68	Nagy (Gőzei)	—
Nagy (Kis-kéri)	—	Nagy (Köpeczi)	—
Nagy (Dálnoki)	—	Nagy (Úrögdi)	—
Nagy (Csatari)	70	Nagy (Kövendi)	84
Nagy (Perecsényi)	71	Nagy (H.-oklandi)	—
Nagy (Sarkadi)	—	Nagy (Tissinai)	—
Nagy (Tordatsi)	—	Nagy (Szőnyi)	—
Nagy (Beregszászi)	—	Nagy (Laborfalvi)	—
Nagy (Vásárhelyi)	—	Nagy (Ravai)	—
Nagy (Szala-pataki)	72	Nagy (Rákosdi)	—
Nagy (Soltész)	—	Nagy (N.-nyujtói)	—
Nagy	—	Nagy (Szilágyi)	—
Nagy	—	Nagy (Szöllősi)	—
Nagy (Vámosi)	—	Nagy (Fogarasi)	—
Nagy	—	Nagy (M.-vásárhelyi)	—
Nagy	—	Nagy (Sárpataki)	—
Nagy	—	Nagy (N.-panili)	—
Nagy	73	Nagy (M.-bándi)	85
Nagy	—	Nagy (Sóváradi)	—
Nagy	—	Nagy (máskép Poros Nagy)	—
Nagy	—	Nagy (Sáros-berkeszi)	—
Nagy	74	Nagy (Száz-ajtai)	—
Nagy	—	Nagy (Somlyai)	—
Nagy	—	Nagy (Hosszu-aszói)	—
Nagy	—	Nagy (Kőrösi)	—
Nagy (Gerlathi)	75	Nagy (Er-szodorói)	—
Nagy	—	Nagy (Héjasfalvi)	86
Nagy (Hasznosi és pásztói)	—	Nagy (Kobátfalvi)	—
Nagy (Gyöngyösi)	—	Nagy (Alpestesi)	—
Nagy (Káali)	76	Nagy (Kereszturi)	—
Nagy (Kebelei)	77	Nagy (Borsai)	—
Nagy (Demeterfalvi)	78	Nagy (Lugosi)	—
Nagy (Radnótfái)	—	Nagy (Bánkai)	—
Nagy (Branyicskai)	—	Nagy	—
Nagy (Abrudbányai)	79	Nagy (Bátorszívi)	—
Nagy (Bábalalmi)	—	Nagy	87
Nagy (Szent-gerliczei)	—	Nagy (Kőrösbányai)	—
Nagy máskép Kádár (Tordai)	80	Nagy (Ardai)	—

	<i>Lap</i>		<i>Lap</i>
Nagy (Siklósi)	87	Nemák (Kis-chlivényi)	115
Nagy (Hortobágyfalvi)	—	Némay (Csák-némai)	119
Nagy családbeliek	—	Némay (iklódi)	—
Nagy. Lásd Benok	90	Nemegyei m. Miklós (Nemegyei)	120
Nagy (Somlyói)	331	Nemes (Beharfalvi)	—
Nagy (máskép Bositz)	90	Nemes (Bálintfalvai)	121
Nagy-bányai	—	Nemes	—
Nagy-Borbély	—	Nemes	121
Nagy-fejeő	—	Nemes (Hidvégi gróf)	122
Nagy-Gergely	91	Nemes (Sárpataki és tordátfalvi)	128
Nagy-iday	—	Nemes (Szent-Istváni)	—
Nagy-Jánosy	—	Nemes (Bibiczei)	129
Nagy-Laky	—	Nemes (Csicsó-Mihályfalvi)	—
Nagy-Mártonyi	92	Nemes (Pataki, báró)	130
Nagy-megyeri (vasmegyeri)	94	Nemeshegyi	—
Nagyfalvy	—	Nemeskéry	—
Nagy-mihályi	—	Nemesnépy	—
Nagyszájú	95	Nemessányi (Nemessányi és réthei)	130
Nagyszabó	—	Nemessy	131
Nagyszeghy	—	Németh	—
Nagyváthy	—	Németh (Dömötöri)	132
Nagyvépy	—	Németh (Noszlopi)	—
Nagyvölgyi	96	Németh	134
Najmajer	—	Németh	—
Najcsics	—	Németh	—
Nákó (Nagy-szent-miklósi)	—	Németh	135
Naláczy (Naláczi nemes és báró)	97	Németh (Kőhalmi)	—
Naményi (Naményi †)	100	Németh	—
Nánássy (Kis-karándi és n.-várad)	—	Németh	—
Nándory	—	Németh családbeliek	—
Nándra	101	Némethfalvai	—
Nankenreiter	—	Némethy (Zéthényi †)	—
Nápoly	321 és 102	Némethy	136
Náprádi (Fülpösi)	—	Némethy	137
Naprágyi (Naprágyi)	—	Némethszeghy (Almási)	138
Naquard	—	Némethszokolai	—
Náray (Náraj)	103	Nempti	—
Náray (pótlék)	321	Nemsoviczky	—
Nász	—	Nenadovics	—
Naszpal	—	Néni	139
Naszvady	—	Nenkey	—
Nathafalussy (Natafalusi)	—	Neományi vagy Neumányi	—
Nátkay (Nátkai)	104	Neppel	—
Nathly	—	Nesco	140
Natorf.	105	Nessel	—
Natulay	—	Nesselrode	—
Návay (Föl-deáki)	—	Neszkenyei	—
Navroczy	—	Nethusy (Nethusi)	—
Naypar	—	Neuburg	—
Nebes.	106	Neudegg	—
Nebling	—	Neuhold	—
Nebojszay	—	Neumayer. Lásd Najmajer	141
Necsovicz.	—	Neupauer	—
Nedeczky (Nedeczei)	—	Neustätter	—
Neffzer	114	Névedy (Beczói)	142
Négyessy	115	Nevelős	—
Nehéz (Sárosfalvai)	—	Névery (Néveri)	322

	Lap		Lap
Névery	143	Nyáay	189
Nézay	143	Nyékey	—
Nezbud	—	Nyéky (Nyéki)	—
Nezdey (Nezlei)	—	Nyeregjártó	—
Nicoletica	—	Nyers	—
Niczky (Niczki, gróf és nemes)	144	Nyetosh	190
Niesner (Graefenbergi)	154	Nyeviczkey	—
Nigrini	—	Nyika (Belényes)	—
Nikházy	155	Nyikos (Nagy-Gyimóthi)	—
Nikléczi (Zughi)	—	Nyilas	—
Nikolits	—	Nyireő	—
Nikolich	156	Nyiró	192
Nikolits	—	Nyiró (Bácsai)	—
Nikos (Endreódi)	—	Nyiry	—
Nimniczay. Lásd Nimniczky	—	Nyitray. Lásd Nittray	—
Nimniczky (Nimniczi)	157	Nyitó (Somostelki)	—
Nincsicsevics	—	Nyomárkay (Nyomárkai)	—
Nisnyánszky	—	Nyujtódy (Rugonfalvai)	193
Nisnyay	158	Nyúl	—
Nith	—	Nyúzó	—
Nittray (máskép Tajnay)	—		
Nizith	—		
Nobis	—		
Nogel	159 és 324	Obenans	194
Nógrády	159	Obeszió (Kis-Ledniczi)	—
Nolanus	—	Obicz	195
Nolten	—	Oblacsics	—
Nominyi	—	Oblazovszky	—
Noptsa (Felső-szilvási, báró)	—	Obuchovszky	—
Noska	163	Och	—
Noszlopy (Noszlopi)	—	Ochs	—
Nosticius	168	Ócsay	196
Nováczky (Bürkösi)	—	Ocskay (Ocskai)	196 és 326
Novák	—	Ocavai (Ocavai)	201
Novák	169	Odeschalchi (Szerémi és cseri herceg)	202
Novák (Mátra-Novaki †)	—	Odor	—
Novákovics	—	Odrik	—
Nováky	—	Odry	203
Novelly (máskép Okruttay)	170	Odry (Pacséri)	—
Novoszád	—	Oeti	—
Novoszedly	—	Oexel	—
Novoszedly	—	Ohidy (Ohidi)	204
Novoszel	—	Okolicsányi	204 és 327
Novotha (Beczói)	—	Okruozay, vagy	—
Nozdrokóczy (Nozdrokóczy †)	174	Okruttay	212
Nozdroviczky (Nozdroviczki)	—	Okruczky	—
Nugent	180	Oláh (kihalt)	—
Nunkovics	181	Oláh	215
Nyágoi	—	Oláh (Boisovai)	—
Nyakas	—	Oláh (Nánási)	216
Nyakazó	—	Oláh	—
Nyaktalan	182	Oláh	—
Nyalabiez (vagy Nyalabér)	—	Oláh	—
Nyárady	—	Oláh	217
Nyáray	—	Oláh	—
Nyáry (Bedeghi, gróf)	—	Oláh (Tordai)	—
Nyáry (Nyáregyházi, báró és nemes)	188	Olasz	—

	Lap		Lap
Olesárdi	218	Oroszy	278
Olesváry (Olesvári)	218 és 327	Oroszy (Oroszi)	—
Olgyay (Olgyai)	218	Oroszlányi	279
Óllé (Óllé-tejedi)	225	Oroszlánkeői (másképp Szlopnai †)	—
Ólházy (Ólnaki)	227	Oroszvári	280
Olosz (Fapolczi)	—	Oroványi	—
Ólsavszky	—	Orovnicz	—
Ómschel (Szkala-újfalusi)	—	Orros	—
Ómányi (Kihalt)	228	Órsich (Szlavetichi, gróf)	281
Ómazta	228 329 és 332	Órszágh (Gúthi)	282
Ómbozy (Ómbozi és kis-devecseri)	228	Órszágh (Felső-kubíni)	285
Ómode	229	Órszágh (Derzsericzi)	288
Óndrejicska	—	Órszágh	—
Óndrejovits	230	Órvos (Sári)	—
Óndrus	231	Ósagovich (Barlabasseviozi)	—
Óughy	232	Óstffy (Asszonyfalvi)	292
Ónicza	—	Ósvay	295
Ónódy (Szent-Mártoni)	—	Óswalda	—
Ónory (Ónori)	—	Ósvald (Felső-őri)	—
Ónosy	—	Ósváld	—
Órbai (Órbai és viskolozi †)	—	Ósváth	—
Órbai (K.-szentléleki)	—	Ósváth (Bibarczfalvi)	296
Órbán (Felső-őri)	233	Ósváth (Hilibi)	—
Órbán (Lengyalfalvi, báró és nemes)	—	Ósváth (Dombai)	—
Órbán (Kibédi)	235	Ósváth (Kobádfalvi)	—
Órbán (Gyöngyösi)	—	Ósváth (Demeterfalvi)	—
Órbán (Kémeri)	—	Ósyk	—
Órbán (Márkusfalvi)	—	Ószlányi (Ószlányi)	297
Órbán (Homoród-almási)	236	Ószlár	—
Órbók (Kökösi)	—	Ószterhalt	—
Órbonás (Szügyi †)	—	Ószterhuber	—
Órbonás	238	Ósztarics	298
Órczy (Órczi, báró és nemes) 238 és	329	Ósztinyi	—
Órdódy (Órdódi)	242	Ósztoics (Kis- és nagy-szemlaki)	—
Órészózy (Kusaroveczi)	258	Ósztopáni	299
Óremus	259	Ósztroluczky (Ósztrolukai)	—
Óresky	—	Óstrosith (Giletinczy, báró)	301
Órgován	—	Ósztroviczi (Ósztrovi)	303
Órjeska (vagy Orjsek)	—	Ósztroviczky	—
Órlandini	—	Ósztrovy	—
Órlay	260	Ótrokóczy Foris	304
Órié (Karvai †)	—	Óttenfels Gschwind	304
Órlik	261	Ótth (Felső-őri)	—
Órlovchich	—	Ótlik (F.-ozoróczyi és kohanóczyi)	—
Órmándy	—	Óthác	308
Órmánközy	—	Ótzaniczai	—
Órmós (Csicséri)	261 és 331	Óudaille	—
Órmosdy	264	Óváry	—
Órnay	—	Óváry	309
Óroghvanyi	—	Ózdy (Gálfalvi)	—
Órossy	—	Ózmitz	—
Órosz (Csicséri)	—	Ózoray (Ózorai †)	310
Órosz (Balásfalvi)	273	Ózoróczy	—
Órosz	275	Ódönffy. L. Eödönffy	311
Órosz	—	Ólbey	—
Óroszhegyi, másképp Szabó	—	Óltényi (Óltényi)	—
Óroszy (Siskei és Sóstokályai)	276	Ólyvedi	—

	<i>Lap</i>	<i>Lap</i>
Ördög (Esküllői)	—	—
Ördög (Lászlófalvi)	316	—
Örhalny	317	—
Órsy	—	318
Örvendi	—	—

Javítások a VIII. kötetben.

<i>Lapon</i>	<i>sorban</i>	<i>helyett</i>	<i>olvasandó</i>
105	27	Navróczky Tamás (<i>kimaradt</i>)	és neje Bobrona Regina.
138	19	nemsovai	Nemsovay.
166	II. tábla vég-ízen	Constantin	Konstanczia.
182	⁴⁾ jegyz. 10. sor	figyelmeztetné	figyelmeztetne.
188	2 ik táblán	volt Pest v. követ, követ	olv. alispán.
192	a jegyzetek közt	⁵⁾ Urbani stb.	¹⁾ Urbani stb.
227	21	Olsovszky János	Olsavszky János.

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

3 1197 21320 5153

